بارانـنـامه *.. شیعـر: بەختیـار محەمەد

1. –

ئەو ژنژە باران پێی گوتم:
دەچمە پرسەی
شەهیدکردنی دارستانەکەی
بادینان
نایەی لەگەڵم؟

باران دەڵێ:
قەت لە تاوانی
شەهیدکردنی دارستانەکە
خۆش نابم.
*
کە دارێك دەبڕی
باران جەرگی دەسووتێ
ئەی کە دارستانێك دەبڕیتەوە؟
*
یەکەمجارە ببینم،
کە باران
تف لە چارەی ستەمکار بکا،
کە دارستانەکەیان شەهید کرد.
*
ئەمسا باران هەشپڕشە
لە وڵاتی من.
*
یەکەمجارە ببینم باران بگرێ،
کە دارستانەکە شەهید بوو.
*
گوڵم لە باران بوو
سکاڵای لای هەور دەکرد
دەیگوت دارستانێك
جینۆساید کراوە.

*
باران چۆته لای خوا
سکاڵای کوشتنی دارستانەکەی لا بکا
دەزانم کە دێتەوە، خۆی هەشپێش دەکا.
*
باران گوتی
لە وڵاتی زاگرۆس
تەنانەت منیش ئەنفال دەکرێم.
*
یەکەمجارە گوێم لێ بێ
باران سەردولکە
بێ مەرگی دارستان بێ
*
کە دارستانەکەیان شەهید کرد
بە چاوی خۆم دیم
باران لە سنگی خۆی دەدا و
پرچی خۆی دەنیەوە
*
باران بەتەمایە
نامەی خوا
بێ دارستانە شەهیدەکە بخوێنێ.
*
باران گوتی
دڵبەرەکەیان کوشتووم:
دارستانە قەشەنگەکە.
*
باران چوار مانگ
پرسەی ڕاگەیاند
بێ دارستانە شەهیدەکە.
*
باران گوتی
دارستانەکە لە مەسیح دەچوو
کە لە خاچیان دا.

*
باران گوتی
دارستانەکە لەو کچە دەچوو

که لە سەر شەرەف کوشتیان؛
کەسیش نازانێ
لە کوێ گۆڕغەریب بوو.
*
باران گوتی:
من عاشقی دارستانم
ئێستا تەنیا و سەرگەردانم
ئەرێ کوا مەعشوقەکەی جارانم؟
*
دواجار،
دارزەیتوونە شەهیدەکانی
عەفرین گوتیان
ئەفسووس!
خواش نەیتوانی بمانپارێزێ
ئەگەرچی لە قورئانیشدا
وەك میوەی پیرۆز ناومان دێنێ.

- 2 –

باران ئاوێژ بە هەور دەکا:
چۆن لەم زستانە سارد و سۆ و
بێ ئاگر و دووە
سەرما نەگاتە ماڵە هەژارەکان؟
بەتەمایە لەگەڵ ((با))ش کێبڕێتەوە،
کە زیان بە کوخەکانیان نەگەیەنێ.
باران بە لافاویشی گوتووە:
دەست بپارێزێ
لە تاڵانکردنی ماڵ و حاڵی
گەڵەکە هەژارنشینەکان.
بە بەفریشی گوتووە:
لە دووند و قەدپاڵی شاخەکان بمێنێ
نەیێتە خوارێ
بۆ پێدەشت و گوند و شارەکان.
باران بەتەماشە
ببێتە پێشەنگی شۆڕشێك
لە دژی برسیەتی و
سەرما و سۆڵەی زستان.

بەختیار محەمەد

سیمفۆنیای بووون.. عەباسی خەجیجە

لە خەوە هەردەستم
لە هەناوی مندا
منداڵێک جۆنەی گرتیە
تازە زمانی دەگوە
کتێبێکی لە بن هەنگری
بۆیتان دەڕە . . . شیعرە دەنووسیتەوە

لە ڕۆخ ڕووبارە
درەختێک لە هەناوی مندا
سەری لە خودایە . . . ڕۆگی لە زەویە
لافاوە ناکات
کەسکە . . . پشکووتیە

شامارانە
حریتەی لە دەدا
ڕەنگان لە خە هەردەسوی
کەران بە کەران
ڕووت و قووت
نالافاوەنی
*لەسەری سەفینی
حەیرانان دەڕە
بەسەر مارەدیانان
بە قەراتەدا شەڕبوویتەوە

منداڕە
دەناگەی لەگرت
لە هەناوی مندا
کەنابتەوە

عەباسی خەجیجە
هەنناهەر ستەکهەم حسەبە لە سوەدە
13-11-2026
*ئەو کەپلەیەم تـا هادەیەک لە حەیرانەکـی هەسـوە بـەزار گەردی وەرگرتیە، یادی بەخەر.

هامـانەک لە مـن و لە ئەو..

عەباسی خەجیجە

دەزانم ئەوە چیە
هەرخەم دەزانم چیە
دەی من ئەوەی دەوە . . . ئەویە کە من دەمهەوە
بە کەسکی دی ئەوەکی دیکەیە . . . لە هی من ناچێت . . . دەی
دەیهەوە
لەوەدا من ئەوەم کە هەم
تەش ئەوەی . . . لە من ناچیت و هەیت
لەمگەە من ئەوە بم کە هەم
تەش بەخەت چەن دەبی وابە
ناچارت ناکەم ئەوە بیت کە من هەم
لەمگەی
با منیش ئەوە بم کە من دەمەوە . . . نەک ئەوەی کە من نامەوە
تە دەتەوە

دەزانم
تەدەگەم
من و تە
خوەنەکمان تەدا دەسوەتەوە
هەنگیان وەک یەکە
بەهام کە دەی ئەویان هەگرتیە
کە من و تە . . . بە تەماین
دەزانم
جالجاەکە هەنگی کەسکە

دەنا ئەوانی دی خونیان ڕەنگی خینی من و خوێنی تەیە
ئەمە لە ئاقارێک و ئەوانیش لە ئاقارێک
چەندین ملوێنیان دوور
تا دەگەن بە من یان بە تۆ
قەدەریانە . . . ئەوان چیان بوو
من وا نیم
دەزانم کەینەڕ چم دەوێت
ئەوەم دەوێت کەی دەمهەوێت

هەردوکمان دەتانین قسە بکەین
مەرج نیە
من و تۆ وەک یەک بڕۆین
وەک یەک خەون ببینین

زمان دەرقەت نایەت
ئەگینا منی من . . . لە منی تۆ ناوشتووە
منی تۆ هی خۆتە
منی من . . . هەر لەخەم . . . لە منی تۆ نا

با لەگەڵین
ئەتوو منێک بی
ئەمنیش منی خەم بم

عەباسی خەجیجە
لە ستۆکهۆڵم
12-11-2026

بە بە تۆ هەمووشتە.. شیعری نەوزاد بەندی

درەخت نەما،
لێی نەپرسم
تای بینیوە ؟

درەخت نەما
پەم نەێ : نا ..
شەقام نەما لەی نەپرسم
هەنگاوەکی تازەی تەیان نەبینیوە؟
شەقام نەما پەم نەێ : نا ..
باران نەما نەپرسم لەی
بەو زووانە لەو ێێیانە
بەسەر ئەوا نەباریوی؟
باران نەما پەم نەێ : نا
شوەنپە نەما لەی نەپرسم
ێێکەوتی شوەنپەی نەکردووی؟
شوەنپە نەما پەم نەێ نا ..
میوەفرەشی دارەغا نەما پەی نەێم
بەو زووانە
میوە و سەوزەی لە نەکەیوی ؟
میوەفرەشکی دارەغا نەماوەتەوە نەێ: نا ..
بەچی واتکرد،
درەخت نەمەنە پەی نەێم
تەی بینیوە ؟
درەختیش نەمەنە پەم نەێ : نا ..
شەقام نەمەنە پەی نەێم
ێێکەوتی هەنگاوەکی تەی کردووە ؟
هەنگاو نەمەنە نەێ : نا ..؟
بوچی واتکرد،
میوە فرەشی دارەغا نەمەنە
لەی نەپرسم :
بەو زووانە،
میوە و سەوزەی لە نەکەیوی؟
میوە فرەشکی دارەغا،
نەمەنەتەوە نەێ : نا ..
بەچی واتکرد ،
شوەن پە نەمەنە پەی نەێم،
ێێکەوتی شوەن پەی نەکردووی؟
شوەن پە نەمەنە نەێ نا ..
خە ئەیشزانم ئەستا ئەێی،
لە دوای تەوە،
بەڵای درەختا نەێیشتووم،

تاکو ئەوەی پێت بڵێ : با ..
دوای تۆ شەقام حەرام بوو لەم،
ئیتر شەقام چۆن بڵێ : با .. ؟
دوای تۆ باران زیندان بووم من،
ئیتر باران چۆن بڵێ : با .. ؟
لە دوای تۆوە شۆن پێم نەما
ئیتر چۆن ڵێ پێت بڵێ : ئا ؟
لە دوای تۆوە نەچووم تۆوە دارغا،
ئیتر چۆن میوەفرۆشکان
پێت بڵێن : ئا ؟
دوای تۆ وەک پەیکەر وەستاوم،
ئیتر چۆن ئەبێ شۆن پێی من،
بۆ پرسیارەکەت بڵێ: با ؟
لەگەڵ ئەویشا،
هەشتا من
درەخت نامێنێ پێی نڵێم،
ئەو شنەبایەت نادیوە ؟
درەخت نامێنێ نڵێ : نا ..
شەقام نامێنێ پێی نڵێم،
ئەو کزەبایەت نادیوە ؟
شەقام نامێنێ نڵێ: نا ..
باران نامێنێ پێی نڵێم،
ئەو بای وەشتەت نەبینیوە؟
باران نامێنێ نڵێ: نا ..
شۆن پێ نامێنێ پێی نڵێم،
ئەو ترپەی پەیەت نادیوە ؟
شۆن پێ نامێنێ نڵێ: نا ..
میوە فرۆشکی دارغا نامێنێ،
ڵێی پێ ناگرم و ناپرسم :
بەو زووانە دەست و پەنجەی
پەمەیی میوەی کڕیوە ؟
میوە فرۆشکی دارغا
نامێنێتەوە نڵێ : نا ..

خۆنی شاعیرانە.. شیعری عەباسی خەجیجە

ئەتوو برندی
ئەمنیش کەسگت
هەزار شەقاوی دیش هەکشم
یەک قولانجی دی . . . دەتگەمە و ناتگەمە
ئەتوو خە نوی ناکی
بەنت ناکەن وەک من
گچکە نابیەوە

خەونم لە خەونە دیتیە
خلەردەبمەوە
خەونە گەورەکەم . . . جەنی گرتیە

نەمدەزانی
ەوونیشتن لە رەخی بوونە
بەو بوونەی فرچکم پەگرتیە
لەم دەستیننەوە

بەتوو ئاوسبوویمە
مەگیرانی دەکەم
داروبەردت
بناروزنارت بلەسمەوە
هەشتا نا
وەها زوو دانامرکەمەوە

ئاخر ئەمنەکی بە هەروچکان تەر نەبم
بە گەوزینی بن دارگیزە کفت نەبم
کو دەتانم لە شیرە خلەربمەوە
لە دەرشیرە لە دەرگاتدەم
لە بەراوە کەنشت لە ببەم
لە شەخ وەسانان کەمەنیست بم و
لە مەلەکان داوای ئەستوکەبەووونی بکەم

خورتبووم
خۆنم دێدیت
خۆنی من شاعیرانە نەبوو

عەباسی خەجیجە
ستۆکهۆڵم
04-11-2026

بە چی بچوێنم؟.. شاعیر: مەهدی سوهەیلی.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

بە چی بچوێنم زوڵفی پەرشانت؟

بە دڵی تاریکی شەو؟
بە خەرمانێیک لە دووکەڵ؟
یا بە هەورێکی ڕەش،
کە پەرشان بووە
بەسەر ڕووی مانگشەودا؟

بە لاوەنێری گیان؟
بۆ نەرمییەی ئاوازێکی گەرم
دەبەخشێ بە ژێ؟
یا بە بۆسەی مەمک،
بلەرزێ لەبەر نەسیم؟

بە چی بچوێنم ڕازی چاوەکانت؟

بە نەوایەکی جادوویی لەژێر پەنجەیەکی گەرم؟
بە ئەستێرەیەکی گەش لە داوێنی ئاسمان؟
بە ئەماسکی ڕەش، شەراو لە جامی مەی؟
بە غەزەلێ دڵنەوازەکانی حافز لە شەودا،
یا بە مەستییەکی سەرکەش لە سەردەمی لاویدا؟

بە چی بچونم سووریی لەوکانت؟

بە لالەیەکی گەش و تەڕ، کە لەسەر کەو ەواوە؟
بە شەرابێک لە جامی بلووردا خەی دەنوێنە؟
بە سەفا و خەندەی گوڵسوورێک لە نەو باخ؟

بە گوڵاڵەیەک کە بووە زەوەری بەزمی چەمەن؟
یا بە یاقووتێکی درەخشان،
لەبەر تیشکی چرا دەبریسکێتەوە؟

مەمەی سافی تەنت بە چی بچونم؟

بە بلووڕێکی درەخشان؟
یا بە جگەیەکی نەرم و خونئامەز؟
بە هەورێکی سپی؟
بە مەخمەڵێکی خشڵەنگ، دڵنەواز و گەرم؟
بە کانیاوێک لە ەوناکی؟
یا بە ەومەتێکی سوور لە سایەی شەرم؟
بە نازنونێنی ئاوریشمێک لەژەر تیشکی مانگدا؟
بە گونی یاس کە تریفەی مانگ بە سەریدا پژاوە؟
یا بە قوویەک،
کە نەرم و سووک
لەسەر دەی ئاودا دەوات؟

بە چی بچونم خەوەتی ئامەزت؟

بە نونەک لە گو؟
یا بە پەرستگەی عەشق؟
یا بە خەوەتگەی گیان کە
خەم لەبیر دەباتەوە؟
بە هەناسەکانی بەهار؟
یا بە خەرمانێک لە یاس، کە شەماڵ بەنی خشی بە هەموو لایەک دەبات؟

بە چی بچونم؟
من نازانم… تۆ بە نیگایەک، پەم بڵە!
بە چی بچونم؟

جانامەی گەردوونیی مەرگی مرۆڤ.. شیعری نەوزاد بەندی

ئەو هەموو ئامارەیان دەزیوە و
مرۆڤیان وون کرد ..
شەقامەکان پڕ بوون لە ئوتومبیل..
ئاسمان پڕ بوو لە تاوەر،
گۆڕستان و
شەتخانە و
زیندان و
خەستەخانەکانیشیان پڕ کرد لە مرۆڤ ..
ماڵەکانیان پڕ کرد لە ناکیی،
دڵەکانیان پڕ کرد لە تاریکیی ..

ڕۆژێک دێت،
ئەوانەی کە ئەمرن،
ئاهەنگیان بۆ ئەگێڕن و
ئەوانەی لە دایک ئەبن، پرسە .

بە قەڵەمێکی سوور ،
هێڵکی پێچاوپێچیان کێشا و
ناویان لە نا سنوور ..
نیانهەشت کەس بچێتە دەر
نیانهەشت کەسیش بێتە ژوور ..
نان و
ئاو و
دەرمان و
شیری منا
لەو دیو سنوور ڕاوەستەران ..
ئیتر ڕۆژانە ژمارەی
ئەو منا و
پیرەمێردانە باس ئەکران
کە بە برسێتیی و نەخۆشیی،

لە دار ئەدران …

ژمارەیەکی حیسابیی
نە سفر و ..دوانزە سفریان،
کرد بە موکی پیاوکوژەکی
زەمبی دە ەق ..
نانی نەهشت، هەمووی دزی ..
ئاوی نەهشت، هەمووی فرشت ..
نەوتی نەهشت ..
دایبی نەهشت ..
هەمووی فرشت ،،
خەوی نەهشت ..
پەکەنینی پابەند کرد
بە کەوچکە چشت ..
گسکی دا لە داب و نەریت ..
میزی کرد بە خووەوشتا ..
جەتە و شەکرەی بەرزکردەوە و ..
مرەقی لەو نشەوانەدا
بەجەهشت ..

ئەستا ئیتر …
مردن بووە بە دیاریەکی نهەنی ..
زەری نەماوە، ببەتە
بەنەیەک و ..
دەست ماچ کردن و خوازبەنی ..
زەری نەماوە ،
وەک سەرەی غاز و بەنزین،
لە پارشووە بەی ەیز بن ..
وەکو خەات و مزگەنی ..

هەرچی ەەژتان ماوە ،
بیپەچنەوە و
بیدەن بە تەەمپ و
سەرەکە بەینباخ لە ملەکان ..
دنیا موکی بە چەند و چوونی ئەوانە ..
ەەژ و شەوتان زەر خەسار کرد،
بە دیار خەم و
چاوەەوانی موچە و دامەزراندن و غاز ..

قیستی شوق و ..
هی قۆناغ و ..
هی کەمپانیای مناڵچکی سیاسەتباز ..
ئەوی ماوتانە لە تەمەن،
پشکشی کەن بە تەمەنی
سەرکی فەرماندە و دڵگەن ..
هەموتان بە قوربانی بن ..
بە تەزی پە و میوانی بن ..
ئەو لە سکی دایکتانەوە،
داگیر و پاوانی کردوون ..
ئەم مەرە و مژیەتان لە چی ؟
وڵا وە بیلاهی مردوون ..

ئامار.. شیعری نەوزاد بەندی

زەربەی شیعرەکان،
باران پەی نوسیم ..
زەربەی چیرەکەکان،
خەم و تووڕەیی و گریان ..
زەربەی گەشتەکان،
پاییز پەی کردم ..
زەربەی گەشەگیرییەکان،
هەژاریی و بەکاریی و نان ..
زەربەی شەڕەکان،
تە پەت کردم ..
زەربەی عەترەکان،
تە پەت کەیم ..
زەربەی ئەو شتانەی شکاندمن، تە بووی ..
زەربەی ئەو شتانەی ژاندمن، تە بووی..
زەربەی لاپەڕەکان،
تە پەت دەیم ..
زەربەی خەونەکان،
بەفر پەی بینیم ..

زەربەی بەداریيەکان،
خەتای زۆم بوو ..
زەربەی دە شکان،
زەربەی دە ئێشان ..
قەستەرە و شەبکە و باڵان،
منالی ئەتیزم پێی کردم ..
زەربەی دڵانکانم،
خەتای گزی و قبوڵ خاس و تەزکیيەی حیزبیی و خودان تاج و تەخت بوون ..
زەربەی فرمێسکەکانم،
بە دەست خۆم نەبوون،
تاوە بارانی ناوەخت بوون ..
زەربەی ئاکردنەکانم،
بە دوای ژیانێکی خۆیاکردا بوون..
زەربەی نەهامەتییەکانم،
لەناو گۆڵی کوردا بوون ..
زەربەی ئاژەکانم،
لە ئاستیدا شەو بوون ..
زەربەی شەوکانم،
لەناو کاڵگەی ئازارا،
درەو بوون ..
زەربەی پەکەنینەکانم،
ئیشی دەستی تە بوون ..
زەربەی وون بوونەکانم،
بە خواستی خۆم بوون ..
زەربەی پێشمانیی،
کەمئاگایەکی نەخۆش،
ئیمزای پێ کردم ..
زەربەی تەکشکانەکان،
ئاغایەکی سەرخۆش،
بەی جێ بە جێ کردم ..
مەرگی زانست و بەهرەکان،
تولە و تانجەکانی حیزب،
یەک بە یەکیان تیرەر کرد ..
هیوا و نەخشە ئاگا پرشنگدارەکان،
شەقی گا بەحەکانی سیاسەت،
هەمووی خۆناویی و تاریک و بەر کرد ..

زەربەی ساتەکان،
دوو دەیی کوشتنی ..
زەربەی خونەکان،
ئەرەیی ەشتنی ..
زەربەی کەمانچەکان،
ژەکانیان بە ئەبەد پچەان ..
زەربەی ساەەکان،
هیچیان هەەنەگەان ..
زەربەی نەورزەکان،
ئاگری دووبەرەکیی دایگیرسان ..
زەربەی بەیانییەکان،
خەم ئەبووە یەکەم ناوونیشان ..
زەربەی ئاواتخواستن بە مردن،
خەتای کەلاوەکەی دنیا بوو ..
زەربەی گەەانەکانم،
بە ساتەکی کەمە تازە و جیا بوو ..
بە تابلەیەکی هەشتا نەدیتراو ..
بە پیاسەیەکی شەقامەکی
بە قەە و هاوار
بە دروشم و بارەگا ..
بە چاو و ەاو …
زەربەی ەەنگەکان،
لە زانکە بینیم
تامەزرەیی ..
چاوەەوانیی ..
نوسینی نامە بە قەەمی خەشنوسیی،
زانکە فەری کردم ..
زیندە خەو ..
ئازادیی ..
هەەفەین ..
عەشقی مەحاە ..
زانکە تەری کردم ..
یەکەم و دوا ئاوە،
زانکە و
خانەنشین بوون پەیان دامەوە ..
زانکە تاکە ەەگا بوو،
کە چەندین جار

پێیدا گەڕاموە ..
وەک مزگەوتێک،
وەک گەستانێ ..
وەک شتێ سەیر بووم لە لای و
ئەسڕف بوو بە لامەوە …

بە نیشتیمانم ئەمن.. عەباسی خەجیجە

ئەگەر هەواڵم پرسی
بزانە نیشتیمانم لە جەماوە
من لە ڕەخی نەبوونم
ئەگەر نەتدەزمەوە.
تیلمە زۆیەک نیە نیشتیمانی من
ڕەنگی تابلۆیە،
لایە لایەی داکمە لەسەر لانکە
داربەڕوەک نیە دەیبەنەوە
کەزیە
کوردوستانی من
بەشەک نیە لە روح
هەموویەتی
ژنەک نیە هاتبێتە سەرچەکان
ژنەکە کەزیان بەیەوە
ژنەکە تەرمەپیرەزەکەی بەناز مابەوە
ژنەکە هەشتا لە نەگەڕابوون بنووسرێتەوە
خەی نووسیەوە
ئەو ناوی لە خەی نابوو
ژیان
منیش پەمدەگوت نیشتیمان

عەباسی خەجیجە
26-10-2026

مانگی شاراوە.. شاعیر و گۆرانیبێژ: محەمەد عەبدولحوسێنی.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

من ئەگەر شەو بم،
تۆ مانگی،
چی دەبێ گەر جارێک ئاوڕ لە دەم بدەیتەوە؟

لەم تاریکییەدا چی بکەم؟
ئەگەر نیگات نەدرەوشێتەوە
نەبێتە چرای ڕێی شەوم؟

ئاخ لەم دابڕانە!
بڵچی، ئەی مانگ، پەنهانی؟
ئەی دڵبەرم، بۆ تۆ لە کوێی؟

ئەی هیوای گیانم،
تۆ کە حاڵی زارم دەزانی،
ئەی بەهارم، بۆ نایەی؟

چون خودا لە ئەزەلەوە
سەزی تەی لە دەم چاندووە،
عەشقت لە ناخی مندا
هەرگیز ناسڕێتەوە…

قژی بەفر.. شیعری عارف کوردە

حەپەساوم..،
ەەنگی قژت سپی بووە
لەچی ئەوین،
شەکرە بەفر،
بەسەر ەوخسارتا باریوە
هەر من نایەەم..
نەینەک گەواهی ئەدا
دە ئەوەندە جوانتر بووە
خونچەی لەوت
تابلۆیەکی نیشانداوە
سرووشتی بەچەکداداوە
بزەو پەکەنینەکانت
هاژەی چەمی کپ کردووە
دیمەنەکی دە ەفەنە
خەیاە لەرە دەستەوسانە،
سەرسام بووە
وشە ەاەە،
خامە سەری داخستووە
ئەزانی بە؟
لەئاست جوانی بەگەردی تە
تریفە لەهەیف ەائەکا..،
زار سە بووە
شەەە بی ناشەکەتەوە
چەم لەە بووە
زەوی ئەکوەە..!
تاریکستان..،
باەەکانی بەسەر شارا ەاختوە
چرا کوەر بووە
خەەمەش ەەش..ەەش بووە
ەووەەتی پەنگر سوور بووە
ئای چەن جوانە
قژی بەفر..
بەسەر درەختا باریوە
پەنجەی گەەاکان ەچیوە

تارای سپی پەخش بووە
جەستەمی داگیرکردوە
چونکە خەرمانەی تەی دیوە
سنگی عەشقی،
لەسەر سنگم داکوتیوە
ئیتر عاشق بوون ئاوایە
ئەقیانووسەو بە کەتایە
بەهەموو تەمەنی ژیانم
جەنگاوەرم لەم ڕۆگایە
شەپەلەکم، جیانابمەوە
لەم لەدەریایە.
هەر ئەم و
سەوڵی ئەم ژیانە لە ئەدەم
تادەگەمە ئەو کەنارەی
لەگزنگی ئاسەم دایە.

عارف کوردە

سوناتای عەشقی پەروانە.. عەباس ئیسماعیل حەمەد

ئەگەر هاتی هەر خەت وەرە
ئەگەر هاتی پاش سوتانی پەروانە مەیە
ئەگەر هاتی جلەکانت دامەکەنە
مەڕازەوە وەرە

وەک خەت
پە نەبی
لە عەشقی هاتن . . . مەیە
لە عەشقی گەڕان . . . مەیە
لە عەشقی پاژنەبەرز
بە گومان . . . مەیە

سوراویش بکە وەرە.

دەرگاکان بەسەر دەکەموە
هەشماری خەیاڵان هەددەموە
تۆ دیار نیت
من خەم هاتووم
مۆگیرانی بۆ یادی جارنت
بۆ مۆکری پیاوت دەکەم
دەگەڕێم
هووماتی نازت وەرمۆگەڕێ
چڕپ بۆ ماچێ
ڕاستیش
لەگەڵ ڕووبارێ سەفەر دەکات . . . خەونێ دەبینی
سەر و خواری نیە
ڕاست بێت یا چڕپ
لەوکانت
چاڵی چەناگەت
بۆ ماچێ
بینی پڕوێ دانەم
قومی لەددەم
سروشم گۆ لێیە
چەند رکعاتان بکەم
تا خودا لێ گوناحانم خۆشدەبی
دوعایانم لێ دەکەی
یا تۆ دەڵێی ئەخێی

عەباس ئیسماعیل حەمەد
22-10-2026

ئینئاوەی پرچی مەژوو.. شیعری

عەباس ئیسماعیل حەمەد

عاجباتیە
لەمژە هەین
بوونەکین
لە هیچ بوونەک ناکەین
کوردین
خەنجەرمان دەبانە بە یەکتری
زمانمان ڕەوانە بە سەینەوەی خود
لە هەر گۆڕەکەک
مزگەفتمان هەیە
مەکتەبمان هەیە
هەشتا چۆڵ
لە خەم غەریبە
هەراش نابە
هەشەمەندیی کورد

عەباس ئیسماعیل حەمەد
19-10-2026

بەندیخانە.. شیعری سەلام عومەر

باڵندەیەک لە قەفەسی نیشتمانداا
دەنووک لە پەنجەرەی ئازادی دەدات،
هەموو درەختەکانی شار دەزانن
میلادیەکیان لەزیندانە
هەموو درەختەکانی شار
تەگەیشتن
کە پاییز تەنها گۆڕا هەوەرین نییە،
بەڵکو کۆچی ماتەمینیی چەند گەرانیەکی کانە
وەک کۆچی ئازیزەکان
لە ناخی باڵندەیەکدا…

وەک کەچی باڵندەکان لە ناخی پایزدا
من لەو بەشەی زەمین دەژیم
کە تاریکییەکەی
دەچێتەوە سەر سپێدەیەکی لەدایکنەبوو
ئەو بەشەی
هەشتا لە بەندیخانەیەکی گەورە دەچێ.

تیشکەکانی دوای خەر ئاوا بوون.. شیعری نەوزاد بەندی

ـــ وەڵامی نامەیەکی هاوشانێ ـــ

من جیاوازترم لەوەی تۆ ئەیزانی ..
ئەو دنیایە بچوکتر بوو لەوەی ئەمزانی ..
تاکە دەستە هەستی پێ بکەم لە دەستما،
دەستی مردنە..
جارە وەک باوکەکی دەڕەق ئامۆژگاریشە و..
جارە وەک منداڵەکی باخچە،
زەر بچوکە لە دەستما..
جارە وەک دەستی یار ئاتوتەوە لە نەوان پەنجەکانما و
جارە وەک دەک ئەچێ بە لەپی دەستما ..
هەموو دنیا لای من
وەک پرتەقاڵەکی زیوە ..هاوشان ..
لە هەمووی ئاگەم ، وەک بڵێی
نە هەنگاوم پێ ماوەتەوە بۆ گەڕان ..
نە هەناسەم پێ ماوەتەوە بۆ هەڵکێشان .
نە خەونم پێ ماوەتەوە بۆ بینین ..
نە ووشەم پێ ماوەتەوە بۆ نوسین ..
وەک ئەو میوەفرۆشی
دەمەو مەغریب،
میوەکانی هەڵاجە ئەکا ..
ئەواریە و . ماندووە و ..

لە کار بێزار بووم و
ئێوە بەواتوە تاکو سبەینێ بمرێ ..
ئاوا ناژکانم هەڵاج ئەکەم،
یان بە خەیاڵی دابەشیان ئەکەم
لە نێوان دانیشتن و ڕاکردن و خەمخواردنا ..
لە نێوان یادگاریی و چاوەڕوانی و مردنا ..
لە هەموو ئەو شتانەی کە هەشتا نەهاتوون، بێزار بووم ..
لە هەموو ئەو وەڵامانەی نەمدیون،
بێزار بووم ..
لە هەموو ئەو شیعرانەی نەمنوسیون،
بێزار بووم ..
لە هەموو ئەو دیدارانەی هەشتا بەیان نەچووم،
بێزار بووم ..
لە هەموو ئەو تەرمیناڵ و فڕۆکەخانانەی هەشتا بەیان نەچووم، بێزار بووم
جاران هەور دەستی ئەگرتم و
ئێووت با تەلەفۆنێ بکەین بە یار ..
ئێستا ئێویش وەک دوکەڵی ئەو جگەرانە تەماشا ئەکەم،
کە دێن و ئەڕۆن، بێ سلاو و خواحافیزیی ..
چرکە نییە لەگەیدا بێ شێ نەهاتبم
خولەک نییە زەرانم لەگەدا نەگرتبێ
ساعات نییە دەم و قەپەزی یەکمان نەشکاندبێ ..
ناژ نییە یەخەی یەکترمان نەدەیبێ
هەفتە نییە یەکترمان بەر دەسناژ نەدابێ ..
مانگ نییە داواکاری گشتیمان لە یەکتر تیژ نەکردبێ..
ساڵ نییە یەکترمان بەردومان نەکردبێ ..
ئیتر بێ کام شوێن و
بێ کام کات و ..
بێ کام ڕووداو، شەپول بێین ؟
لە هەموو شوێنێ، ناژ و شەو ،
چەکوشە سپی و چەکوشە ڕەشەکە،
ئەمانکوتێتەوە ..
لە هەر پایتەختێ، خەم و ئازار،
دوو چەکوشە ژەنگاویەکە،
ئەمانچەوسێنێتەوە ..
لەم شەیتاناوایە، لە هەر بەشکی،
زوڵم و خیانەت،

دوو چەکوش ژەهراویيەکە،
ئەمانفەوتێنێتەوە ..
لە هەر شوێنێ ئەو دوو پێیە لەعنەتییەی لێ بێ،
هەرچیمان دروست کردبێ، ئێیەوخێنێتەوە ..
هیچ نەماوەتەوە چاوەوانی بم،
چاوەوانیشم بێ، هەر گومان و دوو دڵیی،
دوو چەکوش دەکاویيەکە،
ئەمانگەنێتەوە ..

کەسایەتیی نییە لە دڕیای خەنەکانما نەخنکا بێ ..
ئیتر بێ کام کەس و
بێ کام کەمەگا و
بێ کام ئوممەت، ئەتەوە بەین ؟ .هاوشان ..
لەگەڵ دەفتەر و
قەڵەم و
چاپخانەدا بەشەڕ هاتووم ..
لەگەڵ هەژنامە و
سەرنوسەر و
بەڵەوبەری نوسینا، قسەم نییە ..
لەگەڵ بەندگە و
مایک و
ستێج و
هۆڵ و
گەڵەریيدا، دانولەم ناکۆڵ ..
ئیتر بێ کام پایتەخت و
کام باخچە و
باڵکۆنی کام تاوەر بەین ؟ ..هاوشان ..
لەگەڵ هەموو گوڵەکانا
پێیوەندییم نەماوە ..
لەگەڵ هەموو باڵندەکانا،
دەنگم بێیو..
لەگەڵ هەرچی ڕووبار و
دڕیا و
زەریا هەیە،
زەر خراپ تەکچووم ..
لەگەڵ هەموو قاچاخچەکانا ..
هەموو فڕۆکەخانەکانا ..

لەگەڵ هەموو قونسوڵخانە و
ڤیزە فڕۆش و
ئیقامە فڕۆشا، تەکچووم..
ئیتر بە کام دڵدا،
لەکام زەماندا
لەگەڵ کام ووداوا
شانۆگەرییەکی تر بنوسینەوە ؟
بۆ هەموو کەمئەندامییەوە،
چەن جانتاکان هەڵگرین ..؟
چەن ئاوەدانەوە بڵەک کەین ؟
چەن یادگاری بشارینەوە ..؟
چەن ئۆو هەموو زنجیرە بپچڕین ..؟
بۆ هەموو کەمئەندامییەوە،
چ کەمپێکی پەنابەرانمان پڕ هەڵئەخەڵتە،
من کە لەگەڵ دادوەر و
داواکاری گشتی و
پارێزەر و
دادگادا، زور خراپ تەکچووم …؟!
……

تەپ بە زەوی ناکەوێتەوە..
شیعری نەژاد عزیز سورمێ

منداڵێك
بە دوای (تەپ)ێکەوەیە
بە ئاستەم
لە (دێ)ی گەورەترە..
ئەو نازانێ
تەب سنووری بێ دانراوە
نازانێ
ئاسمانیش پڕلیسی لێیە
زەردەخەنە و شادیش

پاسپۆرت و ڤیزەی دەوڵ
هات
بەوپەڕی دڵخۆشییەوە
شووتکەی لە دا
تەپ،
بەسەر یاریگادا فڕی
فڕی .. فڕی
هەموو شوورەکانی بڕی
شاری بڕی
وڵاتی بڕی
کە ستڕانە غەمگینەکانی
لە داڵانەکانی شەودا حەشار داون..

تەپ بە زەوی ناکەوێتەوە
بە دوای پڕیەکی بچکۆلانەدا دەگەڕێ..

بسووڕێوە ئەی تەپ!
بەو ئاسمانانەی
بەسەر ئەو زەمینانەدا دەڕوانن
نەخشەیان لێ سڕاوەتەوە..

لە کوێدا پەنجەرە شەژان؟
کامیراکانی چاودێری
چاوبز
لەو منداڵە دەڕوانن
دڵخۆشە بە ئاسمانی ئازاد؟

دەرکەوت
(تەپ)یش
سنووری هەیە
دەرکەوت ئەو منداڵە یازدە سالیە
تیشکرتپڕشە
خەمی
هەموو (ئاسیا)ی لە کۆڵە و
پڕ نازانێ..
ئەو بە کاڵەی پڕی دڵخۆشە
ئەو منداڵە یانزە ساڵیە
تیشکرتپڕشە کاڵە لە پڕیە دڵخۆشە،

گرانیی دەچێ
دەیەوێ گۆڵك بكا
نەیزانی
دەبێتە
پرسیارێكی كورت
لە دەفتەرێكی گەورەدا
(تۆپ)یش
بە مانگێكی هەش
لە یاریگایاندا دەخوولێنرێتەوە و
لە گۆڵ تێدەپەڕێ
وێنەی (خۆر)ێكی گچكە
كە ئیتر
لە ئاسمان ناترسێ
دەكەوێتەوە دڵی شار
بە زەوی ناكەوێتەوە.

2-10-2026 هەولێر

سەمفۆنیای نامردن.. عەباس ئیسماعیل حەمەد

بەرد جێگەی لێق بوو . . . ئاوارێ دەبێ
كوێستان و گەرمیانی حەزلێێ
ڕەحی من

شوشێ كێ درزێ دەدا . . . ساف نابێتەوێ
تەمەن هەڵدەكشێ . . . جغز دەبن بێ درز
دەرەقەت نایەن
كون ناكەن . . . هێشتا . . . ناخی من

شیعر دەنووسم
ئەگەرنا
ئەخێی ناكەم . . . ئەقڕی لێ هەڵدەگیێ

دڕوونی من

عەباس ئیسماعیل حەمەد
13-10-2026

مەستانە.. شاعیر: بیژن ترقی.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

ئەمشەو وەها مەست بووم، کە مەستانە بگریم
لەمگەڵە، با شەوێ لە گۆشەی مەیخانە بگریم

بۆیە مەستانە هاتووم بۆ مەیخانەی ئەمشەو
تا بە قەهقەهەی جام و پەیمانە بگریم

ئەفسانەی دڵ پڕ لە چیرۆکی ڕەنج و ژانە
لەمگەڵە، بۆ ئەم چیرۆکە، بە ئەفسانە بگریم

ئەی ئاقڵ، تۆ بۆ ئاشقی دڵوانە پێبکەنی
منیش بۆ هەر ئاقڵ و فەرزانە بگریم

کەرپەی دڵم، دیسانەوە هەر تەی دەوڵ
لەمگەڵە، بۆ ئەم کەرپەیە با هەتیوانە بگریم

ئەمشەو بەچی وا لە نیشتمانی خەم غەریبم
دەمەوێ، ئەمشەو لەم شاردا غەریبانە بگریم

ئەو باڵندە جوانەی من، باڵیان بەست، لەمگەڵە
با شەوانە بۆ پەئەفشانی پەروانە بگریم!

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

سوناتای شیعری ژمارە دووم..
عەباس ئیسماعیل حەمەد

(١)
شیعرە دەنووسم
جوامێرە
خورتە
وەک خەم وایە
خەی بەکەس ناگەیتەوە . . . شیعری من
بە وەیە
شان بە شانی خەی شەقاوان داوە . . . شیعری من

(2)
ساباتیان ڕوخاد . . . سارنجیان کەرکردەوە

(٣)
شیعری من
چیدی ناچێتە بەر سەپای کەس
دیوەخانی لەخە حەرامکردیە
قیچکە جغارەی کەس هەڵناگرتەوە
باراشی لە ئاشی کەس ناکات
سەوەشیری هەڵگەرایتەوە
فەرەقەتی کەوی بووینە
دەینەوە … نایەنەوە
ماە … ماەی خەیانە

(٤)
لەسەر باسکە وەسەرکەتی
لە برندیت لە دیارە
شیعری من ماەی هەموانە

(٥)
لە ماەی شیعری من
قاسپەی کەوە

بۆ داوی دووژمن . . . لێیان ناکەوێ
عەشق ناکەن
سەلەی شیعر دژێنن

2026-10-11
نهەمی دێیەمی بەختیاری
عەباس ئیسماعیل حەمەد

سەناتای ژمارە یەک.. عەباس ئیسماعیل حەمەد

(١)
هەموو کەمەگۆ بۆ ئەوە . . . نەهامەتیەکانیشی.
حوکم بۆ من . . . خەشیەکانیشی.
خۆ تۆ هەرناقورتێنم
خەم تۆ هەرسووێ
سەر دانەوێنێ
سەردانم بکەن

(٢)
تەنکان . . . بسک و پەرچەمان
هەر هەمووم بۆدارکردینەوە
تووڵەەەم لێ ئاوداێ
لێ دەرشیرێ تازە وەسەرکەوم
سەمەر و ساوسەوکانم لێ ئاوا نابی
ئەمن
لێ نیتشەم لێ مایتەوە . . . ئەوە سوخەتان
سێ سەلێیان بژێنم
ئەمن.
رووباری شەهیدانم . . . شاعیرم . . . دەپەبارانم
ناگیرەمەوە

(٣)

بۆ دڵستوبازووی داکم . . . لەسەر عارەبانەکەی بابم . . .
ڕاکشایم

(٤)
ئەستێرەکان
هەندەکم ئاوابوونە
هەندەکانیشم
هوردە هوردە
خۆ داونەوە ئامێزی

(٥)
یەزدانی مەزن
کە بی لەمن بەختەوەرتر
بە پەپلیکانەدا وەسەرکەوی
لە پەرستگاکان گەرە
پیرەزنەکان لە هەوکی کاتەوە
پەللووی چاوەکانی بە دارە وەکا . . . جارە
گەردوون لەخۆ گری

2026-10-01

من کۆی جەنگم.. شیعری بەختیار محەمەد

من دایکم ناوی جەنگە
باوکیشم.
من لە دۆەزمەی جەنگ لەدایك بووم و
باپیر و داپیریشم هەر ناویان جەنگە
من کۆە گەورەی جەنگم.
لەبیرمە،
پێشینانیش هەر باسی حیکایەتی
بەرئاگردانی جەنگیان دەکرد.
من لە سەردەمی جەنگیش دەمرم و

دوای نەمانی منیش
هەر جەللادی جەنگ
□□ژ□ك د□
یەخەی منداە□كانم دەگر□
دەیان□فڕن□ و
دەیانبا بۆ لای هادیس..
ئەی هۆمیر□س!
ئەی باپیرە گەورە□ی مەزنی شاعیرم!
شاعیری خواوەندان و
ئەفسانەی جەنگەكان
ئاخ□ پ□م نا□□ی
كەی داستانی جەنگ دەبێتە داستانی عەشق؟

من ئ□ستا ژنەكە□شم ناوی
دەلالی بۆوەژنی جەنگە.
دوو كو□یژگەشم هەن،
بە ناوەكانی:
((ش□□ش)) و ((هەرەس)).

بەختیار محەمەد

پ□كۆ□نینی سادە□ی منداە□یم.. شیعری بابان ئیبراهیم

د□چم□ۆ□ ناو خ□یا□ی منداە□یم
د□بم□ د□ستی با□ند□ و
د□ست د□خ□م□ ملی با و
بۆ باوەشی هۆورەكانەوە كێچ دەكەم
د□ست بۆ با□ی پ□پوولە□ و
پ□□ی ناسكی گو□ د□بەم
لە□ناو تیشكی بەیانیدا پ□چ د□خ□م
د□ست لە□ناو د□ستی لاولاو □□ دەكەم

تا لە باوەشی درەختەکان نەبمەوە
بەرگی سەوزی ئەم بەهارە دەپۆشم
تا بەپەروایی مرۆڤەکان بدەمەوە نەنووستم
پەنجە بەسەر پشتی مەرووڵەکان دەخشێنم
تا ناری ئەم زامە نەمسووتێنێ
بەفر گرمەی دەکەم و
لە ناویدا دەخەوم...

بیرت دەکەم؛ ئەی پەکەنینی سادەی منداڵیم
بیرت دەکەم؛ ئەی دواین کەس کە لەدەوە پەکەنیت

بەسەر پشکەی ئەم جادانەوە ڕادەکەم
پەلەمە بگەمەوە ناو پەخەفی زستانێت
بە ئەو شەوانەی مانگ نزیکتر بوو لەمانەوە
بە ئەو ڕۆژانەی زەوی خاوتر دەسووڕایەوە
ئەم ئاسمانە تاریکە و ڕەگاکەم ون دەکەم
دەمەوێت ئەستێرە خامشبووەکانت بژمێرمەوە
گەورەبوون جەنگە لەگەڵ یادەوەری
لەگەڵ تاریکوتەمی ئەم ڕۆژگارە تاڵانە
بریندە بچووکەکانتم خەشتر دەوێت
لە ژانی ئەم دەڵە کە ساڕێژ نابێت
تەپوتۆزی سەر شەستەکان و
گەردو خۆشی جلەکانتم خەشتر دەوێت
لەو پەستەی وا باران نایشواتەوە
لالە و چرای شەوزەنگەکانتم خەشتر دەوێت
لە ڕووناکی ئەم شارە کە وا دەمسووتێنێت...

بیرت دەکەم؛ ئەی پەکەنینی سادەی منداڵیم
بیرت دەکەم؛ ئەی دواین کەس کە بە سادەیی مایتەوە

تا ئەم قیامەتە دوابخەم
لەبەر هەتاوی بەیانیەک ڕادەکشێم و
بیر لە ئەوارێیەک دەکەمەوە بەبە جەنگ
تا کینەی ئەم ڕۆژگارە دامرکێتەوە
خەونە دەرینەکان دەنمەوە بیر خەم
لەناو پەڕەی هاوڕێکانمدا
بە سادەیی پێدەکەنم
لە جوجکە زەردەکانی حەوشە و

کەوتنی بەفر و
تەموومژی شەو ئادەمنم
ئەم کاتژمێرە لە دەستم دەکەموە و
لەسەر قەڵەی دارگوێزکدا دەخەوم
هەمن هەمن، بە دوای کیسەڵەکانەوە دەڕۆم

بیرت دەکەم؛ ئەی پەکەنینی سادەی منداڵیم
بیرت دەکەم؛ ئەی دواین کەس لەگەڵتدا پەکەنیم

بمبووڕە منداڵیم
ژیان ئەو ڕەنگە نەبوو کە دەتبینی
نە چەلەکەی جوانی سەر درەختەکان و
نە کرمی ئارامی ژێر لیتەکان بوو
لەسەر ڕێی تەفانی گوڕەبووندا وەستام
دەبینم هەموو شتێک بە باوەشی خەیاڵەوە دەبات
خەونە ڕەنگاوڕەنگەکانت نەبەت لە چاوانتدا
قەڵەم ڕەنگەکانت نەبەت لە گیرفانتدا
ئەبەدیەتی ئازارێک نەبەت لە دڕوونتدا
کە تۆ لەسەر باڵی پەپوولەکان خەوتوویت
من ڕەبواری ڕێی ئەم جەنگەم
نە تۆ هەنسکەکانم دەناسیتەوە و
نە من دەست بە پەڕەی ناسکی تیشکی بەیانی دەبەم
جیهان؛ سەرتاپا ئەوارەیەکی غەمگینە

وێنەیەکی منداڵیم بەدیارمەوە دەگریت
بمبووڕە؛ ئەی بزەی سادەی پە لەتین

تا لەرنەبوونت بە گوڕەبوونمەوە دیار نەبەت
ماسکی پەکەنینەکانت دەپۆشم..
بەسەر ئەم شارە سارد و ماندووانەوە
دیسانەوە کەلارەکانت دەفڕێنم
بەدەم جەنگی نێوان مڕوولەکان و
ژاوەژاوی پشیلەکان و
بەدەنگی ئەم گەڵەکانەوە پەدەکەنم
ئەم کینە لە دەمدا دەردەکەم و
بیر لە شەشێک دەکەموە
بیر لە گەینی نەخشەی شارەکە و
گەڵانەوە بە شەقامەکانی منداڵی و

گەڵانەوەی پێکەنین دەکەمەوە
دەبینم لەناو ئەم شەڕەدا
ئەم شارە بە قوڵی پەدەکەنێت
لەگەڵیدا پەدەکەنم...
ئەم جیهانە پاکژتر دەبێت و
لەناویدا پەدەکەنم...

عەشقێکی.. شیعر عەباس ئیسماعیل حەمەد

ئەمن لەوەم
قوتکەکانم لە بیرە
ئەستاش هەر لەوەم
قەت نەبوو سەردانی گەکەی پیرەزم کەی
لە خەتم بگرێ توند توند
ڕەی کانیەم لە ناکەوی ئەمن
لەوەم و دەچەمەوە
ئەمن گەلەی ئاوەکی نەو پەنجەکانتم
سەر دانەوێنەوە و قومی لەدە
ئەمن بە حەزرەتی ناخم
ناخی زەوی
هەناسەی خانمکی کەوی
لە خەتم بگرێ توند توند
ڕەی کانیەم لە ناکەوی ئەمن
بە گولەک ماچ . . . بەم ناشکێ ئەمن
فەریکەگیزەکانم لە بیرە
ئەمن لە ئامەزەتدا دەچەمەوە

عەباس ئیسماعیل حەمەد
29-09-2026

شوێن پێکان بە بێ من.. شیعری نەوزاد بەندی

□□ژانێک دەن و من لەوێ نیم
ئەو قەناغێیشمان تێپ□□اند، ئازیز..
لەو تەنیاییدا کە ئەژانێ،
گ□□ا غەریبیی دار ئەکا
یان دار غەریبیی گ□□ا ..؟
لەو شاردا .. بەرەبەرێ
ئەبین بە تارمایی ..
کەس نازانێ ئەمە لە تەمەن ئ□□ین
یان تەمەن لێ ئەمە ئ□□وا ..
هەرچەندە بێ ، یەکێکی تر بدەزنەوە ..
لێ منیش نەچم ، قەیناکا ..
یان تێ ب□□، ئەمە لێ یەکچوونمان کوا ؟؟
دوای چوار پێنج ساڵ کەس ئ□□،
جاران ئەڕێ پێ بوو لێ بەندەی خوا ..

شەوێک ئامەڕکان غەریبیم ئەکەن،
ژووری ئێشکگرتن،
زەنگەکم بێ ئەکا ..
و□□امی نادەمەوە ..
ئەترسم دڵی پێ بێ و ..
فرمێسک شارەکێ ببا ..
لەو □□□□وانەی کە وامئەزانی
قەت تەواو نابن ..
سەدرێکی سپی،
وەک لە سەدارێ درابێ،
بێ ش□□ژاویی تەماشام ئەکا ..
ئەو کارگوزارانەی
هەموو □□ژێ ئەمبینین،
ئێستا کێ سەاویان لێ بکا ؟
وامئەزانی ئەو گ□□پانێ،

هەتا هەتایە بە فەرشی سوور
پێشوازیم ئەکا ..
لە بەردەم چاخانەیەکی سەفەریدا،
یەخەی خەم ئەگرم،
پێی ئەڵێم ئەرێ کوا ؟
تۆ چل ساڵێ،
بە دوای قاچاخچییەکا وەڵێت،
بە تولەیەکا
بتگەنەتەوە بە زانکۆ ..
ئەوا فەرمانگەیشت لە دەست دا ..
لە مەوقیفی پاسەکا،
یەخەی خەم ئەگرم،
پێی ئەڵێم کابرا !
تۆ بەرنامەسازیت کردبوو
بە گۆرانەوەی منایی،
ئەمڕۆ کێی
هاوڕێ پیرەکانیشت لە دەست دا ..
ئاوەدانەوە گرانترە یان ڕاکردن ؟
کەوتن بە زیندوەتیی باشترە یان مردن ؟
ئەو هەموو پەنوس و عەتر و کراسەت بۆچی بوو ؟
ئەو هەموو خەونەت لە چ چاوێ کەیبوو ؟
ئەو ڕۆژەیە کە ئیتر پەڵەپەڵ کردن تەواو ..
ئەو ڕۆژەیە کە ئیتر کاتژمێر تەواو ..
ئیمزا تەواو ..
عەتر و قەڵەمنیا، تەواو ..
لە خاڵی ئەلفەوە بۆ خاڵی با، تەواو ..
ئەو هەموو شیعرەت بە کێ نوسی بوو ؟
لاپەڕەکان ئازاد کە، با بفڕن .. بڕۆن ..
واز لە ووشە بهێنە، کوڕەکەن ..!
دانیشە بە دیار دیژلەمە و
فرۆشگا دەسگەڕەکانی ناو کەڵان ..
هەر تۆ نیت، ئازیز ..
ئەو دنیا فێڵبازە
هەمووانی هەڵخەڵەتان ..

پەویستییەکان.. شیعری داستان بەرزان

پەویستم بە وردە شتانێک
بە بەسەربردنی ژیانێک
جووتە زار بە هەندانی بەردەوام و
بەهودبوون لە دوو شەش.
سەاو لە (حەسەن زیرەک)

ێیزەک پوولی دەمینە
بە دوو شەشی تەپیوو
ناخەشی دوو شەش ئەوێیە کە دەت
بەەام لە کاتێکی خراپدا.
سەاو لە (داستان بەرزان)

پەوسیتم بە ەستێک کاغەزی یارییە بە بیست و یەک
ئەگەرچی دەزانم: چوارەم کاغەز
جە- کەر بە بارێک جەوە خەی دەکات بە چقڵی چاومدا
لەوەدا خوازیارم جەکەی بەەژم و
سواری کەرەکەی بم
بە دەم جوینی خەونەوە بەەم
تاکو دەتەقم لە تاو جەی کەر
ببورن من سووتام.
سەاو لە (دەستێقسکی)

پەویستم بە ەژێیەک زەنگیانەیە
بە هەنینەوەیان لەبەر تاریکی شەودا
دەنک.. دەنک.. دەنک..دەنک
تاکو دواییین دەنک
بەر لە گەدانی بەنی بەبەن
ترازانی بەندی سووخمە نا
ترازانی بەن
بمکات بە شوەنکەوتەی بەنگ.

سەاو لە (نالی)

پەویستم بە پێی سپیە
بە نووسینی هەندێک نامە
کە دەزانم هەرگیز ناگەن
چەژی نووسین لە دروستکردنی بەشایید ایە
بەشایەکی بەرین
درزێک هیچ جێیەک نییە
کەواتە: سەاو ئەی بەشایی بەرینی ناو ئەم شیعرە.

پەویستم بە سەدانیکردنی دکتەر
بە سەرقاڵی
بە گەڵانەوەی بەسەرهات
بە ئەوەی
گوایە ئاگام لە حاڵی خەمە
ئەو نەخۆشیەکانی من و
من نەخۆشیەکانی ئەو
بەزارمان دەکەن!
دەنا چارەی دەردی من لە کوێیە؟
چ شتێک نییە
جگە لە درێژکردنەوەی گەمەیەک
جگە لە تەماشاکردنی درزێک.

پەویستم بە ژیانێکە
چا بێ/ چا نەبێ
هەر دەبێ
سەاو لە (پیرەمەرد)
جا بیبێ
یان
نەیبێ
هەر دەمەوێ
من بە دە یادی بکەم.
سەاو لە (مەحوی)

بە هەرچی چوویت
لە قووڵاییەوە دەستی پێبکە
تەنکایی زەدی خەشاوەکانە
مرۆڤی قووڵایی یەکجار تەفرتوونا

یان
بە هەمیشە ڕزگاری دەبێت لە زنجیرەکان
دەیشکێنێ کۆتەکان
تف دەکاتە مەرزەکان
دەیبڕێت سنوورەکان.

بە هەر کوێ چوویت
بەرەو نەزانراو پەڕەگرە
مەودا زانراوەکان مانی بچووکەکانن
مرۆڤ لە نەزانراودا یەکجار دەبێتەوە
یان
دەچێتە سەروو مرۆڤ
جێدەهێڵێت بتەکان
پشت دەکاتە سەرەکەکان
لە گۆیان دەنێت باوکەکان.

مرۆڤی تەنکایەکان
دەستی بە کاوەکی شۆڕەیە
-با- بە هیچ کوێ نەیفڕێنێ!
مرۆڤ لە قووڵایدا تووڕەی دەدات
کاوەک نازانێت کە ناوێتەسەری؟
کاوەکەت لەگەڵ
کاوت بە چیەڵ
بڕەکەت با بدەڵ
بڕێت بە چیەڵ؟
سەرت با بفڕێ
با بفڕێ سەرت
بفڕێ با سەرت.

شتێک بکە وەکو مرۆڤ
نەک شتێک بە باوەڕی بچووکی ئەوان بکات
ئەوان کە دەڵێن: ئەوەی بووە هەر دەبێت ببێت!
بەڵام لە ڕاستیدا ئەوەی بووە
تە مەهێڵە ببێت
بیگۆڕە بەوەی دەتەوێت
با ئاستەم بێت
چەند ئاستەم بێت؟
ئاخۆ چی دەبێت/ ئەگەر بێت

جێگاگەکەی شەو بە ڕۆژ بێت!

مەزنەکان لە قووڵایيدان و
ناخنکێن
مەزنەکان لە تەنکاييدا
دەتووێنەوە!

هەرچی ڕوویکردە نادیار
ماوەتەوە بە بەندی!
هەرچی خزایە تەنکایی
زیاتر چییە لە تەپۆڵک
پۆشاشی قووڵاووییە؟

من پەویستم بە هەندک شتی ورد
هەندک شتی زەر پەراوێز
زەر کەنارگیر و
دوور..دوور
تاکو لێم پەراوێزدا بە وردی بژیم
لە کەناردا خۆن
لە دوورێ ئامان.

ژیان شتەکێ چەندی وردی بکەیتەوە
تەدەگەیت تاکو کۆ وردە!
وردە...وردە
(ئەمەم لەگەڵ خۆمە)

تە پەویستت بە هەندک شتی گەورەیە
هەندک شتی زەر لەبەرچاو
تاکو لەبەرچاواندا بە گەورەیی بژیت.

ژیان شتەکێ چەندی تەماشابکەیت
تەدەگەیت تاکو کۆ گەورەیە!
گەورە...گەورە
(ئەمەم لەگەڵ تەیە)

پەویستم بە هەڵکانی ناو لەپی دەستم هەیە
بەوانم و
هەرجارەی بە جارەک
خەم لەکبدەمەوە.

من شەویەکم
من ناوەڕۆکێک
دەیەوێت شیبکرێتەوە
نێک تەنیا بخوێندرێتەوە
ئەوەتا دەزانم
زۆر تەناپەت
دەچمە شەوی ترەوە
دەچمە مانای ترەوە
دەچمە ژیانی ترەوە
شادی دەخەمەوە
من شادانە دەژیم.

خەم پەرش
لە دنیادا وێنەیەکی بزەوم
ئاسان ەوون ناکرێمەوە
من کانیەکم لە سەرچاوەیەکی بگرد
شادومانی لەهەدەقووت
دەنە سەر ەگام
مرۆڤی گزگل
مرۆڤی شەە
مرۆڤی سکراب
مرۆڤی بەکارهاتوو
مرۆڤی فرۆشراو
مرۆڤی بەسەرچوو
وشەکانیان وەکو بەرد
لیخنم دەکەن و
لە بیرەوەریی زەویدا دەمسڕنەوە
من ناسەدرەمەوە
ناکوژەم
شادتر دەمەوە.

من پەویستم بە مانای نوێ هەیە
پەی پەنەبراو/ سەخت
من پەویستم بە مانا دیکە هەیە
سەرهەگرتوو/ دوورەدەست
من مانایەکی دیکەی ژیانم دەوێت
هەیکی دیکە

نیگایەکی دیکە.

من دەمم بە ووبارەکانی تری گەردوون
یەکجار دوور. دوور لەم گەردوونەوە!
من دەمم بە ناو کاتەکانی بزربوون
خوونێک دەبم خەم نەتوانم بیگەمەوە
من دەمم و دەمم و ذەمم
بە ناو گەردوونەکانی دیکە.

مژووی کی ناوون دەبم
بەسەرهاتێک لە یادگەی دەریادا
قارەمانێک خەی کوشتبەت
هەیەک باڵی خەی کردبەت
من دەمم و دەمم و دەمم.

پەویستم بە تاریکایی بەسنوورە
بە گەشتەکی بەچارەنووس
بە بەرگەگرتنی درژی تاڵیی کابووس
بە نەبەانووی خوونی قەترانی.

من دەبەت دیارنەمنم
هەرچی زووە واوە بەم
درەنگە یەکجار درەنگە
دەبەت ببمە تەز
دەبەت بەم
ماەئاوا
ما
ما
نەما
.

گریانی شەونم.. شیعری شەهلا نوری

کاتێک شەو،
سەرمای پاییز لە باوەش دەگرێت
دڵۆپە نەرمەکانی شەونم،
لەسەر ڕووی ساردی بەردەکان و گوڵەای نوقمی خوون،
دەبنە بلووری فینک بۆ ملوانکەی گەردنی شەو…

ئەم فرمێسکانە،
نە لە ناخی ماتی ڕووەکەوە دەژێن،
نە بارانن،
نە هەناسکی کپی چەم…

ئەم دڵۆپانە،
دیاریەکی پاکی ئاسمانن
بۆ سەر سینەی گوڵا ژاکاوەکان،
بۆ ئاونگی شیلەی لەوی یار.

شەهلا نوری

من و ئاو دڵۆپەکمان بینە.. شیعری عەباس ئیسماعیل حەمەد

ئاو لە منە!
ئەوەو دەگەین
سە ناکەینەوە
بەسەر زەماندا دەنووشتێینەوە
سوخەتمانە
دنیایین
پەردەی بەرد هەدەتلەقنین

ئەگەر لەمگەڵەن
دەبم بە هەڵم
ئەگەر لەمگەڵەن
موژدەی بەفرم پێیە.
دەبم بە دڵۆپ
هەڵدی هەڵدی
لە ترپەی دڵ دەچم
ئەخژنی بەرد لە جەرگم بەردەبی
ئاو لە منداڵ دەتوێتەوە
سەربردەی ئەشکەفتم پێیە
تارمایی سەر دیوارەکانم لەبەر
پشتم لە ڕووناکی نەکردیە
تیشکێک لەو هەڵدێ
هەڵبەستم پێیە
لە ساوسەوکانم
ژووانم هەیە
ئاو لە من فەری عەشق بوو
عەشق لە منداڵ قەتماخەی گرت
قەتماخەی من ماکی عیشقە
کەس پەی پێ نەبردیە
خەزگەی من ئامانە
چەینەوێیە
دەبارم، من تاڤگەی بەفرم
من هاژەی تەواوبوونم
هاژەم
لە ورشەی با دەچێ
لە گمەی کەتر
لە پسکەی گوێ
لە خەرمانەی پشوختێ
جەخینەی نەکردیە
ئەزەل

لە هەورازیدا دەم دەنیشمەوە
من بەرزەفڕەم
فڕین لە منداڵ درێپەی دەکات
پەپوولە
بەفر

کنەر
تارا
نرکەی هەناوم
ەەشماەە هەددەن
قەف قەف
پەپکەی سەر درزەکان ماچ دەکەن
ماچم دەکەن
فەین لە منە
هەددەنیشمەوە
ەەەەو
بارین
شەو و شەونم
بەرزەزە . . . خوناو
ماچ دەکەم!

ئەوە شەوە
خودام هاتە خەوە
سرووشی نوە دەنووسمەوە
خەونە بەخەم دەبینم،
خودا نیم
خودا لە منە
حریتەمان دەەوات
خەزگەم بەوەی ئاگای لەیە
شیعرم نەرکی کردیە ئەوە
لە ئەشکەفتە ەووم وەرگەەایە
عیشق ئەوهایە
دانامرکەمەوە

عەباس ئیسماعیل حەمەد
هەولێر
2026-09-22

شەلان.. شیعری نەوزاد بەندی

لە بەردەم دوو بارەگای حیزبیی
دوورە دەست ..
کە بە جۆرەها دیوار و تەیمان و دەکەزی ..
جۆرەها چەک و تەقەمەنیی..
هەموو جۆرەکانی دووریی ،
دەورە درا بوون ..
سەوزە فرۆشە،
کە هەموو جۆرەکانی هەژاریی،
لە ڕوخساریدا نەخشا بوون،
هەشتا سفتاحی نەکردبوو،
ئوتومبیلەکی بە ڕەقەم شەلای ..
لە پزیشکی داد،
ڕووتیان کردەوە ..
گیرفانی پەناسەیەکی
جەنگاوەرانی دەرین و
بەیارەکی کەنی
لیژنەی شەرحەبیلی تیا بوو ..
هەر هەمان ڕەژ،
کەمەڵە لات و لوت:
شیعرە بە چاویلکەوە
چیرەکە بە دارشەقەوە،
ڕەمانە لەسەر عەرەبانە،
ووتارە بە کانیلاوە،
ویستیان بپەڕنەوە،
ئەمبولانسکی بە ڕەقەم شەلاینی..
لە توبی عەدلی،
فڕۆشکی ڕووتی کردنەوە،
هەموو جۆرەکانی ئیفلاسبوونیان تێدا بوو ..
شیعرەکە لەفەیک قاورمەی پە بوو ..
چیرەکەکە ڕەسمەکی ڕەش وسپی ..
ڕەمانەکە پارچەیەک حەبی سکچوون ..
ووتارەکە هیچی پە نەبوو ..
دوو گەنجی لاوازی قژ نیگرە،
بە دوو کراسی خەباویەوە،

ەسایسکی بە تابلۆ، شۆلاینی..
پزیشکی داد باوەشکەکی دا و
ووتی : چی ڕووت کەیندوە ؟
ەنگۆ جلەکانیان لابەین
هیچیان نەمێنتەوە ..!
هەموو جارێ تابلۆکانی دابەانیان تیا کەشرا بوو ..
گیرفانی یەکەکیان
ناونیشانی قاچاخچییەکی
دەریای مەمەکی تیا بوو ..
لەگەڵ نیوەی پارەیەکی کانزایی ..
ئاوەی تریان،
شیعرەکی بەکر عەلی و
هەزار و دووسەد و پەنجا دینار ..
لەگەڵ پارچەیەک ەسمی یار ..
چوار منالی پەلی یەکی سەرتایی،
بە چاوی فرمێسکاویی و
جانتای بە تاەوە،
تراکتەرەکی بە ەقەم شۆلاینی..
هەموویان خەکی یەک کەان بوون ..
کەانەکی نشۆی خەاویی ..
کە تیایدا هەموو جارەکانی گرانیی دەست ئەکەوتن ..
هەموو جارەکانی نەخشیی داشکاندنیان بە کرابوو ..
هەموو جارەکانی ئازار ،
بە شۆلع ئەفرشران ..
خەو و حەوانەوە لە مێژە چووبوون بە هەندەران ..
لەو کوانەدا ژیان بە فەحم ساغ کرابەوە ..
ەژانێ،
خەرخوازەکی خوانەسی دەستەیشتوو،
هەموو جارەکانی نائومێدیی،
بە بە بەرامبەر دابەش ئەکرد بە سەریانا ..
سیاسییەکی دەسەز،
خولەکی خەایی بە کردبوونەوە،
بە فەربوونی ئیشی عەرەبانێ و
سواەکردن و دەنگدان ..
ئەم کەانە لە دوورەوە،
لە گۆگڵ ماپدا،
وەک بریتنی پەنجە توتەی

کرکار دەرئەکەوت ..
برینە،
بوون و نەبوونی وەک یەک بوون ..
هەمان ڕۆژ،
هەمان شەقام،
ئوتومبیلەکی جامەڕەش،
جامەڕەشکی بە ڕەقەم،
بە ڕەقەمکی زەر خەرا،
ژنەکی دوو گیانی شەلا ..
لە جانتاکەیدا،
هەموو جەرکانی پەشیمانیی هەڵکەڕا بوو ..
نامەیەکی دوور و درێژ
بە قەڵەمی حیبری چینیی
نووسرابوو ..
تیایدا هاتبوو :
ئاخ! ڤریجینیا ..
لەم سەفەرەما بەیارمدا،
هەرگیز نەگەڕێمەوە نیشتمان ..
لەرە تەنانەت چێژیش ئازارت ئەدا ..
تەنانەت سروودی نیشتمانییش
دەت تەنگ ئەکا ..
باران برستیی بەاوئەکاتەوە ..
نەوت ئەتهەنەتە سواڵ ..
کەرپەی ناو لانک، قەت ئەبەن ..
لەرە ناوەریت لای شیعرە دانیشیت،
تەکلیفی ستیانەکەت لە ئەکا ..،
وای! ڤریجینیا ..
ئەترسم نیلەڤەری هەناوم،
توشی خەمەکیی بووبە ..
ئەبە لەم مانگەدا
چەند جار یەخەی خەی دەیبە ؟
ئەبە چەند جار
پەتی سەدارەی هەواسیبە؟
چەند جار گە و گاە و
یارەکانیان لە تەک دابە ؟
ئای! ڤریجینیا،
لە کەناەکی ناوخەدا،

سەد هەزار لە بەرنامەکان گرت،
کە کۆمەڵگایان کردووە بە کۆگای پڕوپووچ ..
لە جیاتی وەڵام،
دوێنێ شەو ئێس ئێم ئێسکی
پێ لێ جنێوم بە دەست گەیشت ..
نوسیبوویان : خوێنی خێت کردە کاسەوە ..
نوسیبوویان : چون هیلی سوور ئەبەزینی ؟
ئای! ڤریجینیا !
هەفتەیەکم ماوە ..
تە بەڵی دەستیان بچێتە ژنی دوو گیان ؟ ..
ئاخر بە پەم ناڵەی ناشیرین!
تە موسافیرێکی نامە بە نیشتمان،
چیت داوە لە ووتاری حەماسیی ؟
چیت داوە لە هەڵبژاردنی سیاسیی ؟
تە ئاکردوویەکی دوورتر لە دووریی ..
هەڵم بە خێت ناکەی،
هەڵمە بە نیلە ڤەر.....
ئای نیلە ڤەر!
بەوا ناکەم بمبووری ..
... هتد ..

دوو هەنـــــراوە بە بـــــاوکم و کەترکـــانی پـــاییز.. فەرهـــاد ئەحمەد بەرزنجی

پاییزوکەترکانم
فەرهاد ئەحمەد بەرزنجی
لای من جوانن وەرزەکان
هەریەک هەنگەک دەهەنن
بە بەرگی هەنگاوەنگیان
چەند جوان؟خەیان دەنوێنن..

من پاییزم لاجوانێ
هەرچەند وەرزی خەزانێ
فەرشی گوڵا ئادەخات
لەژێر ئەو درەختانێ.

پاییز دنیا سارد دەبێت
چاوم لێ کەترەکانێ
چیلکەو گوڵا دەهێنن
بێ گەرمیی ناو هەڵانێ

منیش دانیان بەدەبەم
دەفڕن دەنێ سەرشانم
گەنمیان بێ ئێ دەکەم
تا تەربن کەترەکانم ..

٢٣ـ١٠ـ ٢٠٢٤چوارشەممە

بیرتدەکەم.. بێ باوکم..

بو بەساڵک ، تێ بەدەنگی و
منیش گوێی خەم هەڵخستووە.
زەر تامەزرۆی وشەیەکم
لەزارتەوە ، نەمبیستووە.

بو بەساڵک هەرنەهاتی
چاوەڕوانیت بێئازارێ
بیرتدەکەم ، بەڵام چیبکەم؟
کەچت ، مەرگەو دوادیدارێ..

بو بێ ساڵک ،حەزمدەکرد
چاوم کەوێت بەڵوخسارت
گوڵم کەیلکەی بەدەنگی خۆت
شاگەشکەبم ، بەدیدارت.

تێ کەی وا بوی ؟ کەی دڵڕقبوی؟
وابڵێیت و نەیەیتەوە.؟؟!
دەم دڵێ بەیێ واتکرد .
تا خۆتم لێبیربەیتەوە..

نا..ئازیزم،سیما و شەوەت
بەهەمیشە لەچاومایە
دەنگ و سەزی میهرەبانیت
لەگەڵ شنەی هەڵحمدایە.

بەهەشتنت ،لەیادناچیت
من بیر لەتۆ دەکەمەوە
بەیادەکانت ،سەبوری
ئەم دڵەی خەم دەدەمەوە..

٢٩ ـ ٨ ـ ٢٠٢٥ هەینی

دوو هەنـــراوە بۆ منـــداڵان..
فەرهاد ئەحمەد بەرزنجی

فەڵەکەکەم

یەک فەڵەکەم کەیوە
لەمە پەشترنەمدیوە
زەرجوان دروستکراوە
دووتایەی بەدانراوە
وەنەی ئاڵای کوردستان
لەلای ڕاستی نەخشاوە
کاتێک دەینێرمە ئاسمان
وەک مەل وباڵندەی جوان
کەنتەڵەی بەدەستمە
لەهەرشوێنێک ،مەبەستمە
بەسەرزەوی دەهێنم
خۆشمدەوێ نایشکێنم
ئەخەی فەڵەکەجوانەکەم
شادم یاریت پێدەکەم
هەرچەند بەرزبی، نەنەوی!؟؟؟
خەم دەتهێنمە سەرزەوی.

شارەکەم سلێمانی

شارەکەم ئازاوەیە
دڵم پێ‌ی کراوەیە
خۆشە دڵگیروجوانە
مایەی خۆشبەختیمانە
شەقام وگۆڕەپانی
هەمای هاتووچۆکانی
کێشك وتەلاری هەنگین
شاد دەکات دڵی غەمگین
ئۆتۆمبێلی تازەوکۆن
بەپێی یاسایەك دەڕۆن
زیان لەخۆیان نادەن
خەڵکیش هەراسان ناکەن
ئەوجۆرە کەبازاڕە
بۆفرۆش وکۆیارە
گەرکەلوپەلمان بوو
ئومان دەکەینە ئەو
هێی جوانی ئەم ژینگەیە
وشیاری ئەم خەڵکەیە
شارەکەم سلێمانی
دڵخۆشم ئاوەدانی

فەرهاد ئەحمەد بەرزنجی

گۆرانی ..عنا شیعری سارا فەقێ خدر

قەدری ژیانت وابوو
نەچوویتە نێو ماڵی مەژوو
چەندە خۆش بوون
بەیانیانی قاپشوشتنی بەرحەوزەکەی ماڵی خەمان

بەدەم دەنگی زیرەکەوە
لەگەڵ کیژان، دەیشتی بە نەو مەرگەڵان ١
وەیان بەدەنگی شوکروا ٢، بەناو (هەواری دەان) دا
دەچوویتە تاقی ئاسمان!

دەگیر بوون ئەو ئەوارانەی
ئاخیر سەوت دەدایە ئادیە سوورەکە
بەئاوازی سەباح داودە وماملە و مەزهەر
لەگەڵ سەمای ، گوە و ەیحانەی حەوشەدا
بەکراسی تەنکی نازناز و بەهەڵگی (لەیالی)٣پەمەییەوە
بەلەنجەو لار، کارەکانت ئادەپەڕاند
کاتژمێرەکی نەدەخایاند، جادەو چیمەن پاکوخاوێن
فەرشی لاکێش ئەمبەر ئەوبەر
سەماوەری گەورەی نەوت ، گیزەی دەهات
دەشەگ و سەرین و بەرماڵ،
چاوەڕێی بابی ماندوو بوون
بەنی چەشتی مەنجەڵی مس
لەسەر ئاگردانی هەیوان
دایک وەکو کەترەکی کەوگیر بەدەست
لەدەوری دەهات و دەچوو!

چەند ئارام بوون ئەو شەوانەی
بەدیار کتێبەکی خوازراوی کتێبفرۆشییەکەی
قادری حاجی ءەوڵاوە
(کەدەتناردین، بە پێنج فلس بەمان دەهێنای)
لەکاری ناوماڵ دادەبڕای
لەدەفتەرەکی سەدپەڕەی بەرگسوور دا
شیعرە دەخوازەکانی خەت
لەبەر دیوانی وەفایی و نالی و گۆران،
یەک بەیەک دەنووسینەوە.
چواردەوری لاپەڕەکانت بە(زێخرەفە) وگوە دەنەخشاند

دایکم دەیگوت:
ەەعنای کچ و گوڵی ەەعنا
زەحمەت لەک جیادەکرانەوە
بەبەردەرگا و بەکەڵەکاندا
بەن عەترەکەی بەاودبەوە
کۆم دەویست ،

بەو گوزەردا تێپەڕی و ئێستەک نەکا
بەکو لەدرزی دەرگاوە
پێشکێک لە دزێنیگا ، لەرێیەک لەدەنگی ناسک
ئاودیو ببێ
دایکت نەژی،
نەیاندەهشت، دەرگاکە بخرێتە سەرپشت!

سارا فەقێ خدر
٢٠٢٣

جێلاد.. شوان ءەباس بەدری

ئەی جێلاد
ئیتر کەردەکەت فێ بدە
کەناریێ دە ڕەنگینەکان
بە یەکجاری لە نیشتمان کەچیان کرد و
داڕکەر خەرکان ئازادانە
بە ئاسمانی وەاتدا دەسورێنەوە
ئیتر تاهەتایە
قاسپەی کەو و دەنگی هاژەی ئاو
لەو چیا و دەشتانە
زیندەبەچاڵ کراون و
تا حەز بکەیت
بە تاهەتایە ئیتر
بەس گوڵت لە فیشە و خشەی مار دەبەت
چەند سامناکە
گوڵچکەی بووکی خاک
بە دەنگی قەڵەڕەش و بایەقووش و
چەقۆ چەقی چەقۆ کاس بەت و
زەماوەندی خوێن لەگەڵ گورگە بریندارەکەی
دەستی خاک فرەشان بگرێت !

دەخێش بێ ئەی جەلاد
دەخێش بێ
ئەوێتا کەلەسەری زەرنەقووتێ بێ درێتانەکەی ئومێد
بێ سەر سەری ئەم ژینگاویەکەی نائومێدیەوەیە
ئەوێتا مەژوو
ناوی دەستێ بێ بەزەیی و کەردەی خوێناویەکەتی
وەک بێ بەزەیی ترین دەست و
دادپەروەرترین کەردی پاک لەناو خەیدا
نووسیوێتەوە !
دەخێش بێ ئەی جەلاد
دەخێش بێ
ئەوێتا سوپای هەزار بێ هەزاری
نەزانی و بێهەشی و نادادی
لێبڕ دەم کەشکێ بێ کەلەسەر ئازەنراوەکەت
کەنووشی سوپاسگوزاری بێ بردوویت و
هەروەک خودا
عەرشەکەتیان لەسەر شانیان بەرزکردێتەوە و
ناوەکەتیان لە سەر هەورەکان نووسیوە !
دەخێش بێ ئەی جەلاد
دەخێش بێ
زمانی وەڵات بێ دەستی پیاوەکانت بێاوێ و
کێڵەکانت نیشتمانیان پێکردووە لە چیرەکی
پاڵەوانییە خەیاڵییەکانت
دەخێش بێ ئەی جەلاد
دەخێش بێ ئەی فس فس پاڵەوان
دەخێش بێ
ئەی نابینی خەوی ئارام بنەوبارگای
لە چاوەکان پەچاوێتەوە و
مرۆڤ لە ترسی مەتەکە
باوەشی بێ خەیدا کردووە و
دەنگی پەستاڵی سەربازەکان
لەرزەی خستێتە گیانی مەرووڵەکان
دەخێش بێ ئەی جەلاد
دەخێش بێ
دواجار لە نیشتمانەکەم
تاریکی بەسەر تیشکدا سەرکەوت و
هەموان لەناو کەشکێ وێرانەکەی

ئازادی و دادپەروەری و سبەی
کێت و بەندکران و
کێتایيان هات !
دەخەش بە ئەی جەلاد
دەخەش بە
ئەوەتا دەستە گوولەکانی کەنار خوەناوەکەی
رەەکانی خاک
خەتەکی ەەشیان بە سەر
گشت خیانەتە بە شەرمەکانی تە هەناوە و
بە ئاوی ئاەتووەن لەسەر لەوحی مەحفوزی
زاکیرەی جیلی تازە
وەک لە خەبووردوویی و گیانفیدایی و چاونەترسیت
تەماریان کردوون
دەستە خوەناوییەکانت بشە ئەی جەلاد
ئیتر نە کەناری و
نە ئاسکەک و
نە نەرە تاووسەک و
نە ویژدانەک
لەم نیشتمانە ماوە تا تە سەی ببرێت
ئارام بنوو ئەی جەلاد
ئارام بنوو
گژ و گیا و درەخت و ئاو و
چیا و دەشت و
مەروو و ئاژەە و باەندە و
مرۆڤەکانی ئەم نیشتمانە
لە مەەاسدان بە یەکتری و
چاوەەی دەرفەتەکن بە هەەدەینی یەکتر
ئارام بنوو ئەی جەلاد
ئارام بنوو
دەسەاتی سەد و پەنجا ساەی خەت و کوە و نەوەکانت
پیرەز بێت ئەی جەلاد !

بەلجیکا / 2026

لێنەوان من و تۆ و.. شیعری ئیلهام موادی

ئەدوەم لە جوانیت
باشاتر ئەبێ لە سەر زمانم
هەندێ جوانی
بەدەنگەوە تابلۆیەک.

کاتێک ئەوانی
لە ئاوێنەی داهاتوو
من لە پشت پەردەی چاوەکانتدا
ئەبینم خۆم
خەیاڵمە ئەو مرۆڤە
ئەیکەیتەوە کە.

کاتێ ئەبینی ژیان
وەک هونارە تژ لە خوێن،
یادەوەرییەکە هەر دانیەکی
دەتەنگیێ
پرسیارێکی بێ وەڵام هەر دانیەکی.

دانیەکین هەموومان لە ناو هەناری ژیاندا
دەژین
دەشکێین
دەکوێن لە یەکدی
دەمێنینەوە وەک سەبارە لە ناو دەکدا.

کاتێ ئەکا ئاماژ ەووخساری ئەڤین
ئەوا پەرشانە زوڵف
ئەسیرە خەیاڵ
ڕەگایەکی ڕاست نییە
عەشق
کەانەکی ونبوونە مرۆڤ تێیدا.

بینیو ئازار لە ناو چاوەکانت
کاتێ کردم پرسیارێ
بۆچی دەخۆشت، مرۆڤ؟

عەشق
ئەو نییە، نزیک بە کەسە،
دووری بکاتە نزیکی عەشق.

کاتێ ئەکەی گاڵتە خەشیەکانی ڕۆژ
شاراوەییەک لەنێو پێکەنینتدا مەاسداوە خەی.

حەشار بدە نیگاکانت بە قاچاغی
تا یار
هەست بە بەهیوایی نەکا؛

لە نێوان تۆ و من و یاردا
وجوودێ هەس
ئەفسانەیەک هەس
خەش خوانیەک هەس
کاتێ ئەژم من
لە تەشدا هەیە بەشک
تۆ کە دەڵێیت "تۆ"،
لە منیشدا هەیە شوێنێ
کاتێ ئەژین یار
واتا نەشینی سەز.

سنە
ئیلهام موادی

(؟!!).. شیعری قوبادی جەلیزادە

1
شەوکارەکە تابلۆی چڵەکە دایکانەکەی دەکەشا
تەنیا دەنووکەکەی مابوو

- تەقیان لێکردوو کوشتیان

2
لە کەمانی زەویەکە تەواو بوبوو-جوتیارەکە

بە تووڕەکەیەکی پە لە گەنمەوە ، چوو تا کێگەکە تەو بدات
- تەقەیان لێکرد و کوشتیان

3

بە خوێندکارەکانی گوت یەک یەک هەستن و لەسەر تەختەشەکە بنووسن؛

بڕی نیشتمان

هەشتا تەپشیرەکەی نەدابووە دەستی یەکەم قوتابی

- تەقەیان لێکرد و کوشتیان

4

تەمبوور سازەکە سەرقاڵی ئایە کردنی ژیەکانی بوو، تا ئاوازێکی یارسانی بژێنە

- تەقەیان لێکردوو کوشتیان

5

لە نووسینی دوا قسیدەم بوومەوە

لە بەرلەوەی ناونیشانێکی نوە بە تەکستەکەم بدەزێتەوە

- تەقەیان لێکردم و کوشتمیان

ساغەرم شکا، ئەی ساقی!.. شاعیر:رحیم معینی کرمانشاهی.. وەرگێانی لە فارسییەو: شەهلا نوری

یادەکانی عومری ئابردوو
لەبەر چاوم نیشتووە،
لە ئاسمانی لاجوەردیدا
ئاگری ئاهم بەسەی گرتووە.

ئەی خوای بەبەشان،
تاقەتم بدە، تاقەتم بدە!

قیبلەگای ئەمەی غەریبان،
تاقەتم بدە، تاقەتم بدە!

ساغەرم شکا، ئەی ساقی،
لە دەست چووم، ئەی ساقی!

لەناو تەفاندا،
لەسەر شەپەلی خەم، ئەوە منم
لە کەشتیەکی شکاودا منم،
ئەی کەشتیوانی جیهان!

تا ناوی من تەمار کرا،
مەری خەم لەسەر چارەنووسی ئادەم درا.

تە بە تینوەتی منت کوشت
لەنەو سەرابی ناکامیدا،
ئەی بەڵای بەسەرئەنجام!

لەوم بە جامی نەگەیشتووە،
دەکەشم بە کەڵ لە حەسرەت، باری مەستی و بەدناوی.

باسی چی بکەم؟
سکاڵا لە کە بکەم؟
کە خەم بە دەستی خەم،
ئاگرم لە دەی نیگەرانم بەرداوە…

ساغەرم شکا، ئەی ساقی،
لە دەست چووم، ئەی ساقی!

لەم پاییزەدا، گوڵک.. نەوزاد بەندی

(بە ساەڵژی شاعیری شەهید بەکر عەلی)

من زۆر ڕەقم
لە سایەد و
کۆی ساڵانێژی ناو هۆڵ و
شیعر و پەخشانی بەنرخ ..
چونکە پێن لە بازرگانانی قافیە و
قاچاخچێکانی عروز و
کێشی پێنجە و
دەڵاڵەکانی پاقلاوە و بیبسی کۆڵە و ..
نەخوێندەوار و قەڵبەی
ژێر پردەکەی
زمان و ئەدەبی کوردی ..
پێن لەوانەی بە مۆتر و
لە گەترێیش
هۆڵاجی ئەکەن،
شیعر و پەخشانی
سەقەت و
مردارەوە بوو ، بەنکردوو،
بەرگەکی زەقی
هەرزانی
مۆسیقایەکی
دزێنیی لەبەر ئەکەن ..
کاوەکی لەسەر ئەکەن ..
هەم ئەفرۆشن و هەم ئەکەن ..
بە تاک و کە ..
چەنت بوە وا دایدەدن ..

⋆ ⋆ ⋆

بەڵام بەکر ..
لە ساڵانێژی مەرگی تەدا،
ئاڵای سپی هۆڵەکەم و
خەمت بە ئەکەم بە هۆڵ و
کۆڵ و ساڵیاد و ڤیستڤاڵ ..
پێ پێ ئەبم،
لە باوک و دایکی سکسووتاو ..
لە گەنج و لە پیر و منااڵ ..
سیخناخ ئەبم

لەو شیعرانەی
ڕەیان نەدای بیانـنوسی ..
نوقوم ئەبم
لە دەریای ئەو تابلۆی شیعر و
پەخشانەی،
بە گەلەکی کوەرت نوسین،
کەچی کەس لێتی نەپرسی ..
بەناو بەکر ..
لە ساڵانێژی مەرگی تەدا،
ئەبم بە مەم، ئەتوەماوە ..
لە پەش ئەوەی بکوژەماوە،
لەو سەرەوە
بە ئاگرەوە دەماوە ..
ئەبمە شایەرەکی شەیدای
زەربەت و
ڕەشپەش و تووڕە ..
ئەوەی ئەیەم نایەماوە ..
چەک ناوەڕە
بە تەنیشتمدا تەپڕێ،
پەش ئەوەی خەی بچرکێنە،
بە ڕوویدا ئەتەقەماوە ..

⋆ ⋆ ⋆

لەم وەرزەدا کە نازانم وەرزی چییە ..
لەم مانگەدا،
کەس نازانێ ڕۆژی چەندە و
هەفتەی چەندەم ..
داستان و ڕەمانی موچە،
هەموویانی داپشیوە ..
لەم بازاڕی خەزانەدا،
بازرگانەکان خەریکی
پەکردنی
تانکی ئەو LPG ی زستانن،
میللەتیش ئەپاڕێتەوە،
خوا بە خاتری
یەک یەک ناوە جوانەکانت،

تا قۆناى دزان تەختەبۆ ..
زستانەکەى بۆ شەختە بۆ ..!
بۆنام بەکر ..
کۆ هاتیتە ناو شارەوە،
بۆ لاى فولکەى کاوەى ئاسنگەرا مۆتۆرەکان،
نەوەک لە کۆتاى تەرمەکا،
عوسمانۆ ..شەهید عوسمانۆ،
خوێنتانت کەنەوە لە خوێن ..
بۆ لاى فولکەى کەترەکۆیشا ئاگادار بۆ،
بۆ پشت حەسیب ساحا بۆ،
نەک لە لەشى دابژراوى ئۆژوانەوە،
فیشەکەک دزۆ بکات و
هۆتکەشتەوە لە خوێن ..
ئاگادار بۆ،
لەم پایزە خەمگینەدا،
لە مەیدانى سینى و پیاڵەکەى سەرچنار
نەکەى لادەیت ..
فریاى ڕاکردن ناکەوى،
چونکۆ دنیام تۆ هەشتا
ئۆتۆمبۆلت نییۆ و
پیادەیت ..
بەکر گیان،
ئەستا بۆ کوشتن،
فیشەک هیچ باوى نەماوۆ ..
درێن و دەبابۆ و ساروخ..
ستینگەر ..
تۆپى نەمساویى،
لەپۆ لەناو گۆتەکەکا،
ئاهەنگەکى شەو ساز ئەکەن..
مانۆتەکى شەو ساز ئەکەن..
گرنک نییۆ،
چەند باڵەخانۆ تەخت ئەبۆ ..
چەند سکى دایک ئەسوتێنن
چەنۆ مناڵ بۆ ناز ئەکەن..
بەکر گیان،
ئامان بۆ تەنیشت،
پارکى ئازادیدا نۆتۆى ..

هشتا زەوی و خانوو ماون،
ئەیانەوێ پاوانی کەن ..
وەک چەکی دزراوی پۆلیس،
بیفڕێنن و
لە شانی کەن ..
نەک درێنە بتکوژێتەوە دووبارە ..
بتکاتەوە
بە ئاگری نەورۆزەک و
بە پەی ڕۆژمەری موچە،
لای وابە کۆی بەهارە ..!

⋆ ⋆ ⋆

بەکرەکەی دە ..
بەکرەکەی ژوان و ئەوین و
سروشی شیعر و
بارانی عەشق و جوانی ..
گەر هاتیتە ناو کۆانەکانی شار و
کەس نەیناسیت ..
کەس بەو سەردانەی نەزانی،
دڵگیر مەبە ..
ئەستا شارەکە پڕ بووە،
لە سێ چارەک و
دشداشەی
سەرمەد و
ئەبو ڕیهام ناو ..
بە ئاگا لە شیعری کوردی ..
بە ئاگا لە تۆ و
لە دڵشاد مەریوانی ..
لە دوای تۆ،
هەزار جار ئەدەب و هونەر،
کرانە قەچی قوربانی ..
ئەستا بیریار ئەو کەسایە
تاوەر و کەشک و پۆژەی
چەتە حەوت تەبەقەی ئاسمان ..
ئەستا لینین ملیاردەر،
کەمانیست بەتە جەنتەمان ..

لاشەی شار یەکپارچە بەتە
بالوکەی پەڕۆ و تاوەر ..
نەما سەردەمی جیقارا و
مەکسیم گۆرکی و
خەبات دژی بەرژوازی و
گیانبازیی شیرین و فەرهاد ..
سیامەند ..
خورشید و خاوەر ..
ئێستا تەنانەت بیریار و ڕۆژنامەنوس
زەربەی بندیوار و لەتین ..
ئێستا جەنگاوەرانی شاخ،
هەموویان بوون بە ڕاسپەتین ..
قارونیان تەپڵەاندووە ..
بە هیچ شتەکیش لاناچن ..
نە بە ووتار
نە بە شیعر ..
نە بە دەنگدان ..
نە بە فەرتەنە و ڕێپەوان ..
لەو خاڵەکە بوون بە سیکەتین ..

⋆ ⋆ ⋆

بەکر گیان ..
شاعیری ماف و
حەق و جوانی ..
گەر بە قسەم ئەکەی مەیە..
ئەترسم بکەویتە بەر
دەسڕۆژی قاتیی و گرانیی ..
ئەوسا مەگەر
لەسەر گەکوکەت بنوسین؛
ببوورن،
مەرگنامەکەی
هەڵەی چاپ بوو،
ئەم شاعیرە،
لەسەر داهێنەکی
بیست سی مەتری نەکوژراوە ..
لەسەر شیعر و

حەقبەژیی دانەبەژراوە ..
لە ووتاتی پە ملیاردێری بەکار و
وەبەرهێنی پاوانخواز و
بازرگانی کون فەیکون ..
لە شاری هۆشنبیریی و پە
دیکارت و کانت و ئەفلاتون ..
لە شاری قەلا و تاوەر و کەشکی
سەر شاخ و بەرزیی و گرد
ئەم شەشە پە لە شیعرە..
ئەم بەکرە ..
ئەم هاوارە ..ئەم ئاگرە،
لە برسا مرد …! ⋆

⋆ (دوا دێ لە بەن و تامی دۆکی عەبدوڵا پشەوە وەرگیراوە :
ئالەردا
مناڵکی چاو گەشی کورد
لە برسا مرد)

ئاسەوارەکانی ئەشکەنجەدان .. شیعر: نەوزاد بەندی

هەمویان
بە جێیان هێشتین ..
تەنها مێزکی تەختە و
دوو کورسی دار و
دوو کوپ قاوە نەبە،
کە ئەمە بەجێمان هێشتن ..!

⋆ ⋆ ⋆

هەژارەکان قەت ددانیان نائێشە،
چونکە ددانیشیان بئێشە،
پارەی چونە لای ددانسازیان پە نییە،

هەر بۆیە هەژار و ئازار و ددانساز و ددان،
کۆکەوتننامەیەکیان واژۆ کردووە،
کە ئەو بابەتە دابخەن ..
هەژارەکان ناچنە ناو قەڵەباغیی
بەڵکوو بەرایەتیی هات و چۆ،
هەژار و مەڵەتنامەی شۆفێریی و ساڵانە و بەڵکوو بەڵکوو بەری هاتوچۆ
و سەرەک وەزیران و ئوتومبیل، کۆکەوتننامەیەکیان مەر کردووە،
کە چیدی ئەو بابەتە نەخەنە بەر باس ..
هەژارەکان ناچنە ناو ڤێلا و فەکە و
بەڵکوو بەرایەتیی پاسپۆرت و ئوتێلی پێنج ئەستێرە و ئەر پێت و
ئایفۆن و سەچارەک ..
کۆکەوتننامەیەکی سەد قەڵەیان ئیمزا کردووە،
کە نە ئەم لە هەڵە سوورەکانی ئەوان نزیک بێتەوە و
نە ئەوانیش هیچ نەتیفیکەیشن و ئیکلامێ،
بۆ ئەم بنێرن ..
هەژارەکان قەت توشی جیوبی ئەنفی و دابەزینی ڤیتامین دی و ئایرۆن
و پوکانەوەی ئێسک و کزبوونی چاو نابن،
چونکە لای ئەوان، ئەوانە نەخۆشی نین و .. وەک کۆمەڵەلقوم قوتیان
ئەدەن..
دەردی قورسی ئەوان، کرێ خانوو و خەراکە ..
پێڵاو شەرپەنجە و پێشاکە ..
کە هیچ جارە دانوستانکیان قبوڵ نییە و
بەردەوام هەڵەشەی جەنگ و هەرشیان
لە دەکەن ..
لە فەرهەنگی هەژارەکانا ووشەی دەندرمە و قاوە و کەک و مەدالیا و
چەرەس و ترشیات و موقەبیلات و مەز و کورسی و دەعوەت و پیاسە و
عەتر و بۆینباخ ، نین ..

⋆ ⋆ ⋆

کە ئەوارە نەهاتیتەوە،
وامزانی خەم نەگەڵاومەتەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

هەموو عەسرێ،
دەم لە لەدان ئەکەوێ ..
هاوڕێیەکم دێ،

بێ بێ تاقەتیی،
بێ بێ سێ و دوو،
زەنگەکانی دەم ئێخاتەوە کار ..
ئیتر نازانم
پیلەکانیان ئێگەڵ ..
شەحنیان ئێکا ..
یان بە جادوو ..

⋆ ⋆ ⋆

پیریی بێیە قورس و کارەسات،
سنووردەکانی ژیانی بێ قاچاخ بێیوە و
خەی تەسلیمی
پۆلیسەکانی مردن نێکردووە ..
لەو شوێنە کەشە لەسەرانە،
بێ نان
بێ ددان
بێ ئێکسجین
بێ جومگە و ئێسقان،
بەردەوامە لەسەر
مانەوەی نایاسایی ..

⋆ ⋆ ⋆

هەر ووڵاتێ ،
سەربانی خانووەکانی
تانکی نەوت و
تانکی ئاو و
مۆلیدەی کارەبا و
تانکی غازیان لەسەر بوو،
ئەوە وڵات نییە..
چونکە وڵات،
وەک ئێکسجین،
ئەو شتانە دابەش ئێکات ..
کەس نایبینێ ..
نە تەنکەر ..
نە تەنکە و دەبە و بەرمیل ..
نە بتڵە غاز ..

نە عەرەبانە و
نە چرا و
گۆپی شەحن ..
نە دروشم و
پیاوەتییەکانی
سەرەک کۆمار،
دەرناکەون..

هەشتووپەك هایکۆ.. مۆکەمم هەشید تاەبانی

خەونم دەبینی
سواری ئەسپێکی باڵداربووم
بە هەورازو نشێوەکاندا
هووەو هەتاو دەچووم

خوێی جگەکەی بەر ماڵمان
لە گومدا دەزرنگایەوە
هەرکە تینووم لە بشکاندایە
لەبەر پەمدا هەڵدەستایەوە

تریفەی مانگ بووتە هاوڕێم
گەر لە شێوە تاریکەکانیشدا
بەزار بم
مەسجی خێی هەر دەنێرێت

باران بە لەزمە دەبارێت
چاو چاو نابینێت

لە دووەیانی چاوەوانیدا دەش داماوم
ئەم تەمتومانییە
کەی بەوەتەوە

دوژمن لە هەڵەشەی خەی ناکەوێت
شەووەژ پیلان دەگەڕێت
منیش تەشووی خەمم لە پشت توندکردووە
لە تاریکەشەوەکدا
بەسەریدا بدەم

نە لە تەپ و نە لە مووشەك دەترسم
هەموو بستەکی ئەم خاکەم بووەتە سەنگەر
درێنیش هەبدەن
بە بەنەوی وڕە دەیخەمە خوارەوە

لە هاش و هووشی دوژمن زەندەقم ناچێت
ئەوە نیشانەی بە دەستهاتییە
کاتێك گوللە نەوچاوانی دیواودەر دەکات
هات و هاواری
کپ دەبەتەوە

لەناو دەریادا بەلەمەکم دەزییەوە
چەتە دەریاییەکان
بە چەتەیی بەکاریان هەنابوو
بە سەوەکانی گەیام
بزربووبوون

ەژ بەرەو ئاوابوون دەچوو
تیشکی ەنگاوەنگ ئەو ناوەی تەنیبووەوە
پاش تاوەکی دی

تاریکی دادێت و
ئەستێرەکان دەدرەوشێنەوە

سینگی دوو سەوی لاسوورەی گرتووە
شەرم دەکات
لە هەموو کەسێك دەیانشارێتەوە

بە ڕێگە پێچاوپێچەکان و
بە هەوارز و نشێوەکان و
بە کووچە باخەکانیشدا بێت
هەر دەچم بە لای یار

ئەم زستانە پاڵتە ئەستوورەکەم دەپۆشم
بەفر تا ئەژنە دێت و
زەلامان ڕێق دەبنەوە

لە وەستگەی چاوەڕوانیدا
چاوەڕوان بووم
ئاوی قاچم داهات
هەشتە چاوەڕوانی نەهات

ئەم جارەیان باوتەز هەڵیکرد
دەرگەی دەوارەکە دادەخەم
تەپ و تەز
چاوی هیوا کوێر ناکات

لەمێژە ئەم چەمە
بە بەردەم گونددا گوزەر دەکات
هیچ ڕێژەك نەمبیستووە

گرانی نەچێت و
هەڵە لە نەدات

ئەو چیایەم کردووەتە دەستی خەم
پەنا بە سەبرەکەی دەبەم
بەسەرهاتی بە دەگمەنەوە
دنیام بە ئەمکەو
لە پشتەوە بەر خەنجەرم نادات

برستی شەرکی دەندێ
بەسەی مەرگ
ڕۆژگارێك دێت
بە چاوقووڵە زەلامان ئادەماڵێت

لە سەبەری درەختەکانی باڵاتدا
ئادەکشێم
لە بن باڵی ئەوینتدا
خەم لە وێشوومەی پژارەو غەم
دەپارێزم
پەنا بە زوڵفی سەزت دەبەم
لێشی سەرما بردەم
بە تارای حەزەکانت دادەپێشم
زاری ئارەزوو دەکەمەوە
دەم بەهەنگوینترین بەروبووماکانت
دەبەم

من بیر لەو شتە دەکەمەوە
تە بیری لە دەکەیتەوە
تە بیر لەو شتە دەکەیتەوە
من بیری لە دەکەمەوە
هەر یەکەمان بیر لەوە دەکەینەوە

ئەو شتە بکەین
بیری لە دەکەینەوە
تەیش بیر لەوە دەکەیتەوە
ئەو شتە بکەیت کە بیری لە دەکەینەوە؟؟

ئەم کاغەزانە نیشتمانی منن
بە ئارەزووی خۆم بە پێ دەشت و
چیا و دەڤ و هەورازەکانیدا
تەماتەن دەکەم
تا چاوبەکات بیر لە قووڵایی ئاسمان دەکەمەوە
تا پێ بتوانێت
بە کەژان و شەقامەکانی سەزیدا
پیاسە دەکەم
جوانترین وێنەی خەونیان
تێدا دەڤازێنمەوە
ئەگەر ماندوویش بم
لەناو ستێیەکدا ڕادەکشێم و
سەرخەوێکی ئاسوودەیی دەشکێنم

بەو هەورازەدا دەڤیشتم
جانتایەکم دەزیەوە
زرێزەکەم هەڵپچڕاند کەوشکەکی تێدا بوو
بە دوو گومبەتانە لەچاو ون بوو
سێیرم کرد سەدان سیدی لەژێریدا بوو
سروودی ئەی ڤێقیبیان
تێدا تەمارکرابوو

ئەوند لە وێنەکەم ڕوانی
چاوم ئەبەق بوو
ڤشکەوپشکەی کرد
ڤەنگەکان تەکڤە بوون
بەرەو تەڕخی چوون
هەردوو پڵووم نووقاند

وەنەکەم لەناو دڵدا ماوەتەوە

لەناو بەڵەمەکدا بووین
بە کەناری ئاوبڕ دەچووین
ماسییەک پەیدا بوو
بواری پێ پێشان داین
ئاژدیهایەک لێو خوارەوە بوو
باج و سەرانەی دەستاند

ئەم کورسییە لاقەکی شکاوە
ئاو سێ لاقەکەی سکاڵایانە
بەرگەی قورسایی ئاو زەلامە ناگرن
ئاوەندەی ورچەک زل بێت

شەقامەکان جمێیان دێت
پارکەکان جمێیان دێت
کوڵانەکان جمێیان دێت
بەردەم مارکێتەکان جمێیان دێت
بەردەم ماڵەکان جمێیان دێت
لە ئێستەبیل
بە کوە هەڵەین
لەبەر ئێستەبیل؟؟

چاویلکەکەم بانگی کردم
ئاو وشە وردانەی پێ پێشان بدەم
لە دوایەمین ڕستەی چامکەوە
گرمەڵە بوونەو
شەرم دەکەن
خەیان پێشانی یار بدەن

ئەم بەیانییە
چەند جارێك سەرپێپلکەکان کەوتم
گۆپەکان نووستبوون
نەمهێشت ترپەی پێم
خەوزیان بکات

ئەڤۆ پشووەو
کەمێك لە باخچەکە پاڵ دەدەموە
تا درەخت و گوڵەکان
هەواڵی بۆنخۆشم
بۆ لووتدا بدەن

پاییز جانتاکەی بۆ شانۆیەو
خەریکە سەفەر دەکات
چاوەڕێی لەزمەیەك بارانە
شەستەکان بشواتەوە

ئەڤۆ هەتاو میوانەو
لەسەر هەیوانەکەوە
تیشك دەبەشتەوە

ئەستێرەکان
بە ئاسمانی هیواوە جریوەیان دێت
بەرەبەیان
بە ڕاژی ڕادگەیەنن

بەم ڕۆشباوە دیارە
ئەم زستانە تووش بێت

بەفرو کەیو
لەگەڵ خەی بەنەت
چی کەرپەی بەخت هەن
لە سەرماندا ڕەق ببنەو

لە دەرگەی چامەیەك
چوومە ژوورەوە
لە پەنجەرەی کەشەوە
سەیری کەانی واتام کرد
سەروایەك
هەدەپەی و گەرانی زاری دەچی

ئەو ناوونیشانەم پە جوانە
لە دوو وشەدا خەی دەخەمەنەت
ئەو ەنووسەم پە ناشیرینە
هەموو یایەك دەکات بە جووت
ئەو ەفتارەم پە پەسن ناکرەت
پەاو پەاوە،
ئەو دیکات بە پووت

بە فەرگە دەچووم
وانەی نیشتمانی بەمەوە
چەند چەکدارەکی دەم پەچراو
دەستگیریان کردم
وەنەی پەشمەرگەیەك لە باخەم بوو
ئاایەکی چوار ەنگیم بەنددەکردەوە
هەتاوەکی تەدا بوو
پرشنگی دەدایەوە

چایخانەکە لەسەر پەپلکانەیە
شیرینت بوەت بەت دەنن

تاڵت بوڵت بڵت دڵنن
نازانیت
کامیان بڵ کۆوچك تڵك بدڵیت

هاوین مەشخەڵکی بەدەستەوەیە
گەڵاڵەزانی پاییز ئاودێنت
گەڵاڵەزانی پاییز
گەردەلوولەکی بە دەستەوەیە
سەرمای زستان ئاودێنت
سەرمای زستان کۆوێکی بە دەستەوەیە
فێنکیی بەهار ئاودێنت
فێنکیی بەهار
هەور هەور بەناو سەوزایی سروشتدا
گەرانیی نەورەز دەچێت
ئارەزوو ناکات
هاوین لەخەی زیزبکات

لە باکوور هەر ڕێگەی من
لەناو ستەمی ئاسیزمدا جوانەمەرگ دەبێت
لە ڕێژەکات هەر کیژی من
لەناو جبەی ئاخونددا خوێنی دەڕژێت
لە باشوور هەر لاوی من
بە ئاواتەوە سەر دەنێتەوە
لە ڕێژاوا هەر گەنجی من
لەناو قوڕگی فاشیزمدا دەتلێتەوە
خوایە کەی ئەم ستەمە لە سەر من و
جگەرگۆشەکانم هەڵدەگریت

چەندەی غەمم بێت
چەندیش دەی هیوام تەنگ بێت
چەندیش ئاسمانی ژیانم لە دابخرێت
چەندیش دوژمن
تەنگم لە هەڵبچنێت

قوەقەشمم بەسەردا ببارێنێت
پێ بە گەرووم گەرانی دەچەم
پێ بە گەرووم هاوار دەکەم
سەر و مەشك و دە و جەرگی دەبەم

بەرەو چیایەك هەڵدەزنام
بە تەنیشت جەگەیەکیەکدا تێپەڕیم
لەو لاوە تێپەڕیەك سێبری دەکردم
ئاوەم دایەوە
چەمەکەی پشتم دەگریا

ئەم بەیانییە زوو لە ماڵ هاتمە دەرەوە
کەڵان کپ و مات بوو
درەختەکان نووستبوون
هوزارەك بە ئاگەبوو
سروودی بەزاری دەگوتەوە

سەرم بە موویەقدا کرد
بەدوای شتەکدا دەگەڕام
برسێتی پێ بکوژم
هەموو خواردنەکان لە ترساندا
خەیان شاردبووەوە

کەلارێیەکم بەرەو ئاسمان هەڵدا
لەگەڵ تیشکی هەتاو بوو بە شەیان
لە دادگەی سکاڵایان کرد
ئاسمان هی کامیانە
تا تەڵاتێنێی تێدا بکەن!!

چامێیەك دەیقیژاند

خوێنەرەکان لەی نەدەگەیشتن
ئەوەند هاواری کرد
تا گەرووی نووسا

هووبارەك بەلای باخەکدا تەدەپەڕی
درەختەکان سەاویان لە دەکرد
هووبار هاژەی دەهات و
کش و مات دەمایشت
درەختەکان تووڕەبوون
بەروبووەمەکانیان لەبارچوو!!

چوومە سەر کەناری دەریا
سروەیەك خەی پە ناساندم
هەواڵەکی ناخۆشی پە بوو
بەستەڵەکی باکوور دەتوتەو!!!

ئەو کتێبە نوێیەی بە دەستمەوە بوو
خەریك بووم دەمخوێندەوە
لەپە پرسیارەکی سەیری لە کردم
ـ بۆچی دەمخوێنیتەوە؟

- تا بزانم نووسەر چی نووسیوە؟
ـ بۆ دەریانەی نووسەر باوەڕ دەکەیت؟؟

دوو هەژە پشیلەکە بزربوون
سەربان و دیوارەکان پرسیانە
گوێیان لە میاو میاوی نییە
کاتەك بۆیدا تەدەپەڕی!!

ئەو بەستەزمانیان لە بەر ئەو هەتاوە گەرمەدا
داناوە
دەستی ناوەتە بناگوێی
گوایە مەبایلی پێیەو
تەلەفۆن بۆ یار دەکات!!

ئەتەمبێلی لە دەخوێی
زەنگی مەبایلەکەی لێی دا
بە پەلە لای دایە لای دەستەاست و
ەایگرت
بە گوێوی ناو دەنگەگ گوتی:
کەی دوکان دەکەیتەوە؟
ـ نمرەکە هەیە!!

پێش چەند ساڵك
لە بازگەیەکی دوژمن دەستگیریان کردم
بە لەکەینەوە لە بەندیخانەیەکی بگەنیان توندکردم
نە خواردنیان پێ دام
نە ئاویان بە هەنام
ئەوارە پاسەوانەکان بە بەرچاومەوە
برنج و شلەو گەشتیان خوارد
پاش کاتژمێرك هەمویان بووانەوە
تەز ژەهراوی بوونە
بە هەلم زانی و خەم کەکردەوەو تەمتەقاند
بە هەناسەبەکە خەم گەیاندە لای شەشگەکان

سەرم بە سوپەرمارکتەکدا کرد
چاوم بە نرخەکاندا گەا
نرخی گەشت و خواردەمەنی
هەمویان چاویان زەق کردەوەو
زمانیان لە دەرهەنام

زەندەقم چوو
پاشوپاش گەڵامەو
خەم لەو ناوە گوم کرد

قامکەکانم کەوارن
ناتوانم سواری ئەسپ ببم
دەست بە زینەوە بگرم و
جەو ڕاکێشم
بەچووە چەلەکەیەکیان پە تیمار بکەم
منداڵە وردکی گەنك
بە تیروکەوان بریندارییان کردووە

لەناو دەڤکی چامەیەکمدا
کوتە نانك و چەند قاژە تەماتەیەکم
دەزیەوە
پاەم لە دایەوە
ئەو ڕۆژە نەچووم بازاڕ بکەم

دەموەت بە ئارەزووی خەم
سروود بڵێم
لە هەراو هوریا هەڵێم
دەست لە گەردنی پەلکەزێرینە بکەم
مژدەی ماچ
بە ئاسەی هەتاو ببەم

بە ناو قامیشەڵاندا دەڕەم
هەر دەڕەم
سەرم بە چەمدا دەتەقێتەوە
هاژەی ئاو سەرسامم دەکات
بەو هاژەیە
زستانم بیردەخاتەوە

بەرەو ئاقاری ئەودیوی چیا
دەکەزە لە پەم دەچەقە
پەیکوە لەگەڵ پەیکوە
لەسەر پاژنەم شەڕ دەکەن
کامیان لە کامیان ئەشی زەرتر بێت

ئەو زارە
چی لە بارە
هەژ دەبەتەوە تا ئەوارە
بەلەپیتکەی لەسەر درە سوارە

چاو دەقووچێنێت
لەو دەقرپێنێت
گوێ لادەدەرێت
قووتکی بە دەخواتەوە

ئەو ئاوە تینوو ناشکێنێت
ئەو ناوە
ناو نازێنێت
ئەو پیاوە
پەتکیش ناپسێنێت

خامە گەنجەو پیر نابێت
لەناو هزرو بیردا
دەخەمێت
پیت پیت وشە دەوێنێت
چامەی لە بەرهەم دێنێت
بە ئاواز دەیڵێتەوە
تا چاو بیخوێنێتەوە

هەنگاوەکانم
ئاشنای ئەم ڕێگە بوونە
ئەم ڕێگە
ئاشنای هەنگاوەکانم بووە
بە تاریکیش بەوەدا تێپەڕم
هەنگاوەکانم دڵناستەوە
پێشوازییان لە دڵکات

لە بەردەم ئاوێنەکەدا ڕاوەستابووم
چاوی (دڵیا)م دەخوێندەوە
وێنەی ناو ئاوێنەکە من نەبووم
هەر چاوەکەی دەخوێندەوە
بێزار بووم
چوومە دەرەوە
ئیوارە گەڕامەوە
وێنەی ناو ئاوێنەکە هەر چاوەکەی دەخوێندەوە

بتەك لە ماماندایە
بەیانیان قاوەتیم بە ئامادە دڵکات
ئەواران شیوم بە لە دەنێت
قەرەوێکەی لە تەنیشت قەرەوێکەمەوەیە
کاتەك ڕادەکشم
شەو تا بەرەبەیان مەیلەکی بە دەستەوەیە
لە یوتوبەوە
گوێ لە وتارکانی وتاربێژەکەی
مزگەوتەکەی گەڕەك دەگرێت

بەم بەیانییە
گوێم لە خوێی ئاوی بێیەکەیە
بەچووە پشیلەیەك
لە کێڵان دەمیاوێنێت

قیژەی ئەمبولانیش لە شەقامەکە
بەرگوێ دەکەوێت
هیلیکۆپتەرکیش بەسەر سەرماندا
تەدەپەڕێت
لە تەلەڤزیۆنەکەیشەوە
شارێك بە موشەکی دوورمەودا
بەردومان دەکرێت

هەموو خەڵکی شار
ڕاونەتە شەقامکان
دروشمی ئازادی بەرز دەکەنەوە
بە بەردو دار
بە وڕەی بەرزی بەسرپەرار
بەرەو ڕووی داردەستەو
خەفرەشان و ماتەسکل سوارو
مەزربەسەرکان دەبنەوە

ئاگری شەش هەڵگیرساوە
کپ نابێتەوە
ترسیش نەماوە
تەقین ڕەوی کرد
ڕەژگار ڕەژگاری گەلەو
تاریکی گوزەشت ناگەڕێتەوە
هەر کوێیەك بچیت
خەر هەڵاتووەو تیشکی هەتاوە

لەبەردەم ئاوێنەکە
ڕەدەنم دەتراشی
لە ئاوێنەکەوە ئاخوندێك زمانی لە دەردەنام
لچی هەڵەقورتاند
مستەکەیەکم تە سرەواند
ئاوێنەکەم وردو خاش کرد
ئاوەم دایەوە

ئاخوندێك لێ بەرپەمدا
لێناو خوێندا گەوزیوە

تاریکی دڵەوتەوە
وەرزی بەهاریش دەتەوە
بەفرو سەهۆڵبەندانی دووریش
دەتوتەوە
هەر یارەو بە یار
شاددەبتەوە

گوێم لێ دەنگی گریانێ
گوێم لێ هاژەی زریانێ
گوێم لێ زەبری ستەمی نامەردانێ
کیژانی ئازادیخواز
بە قژ ڕادەپێچن
بە بەندیخانێ

ناتوانن ئەم شەشە دامرکێنن
ناتوانن ئەم وڕیە بووخێنن
ناتوانن چەکاوخەر
لە دەرەوە بنن
شەشگەڵان
لێناو خوێندا بگەوزێنن

تا ئێستە دوژمن نەیزانیوە
پێت و گوریس
هەموو شتێك لە لاوازییەوە
دەپچڕێت
تەنیا ستەم نەبەت
چەند ئێستوور ببەت
پووچ دەبتەوەو

دڵپسۆت

کاتژمێر دێت و دەچێت
زەبر هەڵدەنووتێت و
گەردنی وردو خاش دەبێت
ستەم ئاوادەبێت
هەژ دەبەتەوو
خەری سەرفرازی هەڵدێت

گوڵم لێیە
دوژمن زەندەقی چووە
گوڵم لێیە
دوژمن وڕێ بەرداوە
گوڵم لێیە
دوژمن ئەژنۆی شکاوە
سادەی وڕ بەرزان
بە گەیشتنە سەر لووتکە
تەنیا پیچەکی ماوە

تشرینی یەکەم 2022

فۆتۆشۆپ.. شیعری نارین هەستەم

هەرجارێ ترس چەنووکی
لە ماسکە گیر
دەکرد،
لەگەڵ هەژباشی خەر
دایک و کوڕەکە
دەمیان بڕەو ئاسمان دەکردەوە
تا

پەرجووێک بکەوێتە
خوارەوە.

دوای شەوشادی خەر...
نەرێی باوک و کچەکە
دەهات،
بە دەزینەوەی گسکەکی کارەبایی
کە ترس هەبمژێت...
یەکەکیان دەستی ڕاستی
زەوی و
ئەوێی دیکە
دەستی چەپی دەگرتە بەر.

کامەراکەی خوا...
بەشی ئەلبووماک
وێنەی دووقەڵەی دایک و کوڕەکەی
بە دەمی کراوەوە
کاتێک چاوەڕوانی پەرجوون
گرتووە و
نازانێت چۆن بەیان بنەرێتەوە!

لە کامەرای ڕۆژنامەنووسانداا...
باوک
کەوتووەتە ناو خەڵشاندنەکان و
دەستی کچیش
لە گسکەکی کارەبایی گیر بووە،
فەتەشڵپ نەبێت
هیچ شتێک بە لای یەکتریان
ناگۆڕنێتەوە.

نارین ڕەستەم

خۆزگە.. شاعیر:سەعید بەهمتا.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە:شەهلا نوری

خۆزگە دەم لە کەت و زنجیری عەشقت بەند بووایە
هەناسەم لە هەناسەی گەرمی تەنت تەر بووایە

خۆزگە قاسدێک خەبەرکی لە تۆ بهێنایە،
تا خوونی شۆزدەی دەم گەش و ووونتر بووایە

دەنکە لە تۆوی عەشقی تەم لەنۆو دەدا چاندووە
خۆزگە بە دەستی نازی تە ئەم تۆو بەردار بووایە

خەندەت وەک بەهارە و لووت قەند و نەباتە
لە کەنارت مەحاڵ بوو هەر کەس پیر بووایە

لە پێش لەشکری چاوانت کەنووش بردووم، ونم،
کوا سوپایەک لەم مەیدانە خۆاگر بووایە؟

ناوی تەم بە دە برد،کەچی ووی خەت لە من لادا،
عەشقی خەیاڵیم دەبوو ئاوا بریندار بووایە؟

فاڵم لە نۆو فنجانە، دەم لە لەپی دەستدایە،
شۆو و ڕۆژ چاوەڕوانم، ئاخە چی تەقدیر بووایە؟

جیهان لەناخمدا دڕێت.. شیعری بابان ئیبراهیم

هاوڕێم؛
ئەم تاریکاییەی دەیبینیت
من و تۆ لەی بەخەبەرین

ئەم تاریکاییە
سەبەری مەشخەڵکە بەدەستی خۆپەرستانەوە
مژوو دایگیرساندووە.
زەر دەمکە خونە ڕشنکان
لەم تاریکاییەدا وەن بوون
ئەڵە خونکانی ئەمش نافن

دڵیت بڕحم و خەمساردم
هاوڕم؛
تۆ گوت لە قرینجانی ئسقانکانم نیە،
لە نغمەی سەاویکدا.
تۆ وڕە ناخی من ببینە
کە لەوەدا سەاو دکەیت
هەزاران خەمی تۆ
هەزاران خەمی ئەو
هەزاران مرۆڤی ونبوو دەبینیت
دنیەوە سەرپە بە وەڵام دانەوەت.

تۆ لەم مەگرە
ئەڵە وەک لانەوازەک
جیهان لەناخمدا داەدەی داوە
جگە لە گڕانەوە بە ئەوە
جگە لە هاودەمی ئەو هەزارانەی لەناومدا دژیت
جگایەکی تر شک نابەم.

دڵیت مرۆڤکی تەنیام و هاودەمکم پەویستە
تۆ نازانیت بە تەماتی خەمساردی و بڕحمیم
ئەوانیش چەندەک سزام دەدەن
من چەند بڕەو ئەوە دەم
ئەوە وەک سڕابەک دوورتر دەکەونەوە
ئەڵە جیهان
هەموو پردەکانی بەستنەوەی مرۆڤاکانی بەیەکتر لەدەستداوە.

تۆ دەبەت بزانیت لەم تاریکاییەدا ناتناسمەوە
لەم چڕوانییەدا ڕەکەوتی بینینەکت ناکەم
بڕەام وەک داهڕەک لەوحی مندا
دژ بە تاریکی دڕەوە دجەنگیت.
وا کە پایەکانی جیهان دادڕەمت

پارچەکانی لەناخمدا کەدەکەمەوە
وا کە ڕووخسارت کاە دەبەتەوە
من لەناخمدا دەتناسمەوە
تۆ دەبێت بزانیت
تەنیا لە ناوەوە دەتبینم
هەر کە دەرگای ماڵەکەم دەکەمەوە
تاریکی دەمپۆشێت و
خۆشم ناناسمەوە.

تەمەت لە بەدەنگیم دەگری
بەڵام من وەک بەچارەیەک
هاواری قارەمانێک لە ناخم دایە،
بە مردنی کەترە سپیەکان دەگری.
لەناخمدا جەنگێکی گەورە دژ بەبەدەنگی هەیە
بەڵام بەم چی،
مژووە نامبیستێت.

ئەمڕۆ هەموو دەروازەکانی وشە
بەسەر لەوەوە داخراون
وا دەبینم لەوەکانی تەش وشک دەبنەوە
من دەنیات دەکەمەوە
بە هاودەمێک تەڵە نابنەوە.

پەم دەڵێیت مرۆڤێکی ڕەشبینم
کە بەدەم ئەم ژیانەوە پێناکەنم
هاورەم تۆ نازانیت
من سێ لە بچووکترین پێکەنین ناکەمەوە
بەڵام هەر کە لەوەکانم دەبزوێن
خوێنی هاودەمەکانم لە دەم دەڕژێت
گەر بەردەوام پێبکەنم،
(ئەم شەقامانە بە خوێن سوور دەکەم)
من بەچارەیەکم،
جیهان لەناخمدا دژیت...

ڕەنگە ڕۆژێک لەچاوی تۆوە بە هەمیشە ون بم
دەنگێک نەبیستیت لە منەوە
دەشێت پێتوابێت ئیتر مردووم
بەڵام لە حیکایەتی ئەم مژووە دەڕۆدا

هەمیشە زیندووم…
ئەوەی تۆ پێی دەڵێیت مردوو
تەنها ونبوونەکە
هەرکاتێک چوویتە قوڵایی ناختەوە،
لەوێدا دەمدۆزیتەوە
کاتێک سەاو دەکەیت
لەگەڵ هەزاران ونبووی دیکەدا
دەینووسەرپە بە وەڵام دانەوەت.

لە ناخی بەردەکەوە.. شیعری سەران محەمەد

لە ناخی بەردەکەوە
نالین دەتە گوێ،
زەمانێک خەردبەتەوو
خەڵر دەبەتەوە…
هەر ناگاتە جێ.
چەند تاریکە
ئەو خەونەی
لەوێدا دەبینرێ؟
بەردەوام
بە بەرکەوتنی زەبرا،
دە تکەهاتنی ئەوارەو
شکانی سەری سپێدەیا
تێپەڕ دەبێ
[*]
ئەو خەونانە چەند تاریکن؟
لەبندیوارکانی مەحاڵا
گرمەڕ بوون
پێ لە دەوجامێ،
لەو چاوە بە پەروانەی
کە ناترۆکێن،

تژی لە بیانوی نەخۆش و
ئەسکی ئەو پەنجانەی
بە ئیسفەنجی کینە
پە لە کەفی دەدەنگی و
زوخاوی ناگۆهانی ناکەسکاریی،
بزە ساویلکەکانی
سەر تەختەشۆکانی ژیانی
پە دەسەدرە!
[*]
سەیرە
شانی چەندە لارە؟
ئەو هەسارە گۆکەی
بە پەوری بەختەری تەوللا
هاوسەنگی تیادا نابینرە،
پەاوپە سیزیف و
تاشبەردی فریوکان
عەجەب کەوا نغرە نابە؟
[*]
مسودەی ئەم تەمارە
قولنچکە بەشایی تیا نەماوە
تا بە هیوای درینە
بسپەردرە،
کەچی هەشتاش
تەجەللای ئەو روحە شکەتیە
یەك، یەك سەرە لە تارماییەکان
ئەگرە،
تا بە ساتەکیش بە
نەرگزجاە لە ئامەزی جیلویا
تەر بنوە
[*]
چاوەك لەسەر ا
ناتروکە
لە پشت ئاوێنەکانەوە،
لە نەوان درزی پەردەکانەوە،
لەودیو پەنجەرە داخراوەکانەوە،
سەیرەکا
قاقای چرکە ساویلکەکان،

تەپوتۆزی ڕۆشبیرکی نادانیەکان،
لوشکێی لەچەکی سڕغەت...
لە پەچەکا لوشی بەدبەختی خۆی دەدا.
ئەوان کە سەر
پلیکانەکانی ئەکەون و
نایبینن،
لەسەربانەکێی دەنون و
گوێیان لە دەنگی هەناسەکانی نابێ،
ئەو
کە ژیانێ و
ئەمش مەرگ..
[*] [*] [*]

بەدبەختی.. شیعری شێش عەزیز سورمێ

بەدبەختی بەتاڵ نییە،
ژوورەکی نهێنییە
جیهان ماندوویەتی خۆی بە وێ دەبا.
بە هەواشی دەکەوێ،
وەک بەفرەک نایەوێت ببینرێت و،
لەسەر شتەکان جێگیر دەبێت
بە ناسکی دەستەکەوێ
کە فڕی ئەوێ بووە نالەرزێت.
لە بەدبەختیدا،
دەتوانن گوێتان لە هەناوی یادەوەریەکان بێ:
یەک بە یەک دەگەن،
لە دەرگای دڵت دەدەن،
پرسیاری ئەوەی کە ئایا هەشتا شوێن ماوێ؟
بە کەمەک ڕاستی.
هەندەک جار کەشی،
وەک شاخەک کە نازانیت پێی هەڵگەڕێی؛

کاتەکانی تر نازکردنە
کە برینەکانت چاک دەکا
بە ئاوی داوای ووتکردنەوە بکات.
بەدەنگی هەموو شتێک دەزانە:
ئەو وشانەی نەتگوتوون،
ئەو هاوارانەی نەتگرتوونەتە بەر،
ئەو ناوانەی دەیانشاریتەوە
بە ئاوی تووشی ئازار نەبن.
لە کاتێک بەهاستی گوڵی لەدەگری،
لە ناوەوە دەرک بەوە دەکەی
ووناکییەکی بچووک هەیە:
ئەو بەشەی تە
کە هەرگیز وەستاوە
دەیەوە تەواو بێت.
دواتر تەدەگەی
بەدەنگی نەبوونی نییە،
بەهام گەانەویە:
ئەو ساتەی دە…
لە تەنیشتتەوە دادەنیشێت و
لە کەتایدا قسە دەکات

خاک فرۆش. شوان عەباس بەدری

خاکەکەم ئاسمانەکەی قاوەیی و
کانیاو و هووبارەکانی بەردین و
سەوزایی و دەشت و دەوەنی
بە چیمەنتە زیندانی کراوە و
مرۆڤکانی
لە سەرەی ژیاندا ڕح دەسپەرن و
شاخ و داخی بە کەبەی شەف و دەراق
تاشراوە و
هەلانەی چیمەنتەیی کوندەپەپوو و
داڕکەرخەرەکانی لەسەر بنیات نراوە

ئەم خاکە ئیتر نەجێی زیرەک و دیلان و کابانی تیا ئەبەتەوە و
نە مەردان و تاهیر تەفیق و چالاک
لە سووچ بە سووچی
گورگ و کەمتیار خەیان مەناس داوە و
گوێی بە دەنگی قەلەقەشکانی ووشە و موزیک
کاس کراوە و
بەرگی بووکێنی بەبەردا دادراوە!
ئەمە لەر
لە ئامیزی تاریکیدا وون بووین و
هەموو ساتێ
جرجەکی بەگانی نەو زەرابکانی کەمەگە
سەر بەرزئەکاتەوە
بەرەو ئامێزکی بەگانی پە لە دڵار
خێی هەئەدات و
مشتەک خاکی گرانبەهای نیشتمان
لە خێی مارە ئەکات!
ئێی خودایە
ژانی بە دەرتانی چ ئازارەکە!
لەر جەستێی مرۆڤکان دەمە ساەت مردووە و
دەروونیان یەخسیری دەستی نائومێدی و
ژیانیان بە دەستی بازرگانەکانی خوێن و مەدەل کەلەپچە کراوە!
چەند جوان فەرمووی
بەکر عەلی کاتە نووسی:
((ئەم سەدەیە ، سەدەی دڵار و قەحبەیە))
لەر مرۆڤ
وەک سەگی هاو بەن بە پارەوە ئەکەن و
لە هەر شوێنەک بەنەکێی بەت
دەبەتە قیبلەگەیان و
مشتە دڵار وەک تاوق لە ملیان ئەئاەنن و
حەپە حەپی بەردەم هەلانێی خاونەکەیان
وە و کاست ئەکات!
هەەەەە مرۆڤکانی سەر گەی زەمین
لەر بستەک خاک هەیە
عاقەکانی شەت و شتەکانی عاقەن
زەربەی سیاسیەکانی کەتر باز و کەتربازەکانی سیاسیین
زیندانییەکانی لە خەکە ئازادەکەی دەرەوەی زیندان
ئازادترن !

هەتا مرۆڤکانی سەر گۆی زەمین
خاک ئەفرێشم
کەسێک هەیە کە ئەم خاکی
بە قیزایەک
یا
بە هەناسەیەکی پاک و چکە دنیایی و سەرپنایەک و زەردخەنەیەک
پە بفرێشم !؟

شوان عەباس بەدری

ژوورێکی سپی.. شیعری سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

۱

لە باخکدا
پەپوولەیەک لە گوڵکەوە هەڵدەفڕێ بە گوڵکی تر
سێاوی ڕەنگاوڕەنگ لە گوڵکان دەکات
ئیمزای ماچ و خۆشەویستی
لەسەر ڕووەتی یەکە یەکەی گوڵکان دەکات
گوڵکان کەن!
گوڵکان هاوڕێکانمن
گوڵکان دراوسێکانمن
گوڵکان ئەوانەن نایانناسم
گوڵکان ئەوانەن ڕقیان لەمە
گوڵکان مرۆڤن، مرۆڤ
پەپوولەکەش دەی من..
تا شاری شادیتان دەم
تا گۆڕپانی ئاهەنگکانتان دەم
حەز دەکەم چاوم بە پێکەنینتان ئاو بدەم
دەستە تەزیوەکانم
بە تەزووی نەوڵەپتان گەرم بکەمەوە

سەبەتەی دەم
پڕ بکەم لە هەووژەی دڵخۆشیتان
ئەگەر هاتن،
ژوورەکی سپییم هەیە، هیچ پاسوانەکی نییە
بۆ ئەوەی بتوانم باوەشتان بۆ بکەمەوە
بۆ ئەوەی بارانی هاتنتان
تەپوتۆزی تەنیاییم بنوێنێتەوە
تەنها چەکەکانتان با لە دەرەوە بێت
تەنها خەنجەرەکانتان مەهێنن ژوورەوە
تەنها پەیامەکانتان،
جوێنەکانتان
نیفاقەکانتان
قەکانتان
تووڕەییەکانتان
درەکانتان
دەمامکەکانتان،
با لەودیوی دەرگا کراوەکەم بێت
ئەگەر هاتن
با باوەشتان پڕ بێت لە ئاستگەیی
با دەستتان کراوە بێت بۆ سەاوە گەرمەکان
با جانتای دەتان بۆتان نەبێت لە خۆشەویستی
با دەستتان وەک وەرزی بەفرانبار ئاشتی دایپۆشیبێت
ئەوها هیچ ئاژەکمان لە تەمەن خسار نابێت
ئەوها خەونمان لە خنکان دوور دەخەینەوە
ئەوها بۆشاییەکانمان
بە عەتری مرۆڤبوون پڕ دەکەینەوە
ئەوها ئازارەکانمان زەبی سفر دەکەین
ئەوها سەرمان لە ئامەزی یەکتریدا
میوەی دنیایی دەگرێت…

سمکۆ ئەحمەد ڕەشید
.Error! Filename not specified

ئەسقانەگوڵەز.. مستەفا مەحسوون

یادەوەریم پڕە لە گوڵەزی کرمدار؛
ڕەنگی ماڵەوە لەیان وەن دەبێت،
نەک بەهەی کرمەکانەوە، نا..
بڕکوو بەهەی ئەو گوڵەزە بەتاانەوە.
ئەو گوڵەزانەی تە دەتشکاندن، کاسەسەری من بوون؛
لە هەر پیاکشانەکدا، ناوکەکی سپی لە ناوەوەیدا دەبوو بە تەز.
کرمەکان
بوونیان هەیە و بەرجەستەن،
هەقیقەتەکی خاو و ڕاستگۆیان پێیە
کە من پێیان پە نابەم.
ئەو گوڵەزە "پە"انەی کە تە لەیان دەگڕێیت،
بوونەتە کونەڕەشی گەردوون؛
هەموو ڕووناکییەک کەش دەکەن و هیچ مانایەک نادەن.
من ئێستا بەسەر دەریایەکی پە لە قاوغدا دەڕەم،
هەر هەنگاوەک دەنەم، دەنگی شکانی مەژوو دەبیستم؛
دەنگی ئەو خەونانەی کە تەنیا بەرگ بوون و ناوکیان نەبوو،
شکانەک کە تەرمەکە لە ناو کونی کلیلدانەکەدا ون بووە.

خەریکی کەکردنەوەی ئەو سەبەرانەم
لە کاتی شکانی گوڵەزەکاندا، لە دەستت دەرچوون و
بوون بە درزەک لە ناو کاتی گەردووندا.
ماڵ بە خەی گوڵەزەکی گەورەیە و
تە مەشکەکیت لە ون بووە..
ئەوەی ماوەتەوە تەنیا دیوارەکی ڕەق و بەدەنگە؛
کە تەنانەت کرمەکانیش تێیدا بەزارن.
من ئێستا لە ناو یادەوەریمدا وەک بوونەوەرەکی سەرئاوکەوتووی
سەرخەش مەلە دەکەم،
کە پڕە لە قاوغی گوڵەز؛
ئەوان هەندە سووکن خەیان بە دەستەوە نادەن و ناخنکێن،
بڕەام ڕەنگی هەناسەدانم لە دەگرن.
کرمەکان خەریکن لە ناو دەمارەکانمدا شیعر دەنووسن،
بڕەام تە..
تە تەنیا شارەزای شکان بوویت، نەک چەشتن.

هەموو دیوارەکانی شار لە گوڵەز دروست بوون،

هەر کاتێک دەموەت هاوار بکەم،
لە ناو بەشایی قاوغەکاندا، دەبێتە مۆسیقایەکی ژەنگخواردوو.
خەزگە کرمێک بوومایە لە ناو یەکێک لەو گوێزانەدا،
نەک ئێم مرۆڤە تەنیایی کە لە سەر ڕێگای ماڵەوە،
بەسەر وەرانی ئەو "بەتاییە"دا دەخزێت کە تە بەجێت هێشتووە.

مستەفا مەحسەن

باڵکایەتی.. شیعری شورش عەزیز سورمێ

خاکێک کە لەگەڵ با قسە دەکات
باڵکایەتی دەنگێکی کەن
لە نێوان چەمانەوەی شاخەکاندا نەخشێنراوە،
لەو شوێنەی ئاسمان نزم دەبێتەوە
وەک ئاوەی باشتر گوێ
لە چیرۆکی بەردەکان بگرێت
خاکێکە لەبیری ناکات:
هەموو ڕێگایەک ناوی هەیە،
هەموو سەرچاوەیەک ڕووخسارێکی لەبیرە،
هەموو بەردێک هەنگاوێک دەپارێزێت
لە ئێوانەی پێش ئێمە ڕۆیشتن
بە دەڤەرەوە کە لەسەر ئازادی بێت.
لەوێ با بە تەنیا هەڵناکا،
دەوستێت،
لەگەڵ لقەکاندا تێکەڵ دەبێت،
بەنی چیمەنی کەوی لەگەڵ خەیدا دەهێنێت
مورموریی گوندەکان
کە لە تاقیکردنەوەی کاتدا وەستاون
وەک لاپەڕەکانی کتێبێکی هەرگیز داخراو.
باڵکایەتی ڕەنگی بەیانییە
بە هەواشی لەسەر کرێستەکان لەدایک دەبێت،

ئەو بەدەنگییەی کە ناترسێنێت،
دەستی زەویی
کە دەست لە دەموچاوت دەدات
بیرت دەخاتەوە لە کۆی هاتوویت.
گەرانی شوانانە
سەبری وەرزەکان،
کەرامەتی خانووە بەردییەکان
کە لە دوورەوە سەیر دەکەن
بەبێ ئەوەی هەرگیز سەبەریان
لەدەست بدەن.
کاتێک ئەوارە دەکەوێت،
هەموو دەڤ و ڕووبار و زرێبارەکان
بە یادەوەریەکان ڕووناک دەبێتەوە:
دەنگی باوکان،
چیرۆکی شەکەران
ئەو دایکانەی چاوەڕوانن،
منداڵان ڕادەکەن
لە نەو گردەکاندا وەک ئەوەی جیهان
هێشتا سادە بوو.
باڵەکایەتی تەنها شوێنێک نییە:
شەوازەکە بە هەناسەدان،
شەوازەکە بە یادکردنەوە،
شەوازەکە بە سەربەخۆیی.
کە جارێک خۆشی ویستووە
بە هەمیشە هەڵیدەگرێت بە ناوەوە،
وەک ڕۆگەک نابینرێت
بەڵام بەردەوام
لە خۆراکدانی دڵ.

شورش عەزیز سورمە

بۆ دیار زمانەوە دانیشتووم بۆ دیار کوردەوە.. داستان بەرزان

بۆ خەبات عومەر

گرانییەک لەم شیعرەدا
تەنیا ئاستەقینەکان دەیبیستن
گرانییەک سەبارەت بە پیاوێک
خولیای ئەستێرەی زمان و
گەواهەوری بیر و
بروسکەی کوردبوون و
هیوای ئاچەنین.

باڵندەیەکی هوونای لەم شیعرەدا
خەاتە بە کەمەڵک وشەی هەنگاوەنگی کوردییەوە
تاکو چاوبە دەکات مانای سەرشار لە بە خەون.

من دەبێت بە هەمیشە بە شۆن ماناوە بم!
من دەبێت بە هەمیشە بە شۆن خەونەوە بم!

ئەستاکە پەم بێ ئەی باڵندەی هوونای ناو ئەم شیعرە
لە کوێی ئەم هەژگاری بیرچوونەوەیەدا بتدەزمەوە؟
لە کوێی خەونی هەنگینی خەتدا بەرجەستەی؟
ئەی بەهرەدار/ ئەی بەرزەفە.

ئەی باڵندەی هوونای ناو ئەم شیعرە
من بە شۆن کوردیەکەتدا وەم
بگەرد/ بەهەز
من سەرگەردانم بە شۆن بیرکردنەوەتدا
بەباک/ خاکەا

ئەی پەیکی شارەزای ناو ئەم زمانی کوردیە
لە کام وشەی سوتماکی شاردا مینەت بکەم؟

من لە خەونمدا تە دەبینم
بریسکەی ئەستێرەی بیماری ناو بیری کوردیت
من لە خەونمدا تە دەبینم

ئازاری پ لێ سێی بێ سزی کوردبوونیت
من لێ خۆنمدا تێ دەبینم
سەرکەشی سەر کەشتی ڕوانینی ناو مژووی گەلەکیت
درەختەکی لێ خۆن
خۆنسازەکی کارامێ
پیت بێ پیت خولیای وشەی کوردی دادەتاشیت
تەنیا من دەیبینم لێ خۆنمدا
پ پولێن وشەکانت!

باڵندێ بوویت ئۆو دەمانەی خەمەک دەبووێ تەمەک لێ چاوەکانتدا
ڕژنەبوو/ تەنیا من دەمدیت!
پێ بێ پێی ئاگرینی ناو خەیاڵی ڕوانت تاریکی ڕووناک دەکردۆ/
تەنیا من دەمدیت!
شاگەشکەبوویت ئۆو دەمانەی زارت لێ زاری زماندا و تریفەبوویت/
تەنیا من دەمدیت!
شەبەنگەک بوویت گیانی کوردیت لێ جەشدا بوو شەفەقەک لێ باڵدا/
تەنیا من دەمدیت!
سەرحاڵەک بوویت دەستت دێ نۆو دەستی ژاندا و بروسکەبوویت/ تەنیا
من دەمدیت!

کوردەک لێ کوردبووندا/ خەست
پیاوەک لێ خەبووندا/ مەست
تێ وشەت دەبردۆ بێ سەر ڕەسەنی پێتی
تێ وشەت دەبردۆ بێ سەر نەشئەی ئەبەدی
وشێ دڵی دەکردیتۆ
وشێ سەرمەستی دەکردیت
وشێ ماڵی ڕووتی تەبوو
(ئاوبێت ماڵت)

تێ کوردبوونت لێهاتبوو
پۆڕی دەهاتی و دەڕیشتی
ڕووناکیت لێ چاودا بوو
پۆڕی دەهاتی و دەڕیشتی
زەڕەک بوویت کوردیی
تیشکەک هاتی و ڕیشتی
ڕیشتی و
من لێرێ دانیشتووم
لێ چاڕێ تاریکەدا

بیر لە زمان/ بیر لە کورد ئەکەموە.

داستان بەرزان

تـــونێڵی جەنگـــاوەران.. شیعـــری عەبدوڵڵا سلێمان (مەشخەڵ)

بە تونێڵی جەنگاندا تێپەڕیم و نە کوژرام
بەنۆ بەردومانی وشکاندا ڕەت بووم و بریندارێش نەبووم
شەڕی تفەنگم بە بیروڕا و بەچوونە جیاوازەکان کرد و
خەم دایە بەر دەستەژێی ڕەخنەی نووک تیژ
خەم خستە بەر پەلاماری چیرۆکەکانی بەدەنگی
سینگم کردە قەڵغانی هەرشی ڕەمانی کرچ و کاڵ
چۆڕم لەو شیعرانە نەدەبینی کە سواری سەری خەیان بوون
خەشیم لەو نووسینانە نەدەبینی کە پێ وێنە و خاڵی خاڵی بوون لە هەڵوەست.
لەو نووسەرانە بەزار بووم کە بەدەماماکەوە دەچوونە جەنگەکانی ژیان
حاڵی حازر ڕەژ نییە نەبەمە قوربانی
قوربانی خەم لە زمان
قوربانی خەم لە پاکەتیی
قوربانی خەم لە هەڵوەست و لایەنگری ئینسان
قوربانی گۆگرتن لەو نووسەرە ترسنۆکانەی کە لافاوی بەرژەوەندی و گیرفان دەیانداتە بەر!
چی بەو مردنانە بەەم کە زەرەک بە ژیانی شکەماندانەی دەزانن
چی بەو جەنگانە بەەم کە سەنگەری بەرگریم تیایاندا لەدا و ئاگرم بەسەردا باری و نەمردم
چی بەو تونێڵە پڕ لە پڕکدادانە بەەم لە تاریکی خوێن هەڵی لووشیم و هەر زیندووم
ئەمە ئەو چارەنووسە بووە کە دەبووە پیایدا تێپەڕە بەم بێئاوەی چرکەیەک لە ژیان بدەەنم.

دەمویست ببم بە فیشەک، بڕۆم خۆشبەختانە دەبووم بە ئارامی
دەمویست بمرم، کەچی لە نەگبەتیدا ژیانم دەگرت
دەمویست ببم بە بووم‌لەرزە. لەولاوە هەمنیم لەدەچێ.
چی بکەم لەو شەوانەی هەتاو خەی لەباوەشی تاریکیدا دەشارێتەوە
چی بکەم لەو مردنانەی خەیان بەئاوی ژیان دەشووشت
وەرە ئەی جەنگ وەرە با بە تونڵی ژیانا بەپێکەنینەوە ڕێت بین
وەرە با بە هێوبارکانی مردندا بپەرینەوە ئەودیو پەدەشت و
سەوزاییەکانی گیانبازی
وەرە با چیرەکەکانمان بگۆڕینەوە بە یەکتر
با نامەکانی یەکتر بخوێنینەوە
با ببین بە ئەو گەرانییەی کە مرۆڤایەتی تەنها بە خەی دەمانچێ

من خەریکی کەکردنەوەی پارچەکانی خەم بووم وەختێ
چەپک چەپک تەپ و درکن دەیان هاتیم،
ئاسمان ببووە تابلۆیەک لە ڕەنگی سوور و ئەرخەوانی
من خەونەکانی منداڵیم دەکردنە بوخچەی ئومێدی دواڕۆژێکی گەش و
هێوناک
کاتێک یەک یەک ڕۆژەکانم لەخوێنی سوور هەڵدەکشران
کی بیریەتی کاتێک دووشک بووین لەگەڵ یەک
بەرلەوەی بە عامووەکانی خۆشەویستی هەڵگڕێین، بیرمان لەچی
دەکردەوە؟
کە بیریەتی بەر لە دانووسانمان لەگەڵ چارەنووسدا چ کێشەگەیەک
بووین لە سەوزی و
چ سەزێکی گەرووی خەم بووین؟
ئێستا هەموو لەنەو پەلەکانی جەنگدا، قەپیە دەکەین لە یەکتر و
بە نهێنی ئاویترمان بە واستەو دەڕێنە تاقیکردنەوەی مەرگ و ژیان
بڕۆن کەی بووە تەزقاڵە بیرەوەری منداڵیمان نەکرێتە چای ژیانەوە
دەی ئەوە بڕۆن کەی بووە و کەی گونجاوە و کەی دروستە بە تەزکییەی
بەمەشکییەوە
بچین لەگەڵ بەمتمانەیی بە یەکتر؛ لەسەر هەمان تەختە و لەناو
هەمان پەلدا
گوێ لە درەی گەورەی مەژوویەکی زامدار و فریودەری وەک ئەم مەژووەی
خەمان بگرین
ئاخر بەیار بوو ئەمە ڕێ بە هەتاو بدەین هەتا هەبێ

بەیار بوو ئەم ئاستەری شەوان بنەرین بە بەر پەنجەری ماڵان
ئەم ببین بە پەکەنین، بە زەردەخەنەی سەر لێوان
ببین بە موژدەی بانگەواز بە جیهانێک کە شایستە بێت بە ئینسان.

وەرە ئەی ترسە خاسەکەی ژیان وەرە .. مەهێڵە جەنگ بمانکات بە
بەشێک لەخەی
مەهێڵە مەرگ ناسنامەمان بە دەربکات
گەرانییەکان مەگێڕنەوە بە کسپە و خورپە
پەکەنینەکان مەدەرە دەست سەفەرێکی بەکەتایی
لەو ڕێگایانە زووتر مەبە کە دەچنە بەر دەرگای گۆڤەندێکی غەمبار
من چی بکەم وەرزەکان زوو زوو کەچ دەکەن
من چی بکەم هەموو شەوێ ئاسمانەکانی خەیاڵم دەبن بە تابلۆی ئەو
ماچەی
ساڵەهایە چاوەڕوانم بێت و لە دەرگای لێوم بدات
من چی بکەم هەموو ڕۆژێ گریانەکانی نەو ڕۆژم دەبنە پەلەک لە
هەناسە و
سینگی ژینم دەکەن بە کانگای ئومێد و
چاوەکانم دەکەن بە کانی تەقیوی بەهارانی نەو مەراق و حەسرەتەوە.

بە تونێڵی جەنگەکاندا تەمەپێڵ و مەبە بە تاقیگەی قازانج
باروووت مەکە بە دەستی خێت
مردن مانرە بەردەم ئەو دەرگایانەی دانەخراون
سەاو لە گەستانە تەنیاکان مەکە و مەبە بە مارشی کوشتن و بە
تابووتی مەرگ
وەرە و هەورەکم داگرتووە پێ لە خەون
پێ لە زەردەخەنە و قاقای ماوە بەسەرچوو
پێ لەو نوکتە کەنانەی کە کەس پێیان پێناکەنێت.
وەرە ئازیز.. داری ئاشتییەک شک دەبەم بە جەنگ مەحاڵ بەر بگرە
دەزەخی جەنگەک دەناسم ڕێنگە ڕۆژە قووتمان بدات
ڕێ بە دەنگەک دەبەم ئاشنا بە دەی باڵندەی خەزگە
وەرە ئازیز.. با ئەمجارە بەنەو تونێڵی جەنگەکان نەبینە باوەشی
ژیان
وەرە ئازیز با ئەمجارە بە دووایین جار هەنگاو بنێین
بەسەر پردی بەها و خەوێستی ئینسان.

تێبینی: ئەم شیعرە لە گۆڤاری نما ژمارە ٦١ ی ساڵی ٢٠٢٦ بڵاوبۆتەوە.

کۆتایی ئازاری ٢٠٢٦

گۆسووی شەو.. شعری هەی معیری.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

شەو ئەو گۆسووەی نییە کە لە تەدایە
باوەشی گوڵ ئەو عەترەی نییە کە لە تەدایە

نەرگس کە بە ناز، دە لە هێندان دەڤەنێ
ئەو چاوە پڕ لە ڕازەی نییە کە لە تەدایە

نیلوفەری پاراو، کە زوڵفی بەاو کرد،
ئەو خەرمانی پرچەی نییە کە لە تەدایە

پەپوولە کە هەر دەمە لە گوڕێک ماچە دەدزێ،
ئەو خووە دڵبازەی نییە کە لە تەدایە

جگە لە دڵی جانسەختی "هەی" قەت لە تە نەهێنجا
کەس تاقەتی ئەو هێفتار و نازەی نییە کە لە تەدایە!

دەستەم.. شیعری سەلام عومەر

لەنێو دەریادا گوڵە شەپۆل هەن
باڵایان بەرزە وەك درەختی چنار
دەنگیان ترسناك

تەکانیان خەرا
کەچی دەمرن و ناگەنە کەنار
وەك ئەو باندە وەە و برسیانەی
بە مشتە گەنم
بەتەە و داوی راوچیان گیر دەبن
وەك خەون و هیوای
ئەو جەنگاوەرانەی
هەرگیز پەی ناگەن
هەتا پیر دەبن.
××××××××××
گەلە مرە هەن هەتاکو ئەستا
خەیان بەهەە و پەنگ دەچونن
وەکو باندەی نەو قەفەزەکان
کەس تەیان ناگا
داخە دەناەن، یاخە دەخونن؟
×××××
تا دەست لە هەوا و پە لە عەرزی بن
هەر لە خوارەوە،
هەنگاوەکانتان دژی بەرزی بن
وەك مەیموونەکانی وەاتی بالی
منداەکانیشیان ناچار دەکەن
فەرە خزین و دواتر دزی بن.

سەلام عومەر

---

*بەردە خــــرەك.. شیعـــــری شەش عەزیز سورمە

ئەشکەوتی بەرد و سەبەر،
تە ئەمەت کەکردەوە
وەك دایکەك قەەکانی بکاتەوە
لە تاریکترین ساتدا.

جیهانی دڕاوە لەرزی،
زەوی هەناسەی لەدەستدابوو،
بەهام تەکە لە نەو شاخەکاندا شاراوەتەوە،
ئەمەی هەشتەوە
وەک نهێنیەکی کەن.
بەدەنگیم لەبیرە،
وەک دوعایەک قورس،
و لەدانی دڵەکان
کە هەوێدا گوێی لە نەبەت.
تە لەوە بوویت، بە جووڵە،
بەهام وەک بوونەوەرێک زیندووە
کە دەزانێت چەن مەترسی بناسەتەوە.
دیوارەکانتان هەموو شتەکیان بیستووە:
فرمێسکەکانی ڕاگیراو،
ناوە چرپە چرپەکان،
ئەو ترسەی کە ڕەگەی نەدەدا.
و لەگەڵ ئەوەشدا، لەناو تەدا،
ژیان بەردەنگاری بووەتەوە
وەکو پریشکێک کە لەناو بەردەکەدا شاراوەتەوە.
تە تەنها ئێشکەوت نیت،
تە یادەوەری پەناگەیەک،
بەڕەگەی ئەوەی کە تەنانەت بەرد
دەتوانێت ببەتە ماڵ.

هەر جارێک با دەگەڕێتەوە
بۆ فڕێکردنی ئەو شاخانە،
ناوی تەی لەگەڵ خۆیدا هەڵدەگرێت،
و ئەمەش وەڵام دەدەینەوە
لەگەڵ سوپاس و پەزانینی ئەوانەی دەزانن
کە بەبێ تە،
مەژوو جیاواز دەبوو.

بەردەخرێک ئەو ئێشکەوتەبووە کە شیوازێکی خری هەبوو هی مالی باپیرەم بوو لە شارچکەی گەلالە لە دەڤەری بالەکایەتی، کە هەمووانی ئێپاراست لە کاتی بەمبارانکردنی سەدامی گوربگەر*

نەوای شەتــی.. شــاعیر: عیمــاد خەاسانی.. لە فارسییەوە: شەهلا نوری

وا دیسان نەوای شەتی دژەنی ئەی تار، ئەمشەو؟
ەازەکت پە دەەم و لە پەردەدا بیخە حەشار ئەمشەو

ئەو ەەنجەی لە تاری زوەفی یار کەشام شەو و ەەژ
موو بە موو لای تە بەیان دەکەم بە زار ئەمشەو

عەشق، کە هاوسایەی دیوار بە دیواری شەتییە،
حوسنی ەووی خەی نواندووە لە دەر و دیوار ئەمشەو.

ەوو بە هەر لایەک دەکەم نەخشی جەمالی یار دیارە،
خەزگە ماچەکی دەدامە لە نەو سەد ەوخسار ئەمشەو

لە ئاسماندا بەنی دەەکی سووتاو دەت، ئاخە
کە بوو دیسان گرفتار لە ئەقەی زوەفی یار ئەمشەو؟

ناەە و زاری بەهوودە مەکە ئەی دەی بیمار،
تە لەگەە شەم بووی بە هاودە و هاوکار ئەمشەو

ئەی شەم، گەلە شەو تا سەحەر، لە کەنارت بووین بەدار
خەزگە وەک پەروانە دەسووتاین بە یەکجار ئەمشەو

ئەمە ئاگرە نەک گوتن، عیماد! بەس بە باسی دە
دەنا دەسووتەنە قەەمت، دەفتەری ئەشعار ئەمشەو

وەرگەانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری
شاعیر: عیماد خەاسانی
غەزەل: نەوای شەتی

نە گۆڕا و نە هەتاو.. دکتۆر ئەحمەد فاتح محەمەد

پێشکێشە بە ٩ شەهیدی کاروانی کوردایەتی

لەرۆ، لەم غەریبییەدا تەماویەدا
کە ئاسمان لە ڕەنگی پێشاکی دایکانی ئەمە دەچێت
نە کەس...
نە باڵندەی بریندار،
لەسەر لقێکی داربەڕووی ئەم تاریکستانی دوورە
دانیشتن و چاوەڕوانیی هەورێکیان دەکرد
تینووی ئەوە بوون، تەنیا جارێک
خاکی وڵات ئاویان بدات.
بەبەدەنگی، وەک پشکێیەک لەناو بەفردا
شەڕش، لەناو دڵی ئەم نە کەسەدا
بوو بە ڕووبارێک و
بەرەو ئاسۆی ڕەژەهەات بەڕێکەوت.
بڕام...
پەنجەیەک، پەنجەیەکی نەگریس
لە ئێشکەوتێکی پشتەوەی مێژوو
نیشانەی بە سینەی ئەم نە هەتاوە گرت.
ئاخ... خیانەت!

ئێستا لەم غەریبییەدا،
نە گۆڕ، نە چیرۆکی تەواونەکراون
پێشمەرگە، ئەوەی لە کەوەکاندا فڕی فەین بوو
ئێستا لە خاکێکی بێگانەدا
خەون بە کەوەکانی "کێو" و "قەندیل" و "مهاباد"دەبینێت.
شەهید بوون...
نەک هەر لەسەر دەستی دوژمن،
بەڵکو لەسەر دەستی ئەوەی کە دەبوایە
لەناو گەرووی تاریکیی خیانەتدا،
چرا بوایە!

ئەی نە گەڵای وەریوی شاخ!
ئەوە نەمردوون
ئەوە لە ناو دەماری ئەم نیشتمانەدا
بونەتە هەناوێک،
کە هەرگیز خیانەت ناتوانێت
خوێندنەوەی بە بکات.
ئەوە، لەو کاتەی کەوتن
نێک هەر لە زەوی،
بەکو لە دەی هەموو دایکێکی چاوەواندا
لە دایک بوونەوە!

گەانێکی تر.. شیعری نەوزاد بەندی

بە ئارامیی بەین،
کەی ئیجازەکەی تەوا و ئەبە و دەتەوە ؟
بە دەخەشیی بەن کەی
لە خەستەخانە دەرئەچە و
ئەگەتەوە ؟
بە منالیی بەن،
کەی لە چاودەریی چە ،
دەری ئەکەن و
بە کەلارە و هەماتەوە ،
پەیا ئەبتەوە ..؟

بە گوە بەن،
کەی سەربازیی تەواو ئەکا و
بە بەریەکەوە،
دەتەوە بە ناو بیابان ؟
بە دەک بەن
کەی لە خوەنەشتن تەر ئەخوا و
لووتی ئەشکە و

وون ئەبە و سەر ئەنتەوە ؟

بە دە بڵێن،
کەی لە لەدان بەزار ئەبە و
دەست لە کار ئەکەشتەوە ؟
بە فرمێسک بڵێن،
ساڵی چەند،
بەیاری خانەنشین بوونی
تازەی عێراق،
ئەیگرێتەوە؟

بە ئەو بڵێن،
کەی دەتەوە ؟

بە من بڵێن،
کەی واز لە نوسین دەنیت و
لەگەڵ قەڵەم
ئا ئەکەن بە تاراوگە ؟
کەی عەسرەکی درەنگ
لە کەناری دەریایەکا،
نەورەسک
جێی دیوانە شیعرت بە
ئەگرێتەوە ؟

بە فەرمانگەکەم بڵێن،
قەیناکە ..
ماندوو بوونیشت لە بتکە ..
چەند مانگەکە و
ئەو سەکشنەیش تەواو ئەبە ..
نە من ئەو ئەبینمەوە و
نە ئەو من ئەبینێتەوە ..

بە بەفر بڵێن،
قەیناکا ..
با ئاڵای سپی هەڵکات و
خانەکانی
یەک لە دوای یەک بتوێتەوە ..
ئەمە کەی ووڵاتی بەفرە ؟

با لەجەی ئەو،
بیابانەکی نوێ بکەین ..
خۆ بارینێ،
بۆ موساتەحە وەربگرین ..
کەمێک جۆردەی ناشیرین ..
ئەوە کوللە و
ئەوە درک و زوخم و تاوان ..
جێگای بەفر بگرێتەوە …

ئازار و شادی.. شیعری شۆرش عەزیز سورمێ

ئازار بە هەواشی دێگات،
وەک ئەوارێیەک
نایەوێت کەتایی پێبێت،
دەنیوشت لە دەدا
ئەو شتانەی لەدەستچوون
بە دەنگەکی نەرمەوە
بیرمان دەخاتەوە.
خۆشی
بەرامبەرتیشکەکەی تۆندە،
وەک دەرگایەک لەناکاو دەکرێتەوە،
زەردەخەنەیەک،
لە ناو تاریکییەوە
سەرهەڵدەدات
تەنانەت کاتێک هیچ هەکارێک نییە.
هەردووکیان پێکەوە دەژین ،
دوو دەست لە تاریکییەوە
بە دوای یەکدا دەگەڕێن،
دوو ڕێگا دوای گەشتەکی درێژ
لە کەتاییدا یەکتر دەبینن.
ئازار فێری مانەوەمان دەکات،

خۆشی فڕی فێن.
ئەمڕۆش ئەو خاڵەین
هەردووکیان لە باوەش دەگرن،
ناسکین، بەهێزین،
لە نێوان شکست و دروستبووندا.
هەر فرمێسکێک
پریشکێکی خەفی تێدایە،
هەر زەردەخەنەیەک
یادەوەری برینێک لە دڵدا هەڵدەگرێت.
بەم شێوەیە دڵەین،
لە نێوان ئێوەی ئازاری دڵدات
ئێوەی ڕزگاری دەکات،
لە نێوان قوربانی و سەرسوڕمانکەی.

شورش عەزیز سورمێ

بەشــــوم پێ مەکەنە.. کــــاوەی خەسرەوکاوانی

بەشوم پێ مەکەنە
من خەمێك گیری کردووم
سەری سپیم بەگەیە
کە عیشقێك پیری کردووم
* * *
ئێوەی ئێستا دەیبینی
ڕوخسارێکی ڕووکەش
ناخم بەروونا کی عیشق
خەرتاوێکی گەش

* * .
وامەزانە کە پیری
عیشق لەدە لەق دەکا

هەرچەندە شەودرێژبێت
چاوەڕێ ی شەفەق دەکا
* *
بەشەوەم پێ مەکەنە
پێویستە ناخمان جوان بێ
خەشەویستی بەاوەی
خوێن ودەماروگیان بێ
* *
تەش رەژەك لێ قوژبنەك
وەك من گەشە گیردەبی
بـــێ دیداری ئاوێنە
لێ شەوەدا پیردەبی

28/4/2010

*لەژمارەی (555)لە18/5/2010گەڤاری هەرەمی کوردستان بەاوکراوەتەوە

هونەرمەندی کەچ کردوو کاك(کامەران عبدالرحمن) ئاوازی بەدانا و دەیویست تەماری بکات و تەمارکی سەرەتایشی بکردبـــوو بەلام بەداخەوە مەرگ رێگـــای نەدا کە بەرهەمەکە ببینین

دایک.. شیعری شورش عەزیز سورمە

دایک،
زەر زوو ەیشتیت،
وەک بەیانییەکی پچەاو
کە کاتەکی نەبوو ببێتە ەێژ.
لە بەدەنگیدا ئازارت چەشت،
بەو هەزەی تەنها دایکان دەزانن،
ژیانت بە دەستەوە گرتبوو،

تەنانەت کاتێک ژیان ئازاری هەبوو.
من بچووک بووم،
و تەنگەیشتم بەچی جیهان ئەوەندە داوای لێکردوویت.
ئێستا دەزانم:
تۆ ئەو کەسە بوویت کە هەموو کەسێکت پاراست،
تۆ ئەو کەسە بوویت کە ئەو قورسایەت هەڵگرت کە کەس نەیبینی.
هەموو ڕۆژێک بیرت دەکەم،
لەو ئامانجەی کە نایکەم،
لەو وشەیەی کە ناڵێم،
لەو زەردەخەنەیەی کە بەدوایدا دەگەڕێم و نایدۆزمەوە.
بڕیار کاتێک چاوەکانم دادەخەم،
هێشتا هەست دەکەم لە تەنیشتمەوە دەبیت،
ووناکی وەک نوورێک،
وەک شاخێک بەهێز.
تۆ بە گەنجی نەمردی، دایک.
تۆ لەناو منداڵ گەنج مایتەوە،
لە هەموو کارێکدا کە دەیکەم،
لە هەموو چاکەیەکدا هەوڵی دروستکردنی دەدەم.
وە تا ئەو کاتەی تەم لەبیرە،
تا ئەو کاتەی ناوت بهێنم،
تا ئەو کاتەی لە دڵمدا تۆ هەڵدەگرم،
تۆ بەردەوام دەبیت لە ژیان.

شورش عەزیز سورمە

لەم مەگرە ئەی یار.. غەزەلێک لە شاکارەکانی شاعیر: عیماد خەراسانی.. وەرگێڕانی لە

فارسییەوە: شەهلا نوری

لەم مەگرە ئەی یار، ئەگەر وا بە زار بگریم
لەم گڕە با بگریم، هەر بگریم و هەر بگریم!

لەم گڕە وەک مەلی گرفتار با بناڵێنم
وەک ساوای نەزار، مات و بیمار بگریم

مەی نەشینی من بە بەزمی سەفا نییە، خودایە
سەودایەکە، بە تانەی ئەغیار، دە بریندار بگریم

تەنیا بە خەم نییە سەرمەستیی شەوانم
بە حاڵی گشت خەڵکی هەشیار بە هاوار بگریم

بە هەر کەس لە داوی مەینەتدا بوو ئەسیر
بە شا و گەدا، پیر و لاو، بەقەرار بگریم

بە لالەی تازە پشکوتووی داوێنی دەشتان،
بە خونچەی نەپشکوتووی گوڵزار بگریم

بە بەڵێن و وەفای دونیا، بە حاڵی هەرکەس ئەستا
کە لەوی ناوەتە سەر لەوی ئاڵی دەدار، بگریم

ئەم کاسە سەرانە سبەی دەبنە خڵ و خاکی
لەم گڕە با ئەمشەو بە چرپەی سازی تار بگریم

جگە خەیاتی، عیماد! هەتا ڕۆژی مەحشەر
بە سەرنخوونیی بەختی خەم، پە بە زار بگریم!

غەزەلێک لە شاکارەکانی شاعیر: عیماد خەراسانی
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

دواهەمین وەستگەی سەفەر.. شیعری دکەش قادر

بە نامەنڕی گشت شەمەندەفەرکانی تەمەن بڵێ:
ئەمڕۆ نەوستن لە چاوەوانیی هیچ ڕەبوارکدا
با بەن کەتایی هەڵکان و
نەپچڕتەوە سەفەر جانتای هیچ دەڵک
بەئومێدی قەڵەمی ماڵئاوایی خەمخۆرکی دەگرتە دەست
ماندووی کەانە پێچاوپێچکانی عەشق
حورمەتی چاوکزکانی دایک
بەدەنگ دەڕژە ڕووبارەک فرمێسک
کەڵە کەی کەنەشی غەریبیی
دەهاڵە ئێسک و پروسکی
لەدووری منداڵ
بڵێ بەگەڵک هەشتا زووە بە کێچ
هەشتا تەر وەسفی تەمەن نەکراوە
ئەم نەبەڕەی ئازارە
مەزاری دەتەنگیی خەیی بووەتە ژوان
دانەنیشتوە تەر بەدە لە ژێر سێبەری دارتووەکانی سابوونکەران؛
نە بە بیاننووی ماندووەتی ڕەگا،
لەسەر سەکەی بەر دەرگای ماڵە کەنەکان،
نەیخواردەتەوە قووماک تاسەی ئاو لە دەستی نازداری کوڵە
شەرمنەکانی شار
نەیشووشتەتەوە بارانی پاییز ڕووەتی
سپاردوویەتی تەنیایی خەی بە سترانەکی حەسەن زیرەک
لەژێر کاوەژنەی خانووگەکانی بەدەنگی.

سەلەمانیی
دکەش قادر

شیعر\ یەکبووون.. نەوزاد مدحەت (گەران ءەبدوللا)

نە یەک ئاسمان هەیە،
نە یەک زەوی بە هەمووان
ئەوەی هەیە دووە دوو
شەقامی زۆر و شەقامی بەرد
دوو جیهانی لە ناو یەک، بۆنام نا یەک.

بازاڕ زەر پەترە لەوەی ئارەزومانە
لەگەڵ ئیزی درێژی قاپی بەتاڵ.
هەندەک خوان پڕن لە نانی زیادە،
هەندەکی تر نازانن چۆن تێر دەبن.

ئەوەتا سەبەری کەشکی بانکەکان
بەتە سەبەری پەناگەی بە ماڵەکان.
ئەوە نەبە، زەوی نەبەت یان دارو بەرد
ئەوەی هەیە نادادییە.

کاتێک جەنگ چیرەکە درێندەکانی دەهێنێتەوە
بە دزینی سەروەتی زیاتر
مووشەکەکان بە ئاسماندا دەفڕن،
منداڵان فڕێ دەبن ئەوەی هەیە
لایەلایەی خەوننییە،
بۆکو ویزەی گوللەن،

ڕۆژ بە ڕۆژ کەلەنەکە گەورەتر دەبێت،
دڵەکە دەوڵەمەندی هێیکەندووە
یەکبوون نەبێت بە هیچ پەنابەتەوە
منداڵێک،
میراتی تەختی پادشایی دەستدەکەوێت،
یەکێکی تر،
پشتی دەشکێت بە پارووەیک.

دیواری شووشە و پۆڵا دەچنین،
وا خەمان دەنوێنین کە نابینین و هەست ناکەین
بە سەبەری زەریمان

لەسەر ئەوانەی خۆنەکانمان کاددەکەنەوە
ئەوانەی بە تەکنیکی جەراوجەر
فێمان دەدەنە کەناری بەهەزیەوە.

بەڵام هەشتا هیوا لە شەودا دەچرپێنێت،
کە دەتوانین ئێم هەڵانە ڕاست بکەینەوە.
هەموو دەستە ڕەنگاوڕەنگەکانمان
دەتوانن ئێم دڕێ هەڵکەندراوانە پەبکەنەوە
ئێم خاکە ببەتەوە خاکی هەموان

ئەگەر تەنها بزانیین ئەمە کەین
لە ڕووخساری ئەوانی تردا
ئاوێنەی هاوبەشی خەمان ببینین
شێوەکەین بە بەشکردنەکی یەکسان.

ئەمەی دەیڕێم نە خۆنەو نە خەیاڵە
ئەمە خۆنەکی خۆتووە
لەناو هەزی یەکبونماندا.

٢٠٢٦
تەرەنتە

* لە ژمارە ٤١ی بانۆڕەی ئەدەب و هونەری ڕۆژنامەی ڕووت بەاوبەتەوە لاپەڕە ٨٥.

هەندە چرکە.. شیعری نەوزاد بەندی

پێش ئەوەی
سەفەر بکەم..
لەگەڵ جانتاکەم
خەریکە ئێچینە دەر ..
کەچی خەم ئەبینم،

لە تەرمیناڵ دەتەوە و
بە خەم ئێمە : سەفەری چی؟!
بە ڕاستی هەر ماندوو بوون بوو ..!

⋆ ⋆ ⋆

من بە تەیش
هەر شاعیرم ..
بەس تۆ بە من،
چ قورسە
شیعرە ناوت تەمار بکا ..
(هەرچەن تاریکترین جگا،
کارگەی شیعرە و ..
کەس نایەوە
لەو کارخانەیە کار بکا !)

⋆ ⋆ ⋆

کارەساتکی گەورەیە،
کەسکت لە کتێبخانە
ناسیبێ،
کەچی نەخوێندەوار دەرچێ..

⋆ ⋆ ⋆

دیسان
پەیوەندیمان نەما،
شیعرکی ئەویست
هەر ڕۆژی مواسەفاتکی
تازەی تیا بێ،
شیعر و BYD
لە تکەێ بوو بوو ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەستایش
باران
باری ..
تەم بیر دەنەتەوە ..

وەک چەن لاستیکی خەتکوژەن
منایی خەم بیر دەنەتەوە ..
هەروەک چەن چاکەتی نیللی،
زانکەم بیر دەنەتەوە ..

★ ★ ★

هەندە شیعرم بە نوسیت،
شیعرت لا سوک بوو ..
پەشکینت لا پەەندەکی
بە دەنوک بوو ..
گوەسورخیت لە لا
زەەنەقوتیەکی
بە توک بوو
پا پەە نیرەدات لا
شیعرنوسەکی
بچوک بوو ..

★ ★ ★

ئەزانی
نەیشەەیشتیتایە،
لای من
دەمەک بوو
ەەیشتبووی ..؟
چونکە
دە ساە و زیاتریش
بە حیساب دەی بە لام ..
هەر هاتوویت و
هەر نەگەیشتووی ..!!

نەوزاد بەندی

دوا هەناسەکانی پایز.. شیعری ئیلهام موەادی

شەقامە نەماوە قانگ نەدرابە بەبەنی جگەرە
دووبارە دەکرێتەوە وەک زخمەکی کەن
هەموو ەەژە
گوەەکمان نەماوە کە بەنی بارووەد نەیپەژاندبە بەسەریا
گەشەیان کردووە گوەەکانمان لە باخچەی ئازارا
دەرلەرزن بەدەنگی تەقەمەنی چەەکان
نەماوە بارانە نەیبارانەدبە بەسەر دەتەنگیەەکانمانا
دەنووسەتەوە هەر دەە پەچیرەکەک
گریانمان شکست
هەوری کام ئاسمان نەبە ئاشنای ئازارمان
بەدوامانا دەکەون هەوری ەەش
لەکمان جیاناکاتەوە
تەنیایی
بەباەامانا هەەچە
باەندیەکی ەەشی قاوغە
لەسەر شانمان
نافەە
وەکو سەبەرە لە تاریکیمانا
بەدەنگ، مردوو
داگیری دەکات هەموو گەشیەکی ژیانمان
دوا هەناسەکانی پاییز.
بەخەرایی دادەمرکێتەوە مەسیقای پەژارە
بە شارەکی لەناوچوو سەمفەنیایەکی زریانە
نغرەمان دەکا لە غوربەت
نغرەیەکی بەدەنگ لە دەی شەوان
لەناو زمانەکدا کە تەیدا نامان نابەت
لەخەیا گووشیون خەشیەکانم ئەم شارە
کلیلەکەی لەدەستداوە وەک خەزەنەیەک لە بیرمەتەکی داخراودا
لە فنجانی فالی ئەم وەرزە
ەەگاکان دەبەن بەوچان پیاوەک و پەەاوە
نەیانزانی بە کوە دەەەن وەک ەەوانبەژانەک
دوور دوور دەردەکەون بەدەگمەن

ون دەبێ هەنگاوەکانیان لەسەر بەفر
وەکو یادەوەرییەکانمان
سەرماوەز تا بەفرانبار
بە شوێنکی نادیار ڕۆگایەکی درێژ
لە سەرمادا بەرەو سەرمایەکی قووڵتر
خەیاڵێکی ڕووتە
وەکو دارێک لە زستانا
کە چیتر بەهاری چاوەڕێناکات

سنە
ئیلهام موادی

ئەو مرۆڤایەتییەی کە نەماوە..
شیعری شێش عەزیز سورمە

لە نێوان دەموچاوە سەرقاڵەکاندا دەڕەم،
هەریەکەیان لە بەدەنگی خەیاندا قفڵ بوون،
و پێم سەیرە ئەو پریشکە بە کوێ چووە
کە ڕۆژێک دەیزانی چۆن ئازار بناسێتەوە.
مرۆڤایەتی ون بووە
لەو هەنگاوانەی کە خاو نابن
پێش ئەوانەی دەکەون، لەو دەستانەی دەست درێژ ناکەن،
لەو وشانەی کە چیتر ناوترن
بە ئەوەی نادادپەروەری ناوببین نادادپەروەری.
لە کەشکەکاندا ون بووە کە دەستاتیان تەدایە
دەی بەردی هەیە،
و لەو شەقامانەی کە ئازاریان...
بووەتە ژاوەژاوی پاشبنەما
کە کەس نایبیستێت.
و لەگەڵ ئەوشدا، هەندێک جار،
بە ئاماژەیەکی بچووک دەیدزمەوە،
لە نیگایەکدا کە هەڵناپێت،

لەو کەسانەی کە هەشتا وەستاون
بە ئەوەی بڵێت: "دەتبینم."
هەنگاو مرۆڤایەتی نەمێنێت:
تەنها شاراوەیە
لەو کەسانەی کە وازیان لە هەستکردن نەهێناوە.
لەو کەسانەی کە وەک تۆ،
بەردەوام بە لە گیان بەدوایدا
تەنانەت کاتێک جیهان…
وا خەی نیشان دەدات کە پەویستی پێی نییە.

هەکشانی ڕح.. شیعری شەهلا نوری

لە سایەی دیداری
مانگدا، ڕحی
دەریا
دەگەشێتەوە، بە
لافاوی شەپۆل
هەڵدەچێت و
بەئارامیی
سەوداسەری
دەچرپێنێت.

کاتێک مانگ
هەڵدێت، دەریا
دەبێتە ئاپۆینی
ئەوینەکی شین، و
باخەڵی کەنار
کەنەشی بە
دەبات.

کە مانگیش ئاوا

دەبێت، دەریا
دەبێتە کشانەوەی
خەم و
هەناسەیەکی
شێتگیر، هوو لە
کەچکی تاریک
دەکات،
کەچک..
کە لە ناخی
شەپۆلەوە دەست
پێدەکات و لە
ئامێزی بەدەنگی و
سەزی کەناردا
کۆتایی دێت.

شەهلا نوری

سەراغی نەبوونت لەکام بوونی دونیا بکەم ئەزیزم؟.. پاقڵە ساڵح

شار جانتایەکی کەنی پێ لە غەریبییە و
منیش ئەو سەرنشینە ماندووەی
کە لە دوا وەستگەی شەمەندەفەرکە جەماوە

تە ڕەیشتی و
ئەم شارە وەک قەپچەیەکی ژەنگاوی لە یەخەی عومرم بوویەوە

تە کتوپڕ ون بوویت،
وەک عەترەک کە لە باوەشکدا دەپژێت و
ئیتر چاوەکان ناتوانن کەی بکەنەوە

ئەزیزم...
سەراغی نەبوونت لەکام بوونی ئەم دونیایە بکەم؟
لەکام پەنجەرەوە بڕوانم کە سەبەری تەی پەدا نەهاتبێت؟

کەژانەکان پڕن لە ژاوەژاوی ڕەبوباران،
بەڵام من هەشتا گومم لە بەدەنگیی هەنگاوەکانی تۆیە،
ئەو دەنگە کپەی کە هەموو هاوارەکانی تری تێپەڕاندووە

ئەزیزم...
سەراغی نەبوونت لە کام ئوتێلی پڕپووتی ئەم دنیایە بکەم؟
لە کوێی ئەم مەڕووە چەکنەدا بگەڕێم بۆ دەستزیبەکەت؟
ئایا لەناو عارەبانەی جگەرە فرۆشکاندایت،
یان لەناو گەرانیی ئەو سەربازە غەمگینەی کە لە سەنگەرەکەیەوە
پێش ئەوەی گوللەیەک سنگی کون کات، ناوی ژنەکەی دەهێنێت؟

مرۆڤ کاتێک کەسێک لەدەست دەدات،
تەنیا یەک کەس لەدەست نادات،
بەڵکو تەواوی ئەو دونیایە لەدەست دەدات کە لە چاوی ئەوەوە
دەیبینی

من ناچمە سەر گۆڕستانەکان و ناو تەمومژی چیاکان،
من لەرەم لە ناو دڵۆپاوکێی کاتژمێر چواری بەیانیدا،
لەو چرکەساتە چۆڵەی کە مشک لە بیرکردنەوە دەوەستێت و
غیابی تە وەک لافاوێکی هەواش
خشت بە خشتی ڕەحم دەوخەنێت

مەزنترین تەنیایی، نەمانی مرۆڤکان نییە لە چواردەورت
بەڵکو نەمانی ئەو تاقە کەسەیە کە پێشتر تەواوی گەردوون بوو بێت

من ناتوانم وەک پاڵەوانەکانی ناو شانۆگەرییەکان بگریم،
هاوارکردن، زمانی ئەو بریندارییە کە دیارن

بەڵام غەمێکی قورس و بەدەنگ
وەک مەرگی درەختێک لە ناوەڕاستی دارستانێکدا،
کە بە ئەوەی کەس بزانێت لە ناوەوە زەرد دەبێت

پێم بڵێ لەکام کەناردا ڕاوەستاویت؟
لەکام ئاستی غەیبدا هەڵانێت کردووە؟
تە بوویت بە نیشتمانێک کە لە هیچ نەخشەیەکدا نییە،

و منیش بووم بە کەچبەرێک، کە پاسپۆرتەکەی تەنیا یەک ناوی تێدا نووسراوە:
ناوی تۆ

سەراغی نەبوونت لەکام بوونی دونیا بکەم؟
کاتێک دونیا خۆی
لە دوای هەیشتنی تۆوە،
بووە بە پەیوەکی سپی و بەتاڵ،
کە هیچ هەستێکی تێدا ناخوەندرێتەوە

سەراغی نەبوونت لەکام بوونی دونیا بکەم؟
کاتێک خودی ئەم دونیایە،
کەمەک تەلەفەنی بووەام و
نامەی شێدار و
کتێبی تەزاویە،
کە لەسەر هەڤەی تەنیایی ئەمە بەجەماون.

ئـــاوی زینـــدوو نەگەیشتبـــووە لـووتکەکان.. شیعر \ نەژاد عزیز سورمێ

مژوو،
خوێـن و پـــکەنینی پـێدا دێ..
بـاران،
بە سەمای گەردەلوول دەچێ
کەزی تاقـگان هادەکـشێ..
زیخ و چەوی کانی و جـگان،
لە گومـاندا گەورە بوون..
خەباتی درەخت،
دژی ئاسمانی بـەدەنگ بەردەوامە..
سەرەای ئەوەش
پەلـــکەگیا

تاك تاك
سەریان لە ناو پووشدا
دەردێنن..
(مێژوو..
خوێن و پێکەنین..
سەمای گەردەلوول..
خەباتی درەخت..)

هەمیشە بە نەخشیان بینیوین
خەریکە دەمارمان
بە دەرمانی ئێکسپایەر
دەردێنن..
پەنجەمان،
چاوی بێدارمان
هەڵدەگووفێ..
ئەستێرە،
بە جل وبەرگی دڵاوەوە
دەردەکەون
چیرۆکی (دونیای بێ شەڕ) مان
بێ دەگێڕنەوە..
(بینین..
دەمار..
دەرمانی ئێکسپایەر..
چاوی بێدار..)

شەڕ نەیهێشت
زمانمان بڕێتە گۆ..
چیا چەند پەنا بوو
نەفرین بوو..
کەس پەیدا نەبوو بڵێ :
پاشا ڕووتە.
(چیا..
شەڕ..
نەفرین..
پاشای ڕووت..)

هەندێ جار
داگیرسانی دەنکە شقارتەکەی دەستم

ملپـــچی بازنه بەناوبانـــگەکەم
بەبیر دێنـــتەوە
ئەوەی لە دێری دێرەوە
دەمباتە ئاییندەیەك
تەنیا لەخۆی دەچێ..
(دەنکە شقارتە..
بازنەی بەناوبانگ..
دێری دێر..
ئاییـــندە..)

کە مەستم
خۆم لە خەنەبەندانی مەرگ
دەبـــینمەوە
لە هشیاریشمدا
چاو لەو هۆنگانە دەگـــرم
هێز دەدەنە خۆر
سپێدە هێون دەکەنەوە.
سازی ژۆی پساو
بە دیوار نا،
بە ناخم هەڵپەسێردراوە
ئاوازە لەبیرکراوەکانی،
ئاوازی نۆستالیژیای ناچاریـــیە..
(خەنەبەندانی مەرگ..
هشیاری..
ساز..
نۆستالـــیژیا..)

کاژەکان
سەرەتاتکێ
لەگەڵ لووتکەدا دەکەن
کاژەکان
چەتری گـــستانی
داگیرکەرانن..
گیای هەژار..
هـــخانەی زیندانی..
شەوقی بەفر..
پاڵـــیان بە (با)ی نوستوو داوە..

خەون،
بە کۆتوشەوارێکی پینەکراوەوە،
بەناو جەستەی بنیساویاندا
دێ و دەچێ..
سەعات،
چیدی کات ناپێوێ
منداڵان باڵداری
گەورەتر لە شەڕ
لەسەر تۆز و غوباری
کەڵەکەبووی دیواران
دەکۆشن..
تەوژم،
خۆیان بە گۆژەنا ئەدەن..
گوڵی کەناران،
بێ هەست
بێ جوولە
چروچیلکەیان بەخۆیان
داداوە..
(سەرەتاتکێ..
چەتری گوڵستان..
کۆتوشەوار..
جەستەی بنیساو..)

ئادەمی،
لەوەتەی لە ئاوی زیندوو دابڕاون
ئینسانیەتیان لێ
داماڵراوە
لە نەشئەی بەتاڵی
ئوتێلە بێ ئەستێرەکان
دەرکەوتوونەتەوە..
لەو ساوە
لەگەڵ یەکەمین چەخماخەدا
پێیان دەڕێین:
تەنێ ئێوارە یا زەردەپەڕمان
بێ ئازادکەن
پێدەکەنن..
(ئینسانییەت..

داماڵین..
نەشئەی بەتاڵی..
پڕکەنین..)

نیشتمانی جەستە،
گەواڵەیەکی ناوەخت بوو
بەسەر بنمیچی سووتاومان..
ملیارەکانی بەغدا،
کە زلـهێزە (مرۆڤدۆست)ـە نەدیتـکەکان
بۆ نەهەنگانییان هەڵـشت
لافاویان ئامانـی
گـۆستانیان ئاوەدان کردنەوە
لەو ساوە،
لەوێ
لە کەنارە ئاوڵـێـبـاوەکانی
دیجلە و فورات
باڵداری شووم
بە ئاسمانی ڕوانینمان
دڵن و دەچن
تـەی ڕووتـبوون،
لە کـۆـگەی پـشتەمان
دەچـنن..
(نیشتمانی جەستە..
بنمیچی سووتاو..
باڵداری شووم..
تەی ڕووتبوون..)

دەبووایە
نوخشەی لاسەنـگی
ڕەهایەتی لێ بدەین
دەبووایە
پـشبینی پەژموورەیی
لق و چـەی دەرەتان بکەین
سەربردە سەیر و سەمەرەکانمان
لە کەلاوەی
گوندەڕوانەکانمان
کە ئاوی زیندوویان تـیا ون بوو

پاك كەینەوە
دەبووایە بزانین
بەری نزار،
بەو هەموو سۆ و شەختەبەندییەی
بۆ ژۆژۆ گلەیی
لە خۆر نەكرد ؟
هەناسەمان،
پۆ بە سییەكانمان نییە ؟
(نوخشە..
دەرەتان..
كەلاوە..
بەری نزار..)

تا چاو تیشكیان لۆ دەبووەوە
سادە بووین .. ساویلكە نا
مامۆستایانی نهۆنی،
ژۆژانە
یادداشتی
تاو و سۆبەریان دەنووسییەوە..
بایی خۆمان بووین..
سنگمان قەڵغانی خەونەكانمان بوو
كە هۆشتا،
ئاودیوی سنوورانمان نەكردبوو
هۆشتا پاشگری
مۆ و
كۆمەڵی فابریقەی بۆ ناسنامەی
پۆوە نەكرابوو
لە درۆی سپیمان زیاتر نەدەزانی..
شەوان چەكمان
لە تریفەی مانگ دەشاردەوە..
بە بۆردوومانی دژمن و
تەقەقەی خاییەنان
بەیانیمان دەكردەوە
حیكایەتی
دەست و پەنجەی شەقارمان
بۆ پۆدەشتی بەفرینی كۆستانان
دەگۆڕایەوە

هاتین
بە هەڵپەی دەرکەزایان
لە شارە بەژاوەژاوەکان
هەموویمان لەدەست دا
هاتــین
ئــاوی زیندووومان مراند
بە تــاوەوە
خەمان لە بندیواری چەشەخوازان و
مەیدانی قسەفرۆشاندا دیتەوە
هەوای سەرابــك لێی داین
نە لە خەو
نە لە بێداری
بەرمان نادا..
(مامۆستایانی نەنی..
درێی سپی..
تەقــەی خایینان..
مەیدانی قسەفرۆشان..)

ئەو زەمینەی
هەر یەکەمان ناوەــکمان لێ نابوو
ئەو زەمینەی پشتی ڕاست دەکردیــنەوە
ئەو زەمینەی
دایکمان بوو ، باوکمان بوو
لە خەمی ئێمە پــیر بوو..
ڤیان و خۆشەویستی
سەریان هەڵگرت
ئێستا لە هەندەران
بە یادگاری و
بێ یادگاری ئەو دەژین ..
(پشت ڕاست کردنەوە..
سەرهەــگرتن..
هەندەران..
یــادگاری..)

چوارگۆشە سازگارتــر بوو
یان بۆشایی؟
سەفەر فێنکــتر بوو

یا باوەش؟
تاڵیشك شیرینتر بوو
یا دەستەپاچەیی؟
ساوی کاوبا هەمنتر بوو
یا جەوهەرەیی؟
لاقایی ڕەشنتر بوو
یا پەنگاو؟
چەشەخوازی کەمیدیتر بوو
یا بڕەنیازی؟
ئاوی زیندوو بە شەوقەتر بوو
یا بڕانی هەنگ؟
(بڕشایی..
سەفەر..
کاوبا..
بڕەنیازی..)

بڕەسە بە درەختان هەڵدەگەڕێ
ئاوی زیندوو
بەسەر سنگی زەنوگران..
ڕەی هەوادارانی گوڵپەڵ،
داری عاشقکوژانی لێ شین بووە
بوونەوەری دەمامکداری گیرفان زل
لە هەر کونجێك خەونەك ببینن
سەری گەشاوگەش دەبڕن..
(هەڵگەڕان..
سنگی زەنوگران..
دەمامکدار..
گەشاو گەش..)

شەوەو بوو
پرسیارێك
وێیای دایساندم
کەڤاڕك بوو
لەو کەڤانەی
لە پیشانگاکانمدا
زۆر جار نمایشیان دەکەم
دەنگە نووساوەکانی دەردەبڕی

لە ناوەڕاستی (هیچ)دا،
لە ڕەقی (درێژ)ـە کوڕەکان
وێنەی لامپایەکی شکاو
خۆیان بە تەنتەنەی ئاسمان
شێت دەکردەوە
دووکەڵی سەردەمی ئیفلیجیان
هەڵدەمژی
بە چاوی کراوەوە دەنووستن
سەریان بە (با) ڕووت دەبووەوە..
(شەوەو..
درێژن..
تەنتەنەی ئاسمان..
سەردەمی ئیفلیج..)

چیا لە با دەپرسن
کێ ڕۆی نەوانی
نەخشەی ئاگر و
بڵدەنگی ئاوی زیندووی بزر کرد؟
خانمی هاوار هاوار
لە کام قەسابخانە هاتبوو
بەو کراوەیی و بێباکییە
سەر لە لاشە
جیا دەکاتەوە
کە خواوەند
دەستووریان نەدایە (نینئەننا)
لە دونیای ژێری ژێرەوە بیکا؟
(نەخشەی ئاگر..
خانمی هاوار هاوار..
قەسابخانە..
نینئەننا..)

سیمامان لە تووڕەیی هەڵنجراوە
خاك،
لە بەرەبەیانی مژووەوە
کڵشمانەی خۆی ئەدا
درەختکی لێ نەبینرا
(بۆشایی)ـە پەکان،

هەمیشە
لە(ببووڕە)یان زیاتر
بۆ نەمایەوە..
داهـۆـەکان بە ئاوی مردوو
پەـوبـاـیان دەرکرد
بـۆستانەکانیان بە تاـان دا
لووتکە لە داخی
هەناسەبـۆکـێی دارستانان
دەگرین
فرمـۆسکـیان
بە پانتـۆـێی یاخە ئوتوکراوەکان
دـۆـتە خوارـ
بوونمان،
بە تـۆز و گەردی
خەتـایە سەتـبارەبووەکانمان
ئاـوودەیە..
ئاوی زیندوو
نەگەیشتبووە لووتکەکان
بـۆیە نـابـ
بە مەرگی خـۆمان بمرین
ئینجا بـ ئەوەی
بـ هـ نەمرین
دەچـیـنە شەـ
دروشم،
بە مەرەکەبـۆـك دەنووسین
بە چەپـۆـەی گەرم ـەش دەبـۆـتەوە..
ئاوی زیندوو
نەگەیشتبـووە لووتکەکان
بـۆیە
لە پرسیارە تـۆـکشکاوەکان
نەگەیشتین
گوـەگەنم
بـوایان بە هەور نەما.

نەورـزی 2026

بۆگۆنیی کات.. شیعر \ مستۆفا مۆحسین

هەستەکان لە قووڵایی گشتەکی ئزیودا، بۆنی مژوو دەگرن،
یادەوەرییەکان لە پەنای ئەسکەکاندا دەبنە خۆڵەمێش.
ئاستییەکان، وەک تابووتەکی بۆخاوەن، لەگەڵ ئاودا ڕۆ دەکەن.
ورچە سپییەکانی بەستەڵەکی باکوور
خۆتن لێیان دەپاڵێتەوە،
بەڵام خۆ، وەک حەبەکی ژەهراوی، لە قوڵگی ئاسماندا قەتیس ماوە.
چاوی کەندەپەکان لە ناو گیرفانی قاپوتەکی کەندا،
بیرەوەریی دەشێنەوە.
خۆر، وەک پشکۆیەکی بۆزار، لە ناو گوڵدانەکدا دەمرێت و
گوڵەکان بۆنی دووکەڵی ئەستێرەکان دەگرن.
هەورەکان، وەک پەڕۆیەکی چڵکن
تاڵیی دەبارێنن و
لە ناو جەستەی مرۆڤەکاندا، کارگەی بەرهەمهێنانی تەم دروست دەکەن.

لەو ڕووبارەوە، ئەو کەسەی کە قەت نەبینراوە،
چاوەکانی هاوشێوەی گەردوون کراوەن؛
"نەبوون" هەڵدەژێتە ناو زمانیەوە.
ئاوێنەکان خرێکە وێنەی ڕاستەقینە دەشارنەوە،
تا تەبگەین کە سەبرەکان، بەر لە ئێمە خەیان کوشتووە.
خۆنە هاوبەشەکان،
هەمووپان پەژێکی خەکوژین.
لەمە بەدواوە،
حەقیقەت وەک سێگەکی بریندار،
بە ناو کەڵانە تاریکەکانی مەشک
بە دوای ئەسکەکدا دەگەڕێت،
کە بۆنی "ئومێد"ی لێ نەیەت.

تۆ كه ئێستاكه لێره نيت..شيعر \ كاوێ خەسرەوكاوانى

تۆ كه ئێستاكه لێره نيت
نازانى خەم چى پێ كردووم
به گومانم ئاخێ ماوم
ياخێ منيش وەك تۆ مردوم
* * *
لەو رۆژەوه كه رۆيشتوى
جارێك نەتپرسى هەواڵم
وەكو وەلى لە بێ شەما
دڵوانەى نێو دەشت و ياڵم
* * *
خۆزگه دەبەم ئابەو خاكەى
باوەشى لە جەستەت داوه
ئێستا گۆڕت گوڵستانه
گوڵستان باغى ژاكاوه
* * *
ئاخێ ئێستا تۆش وەكو من
بيرم دەكەى وەكو جاران
دەكەى چاوەڕێ نەرگز و
رۆژنه و بۆن و نەشئەى باران
* * *
تۆش وەك من هەموو ساتێ
بيرم دەكەى تا دوا نەفەس
تۆش جيهانت وەك جيهانم
بۆته باڵندەى نێو قەفەس

7/4/2026

kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

کۆچڕیێکانی ناو شاخۆن.. مستۆفا جۆلال

ڕەحم ئاوازی کۆچڕیێکانی بە ئاشنایێ؛
بە سازی بە وەتەر و
شمشاڵی بە کون
ئازار بەاو دەکەنەوە.

قافڵەکان لە ناو سیێکانمدا خەریکی کشانی نەخشەی کۆچن،
جێستەی منیان وەک خاکەکی بەخاوەن دەزیوەتەوە؛
بەنی سووتانی ئەو ڕۆگایانیان لە دەت کە هەرگیز نەیانبەی،
بەنی ئەو هیوایێان لە دەت کە هەشتا مژوو ناوی نەناون.

شمشاڵەکان، تەقینەوەی ئەو هاوارانەن کە لە گەرووی زیندانیێکاندا خنکاون،
بە ئەوەی بەدەنگی تەنیا جارەکی تری قیژە بەت
بەهام بە ئەلفوبێی کلس و خەڵ.

لەمە بەدواوە بیابانەکم لە ناو کیسێکی نایلەندا.
کۆچڕیێکان لە ناو دەمارەکانمدا خوێتیان هەڵداوە و
بە بزماری ژەنگگرتووی یادەوەری،
دەم لە قووڵایی ئەم زەویێ نامێدا دەچەقنن.

بەێ سازی بە وەتەر دەژنن؛
دەزانن..
کە ڕۆگەکان هەمیشە بەرەو "هیچ" دەچن،
چونکە تەنیا ئەو "نەژنراوانە" ڕاستین،
تەنیا ئەو بریناە پیرەزن کە شوێنەواری چەقیان پەوە نییە.
خەرگە دەبووەە ئەو تەزەی کە لە ژێر پێی "گوەدرێژکانیاندا" دەبەت
بە ونبوون،
نەک ئەم هەموو ئاگایەی کە وەک بەرد لە گەروومدا جێ ماوە.
من نەوەی ئەو سەبەرانەم کە خەر نەیدەویستن،
ئاوازی ئەو کۆچڕیانەم کە تەنانەت خاکیش ڕقی لێیانە.

لە یادگەی منداڵ.. شیعری: هەنگاو ئەسکەندەر

سەرینم قوڕو یادگەم پەدەشت
مەگەر سەرەتا وشکە نەبوو؟
ئەی گوناهی دەرکراوم
جەم مەهۆڵ
مەری غەریبی لە سەوکەم مەدە
داستانی زین و مەمکی تر لە ملم گرە مەدە
نە بایک، نە ووردە لمی ژەر پەرستگایەک
بەسەر نزای چاوی سپیمەوە هاژەی نەکرد
تەوژمەک لە هەوەسی خودام نەشکردووە
وەک خەی شەوکانی ڕووتە و بە خەون هەناسە دەدا
لارسام، تینووی هەتاوە
درز کەوتەتە ڕووم
شەوەی لە کەتا هەنسکت دەکا
سەیرانم نشەوەو خەمم سپێندار
ڕوحم دەژە و تەش هەواری خاڵی

لە ئاوێنەی غەریبیمەوە... دکتەر ئەحمەد فاتح محەمەد

بە جەژنی قوربان...

بە یانییە...
تەمکی قورس، قژی کەوکانی ئەم وەاتەی داهەناوە،
شەونم لەسەر گەڵای هەنارکان نزا دەکات،
مەلای مزگەوتی گەڕەکیش، بە دەنگکی ماندوو بانگ تژی لە ڕەح،

ناوی خودا بەسەر شەقامی خواووودا دەبارێنە.
ئەمە جۆژنە...
بەڵام بۆ من، جۆژن تەنها گەیینی بەرگی کەن نییە،
جۆژن، غەریبایەتییەکی قووڵترە لە ناو ماڵێکی بەدەنگدا.
ئەمە کەڵانەکان پڕن لە دابەشکردنی شیرینی و دەنگەدەنگ و خۆشی
ووکەشانە،
بەڵام لە ماڵی منداا، بەدەنگییەکی پیرۆز و قورس نیشتووە.

چۆن باسی جۆژن بکەم، کاتێک بەرماڵەکەی دایکم کەکراوەتووە و
سەبەری باوکم، چۆ و کێ ومات ماوەتووە؟
ئەی خودای وشە و ووناکی!
ئەمە لەم ڕۆژەدا، کە دەبێتە قوربانی؟
مۆژوو دەڵێت: ئەمە مۆژوویەکە خەمان و حەسرەتمان دەکەینە قوربانی!
ئەمە، کە لە جیاتی هەموو شتەکانی تری دنیا،
خۆشی غەریبی، خۆشی یادگاری، و خۆشی تەنیاییمان
بەسەر بەردی ئەم ڕۆژگارە بەبزەییەدا ڕشتووە.
ئەمە، من لە جیاتی دەستە کانی دایکم کە بۆنی نانی گەرم و خوانی
ڕازاوەی لەدەهات،
بەرماڵی خەیاڵ ڕادەخەم ونوێژی شوکرانە دەکەم.
لە جیاتی تەسبیح وچاویلکەکەی باوکم کە جەماوە ،
دەنکە دەنکەی یادگارییەکانیان دەبژێرم و
لەگەڵ هەر دەنکەکەدا، حەسرەتێکی قووڵ بە تێپەینی زەمەن
هەدەکێشم.
ئەوان نەماون... بەڵام لە ناو هەموو دڵێکی ئەم شیعرەدا، هەشتا
پیاسە دەکەن.
منیش لەرەم...
تەنیام وەک موسافیرێکی جەماو لە وەستگەیەکی چەندا،
شیعرێک بۆ جۆژن دەنوسم.
شیعرێک کە لە جیاتی دیاری و شیرینی،
ماچ و ئاشتی و سەبوری بەسەر دڵێ بریندارەکاندا دابەش دەکات.
ئەی ئەو کەسانەی لە پشت پەنجەرەی تەنیایی خەتانووە
سەیری ئەم جۆژنە دەکەن و چاوتان لە جێ پەی ئازیزانتانە!
ئەی ئەو دڵانەی وەک پەلکە زێینە، دوای بارانی غەم، دەرکەوتوون!
جۆژنتان پیرۆز...
با ئەم جۆژنە، ببێتە جۆژنی سەبووری بۆ دڵێ تەنیاکان،
جۆژنی ئاشتبوونەوەی مرۆڤ بێت لەگەڵ چارەنووسی خۆی.
جۆژنتان هەر شاد بێت و

ەحی ئازیزانتان هەمیشە غەرقی ووناکی... بێت.

مەرگی سەبارەکان لە ئەوارەی کچدا.. پاڤڵ ساڵح

جیهان ئەمڕۆ لە چاوی من، کەنارەکی هەندە دوورە
تەنانەت مەرگیش لێرەدا، وەک نزا کز و ملوورە

لە نێوان تەم و ڕەشەبادا، هاژەی باڵی مەلەک دێت
دەنگی ڕەحی مرۆڤەکە و لە ناو عەرشدا بەدیلکراوە

ووشە وەک زەنگی تەنیایی، لە شوشە و زیوی شکاوم
دەنگی مەل نییە، هاواری مرۆڤەکی جەهەنەمدراوە

لە ئاسمانەکی کە و مات، لەو پەڕەی هەشیاریی کاتدا
تەقەی شووشەی دەرەک دێت و کەچی کەسیش پێی نازانیوە

بە تەنیا لەم ئەوارەیە، سوجدە بە کزیی تیشک دەبەم
تەمەن وەک مەم کورت دەبێتەوە و لە ناو دەستما دەتوێتەوە

پاییز لێرە نییە ئازیز، پاییز لە ناو ڕەگی منە
بەم زووانە چراکەی منیش، لە ڕەشەبادا دەکوژێتەوە

ئازیزەکەم خەزگە ماڵئاوایی فەرمەکی تری هەبووایە، فەرمەک کە
تێیدا پەویستی نەکردبایە مرۆڤ جەستەی خەی لێرە بەجێبهێڵێت و ڕەحی
ببات بە غەریبی

پاییز کە دێت گەڵاکان ناوەڕن ،ئەوە یادەوەرییەکانن کە لەبەر
قورسیی خەمەکانیان چیتر لقی دارەکان ناتوانن بەرگەیان بگرن.

تراژیدیا ئەوە نییە کە دەڤیت ئەوەیە کە دەزانیت لە دوای خێت،
ئەو چاوانەی ڕۆژێک نیشتمانی تێ بوون دەبنە گەستانەکی سارد کە
ناوی تێیان تێدا نەژراوە

مرۆڤ کە دەمرێت، نابێتە تەپوتۆز، دەبێتە بەدەنگییەکی هەندە قورس

کە گوێی زەمەن کڕێ دەکات

دەمو ئێوارەیە و کەچێ، کە تۆ خەریکی ماڵئاوایی
دەمو ئێوارەیە و کەچێ، کە تۆ دەست بەرداری منیت

هەموو دونیا غەرق بووە، لە نێو زەردەپەڕەی تەنیایی
ئێوسایە کە تەدەگەیت، مرۆڤ وەک سەبەرەک وایە
هەموو شتەک بەجێدەهێڵێت و خۆشی لەناو کاتدا ون دەبێت

دەمو ئێوارەیە، کاتەک تۆ لە من جیادەبیتەوە،
ساتەوەختی نوقمبوونی ئێژە لە نێو زەردەپەڕەی قەتراندا.

ئێوسا تەدەگەیت کایەی ژیان چەند بێهودەیە،
مرۆڤ پێش ئێوەی شونەکان بەجێبهێڵێت،
خودی خۆی لە ناو چاوی ئێواندا دەکوژێت کە جێیان دەهێڵێت.

تۆ دەبیت بە هیچ
منیش دەبم بە سەبەری ئێو هیچەی کە دوورکەوتەوە.

لە ونبوون دەترسم.. بابان ئیبراهیم

لە چاوشارکێی کاتانکاندا
بە یەکەمینجار ونبووم و
نەبینرامەوە
"با" وەک خەزان
بە دوور دەیبردم
نەدەزرامەوە..
نە شەقامەکان منیان ناسیەوە
نە ڕێگاکان دەستیان بە ماڵەوە گرتم
لەبیر گەڕەکەکەم چوومەوە
لەبیر هاوڕێکانم چوومەوە
لە بانگکردنەکاندا،

ناوی خۆم نەبیستووە..

لە بیرەوەرییەکانی ئەم شارەدا
ووخسارم کاە دەبەتەوە
لە ەەژمەری خەی دامدەماەت
منیش وەک بایەکی سارد
تەکەە بە هەناسەکانی دونیا دەبم
ماچە دەرینەکان بەلەومەوە بەردەبنەوە
دەستەکانم وەک ترازانی شاخەک
لەدەستەکانی دەترازەن
مەعشووقەکانی نامناسنەوە
پەکەنینەکانی نامناسنەوە
هەناسەکانی یادم ناکەن
کەچی من بە هەناسەکانی دەژیم

بەەام من هەموویم بیرە
بەنی حەوشە تەەەکانی هاوین
دەستە لەرزیوەکانی زستان
کە بەهەناسەی یەکتر گەرم دەبوونەوە
ماچی ئەوارە زەردەکانم بیرە
هەمنایەتی دەشتە بەهاریەکانم بیرە
هەتا فەینی پەەەسەلکەکان
بەسەر ئاسمانی خەزگەماندا

گەورەبووم
بەەام لەهەموو ساتەک زیاتر
هەست بە ونبوونی خەم دەکەم
هەشتا وەک درەختەک
بەخاکی یادەوەرییەکانی ئەم جیهانەوە
نووساوم..
شوونەسی من
لەگەە شوەنپەکاندا تەکەەبووە
هەر کە هەوای شوەنیکی دیم بەردەکەوە
هەست بە ونبوون دەکەم
وەک هەور
بەسەر ئاسماندا هاموشە دەکەم
دەبینم هەموو جیهان
بەنی کەەانەکی مندالیمی لەنایەت

نازانم دواییەنجار کام ڕۆژبا منی برد
لەکام سووچدا خەم بینیوە
بەهام ئەستا لەرەم
لەهەمان ئەو کەسانەی بە یەکەمینجار
هەستم بە ونبوونی خەم کرد تیایدا
بەهام بە ئەوەی بزانم بە
هەشتا هەست بە ونبوون دەکەم
ڕۆژێک لە وەڵ ستریت
بە تەنیشت فڕانکلینەوە..
ڕۆژێک لە سەهۆڵ،
لەلای برا غەریبەکەمەوە
لە لەندەن..
ڕۆژێک چەپکێک گوڵی گەستانەکانم
بەسەر خاچی سەربازەکانەوە
لە سڤییەت
جاروبار هەست بە ونبوون دەکەم
لەناو گەرووی گەرانیبەڕێکی ژن
لە میسر
زەرجار دەکەومە ناو سروودی ئەی ڕەقیبەوە و
تیایدا ون دەبم
لەوەدا ڕەقیب هەشتا زیندووە و
دەیەوێت بمخنکێنێت

چەند جارێک خەم لەناو برینی
دەستوپەنجەی کرێکارێکدا بینیوەتەوە
لەقوڵایی برینەکەدا دەمبینی
مارکس فلووتی دەژەند..
کە تەکەڵە بە بەنی ئافرەتێک دەبم
لەناو گریانی هاوەڵکانمدا ون دەبم
کە بەسەر باڵی کەترێکەوەم
جێگایەکی دنیا بە نیشتنەوە نابینمەوە
لەئاسماندا ون دەبم
لەئاوی چوار وەرزی مەدەرندا
خەم لەناو جەستەی کوژراوی دواین گورگدا بینیەوە
لەناو دڵەکانی کراسناهەرکای
کە زیندوو بوومەوە
وەک قاڵەنچەیەک گینگەم دەدا

لەسەر تەختەخەوکەی گریگەر سامزا
زەرجار لەناو ژیانی پادشاکاندا ونبووم
دەستکم زۆی قاوون بووە و
دەستکەی تر کللەسەری خەم

لەناو هەموو شتکدا ون دەبم
تکەە بە هەموو شتک دەبم
بەخودی ژیان نەبت
لەناو هەموو زەمانکدا
هەست بە توانەو دەکەم
بەکاتی ئەستاوە نەبت
کە سنوورکان دەبینم
لەشوێنی خەم ئادەوستم
نازانم پەنا بە داهاتووم دەبەم
یان بە ئابردووم
هەر لەوێدا تێدەگەم
من بوونکی ناوختم هەیە
زەمەن نامگرێتە خۆی

دەترسم دواین ونبوونم
لە مەژوودا بێت
دەزانم لەوێدا
مرۆڤکی غەمگین و ووگرژم
گەر لە شارکی گەورەشدا ون بووم
دەترسم ڕێگای دارستانکان نەناسمەوە
دەترسم خەم بە نەدەزرێتەوە
هەشتا هەر وەک منداڵیم؛
لە ونبوون دەترسم

بابان ئیبراهیم

تەنیایی.. شیعری شۆش عەزیز سورمە

تەنیایی هیچ دەنگە دەنگێک دروست ناکات،
بە نەرمی دەچێتە ژوورەوە،
لە تەنیشتیەوە دادەنیشێت
وەک سەبرێک کە ناوت بزانێت.
بە شۆیەکی ئاستەوخۆ سەیری تە دەکات
و حوکم نادات،
ئەو پارچانە هەڵدەگرێت کە دەکەونە خوارەوە
کاتێک کەس سەیری ناکات.
هەندێک جار وەک شاخ کەشی دەبێت،
کاتێکانی تر ژوورێکی چۆڵ
لەو شوێنەی دە هەناسە دەدات
بەبێ شایەتحاڵ.
بەڵام لە تەنیایی
هەرەها ووناکییەکی بچووکیش هەیە:
ئەو بەشەی تە
کە هەرگیز لە بیرنگاربوونەوە نەوەستاوە.
لێرەوە شیعر لەدایک دەبێت،
ئەوە شوێنی ئازارە
دەبێتە وشە
و وشە
ببێتە هەز.

دووری.. شیعری شورش عزیز سورمە

ناوێک هەیە لە دەمدا کە دەسوتێت،
وشەیەک کە وەک بەردێکی گەرم لە ناو گیرفانمدا هەڵیدەگرم.
ئەوە دەنگی باپیرمە
کە لە سەر کانییە ساردەکانەوە بیرز دەبێتەوە،

ئەو بایە
کە هەموو قەبارەی شاخەکان دەزانێت.
چل ساڵە لە شوێنکی تر دەژیم،
بەڵام هێنگاوەکانم هێشتا
خەڵی گەڵایان پەوە چەسپاوە.
ماڵەکان ڕووخاون،
دارەکان پارچە پارچە بوون،
بەڵام ڕەگەکان – ئەوانە نا –
هێشتا ژیان لە خۆیاندا هەڵگرتووە.
دووری پێتەکی تونەڵ
لە نێوان ئەوەی کە بووم
و ئەوەی کە بووم٣تە.
هەموو شەوێک
کە بەدەنگی دەخزێتە ناوەوە،
دەنگی خاکەکەم دەگوازرێتەوە
وەک دەنگی کەسێک
کە هەرگیز لەبیری ناکات.
من بە نەرمی وەڵام دەدەمەوە،
وەک وەڵامی دایکێک
کە مرۆڤ هەرگیز جێی ناهەڵێت:
هەرگیز بەڵاستی جێت نەهێشتم

شورش عزیز سورمێ / ئیتالیا

هەمووان گوندین.. شیعری سەلام عومەر

ئەمن گوندیم
لەو ئاودێرکی کاراو
کەدچمە شاریش ئەفەندیم
ئەمن گوندیم

تەواوی ئەندامانی جەستەم
بەدرزی دیوارەکاندا هاتوون
پەنجەکانم بەنی خۆ و
پێیەکانم.....
لە تەچەقینی شیشەق و
کۆبەی دەندەکان راهاتوون
ئەمن گوندیم
لەرە کۆلکە خوێندەوارو
لەوەش جوتیارێکی کاراو
وەکو بازێکی سەر دووندیم
هەمووان گوندین
دەزانین هەر کەس و حزبە
بایی چەندین.

ئەو سەینەوێیەی پێی دەڵێن ژیان..شیعری شەهلا نوری

کاتێک با،
بە مشتێک لمەوە
لە جەستەی کەوکان دەدات،
تەنیان لە ناکاتەوە
تەنیا دەیەوێت
بڵێت، هووبەر دریەکە و
کات دروستی کردووە!
ئەم تاشینە بەردەوامە،
سەلمێنەری کاتیبوونی
هەبوونە
ئەمە هەموو بەردین،
ڕەژانە پارچەیەکمان
لە دەبەتەوە
بەردەکانیش..
چیتر خەیان ناناسنەوە

مـــن بـەو شتـــانـە ئـاهـــاتووم.. نـەوزاد بـەندی

ئاسایـیـە ..
گـونـەگرتن ..
نامـە وەک نـەدانـەوە..
قسـە بـەین ..
خـە ووڵنکردن..
لاپـەڕەی نـوێ هـەڵدانـەوە ..
دیداری ساختـە.. نـەهاتن ..
خـەرا ڕەیشتن ..
داواکاریی؛
خستنـە زبـەدانـەوە ..

ئاسایـیـە ..
هـەموو شتـە ئاسایـیـە و
هـەرچی ئـەشکـەنی، بـیشکـەنـە ..
هـەرچی ئـەدەنـی، بـیدەنـە ..
هـەرچی چـەنـە منت ئـەوێ،
وام لـێ بکـە ..
بـمـوێـنـە ..
بـمژاکـەنـە ..
نـەژەنم کـە
بـمسوتـەنـە ..
بـە کـەانـکانی شارا،
بـە تـەنیایی بـمگـەنـە..
لای کافـەکان،
بـە چا و قاوە،
ڕاموسـتـەنـە ..
ئاسایـیـە،

هیچم لە نایەت، وەک خەمم ..
کەی فوت لەکردم، تاریکم ..
کەی دایشتگیرساندم، مەمم..
بەهام ئیتر
لە پارەو،
کەکی زەر شتم نەماوە ..
بایکەتی شیعریش ئەکەم و
نامەم سەری ساتکی
دیدارەوە ..
دوای تە هاوڕێیەکی باشم
دەزیەوە،
هاوتەمەنم و ..
وەکو خەم بیر ئەکاتەوە ..
لە شەڕا ناوبژیوانە و ..
خواردن ئەدا
بە پشیلە و
کوکوختی
گەڵەک و
هەر کەس بگری،
دە پێش چاو ژیر ئەکاتەوە ..
عیدی میلادمان وەک یەکە و
عەشقی بەکەسیی و تەنیایین..
مامانەکەمان یەک کەسە ..
هەردووکیشمان،
بەرامبەر بە تە ئاسایین ..
حەزی لە گەشت و گەڕانە ..
هەقی لە شەڕە جنەو و
بەرد و
دارلاستیک و
بەنەو و
شەڕی ئەتەمە ..
چوار مانگی تر
تەقاعود ئەبە و
ناویشی
سەد لە سەد وەک ناوی خەمە ..

ئاسایە ..

بڕام ئیتر
کەناوت هات،
پێ نابم لە تابلۆی سیزان ..
پێ نابم لە هۆڵ و نەخشی
ئەندەلوسیی ..
بڕام ئیتر حیبرم تیا نییە ،
زیز مەبە گەر نەمنوسی ..

بڕام ئیتر،
سایاتیکا ناهێڵێ
هەنگاو هەڵبەنم
بۆ ئەو شوێنانەی کە گوایا
لەوێیت و
کەچی لەوێیش نیت ..
عەسرە لە تولە شەقامێ،
گوایا هاوڕێیت و
هاوڕێیش نیت ..

ئاسایی،
من ڕاهاتووم
لەسەر دڕاندنی لە پێ ..
لەسەر شکاندنی لە پێ ..
لەسەر سوتاندنی لە پێ ..
لەسەر نەبوونی
ئەدرەس و
ژمارە و
هیچ شتێکی تێ ..
هەزار ساڵی پێش ئێستایە،
پێوەندیی و
حەز و
تووڕەیی و
هەموو گیر و گرفتێکی تێ ..

ئاسایی و
من ڕاهاتووم ..
ڕەنگە تاقە کەس بم
لەسەر گەی زەمینا،
کە بزانم

لەگەڵ تۆ
چەند داهاتووم ..
شارەزات بووم،
وەک بەڵێی ساڵەهای ساڵ بۆ
خوشک و برا ..
یان جیران و
ئامۆزات بووم ..

بەڵام ئاسایيم ..ئاسایی ..
زۆر ئاسایی ..
بۆ موو باری سەرنجم
سەبارەت بە تۆ نەگەیشتوو ..
تەنانەت یەک یادگاریشم
لە هەموو یادگارەکانمان،
کە نیمانە،
لە دەست نەدا
هەمووی ماوە ..
ئەستایش بیستنی ناوی تۆ
ئەمکاتەوە
بە تەلەبە
لیقاکس بە دەستەکەی
زانکۆ ..

نەوزاد بەندی

غەزەل: شوعلەی سەرکەش. شاعیر: هەهی معیری.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

لالەم دی و ڕووی گەشی جوانی تەم هاتەوە یاد،
شوعلەم دی و نازی سەرکەشیی تەم هاتەوە یاد

سۆسەن و گوڵ ئاسمانی کەیان دەڕازاندەوە،
هاوو و زۆفی مەجلیسئارای نازی تەم هاتۆو یاد

شەم لە باوەشی شەماڵا بەسەی لە دڵەرزی،
لەرزینی بسکی عەنبەرسای سەر هووەتی تەم هاتۆو یاد

لە باخا پەپوولەیەک هات نیشت، هەڤەی و چوو بەباک،
تەرانی بەهە و یاخیبوونی تەم هاتۆو یاد

مامزی سەرمەست هەڵات، هایکرد و هووی کرد کەسار،
خەدزینەوەی دەبەرانی پە تابی تەم هاتۆو یاد

جەگەیەک لە بن سەروو زاری و گریانی بوو،
ئاهـ و ناڵەی گریانم لەبەر پەی تەم هاتۆو یاد

شار پە بوو لە هەرای دەوانەیەک، ئەی هەی!
دەوانەیی سەر و دەی سەودای تەم هاتۆو یاد

ئەم دەمان لەسەر جوانی داخستوو.. داستان بەرزان

هووناکییەکی پەنهان لە چاوانتدا بوو
کە شەنی کەوتبووم
من چیتر هیچ هووناکییەک نابینم.

بوونت شەپۆلی دەریایەکی بەئارام بوو
کە خەشەویستیم تێیدا دەبینی
من چیتر هیچ ئارامییەکم بە گرنگ نییە.

لەگەڵ بزەی تەدا خونچەکان دەبوون بە گوڵ
ئەی چەند چەژم لە پشکتوونی گوڵەکان دەبینی
من کە چیتر هیچ گوڵەک پەی پە نابەم.

تە شیعرەکی زیندووبوویت

چاوەکانت وشەکانی بوون
من کە چیتر شیعر و
چاوانی تەم ناوەن.

نامەوێن هەرچی لە تەدا بوون.

سوورایی گوڵی هەنار
لەسەر لێوەکانت
کاتێک دەستت نایە گەردنی ئەڤین.

هەشایی شەوەکی ئەنووستەچاو
لە چاوەکانتدا
ئەو دەمەی تیری تیژی تژی ژانت لە کەوانی بەمانایی ترازاند.

دابەزم لە سووایی گوڵی هەنار
لە لێوەکانت
لە هەشایی شەوەکی ئەنگوستەچاو
لە چاوانت
ئەوکاتەی تیر گەیشتە سنگم و
ناکەتا زامداری کرد دڵی بە تین.

بە دوایین جار بیرم لەکردیتەوە
دەمزانی بیرکردنەوەیە لە مەحاڵ
بەڵام هەر بیرم لەکردیتەوە
تاکو لەم کردیتەوە نوخنە
جەنگەکان تەواو دەبن
تە دەت بە خونچەکان خەش بێت
ئاگرەکان خامۆش دەبن
تە دەت بە درەوشانەوەی ئەستێرەکان بکرێتەوە
دووکەڵەکان دەڕەوێنەوە و بۆری چاومان ڕوون
کابووسەکان
شپرزەییەکان
ژانە بە سۆکان
هەموو تەدەپەڕن
تە ئاگات لە دەت بێت
لە خونچە و
لە درەوشانەوە نەکەوێت
ئاگات لە دە بێت نەکەوێت!

مرۆڤ پێویستی بە کەسێکە بۆی بگەڕێتەوە
وەک ماڵ
مرۆڤ پێویستی بە ماڵێکە بۆی بچێتەوە
وەک کەس
ئەم دەمانتوانی دووانەیەکی جوان بین
کەسانێک ئەمیان دەبینی
بەڵام ئەم دەمان لەسەر جوانی داخست
بە هەمیشە لە دەماندا پشگوێمانخست
گوێبگرە لە دەنگی لەدانی دڵ
لەدانی جوانییە ترپەکانی
فڕامشی بکە
جوانی گونا
جوانی نەفرەتی
دەرگای لەمکەرەوە
لە بیرت نەچێت ئەم بە هەمیشە
دەمان لەسەر جوانی داخستووە.

تە بارانی
ئەو دەمانەی من زەویەکی وشکهەڵهاتووم
تە کانیاوی
ئەو دەمانەی پێ بە گەرووی ژیان تینووم
حەز ناکەم بەیت
تە لەرە بە ئەی باران
ئەی کانیاوی ناو دڵ لەرە بە
دەست بە ئارامیەتەوە بگرە
بە جوانی هەمیشەیەتەوە
لە ناومدا خەت بنێژە.

زامێکی کراوە.. شیعری سەلام

عومەر

زامەکانمان تەنیا شوێنەواری خەنجەر نین
مەڕوویەکن و...
لەسەر جەستەی مرۆڤایەتی نووسراونەتەوە
هەر بریندکمان پێ لە هاواری بەدەنگی
ئاخ... لە چ بەدەنگیەکداین؟
هەر ئازارەکمان، چیرۆکێکی لە هەگبەدایە و
بە نەوەکانی جەدەهەین
خەمی ئەم نیشتمانە هەلا هەلای کردووین
وەک شوشەیەک بە مستی خەمان شکابێ
یان هەلانەیەک بەدەستی خەمان سوتابێ
خەمی ئەم نیشتمانە
چەتە نەو رەگی درەختەکان و
بەنەو دەماری گەشمردەکاندا رەتبووە ...
جارێکی دی زامەکانیان دەکاتەوە،
ئاخ لە چ بەدەنگیەکداین؟
نەخشەی نیشتمانێکی ئەنجنکراو
خوێنی لەبەر دەوا و
دەکان وشک دەکاتەوە
زامێکە...
بە هەمیشە دەرگای ئازارەکانمان بە واڵا دەکا
بەدەنگیمان لە خەنجەری جەلادەکان بکوژتر و
لە شمشێری هاوسەکانمان تیژترە
ئاخ... لە چ بەدەنگیەکداین؟
ئەوە زامی خاکە دەمی کراوەتەوە ...
هەور تیماری دەکا
ناەی چیایە خەریکی پارچە بوونە و ...
تەور بریندارێ دەکا
وەک نەەی باهێندە فافۆنەکانی ئاسمان
کە بەسەرماندا دەبارن و
درەختەکانمان بەەگەوە دەبەن و
زامەکانی خاک دەکۆنەوە،
هەور و با
ئەزموون و دەسکەوتەکانمان بابردە دەکەن
ئاخ...لە چ بەدەنگیەکداین؟.

سەلام عومەر

تەحزیر ەەسمی.. شیعر\ نەوزاد بەندی

با دوا شت کە لە یادی ئەکەی ،
من بم ..
دوای من،
هیچی ترت بە لە یادکردن، نەمێنە..
با دوا کەس کە تیرەری ئەکەی،
من بم ..
دوای من هیچ کەسە نەتدوێنە …
من با دوا دەنکە فستق بم ،
کە توکەەکانی جیا دەکەیتەوە ..
فەەی ئەدەی ..
با دوا کەس کە بلەکی ئەکەی،
من بم ..
واەەکەت وەک دەشتی کەنعان،چەە بە ..
دوای من، خاەیی و تەنیا بی وەک مانگ
با من دوا پرژە عەتر بم ،
کە ئیتر ئەبە شوشەکە
بشکێنی ..
وەک دوا دەەپە فرمێسکی
سەر برژانگ ..
نامەوە دوای من ،
کەسە زەنگت بە لێدا ..
نوکتەیەکت بە بکا و
بتهێنێتە پێکەنین ..
لە پەەسەی هەەبژاردنی عەشقا،
دەنگت پە بدا و ..
داوەتی پیاسەیەکت بە بکا و
لە پەچەکدا،

شانت بەر شانی بکەوێ ..
نامەوێ ..نا ..نامەوێ،
لە دوای من،
شاعیرێ دار و تەختەی
شیعرەکت بە ببەستە و
لە ئەسکەلەیەکەوە،
تەماشات کا و
دنیایەک وەنەت بگرێ..
بیەوێ لە فرستەکا،
پەت بێ دەم پەم
ئێ خەشم ئەوێ ..
نا .. نامەوێ ..
دوای من کەسکی تر
لە زیندانێ نەنییەکانتا،
بەر هیچ عەفواتێ نەکەوێ ..
ەازی نەبێ لەت جیا بێتەوێ،
بە ئان و زەمان ..
نا .. نامەوێ ..
دوای من، کەسک
خەوی نیوەیەکت بزەنێ و
وەک قازیقێ بتخاتێ سەر شانی و
بتبا بە ناو درەختێ نەمامەکانی پارکێ ..
لە دەندرمێ خانەیەک ،
دوو پسکیتی ێنگ و ێنگ بکێ ..
لە کەبابخانەیەک بێ،
چوار شیشی موشکەل مەحشی ..
نامەوێ . نا دوای من،
هیچ جەردەیەکی ترت لە هێکەوێ ..
ئەمەوێ هەر من،
تیشکی چاوەکانت تاڵان کەم ..
هەر من هەنگاوەکانت بە خەم پاوانکەم ..
نامەوێ دوای من ،
هیچ جەردەیەکی تر،
نەیێ نیوێ بنووی ..
بە دیارتەوێ دانیشێ ،
تە باوەشک بەیت و
ئەویش مەوزوعەکی دوور و درێژ بکاتەوێ ..

ئەو خەو بیباتەوە و
تەیش نیوسەعات تەلەفۆن بکەی ..
ئەواره زەر خەرا بەتە شارەوە و
مانگ پەش وەخت ،
کەدەتا بکا بەسەر عەسرا ..
کزەبایەک دەستت بتەزێنێ و ..
نامەوێ بەجگە لە خەم هیچ جەردەیەک،
وەک کەترە باریکەیەکی بەر شەختە،
دەستەکت بفڕێنێ و
بیخاتە گیرفانەکی ..
بەجگە لە خەم ، نامەوێ هیچ جەردەیەک،
بە بەرنامە ،
تە بکا بە هاوڕێی سەیرانەکی
بە سەربازی جەنگەکی ..
بە فڕۆکەی ڕەنگەکی ..
بە هاوبەشی پەکەنین و گریانەکی ..

مائـــاوایی لە ســـبەرکان..
شیعری شەهلا نوری

لە نێوان دوو جەمسەری دژواردا،
سەما لەگەڵ باهۆزی بوون دەکەم،
لە نێو خەیاڵەکدا کە تێیدا سبەرکان دەلاوێنمەوە،
و لە ڕاستیەک کە لێی دەترسم
دەترسم ڕاستی، ئەو بتە بشکێنێت کە پەرستوومە،
دەترسم "تە"یەک ببینم...
کە لە "تە"ی ناو خەیاڵم نەچێت
بەڕام ئیتر ئامادەم،
ئامادەم پەنجەرەی خەیاڵ دابخەم و
باوەش بە تەوژمی ساردی ڕاستی بگرمەوە
با تاڵیی ڕاستی لە شیرینیی خەیاڵ پیرەزتر بێت،
من نامەوێت لە ناو تەمومژدا ون ببم،

با لە ناو جەوهەری ئاستیدا هەبم
دەی خەیاڵ... کەنەشی ماڵئاوایی!
ئەی ئاستییە تاکەکە...
سڵاو!

شیعری شەهلا نوری

شکان.. شیعری سەلام عومەر

لەسەر شەقام مەبایلەکەم لە بەربەوە
دەیان وشەی پەپولەیی لە دەوری کچێک کەبەوە
لە تاقیگە
پەرستارێک شوشەی خوێنەکەی شکاندم
سەدان گوڵەشیعری سووری
لە وەراندم
نەوەکەشم
لاپتە پەکەی بەردامەوە
پەردەی لەسەر هەزاران نهێنی نەو فڕۆدرە شاراوەکان هەڵدامەوە،
ئەو چاویلکەی سانک بوو
نیشتمانم پێدەبینی
لەیان ستاندم
هەڵی نەوان من و خاک و
تەی نەو چاویان پساندم.

ئەستایش جار جار.. شیعری

نەوزاد بەندی

ئەستایش،
لە دوای تەپەربوونی
دەیەها سال
جار جار
سەردانەکت ئەکەم ..
نە تۆ
کورسیەکی بە تاڵت ماوە بە من ..
نە من ئەژنۆی
ئەو قادرمەکانی تەم ماوە بە سەرکەوتن ..
ناوەرم نزیک بمەوە لێت،
ئەترسم تەزووی یادگاریی و
عاتیفە بمتوانێتەوە ..
ببمە مشتە حەرفی سووتاو
کەس تەم نەگا و
نەتوانێ بمخوێنێتەوە ..

ئەستایش جار جار،
یەک دوو هاوڕێ،
ڕازی ئەکەم بۆن لەگەڵم ..
ئەترسم ئەگەر تەنیا بڕم،
لە بەرامبەرتا بووخەم ..
بسوتەم ..
ببم بە هەڵم ..
ئەگەڵم با لە بەر هاوڕێیان،
شەرم بکەم ..
نەهێڵم سەز داگیرم کا ..
کە سەز هەر داگیریی کردووم ..
ئەگەڵم با لە بەر هاوڕێیان،
نەهێڵم فرمێسکیی دووریی،
گەچکاریم ..
کە ئەو هەر گەچکاریی کردووم ..

ئەستایش جار جار
ساڵانە جارە
یان دوو جار ..

چوار سەعات ڕێگا و
زیاتریش ..
دە دوانزە بازگەی عەرەب و
کورد و شیعە ..
ئەبەم و دەم ..
لەگەڵ هەزار دەرد و زاما ..
بە پرسگەی زانکۆ ئەمەم
یابا جەنا زیارە،
ئیحنا خریجی قوداما ..
ئەکەوتە سەر کەسکە
یان ئەڵێ ئەهلەن وە سەهلەن،
عەلا ڕاسنا ..
یاخود ئەڵێ،
وەڵاهی ما بیها مەجال،
کامەرا تلتەقت حەتا
نەزەڵاتنا وە حەواسنا ..

ئەستایش جار جار ،
وەک بە پاشماوەی جەنگەکی مەژوویی بەم،
بە مەزەخانەیەک، کەن کەن ..
بە جانتای سەفەر ..
بە خاولی و
مەکینەی ڕیش تاشین و بەن ..
ئاخر بە نیازم وەک جاران،
قوتابیەکی شیمالی
موخەبیبین و عوسات بم..
لەناو کەمەڵە بەعسیدا،
موستەقیل بم ..
عەرەبەکەم دوکەڵ بکا و
وەکو دیل بم ..
ئەمەوە وەک تەڵەبەیەک،
خەم نیشاندەم ..
بەکو زەمان دەی پەبە و
ئەویش بتەوە بە دواوە ..!
بەڵام کە پرسیار ئەکەم و
لەوەڵامدا ئەڵێن حەجی ..
شانگریەکە ئەوستە و

شانۆ ئەمۆ و
پیرەمێردە دەرئەکەوێ
لەگەڵ بەشی بایەلەجی

شیعر\ دوا گەشتی بەدەنگی.. وریا مەعروف

١

ئەرێ وەستگەیەکی پیرە...
دیوارەکان، دەنگی ژەنگی ماندووبوونیان گرتووە.
هەموو دەژەک، سەدان مرۆڤ دەن و
بە جانتای پڕ لە خەمەوە، لەسەر کورسییەکان دادەنیشن.
کەس ناپرسێت: "ئەم شەمەندەفەرە بۆ کوێمان دەبات؟"
تەنیا چاوەڕوانین...
چاوەڕوانیی ئەو ساتە، کە کاتژمێرە گەورەکەی وەستگە
بە لەدانێکی قورس، پەمان بڕێت:
"ئیتر کاتی نەیشتنە."

٢

ئەو ئەسپە ئاسنینە، بە هێرا و هەیبەت دەگات،
وەک سەبەرێکی سپی، بەناو تەمدا دەخلیسکێت.
سەر دەکەوین...
هەندێکمان چاو بە پەنجەرەکانەوە دەبەستینەوە،
تا تەماشای ئەو باخانە بکەین کە تێپەڕین،
وەک ئەو گەنجێتییەی وەک تەمومژ
لە دوای خەرایی تەمەن ون بوو.
هەندێکمان تەنیا سەر دادەخەین و
دوعا دەکەین، کە نزم و بەرزیی نەگەکە زەر نەبێت.

٣

ژیان، ئەو پەنجەرە پچووکەیە…
کە تێیدا دیمەنی دڵخۆشی و ناخۆشی بە خێرایی دەبڕن.
جارێک کەشگەیەکی سەوز دەبینین و دڵمان دەکرێتەوە،
جارێکیش چەترەوانییەکی وشک و بێ ئاو.
کەچی ناتوانین بە شەفەرەکە بڵێین: "بوەستە!"
ناتوانین بە چرکەیەک دابزین و
بگەڕێینەوە ناو ئەو باخەی کە تازە تێپەڕی…
ئێم شەماندەفەرێ تەنیا یەک ئاراستەی هەیە،
ئەویش بەرەو پێشەوە، بەرەو ئەو شوێنەی کە پێی دەڵێن "کۆتایی".

٤

پیاوێکی پیر لە تەنیشتم دانیشتووە،
دەستەکانی دەلەرزن و سەیری وێنەیەکی کۆن دەکات.
ئەویش وەک من، وەک تۆ،
لە وەستگەیەکی دوواردا، کەسێکی ئازیزی جەهێشتووە.
هەموومان لەرێ کەچەریین،
هەریەکەو خەمێکمان کردووە بە سەرین و
بە دیار ڕێگەکەوە، خەو دەمانباتەوە.
ئازارەکە لە ڕێیشتندا نییە،
لەوەدایە، نازانین لە کام وەستگەدا بانگمان دەکەن و دەڵێن:
"تکایە… دوا سەرنشین، پێویستە دابزێت!"

٥

خودایە…
کە گەیشتینە دوا مەنزڵی ئێم گەشتە ماندووە،
کە جانتاکانمان لەبەر دەمماندا کردەوە،
با دەستمان پێ بێت لە سپێتی و میهرەبانی.
با ئەو کاتەی شەماندەفەرەکە لە ناو تەمدا ون دەبێت و
ئێمە بە تەنیا دەمێنینەوە،
یادگارییەکی ڕەشن و
دڵکی ئاراممان، وەک چرا بە ماڵتەوە.

غەزەلی ژمارە ٦٥ ی شاعیر: محەممەد تەقی بەهار (مەلیکوشوعەرا).. وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

ئەم غەزەلە لەنگدانەوەی سەردەمی زیندانی و دوورخرانەوەی شاعیرە.

من ناخەم لەرە لەم قەفەسە ئازادم کەن
قەفەسم بەرنە نەو باخ و دەم شاد کەن

ڕادبرە فەسڵی گوڵ، ئەی هاودەمان دەخیلی خودا
لە باخە دانیشن و یادی منیش یاد کەن

عەندەلیبان مژدە بە، گوڵی سوور هاتوە نەو چەمەن
بە شاباشی قەدومی، هەموو چریکە و فەریاد کەن

یادی ئەم مەڵە گرفتارە بکەن ئەی مەلان
کاتە تەماشای گوڵ و گوڵزار و شەمشاد کەن

هەر کەسە مەڵەکی دیلی هەبوو لانەو قەفەسا
بە باخی بەرن و بە یادی من ئازاد کەن

هەلانەی منی بەچارە گەر سووتا، با بسووتە
بیری وەرانبوونی ماڵی سەیاد کەن

شەم گەر بە بایەک خامۆش بوو مەگرن عەجەب
یادی هەناسەی پەروانەی بەباداچوو شاد کەن

بەستوون لە ڕەمانە، نەکا لای فەرهاد
ناوی شیرین بەرن، دڵی زاری ناشاد کەن

زوڵم و زەرداری عومری لاوان کورت دەکەن
ئەی گوڵەکانی وەتەن، شیوەن و داد کەن

گەر بە زوڵمی ئەو ماڵی مەرووێک وێران بوو
مەحاڵە ماڵی خەتان ئەدی ئاوا و ئاباد کەن

غەزا.. شیعر: نەوزاد بەندی

لە شەش ملیۆن
کەیلە و .. زیاتر،
سیامەندە،
مەردە نەبوو،
تیمارت کا ..
هەموو،
هەر هەموو نامەرد بوون ..
غەزا ..!

لە شەش ملیۆن ،
دەموەر و.. زیاتر،
دەستە نەبوو
خوێنی مەردیی بیجوێنێ،
نەجوا ، چارەسەرت کا..
هەموویان هەر دار و بەرد بوون ..
غەزا ..!

غیرەت، هە غیرەت
سەگ بتخوا ..
لەو هەموو تەنگە ئەستوورەی
قەت تەر نابن لە قسە و
درە و
لەدوان و
چەنە بازیی ..
لەو هەموو شاعیرە
لاتەی
کە پێیان جیاناکرێتەوە
شیعر لەگەڵ لوقمەقازی ..

کامیان وەرایان
بە شیعرە،
تیمارت کەن ..
یان هیچ نەبێ
نەختێ دڵت بدەنەوە ؟
دەرگای ووشە و
دەرگای ماڵ و
پەنجەرەت لە بکەنەوە؟
شەش ملیۆن مرۆڤ،
بە ڤایرەسی ترس و
سەرشێتی و ملکەچیی،
توشی دەرد بوون ..
غەزاڵ ..

لە هەزاران مزگەوتی
گەورە و بچوکا،
کە هەمانە ..
تا تەشەرە
هازی نەبوو،
لاشەکەتی لەسەر بشەن ..
لەگەڵ هەبوونی ئیمانە،
کە نیمانە ..
هەزاران پەرلەمانتاری
غەبغەبە کشاوی
زەر بوو،
حاسیبەیەک
وورد بینە
یاخود زەر خەرە ..
هازی نەبوو،
باست بکا،
بە هیچ جۆرێ ..
شەش ملیۆن
تارمایی نوستوو ..
شەش ملیۆن
ویژدانی بەستوو..
نیوەی تەبەکاری سەوز و
نیوەی تەبەکاری زەرد بوون ..

غەزا ...!

باش بوو،
بەو جۆرە کۆچت کرد ..
پێناسەی ئەمەت خستە سەر
ئەو تەختەیە ..
یەک جووب لە دەنکیشەتت،
ئاشکرا کرد،
پەردەت لەسەر ڕوو لابردن،
بە چرکەیە ..
هەتا کورد مابێ ،
کۆچی تۆ ،
بە تەوقییەوە پێوەیە ..
هەروەک بەکر عەلی وتی،
ئەم سەردەمە
سەردەمی دز و قەحپەیە ..
شەش ملیۆن پێنجەرە
شکان ..
تا دوێنێ بوو ،
بە قەولی خەیان بەگەرد بوون،
غەزا ...!

بە غەزال.. شیعر: سەلام عومەر

من تەنیا میوانی خەم نیم
قەدی ئەو درەختە پیرەم تەور بریندارێ کردووە!
تاشەیەکی کوستانیم و لافاو هەیداومەتە بیابان،
زامی غەزالی زاگرسیم
کاتێک لەو سەری دونیا دەی شوشەی کوردێک دەشکێ،
لەرە لەناو خوێنمدا شیشەق
لە دەمارم دەچەقێ
من چیتر خەم لە خەم جیا ناکەموە؛
من نەیەی پەنگەکی بریندارم لە گوچکەی مژوودا

دەنگی قەیشانی درەختەکی زاگرۆسم و
غەزال ئاویدەدا
بەدەنگی ئەو باوکم نانکی دەستناکەوە
لە هەژاریدا پلانەکانی ئاڵوز بوون و
لەبەردەم ماڵی خودادا
جەمدانیەکشی راخستووە.
من، تاریکیی زیندانییەکم کە لەو دیو دیوارەکانەوە
خەم بەسەر زاگرۆسیەکاندا دابەش دەکاو
زامەکانیان تیمار ناکا
تەنیا تەنیایی نییە،
ئەو چاوەکانمە بوونەتە روبار و خوێنی جەنگاوەرەکانمان دەژێ
ئەو منم گەردوون کەش دەکەم
تا هەموو ئازارەکان لە کونە هەشەکانەوە هاکشم و
ببمە تەقینەوەی خەم،
خەرهەڵات و خەرئاوا
بە من تەنیا دوو گوڵەی خەمن،
ئاراستەی من کراون و
دەمپەکن
خەمێک بە ئەوانیدی لە خەوداێ و
کەچی بە من هەمیشە بەپەوێە،
پیرە درەختەکی زاگرۆسم و
هەر کەسێک لە بنارم شکەی بەوشە
لەرە چەکانم هەدەورن،
هەر شارێک لە جەنگدا بسووتێت،
لەرە دووکەڵی خەم دەمخنکێنە
دەبمە خەوز و ناخم رەش دەنوێنە
من تەنیا مرۆڤ نیم؛
من ئەو جەستە ماندووەم کە هەموو ئەو غەدرانە هەدەگرێت
کە خودا نەیبینیون،
من ئەو کەوە تاقانەیەم
کە لە جەستەی هەموواندا هەم و نەرمی دەنوێنم
وەلە لەنەو نوێنی خەمدا هەر بەقەستی خەم دەنوێنم
من خەمم و خەمیش من
بەێ نیشتمان بەخەم و
خەشم بە نیشتمان دەچوێنم.

غەزا.. شیعر: نەوشیروان ئازاد

لەم ببورە غەزاکەم ..
کچەکوردە چاوگەشکەم …
هەشتا ژیان ،
لەلای ئەمە ،
هەرسارایە..
هەرنەبونیی خۆشویستی و ،
مرۆڤ دەستی لەتارایە…
لەم ببورە ..
کەلای ئەمە…
کورداینەتی و ،
بەکورد ژیان
لەئەشکەوت و
لەنەو زیندانی ەەشایە..
دەبم بەخشە ..
هەناسەکەم ..
بەخشندەگی لەتەجوانەو ..
لای ئەمە..
درێیەکی بە مانایە..
چەند دەتەنگ و شەرمەندەم بەت ..
کەدەبیستم هاوکارانم …
لەئاست ژانی زامەکانت…
دەی ەەشیان …
لەگیرفانی شەروانەکی کەمەک کورت و
سینەیەکی چەکن دایە
…
16/4/20

پەریسا.. شیعر: سەردار جاف

دەمێک کزە، دەمە بابردووی ئەمشەوم
دەمێک تینووی تریفەی مانگی یەک شەوم
خەرمانی بەخت بە تووتی بابا ڕەچوو
کە من زامدار و عەوداڵ و شینی ئەوم
کاتێ دیدەم بە سیمای ڕووت بەختدارێ
چاو پێ ئەوین، غەڵبووی هەوراز و گەوم
بەهارم لێ ئاوا نەبوو بەبێ پەری
ئەریکا وا لێم ئاڵاوا مینا هەوم
وا دەستم لێ دامێنت گیر بوو پەریسا
منا بزەو و قورتاری دەستی شەوم
ئاسوودێ هەست فەیوی یادی شەوگارم
دەم پەرەش و بێ پەرژانی ئەو خەوم

سەردار جاف
شاعیر و ڕۆخنەگر، ئەڵمانیا
16 – 4 – 2026

ئیریکا : توخمەکێ لە نزیکەی ٨٥٧ جۆری ڕووکی گوەدار لە خەزانی ئەریکاسیا

گەڵا هەڵپەوکاوەکان ئەبووژێنەوە.. عارف کوردێ

گوڵە ژاکاوەکانی،
ژێر پێی کوڕەوڕی ئەبووژێنمەوە
ڕووح ئەکەمەوە بەجستیاندا
ئەتوانم بەناو تووڕەیی،
هەورێ بڕووسکەدا تێپەڕم
بەرەنگی پەلکەزێرینێ
فوو لەوخسارێ پەیوکان بکەم

□□نگی مردوویان،
لەسەر لائەبەم
لەگەڵ غەمکانما بەدار ئەبەوە
یەک..یەک ئەیانناژم
پەکەنینە تراوکان،
ئاشت ئەکەموە
پەنجە چیوکان گەرم ئەکەموە
پەرچوو ئەخوقەنم
گەڵا وشکەکان سەوز ئەکەموە
□□گا دابەاوکان ئەخەموە سەریک
لەدوندی شادیدا
□□ژە □□شکان سپی ئەکەموە
تارمایی مەرگ ئە□□ونەموە
قە□ ئەکەم بەقە□□ی گەڤەندا
ئەچەوە مالی دیلانە
تاهەتایە لەیەکتر دەئا□□ینەوە
لەنو کاولاشدا، خشتئەبەم
لەمالی بە هیوایی..هیوا ئەچنم
لەژەر □□ه□□ی درەندا..!
چرا دەئەگیرسنم
لەناگە□□م با□□ش..،
گو□□کان ه□□پەوکنە
با، گوپکان نەکوژنەوە
شار لەتاریکیدا.. ئەمرە
ئەستەرە چاوی ه□□ئەگە□□فە
ئاسمان شینایی لەدەست ئەدا
کراسکی خ□□□مشی ئەپشە
زە□نەقووتکان،
لەقو□□لیتەدا نوقم ئەبن
لەشەوتارکاندا
بەدوای کاروانکوژیا □اناکم
زستان زەندەقی لەبەهار چووە
□□واس، درزەکاتە سنگی بەفرەوە
مەلاقەو نەرگز،
بەسەمفەنیای تاقگەو
هاژەی چەموە ئەگە□□نەوە
مەرکانەکانیان،

نەخشەی زمانی ڕووناکی.. شیعری عەبدوڵا سەمان(مەشخەڵ)

ناوونیشانم گەڕاوە؛ گوڵم ئیتر بەم ئەدرەسە
نامەی پڕژارە و دڵتەنگی جیابوونەوەی شیعر و ژنم بە مانگر
جاران لە چایخانەی ئەڤینی شیعرەکدا،
لەبەردەم خەیاڵی گەورە و جوان جوان وەکو چاوەکانت
بە تەنیشت زمانەکی تا بڵێی پاراو دەمنووسی بێت
جاران؛ ترسم نەبوو مەخەک، هەتاکو بڵێی بەباک بووم
خەمەکی لاواز و وشک هاپەرتم لەسەر بنووسە
بۆ شاعیر خەشباوەکە و هیچ ڕەنگ نییە چەخماخەی وشە دانەکا و
بەگڕ تاڵی و تاریکی ئەم ژیانەدا نەچێتەوە!
گەواهیم لەبدا و بۆ ئەم شاعیرەم بەم چاوانەی خەم بینیوە
شەکری هیوای کردەتە پیاڵە چای خەم و پەیتا پەیتا نەشیوێتی
بۆ شاعیر ئەڤیندارە و دەستی تەمی وشە دەگرێ
زمانی لەحانەیە و
وێنەی فەین، ئاوازی دەفەن دەچڕێ
بێت و بڵی ئەم شاعیرە زمانی عەشق دەزانێ
بە پەیجی خەشوێستیەوە یەکەمین شیعری نووسیوە و
دووریش نییە سبەی بەهار ببینێت و ژووان لەگەڵ هەتاو دانێ.
نا قەد بەدووری نازانم بۆ ئاوەی شیشی زیندانەکانی خەیاڵی لێت و
پێت کرد
ئاوەی کەنیشی ئەندەشەی پێ نەعناع کرد
ئاوەی یەک یەک پەکەنینی گیاندە سەرجەم گەنمەک و کانەکان
ئاوەی لەجەرگەی تاریکی ڕەژی شیعر مەمی ئاوازی داگیرسان
کەنەشی برد بە زەریاکان
بۆ ئاوەی یەکەمین جار گوڵی لە هەناسەی وشە بوو
ئاوەی یەکەم بەسەرهاتی خەشوێستی گەلاوێ
ئاوەی یەکەم ئینجانەی دەداری ئاودا
ئاوەی پەیڤی خزاندە نەو بەستەکەکی جاویدانێ

ئەم ئیتر بۆ ئەریسکی تازەو.. لە شەقامکی پڕ لە دەنگ و یاخیبوون
باخچە بە باخچە دەگۆڕێ و
ناوی گوڵە تازەکانی پژموورەیی تەمار دەکا
نەخشەی زمانکی نوێیە و ڕێچکەکی دڵتۆقێ سەر هەڵدەکێشێ بۆ یەبوونکان
سەمایکی قەرەجیانەی بۆ شوناسە و پایتەختکانی غەریبی دەکا بە سەبۆری ڕوحی
زمانکی نوێ بەس ڕووناکی دەناسێ
تەنها چرا هاوڕێیەتی و ڕووناکی دەکا بە هاوڕێ
بەم ئەدرەسە تازەیەوە، ئیتر من دەبم بە خەم و
شیعر دەبێ بە هەتاو و
ئۆقین دەبێ بە سەفەر و
خەیاڵیش بە وەرزی فڕین.
بەم ناوونیشانە سەرەوە کەنامەت نارد لەسەر زەرفی دڵنەوایمان بنووسە
لە بەیبوونە شیعرکی باخچەی جوانیەوە
بگات بە دەستی هەتاوک کە بەزمانی ڕووناکی دێتە قسە.

سەرەتای تشرینی دووەمی ٢٠٢٣

سەفەری ڕاستقینە.. شیعری وریا مەعروف

ئەم لەرین..
لە بەرزەخی نێوان دوو کەناری بەدنگدا ڕاوەستاوین:
کەنارێک، ناونیشانی ئەو ڕۆگایانەی پێیاندا تێنەپەڕین،
کەنارێکیش، شوێنپێی ئەو هەڵانەی تێیاندا چەماینەوە.
ژیان..
مەودایەکە دەبێ بە پێی ڕووت ببڕدرێت،
نێک بە کۆڵپشتێک پڕ لە خەزگ و
کەچباریێک لە ئەفسوس.

دەبێ وەک باران ببارێین؛
کاتێک دەبارێت،
نە یادی ئەو هەورە دەکات کە جێیهێشت،
نە خەیاڵی لای ئەو زەوییەیە کە تێنووە..
ئەو تەنیا دەبارێت.
مەبە بە کەڵی مەزاری ئەو خەونانەی نەتکردن،
مەبە بە پاسەوانی ئەو وەرانەیەی تێیدا هەڵدەی؛
ئەو کەسەی لە پەنای پەشیمانیدا دەخەوێت،
بەیانیان بە هەوسارێکی ژاکاوەوە لەدایک دەبێتەوە.
با وا بژین:
وەک دەنگێکی هەسەن لە ناخی دەڵێکی قووڵدا،
نەک وەک دەنگدانەوەیەک، وەڵێ بە دوای کەودا.
با دەستکانمان لە جیاتی یەخەی هابردوو،
شانەی پەرچەمی ئێستا بکات.
سەفەری هاستەقینە، ناسینی هەموو هەڵگاکان نییە،
ئەوەیە کاتێک لە هەڵگایەکدا هەڵدەخلیسکێین،
نەبین بە بەرد و لەوەدا هەق هەڵبێین..
بەڵکو ببین بە ئاو و
لە ناخی درزەکاندا، هەڵچکەیەکی نوێ هەڵبکەڵێین.

بەر لە شەرم.. شیعری سەردار جاف

ڕەخی ئێستەرەکە
بەشەیەکی بەشەڵان بوو
کە خزا
هەپروون بە هەپروون
پیاسەکانی هەژانەی ئاوەشەن دەکرد
بەشەمای سیگارەکە
مینا قاوەکەی هەژانە تاڵ تاڵ
بە نەو ئاوەشێنی بانژێیەک
هەق هەڵاتوو

گۆڕەوکەیەکی گۆڕبوون لەی ئاماوە
بە گژما دە
دەیەکانی تەنهایی
هەڵدەزنە بە نزاکانما
جە نزار و سەیوانی پشووەکانی
بە دەرەتانیمە
لەوە زەردەکانی ەی خاکە لەوە
زەرد زەرد دەچنەوە
بە قامیت
حەسرەتەکە
بە چرای بانۆژەکەوە
کپ کپ و مەحوو مەحوو
ئیدی پەنجە
بە دەروازەی شەراب نابەم
من بە خەم مەستم
هەندە مەستم و
هەندە مەستبووم
تا هەتایە بەرم نادا
گۆڕ و حەل حەل

سەردار جاف
شاعیر و ەخنەگر، ئەمانیا

خەسکیی بوون..شیعری شەهلا نوری

ئەگەر
گیانی شەهلا نەما…
ەحم
بەدەنگ
دەچێتە ناو خاک،
بە نەمام و گیا
دەبێتەوە بە ژیانکی تر…
دەریا

ناوم دەهێنێت
و هەور
بەسەرمدا دەبارێ...
تۆ–
ئەی یاری قارەمان–
لە نێوان ئاسمان و یادگاریدا
دەمێنیتەوە...
و من
هێشتا
لە ناو خاکدا
بە شوێنتدا دەگەڕێم...

شیعری شەهلا نوری

سرووتی هەڵەوەریین.. سیروان بابەعەلی

منی ئەبوار،
منی سەرەڕۆی دوور لە شار،
لەنێو خەرەندی لای دێتان،
هی خۆم نەبێت، سیمای هەمووتانم دەدیی،
گوێم لە دەنگی هەمووتان بوو؛
کە تۆ ئەیشتی و خێت لە گوندەکە تەرا کرد،
ئیدی من نە کەسی دیم دیی و
نە هەستم بە کەسی دی کرد...
منی ئەبوار،
منکی هەڵهاتوو لە شار،
هاوارم بە دووتدا وەڵێ کرد؛
کەچیی هاوار،
تەنگەتاویی کردییە مار و
لەنێو کونی گوێچکەیەکی دەخەڵدا، پەپکەی خوارد؛
بیستنم نارد خێی مات بدات،

گەر هاوارێک، نا.. سرپێک، لە تەوە بێت، دادەی بدات؛
بیستنی بێ نەوا و نامێ، بیستنی لەوێ هەتووتاو،
بووە قوربانی قەپاڵی زارکی پاشتر هەدووراو…
منی ڕەبوار،
منی جاڕ لە ژاری شار،
ڕەی دارستانم گرتەبەر؛
لەوێش نەبوویت،
دارستان بێ بەرامە بوو،
هیچ شتێکت لەوێ نەبوو؛
دیاربوو دوور بوویت،
چونکە لەوێ،
لەنێو بازنەی هەستمدا،
تینی شەبەنگت لای نەدا…
منی تاوگیر، منی ڕەبوار،
منی تووڕە لە گوند و شار،
چوومە سەر تڕپکی درەخت،
دوندی چیام کردە مەبەست؛
هەردوو دیدەم، بوونە دوو باڵ بێ بینایی و
بەرەو لوتکە بەڕێم کردن،
تا لەوێوە سێراخکی تێم بێ بکەن،
پەی بە پەیامکت ببەن؛
بەڕام جەخار،
بەرلەوەی سێراخت بکەن،
دوو گڵنەم،
لەترسی داڵەکەرخێرە،
پێیام بەکڕ،
هەر بە دیار چاوی شاخەوە،
گڵربوونەوە بەرەو دڕ…
ئیدی ئێستا منی ڕەبوار، منی بیمار،
بەخێم نەبێت، زەنام بە هیچ کەسێك ناگات؛
هی خێم نەبێت، دەنگی هیچ کەسێك نابیستم؛
بینایيشم، سەری بێ چاوی خێم نەبێت، سەر نابینێت…
منی ڕەبوار،
منی سەربزێو و تاراو،
نەفرەتکردوو لە شاخ، لە گوند، لە شار،
هەر خەریکی چنگەکڕم؛
ڕەهێ دەبم، ئێسکم دەشکێت،

کەچیی هەشتا،
لەناگەڵم، جرج پاشماوەکەم بەرێت؛
هەشتا لە توانامدا ماوە،
گەر تیرۆژکت گەیشتە لام،
تێرتێر لەنێو سنگی بنێم؛
هەشتا لە توانامدا ماوە،
لە زەزانی خەیاڵمدا،
بتکەمە گوڵی مێخەك و
تەنها بە بۆن بێت بگەڵم!

سیروان بابەعەلی

ئ

شەرم.. شیعری سەردار جاف

شەرم بێ قەد داڵانی تەریک کردنەوە هەواسراوێ
بەرگەی ئەو بارانە ناگرم
جەستەم لە تەبووندا
هیشک هیشک هەگبەاوێ
پەکانی باڵی هەهام
یەک یەک هەدەوڕن
زمانی کوکوختییەکێ لەم تە ناگا
کەتر عەوداڵی سەربانەکەمانێ
خەنجەرکن هەموو دەمێ ئەوارانێک
بەردەرگای خەمکان دەگرێ
لە تەک بوڵبوڵی
هەموو دوا عەسرانێکی ژوورەکەم
بەنی زەردێ
بە تەمتومانی تاریکیدا هەدەزنێ
زەردەیەکی تاریک
مینا داێ
دەنووکی لە کەڵی ژێی ئاوەزم گیرکردووێ

هشتان
لەودیو کوخی پەنجەرەکەوە
بۆنی دەشتاییە چڕەکە دێ
هشتان
ئەشک بۆ سەر هووەتەکانەوە دیارن
لەو دیو دەرگای ژووری تەنیاییمەوە
جێ پەنجە بۆ دارە هووتەکەوە دەبینم
ژوانە یادگەکان
بۆنی گەمەی شوانی لە دێ
خەون بۆتە مۆتەکەیەک و
هەراسانیمی جوێوتەوە
نیگای کاڵ بوونەوە نابینم

سەردار جاف
ئەمانیا

کۆشی ئاسمان.. سمکۆ ئەحمەد هەشید

1
بۆ بیرمەت لە نەوان ژیان و مردن
فاریزەیەک هەبوو
2
گوڵم لە دەنگی شکانی
پشتی زەویە
ئاخر قورسە تەنیایی من
3
دڵۆپێک ئاوی پاکم
ئاوی لە درزی زەوی دەترسێت
من نیم
4
شانت نا،

ئەوەی دەبێت باران بیناسێت
دڵ
5
بەناو قوڕپی پێکەنیندا هات
دەستی گەیشتە نەرمایی ڕەحم
ئاگرێکی چێکن.
6
بە یاخیی شەقامەکانەوە،
مەدالیای شەرمەزارین
تەرمی پشیلەکان!
7
لەناو تەمومژی مەنفا
پێکەوە ون بووین
من و نیشتمان.
8
هێشتا ڕووخساری خۆی دەناسمەوە
هێشتا ئاسمانم چۆڵ نییە
کەواتە من هەم
9
کە ئاوەم لە تەنیایی خۆم دایەوە
بوو بە کەمیدیا
فیلمێ تراژیدییەکە.
10
ئەوەی لە کەلەنی پەنجەکانمدا
دەدرەوشێتەوە
هەتاوی خۆمە
11
بازنەی بەتاڵ،
پڕ لە خۆمەشی خەون –
پریاسکەی مرۆڤ.
12
باران بەهوودە دەبارێ
(بەخوێن ئاو نادرێ بەر ناگرێ
داری ئازادی)!
13
لە باخچەکە
بە پیتەک لە گوڵی ڕووخسارت گەڕام

لە ڕۆشنا تووتر
خۆی بە نەرمایی دەمدا کشا
نائومێدی!
14
خاکی دانەن
ئەم سەفەری بەدەنگیەوە
تاریکترە لە تاریکی
15
لەسەر شانی تاریکیەوە هەڵدەران،
هەر دەنکێکیان
کوتە قوڵایی خەرەندە
خوێنکانمان!
16
دابەشی تەنیایی بکەیت،
هەزار مردن و کەسرک دەردچێت
ژیـــان .
17
دڵی ساردیی
لە تەنیایی من خواستووە
زستان.
18
بە شونپێی کترکان دەگەڕم
ڕۆژگارێک
نەولەپی دەم هەلانیان بوو
19
ئەستێرەکەی سەر شانم کشا
سەری کوتە نەو کشی ئاسمان
باوکم
20
حەز دەکەم بە ژیان بڵێم، سوپاس
وەک ئاوەی
شوێکم هەبێت سپی بێت
وەک ئاوەی
ڕۆژکم هەبێت ڕەش نەبێت

دوعاکانی یەخەم لە بەر بارانی واقیع شرانەوە؛.. پاقڵە سالح

لەو هەژدەی فەربووم ناونیشانی خەم وەک
ناسنامەیەکی ساختە فڕە بدەم
بووم بە کەبەرەکی هەمیشەیی لە بیابانی ئەم ژیانەدا.
جانتاکەم پڕە لەو پرسیارە قورسانەی
کە هیچ کەس نەبوو وەڵامیان بداتەوە.

بارەکەم زەر قورسە
نەک لەبەر ئەوەی شتەکم پێیە
بەڵکو لەبەر ئەوەی «هیچ»
کێشی لە هەموو گەردوون زیاترە.

تا نەترسم
دایکم دوعایەکی لە یەخەی کراسەکەم بەست
بەڵام کاتێک گەیشتمە ناو جەنگی شەقامەکان
دوعاکان لەبەر بارانی واقیع شرانەوە
لەوە فەربووم کە لەم سەردەمەدا
«خودا» تەنها مانا بوو لەسەر زمان
بەڵام «نان» بوو بەو چەقۆیە تیژەی کە هەموو هەژدەک لە گەروومان
دەدرێت.

من ئەو مرۆڤەم کە لە شکستەکانی خەی دروست بووە
پەیکەرەکەم لە نائومێدی و تەزی سەر شەقامەکان.
سەد و یەک خەونم هەبوو
وەک پەپوولەی کەوی لە ناو سەرمدا دەفەین
بەڵام ئەم شارە، ئەم جەنجاستانە بەدەنگ،
تەنها یەک زمانی هەیە: «کەین و فرەشتن».

یەکەم خەونم هەراج کرد بە کەینی کاتژمێرێک
نەک بە ئەوەی بزانم کات چەندە
بەڵکو تەنیا بە ئەوەی بزانم کەی ئەم تەمەنە کۆتایی دێت.
دووەم خەونم دا بە پارەی کارەبا

تا شەوان سەبەری تەنیایی خەم
لەسەر دیوارەکە ببینم
تا کار گەیشتە ئەوەی
کەتا خەونم بکەمە قوربانیی سەقفەک
کە هەرگیز نەبوو بە «ماڵ» و
هەر وەک «خانوو» مایەوە.

لەم مەزادخانەیەدا
تەنانەت دڵەکانمان بوون بە «مەدەلی کۆن».
من سەیری ناو چاوی هاوڕەگانم دەکەم
کەچی تەنها «نرخ»ـیان تێدا دەخوێنمەوە.
ئەمە چیتر یەکترمان خۆشناوێت
بەڵکو تەنها یەکتر «بەکاردەهێنین»
بە پەکردنەوەی ئەو کونە ڕەشەی کە جیهان
لە ناوەڕاستی سنگی هەموواندا هەیکەندیوە.

ئەو کەسەی پێم وابوو نیشتمانمە
ئەویش لە سوچێکی ئەم شارەدا،
خەریکی گەیندنەوەی سەز بوو بە ساتەک «دڵنیایی».
لەڕە عیشق، مەمەک نییە ڕەگەڕەشن بکاتەوە
بەڵکو تەنها شقارتەیەکی تەڕە، کە بۆنە سووتاوەکەی بە ئەمە
ماوەتەوە.
ئەمە هەموومان بووین بە کۆیلەی بڕینەکانی یەکتر، بەڵام کەس
ئامادە نییە بەهای «ساڕێژبوون» بدات.

ئێستا سەیری خەم دەکەم؛
گیرفانەکانم دڕاون، نەک تەنیا لەبەر هەژاری
بەڵکو لەبەر ئەوەی «مانا» زەر قورس بوو و تێیاندا نەدەوەستا.
مرۆڤ کاتێک هەموو خەونەکانی دەفرۆشێت
دەبێت بە ئاوێنەیەکی سارد
کە تەنها خەڵکی تێدا دەبینرێت و
هیچی تری لە زیاد نایە.
شارەک جەلادەکەی دەستکەش سپی
بە هەمنی پێستمان دەماڵێت و
ناومان دەنێت «پێشکەوتن».
من ئێستا تەنها لە «گرێبەستە شکاوەکان» و
«بەندە ژەهراوییەکان» دروست بووم.

ئەم لەرین
لەسەر شەستە ساردەکانی ئەم جیهانە
نەک وەک ڕەبوار
بەکو وەک کایەکی بەسەرچوو.
هەوومان خەریکی گەورەترین خیانەتین:
گەینەوەی «ڕەحمان» تەنها لەپەناو کەمەک «مانەوە». مانەوە لەناو
ژیانەکدا، کە خەی لە ئەسەدا
تەنها مەزادخانەیەکی گەورەیە بە فرۆشتنی مرۆڤ بە مرۆڤ.

ئەڤینی گشتی.. شیعر / ئەحمەد شاملو.. لە فارسییەوە / شوان عەباس بەدری

ئەسرین نهەنییەکە
زەردەخە نهەنییەکە
ئەڤین نهەنییەکە
ئەسرینی ئەو شەوە زەردەخەی ئەڤینم بوو
چیرەک نیم تا باسم بکەیت
سروود نیم تا بمخوێنی
دەنگ نیم تا گوێت لێم بێت
یان شتێکی وا کە بیبینیت
یان شتێکی وا
کە بیزانیت
من ژانی هاوبەشم بانگم بکە
درەخت لەگەڵ دارستان قسە دەکات
گیا لەگەڵ بیابان
ئەستێرە لەگەڵ کاکشان و
منیش لەگەڵ تۆ قسە دەکەم
ناوتم پێ بڵێ
دەستت بخەرە ناو دەستم
دەردەدەم لەگەڵ بکە

دەتم پێ بسپێرێ
من بنەچەکانی تەم دەزیوەتاوێ
بە لووکانت بە هەموو لووکان قسەم کردووە و
دەستکانیشت ئاشنای دەستکانمن
من لە خەوتی دەدا بە خاتری زیندووکان
لەگەڵ تەدا گریاوم و
لە گەڵستانی تاریکیشدا جوانترین سرودەکانم
لەگەڵ تەدا وتەتاوێ
چونکە مردووکانی ئەمسا
عاشقترینی زیندووکان بوون !
دەست بخەرە دەستمەوە
دەستکانی تە ئاشنای دەستکانی منن
ئەی درەنگ وەدەست هاتوو قسە لەگەڵ تەدا دەکەم
هەر وەک هەور کە لەگەڵ تەفان
هەروەک گیا کە لەگەڵ بیابان
هەروەک باران لەگەڵ دەریا
هەر وەک مەل لەگەڵ بەهار
هەروەک درەخت کە لەگەڵ دارستان
قسە دەکات
چونکە من
بنەچەکانی تەم دەزیوەتاوێ
چونکە دەنگی من ئاشنای دەنگی تۆیە.

شوان عەباس بەدری

عەوزر خوایی.. شیعری نەوزاد بەندی

خودایە، مەگەر بە
میهرەبانیی خۆت
بەداریی شەوانی
قەدرم لە وەربگریت،

چونکە هەموو
شەوکانی سا، خەو بە
منە و من بە خەوم ..
..ئەو بە منە و من بە ئەوم ..

ئەوەی لە نەوان من و تەدایە ،
عەشق نییە، ئازیز ..
من ئینجانەیەکی بەتاەم ئەوە بە مشتە نوسین،
تەیش مشتە ئاوت ئەوە بە پشکەی
دەکی ەشی پە لە قین ..
چونکە هەشتا عەشق پەی نەخستەتە ئەم نیشتمانە ..
ئاخر بەیە ژیانکردن لەرە تاوانە
بە شەرەفییە ..
سوکایەتییە..
زیندانە ..

بەوانە ، ئەو هەموو خەکە خواناسە ،
هەموو ژیانیان
لە جوت سایدی دینار و دەلارا
کاوەژ کردنە ..
نوەژکردنە ..
ئەمانە کوەی دینار و
کوەزای درهەم و فلسن ..
به زەی پاره نەبە ،
به هەموو دەنگە قەسن ..

خودایه،
ئەمرت بە چییە لەگەە ئەم ەشە میللەتە ؟
هەر هەموویان نوەژ ئەکەن و
هیچیشیان بەهەشتیان ناوە ؟
شەو و ەژ ناوت ئەبەن و ..
بە هیچ جەرەکیش بە لای تە
گەشتیان ناوە ؟..
دەمیان ناوی تەی لەسەرە و
دە و گیانیان پە پەە لە کەنوش
بە بتی دینار و دنیا ..
پەاو بخەرە ناو دەمیان، ئاساییه
بەام ئەوەی ناوی جیهاد و

شەهادەت بۆنە لایان،
لە هەزارلاوە ئەکشن بە دەمیا..
سەر شۆکردن لەلایان لوتکەی ئیمانە ..
ئەمرت بە چییە ئیلاهی !،
لەگۆ ئەم جانەوەرانە ؟؟

سپێدەی ئادار.. شیعری سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

سپێدەی ئادار،
ڕوناک، ڕوناک
خەر وەک باڵندەی بەر باران
خەی بەسەر چەی درەخت و
دارتەڵەکانی دنیادا هەڵستبوو
هەر لە هەمان سپێدەدا
لە کەنارە خاوێنەکانی هەڵەبجە
خەرم بینی،
وەک مەستەکی دوای نیوەشەو
دەڕێشت و قاچەکانی تەکدەئاڵان
سەری گەرمی
بەدیوار و بەردە ماتەمبارەکانی کەنارەکاندا دەکێشا
وەک پیرەکی سەر لەواری مان و مردن
بە گەچانەوە ڕەی دەکرد
دەڕێشت و لەتری دەدا
دەڕێشت و ساتمەی دەکرد
لە لاشەی هەڵوەریوی کورد

سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

کۆترێکی بێ ئاسمان.. شیعری شەهلا نوری

ئەوارێیەکی چڵ...
بووم بە گەردەلوولی سەما و
بە دەوری خەمدا دەخولامەوە،
گەردوون وەک سەبارەک،
لەگەڵ هەر لەرینەوەیەکی جەستەمدا دەجووڵا
هەستەکانم ببوون بە گۆ و سەز،
هەندەکیان وەک هەڵۆ بەرەو ئاسمان هەڵدەفڕین و
هەندەکی تریش لای من...
دەبوون بە ئاوازی جەستەم بە هێزی هەناسک و سەمایەکی بێدەنگ!
تەنم دەلەرایەوە،
قەدی ماندووم دەچەمایەوە
لەگەڵ سەزی ئەو برینانەی
لە ناخمدا دەتلانەوە...
لە پشت پەنجەرەکەمەوە، کۆترێکی ڕەبوار ڕاوەستا،
ئەو بێدەنگ لێی دەڕوانیم و تێدەگەیشت...
دەیزانی ئەمە سەمای شادی نییە،
خولانەوەی ڕەحێکی ماندووە
لە جەستەیەکی سەربەاودا،
سەمای سەرەمەرگی کۆترێکی بەئاسمانە!

شیعری شەهلا نوری

هیچ شتێک ئامادەنییە بۆ سەفەر.. بابان ئیبڕاهیم

دەموەت خەم کۆبکەمەوە
بەڵام تۆ لەرەنیت
وەک بەشێک لەمن،

دابەاویت
هەروەک ڕووناکی لەشەودا.

وەک پەرتبوویەک
لەهەموو شوێنێک جەماوم
ناگەمەوە بە منداڵیم
لەژێر سێبەری درەختەکاندا
چیلکەی خڕپڕژێنەکانم جەماون
هەناسەکانم لەکۆتانەکاندا قەتیس ماون
وەک هەوا، وەک تیشکی بەیانیەک
مەری من لەهەموو سوچێکدایە.

لەبەردەم ئاوێنەکاندا
دەبم بە دەیان بەش
دانە دانە
ڕوخساری چیرۆکەکانم دەردەکەون
سەیری ئابردووم دەکەم و
ئادووستم..

هەمنیەکانم لەو جێگایەن
کە خەم لێی نیم
پێکەنینەکانم هەشتا لەگەڕوومدا ماون
لەخەمدا و لەهەموو شوێنێکدا
گلبووم تەوە
بەدیار خەمەوە،
ئادووستم..

دەموەت خەم کەبکەمەوە
بەئام تێ لەرەنیت
وەک خەیاڵەکانم،
لەژێر ئاسمانێکی تردا
کەخەم لێی نیم.

زەر لەمژێ لەخەم دەرچووم
هەموو شتێک لەدەرەوەمدا بانگم دەکات
وەک تارماییەک، لەشەوێکی شپرزەدا
تاریکی دایپۆشیوم
تاریکی لەهەموو شوێنێک.

تۆ لێرەنیت
وەک ئەوەی هیچ شتێک لێرە نەبێت
وەک ئەوەیە من لێرە نەبم
هیچ شتێک ئامادەنیە بۆ سەفەر.

من وەک شاعیرێک
هاوڕاتی جیهانم
وەک شاعیرێک
بەجیهاندا بڕاوبوومەتەوە
بەشبەشم، سەراپام ڕەنگە ونبوەکانی دونیایە
وشەیەکی پڕرتم.

کەبیر لەتە دەکەمەوە
بیر لەهەموو شوێنێک و
بیر لە هەموو پارچەکانم دەکەمەوە
ئادەمەستم
سەیری تەواوی ئەم شارە دەکەم
خەمان لەهەموو جێگایەکیدا دەبینم.

ماوەیەکی زۆرە
خەم بۆ سەفەرێکی درێژ ئامادە کردووە
بڕەام بیرەوەریەکانم
شوێنپەنجەکانم
چرکەکانی تەمەنم
لەجانتای ئەم سەفەردا بۆ کەناکرێتەوە
لەبەردەم بڕەسەی جانتاکەدا
ئادەمەستم..

هەموو شتێک لەمندا
بۆرلەخەم کەچیان کرد
هیچ شتێک لێرە بۆ کەکردنەوە نەماوەتەوە
بۆدیار خەمەوە کەلێرە نیە
وەک هەناسەیەک
وەک میلی کاتژمێرێک
ئادەمەستم..

بابان ئیبڕاهیم

چیرۆک.. شیعری سەلام عومەر

ئەو چیرۆکەم بیرنەماوە
شەوانە هەشی دەبردم
وەلێ ئەو نوقرچانەم لە بیرن
کە هانی کون کون دەکردم

رەژانە سەبەری ترس
لە شەقامدا دەن و دەچن
وەکو بزماری ژەنگاوین
بەژەر پەماندا رادەچن

سەدیەکە بەچیرۆکی
ئازادی دەمان هەژێنن
کەچی لەنەو ئازادیدا
وەک منداڵ راماندەژێنن

ئەوچیرۆکەم بیرنەماوە
کە شەوانە پێیدەخەوتم
وەک ئەو راپێنەنە ناکاوەی
لەپڕ بەسەریدا کەوتم

گوناهم چی بوو؟.. شاعیر گمنام.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

گوناهم چی بوو، وا شەیدای نیگای خومارت بووم
وا وەک و وەران، مات و حەیرانی نیگات بووم

گوناهم چی بوو لە فەنای بەدەنگی و تەنیایی
زاهیدی گۆشەی میحرابی لەوانت بووم

ئاخر ئەی ئەستێرەی گۆشی داوێنی ئاسمان
گوناهم چی بوو کە نەوزەانی زەمانت بووم

هاتی و بەپەروا لەسەر گۆمی
دەم نیشتی
منیش بە نازی ڕووی شەنگت فیدای دەی نازت بووم

ئەی ئەوەی بە جۆش و تینی جوانی خەتوە مەستی،
پیاڵێک بنۆشە ساقی مەستی شەڵابت بووم

هاتی و تاوە نیشتی، وەکوو تەفان ڕۆیشتی
هیچ تەماشات نەکرد کە هەندە نیگەرانت بووم

ڕۆیشتی و بەئاگا بووی لە دەی شەت و زارم
نەتەوانی چەندە کز و پەشۆو و پەرێشانت بووم

ئەی کە لە حاڵی دەی شەیدا ئاوا بەخەبەری
بە خەبەر بە، منی پەرێشان، هەر چاو لە ڕێگات بووم

وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری
شاعیر گمنام
غەزەل گوناهم چی بوو

هەولێر؛ مەملەکەتێك لە شکۆ.. شیعری وریا مەعروف

هەولێر…
تە ئەو دەستنووسە دێرینەی
کە مژوو بە پەنجەکانی "نوور" نووسیوێتیەوە؛
هەر لاپەڕەیەکت، بۆنکی لە دە:
بۆنی بارانی سەر بەردی "قەڵا"،

بەنی نانی گەرمی ناو دەستی دایک،
بەنی هەناسەیەک کە ماندوەتیی هەزار ساڵە
لە ڕۆحی مرۆڤ ئادەماڵە.

قەڵاکەت...
کەشتیەکی سەرکەش لە دەریای کاتدا،
کە لەی دەڕوانی،
هەراوهەریای بازاڕ و چرپەی مژوو دەبنە یەک؛
کات دەوەستێ...
ڕۆح وەک کەترەکی سپی
لەسەر شانی دیوارەکانت دەنیشتەوە و
تاسەی ئارامیی دەشکێنە.

منارەکەت...
پەنجەیەکی ڕاست و بڵندە،
ڕووەو ئاسمان، شایەتی لەسەر "مانەوە" دەدات؛
بروسکەیەکە لە خشتی سوور،
کە سەدان ساڵە بە تەنیا،
بەرەنگاری با و تەفانی کات دەبێتەوە.
دەشتە پان و بەرینەکەت...
باوەشی کراوەی زەویە بە خەڵ،
لەوەندەڕە، گەنم و خوێن دەبنە یەک؛
هەر تەموماژێکی سەر "دەشتی هەولێر"،
هەناسەی ئەسپسوارەکانە
کە بەرەو لوتکەی نەمری غار دەدەن.

تۆ تەنیا خاک نیت،
تۆ کیشوەرێکی لە کەرامەت،
تۆ مەملەکەتێکی پڕ لە "هاواری مژوو"یت؛
کە تێیدا مرۆڤ
لە بەرزیی شکۆتدا دڵەرزێ،
چونکە هەناوت،
هەمیشە بەنی گڵانەوە و لێدانی دڵی "نیشتمان"ی لێ دێ.

وریا مەعروف

ترپەی □□ش. شیعری سمکۆ ئەحمەد □□شید

1
دڵتان □اخ□ن،
خ□شەویستی ئ□ستێرەیەکی دوورە دەست نییە
□استگەیی باوەڕیەکی ماڵییە
حەز ناکەم دڵتان بە تاریکی بمێنێتەوە
حەز ناکەم نەو لەپتان چ□□ بێت
ئاخر کە تەوی پلاستیکی چاندووە و سەبەری چنیوەتەوە
کە دەکی لاواندەتەوە و
لاولاو بە بەژنی ژیانیدا هەڵگ□□اوە
کە چەند □وخسارەکی پ□شیووە و
هەیوانی جوانیی ناسیووە!

2
هەندێک نهێنییم هەیە
دەموەت، لە باخ□ی چەند □ستەیەکدا بیانشارمەوە
نامەوێ کەس بزانێت چەند کەترم هەیە
ئ□تومبێلەکەم لە دایکبووی سا□ی چەندە
منداڵ□کانم ناویان چییە
□□ژی چەند جار دڵچەم بەر ئاوێنە
نامەوێ کەس بزانێ تەنیاییم چەند گیرفانی هەیە
لە هەر گیرفانێکیدا چەند دەنک شادی هەیە
شوێنێ بەندەکان باش نین
من شادییەکانی خەم نابەمە شوێنێ بەندەکان
سادەیی □□گەیەکە دەتباتەوە سەر پیسایی گوفەکەکان
ناهەم هیچ دەنکە شادییەکم بکەوێتە □□ی چاوە نەخ□شەکان
سادەیی کراسەکە بەبەر ئەم زەمێنە ناکات
سادەیی بە □□ژگارێک باش بوو
درەختەکان یەک □ووبان هەبوو
مرۆڤەکان لە دوورەوە
دەیان وەک پارچەیەک کریستاڵ دەبریسکایەوە

3
پەم ناخۆشە مەرووڵەیەک درەنگ بگاتە ماڵەوە و
تاریکیی بەسەردابێت
پەم خۆش نییە حەماڵەک
دەی وەک عەرەبانەکەی وەرگێڕێت و
خەونەکانی بگێڕێتەوە بۆ
بۆچی باشم
ئاگەر پەنجەکانم وەک چرا دانەگیرسێنم
ئاگەر بەردەکان فڕێ نەدەم
ئاوبەری ئاوەدانی

4
بەم پەڕە ڕەشانەوە
نوێژەکانت ناگەنە ئاسمان
خەت بدەرە بەر بارانی پەیڤەکانم
دەت بەهەمی هەناسە سپییەکانی بەفر بشە
ئەوین دەستکی خاوێنە
گوڵ لە هیچ ترپەیەکی ڕەش ناگرێ

نەمانزانی.. شیعری نەوزاد بەندی

ئەو ڕۆژەی وەک هەموو ڕۆژێ ،
بە چاکەتی تەخی نیلی و
کراسی سپی و پانتۆڵی
خەڵکەشیی،
چووینە هۆڵی وانەخوێندن..
نەمانزانی ئەو جارە دواهەمین جارە ..
ئیتر قەت وانە ناخوێنین ..!

⋆ ⋆ ⋆

ئەو بەهارەی

کوێی گۆڕەک کەبووینەوە و
چووین بۆ مەزرای فەریکە نەک
لە دەباشان ..
بۆ لای دارتوو ..کانیاوەکان ..
نەمانزانی ئەو بەهارە،
دوا بەهارە ..
ئیتر نە مەزرا ئەمنە و
نە نەک لەو دەڤانە ئەوە ..
هەمووی ئەکرێ،
بۆ باخانەی چیمەنتۆ ..
بۆ کەشک و بۆ حەرەمسەرا ..
بۆ چەکدار و لاندکرۆزەر ..
بۆ چەق دوکەڵی کەباب ..
کانی و دارتوو،
ليست لهما محل في الاعراب

⋆ ⋆ ⋆

لە خەزانی منایدا،
ئەو ئەوارەیی کە وەکو
هەموو ئەوارەکانی تر
یاریپەکەمان شکستەوە..
نەمانزانی ئەو یاریپە ،
دوا یاریپە ..
ئیدی منایی ئەژاکە و ..
کەتایی دێ ..
ئیتر بۆ هەتاهەتایە،
تەنها دڵە یادگاریپە ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەو بەیانییەی
هەروەکو
سەدان بەیانی پەشووتر،
لە ماڵی باوکمان نانمان خوارد ..
دایکمان بەرچایی دانابوو
باوکمان سەمونی کەیبوو ..
نەمانزانی ئەو دواین بەیانییە ..

قەت دووبارە نابەتەوە ..
ئەکەوتە ژێرزەمینی بیرەوەریی و ..
قەت دەرگای بە ناکرێتەوە ..

* * *

ئای! کاتێ مامۆستای کوردی
دواهەمین وانەی
ئەلف و بێی
ئەمین باڵداری پێ ووتین ..
ووشە بە ووشەی ئەوت و
ئەمەیش وەک کەرس
بە هەموو دڵنگمان، لێ دوای ئەو
ووشەکانمان ئەووتەوە ..
نەمانزانی،
ئەو دوا کەرسی ووشەیە و
ئەو دوا پشانگای دڵنگە و
ئیتر دارا ئەبێ بە خەو ..
لەگەڵ دوو دار ..
ئیتر کتێبەکمان نابێ
لەی نوسرابێ
ئیبراهیمی ئەمین باڵدار ..

* * *

ئەی تەیش ئەی یار ..
ئەو عەسرەی
وەک زەربەی عەسران
بە ماکسیمکی گوڵ ووردو
کتێبەک هاتیتە سەربان ..
نەمانزانی
ئەو دوا عەسرە .. دواجارە
کتێب و دوورییەو من و تۆ ،
کەکاتەوە..
جارێکی تر ئەو تابلۆیە،
هیچ عەسرە نیشانی نادا ..
تۆ تەپی ئەران ئەتکوژە و..
کەس نییە
لەو خەمە پەنهانەم بگا

سەرخەشیەکم لێ بکا ..
یان تەزە دەم باتەوە ..

* * *

ئەو مانگی بێ کش و ماتیی ،
بێ هاش وهوشی هەواڵ و ..
دەهۆڵ و زوڕنای میدیاکان ..
فەرمانبەر موچەیان وەرگرت ..
نەیانزانی ،
ئەو دوا موچەی بەدەنگە ..
ئەو دوا مانگە سی ڕۆژ بێ..
ئیتر موچە،
ئەبێ بە سیل و شەرپەنجە،
هەزار و یەک ووتەبێژ و
سەرۆک و وزیر و
گزیر ..باسی ئەکەن ..
مانگ ئەبێتە پێنجا و حەفتا ..
هەواڵ ئەبێ بێ باسی مافیاو
گەندەڵیی و ..تەکەڵە ئەکرێ
لەگەڵ نەوتا ..
ڕۆژی هەزار جار جار ئەدەڵێ؛
میللەت فەوتا ..

مەگەڵی ژێر پلەی سفر.. نەوزاد بەندی

ناچین ..
ئەمە لەمودوا
بێ هیچ جێگایەک ناچین ..
گەر جێگایەکیش خەی هات
ئەیین زەحمەتت کەشا ،

هەنگاوێک هەڵناهێنین
ئەمە بە دەست و قاچین

⋆ ⋆ ⋆

ناڵین ..
ئیتر هیچ ناڵین ..
ئەگەر ووشەیەکی حەق
بایەک هێنای بە لامان ،
پێی ئەڵین ئەمە لاین ،
لە حەوشەی فەرماندەدا،
سەگ و تانجی و گەماڵین
بەلای قسەدا ناچین ..
بەڵام بە هەو و بە بە هە
یەکتری دائەپاچین ..

⋆ ⋆ ⋆

نافەین ..
ئیتر هەڵناڤەین ..
نایشزانین لە کوە هاتین ..
باڵکانمان دیکەرن ..
مریشکی ئومەهاتین ..
سێ چارەکمان بە حیساب،
چلەکەشی خەلیفە و ..
چارەکەکیشمان هەشتا ،
چەکوش و داس و پاچین ..
کەچی لە لای فەرماندە،
وەکو پێی فیلەکەی
خاوەن شکە، گەج ئەبین ..
وەک پوش وەختە بە با چین ..

⋆ ⋆ ⋆

خەونمان نەما ..
لەمەو دوا ،
ئیتر خەونیش نابینین ..
پەچی مەزارە دنیا،
چی بکەین لە سەید قوتب و

چیقارا و عومەر موختار ..
گۆسورخی و گەرکی و لینین ؟
حیساب کە سەر لە بەرمان
چوارمەخمان کەشراوە و
داکوتراوی سەر خاچین ..
بە هەزار و یەک دانتی
بە تەما نین بستەکیش
لەم سەر ڕەبازە لاچین ..

⋆ ⋆ ⋆

ناخوەنینەوە .. ئەمە ..
ئیتر ناخوەنینەوە ..
هەرچیەکمان لە بکەن،
هەروا ئەمەنینەوە..
هیچ لەکدانەوەی ناوە ..
یاسایە، تاجی سەرە
هیچ تەکدانەوەی ناوە ..
گەر دوپشک و ماریش بە،
دەنگدان، ئەیچەنینەوە ..
گەر شەق لەمان زویر بە،
خەمان ئەیهەنینەوە ..
قەینا با بە قوەا چین ..

ئەمە.. شیعـــــری عیمـــــاد خەراســـانی.. وەرگێـــانـــی لە فارسییەوە شەهلا نوری

ئەمە چەندە جوان و شەخ و شەنگ و دە ئارا بووی
ونبووی دەی ئەمە بووی، وەک مانگی شەو پەیدا بووی

شمشادەکی لاو، نیلەفەرە تەە و گەشی باخ

تەواو جەش و خرۆش و شەوقی تەمەننا بووی

سەحری بەیان و نەشئەی مەی و عەتری گوڵ؟ نا..
شتێکی تر، تۆ لەوان زۆر خۆشتر و بەهاوتا بووی

بۆ دەنگێ بەستەز و بۆ کەراسی سوور و ئاڵ
بۆ دەردی دڵ و ساڕێژی بریندم، دەوا بووی

بۆ نیگا گەرمێ و بۆ دوو چاوێ مەست و ڕەشانێ
مەیخانەی سەد شەیدای وەک منی ڕیسوا بووی

خەیامت بۆ دەخوێندم، غافڵ لەوەی کە خۆت
لە لوتفی شیعر و غەزەل، حافز و مەلا بووی

هەمیشە ڕووی تۆ قیبلەی ڕاز و نیگای من بوو
ئەڕۆ سەرووێک و سەد باخی تەماشا بووی

گوتم، دێ دەپارێزم لەو چاوە بازانە بەڵام بێ سوود
بۆ تاڵانی دڵم، وەک کاروانێ ڕۆها بووی
سەراپای بوونت داوی ڕاوکردنی دڵ بوو،
هەرچەندێ بۆ ڕاز و ڕوخسار هەر خەریکی حاشا بووی

ئەوەی بەم نووسیوی بەسەر، یان دیسان بەڕەوە؟
کە تۆ شیعر و گوڵ و هەرا و غەوغا بووی

سەرتا ڕەنگری دڵ بووی و دواتر بۆ شۆت و مەستی
بۆ دەردی دڵان، هەم حەکیم و زانا بووی

ئەی مانگ. گەر مەرامت لێ بردنی دڵی ڕەندان نەبوو!
ئەی بۆچی ئەڕۆ ئاوا بۆنێ و دڵڕەبا بووی؟

وەک شیعری "عیماد" لە خەمی تەنیایی و بێبەشی
بۆ جەرگی سووتاوم هەم سەفا و هەم جەفا بووی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری
شاعیر عیماد خەراسانی
غەزەل ئەڕۆ

لە بیابانکی قژباغا..
شیعری نوزادبەندی

دوای زیاتر لە نەوە و پێنج ساڵ،
بە تەمان کەی پەنجەمری
خەرجکردنی
موچەی فەرمانبەران بکەن؟
لە مانگ و وەرزیش ترازا ..
ناڵێم ئیمزا ..
چونکە ئەوە ،
زەر نەخوێنەوارن بە کورد،
ناڵێم ئیمزا ..

⋆ ⋆ ⋆

لە فەکە بە فەکە
پێشوازی لێم و لێو ئەکەی ؟
فەرشی سوور بە خەت ئاڵخەی ؟
لە پشت چەند پیتەکی گەورەی
ئینگلیزییەوە ، ووتار ئەدەی ؟
ئەی بە ناچی لەسەر خوانی
کەمئەندامە ئیستەک بکەی ؟
لە دیوارە شەدارەکەی
لە ژەر وەنەی
باوکی بە ئەوە کوژراوی،
نوسراوە : وا وەرزە ڕەیشت و
سەد و پەنجا هەزارەکەم
هەر نادیارە ..
شەرم ناکەی ؟
ووتار ئەدەی ؟
لەناو ملیاران دۆلاری ناشەرعیدا،
بەگەنت لە دە، ترشاوی ..
هەندە دەستیان پیا هەناوی،

هەندێ موچەی
کەمئەندامیان تیا خەرجکردووی ،
کەس نازانێ لە چی ئەچی ..
ئەی ئەندازیاری ملکچەیی ..
ئەی پزیشکی کوردایەتیی ، ئەی مردووی ..

★ ★ ★

لەو سەری شەقامی پیریی ،
ئەتبینم ، بەس
تازە دوای چی ؟
تەمەن تەواو ،
توایەوە ..
تازە دەرمان و دەوای چی ؟

★ ★ ★

هەندێ جەری دوور کەوتنەوە ،
چاو شارکەیە ..
بۆ زیاتر دەزینەوەیە نەک لە دەستدان ..
هەندێکی تری ، وون بوونە ..
دابڕانێ ، تا سەر ئێسقان ..
هەردووکیشیان گەڕانکارییین..
گەڕانکاریی باج ی ئەوە ..
ئەو میللەتانەی ناتوانن باج بدەن.. باج..
هەتا ماون، کەوتوونەتە
ژێرپێی یەک جەر تەخت و تاراج
وەک ئاژەڵ نان و ئاو ئەخەن
لەگەڵ پەڵین ..
لەگەڵ بەڵە و
لەگەڵ قەڵە و
گیفە و زەڵین ..
ئێشەکان بەکۆڵگارمان کا
بەبونا ، بەبو لعالەمین ..

★ ★ ★

بارانی داهاتوو ، ناچمە دەرێ ،
سەرخۆشیی لە گوڵ و درەخت ناکەم،

کاتێ گەیان هەورێ ..
هیچ نییە ، پڕ هەورەکە
دڵت و دڵوا ..
هەروەکو تۆ ..
وەکو زانکۆ ..
ناهەم دەست
بە زەنگی شیعرەکم بڕۆ ..
چاک ئەزانم
گەر بروسکە و تەف و لافاو
سەرتاسەری بسوتێنێ و
بخنکێنێ و
بفەوتێنێ ..
هەشتایش تیایا پێیا نابێ
تاقە یەک پیاو ..

⋆ ⋆ ⋆

دیسان هەیانکەشانەوە لە دروشمی
هەنگاو هەنگاوەی هەژئاقا ؟
دیسان هەیانپەراندنەوە ؟
دیسان هەیانتەراندنەوە ؟
ئەی کوا دروشمی شەکاوەی
مانگی یانزە و
مافی دوانزە و
مانگی یەک و
مافی سەدان هەزار لاوی
خاوەن بەوانامەی بێ ئیش ؟
بۆ چی هەیشتن ،
وا داتان نا
قژ و
بڕۆ و
سمێڵ و
ڕیش ؟

⋆ ⋆ ⋆

باران لە کوێی ؟
بۆفریش تاوێ دانیشت و هەی ..
کێچ لە پێا خەمی هەبدا ..

تا تەواو ێیشی سپی بوو ..
جانتاکانی دا بە تیکتەک و
دەستی دوو ..
پاسپەرتی ئەکسپایەر بوو ..
ئیتر ئەبە
هەر لەرە بەنینەوە ..
بەکو مژدەی موچەیەک
لە دەم و چاوی
سەرکا بخوەنینەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

هەندە جاریش،
لەناکاو بیرت ئەکەم و
بە هەر چوار لادا ئەگەڕەم
شوێن پێیەکت نادەزمەوە ..
نە ژمارەکەت ..
نە ناوی قوتابخانەکەت ..
نە میوە فرۆشی دارەغا ،
ئێیانووت هەندە سە شەممان،
عەسرەکی درەنگ لەوە بوو ..
هیچم پە نادەزرەتەوە،
تەنها ئەوەندە ئەزانم
کرەلایەکی مارەنیی
مەدەل دوو هەزار و بیست و دوو
یان یەکت پە بوو ..

غەیەب.. هەنەراوێ: ئامانج شەروانی

بەبیرم دێ،
کە منداڵ بووم

دایکم دەیگوت
هەر خودا بە خێی دەزانێ
سبەی، دووەی
چی ڕووددا

بەبیرم دێ،
کە زارۆ بووم
مەلای مزگەفتی گوندکە
دەیقیژاند و
پێی دەگوتین
هەر ئەو بەختی
کەسی تر نا
دەزانێتن کەرپەلەی نەو
سکی دایکە
چلەن دەبێ
چاوا دەکا سەر و سەودا

لە فەرگەشا
مامەستاکەم
پێی دەگوتم
جگە لە خێی
کەسکی تر پێی پێنابا
جارکی تر
باران لەکەندەر دادەکا

ئەستاش گەورەم،
باش دەزانم،
نە دایکم ڕاستی دەکرد و
نە مەلاکەی گوندکی مە و
نە مامەستا

ئەمە کوردین،
چاک دەزانین
نەک هەر سبەی
ساڵکی تر
چی ڕوو دەدا

عارەبکی پێپەتیێ

تورکێکی ئالی عوسمانێ
فارسێکی پەهلەویێ
یا داعشێکی جەلانێ

ئەمێ و سبەی
ساڵێک دووان
یەک لەدوای یەک
دێنێ سەرمان
ئەمیان لالش وەران دەکا
ئەویان سەرمان دەپێنێ
ئەمیان کەزیێک قوت دەکا
ئەویان منداڵ لێ گێ دێنێ

هەر چی کوردێ
ورد و درشت
دەزانێتن هەموو ڕۆژێ
لە ئاسمانی وەلاتێ مە
«لەجەی باران
خوێن دەبارێ»

نێک هەر زانا،
منداڵی کوردیش دەزانێ،
سکی هەموو دایکێکی کورد،
منداڵێکی بەشخوراو و
تامەزرۆی ئازادی
دێنێ

خوشک و براکانم.. سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

برایێکم هەیێ لێ بەکان،

قەڵەکی قرتاوە و قاچەکی دەستکردە
بە نیو دەستنوێژ دەچێتە سەر بەرماڵ و
فریشتەکانی خوداش ورد ورد گوێی بە ئادەمزن
برایەکی دیکەم هەیە لە ئامەد،
دەستی ئاستی پلاستیکە
بە دەستی چەپ سەاوی خەڵک وەردەگرێتەوە و
تەوقەش دەکات
کەچی فریشتەی سەر شانی چەپی
هیچ گوناهەکی بە نانووسێت
برایەکی تریشم هەیە لە هەڵەبجە
سیی و حەوت ساڵە
هەردوو چاوەکانی شووشەن
بە پێینەوە لە شەقام و گەماوەکان
خودا خۆی فریشتەیەکی بە دانەرێت
بە ئەوەی بن باڵی بگرێت
خوشکەکیشم هەیە لە کەبانە
دوژمن هەموو کاتەکانی لە بردووە
کاتی خەوتن
کاتی خواردن
کاتی پیاسە
کاتی چوونە بەر ئاوێنە
کاتی سەر هەڵبڕین بە ئاسمان و
لاواندنەوەی دەڵەک ئەستێرە
کاتی زینکردنی ئەسپی خەیاڵەک و
فڕین بە ناو ئاسەی ئەوین
کاتی خواردنەوەی دوو قوم گەرانی
کاتی دانیشتن و گەرمکردنەوەی یادەکی بەستوو
خوشکەکم هەیە لە کەبانە
دوژمن هەموو کاتەکانی لە زەوتکردووە
بەکاتەکانی نوێژیشەوە
کەچی فریشتەکانی خودا هەتا ئێستا
لەگوێ کاتریان پێ نەگوتووە
سوپاس بە میهرەبانیت
خودای کورد

سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

جـــاێک بۆ نیشتمـــان.. نەوزاد بەندی

وەک جلی جەژن وابوویت، نیشتمان ..
ئەبوو چەند ساڵێ بتپۆشم و
دوای ئەو جلە ناشیرینەکانم لەبەر بکەمەوە ..
وەک جێگایەکی بۆ ناونیشان ..
ئەو هەموو ساڵە بەدواتا گەڕام و
نەمدۆزیتەوە ..
نازانم بە چ ڕوویەکەوە ، نەخشەیەکم بۆ کێشاوی و
ئاڵایەکم لەسەر داکوتاوی ؟
وەک ئاسمانێکی بۆ ئەستێرە،
تەز و خەم لە بوو بە خەر و مانگ ..
وەک منارەکی هەتیوخانە،
پەلیسی بەردەرگام لە بوو بە باوک ..
باجی چەشتلەنەرم لە بوو بە دایک ..
وەک جوجەڵەیەکی کەنگەی مریشک،
هەزاران دایک و باوکم هەبوو ،
بە بێ هیچ دایک و باوکێکیش ..
وەک وەنەکەش ،
بۆ ڕەنگەکان سکەچی نیشتمانم دروست ئەکرد و
کەس لەی نەئەکەیم ..
هەر کەسکیش هەڵەسا بۆی ئەدەیم ..
وەک ناوساجی خەر وابوویت، نیشتمان ..
قەت تەر نەبووم لەت ..
وەک گورگێک وابوویت ، نیشتمان
قەت ماڵیی نەبوویت پەم ..
وەک لە ئاسماندا بژیم ،
خاکێک نەبوو تیایدا پاڵدەمەوە ..
وەک پاشماوەی بارانا و ..
وەک پەرداخێکی شکاو ..
چەندین جار گسکیان لەدام بە سنوورەکان ..

چەندین جار سەرم هەڵگرت بۆ ووڵاتە دوورەکان ..
لە قەڵەی کەمانیستەوە ..
لە باڵی ئیسلامییەوە ..
لە کاوەژنۆی دیموکراسییەوە ..
لە سەر مێزی دانوستانەوە ..
لە هەموو هەڵبژاردەکانی
زەوی و ئاسمانەوە ..
هەوەمدا و .. پێک نەگەیشتین ..
خوێنم چەقا ..
بۆ هەر چوار لادا تەقەم کرد ..
تا دەهات دوورتر ئەکەوتینەوە و
لێک نەگەیشتین ..
ئێستا نازانم تۆ لە کوێیت و
من هی کێم ..
نازانم تۆ ئائەکەی لە دەستم
یان من بۆ لای تۆ دەم ..

نێستاجی.. شیعری کۆنعان مدحەت

لە تەنیشت (پێکەرە کاژێری) زانکەدا، چاوەڕێتم
وەک کەنە دەزگیرانی- خوێندکاری –
پێنجا ساڵی بەر لە ئێستات
قژە لە قژە سرک و زیت
بە کەڵانە تەسک و تروسکەکانی
شاری کۆنا
جارانانە لێژ بینەوە
ماچێ لە تۆ و دە و بیست لە من
میلی تەمەن بەرەو دواوە و
دواتر..
بگەڕنینەوە
ئەی دەدارە دەرینەکەم
ئاخۆ ئێزانی ئەم ساتە چاوەڕوانیانەی
پێت بەخشیوم

لە دەخی یەکەم ژووان شەڕاوترە؟
ئەی؛
چی هاموشکۆرە
گوڵی لە ترپەی دڵمە
چاولەکەرانم هەر بە ئارەقی
سەر تووەمەوە نەوستاون
ڕەنگ و ڕووخسارم زەرد هەڵگەڕاوە
گوڵە سپیەکانی دەستم جا شکۆریی و
جا لیمویی دەنە چاوم
یا وەک بەی
هیچم بە دەستەوە نەبە و
جار جاریش تەی
بە دوو دەستم بەرزت دەکەمەوە
باڵەفڕە بگری و
بە زەویا قەت نەنشێتەوە

بەگانەنواز.. شاعیر عیماد خەراسانی.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

دڵم ئامێزێ، مایەی نازە هەشتا
مەلی باسووتاو، لە چنگی بازە هەشتا
گیان گەیشتە سەر لەو، بە لەوی یار نەگەیشت
دە وەڕەز بوو، ئەو هەر خەریکی نازە هەشتا
گەرچی لە خەم بەگانە بووم و، شەتی عیشق
یار عاشق کوژ و بەگانەنەوازە هەشتا
بووم بە خەڵە و ئاوی نەکرد بە بەڵەسی دڵم
بەخەبەر لە حەسرەتی خاوەن نیازە هەشتا
گەرچی هەر ساتە فرمێسکی چاوم بە دادم دەگات
دەی شەیدام لە نەو سەز و گدازە هەشتا
شار خەوتووە، من و پەروانە و شەم بەدار

چیرۆکی ئەم و دوو سێ دڵوانە نوقمی ئازە هەشتا
گەرچی ڕەیشتی، حەسرەتی ڕووت لە دڵ نەڕەیشت
دەرگای ئەم ماڵە بە هیوای تۆ وازە هەشتا
ئەم چ سەودایەکە "عیماد" لە سەردایە؟
ئەم چ سزەکە لە پەردەی سازە هەشتا؟

وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری
غەزەلی بەگانەنواز
شاعیر عیماد خەراسانی

موجاهیدێک؛ گوڵی نارنجێک دەوێنێ! جەنگاوەرێک؛ ماچی ئاسمانی شار دەکات!.. عەبدوڵا سەمان(مەشخەڵ)

(ئەم شیعرە لەزمانی (دانیز عەفرین)ەوە ڕووی بەو داعشانەیە کە دڵی مرۆڤ دەردەهێنن و ژیان لە تاریکی دەخنکێنن)

کە بەهار دێ چاوی پڕت دەکەوێ و دەڕوا
دەڕێ خەزگێ نەهاتمایە و
هەرگیز ژینم نەبینیایە پاڵتەی تاریکی لەبەرکا
کە ڕووبارێک نیگات دەکا
چاوکانی پێ دەبن لە تەم و ئاونگ
بەو ڕەگایەی دڵتە سەر ڕێی، دەڕێ شەرم لەخەم دەکەم
ئاسمان شین بێ و
چڵەکەی ژین؛ کەاوی مەرگ لەسەر کا!

ئەی ئەو دانەدە بە دڵی بووی بە موجاهیدی ئەوینو سنووڕکانی بەعەقڵی

ئەتەی ئاژەڵ جگە لە کوشتنی جوانی و جگە لە تاریکی هەنان
جگە لە وێرانکاری و خەم، چاوی بەوات هیچ نابینێ
ئەوجا ئیتر نەک چاوی خەت،
چاوی ئەو دەبەنگییەت کوڕ بەت کە فرچکت پێگرتووە
نەک تەنها خەت؛ ووی ئەو ئەمیرەشت هەش بە
کە تۆ و هەزاران وەکو تۆی لەخشتەی عەقڵ بردووە.

تۆ سە لەچی دەکەیتەوە؟
لەئاگری ئەو باوەڕەی هەر بە تەنها دیاری دەستی
هەڵقرچانی خوێنکان و کوشتنی بینایی ژینێ
تۆسە لەچی دەکەیتەوە ؟ لە سزای ئەو عەقیدەیەی
ترسی داوە بەشان تاکو دەی ئینسان دەربهێنی و کەللەی سەری
کەیلەکانی بە پەرژینێ
یاخود تەرمی ئەستێرەکان بنەژیت و پێکەنین بکەی بە دارا؟
کەرپێ بدەیتە بەر قەممە و
چەتری هەوری بەمب و باروت بدەیت بەسەر ژین و شارا؟
بەس پەم بەڵێ تۆ سە لە چی دەکەیتەوە هەی ترسنۆک
هەی ئەو کەسە بە مەڵاڵەی
کەرامەتت دەتکەتە نەو جامی بە شەرمی و ڕیسوایی تنۆک تنۆک.

تۆ بەژانێ گوێی بەمب و گوللەی خومپارەی زوڵم و زەر
لەسەر ڕێگاکانی ئینسان،
لەسەر ڕێگاکانی عەقڵ و زانست و جوانی ئەچنی
سەری منداڵ لەناو چاڵی هەتیویدا نغرۆ دەکەی
کە دەکەویتە ژێر پەڵاوی جەنگاوەری ئازادیش
نەک هەر تەنها پاڵانەوە و هاڵانەوە
دژ بە خەت و بە باوەڕ و ئیمانکەت بەشەرمانێ و پەیتا پەیتا درێ
دەکەی!
کە مەشکی تەی شووشتۆتەوە، وا ئاوا بووی بەپاڵەوانی کوشتنی
نیگاکان و بە تیغی مەرگ؟
کە لە مرۆقبوونی خستی، وا ئاوا بووی بە بەسەی ئاگری جەنگ؟
ئەوەی تەی کرد بەم دەندە بە دڵەی هەتاو بکوژی؛ ئیمانکە تۆاو
تاریک
ئەوەی تەی بەم چارەنووسە ڕەش گەیاند،

□□گایەکە تەواو باریک.
تازە ژیان گرەوەکە یان ئازادی دەبەتە هەتاوەکی گەش
یاخود مەرگ شاباو دەنە و
هەموو دەبینە پنتکەک لە دەی چارەنووس □□ش.

عەبدوڵا سەڵمان(مەشخەڵ)
١١ ی کانوونی دووەمی ٢٠٢٦

شمشێر و شەهوەت.. شیعری سمکۆ ئەحمەد

هەهە ئەحفادی بەنی ئومەیە
بەنی شمشێر و شەهوەت
هەهە ئەحفادی ئەنفال و داعش
بەنی قەتل و ئیرهاب
ئەوە لە چ مەعدەنێکی جنسی بەشێرن؟
ئەوە چ شلەیەک بە دەمارو مەشک و
گۆ و گونتانا دەڕوات؟

هەهە بەنی سەعد و جەلانی و
نازانم کە و کەی بەنی ئیرهاب
ئەوە بە هێندە لە کەزیەی کچانی ووڵاتی بەفرم تەقیون؟
بە لەجەگەلە و لوتکەی قەندیل ترساون؟
ئەوە وا قەرنەکە میزەپۆتامیا تیرەر دەکەن
وا قەرنەکە دوژمنایەتی شاخ و رووبارو
باڵی کەو دەکەن

هەهە بەنی نازانم کە و کە
ئەوە چ فاملیەکی جنسی بەشێرن؟
ئەوە چ جانەوەرێکی هاوردەن؟
چ دەکی بە خوێنن؟
چ پیاوەکی نا پیاون؟

ئەو کەی تۆ دەگەن فەری ئیملای وشەی ئازادی بن؟
کەی تۆ دەگەن تەقویمی سەدەی بیست یەک بخوێننەوە؟
سەدان ساڵە شمشیرو چەقۆتان تۆو سوورە
دەیان ساڵە دەستتان لە بینی دیجلەو فوراتا گیرە

هەڵە بۆنی خەلیفەکان
بۆنی سوڵتان و عوسمانەکان
ئەو چ جانەوەرێکی سەحران
بە هێندە لە کزیەی گولانی زاگرۆز تەقیون؟
بە هێندە لە ئاگری نەورۆز ترساون؟

ئەو لە چ مەعدەنێکی بەشەرن؟

نەفرەت لەوەی بە کەلامتان بەوا دەکا
نەفرەت لەوەی بە زەلامتان حساب ئەکا

ئەو ئەی بۆنی شەهوەت خوێن
دەرگای مەژوو بە رووتانا خەی دادەخا

ئەو کەی دەتوانن وەکو کەوی زاگرۆز دوور هەڵفڕن؟
کەی دەتوانن وەکو بازی تەرەس دوور ببینن؟
ئەو مانگایەکی خەسیون
بەچکەی خەتان چارەی ناوەن
ئەو قەوانەکی سواون
سەدان ساڵە هەمان ئایەت دەبزکێنن!
دارو بەردی ئێنادەڵە رقە لەتە
چەم و کەوی تەرەس چەمەڵەی لەتە

ئیەو ئەی بۆنی نازانم کە و کێ
لەمیلی سەعاتا جەماو
لە دەڵەی مەژوودا خنکاو
بەڵەن و بەرکمان بەردەن
سەد ساڵی تریش ئێنفالمان کەن
خەشمان ناوەن

سمکۆ / لەندەن ٢٠٢٦

کە گەورە بووین.. شیعری نەوزاد بەندی

کە گەورە بووین،
جەلانەیەک هەتیو کەوت ..
بەشکەیەک کەمئەندام بوو ..

⋆ ⋆ ⋆

مزراحە لە گەشەیکدا،
کەووتەی دا…

⋆ ⋆ ⋆

دارلارستیکە لە ژێر خانەکەدا،
پرتکا ..

⋆ ⋆ ⋆

پەنجا/ سەد هەسمی
ترنتی و جەلیانجیما،
لە کەلاوکانا شی بوونەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

پاسکیلەکی سە تایی،
ژەنگ گرتی..
ژەنگ کوشتی ..

⋆ ⋆ ⋆

کەلارەیەک،
دەزووکەی ئاهەسکا
لەنگەرکانی پچڕان ..
کلکەکەیان بڕی ..

⋆ ⋆ ⋆

جانتایەکی چاوە پشیلە،
لە ژەرخانەکەدا □□ق بووە .

⋆ ⋆ ⋆

یەک باوەش دەفتەری وەزیفەی
دارا دوو داری دی ..
یەک دنیا ستونی □اهەنانی پیتی
د
د
د
د
د
ا
ا
ا
ا
ا
ر
ر
ر
ر
ر
خوسانەوە و ئیفلیج بوون ..

⋆ ⋆ ⋆

نوقوڵی مینە و
حەلاوە تەیب و
عەمبەر وەرەت و
□یشە□□ و
حاجی لەقەق و
خاخا□□کە،
دەیان شکا ..
سەری خەیان هە□گرت..

⋆ ⋆ ⋆

کە گەورە بووین،
تەلەفزیۆنی ڕەش و سپی
سەاوی کەماریی
بەرنامەکانی ئەمشەو
وەرزش لە هەفتەیەکدا
گەرانی داوا کراو
پارچە سەمایەکی سوهەر زەکیی
یارییەکانی تلیماج
ڕاڤە جوتیاری دیموقرات تەها
ئەی شەوەکەی بە تروسکەی دە تەنگیی، عەلی عەزیز..
یار وەرەوەی تەفیق عەلی ..
توشی غودەی دەرەقیی بوون،
دەنگیان نەما ..

★ ★ ★

کە گەورە بووین،
ئیدی تەمسیلی شەوی چوار شەممان، تەواو ..

★ ★ ★

مامە خەمە
بەهاری دزراو
پەنج پیاو لە ئوتەلەکدا
پژمین
مەرزە
چەخماخە
دزی زەرزان،
ڕەحیان دەرچوو..
تەنها هەڵەی دکتەر و
فیلەکەت ئەی خاوەن شکە،
بەردەوامن ..

★ ★ ★
سەعید زەنگەنە ..
موئەیەد بەدری
کامیل دەباغ
نەسرین جەرج

پەروین مەحمود
نەسرین مەحمود
هاشم جەباریی …
کوژانەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

عەرەبانەیەکی تریشقە و
عەرەبانەیەکی دوو ئەسپی،
لە ئاوی ئیجەدا خنکان ..

⋆ ⋆ ⋆

کە گەورە بووین،
چوار دەنک تەمەر هند
بە لیمەندەزیەوە،
لەسەر پارچە کاغەزە،
داخیلی هروب بوو ..

⋆ ⋆ ⋆

مەرکانەیەک،
لە هەیوانەکە کوتە خوارەوە ..
گەزەیەک قوڤەکانی شکان ..
پە تورەکەیەک هەمات،
لەگەڵ دار هەلوکەکا،
چوون بە یەنان ..

⋆ ⋆ ⋆

دەست بە دیوار
فەیوە
یەکە و گەتەکە ،
دەست بە عەمود
میچ میچەن
پەنج بەردیی
هەماقە
تەپی پەڵە
خەتخەتەن ..
چوونە لیستی تیرەوە ..

★ ★ ★

کە گەورە بووین ، مردین ..
ئەم کاسەی سەرە پە شەیتانە
ئەم چوار پەلە توکاوییە ،
ئەو گوەدانە پە نوقوە و
ئەو چوار چەە ەەیحانەیە نین ..

★ ★ ★

کە گەورە بووین،
بە پاە کردیانینە دەرەوە و
دەرگای قوتابخانەکانیان بە ەووداداخستین ..
یەک دنیا ەەحلە و
تەختە ەەش و
دەستەسەی پەەە و
تەختە کوژەن و
تەباشیر و
لاستیک و
قەەەم دادەر …
ەەوانەی خانەی پیریی کران ..

کەزی سەربەستی.. ستار ئەحمەد

تەوەکم ناشت
دار زەیتوونەک
سەری ئازادی دەرهەنا
گەەاکانی بووند کەزی
خەر بە جوانی
هەموو ەەژەک دادەبەزی
دەستی سەحرا
بەشمشەری پیسی ستەم
لەەەگەوە
چرەی جوانیی و

سۆزیی بێ
کەترکی شاباڵ بەفرین
بەرەو دەرگەی خودا فڕی
فریشتەکان کەوتنە گریان
بەئاسمانی رۆژئاوادا
تیشکی نووریان
بەسەر چیادا داباران
هەور فرمێسکی هەڵڕشت و
کەوتە گریان
شەماڵ بانی پەرچەمی گرت
ئاو ڕەش گەڵا
لەکانی و چەم
هەرچی گوڵەی دارستانە
بوونە پەرچەم
هەنار ڕەنگی سووریی تێران
سەو هەناوی بووە بریان
نووح گەڵاوە
بە چیای زاگرۆس
بە یەکەم بەهەشتی پشووی
هەشتا کوردی بەچەکەوە
کردە مۆزووی
بیابانی وەرانکردو
ئاوی زەمزەمی داپۆشی
حاشای لەگەی سەحرا کرد
شەشک نوێی بە پیروزیی
لەسەر زەویدا بەرپا کرد
خودا شکۆی ئەم میللەتەی
بەخشیە سەلمانی کوردی
هەتا ستەمکار نەتوانێ
کورد بکاتە پێڕەو پردی

کورد کوشتن بە سورەت.. شیعر\ نەوزاد بەندی

بەجگە لە کورد
هەموو گەلێ
بۆی هەیە سورەتی ئەنفال،
بە زەوقی خۆی
جەبەجێ کا ..
بۆی هەیە مافی مرۆڤ و
میساقی یو ئەن لە پێ کا ..
تەپڵە لەسەر بە یان خوزە ..
بەینباخ لە مل یان ملپێچ ..
عەمامە بەسەر یان مەزەر ..
ڕیش گەز و نیویی یان کەسە ..
سیکیولاربە،
یان کیسرا و لویس وقەیسەر ..
بەشەفیک و
شێخ و سوەتان ..
نەتەوەیی بە .. خەکیی و
گەلباڵیست و
کەماریی و شاهەنشا و
میر و میانەو ،
یان تیرەریست ..
یان عائیدون لە تیرەر و
زانا و گەمژەی بە ناونیشان ..

★ ★ ★

هەر کەسێ بی، ڕێپێدراوە
بە هەڵکەشانی شمشێر و
ئاوەڵا کردنی قورئان ..
گەیشتنە سورەتی ئەنفال و
کار بە ئایەت بە ئایەتیی،
دژی ئاوەی بە ئەستەمیش
لەی بە بانی کوردایەتیی

★ ★ ★
عەگاڵ بەسەر بی ،
یان شەپقە ..
کافر بیت یان سۆشیالیستیی ،
مونافیق بی ،
حافیز قورئان بی .. یان چەتە و
تەکنەکرات بی یان قەڵەندەر ..
ئەهلی مزگەوت بی ،
یان نادیی ..
هاوەڵگەز خواز بی،
یان ڕەبەن ..
وەک دالی سەر بە قوتابخانەی
سوریالیی بی ..
یان وەک پیکاسۆ، تەکعیبیی ..
دادائیی بی،
یان کلاسیک ..
ئایدیالیست بی،
یان ڕۆمانتیک ..
سەر بە فیزیای کۆنی ئیسحاق نیوتن بی،
یان تەبەکاری ڕۆژیی ئانیشتاین و
تەسلا و ئەوان ..
دەخوازی ڕیاڵ مەدرید بی،
یان هی بارشا..
زانا بی یان نەخوێندەوار ..
بە شەرەف بی ،
لەشفرۆش بی ..
ئاوودەی مادەی هۆشبەر بی،
یان پیاوەکی ساغ و سالار ..
دەمت بۆنی سیواک بدا
یان بۆنی شامپانیا و ویکسی ..
هاواری ڤەدگات لە هەستە
یان شەرابی سووری پاریس ..
بۆنی حەشیشە و هەرەیین
یان قایپ و نەرگەلە و سیگار
یاخود بۆنی سەگی تەپیو ..
گرنگ نییە،
بەت هەیە کار بە سورەتی ئەنفال بکەی

لە دژی کوردی خەر نەدیو ..
⋆ ⋆ ⋆
سوور بی وەک سەگی ئەمریکیی ..
سپی بی وەک گورگی ڕوسیی ..
ڕەش بی وەکو وشتراڵەک ..
یان وەکو کەکی هەڵئاوساو ..
یان ڕەش و چرچ بی
وەک پڵاو ..
گرنگ نییە ..
ئەتوانی هەر کات بتوەڕێ،
ئەنفالەکە بکەیتەوە و
چاڵەکانیش هەڵدەیتەوە و
بە کەمەڵە هاووڵاتی کورد
بدەیتە دەستی زیندەچاڵ..
بە گوڵدانە
خوا و پەغەمبەر ..
یو ئەن و خەپیشاندان و
هاش و هوشی پایتەختە تەر و پڵەکان ..
چونکە کورد دروستکراوە،
بە نیشانەی تاپڵەکان ..
⋆ ⋆ ⋆
گرنگ نییە لە بیابان مارەڵکە بخەی،
یان لە مانهاتن کافیار و شەراب هەڵدەی ..
لە دەریادا بی یان لە شاخ ..
یان لە دارستان، ڕاو بکەی ..
گرنگ نییە ..
گرنگ ئەوەیە هەر کاتێ بەتاقەت بووی،
بەت هەیە سورەتی ئەنفال،
جە بە جەکەی، پیت بە پیتی ..
لە دژی کورد ..
چونکە نەوەی
سەلاحەدینن ئەوانە،
ترسناکن لەسەر گەتی ..

⋆ ⋆ ⋆

گرنگ نییە هەر چەنە بی،

هەر چیيەک بی ..
گرنگ ئەوەیە بۆت هەیە
بە دەسنوێژ و
بە دەسنوێژیش ..
ئەنفالەکە هەڵدێتەوە و
دەستکەی بە ئیش ..

لەشت پیس بێ ،
یان بە ئیحرام،
بۆت هەیە دەست بێتە قورئان،
بچیتە سورەتی ئەنفال،
دەڵێ – دەڵێ
ئایەت بە ئایەتیی،
لەسەر کورد جێ بە جێ بکەی..
ئەویە لوتکەی ئیمان و
مەدەرنێ و مرۆڤایەتیی..

⋆ ⋆ ⋆

هەرچی کەناڵیی ئازاد و
ڕاگەیاندنی جیهانێ،
کە بە زامدار بوونی سەگێ،
لە چەندین شار ءەوداێ ئەبن ..
لە ئاست کەمەکوژیی کوردا،
کەڵ ئەبن ..
کوێر و لاڵ ئەبن
الجزيرة
CNN
FOX NEWS
BBC
RT
F24
هتد .. ...

گومان.. شیعری کەنعان مدحەت

خەمم کردە باخچەی هەزار و یەک شەوا
هەر گوڵە مەمک بوو
گوڵە سمت
گوڵە ناوگڵە بوو، گوڵە ناوگڵە
نەقشە لاپڵەی مەژو و
کەلەپوور..
ئەو هەواڵەتە
ئەو هەمو گڵاڵەزانە
کەللە سەرە لە لەش جیاکراوە بەردەوامانە
ڕۆژیان بە ڕۆژەوە دەهێنی
نەبا ناوبە لە ناکاو
هەرش
بەسەر بەرەبەیانی شەهریارا بەرە و
شەهرەزاد
تەشریف بێنێ

وا ئەم داستانە
لەژێر پەردە و ناونیشانی یەک لە یەک
قیزەون و زەقترا
لەرە و لەوە
لە هەر سوچ و پارچەیەکی
دێ بە چوار دابەشکراوەکەمدا
سەرهەڵدەنێ

ئیتر چۆن ئەو پەلکەڕەنگینە هەواسراوەی
بە ناو دیاریی ئاسمان
ختەکەم با و
پەی خەنی ببەوە

کەنعان مدحەت

هەمانی شەونمە.. دەق سیروان ناشاد

بوو بە هەم لەگەڵ گیزەی ئاوی سەر ئاگری دەروونم
چووە ئاسمان لەگەڵ نوزەی
قوڵپە قوڵپی رووحم ....
تووایەوە لەگەڵ دەنگی دوا هاواری
سوتانم ....
بوو بە هەم و دوا بزماری خۆی داکوتی
لە تابووتی خەونەکانم
بوو بە هەم .. چیتر نەگەڵایەوە سەر رەچەڵەکی خۆی
کە ئاوە ..
بوو بە هەم و نەگەڵایەوە سەر ئەو کانییەی
دوای رۆیشتنی تاساوە .....
بووبە هەم و نەهاتەوە ماڵی کانی
هەماو رۆیی و ئەمەی سپاردە بکەسی و
دونیای ئەشی چاوەڕوانی
بگەڕێوە
چیت داوە لە حیکایەتی باخچە بێ بەنەکانی
غوربەت
بگەڕێوە
دامەنیشە بە دیار چیرکی نەبڕاوی زەریا
کە خۆت لەتوخمی کانیلەی
وەس نەبووی بە دیار
ئاژەڵە دەستەمۆکانی دارستان ؟
کە خۆت لە جنسی کاریلەی
دە بگەڕێوە ....
بوخچەیەکم لە شەونمە مەیوەکانی
سەر رۆحانان کە کردووەتەوە .... تا لێوی ئایندەی
پێ تەبکەی ..... بگەڕێوە
ئەو جگە لە بەنی زستانی تووش و
شەوی درێژ تەنیایی چیتر نییە
بەرامەی پیرە خەڵفاوەکانی ئەو
نەداد دەدات .. نە ئارامی و سەبووریی...
ئاخر تۆ تژیت لەئیشق و ئاوەدانی

پێیت لە ژیان ، لە سەوزایی و زنە و کانی
خۆ تۆ لێوان لێویت لەهەنجیرە وشکەی
شەوانی نیشتمان
چیت داوە لە گەڵەکی سۆ و بۆ ناونیشان ؟
بگەڕێوە
بەم هەموو سۆ و ژانەمەوە
بەڕیشی سپی و قامەتی وەك گۆچانمەوە
دەبمە حەوشەی ئاسودەییت
دەبمە هیوای بۆ ئومێدیت
دەبمە کانی وەك ئاوێنە خۆت ببینیت
دەبمە رێگا ... دەبمە راز و بوخچە و
حەشارگە و نهێنیت
ئاخر گوێم گوێسەبانەی ماڵی چڕم بە ستوویەتی
درەختی حەوشەی دەروونم لە سەرمانا تاڵ تاڵی ریشی رچیوە
بگەڕێوە ئەو مێندێ مەودای دوورییە
هەرچی ژین وهەرچی بوونمە کوشتوویەتی
وەرە ..... باوان
وەرە یارێ ... وەرەوە حەیران
رووکارم شۆوەی دووکەڵی بخوری گرتووەو
ماتیم لە خامۆشی گڕستان دەچێ
چەقاوەسوویەکی کپم ...
بگەڕێوەو رێگام بدە .. دوا گرانی بڕمەوە
بەسەر گەڵای تەمەنی بابردووم
بەسەر جەستەی کفت و ماندووم
گرانیەك هەرچی ئاهی نەوانمانە
هەرچی ئێشی زامی قووڵە بنێتە گێ
گرانیەك بەسەر شەوانی درێژی لێو بووی سوتان
بەسەر دووراییی نەوانمان
ئاخر یارێ
ئاخر حەیران ... ئاخر باوان
من دەترسم
لە گشت تەرمیناڵەکانی دنیا
لەوێستگەی شەمەنەفەر ولێ ئوتوبانە پانەکان
لەوێستگەی فڕۆکە و لە گشت هێمای ڕێشتنێ
لە گڕپی سەوزی ترافیکەکان
دەترسم
دادەچەکێم

دادەخورپەم
دادەگیرسەم
کە ڕەبوارێك بە جانتاکەیەوە دەبینم
تك تك دەتکەم
دوکانی جانتا فرۆشەکانیشم خۆش ناوێ
بەرامەی جیایان لێدێ
ئاخر یارێ ئاخر باوان ئاخر حەیران
ئەوانە یانی ڕێشتن یانی سەفەر یانی جیایی
یانی ڕۆژانی تەنیایی
یانی ئیتر ناتبینمەوە
بگەڕێوە .....
ئاگردانێ لە ناخمدا داگیرساوە
بە تنۆکە شەونمێکی چاوەکانت
سارد دەبتەوێ
کۆشێ حەسرەتی وشکەباتووی ساڵانێکی شەقارم پێیە
بە بارانی فرمێسکەکانت تەڕ دەبنەوە
دەببارێ بەسەر ڕەحما ... دە بۆژێ
بەسەر شۆکەتیی دێ و گیانما
کە تۆ پێیت لەسەخاوەتی جوانی
لە سەخاوەتی ئیشق
لە سەخاوەتی ماچ ... دەببارێ
وەرەوە
چیت داوە لە ئیشقی غەوارەیەك
پێلوی ئەوین نەیسوتاندووە
کە بەفری کێوی تەزین نەیبەستووە
کە ئێشی لەتە شیعرێك نە یێچیوە
ئیتر چۆن کوانگۆکی پێ ژیلە مەت
لە شەوی زستانی ئەوێ بێ ڕێکدەخا
چۆن دەتوانی کۆشێ نەتەی سۆزی
ئەوینت بداتێ
چۆن دەتکاتە بوکی جوانی
چۆن دەتکاتە گەردانەی کامەرانی
چۆن دەتکاتە ئەستێرەیەك بێ شەوانی تریفەمەند
چۆن دەبیتە داستانێکی جاویدانی
ئاخر یارێ ئاخر باوان
کچێ حەیران
هەر تۆ دەتگوت بەیانی باشێ لە تۆوە نەبیستم

من نیم
ڕۆژ لە نێو نامەکاندا نەتبینم ... من نیم
نەفرەتت لە دیکارت دەکرد کە دەیگوت
(بیردەکەمەوە کەواتە هەم)
تۆ دەتگوت من هەم کە تۆ هەی
کە تۆ نەبی بۆ دڵنیایی منیش نیم
هەمیشە ئەو لاوکەت دەگوتەوە
تۆ بوون و ژیان و حاڵمی
تۆ سات و ڕۆژ و ساڵمی
تۆ خۆشی و ژینی تاڵمی
کەچی حەیران
نیوە شەوێ سەربازێکی غەوارەی پیر
لە دەرگای دایت و باوەشی ئەوینت کردەوە
گوتت ئێستا ئەتۆ گەورەو خاون ماڵی
ئاخر یارێ ئاخر باوان
کچی حەیران
خۆت دەتزانی ... من خاکی تۆم
ڕەگەکانت لە زەوی ڕۆحی منداڵ نەبێ ناوێ
من دەنگی تۆم ئازارەکانت لە هەناسەی منداڵ نەبێ نادوێ
من ئەستێرەی شەوانی تۆم
من ئاووەو ئارمبەخش و حەرفی سادەی لێوانی تۆم
ئیتر حەیران ...
باوەشی هیچ غەوارەیەك
وەك دڵی من پڕ سوکنایی و ئەوین نییە
ئامێزی هیچ ڕێبوارێك وەك سینەی من
لە ئارامی تژی نییە
چوون من نۆتەی ئاوازی تۆم ..
من تۆم ...
بگەڕێوە
دنیا تەمە و چاوەکانم هەنگاوەکانم نابینن
هەر دەڕۆم و بەرو مەجهول
ئایندەیەك ... هیچ دوارۆژێك بوونی نییە
شەوەو نوزەیەکم تیا نەماوە
سەیوانێ بێ سەبوری شك نابەم
زامێکی چەندین ساڵەم و
خۆم بە کۆڵی خۆمدا داوە
ساکێکم لە پشت کردووە لە ئەزەلەوە بێ کۆتایی

ساکەك تەشووی ڕەگای دووری هەتاییمەو
پڕاو پڕە لە تەنیایی
هەمماو ڕەیی ... شەونمێ
نەهاتەوە ماڵی خۆی
کە ئاوە
هەمماو ڕەیی شەونمێ ...
نەگەڕایەوە سەر ئەسپی خۆی
کە کانییە
ساکەکم لە کێو کردوە لە ئەزەلەوە بۆ کۆتایی
ساکەك تەشووی ڕەگای هەتاییمەو
پڕاو پڕە لەتەنیایی
بوو بە هەم و
ئێمەی سپارد بەکەسی و دونیای ئێشی چاوەڕوانی
هەمماو ڕەیی ... شەونمێ
هەمماو ڕەیی ...
هەمماو ڕەیی
شەونمێ

سیروان ناشاد

بـــا نـەهـــێـــن گـــوێی ئـێم شـــشـێ بژاکـــێـــت!.. شیعـــری عـەبـــدوڵا سـەمان(مـشخـەڵ)

خوێن با تەکێ بە شەپۆڵی دەنگی یاخیبووی شەقام بە
دەبا هاوار زریانێک بێ و ژێر دەستەیی ئابماڵێ
با بانگەواز بێ ڕزگاربوون لە کەیلەتی
سەر بکا بە گشت کارگەکان، بچێتە نێو هەموو ماڵێ
دەبا گرمەی هەوری تەکەشانی کارگەر و زەحمەتکەش
گوێی منارەی جەهل و ستەم بلەرزێنێ
دەبا گەرانی سەرکەوتن گوللەیەک بێ و

بەرژوازی و چەوسێنەران لە خوێنی خەی بگەوزێنە.
**
هە کارگەرانی ئەرانی بریندار لەخوێن گەوزاو
هە کارگەرانی ژێر پێتی سەدارەی کەماری جەهل؛ دەی ڕەژیەتی
ئەم کاروانە پە شکەیەت بەڕەوێە و دەی هەستەوە
وەک زنجیری دەست و پەی شکەتدراوی زیندانییەکان
ڕەگای ڕووناکی و ئامانجی سەشیالیزم، بەیەکەوە ببەستەوە
**
تە ئەمەکە پشت لە ڕەژە تاریکەکانی خەت دەکەیت، ڕەگای دوور بە
هەتاو دەبەی
مەژووەیکەت بەکەڕەوە، پەڕە لە قوربانی و خەبات
پەڕە لە کوشتن و برین، پەڕە لە مەرگ
دەی ئەمجارە جیا لەجاران هەنگاوەکان پتەوتر کە
دژ بە حوکمی دەسەڵاتی نا ئینسانی سەدارە و جەنگ.
**
گەر ئەمجارە کەسەک ویستی سواری پشتی خەمی تە بە، بیگلێنە.
گەر ئەمجارە دەنگەکت بیست
گەرانی بە پچرانی کەتی کەیلەتی تە دەچڕە، تووند بیگرە خە و
بیپارێزە وەک گلێنە
گەر ئەمجارە هەرکەسە هات وتی ئازادیم خەش دەوێ
دوای مەکەوە و ورد بەرەوە
گەر ئەمجارە هەرکەس ویستی ببەت بە ئاستەنگی خەبات بە ڕزگاری
یەکجارەکی
خەت لابدە و تەکان بدە بە سەرەوە.
**
ڕەژەکی زێڕینە ئەمە؛ شەش لە سەدی بیست و یەک
گەر دەتەوێ هەتاو ببە بەشوناسی ژیانی خەرلەخە نەدیو
گەر دەتەوێ بەختەوەری ببە بە پێنجەڕەی دواڕۆژی ئـــــــــاواتی
بەشمەینەتان
بەڕە بە نەو شەقامەکان
بەڕە بە نەو گوند و مەزرا و کارخانەکان
بەڕە بە نەو دە و هەناسەی شارەکان
ببە بە خەت، ببە بە دەنگی سووری خەت
ببە بە چاوی گەش و ڕوون بە پچرانی زنجیر و کەت.
**
هە هەناسە تاساو و کەنەفتەکانی نەو سینەی زەحمەتکەشانی تارانی
بەست لەبراو

هۆ باڵندە خۆنەکانی ئاسمانی سەر عەبادان و ئازربایجانی خۆرئاوا
هۆ بریندی سارژنەبووی دڵی هیوای بلوجستان
هۆ بەسەی تەکەشانی شەقامەکانی کوردستان
با گوڵی ئەمجارەی شەش نەژاکەت و
نەخرێتە نێو ئینجانەی کۆنەپەرستان
با گوڵی ئەمجارەی شەش گەش گەش بێ و
بدرێ لە یەخەی لەشکری ستەمدیدە و
بەرەکی گشت خەشوێستان.

عەبدوڵا سەمان(مەشخەڵ)
١٤ ی کانوونی دووەمی ٢٠٢٦

سەعاتێکی بەدەنگ.. شیعری نوێوزاد بەندی

مانووم لێرە،
وەک کوتنە خواروەی قەڵەمێک بوو ، بە پشت کەوانتەرەکە ..

+ + ▪

بە تەنیشت ڕۆژەکاندا،
ژیانم بەسەر برد ..
تە بەی خوا محاسەبەم بکا ؟

+ + ▪

منداڵیی زەربەمان،
بە ێیش و سمەوێ..
باوکی زێرینەمان،
باڵندەری هەبوو،
لە شەق تەهەدانمان..

+ + ▪

عەسرێکی بارانماویی،
هەستمکرد هەناسە ساردم..
ئەو لەرزەی چووە دەموو،
بە پەنجا ساڵ نەهاتە دەر ..
ئەڕە جگای ئیسایکلینی شاعیر و هونەرمەندانە ..

+ + ▪

کە تۆ بە ئوتومبیلەکەت تێپەڕیت،
من لەسەر تەنەکەی خۆڵەکە دانیشتبووم ..
کە سەدام ئوخا و ئوتومبیلەکی علوجم کەی،
تۆ لە هەندا، لە بازاڕی گوڵە بووی..

+ + ▪

هەموو شەو،
کەناڵی بازرگانە موتاحەکان،
نەرینەکان ئاخەسننەوە و
مەینەکان لاقە ئەکەنەوە ..

+ + ▪

نازانم ئەو خۆڵەکە بە دیار چییەوە دانیشتوون ؟
وەک ئاردە داری دارتاشخانە،
لە بەر پەی چەند عەیبدارەکا،
کۆڵەکە بوون ..

+ + ▪

جاران لە دژی نادادیی،
کورد ئێچوونە شاخ ..
ئێستا لە دژی نادادیی،
کورد ئۆتۆن بە عەمرە ..

+ +▪

تەمەن تەواو ئەبێ و
هەشتا
لە فرۆشگایەکی دەستی دوو
هەڵوتم نەکردی ..
ووشەات پێ بووە لە لەگزس و عەرەبانە ..

+ +▪

تەرمینالەکی خەماوی ..
کەمێک گەشتیاری بێتاقەت ..
هەندەکیان
بە کەبابخواردن هاتوون و .
هەندەکیان بە کەباب فرۆشتن ..
هەندەکیان بە دڵار دیار نەمان ..
هەندەکیان بە قڵ خواردن هێشتن ..

+ +▪

زەوی هۆکن بەیە گرانە،
لە دراوسێیەک قوتارت ئەکا ..

+ +▪

ئەو خەڵکە چەند حەزیان لە دابەزانە،
دوو ئەوەندە حەزیان لە قەڵەباغییە ..

+ +▪

ژیان ئەوەندە بە قیمەت بووە،
لەوە ئەچێ دنیا
تەنها دەناڵد تەڵمپی تیا بژی.

+ + ▪

تازە ناتوانم پیاسە بکەم ..
بە شیعر شەقامەکت بۆ ئاڵەرم ..
لەگەڵ کەمەڵە هەنگاو ..
بە خەت شتەکیان لە دروستکە ..

+ + ▪

ژیان تارماییە ،
هەر بۆیە جوانترین شت،
ئەو شتانەن کە دەستمان نەکەوتوون ..
ئازیزترین کەس ئەوانەن
قەت هەنگاوەکمان لەگەڵدا نەناون ..
قەت نانەکمان لەگەڵدا نەخواردوون ..

پەیکەرێک لە بەفر.. شیعری شەهلا نوری

دەمێک بوو…
بەفرێکی وا نەباریبوو،
بەردەرگای لە نەگرتبووم.
بەفرێکی تازە، بەسەر گەرمیی بوونمدا وا دەبارێ؛
گاهێ بەفرەکە نەرم و ووڕە،
مشتەکم لە هەڵگرت و
چڕم کرد بە لەوم!
گاهێ شەختەیە…
گاهێک منداڵان شەڕ بەفریانێ و
لەم دەوەشێنن،
دەڵێن: دوورکەوە!
پەیکەری بەفر دیسانەوە مەخوەقێنە،

بەرگی خەتی لەبەر مەکە و
لەوی بە لەوت سوور مەکە!
گەمەی ئەمەش مەشکێنە،
ئەو بەرگەی تازووی سەرما و بەفر ناگرن

شیعری شەهلا نوری

لەمسەر و لەو سەریش. شیعری نەوزاد بەندی

بە / سەز

ئەمە ئەوانەین
تاکو نان کەووو لەی نەدا،
نایدەین بە مەە ..
تا گەنم ژەنگ نەکا،
نایدەین بە کەتر ..
چەتوک بەخاک بوو ..
کە ماش کون کون بوو ..
برنج ئەسپەی کرد..
کە هەنجیر ترشا ..
کرم بەناو ئاردا،
وەک سوپا ەەی کرد ،
جا بەزەییمان دەتە کوە و جەش،
ئەیدەین بە گەدا

★ ★ ★

تازە دوو ژمارە،
نابن بە تە و من ..
هەرگیزا و هەرگیز ..
هیچ ئامرازەکی پەیوەندی، ئیتر ،
لە نەوانمانا، نابە بە قەفیز ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەزانم لە پاڵ تەپڵە وشەی
تەپڵە و .. ناوی
ساختە و دیواری
خەریتەی چاو و
مەری ئەنگوست و ..
پەیجی پریڤەیت،
خەت مەساس داوە و
بە من ئەوانی ..
بەس مافی خەتە ،
کە تەیش بزانی ..
ویستم پەت بەم :
خانەنشین بووم !

⋆ ⋆ ⋆

لە دیار هیچ شتە قەت دانەماوم،
ئەوەندەی لە دیار تە دامام، ئازیز ..
دواجار هیچیشم نەکەوتە بەرچاو ..
تەنها چاوشارکە و
هەندە چاو و ەاو ..

⋆ ⋆ ⋆

وەنەکەت کەشام ..
ئاگام لە نەبوو ..
بەو هەموو ەەنگە تەخ و
کەنەدا،
ەەحت هەکەشام ..

⋆ ⋆ ⋆

گەر پەکیشەوە بووینایە، ئازیز ..
یان لەسەر پردە، هاژەی ەووارە بەی ئەوانین و شەوگار دادەهات ..
یان لەسەر گردە، چەپکە تریفەی مانگ لەی ئەداین و
جا خەر هەئەهات ..

⋆ ⋆ ⋆

تەنیایی لە هەموومانا،
کوتلەیەکی گەورەی هەیە ..
زەربەی کورسەکان هی ئەون ..

* * *

لە بیرتە نەخشەمان دانا،
بۆ ئەوەی یەکتر نەبینین..؟
دنیایەک قسەمان ئەکرد،
بۆ ئەوەی یەکتر بەدەنگ کەین..!
لەسەر یەک ڕۆ بووین ،
ئەیشمانووت :
تۆ بەڕەی خۆت
من بۆ ڕەی خۆم …

* * *

جاران دوو منالی قەبارە گەورە ..
بۆنی بنەشتی بەبی و دارچینیی ..
ئێستا دوو پیری قەبارە بچووک ..
لەناو زریانی دین و بێ دینیی ..

* * *

قەت لە بیرم ناچێتەوە،
عەسرێک ، کام جلە تازە بوو،
لێبڕم کرد ..
هاتم بۆ کڕانکەتان ،
بۆ ئەوەی نەتبینم، ..ئازیز !

* * *

تۆ لە ماڵ مەیارە دەرێ ..
منیش ووە ناکەموە ماڵ ..
بۆ جارێ ئیتر
کورسی و مێز و کوپ و قاوە و گەشت و سەفەر
با بە خەیان سیر بخەن و
زەمانا لەدەن ..

* * *

هاتم بۆ کۆانەکەتان ،
تا سەیری بەرپەی خەم بکەم ..!
لە بیرت دە،
ووتت وەرە بۆ کۆانە شەدارەکەی بابەگورە ..
لە نزیکی ڕێحانەیە ..؟
کە ویستم بڕم، ووتت مەیە..!!
ووتم نایەم بۆ غەزەلنوس،
ووتت سەعاتێ زیاترە،
دوو قاوەم داواکردووە و ..
سارد بوونەوە، جێیان دێم
هەزار ئەفسوس ..!!
★ ★ ★

غەزەلنوس و .. ڕێحانە و ..
کافێیەک نەما،
یەکتری تیا تیرەر نەکەین ..
چەندە سەلەفیی بووین، ئازیز !
وەک دێ پەبووین لە خاە و نیشانەی پرسیار ..
لە هۆڵەی چاپ و فاریزە ..
ووتت با بچین بۆ موسڵ،
بڕام من باوکم ئەهێنم ..
تەیش بیهێنە..!
ئەم گشتێ یان کەبوونەوەی باوکان ..
یان ئەشکەنجەدان بوو ..؟ ئازیز ..

★ ★ ★
بۆ دەست خەم نییە ،
بۆفر تەم بیر ئەخاتەوە ..ئەمساڵیش ..
دەرگای هەموو ئەو شارانە ئەکاتەوە ،
بۆ تەمابووم تیایانا بژیم و
نەژیام ..
نازانم بۆ وا ئەزانم
تەنها بۆفر نەوانمان چاک ئەکاتەوە ؟؟!

★ ★ ★

هەر ووتمان ئەوا ئەگەین و
هەر نەگەیشتین ..

گوایا ئیتر تۆ ئەگەین و
تێیش نەگەیشتین ..

⋆ ⋆ ⋆

نازانم من درەنگ کەوتم ،
تۆ زوو هاتی ؟
من پێش وەخت گەیشتم ،
یاوەخود تۆ نەهاتی .. ؟
تۆ هاتیت و ..
من ووداوە بەستمیەوە ؟
نازانم .. نا
شتێ تێی لێ من وون کرد و
منیشی لێ تێ شاردەوە ؟
نازانم ..نا
بەڵام ئیتر ئەوەبوو ئەو قاوەیەمان بە یەکەوە نەخواردەوە ..!!

مرۆڤایەتی.. شیعری کۆنعان مدحەت

پێشکێشێ بێ کچێ شەقانی عەفرینی..

دێنیز خان
خەوکی بێ بەراورد ترسناک و دژوار بوو
لێ جێی هەڵدانی دەسکێ گوڵ
لاک هەڵدێت و
خۆن بێ کۆژاوی بێ ڕۆ و
لێ پێشوازی،
حوریێ هێناردەکانی خوا شایی بگێڕی.
چۆن پێکەری بێ گیان، لێگەڕێ زیندووی
بێ گیان
لێ یەک و هەمان تابلۆدا
بەرجەستێ و نمایش دەکەی؟

بە خودی جگە لەگەڵ ئەو ئاوەی پیایا
دەچە
هەمان دە و
هەر هەمان جووڵەی پشوو نەزانە؟
وەک چۆن مردوو بە زیندوو بڕاورد ناکرێ
شەو بە ڕۆژ و تاریکی بە ڕۆشنا و
خەم بە خۆشی..
ئاوا، ئاو، بە لایانەوە
بە ئاوە زەمزەم بڕاورد ناکرێ!
لە چەرخە ژمارەییەکەتدا
چاوم بە یەک نایە
نەبا خەوی دوبارە کراوەی دەنیز ببینم
تەیش خەت بخوێ جێی دەنیز
لە چینەکانی ئاسمانتەوە خەت هەڵدەڕە خوار
مرۆڤایەتی هەر ئەوەندەت بە فرمێسک دەژە و
پرچ دەنە و لە سنگی دەدات

تەیش خەت.. تەیش خەت
هەڵدەڕە خوار

لە کەناری سپێدەیەکی بەفراویدا.. وریا مەعروف

لەناو کەوەی ئەم بەدەنگییە چەدا،
بەفر.. وەک سروەتکی سپی
دەتەخوار و
هەموو ڕەنگەکانی زەوی لەناو خەیدا دەتونێتەوە.
تەش لەم هەراو زەنایەی غەریبیدا،
ئەو کەنارە کپیت
کە پەرتەوازەیی منی تێدا کەبووەتەوە.

تە نیشتمانەکی هەندە لەسەرخۆیت،

من.. وەک گەردیلەیەکی سەرگەردانی بەفر
لەسەر شانی دنیایيت دنیشمەوە؛
ئارامییەکت، تەنها بەدەنگی نییە،
ترپەیەکی هەمنی ڕووحە..
درزەکانی نەوان من و ژیان پە دەکاتەوە،
وەک ئاوی لە پەنای ئەم سپێتییەدا
تازە.. بەفر فەری گەرانی گوتن بووبێت.

تە وەک تەمەکی سپی
تک تک دەچێتە ناو کونجە تاریکەکانی یادگەم،
تینوێتیی ساڵانەکی تەمەن دەشکێنێت و
تەمومژی ماندوێتیم دەشواتەوە.
تە ئاو هەورێیت کە ناگریت،
بەکوو بەسەر وشکانیی ڕەحمدا..
نەرمەبارانی میهرەبانی دەبارێنیت.

ئێستا.. کە شار بووەتە پەیکەرێکی سپی و نەنووسراو،
دەزانم خۆشەویستیت، ئاو ڕێتمێیە کە هەناسەم پە دەگرێتەوە.
وەک چۆن بەفر زەوی لە باوەش دەگرێت و
ڕازەکانی ژێر باڵی خۆی دەشارێتەوە،
منیش ئاوا لە پەنای تۆدا..
لەو پەڕی سەرمادا، شکۆفەی گەرمییەکی ئەبەدی دەبەم.

ئەمە پەکەوە..
وەک یەکەمین تیشکی خۆر دوای بارینی بەفر،
مانایەک دەبەخشین بەو بەدەنگییە چڕەی
کە ناوی "پەکەوەبوون"ـە.

لەو ڕۆژەوە کە تۆ ڕێشتـــــوی.. کاوەی خەسرەوکاوانی

لەو ڕۆژەوە کە تۆ ڕێشتوی
ژیانی من مەرگساتە

دەم بلبول تێ ناخونێ
جیهانێکی کش و ماتە

- * *
  نە خەندەو نە پێکەنینی
  نە دەنگ و ڕەنگی ئاوازە
  نە نەغمەی بولبولی عاشق
  نە سەدای تاڤگەو سازە
- * *
  لەو ڕۆژەوە لە پاکەوتووم
  کە دە مەحکومی هیجرانە
  خەمان پاڵ بە خەمان دەنێنن
  بەهارم گەڵا ڕەزانە
- * *
  لەو ڕۆژەوە نیە ڕۆژی
  سپێدەی تیا بێتەوە
  کە تە ڕۆژان و شەوان بیت
  چەن تەی لێبیر دەچێتەوە
- * *
  جاران خەندەی سەرلەوم بوم
  ئێستا خەمی سەر روخساری
  ساڵان دەوا و تە لە ڕەحم
  گولستان نیت خەت بەهاری
  6/12/2022

- kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

دومکۆن.. شیعری کێنعان مدحەت

پەلوپۆ تەشەنە پێکراوەکانی زنجیرە
پێچراوەکەی وەک پەم
گیردەی ئەو ترسەن

کە من لەمەر سەنگ پاراستن
لە مەژە لە خەمم
تەکاندووە و
چوون چەک و چەوری پەستی دەست
دەوانمە ستەم و ئاکارە
نازیەکانی..

ئەمانە هەر هەمان ئەو سوارانەن
بە ئەسپ و حوشتر دەیاندایە سەر تەو و وشکا
ئەستا بە تەکنەلەجیای پەشکەوتوتر و
شەو خوەنمژینی تەکەو
لە مەزهەبی و
میللی و
خوارزمیی..
لە دەرگایەکەوە بە دەرگایە
لە سەنگەرەکەوە بە سەنگەرە..
بەیە لەو سەری کەلاوە و جە کارەوە
بە نیازی لاسایی کاوە
پەشدەکەوم
شان ئەخەمە ژەر بارەوە
دومکەون
دو

بەشـــــک لە فـــــراگمەنتە شیعرییەکان.. یونس تانج

کە دەزانە..
من چیم دیووە،
شەیتانم..
بەسەر منارەی پەغەمبەرانەوە..
بینیووە.
گەشتی گورگم..

لە مەنجەڵی مەڕەکاندا..
بەرچاو کەوتووە.
ئاوم دیووە..
لە ئاگردا..
مەڵەی کردووە.
بریەنم دیووە،
لە دەرماندا..
زامدار بووە.
..
حەزدەکەم
زەنگ لێنەدا،
مەرگی ناو پەڵەک..
باوەشی قوتابیەکانمم
بە واکات.
..
دەزانم
بەهودەتر..
نیە،
لە بینینەوەی..
ستالین.
لە بەهەشت.
..
هەندە نامێنمەوە ،
هەر هەندەی دەرکردنی غەریبەك..
هەر هەندەی سەربەینی کەترەك.
..
ئەم جارەیان..
پەنجەرەکان دادەخەم و
گلۆپیی..
لە ڕەشبا ناکەم.
..
لە دەمی خەیاڵەک
ترازام.
لە لەوانی دەخشیەک
کەوتمەخوار.
بەسەر تەرمی پەڵەک،
قازیلە کەویدا کەوتم..

ساچمەزەنیی چاوتەنگی..
کەچکۆژی کردبوون.
..
هیچ ژەنەاڵک،
بە باخک هەناری گەنیوو..
هەز ناجوڵێنێت.
..
بەستەڵک و
گەرمیانی..
دڵی تۆ،
تەمەنکی،
بە با برد.

- بە بیرم نیە ڵک کەینە ئەو فراگمێنتانە نوسراون.

شیعری: بە بەهاران باوڵ بکە.. فەریدون موشیری.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

بە بەهاران باوڵ بکە

پەنجەرەکان بکەرەوە…
وا نەسیم
جۆژنی لەدایکبوونی هەاڵان
دەگەڕێت،
بەهاریش
لەسەر هەر چڵک،
لە کەناری هەر گەڵایک

مەمکی هەکردووە!
پەسەلکەکان
گەانەوە دەچریکێنن
بە سەوزەانی،
کەان پە بووە
لە چریکە و دیلانە،
درەختی گەلاس
بە دیاریی جەژنی هەاەان
گوێی لە ئامەز گرتووە

پەنجەرەکان بکەرەوە
ئەی یار
لە بیرت دە؟
کە تینوەتی کەوی زەوی سووتاند
گەاکان ژاکان،
لە ناخی خاکدا چی کرد!
لە بیرت دە؟
لە تاریکیی شەوە درەژەکاندا
تەزووی سەرما
چی بە ەز کرد ؟
لە بیرت دە؟
نیەشەو
بە سەرو و سینەی
گوە سپییەکاندا،
بای تووە چی کرد؟
لە بیرت دە؟

ئەستا
باوە بە موعجیزەی
باران بکە،
دەاوایی..
لە چاوی چەمەنزاردا ببینە و
میهرەبانی لە ەووحی نەسیمدا؛
کە لەم کەانە تەنگەدا
بەو دەستە بەتاەوە
جەژنی لەدایکبوونی هەاەان
دەگەت

خاک بەدار بووەو
تۆ بۆچ بووی بە بەرد؟
تۆ بۆچ وا دڵتەنگ بوویت؟
پەنجەرەکان بکەرەو
بۆ بەهاران باوەش بکە

کوللەی خەمانی.. کەنعان مدحەت

لە خەڵە و خەرمانە دەچم

کوللەی خەمانی لە شانو هەنەر

زیاتر

تەم بەربووبە

ئەمە درمە

یا شەفرەشی ڕیشەیی

حەسرەت بە وردە هاوی

دەمی مەکینەی هاین بخوازم؟

ئەی تاوە بارانی بەهارە

لە پە و بە پەڵە

بە پەپلکەی سەرولەژما

شانو دەنە و

وادەزانی منی هەمو

ئەمەی ژەنگی پاشکەوت و

بەینی دو و سێ مانگەی هەرس کردوو

هیچ فەرقم نەکردووە.. شیعری نەوزاد بەندی

هیچ فەرقم نەکردووە، ئازیز..!
باشت کرد کە بەجێت هێشتم ..
هەر قەفەزە بە دەکەم
هەر ئینجانە بە گوڵەکەم ..
باش بوو دەستی خۆت وشاند،
لە پە بەجێت هێشتم، ئازیز!

* * *

هیچ فەرقەکم نەکردووە ..
کاتێ ئەگەمە ناو بازاڕ،
جا بیرم ئەکەوێتەوە،
مەبایلەکەم لەسەر قەڵی
قەنەفەکە لە بیر چووە ..
نیوەی شەو دێتەوە بیرم،
حەبی چەوریم نەخواردووە ..
هیچ فەرقەکم نەکردووە،
هێشتا بە تەنیا گەشت ئەکەم،
لە تەرمینال،
قەت لە گەشتیار نەچووم ، ئازیز ..
ئەڵێن سەرت هەڵگرتووە ؟
هەر ئینجانە بە گوڵەکەم
هەر قەفەزە بە دەکەم ..

* *.

نوسینەکانم وەک جاران،

بە خوێنەرن
یان خوێنەر
یان دوو خوێنەر ..
لەگەڵ کەمێک جنێودەر ..
پێش کەشتیەکە،
کەشتیەوانەکە کون بووە ..
نوقوم بووە یان وون بووە ..
باشت کرد زوو بڕجێت هەشتم،
هەر ئینجانە بە گەڵکەم ..
هەر قەفەزە بە گوێکەم ،
گەر بڕی فڕقت کردووە،
هیچ فڕقەکم نەکردووە ..

★ ★ ★

لەناو ئاپۆرەی خەڵکیدا،
وەک تارمایی، لە کەس ناچم ..
هەر وەک جاران،
لە کەسانکی کەنە دە ..
تازە شارا ، دەم و ئێچم ..
پێشیمانم لەوەی چوومەتە فڕان شوێن ..
پێشیمانم فڕانە کەسم بینیوە ..
پێشیمان لەوەی شتەکم کڕیوە ..
حەز ئەکەم هەر لە دەستم
بخەمە گیرفانم ، هەستکەم
ئەو شتەی کڕیم ، وون بووە ..
کەشتیەوان لە پێش کەشتکە،
کون کون بووە ..
دەلیل پێش وونبوو ، وون بووە ..
باش بوو دەیشتیت ..
هیچ فڕقەکم نەکردووە ..

نەوزاد بەندی

سەوباران لە ئاسەی دواڕۆژدا..

شیعر: هەستار ئەحمەد

خەر دەسووتە..

هەور گیان دەدا،

سروشت بەپەوە نوستووە،

با بەدوای خەیدا هادەکا،

مانگ لە ژانی منابووە.

خاک بە لەتە نانک دەگری،

مرۆف خوناوی لوتکەی چیا

دەکاتە ئاەای بەرگری.

هەمەکە بارانی شۆگە

جەرگی ئاسمانی ناسیوە،

کەچی گوللەی بەناونیشان

لە نەخشەی کوشتن فەیوە؛

بە شابالی فریشتەکان

گیانی شەکاوەی ئەستێرەی

بە سنگی شەو هەواسیوە.

ئەمەستاکە..

تیشکبارانی ئاواتمان،

دەستی گزنگ هادەکەشە؛

بە تیشکی سەز،

لانکی مڕ و
کەرپەی خاکمان دادەپۆشێ.
نیگای هەوار،
دروشمەکان دەنەخشێنن،
دەروازەکان دەکرێنەوە..
هەرچی فریشتەی مژدەیە
ئاڵای ئازادی هەڵدەکێن.
ڕزەوی تینوێتی دەشکێت و
وشکی نامێنێ لە گۆشێن.
خاکمان شادی ئادەموو..
باران خوناو دەستێتەوە،
پەلکە زێڕینە بە سەما
دەبێتە ئاڵای ئاشتی و بوون.
ڕنیشتمان باڵا دەکات و
پێنووس، مرۆڤ دەورژێنێ؛
چەک خودی خۆی هەڵدەواسێ،
پەپوولەی خۆزگە،
باڵی گەواڵە دەردەکا.
مەبەست شۆنم لە بەر دەکا،
باخچە شۆنم لە گوێ دەدا،
هیوا چرۆی نوێ دەردەکا.
ەمەرگ خۆی دەمرێت،

ژیان کەاوی خەر لەسەر دەکا.

ئەستێرە مەژوو دەنووستەوە؛

ئاسەی دواڕۆژی گەردوون،

بە خەندەوە هەڵدەستەوە.

خودا سروشت،

بە دڵپە دڵنەخشێنە..

پڕتووکی خەون دەکاتەوە،

پیتی ژاو بەسەرمانا دەبارێنە.

شیعر دەکاتە ناسنامە..

نیشتمان گوڵزاری وەتام،

سات لە کۆژدا خرۆشاوە

بە نوقمانەی دوایین پەیام.

ستار ئەحمەد

تەنیایی.. شیعری سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

شەو بارانەویەکانی کانون سارد نین
بەفرە ئەستوورەکان سارد نین
گومم لە پیاوێک بوو
کە سەرما ئەسکەکانی گەستبوو دەیگوت
شەختە هیچ گوناهێکی نییە
مرۆڤ کە لە شەقامە سووتاوەکاندا

شەوی بەسەر دادێ و
ماڵکی نییە بۆی بگەڕێتەوە
سەرمای دەبێ
مرۆڤ کە سۆکی کرماند و
نەیکرد بە دوو کەرتەوە
سەرمای دەبێ
مرۆڤ کە لە گەڵکی یەک نەفەریدا
هەژ و شەوکانی ژمارد
سەرمای دەبێ
مرۆڤ کە سەرمای دەبێ
گوناهی هیچ وەرزێک نییە
ئەوەی ئەسک و
ڕەحی مرۆڤ دەتەزێنێ وەرزکان نین
تەنیایین،
تەنیایی

شانۆگەریی شیعری.. کەنعان مدحەت

(١)
تولە سەگێ
هوو لە گەماڵێ دەکا و دەپرسێ
گەر تۆ دایکمی،
باوکم کێیە و چ ڕەگەزێ
سەر بە چ بنەماڵێ و تایەفە و لقێ زمانێکە.. دایێ؟
گەماڵێ سەگ،
بە وەڵامکی باوەڕ پێکراو
چاو بە حەشاماتێ خوێنی دەوروبەرا دێنێ و
لە بە دەنیایی
شەرمەزار و سەرشۆڕ
بە حەپەیکی لە چپێ چوو، کەتا بە
شانۆگەریی سەددێ

دەنێ

(٢)
چی یش سپی شار؛ پەمو لە گوێ
دەستاتدار؛ تینو و
برسیی،
ئاونگی سەر لێو و
نەرمە سەرموهری دوو تۆپیە.
منی نیگەرانیش؛
لە کونی کلیلی دەرگاوە
پیتی هەنراوە سەروقنگ هەواسراوەکانی
بە تەقە و داوەوەم
لە ئەلفوبێی،
پێ بە کەت و زنجیرەوە
بەسەر زمانێکی کۆیی دەستکاری نەکراو
دەگەمەوە
ئاتەکانێ
لە ڕێی شیعری ئازادەوە
لادە بە شارەوە
گرێ بدات

حیکمەتی ڕەگ.. شیعر\ وریا مەعروف

پایز…
تەنیا وەرزێک نییە،
ئاوێنەیەکە بە بینینی جۆهەری بوون.
پەنجەرەیەکە بەرەو "وتبوونەوە"،
وانەیەکە کە دەڵێت:
شکە، تەنها لە سوزبوونی هەمیشەیدا نییە.
سەیرکە…
دارەکان چەند بە یەقینەوە،

بەرگی جەنجاڵی لەبەر خەیان دادەکەنن.
بە ترس، بە دڵخورپەوە…
دەزانن مانای ڕاستەقینە لە گۆشانەوەی دەرەوەدا نییە؛
ژیان خۆنەکی قووڵە لە ژێر خاکدا،
بە دەستی "ڕەگ"ەکان دەنووسرێتەوە و
نەخشەی بەهارێکی چڕتر، لە بەدەنگیدا دەوە.
وەرینی هەر گەڵایەک،
کەنەشکە بە دەستبەرداربوون؛
ئازایەتییەکە بە سپاردنی ئاو ڕابردووە زەردبووەی
کە بووەتە باری گران بەسەر شانماندەوە.
لەم کەناری کەنەشدا،
دارەکان لە هەرا و زەنای "بوون" دەنە دەرە،
تا گوێ لە دەنگی ڕەگەکانیان بگرن؛
بەرەو تەنهاییەکی پیرەز،
بە ئاوەی لە پەنا کەوەی زستاندا،
بەهێزتر، باڵا بکەنەوە.
ئەمەش وەک پایز…
ئەگەر ئەمەڕووت و تەنیاین،
ئەگەر خۆنەکانمان وەک گەڵا هەوەریون،
ئەمە مەرگ نییە؛
گەڕانەوەیەکی ئەفسوناویە بە ناو "ڕەگ"ەکان.
ئەمە لەرین…
نەک بە تەپڵەینی کات،
بە ئاوەی لە ناو وەرینەکاندا،
مانایەک لە خەمان بخوەقڕنین.
پایز کۆتایی نییە…
وەستانەکی پیرەز،
بە ئاوەی بە هەناسەیەکی قووڵتر
بەرەو ئاسۆیەکی نوێ هەنگاو بنێین.

کۆتایی ساڵ.. شیعر\ خولیا حسێن

بمهێژنێ ئەی کۆتا ساتەکانی ساڵ
بمهێژنێ
وەک ڕەشەبای دواین ساتەکانی پایز
کە درەختان دەهێژنی
بمهێژنێ
دام تەکەنێ
لە هەموو
ئومێدێ وشکەوەبووەکانی
زەمانەکە بوونەتە چەپڵەری چەکنی بەردەم ڕووبارەکانی شادمانیم
بمهێژنێ و
دامتەکێنێ لەگشت خونێ هەبزەکاوە کابووسیەکانی
مانگە شەوەکانیان
لە کردمە شەوی تار

ئەی دەمە کورتەکانی کۆتایی ساڵ
شەنەبامکە
شەنە بامکە
شەنا با
جیامکەرەوە
لە پووش و
پەڵاش و
زیوان و زەردەواڵە زیان بەخشەکان
شەنە بامکە
شەنەبا
بە شەنە پەنجە زیوینیەکانی سەر جەخینی منداڵیم
تا وەکوو قوبەی
یاقووتی
گەنمە ئەسمەریەکانی
بەرهەتاوی تەمووزی تەمەن
دەبریسکەمەوە
هەر شەنەبامکە و
مەوەستە
تاوەکوو هەموو
ئومێدە وشکەوەبووکان و

خۆنە کا بووسیەکان و
پووش و پەڵاش و
زیوانە زیان بەخشەکانم لە جیا دەکەیتەوە
هەر شەنە بامکە و
مەوەستە
منیش
ڕووناکی هەموو گلێپە داگیرساوەکانی سەری ساڵ
لەسەر شەقام و
لە ماڵەکان و
لە نێو کلێساکان و
بازاڕەکان هەیە
دەیانگوازمەوە نێو شادەمارەکانی بوونم و
دابەشیان دەکەم بەسەر
ناخ و دڵ و
دەروونی هەر هەموتان
تا سبەینێ و
ساڵی تازە و
هەموو سات و
کات و ڕۆژ و مانگ و ساڵەکانی داهاتوومان
بکەینە چراخانی هەمیشەیی و
ئاوازی پێکەنینمان بگاتە ئەستێرەکان و
خەندەی خۆری بەیانیانیش بگوازینەوە سەر لێوە خەندە لە
دزراوەکانمان

عەقڵەکەی بە عەقڵ.. شیعری نێوزاد بەندی

یەکێک لە ترسناکترین شتەکانی مرۆڤ،
عەقڵە ..
کاتە خوێندنەوەت ئەبە
بە دنیایەکی ترسناک ..
بە داهاتووە ترسناکەکان ..

بۆ پرسیارێ ترسناکێکان ..
* * *

عەقڵ واتەئەکا، خەم بخۆی ..
لە جێی خواردن،
ماف بخۆی ..
خوێن بخۆی ..
درۆ بکەی ..
جنێو بدەیت و ..
سوێن بخۆی ..
پیرۆزیی بخوێقێنی و
پیرۆزییەکان هەڵاج کەی ..
هەزار دەرد دروست کەیت و
ئینجا نزای عیلاج کەی..
عەقڵ پەت ئەکا بگری
یان قاقا پێ بکەنێ ..
عەقڵ ئاوارەت ئەکا،
لە کەمپ و ژێر هێشماڵا،
بۆ پێنج خۆزان، یەک سەرئاو،
شاد و شوکر و ڕازی بن ..
یان بۆ هەزاران ڤێلا وتاوێر و مۆڵ و کارگە،
هەشتاکە هەر برسی بن ..
عەقڵ ئەتکا بە جەلاد ..
بۆ پیاو کوژ و سەزانیی ..
بۆ ژێر دەست و داگیرکەر ..
بۆ مۆدێگی پێشیمانیی ..
قەرزار بیت ،یان دەوڵەمەند ..
هێزدار یان ببی بۆ پەند ..
جەنگێکی وا بەرپا کەی،
چوار ملیۆن کەس بکوژی ..
تەپڵەیەک لەسەر کەیت و
بۆ خەیاڵی ئازادی و
نیشتمان و خاکەوە،
ماڵ و منداڵ هەتیوکەی ..
فرمێسکی هەموویان و
خوێنی خوێشت بڕژی ..
عەقڵ هێنمایییت ئەکا،

بە ڕێگای خیانەت و
بە قومار و بە نادی ..
فرۆشتنی قەڵەم و
لە گۆکردنی ئەقڵ و
زۆنا ژنیی و گۆادیی ..
عەقڵ ڕاپەچت ئەکا
بە دڕیای نائومێدیی ..
بە ڕاکردن لە خۆت و ..
هەڵبین و
خۆ کوشتن ،
ئەسپایی .. هێدی هێدی ..
هەموو تەمەنت ئەبا
لە ڕێی ماڵ و پارەدا ..
لە دوکانێ بەند ئەبی ..
یان لە فەرمانگەیەکا ،
سندم ئەکاتە قاچت،
چل پەنجا ساڵ شانازیی،
ڕۆژکانت دووبارە و
سەد بارە ئەکەیتەوە،
بە بێ ئەوەی پارە و ماڵ،
خەفتەکت چارە کا..
عەقڵ ئەتخەڵەتێنێ،
بە دوای تارماییەکانا
ڕا ئەکەی، وەک ڕەشەبا ..
شتێ لێت ئەبێ بە خوا ..
لە خەیشت ناپرسی کوا ..
عەقڵ سواڵت پێ ئەکا ..
عەقڵ هەر چۆنی بوێ ،
بەو شێوەیت لێ ئەکا ..
هەشتا شەرکتان دیوە،
بۆ من ملیۆنەرم؟
یان بەرخکتان بینیوە،
واز لە بەرغڵ بهێنە و
توشی گێشگیریی بە و
بە خەی شیعر بنوسە ؟
تیمساحکتان بینیوە،
لە پێ جەنگی جیهانیی

تیمساحان هەڵگیرسێنێ ؟
مارێکتان دیو،
سجنی نهێنی خۆی هەبێت و
سەدان مار بفڕوتێنێ ؟
چۆلەکەیەکتان دیو،
بە دانێ درێ بکا ؟
کەرکەدەنکتان دیو،
بە ناز و مەکر و عیشوە،
هەزارەها کەرکەدەن
گەمژە و دەستەمۆ بکا ؟
قەت سەگکتان بینیوە
یاسای برسیکردنی
سەد ملیۆن سەگ ئیمزا کا؟
گوێدرێژکتان دیو ،
شەوان هەتا بەیانی،
لە داخی زوڵم نەخۆش و
بیر لە شەڕش کاتەوە و
بانگەشەی کەدەتا کا ؟
داڕکتان قەت بینیوە
نان و قوتی ملیۆنان
داڵی هاوڕێی هابگرێ ؟
بەکتریایەکتان دیو،
توشی خەمەکیی بوو بێ و
هەر کوچە و پەنابگرێ؟
سەقاقوشکتان دیو،
خۆی لە سەقاقوشکان
بکا بە نوێنەری خوا؟
مەگەلکتان بینیو،
گیا و لەوەڕی لە بدزن
نەباعەنن ؟ نەڕەن : کوا ؟
★ ★ ★
(قەت یەکەک مەکە بە هەموویان، قەت خەیشت مەکە بە یەکەکیان..
بە ئەوەی نە هەمووانت لە کیس بچێ و .. نە بیشبیتە یەکەک لەوان
..)
★ ★ ★
تەنها ئەو کاتانە خەتیت،
کە تەنها لەگەڵ خەتیت ..

تەکەڵاوی ئەوان بووی،
پارچە پارچەت ئەکەن و
لەت لەت ئەتکەن بە خەیان ..

⋆ ⋆ ⋆

تا زەر دەنیا نەبیت،
قەت هەنگاو هەڵەهەنێ ..
ئەوانەی کە پاڵ ئەنرێن
بە کەوتن و بە دواوە ،
ئەوانەن خوا وەکیلیی
هەنگاویان هەڵهێناوە ..

⋆ ⋆ ⋆

عەقڵ،
ڕێگای قاچاخ و
زیندان و
کەمەڵکوژیی و
سەدارە و
ئەشکەنجەدان ..
سیخوڕیی و
کورتەی هەوا ..
بەیاری جەنگ و
کورسی و
چەکی کەکوژ و
زوڵم و
ئابڵوقە و
حیزب و
چاوەڕوانیی، دروست کرد ..
عەقڵ ،
حەیای عەقڵی برد

غـــوربەت.. شیعـــری کـــاوەی خەسرەوکاوانی

* *

پێشکەشە بە گیانی پاکی هاوسەری کۆچ کردوم کە لە 18/6/2020 بە نەخۆشی کۆچیی دوایی کرد

هێندەی یەکەمین دیدارمان
موشتاقی دیداری تۆم
ساڵانی دوری وغوربەتیت
ئازاری نێو روحی خۆم

تۆ نازانی ئەم سۆفرە
چەندە بە ڕەحم ئازارە
تۆ نازانی هەورینی
یەکەمین وەرزی بەهارە

لە دوایی تۆوە جەستەیەکی
بە ناونیشان و بێ گلکەم
ڕۆژان دەوا و پێکە خەمی
دووریت لێ نێو ڕەحم دەخەم

بەبێ تۆ نیشتمانی دڵ
ئێشک وهێنسک وماتەم
وەڵاتێکی بەبێ ئاڵاو
سەرتاپای تاریکی و خەم

واتە نەگەی چرکە ساتێک
عیشقت لێ نێو دەم وونێ
ئێو ڕۆژەی کە دەمێوە لات
خۆشترین ئاهەنگی منە

2023/6/17

kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

لەگەڵ ڕۆحی سەبا.. شاعیر محەمەد حوسێن (شەهریار).. وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

ئەی سەبا بە تۆ چیان گوت کە وا
خامۆش بووی
چ شەرابێکیان بە تۆ دا کە وا بێهۆش بووی

تۆ پەرستگای ئاگرینی عیشق و سۆز بووی
چ ڕوویدا کە وەک خۆمۆش خامۆش بووی

بە چ دەستە ژەنیت ئەو سازە ، سۆزی شەوانە
کە خەت لە نەرمە نەغمەی بەخود و بێهۆش بووی

تۆ دەنگی سەدان ئاواز بوویت ، دڵان سەراپا گوێ
چ ژنەفتی کە وا بەدەنگ وە گۆش بووی

گەرچی لە نەو خەڵقا وەفا نیە
بەڵام ،گومم
باوەڕ مەکە کە تۆ چوویت و فەرامۆش بووی

نازی دەکرد بە کراسی ناسکت لەش و لاری تۆ
نازەنینم چ بوو کەوا کفن پۆش بووی

شەمعی شەوانی تاریک بوویت و لەوخەندەی ژنان
لەگەڵ شنەی بەربەیان هاودەم و باوەش بووی

دڵی شەو حەری بەهشتی بە باڵینت هاتووە
کە تۆ شەیدای زوڵف و بناگۆشی ئەو بووی

ئەی ئارامگا کە سەبا خەوتووە لەژێر سەنگت
بە چ گەنجینەی نهێنییەوە کەوا

سەرپۆش بووی

شەهریارا ! چۆی تینوێتیم لێ جگەرمی هەڵقرچاند
بۆچ وا دوور لێ چاووی پەنهش بووی

غەزەلی ژمارە ١٣٣
لێگەڵ ڕەحی سەبا
شاعیر محەمەد حوسەن (شەهریار)
وەرگێڕانی لێ فارسییەوە شەهلا نوری

ماااااچ.. شیعری\ نەوشیروان ئازاد

تەنیا
ماچەکم بدەرێ ،
ئەی سورگوڵ،
تەنیا ...ماچێک
گەلێ ماندووم ،
ماندووی ڕێگایەکی دوور . لێم مەپرسە ،
ڕەبواری کوێم ،
لەکوێ هاتوم ،
بۆ کوێ ،دەچم ،
من ڕێگەی، عەشقم
لێ وونە ،
دەرگای دڵم
نادەزمۆو ،
تێ نازانی ،
کە من لەکوێم ؟
منم وونم...
یادنیایێ ، لێمن وونە ..... تەنیا ،
ماچەکم بدەیێ ،
ئەی سورگوڵ...

تەنیا ماچێک و هیچی دی .. زۆر شکەتم …
تینو و برسی ،
شاعیرێکم سەرلێ شێواو بەدوای ناوی خەما وەم ،
تۆ نازانی ، چیناوم؟
تۆ نازانی کە یەکەم جار ،
بۆچ زمانێ ،
بانگ کراوم ؟ ……..
تەنیا ماچێکم پێ بدە ،
ئەی سورگۆ
تەنیا…یەک مـــــــــاچ
بەەەن بێ ، کەناوت نابەم ،
لای هیچ کەس باسی ناکەم عاشقێکم بێ ناونیشان بەدوای تیشکی خۆرا وەــم ، ئەی تۆ ..جـــی خۆر پێ نـــازانی بەەەــن بێ کە دەزیمۆ ،
ەازێکانت نادرکێنم … بەساڵیادی یەکەم ماچت پێشنگی خۆرت بەدێنم
……
تەنیا ماچێک ،
ئەی سورگۆ ،
تەنیا ماچێک و هیچی تر… دڵوانێیکی سەرشتم بەدوای شەمی خۆا وەم ، لەم لاێیە ،
تۆ کچی یارت نەدیو؟
لەکۆ دڵواریان هەداو؟ چاوی سەرنج ..
لەکۆ بدەم ،
لەکام لاو.
..…
تەنیا ماچێک ،
ئەی سورگۆ ،
تەنیا ماچێک و
هیچی تر تەنیا ،
م
ا
چ
ێ
ک
……
نەوشیروان ئازاد
کوردستان

باری فریاکەوتن.. شیعر\ کەنعان مدحەت

دەمەوێ پێش کات کۆم
پێم لێ نمونەی شۆڕ نەکەوێ
دوو دنیای جیاواز
سەر بە دوو فەرهەنگ
ئایدیا و
هەڵسوکەوتی لە یەک نامۆتر
هازی بە قەدەر
بە ئەوەی جێ پێ هەڵگر نەبم و بەشێ
لە بەینی قوتی دارا و نازدار

حەزم دەکرد پاش کات کۆتبام
لە شارێ ئەسرەیەکی بە نەوت و غازا
لە دایک ببام
لە قەراغێ جگەی باخکا
هەشێ هەیحانێ
لە سنگێ هەورازی شاخکا
سەنگەری ئاشتی
لەگەڵ هەناتنی هەژیشا
دەسکێ گوڵێ کۆیم بە قازی و
شێخ سەعید و شیخ مەحمو بناردبا

ببورن
پەلەمە!
کەسانێ، لە دەرگای حەوشەما
بە پاروویێ نان
چوونەتە تکا..
پیرێ پەاوێ، هەز، پشتی لەکردووێ و
ناگا بە گەچان
بە مژێ هەوایێ دەر و دەشت بکا
مناڵێ

بووکەشوشە شەکەی
لەی دەخوەە؛ ژیر و بەخەم بە
سە مانگی دی کە موچە
لە هەوارا بار دەخا
خەم، شیر و دایبی و لانکەت بە دەکەم و
هەر بە خەیشم پاشماوەی قنگی هەرەم دەسەموە

فرمێسکی کەچ و تاری دە.. عەلی سیرینی

ئەم شیعرە بە بۆنەی کەچی دوایی زانا و ئەدیب و نوسەری گەورەی کورد مامۆستا مەلا حوسامەددینی مەلا عەبدوللا قەرەداغیە، کە لە شەوی یەکشەممە لە سەر دووشەممەی 1ی دیسەمبەری 2025 کەچی دوایی کرد. مردنی ناوادەی مامۆستا مەلا حوسامەددین خەسارەتکی هەرە گەورەی کورد و کوردستان و زانست و ئەدەبە. کەستکی بە پایانی خاکی بە نازی حەریری و خانی و نورسی و مەولانا و شێخی بیارە و جەزیریی و نالی و سالم و مەحویە.

دامێنی تاریکی دایگرت ئەم شەو کەچی ەەژەکی تر
لە قەیلولەی بە ئاگایی ەەتی کرد بە سەرما مەلەکی تر
لە غەفەەتی گوناهی دووریم مەحروم بووم لە شەوقکی تر
لە ناکاوی جەمعی بە ئاگا خامۆش بوو شەوچراغکی تر
ەەشەبای بە بەختیی هاپەچی کرد گوڵستانکی تر
حەسرەتم بە کورد باری کرد نالی و خانی و هەژارکی تر
بە دەشکاویی مائاوایی کرد لە کورد شەەسوارکی تر
کە دیم سیس بوو باغستان زانیم وشك بوو هەوارکی تر
لەپی ەەشی مردن بردی سەر و مەزاری زانست و ئەدەب
کاروانی مەینەتە هوو لە کورد بە کەست و خەمانکی تر
ەەژنەی حوزنی ئازەلە بە سەر میللەت جارکی تر
بە بەختی کوردە وا شکا لە دەستی حوسامکی* تر
لە گرانی خەم و حەسرەت وەرانیە ەەح و دەروون
سوتانی خەرمانە و ەەشپەشینی بەهارکی تر

بۆ هودەیە بۆ گریە هانای بۆسەی دۆ کەوی
سوتان کەوتە بارێکی تر کەچی نازدارێکی تر
پڕ ئا ناگا چاوانی حوزن و گریان بۆ هاواری دۆ
دەسوسانۆ هزری غەمگین بۆ دەست نانانێکی تر
بریتی کەچت ئازیز هەمیشۆ سەوزۆ تا ئەبەد
بۆ بۆ مردن لۆ بیرمانی نا باتەوۆ زەمانێکی تر

- حوسام ناوی مامۆستای کۆچ کردووۆ، مانای حوسام بۆ کوردی واتۆ شمشێر.

گەۆان.. شیعری ستار ئەحمەد

هەکە بەسەر زامی جەرگما ..
کە خوۆن رەنگی کەچبار دەگرۆ "
تۆ ئەو چاوەی پێی دەۆانم .
ئیتر بارین لەباران ناپرسۆ ..
بۆ هەناسەم دوات دەکەوم ..
دڕپێك با بەقەرز دەکەم "
چارەسەر بۆت بۆ خنکانم .
لەوەتەی شەماۆ بۆزارە ..
لەخەونی زەردی خۆرەتاو "
دۆفەم بۆرۆو نیگای شۆوگار .
پەلەقاژەی دیدەنی تۆم ..
لەپشت دەرگای چاوەۆانی "
لەنۆو تۆلبۆندی چوار دیوار .
مەلە ماسی لۆیدەگات و
ئاو فرمێسکی گوۆ دەژمێرۆ .
ترپەی دەروونم بانگ دەدا ..
لەپەرستگای تاسەکاندا "
جاێی مردنم بۆ دەدرۆ .
کەتۆم ناسی ..
عەشق ناخمی وردو خاش کرد.

هەرچەند گەڵام ..
پارچەکانم کۆکەمەوە " ..
خوێناو بەر دیدەمی دەگرت .
ساتێك دەبم بە رووبارێ
دەمێك دەبم بەکەرتە شاخ .
نەشیعرم چڕ دەردەکات "
نەهەناوم دەبێت بەباخ .
ئیتر نازانم بابردە ..
لەکوێ جێگەی دەبێتەوە .
ئەم زریانە تەواو نابێت ..
هەستم وشەی هەڵژاوە "
بۆ پێنووس کێناکرێتەوە .
لەکوێی ..؟
نسرمی شەو هەڵگرم و
رستێك ئەستێرەت بۆ بچنم .
خۆ من لەتۆدا هەڵوەریم ..
هەتاکو کەی ـ ؟
دەست هەڵناگری لەکوشتنم .

ستار ئەحمەد

نـــزای دۆ.. شیعـــری کـــاوەی خەسرەوکاوانی

ئەستاش چاوم لەو دەرگایە
بۆیەکەم جار
کە تۆی لێ هاتیە ژوورەوە…
چاوکیشم لەو رێگایە
تۆی وون کردو
منی خستە شەوەزەنگی بێ نوورەوە…

لەو ڕۆژەوە کەسێ نەما
هەواڵی تۆی لێ نەپرسم
خەمێك نەما بەیادی تۆ نەیخەمەوە…
ئەشکێك نەما بۆتۆ نەژێ
لە شەوانی بێ تۆی دا
ئەستێرەیێك نەماوە کە
نەیکەمە هاوڕێ خەمەوە…
دڵم ئێستا نزا دەکات
ئەی چاوەکان
گەردنتان قەت ئازاد نەبێت
بەبێ تۆ ئێستا چۆن بژیم
کاتێك ڕەحم بەدیداری تۆشادنەبێت

4/2/2010

kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

وەستان لەسەر ڕێی هەساری یادەوەری.. شیعر: عەبدوڵا سەمان(مەشخەڵ)

سەیری ساعاتەکەی مەچەکتم بێ بکەی ئەی برادەر
تا بای غەم هەڵینەکردووە و نەبووینەتە گەردوتەزی
نەو سامناکیی ئەم گەردوونە تاریکەی بوون
تا نەبووینەتە تیشکێکی ڕاوەستاوی نەو زەمانێکی چەماوە
سەیری ساعاتەکەی دەستت بکە هاوڕێ
با چاوەڕوانی درێژ بەتۆوە هەتا گەردوون بشایيەکان لەخۆ دەگرێ
با هەتاوەکان بۆن و بمانبژن بە لەواری ئەو ڕووناکییەی کەچاوی
ئێمە نایبینێت.
چی لەو قەدەرە تاڕێ بکەین هاوڕێ کە بێ فەنا مەحکووم کراوین
ئێمە لەنەو تنۆکەکدا لەتاریکیی لەدایک دەبین و دەمرین
دەزانین و دەست بێ چێ هەتاوەک و

پەلی داری زانستەک و
دەزینەوەیەکی تازە دریژ دەکەین هەتاوەکو
هەنگاوەک بچینە ئەودیو سنوورەکانی ڕووناکی
بچینە ئەودیو هەڵەکانی بینین و دیوی ئەودیوی نهێنییە شاراوەکان
هاوڕێی زەمەن خەرا دەوا..ەنگە فریای پەکەنینەک
فریای ماچەک
فریای سەرما و گەرمای وەرزەکی تر نەکەوین
تە تەماشای سەعاتەکەی دەستت بکە، بزانە چەند ساڵی تیشکیی لە
هەقیقەتەوە دوورین
بزانە چەند هەسارەی درەمان بڕی و
چەندجار بە دەوری نەزانیی و بێئاگایی خولمان خوارد و نەمانتوانی
خەرایی خەمان تەمار کەین
بارستەی خەمان ون کرد و لانەو زەمەن بووینە هاوکێشە سادەکەی
فیزیای ژیان
هەزەک هەیە بڕەو ناوەند بڕەو خەمان کەشمان دەکات
ئەمە لانەو سەرسوڕمانی هاوکێشەکەی ئەم ژیانە ورد ورد بووین و
ئەنجن ئەنجن کراوین بەکات
جارەک بە گەشەی تەوژم و جارەکیش بە جووڵەی جگەڵە
ئای لە فیزیای ئەم ژیانە پە لە مردنە بەمانایە
چەن وەکو کات، ژیانی چەماندینەوە
سەیری سەعاتەی دەستت بکە هاوڕێ
زەر درەنگە ..با لەوە زیاتر نەبینە جەی مشتومڕی نەفاکان
لەوە زیاتر نەبینە جەی قسە و چیرەکی نەو داتاکان و هاوکێشەکان
با لەوە زیاتر نەبینە کوژراوی نەو جووڵە و گەشە دەم تیژەکان
با لەوە زیاتر نەبینە گەردی نەو گەردوونی وشکی و تاریک و سارد
با تەزە کات بگرینەوە و دەست بە زەمانەوە بگرین
تەش سەعاتی مەچەکت وەک دڵی بەئەقڕەت قورمیش کە
با بەردەوام چرکە چرکە لەبدات و قەت نەوەستێت
هەتا دەگەین بە نهێنی ئەودیو ەنگە ەشەکان و
هەهەنانی ئەو مەتەەی تەەزگاوییەی ناومان ناوە بوون و ژیان.

عەبدوڵا سەەمان(مەشخەڵ)
ئەیلوول – تشرینی یەکەمی ٢٠٢٤

لە ژێر سێبەرێکی نامەدا..
نەوزاد بەندی

ئەزانم ئاگات لەمە و منیش لە تۆ بە ئاگا
ئەزانم چاوت لەمە و بۆ من نییە یەک نیگا ..
کەی بتوانێ ئەمبینی ، پێت ناگەم نە بە ڕێگا ..
نە بە پەنجەرە و دەرگا..
یەکەمجار کە تەم ناسی ،
هەڵمگرتی لە جەدا ..
کە زانیت ئامادەت بووم ،
بۆ دوور منت فڕێدا ..

★ ★ ★

هەر بۆ هەمان کەڵانا ..
ساڵی جارێ یان دووجار ،
دێت ئەبم بە خواستی خەم ..
چل ساڵ زیاتر بوو ئەڕۆ ،
بوو بوو بە ڕەنگی کانی بەم ..
کانی بووە بە پەڵاس ..
هاوڕێکانم هەموو‌رین ..
ئێویش چووە دوو تۆی خاک،
تەپکی نەمساویی جەنگ،
کردی بە کەڵگەی برین ..

★ ★ ★

نەک هەر مرۆڤکانی،
خانەکانیش گەڵاون ..
زەربەی زەریان نەماون ..
کەشک و تەلاری بەرز و ..
تەنیاییان تەدایە ..
بەجگە لە مرۆڤ ، هەرچی
شت هەیە لەوەدایە ..

★ ★ ★

جار جار بە جانتا و
خاولی و
دەرمانی دان و گوێزان ..
ئێستا بە زانکۆی موسڵ ..
وەک سەردانی گۆستان،
بەرامبەری ئەوستم ..
ئەمەو یەک شت ماب،
وەک پێش چل ساڵ و زیاتر ،
هیچ شتێ نادزمەوە ..
ئێچمە کافیتریایەک،
بەکو ڕەکەوت یەک پیالەی
ئەو سەردەمی لا ماب ..
ئێستا زەحمەتە بە خوا ..!
ئێستا گشە و کوچەی
دوورە دەستی ناو زانکۆ ..
ئێستا بەکو لێی ماب،
شونپێیەکی من و تۆ ..!

⋆ ⋆ ⋆

ڕیزە مەمی کوژاوە،
لە کانیکی کانی
یادگاریدا ئەبینم ..
بەیار ئەدەم لەمەودوا،
ئەو چەند مانگەی کە ماومە،
بەینباخێ ببەستم ..
نا .. نەک بە یادی تەوە ..
زەحمەتە تەقاعود بی
بە تیشەرت و کاوبۆوە ..!

نەوزاد بەندی

فرمێسکی کچ و تاری دڵ.. شیعر: عەلی سیرینی

دامێنی تاریکی دایگرت ئەم شەو کچی ئازیکی تر
لە قیلولەی بێ ئاگایی هاتی کرد بە سەرما مەلەکی تر
لە غەفڵەتی گوناهی دووریم مەحروم بووم لە دیدارێکی تر
لە ناکاوی جەمعی بێ ئاگا خامۆش بوو شەوچراغێکی تر
هەشبای بێ بەختیی هاپچی کرد گوستانێکی تر
حەسرەتم بۆ کورد باری کرد نالی و خانی و هەژارێکی تر
بۆ دڵشکاویی مائاوایی کرد لە کورد شەهسوارێکی تر
کە دیم سیس بوو باغستان زانیم وشك بوو هوبارێکی تر
لەپی ئاشی مردن بردی سەر و مەزاری زانست و ئەدەب
کاروانی مەینەتە هوو لە کورد بە کەست و خەمانێکی تر
ئازنەی حوزنی ئازاڵێ بە سەر میللەت جارێکی تر

لە گرانی خەم و حەسرەت وەرانیە ئاح و دەروون
سوتانی خەرمانە و هەشپەشینی بەهارێکی تر
بە هودەیە بە گریە هانای بەسەی دە کەوی
سوتان کەوتە بارێکی تر کچی نازدارێکی تر
پە ها ناگا چاوانی حوزن و گریان بە هاواری دە
دەسوسانە هزری غەمگین بە دەست نامانێکی تر
بە بەختی کوردە وا شکا لە دەستی حوسامێکی تر
برینی کچت ئازیز هەمیشە سوزە تا ئەبەد
بە بە مردن لە بیرمانی نا باتەوە زمانێکی تر.

عەلی سیرینی

هەمـــزاتـڤ لـــــە (دەوڵەتـــی

خۆشەویستی)دا.. و: نەژاد عزیز سورمێ

هاتم (دەوڵەتی خۆشەویستی)م دامەزراند
ئەوجا بیرم لە دروشمێك
بۆ ئەو دەوڵەتە كردەوە :
ئەویش،
دەستت لە دەستمدا
پرچت،
ئەو كەوانەیەی
سێبەرمان لێ دەكا..

بۆ دەوڵەتەكەم،
بیرم لە سروودێك كردەوە :
ئەو سروودە،
ئەمانیا نییە لە سەرووی هەموان
داغستانیش نییە..
ئەو سروودە
خۆشەویستییە لە سەرەوەی هەموان
ئا ئا ، خۆشەویستی لە سەرەوەی هەموان..

ئەو جار،
بیرم لە ئاڵایەك بۆ دەوڵەتەكە كردەوە :
سوور.. خەباتە
سپی.. ئاشتی
زەرد.. جیابوونەوە..

پاشان دەستەچیلەیەكم چنی و
هەنگێكم لە
پەلكەزێرینە پێكهێنا و
نووسیم:
عاشقانی دونیا یەككگرن!
ئەوەندەی نەبرد پەشێكام
نەمدەزانی دەوڵەتەكەم
ئەو هێزە لەبننەهاتووەی هەبێ،
ملیۆنان ڕوویان تێكرد

داوای پەنابەری سیاسییان تێدا کرد.

() ﷺﷺﷺ

لەسەر نیو بڕگە دەنویت
لادیوارە نیە؟
پشتی پەو بدەیت
کەمەی ژوورەکەش،
قەشتەکی گەورەی تەکەوتووە
هەرەس دەنە.. هەرەس
ئاگردانەکە دەکوژێتەوە
چەند دارێکایەکی خراپە
دادەتەپە.. هەدەکە!
بنەڕە ئەو دیو تەلارەکان
دەوەک..،
لەنەو مەرگەکدا
باغەک..،
لەپەپوولە ئاو پرژەن دەکات
کوختیەکان..،
لەگەگم کەوتوون
باەی ئاسمان،
بەباچەی شمشەر قرتاوە.

عارف کوردە

خار و مەخەک.. شەهلا نوری

وە سەفایە
خار پەدەخەنە لە باخی بەهار
وە گوەی مەخەک هەناسەی چیمەن و
گوەی هەنار
خار لە دەووری مەخەک
وەک ەەمانەکە مەخەک بەرەک ەەش
لە شەداریا نەرم و نیانی
لەتەک دارزیا هەردووک دەئاەەن

مەخک سەرسامە بە بە و بەرامی

دەنرەوە بە ڕەنگ و جوانی
نەخش سوودەندە دەبەر دەرمانی

خار دڵاوێنی
گوڵی بە وجوان
بزمار وەرگری تیژڕەوی بانی
کە تە لە سەفای
من تیژی بزمار ووە، بڕەو ناو شانی

مێشک دەتە جواو
وە کۆلوپەلی پشت وە بانی خوریت
بە ماوەیەکیش بانم هەڵدەگریت

خار ئێژە
تە وشک دەکرێیت وە چێشنی جڕاو جڕ
دەهاڵێیت سەر تا خوار هەر وە ژەر خار

مێشک هات وتی
بومەسیاقەت
دەکرەمە چێشت ،و شرین و شڕبەت کەکم زەر ئەوە
شەوانەی حەسرەت
هێشتا هەر خونچەم لێدەکرەمەوە
گەڵا سەوزم و
درەختی گەرمیان
خشڵ و پێشاکی ژنی شێخان

شەهلا نوری

مشتێک لە خەرمانێک.. شیعری نەوزاد بەندی

ئەوانەی ڕابوردوویەکی ناخشیان هەبوو ، بەختەوەرن ..
یادگارییەکی جوانیان نییە ،

دەیان بەی توند بە ،
بەی بگرین ..

جاران شەقام بانگی ئەکردین،
بە پیاسە و
خواردنەوەی چایەک و
بینینی ئەو ..
کەینی ەەژنامەیەکی هاوکاری ..
گەڤارەکی کاروان .. بەیان ..
ەەشنبیری نوێ ..
نووسەری کورد ….
بزمارەەژکردنی پەەاو،
بە بەرەنگاربوونەوەی لەزمە بارانی پاییز،
کەەکە بەفری زستان ..
بە بینینی ئوتومبیلەکی ڤەەگسن واگەنی تاقانە، پەمان ئەوت بەقیی،
کە دەرمانسازەکی سوورفل،
بە دوو چاویلکەی خەەوە بە هەواشیی پارکی ئەکرد..وا بزانم ناوی سورکەو بوو..
بە بینینی سە چوار مامەستای بەینباخ لە مل،
لەبەردەم چایخانەی شەعب،
باسی ەاپەرتەکی ەادیەی مەنتیکارلەیان ئەکرد،
سەبارەت بە دەزی کورد ..
ئەمە، شەقام ەاوم ئەنە ..
لە تەکەژانی ئوتومبیل ..ماتەە سکیل ..
لە گەواەە دوکەەی تاریک ..
لە حەشاماتی گەنجی بە ئیش ..
لە ەشانەوەی نەرگەلە ..
لە پرسەی هەمیشەیی باران..
لە کەچی دوایی گەڤار ..
لە تیەرکردنی ەەژنامە ..
لە ئاەودە بوونی ووشە و
کەپلە و
ئیلهام، بە حەبی میبرەبامەت..
لە ئایفەن بە دەستی خەواەوو ..
لە سوپای لوتبەاو و.. لەو ئاوساو و ..دەراوی قژی وەک کەاو ..
لە فرەشیاریی نائومەد ..
لە کەیاری هەخەەتاو ..

لە نادادیی ..
لە وەنەی گەورەی ئەوانەی
نانیان سەرنگون کرد ..
ئاویان تێدوو خست ..
پێکەنینیان بە یاساکانی تیرەر، هاپێچ کرد ..
مەمکەکانی نیشتمانیان فرێشت ..
خوێنی مەژوویان پێ کرد لە جێتێ ..
جنێویان لەسەر فیشەک موتوربە کرێ
فیشەک و تفیان لە یەکتری پێوەن کرد..
کێوو و تاراوگەیان لە یەکتر مارێ کرد ..
جوانکارییان بە جاش و مستەشار کرد ..
سەنتەری توژینەوەیان بە جێت دامەزراند ..
درەختیان خستە ژێر ئابووقەی ئاوەوێ ..
پەستی باڵایان دا بە مشار و ..
تێزلەنانیان بە، سن و کیسێێ و کولێ و
دوو پشک و ئێژدیها کرد ..
هەنگ و گوێ و تریفەی مانگ و
کانییان بە بەها کرد ..

ئەوەی کورد نەبە، بەختەوەرێ..
چەندین کێێو، بە بە ڤیزە،
بە بە فێێکێ و ئوتومبیل،
بە پەی پەتی و لە نیوەشەوا،
لەبەر باران،
هاپێچی سنوورەکانی نەکردووێ ..
براکوژیی چەندین خولی پاێێوانەتیی بە نەکردەتەوێ ..
ڤ و دووبەرەکیی،
لە نەبەتێ بیر و باوێێی سەرکی..
لە شەیتانی نەبردەتەوێ..
لوتبەرزیی و تەمێێیی و حەرامخواردن ..
قێێ قێ و یەکتر شکاندن ..
وەاتی بە موچێ و
بە ئامانێ و
بە تراموای و
بە میترێ و
بە کارەبا و
بە ئاو و

بە بارانی نەدیوە ..
بە مژووەکا تێنەپەڕیوە،
کرێکارەکانی برسی بن و
بێکارەکانی ملیاردێر ..
گەمژەکانی بەرپرسی باڵا بن و
زاناکانی لە زیندان و
لە چایخانە کۆنەکانا،
ببنە گاڵتەجاڕی خەڵک و
پە کردنەوەی بڕشایینەکانی پێیج و
پرسیارە بە تامەکانی
ڕۆژنامەنوس و پەیامنێر ..
لە پاریس سەرکردەکانی تیرۆر نەکراوە ..
فەرماندەکانی لە زیندانا دانەزاوە ..
لە ئابووردووی پێشیمان نییە..
بە داهاتووی بە ئاوات و دڵستەوسان نییە..
دەیان جار نەیوتووە ئەم پێنجەیەم ئەبەم و گەر جارێکی تر
بیخەمە ناو مرۆڤەبە شینەکەوە..
ئەوەی کورد نەبە، بەختەوەرە،
هەر هیچ نەبە لە خەیاڵە
ڕقی دنیای لە دراوسێکەی نییە ..
ئەرێیی بە براکەی نابا..
چاودێری ژمارەی دینارەکانی
گیرفانی هاوڕێکەی ناکا..
هەوە نادا نوسەرێکی بەناوبانگی خەیان سوک و ڕیسوا کا ..
جنێو بە ناودارەکانی نادا ..
هەوە نادا داستانێکی لەشفرۆشیی
لەسەر کچە بژارە بنوسە ..
بە ئێکتەرەکانی نان هیچ و پوچ..
هەوە نادا وێنەی سەفی
لەگەڵ خوێن ڕۆژە بگرە ..
حەزی لە بوختان و
لە غەیبەت و
لە درۆ و
لە ترس و
لە ئوتومبیلی کیلۆمەتر سفر و
لە موچەی بندیوار نییە..
نازانە خولە چەماخە و کەمال و مارف کەن ..

وشەی پاراڵل و قبول خاس و سیمیپەایقەیتی نەبیستووە ..
کەانە تازەکانی
بەناوی شار و وڵاتانی ئەوروپاوە نییە ..
سەد جار کەمەنیست و
سەد جار ئیسلامی تیا نییە ..
پەتپەتەن و سەنگەر گواستنەوە ..
شەی نەوان شاعیرەکان
شەی نەوان بەژارەکان ..
شەی نەوان ماستفرۆشەکان ..
شەی نەوان ئەوانەی باەی برژاوی مریشک ئەفرەشن ..
شەی شیعردز و شیعردزراو
ەماندز و ەماندزراو ..
تابلە دز و تابلە دزراو ..
شەی قەبە و قەبەراو ..ی نەدیوە ..
ئەوەی کورد نەبە، بەختەوەرە ..
هەر هیچ نەبە لە وڵاتە یەکگرتووەکان، ئاەیەکی هەیە ..
هەر هیچ نەبە لە مافیاکانی ،
مافی سکاەیەکی هەیە ..

ئەوەی بە ساوایی بە کەس بوو،
بەختەوەرە ..
لەگەە تەنیایییدا ادە و
دایک و باوکە وەک دوو بەردی دەستاە نایهاەن ..
نایکەن بە کەپییەک لە خەیان ..
لە بەژنگ نادرە هەزار جار ..
نابە بە بوونەوەرەکی خاەیی لە خەی ..
دوای ئەوە بە مەرگی جەلادەکانی ،
قوە ناپەوە ..
بە مەرگی جەلادەکانی ،
ژیانی ناشەوە ..
ئەتوانە گەانکاریی بکا، چونکە خەیەتی ..
عەقە عەقەی خەی ..
چاو ، چاوی خەی ..
خوەن خونی خەیەتی، ئەیژەنە ..
لە ترسی جەلادەکانی،
خەی ناخەسەنە ..
…. هەتا دوایی .. هتد …

نادری نادرپوور لە قەسیدەی (ستەم)دا(*).. و: نەژاد عزیز سورمێ

جگە لە گڕەپانی پێ لە ئاگر و دووکەڵ
بێجگە لافاوی نەخۆشی و کوشتار و خوێن
بەدەر لە ناڵەی تژی نەفرەت ، تووڕەیی
جگە دڕزەخی سەرنگوون و وەرگەڕاو
بێجگە هەشبا
کە لەسەرخۆ
سروودی خەمی
بە گوێی بیاباندا دەخوێنێ
بەدەر لە تڵەی تاڵ و کاڵ
پێم بڵێ ئەی دڵ
چی بە پیاو ماوە؟

ئەوە ئەی میرەکان!
گەورەکان!
ئەی ئەوانەی لە بڕیندییان دانیشتوون!
ئەوە
خاوەن کەشك و بێ خەمەکان!
ئەوە
جەنگاوەرە داناکان!
نازی چی بەسەر
داستانەکانی مێژووەوە دەکەن؟
پشتی چی
بە زڕدارانی سبەی دەبەستن؟
بمرن!
ئەوە سزاتان مردنە
بمرن!
چونکە ئەوەن دەرد و ئافات.

لەوە دەترسم ئاگرپژێنەکان
ژێ زاری خوێنینی خۆیان بکەنەوە..
ترسم لەوەیە،
دەریای سەرشت
نەریت و هۆشت
بە جارێ سەرنگوون کات
شار و ماڵ و کۆساران
تۆك و پۆك دا و
لە مەشخەڵی کینەدا بیانسووتێنێ..
ئاسمانە شینەکان،
لە یەکدی بپچڕێنێ و
ئەو گومبەزە تریفەییە بەربێتەوە ..

سەیرە
لەو تاریکەشەوە بەسامەدا
خوا دەرگایەکی لێ کردمەوە
لەو دەرگایەوە،
لەسەرخۆ تەماشام کرد:
لە هەر گۆشەیێ
لاشەیەکی بێ سەرم بینی..
تۆ ئەی هەموو سەرزەمینی گێتی!
ئەوە چ ئازادییەکە
بە ناهەسەنانت داوە!

دایخە!
چۆنی بەچاکی دەزانی ژی لێ بگرە
جیهان لە گوناهەکانی بشارەوە
زەمین
لە قینی نەهێنیدا دەتوێتەوە
کینەیەك لە وێنەی تاریکەشەودا..

خۆشن ئەو ساتە تاڵ و
ئەوژە شیرینانە
کینەی ئەو
بە گوناهان سزا دەدا..
وەس بووم
لەو هەموو خۆخواردنەوەیە ، وەس بووم..
ئای ژیان لەگەڵ هەشایدا چەند خۆشە.

که سروشت نوقمی خاك و خۆن بوو
شارستانییەت گەر ئەمە بێ
دەبێ دڵندەیی چی بێ؟
() [illegible] . [illegible] (*) لە (برگذیدە شعرهای نادر نادرپور)ل. 43 کراوە بە کوردی.

هێواسین.. شیعری ستار ئەحمەد

خەم هێدەواسم
بۆنیشانیەکی پرسیارا
کەوانیەک دەکەمە تڵبەند
لەخواروی هیچەوە
بڕۆ کەتایی هستیەک
خاڵ بارانت دەکەم
لەنێوەندی هەشووە شیعرێکدا
ترۆی پێیەقک هێدەمژم
هێلاوی پیت
لەبادەی تینوێتیا کەدەکەمەوە
گوڵاوی مەبەست
بەسەر پێیا دەپرژێنم
گەیشتن بێتە
لەداردانی هەنگاوێ
دابەزینی لوتکەی چیایێ
سەربەینی زاری پەدەشت و هێگایێ
شۆن هەیێ باسکت دەشکێنێ
هەشێ چرۆی عەشق
لەگەی کەچتا دەوێنێ
چەند پڕشم
لەنسەی پرچتا هێنیشم
خوازیارم
لەسەبەری باڵای شەنگتا

سەرخۆک بیخەم بشکێنم
ببم بە تۆو
لە خەمی ونبوودا بمرم
بە گۆلاسی پەنجەکانت
وردە سەمای حەز بدوێنم
لە گۆشەی دیواری ماڵتان
بە گژ هەستی هەژاوما
سەرکەوم بە سنووری ژان
نەتە ئەشکت
دیدەی وشەیەکمی ناسی
نەتوانیشم
بزانم بە گیانی تینووم
بە نیشانەی پرسیارەکا
نیوە شەوک خەی هەواسی

ستار ئەحمەد

فازە عەزاوی لە شیعری (قومارچی)دا.. و : نەژاد عزیز سورمێ

جیهان لە پێش خەتدا

لەسەر سفرێ دابنێ و

پارچە پارچە

قوماری پێ بکە..!

قومار لەسەر خەر و مانگ بکە !

ئەگەر دەاندت ،

وناهی ئەستێرانت بۆ دەمێنێتەوە.

قومار لەسەر درەختی دارستان و باخچان بکە !

ئەگەر دڵەاندت ،

قومار لەسەر بیابان و دەریا بکە

قومار لەسەر شار و گوند و شەقامان بکە.

هەمیشە ئەشکەوت و بنــاوەــرم خەشویستوون.

قومار لەسەر زێڕ و زیو بکە !

دەتوانی گەنجینەکانت پێ لە خەیش بکەی ..

قومار لەسەر خواوەند بکە !

ئەگەر دڵەاندت لانی کەم شەیتانت بۆ دەمێنێتەوە..

لە بەرابەر ژووری پێ لە دووکەڵتدا

ئارام لەبەاو دادەنیشە چاوەڕێت دەکا..

ئینجا بەیەکجاری قومار لەسەر هەموو شتێک بکە

چ باکتە ببیەوە یا بدەڵنی ؟

مادەم دەزانی جارێکی دی.. تا کەتایی

یاریەکە دەکەیــتەوە.

(*) لە کەشیعری شاعیر(فراشة فی طریقها الی النار) بەاوکردنەوەی دەزگای (المدی)- 1998 کراوە بە کوردی.

پشت دیواری مەرگ.. بەختیار محەمەد

لە پشت دیواری مەرگ
وەك منالێكی هاری چەتوون
بانگت دەكەم
ژیان چەند خۆشە ئاوا!
لەو دەچینە باخی نەمری خواوەندەكان
وەك دوو باڵندەش
ئاسمان دەكەینە ماڵمان
ژیان بروسكەی گرانییەكە
لە نێوان عەشقی زەوی و ئاسماندا
لەو،
چەپكێك گوڵە نەرگزی ئەستێرەت
پێشكەش دەكەم
ئێستا ئێمەی ماڵمان لە پشت دیواری مەرگە
ئەرێ دڵی بێ ئەو؟
ئەگەر هاتی
با جێژوانیشمان لە باخچەكەی
خواوەند بێ!
هەردووكیشمان بەیانی
لە ماڵی عەشتار دەعوەتین
بەڵام ئەوەش لەبیر نەكەی
كە هاتی، بێنی خۆشی ئازادی لە خۆت بدەی!
عەشتار بەڵێنی داوە
كە خۆشترین گرانیی
عەشقمان بێ بڕێ
ئێمەش دڵخۆش، پێی دەڵێین:
سوپاس ئەی خواوەندی عەشق!
سوپاس.
سوپاس
بێ ئەو خەونە خۆشە جاویدانییەت.

بەختیار محەمەد

خۆ پیشاندان.. شیعری سەلام عومەر

خەم و هەزاران هاوڕاتی
دڵچینە بەرامبەر پەرلەمان
یاداشتەکی توند دەنووسم
نایخوێنمەوە،
بەردەك بەدەستەوە دەگرم و…
نایهاوێم
درووشمەکانیش قوتدەدەم
چونکە ئەوان
هەشتا لەسووی متبوونان.
——

بە مانگرتن
یان خەبات و خۆپیشاندان
ئیدی ناچمەوە پەرلەمان
دڵچمە سەر سندوقەکانی دەنگدان
پێش ئەوەی پێنجەکەم مەر بە
هەر رەك لەوە
پاشکەوت و….
موچە دزراوەکان و
لەبەین و
جیاوازیە چیایەتیەکان
بەبیر خەڵك دەهێنمەوە.

سەلام عومەر

چ نـــووکی بـــا .. ســـمکۆ ئـحمـد ـــشید

1
دـچم دـی درـختـک دـدـمـوـ
لـو نزیکا نـ
ـــژـک هـیـ سپی نـیـ

2
شـرپـنجـیـک
لـ خوـنمایـ
ئـوینی تـ

3
لـ پـنجـرـکـیـوـ
گوـ لـ سـمای بـفرـ ـــشـکـ دـگرـت
پیاوـکی نا بینا

4
دـستـکم لـرزی
سـبـریان کـوتـ کـشی تاریکی
هاو ـــکا نم

5
شـستـ تـزیوـکا نم خـشدـوـن
کـ دـکـوم
ئـوان هـــمدـگرنـوـ

6
گوزـرـک بـ دـما بکـ
تا نـفخی سوور هـــیا ندـگرم
شوـنپـکا نت
7
لـ بری دـک
خـزگـ پـ دـبوون لـ چـــ نـرگز
درزی نـوان پـنجـکا نم

8
لە بەرانبەر سوپای پاییز
پەل پەل خەیان بە دەستەوە دەدەن
گۆڕاکان.

9
ڕەحم سەرچنار
تا دوا وەستگەی گشتکەم بەشم دەکات
تۆشووی ئازار .

10
لەسەرمەرگیا ،
فریا نەکەوتم گەرووی تڵکەم
گیانی سپارد چڵەکەکە

11
پەنجەرەیەکی یاخی
بە پەنجەی دە ناکرێتەوە
گرێ کوێرەی بەختەوەری.

12
نمایشی مەرگ
هەڵی تەنگیی ئینفرادی ـ
هاتن بە هەمووانەوە.

13
پەنجەرەیەکی نابینا،
بە ئاگایە لە تامی هەتاو
شەمشەمەکوێرە.

14
گەشت و خوێن نییە،
تەپڵکی قوڕی دەستکردە
کەیلە.

15
قەفەسەکەم شکاند
لە دەریام بە ماسیی نەکرا
دانپێدانانی چەک

16
سەری مەنهەکان هەمدەنەوە
بە بەنی مرۆڤ دەبوورنەوە _
سیسرکەکان.

17
پەیک هەور
بەسەر پانتایی مرۆڤبوونەوە
؟؟؟؟؟؟

18
لە ڕۆژگاری کەرناوە.
وازی لە نوێژکانی هەناوە _
دایکم!

19
تابلۆیەکی سوریالی،
لەسەر پشتی ڕۆژکانم بەتە تاتە
چەنووکی با
20

لەنەو دەستە قەیشاوەکانی باوکم
سەما دەکات
پەرداخی ئاو.

21
ڕۆژگارەکی سپی،
تەختەرین دەی یادەوەریمە _
سیمای منداڵیی.
22

سوپاسگوزارم
قەرزداری هیچ درەختەک نییە
پشتم.

خەون و خەیاڵ.. امیر هوشنگ ابتهاج (سایە).. وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

نازەنین هات و لە دەرگای دەی دام و، چوو
پەردەی خەوەتی خەمخانەمی هەدایەوە و، چوو

کونجی تەنیایی مە، بە خەیاڵی شاد کرد
خەوی خورشیدی خستە چاوی یەدا و، چوو

دەردی بە عیشقیمانی دی و نیگەران بوو
ئاگری ئارەزووی لە گیانی بە ئارام بەردا و، چوو

خەرمەنی سووتاوی من، کوا بە کاری ئەو دەهات
کە وەک بروسکە هات و لە باغی وشک و سەوزمانی دا و، چوو

چوو و، بیری لە تەفانی دیدەم نەکرد
چ دەکی هەبوو خودایە کە لە دەریای دا و، چوو

ئاخە بیرە لە دەوانەیی خەی دەکاتەوە؟
ئەو کە زنجیری لە پای دەی شەیدا بەست و، چوو

(سایە) ئەو چاوە ڕەشە چی دەگوت بە تە کە دوە
ئەقڵ هاواری کرد و، بەرە و سارا چوو.

غەزەلی خەون و خەیاڵ
امیر هوشنگ ابتهاج (سایە)
وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

کاتێک دەمم.. شیعری سەردار

جاف

کاتێ دەڕۆم
بریـنی قـتماغـکراو جـێ دەهـێم
هـەر لـێ دێگا
تـوشوی نانم خـونی هیشکـ
مردوویـکی بـێ ترپـێم و
چی جـبـێم
خـونم بـینی
لـێ سارایـکی چـێ و حـێ
سـوم دـچنی
ـووبارـێ بـرـکی گرتم
خووـێی چـمـێ زنجیری لـێ پـێ دـکردم
دـستـکانم بوونـێ تابلـێ
بـێ بن چـکمـی جـللادـوـێ
چاوـکانم هـەر چاوـنوانـێ
ئاوـی دوا دـدـنـوـێ
میداـی سـز و بـزـیی
تیشکی خـری پـێ دـگات و
خـاتـێ بـت بمدـنـوـێ

کاتێ دەڕۆم
بولـێی چاو حـرفی دوـنـم لـێ ون دـکا
چاویلکـکـم دـچـتـوـێ بـێ ـێژی بـر لـێ فـێدان
دـفتـری ئاکاری غوربـت سـرـێـیـێ
قـێـم ـستـی پـرش و بـاو دـگرـتـوـێ
واق وـما و حـپـساو نیم
وـێـنـی کـن بلـمـوـێ
ژانـکانم شلـێ شلـێ
بـنی ـێگای کانی دـگرن
بیری خـمـێ لـووشم دـدا
دایک دـبـتـێ کانیـیـک
ئـشک و قـوـپ هـردوو میلـدی شیعرـکن
دـیـێمـوـێ
کراسی عوسمانـێ بـختم
تیشکی ـێژـێ پـرش و کـرت کـرت

سەفەر سەفەری ژەوانی
بە کام تووڵە ڕێی ڕێیشتن بتڵەمەوە
گەر پەنجەرە دەروازەم بە
وڵە سبەی لە دەرگاوە
بەرەو دەرە و تەنیایی خە هەر دەمەوە

کاتە دەڕەم
گەرانی کەن و نوەم ناوە
یادەکانم دەسوتێنم
با پەند و وانە ئەتک بە
بە سەر ریتمی پشکە دەڕەم
سەما لە سەر گڕەای زەرد و
باخچەی بوکەنیتا دەکەم
خەرئاوابوونەکی جوانە
ناهەڕە شەو داگڕەت و
ەاز و نهەنی و پریاسکە
بە کەناری خەو بسپەرم
لەم سەفەرە، گەر بەمەوە
ئیتر ئەبەد ڕێی دوور نابەم
شەوچەرە کوەر ناکەمەوە
گەرمەتەنوور نامەیەکە بە کەترا بەی دەنەرم

کاتە دەڕەم شانەی هەنگوینی دەدزم
لە درزی دەرگای هەڕەاتن
لەت دەڕەوانم
گوەی مەخەکی بەرەکە
بە وەنای دییە دەلکەنم
شەرابەکی ڤەلەتاریسیش
بە سەر مەزی ئەم قومارە دەپرژەنم
بیر هەڕەشەیی گرتووە و
بە هاتنەوەت چاوەنوازەم

سەردار جاف
شاعیر و ڕەخنەگر، ئەمانیا

ژینــن و ژان و دە ورتەی کــورت.. شوان ءەباس بەدری

1
تەمەن دەوات و
کفن دوورە ەەشپەشەکان
خەونە سپییەکانمان کفن دەکەن و
لەسەر شانی حەسرەت و
لەناو تابووتی ئارەزووە بەباچووەکان
لە قووڵترین مەنزەڵگەی پیری
دەیانەژن !
2
لەناو کتێبە پیرۆزەکان و
لە سەر دەی زەمین و
لە دوورترین خاڵی گەردوون و
لەسەر باڵی باڵندەکان
وا نووسرابوو کە
ژیان واتە چەژ و ئارامی
بەڵام ئەمە
نە لەناو کتێبە پیرۆزەکانی ناو خاکەکەمان و
نە لە دوورترین خاڵی گەردوون و
نە لەسەر باڵی باڵندە بریندارەکانی ئاسمانی وڵاتەکەمان
نە چەژمان بینی و نە ئارامی
ئەوەی هەبوو تەنها
جەنگ و ئاوارەیی و خوێن و دابڕان و دووبەرەکی بوو!
3
دەەن هەناسە بە بەردەوامی ژیانە
بەڵام من ئاشنای سەرزەمینەکم
خەڵکەکەی بە هەناسەدانیان
بەردەوامی بە مەرگی خۆیان دەدەن
نەک ژیانیان !
4

ئارەزوو واتە
بینینی مەمکەکانت لەناو رووبارەکی بەخووی ئازاد
لەکاتی مەلەدا بە ەووتی
حەسرەت واتە
تەلبەند کردنی خاک و دەشت و شاخ و دەە و رووبارەکانی وەات و
کووشتنی شکاندنی تاسەی ئەو بینینە!
5
باەندەکانی جیهان هەمووبان ئازادن و
لە دارستان و شاخ و دەە و دەشت و شارەکان ئازادانە دەفەن و باە
دەگرن
بەەام باەندەکانی وەاتی من
پەش فەینیان
لەترسی کووشتن و سەربەین
بەرگەکی سەوز یان خود زەرد یان خود ئایینی
لەبەر دەکەن و جا دەفەن!
6
من لەرەوە
لەناو دەی ئەم تاریکستانە
ماتەمەک ئەبینم
کە هەر چەند درەژەوەخت و سامناکیش بەت
هەر کەتایی دە !
7
مشتی گرەدراو خوەن ەادەکەشەت و
دەمی بەستراویش هاوار
مەچەکی کەلەبچە کراویش چەک و خەنجەر
دیکتاتەرەکان چەند سادەن
مەژوو پەمان دەەەت:
گەل تاهەتایە بەبارمتە ناگیرەت و
خاکیش بەهەمیشە تاپەی ئایدەلەژیای حاکم نابەت !
8
لەو سەرزەمینە دوورە ئەسیرە
دواجار مانگەشەو بەەووی ئازادیدا
زەردەخەنەی کرد !
9
گەوهەرەکم هەبوو
ناوازە و گرانبەها
لە غەفەتەکا لەیان دزیم

لە غەفڵەتکا لێیان دزین
ئەو گەوهەرە نیشتمانەکەم بوو
ئەو گەوهەرە نیشتمانەکەمان بوو !
10
دەم بە گرتنی چادرە ڕەشەکەی دایکم تەنگ بووە
دایکم نیشتمانی یەکەمەو
خاکەکەشم نیشتمانی دووەم
دایکم ئارامی بەخش و خەمڕەوێنمە و
خاکەکەشم بست بە بستی وێشوومەیە و
فیرعەونستان !

کیشوەری پیر / ئێیلولی 2025
شوان عەباس بەدری

پێش ئەوەی عاشقی تەبم.. شیعری کاوەی خەسرەوکاوانی

پێش ئەوەی عاشقی تەبم
شیعرەکانم زەرلاساربوون ،عاشق نەبوون
دوای عیشقی تە
ئەوان زیاتربەت دەستەمێن…
دوای عیشقی تەئەوان لەمن عاشقترو
زیاترلەمن هەگری راموسانی تێن…
پێش عیشقی تەهەرچی هەبوولەیەك دەچوون
ڕەژوشەوم هەتابێ ّ ی ئاسایی بوو…
نەخەولەچاوان دەترا‌و نەهەنسك یەخێ‌ی دەگرتم
فلیمەکی سینەمایی دووبارەبوو،لاسایی بوو…
پێش عیشقی تەهیچ دیمەنەك
سەرنجی رانەدەکێشام
هەرچوارووەرزم تەنیاتەواوکەری ساڵ بوون …
تەمەنم وەك لاپەڕەکانی پەرتوکەك هەڵدەداوە
بەڵام هەمووی لاپەڕەی سپی و بەتاڵ بوون…

ئەستا لە دوای عیشقی تۆو
هەموو شتێك لەشۆی جارانی ناچێت
واهەست دەکەم سەرتاپای جیهان گۆاوە…
دوای عیشقی تەهرچی هەیە و
هەرچی سەرنجی لە دەدەم
بەس تەنیا بەتۆو ناوە….

1تا 5/2/2009

kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

کەسێک لە ناو ژیانێک بە ژیانێکیتر دەگۆڕێت.. داستان بەرزان

خۆک هەیە
خۆکی جەراوجەر
کە من مەشکم قبووڵیان ناکات
ئەوان پەدەکەنن و
قوبەی ساوەر و برنج و بریانی دەخۆن و
ئەسپ و سەیارە و تەیارە دەکەن
خەیار و قەیسی و ترێ و تەمەرهند و
مێ و مەم و هەم و چەم دەپەچنەوە!
من هیچم نییە لەو سەرمایەیی ئەوان کردوویانە بە قۆا بە خەیان
ئەوەی هەمە جیهانی خەمە
نایدەم بە تاج و ساج و باج و گەراجی ئەوان
خۆک هەیە
باخانی هەیە
من هەم
باخانم نییە!

خۆک هەیە

ساڵەنی هەیە
من هەم
ساڵەنم نییە!
من نیمە زەرینەی ئەو شتانەی ئەوان کردوویانن بە قەڵا بە خەیان.

ڕاستی بڵێم؟
من قەڵاکەم دەمکە ڕووخاوە
پاڵم داوە بە تەنیایی شینی خەمەوە!

من بەبە پادشای چوارئینجی ڕەم
من بەبە گشت خاکی پانی عەجەم
من بەبە عومری بازنەیی نوح
من بەبە هەزی بەرینی نەمروود
من بەبە چیای تیژی تەڵا
من بەبە جەماڵی خەی یووسف
من بەبە دانایی ئاسەیی لوقمان
من بەبە گەنجی ستوونی سەلمان
تەنیام.. من زەر.. زەر تەنیام
تەنیام و جیهانی خەمم گرتووە
من جیهانی خەمم خەشدەوەت
من جیهانی خەمم!

من بەبە گەنجی قاروون
بەبە ڕەنجی فەرهاد
بەبە تاقی کیسرا
بەبە سەبری ئەیوب
بەبە هەڕەم
بەبە حەڕەم
بەبە کەڕەم
بەبە دەوڵەت
بەبە سەروەت
بەبە، بەپە
بەپەوەم، بە چارە
بەپەوەم، بە پارە
تەنیا خاوەنی جیهانی خەمم.

سامانی سوڵەیمانم نییە
پەجووی موسا و

لەبوردەیی عیسا و
هەسپی بوواقم نییە.
زیندەفن و
دیاکە
هەلاکە و
ئەسکەندەر نیم.
تەنیا خاوەنی جیهانی خەمم
من جیهانی خەمم خەشدەوەت
من جیهانی خەمم!

کە خوێنی پاکی خەی دەکەشت؟
من نەبەت!
کە کەشاویە بە بەردا گیانی خەی؟
من نەبەت!
کە دەبینەت چ ەوناکە؟
من نەبەت!
کە خودا دەناسەت، بەی دەگری؟
من نەبەت!

من دەنگدەداتەوە سینەم
چەە بە تە!
من دەشتەکم وادەخنکەم
دەمرم بە تە!

من بارگەیەکی جەماوم
زامم بە تە!
من قارەمانەکی دەەام
ژارم بە تە!

تە دەمکەشیت بە چیا و دەشتەکاندا
کوەرانە!
تە دەمکەشیت بە مانگ و ئەستەراندا
عاشقانە!

تە لە گەروودایت
تە لە باخەکاندایت
تە لە سروەدایت
تە لە کەوەدایت

تۆ درەختی منی
تۆ گوڵزاری منی
تۆ ئاسمانی
تۆ هەردی
تۆ زەریای
تۆ فەینی
هەر تەش تەنیا
ژانی منی!

ئەژدەک دادەت دەچیتە گەردوونی خەتەوە
جیهانی خەت دەناسیتەوە
من خەیاڵاویی بە ناو ئەو ئەژدا دەدەم
بە ژیانێک واقیع نەخشی نەخستبەت.

شوێنک شوێن نییە
کاتێک کات نییە
تەیدا بمرم!

دەردی من ئەوەیە
دەردەکانمم پەوە دیارن
دیارن بە ئەژدەکانمەوە
بە هەنگاوەکانمەوە
بە ئاگرەکەمەوە
لەسەر شوێن پەیەکانم جەماون
ئەو دەردانەی کەس نایانخوێنێتەوە.

من واقیع ئازارم دەدات
بریندەکە لەسەر بوونم
تەمەکی قوورسە دەمخنکێنێت
لە هەموو شوێنکم گیربووە
لە هەموو کاتکم ئەچووە
من واقیعم ژانی هەیە!

فریا ناکەوم ئەوەی دەموێت بژیم
فریا ناکەوم ئەوەی دەموێت بمرم.

من پەویستم بە ژیانێکی دیکەیە
ئەم ژیانە ئاستەقینەکە نییە.

لەگەڵ خەردا هەڵدەم.. خولیا حوسێن

لەنێوان خەر هەناتن و خەر ئاوابووندا
هەر ساتێک و کاوەک دەخەمە سەرم
کاوی دایک ، ئارامی و
بەرپرسیارێتی و
تا ئۆپەڕی عەشق و شێتی و خۆشەویستی دایکایەتیم بەسەر
کرپەکانمدا دابەش دەکەم
دەم لەگەڵ هەموو خورپەکانی
دەیان، خورپە دەکا
دەزانم ئەوان ئیتر نە کرپەن
نە منداڵ و نە هەرزە
بەڵام ووننە هیچ کەسێک نازانێت و ناتوانێ وەکوو خەم خۆشیانی بۆ

کاتێک کاوی خوشکایەتی دەخەمە سەر
لە دوورەوە بە ئارامییان ئارامم ،
بە خەمیان خەم دەخەموە.
کاوی فریشتە و فریا کەوتنی ئەوانەی لەو ساتانەدا لە من زیاتر
کەسیان نیە
ئەو کاوەیان لەهەموو کاوەکانیتر
پە ڕەنگ ترە
دەی تاریان ڕەنگەڕژ دەکا
کە کاوی ڕاوێژکاری دەخەمە سەر
دەبمە ڕابەری بەکەسان تنێک تنێک فرمێسکەکانیان چک دەکەم بە
بەخشینی ئومێد ، هیوا
لەکاتێکدا هیوا و ئومێد لە ناخیاندا
گیانیان داوە
ئەوارانیش
کاوی ژنەتیم ، کاوی سەروەریم ،
کاوی خەدی خەم
دەخەموە سەرم و
دەپرسم

ئەر تاراوگەی یان نیشتیمان
من لە وەدا لە خەم ون بووم
ئەلەرانە خەم دەزیە
لەو هیچ کاوکم نەبوو
لەر دەیانی سەروەریم خستەتە سەر

تابلۆیەک خاپیی لە ڕەنگ ڕەنگەک خاپیی لە تابلۆ.. نەوزاد بەندی

لە نیوەی ڕێ
لە ژەر درەختەکا منت بینی،
وای دانە نەتدیوم، بڕۆ ..
بڕۆ بە ئاوەدانەوە ..
کوشندەیە گەڕانەوە بە ڕابوردوو..
یان گەڕانەوە بە ناو جەنگ
کوشندەیە ژەهری گەڕانەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

خەمت پە ناناسنم
چونکە وەک ئەوە وایە ئازیزەکت
داوەتی پاشماوەکانی جەنگ و
بەردومانکەی ..
وەک ئەوە وایە لەناو گەڕەکا
دەعوەتی ژیانکەی ..
خەمت پە ناناسنم ..
نامەوە ..نا، بەهەی منەوە زیانکەی

⋆ ⋆ ⋆

قەت ئەوەندەی من ،
پەویستت بەو دیدارە نییە ..
قەت هەندەی شاخەکی بەستەڵەک

پەویستت بەو بەهارە نییە ..
ئاوە مەدارەوە و ..بەە ..
وەک چەن ەاستی
چاو دادەخا و
ناچەتە ناو مالی درە ..
قەت ئەوەندەی من پەویستت
بە ئیقامەی ئەو شارە نییە ..
قەت هەندەی گەەایەکی زەرد
پەویستت بە لقی ئەو دارە نییە ..
بە جەم بەەە ، بە ئاوەدانەوە ..
سوودی نییە دەستپەکردن
لە سەری سانەوە ..
هەرچەندە بەفر ەاویشی نەی،
هەر دەتە هەیوان و
داەانەوە …!

⋆ ⋆ ⋆

شوەنە شک نابەم ،
به کاری هەەواسینی تابلەی نوە بە ..
قەت لە خەت مەپرسە ،
ئەبە ئەم شەوەکارە کە بە ..
هەر کەسە بە،
تازه شوەنەکی نەماوەتەوە بە جەگیربوون
تازە ەەیەکی نەماوەتەوە بە ەاکردن
تازه کاتەکی نەماوەتەوە بە بەسەر بردن ..
ەەژی سەد جار
ەوو بە ەوو ئەبەتەوە
لەگەە
مردن ..
تازە تەپەەی چیرەکی گەشتی کازیوە ..
گەشتی ژەر بارانی
تە و من ..
وشک بووینەوە وەک دوو مەروو ..
بووین بە دوو لاپەەەی
لەیادکراوی مەژوو ..

⋆ ⋆ ⋆

مـــن زوو ـــی ..
زوو تـواو بوو ئـو چاپتـرەی
باسی دوو تـاقـبـەی زانکـۆ بوو
یـەکـێکیان گـەرم و گـوڕ
یـەکـێکیان سارد و سـڕ
یـەکـێکیان تـەر و پـڕ
یـەکـێکیان شـۆ و ووڕ ..
زۆر بـە قورسیی لـە من تـێپـەڕی ..
هـەزار سـاڵ زیاتری خایاند ..
بـە خـەمـەوە ،
هـەزاران خوێـنـەری گریاند ..
قـەت مـــن بـەچی وا خـەرا تـێپـەڕی ..
بـە خـەمـەوە ،
مـاڵی خوێـنـەرەکانیشمی ڕوخاند ..
یـەکـێکیان سـەربـازە بوو ، نائومـێد ..
بـەر ـــژنـەی گولـەیان دا ،
هـەرچـەند ئـاڵای سپی هـەڵکرد ..
هـەرچـەند وەک باوکی موحـەمـەد دوـــ،
دەستی ـاوەشاند ..
قـەت مـــن ئـەو عـەشقـەی من و تـۆ
بـەچی زۆری نـەخایاند ..

نـەوزاد بـەندی

خـەزگـە نـەم دیبـا.. شیعـری- عـارف کوردە

ئـەوەی بـینـیم..،
خـەزگـە هـەرگیز نـەم دیبـایـە
ئـاگر گـە لـەخـەی بـەرئـەدا
کـانی چاوگـەکـەی کـوـر ئـەکا
ئـاسمان کـوـی دانامرکـێ و

لافاوی فرمێسک هەڵسا
شەپۆل لەناوەند دەریایا
سەر شەق ئەکا
لووتکە لەچیا ئەبڕتەوە
بەدەوری خەیدا سووڕ ئەخوا
ماچێ، لەجێی ئەسپڕشێیەک،
قژمە ئەکا
کەنە برین یەکناگرێ،
هەر خەی ئەخوا
دونیا،
ڕووبارێکی خوێ بوو
ئەوەژ هیچی لێ تێناگەم
نازانم بەرەو کوێ ئەڕوا
ئەوەی بینیم،
خەزگێ هەرگیز نەم دیبایێ
ڕەژگارێکی زەر خوێن ساردێ
چەقێ لەدوای مل ئەگرێ
چوار وەرزەکێ
گەڵا بەدیار درەختەوێ
پرسێ ئەگەرێ
دایک مەڵەتکەکەی ئەکوژن
قاقا ئەیگرێ
چ ئاوازێکی نامۆیێ
تەختەی شانێ،
خەو دای ئەگرێ
خەر،
لەشەوی ئەنگوستچاو
ئەتک ئەکرێ
برستی و نان
لەناو کورەی چاوچنۆکی،
ئەسووتێنرێ
لەم دەڤەرێ سووتماکەدا
خەم دەست ئەنێ بەدەرگاوەو
دەرگا ئەکوتێ
نیشتیمان چەندێ داماوێ
بێ دەستو پێ کراوێ
کەسێک نیێ،

بۆی بۆ بۆبا..،
بۆی بۆ بۆپ..گا ببێ.

شیعری- عارف کوردۆ

ونبونی تۆ و هاتنی جۆنگ و شتی تر.. نۆوزاد بۆندی

خۆت وون کرد ..ئازیز!
من هۆشتا وا ئۆزانم چاوشارکێ..
ئێم لە پۆ دۆرئۆکەوتۆوە،
ئێ بۆچی بۆم نۆگێای؟
بۆچی نۆتپرسی لۆ کوێ؟

ئۆمووت : لۆ پۆا دۆت و
ئێ کامۆرای شاراوۆ بوو ..
ئۆو هۆموو ێژ و شۆو و مانگۆ ،
لۆ کۆتایی کێانۆکان ..
لۆ پێاوۆزی لاپێکان ..
لۆ قاوۆخانۆیۆکی چێی مۆسنجۆر،
وۆک ئۆوۆی ێیحانۆ،
چاوم کراوۆ بوو ..
ئۆمووت هۆر ئۆستا نا ،
تاوۆکی تر دۆت و
لۆ پشتۆوۆ چاوم ئۆگرۆ ..
ئێ چۆنۆ زیندوویت؟
ئۆمووت بۆ بۆ من ئۆمرۆ ..
هۆر نۆهاتی .. نۆ ..

دۆخۆش بووم، ووتم :
ئۆستا لۆ کۆناراوۆکی ئۆوروپا
لۆگێ نۆورۆسۆکا
مشت و مۆیانۆ ..

ووتم : قینا .. کە هاتوە،
هەموو شتێکی بە باس ئەکەم ..
باسی میللەتە،
هەموو کاتێ مەوسیمی
کوشت و بڕیانە ..
نەهاتیتەوە .. نە ..
بەڵام من واز لە نیازپاکیی ناهێنم ،
ئەمە ئەستا لەگەڵ زنجیرەیەکی فارسی
لەگەڵ موحسین چاوەشی
سەرقاڵی گریانە

من قینەکا ..
بەڵام کە تۆ دەیشتی،
کوپە قاوە تەنیایی دشتی ..
من قینەکا ..
بەڵام کە تۆ وون بووی،
کزە بای وەشت،
خەمێک لە گەرما، کوشتی ..
من قینەکا ،
هەر چەند بە خەم ئەخەڵتنم ،
ئەمە دڵتەوە ..
بەڵام کە دیار نەمای ،
یەکێک لە دوو کورسی مەزەکە،
شکا پشتی ..
من قینەکا ...

جەنگ دڵتەوە و ..
وەک شەرپەنجە،
هەموو شوێنێ ئەگرێتەوە ..
هەرچی میمەریمان هەیە ئەیسڵتەوە ..
ئەو چەند کەپلەیە ئەنوسم،
بە ئەوەی ئەگەر جەردەکان نەیانکوشتی ، دەژە بە دەکەوت بێنە لات ..
چیرەکەکت بیر بێتەوە ..
مەمە ئەی تۆ ...!

من لەیەکەم خولی یاری برا کوژیی،
ناوبژیوان بە کارتی سوور ،
وا کوشتمی،

یەک پارچەم کەنەکرێتەوە ..
مەڵێ ئەی تۆ …
مەڵێ .. ئازیز ..

کاتژمێر و مۆبایلەکانتان بخەنە سەر کاتی جەنگ ..
من لەناو جەرگەها هەزی
ئاگرەوە بە بێنی نەوت و گاز و دۆلار ..
هەناسەیەکی سارد هەڵئەمژم ..
سارد وەکو تۆ ..
ئەمم ئەبێ ،
لە چ پەنایەکا خەتت حەشار دابێ ئەمە ..
وەک منالە لەناو بازاڕ،
لە دایک و باوکی ووون بووبێ..
هەواڵت لە پەستاڵیش ئەپرسم ..
زەوی لە ئەمێ نائومێد ..
سێبەرکی ئاسمان ئەکات و ..
داوای بارانێکی ڕەحمەت،
ئەخاتە سەر مەزەکەی و ..
ئەمێ تکایە .. بێ پەڵەڵ ..
کوللە و گوللە و خەڵە ئەبارن ..
لە دار و پەردوویەکەوە،
گوێم لە هەمایەنێ ئەمێ :
(چرا رفتی چرا، من بی قرارم)
وەکو ئەویش
بێ دواتا بگەڕێ، ئازیز ..

گرنگ نییە بتبینمەوە ،
یان نا ..هەرگیز ..
گرنگ ئەوەیە فیشەک
ووشەی نەێنی دەروازەی
دڵی تۆ نەدزێتەوە ..
گرنگ ئەوەیە تۆ نەمریت ..
مەڵێ ئەی تۆ ..
مەڵێ ئازیز..
من لە مەژۆ ….

غەزەلی ژمارە ١٩/لەدیوانی حافزی شیرازی.. وەرگێڕانی لەفارسییەوە شەهلا نوری

ئەی بای سەحەری
ئارامگای یار لەکوێیە؟
مەنزڵی ئەو مانگە عاشق کوژە عەییارە لە کوێیە؟
شەو تاریکە و
وادی ئەیمەن ڕێگەمە
ئاگری توور کوا ، وادی دیدار لەکوێیە؟
هەر کەسێک هاتە دونیاوە
نەخشی وەرانی هەیە
لە خەرابات بپرسە
کە هوشیار لەکوێیە؟
ئەو کەسە ئەهلی موژدەیە
بە ئاماژە دزانە ،
ڕاز زەرە و مەحرەمی نەهێنی لەکوێیە؟
هەر چێی موویەکم بە داوت هەزاران کارە
ئەمە لە کوێین و
مەلامەتگەری بێکار لەکوێیە؟
دووبارە بپرسە لە
زوڵفی گرێگرە
کە ئەم دڵی غەمزەدە ، سەرگەشتە و گرفتارە لەکوێیە؟
ئەقڵ دەوانە بوو
ئەو زنجیرەی مشکینە کوا؟
دڵ تەراوە ، گۆشەی گرتوە
ئەبرەی دڵدار لەکوێیە؟
ساقی و موتریب و مەی
هەموو ئامادەن
بەڵام زین بە یار جگر نابە یار لەکوێیە؟
حافز بە بای خەزان لەنەو باخی ڕۆژگار مەرنجە

بیرە ماقوو بفەرموو
گوڵە بە خار لەکوێیە ؟

غەزەلی ژمارە ١٩
لە دیوانی حافزی شیرازی
وەرگێڕانی لەفارسییەوە شەهلا نوری

شیعر\ شارەمەن.. تاهیر مەهابادی

گەمیلکە گەمیلکە هەناسەم سوورە
خەونم توانەوەی تاریکی
گەڵا گەڵا باڵام بەنی.....
لە لاپی دڵاڵی هەڵسوونەدا
هاژەمکەن
بە هاوژی شەعرکم ..... نا
بە سرتەی سەرابک
لە هەناسەم دا ..... سەاوە
سێرمکەن
بە چاوی ئەوینەوە ..... مەستانە
لە سەری هەوەستم
هەر مەستم ..... لە بەستەنی چرا دا
هاژەمکەن
بە هاوژی بژینگی هەژایی
ئەدەمی کە با سەرخەش
.....
هەڵکانم
هەستمکەن
کە ماندووی ..... ئازاری زریانم
کە ماندووی ..... هەناسە و سەرهەدان
کە ماندووی ..... سێنەوەی بارانم
کە ماندووی .....،،،،،..... هەگازەی گریانیش

شارەمدەن
کە شپەڵوی هەرشی شەوەدەنگ
لە بەدەنگی چرا دا
.....
ئەستا کە من
لە مەیدان مەداری بەهەودام ..... بەهەدام
لە ەمانی ەمەنی ەیا دا
.....
نەوەکانم
گرینگم..... لەو دەنگەی دا
کە لە جەنگەی جاەزبووونە
گزینگم..... لەو زەنگەی دا
کە لە ەەنگی ەازیبووونە
شارەمدەن
شاهیدانی فەینم
لە هەەمەتی هەوەنی با دایە ..... هەلانەم
هەستمکەن
خەست خەستە هەناسەم
لەو سەرە و سەەی ئەجەل دا
.....
هاواری گەەکم
لە گەرووی خەەووز و دووکەە دا
تووەەیی من ..... تەوری سەردەمی سەروادە
ئەو دەمەی ..... دەمئەنگەون
ئەو سەنگانەی
لە سلسلەی تەسلیمی دا ..... سەرتەپن
دەمئەنگەون .
..ئەو تیرانەی لە تیرەی توانەوەدا ..... سەرچەپن
.....
من هەر دەیبیسم
ئەو چرایەی لە چیمەن دا ..... چەواشەیە
من هەر دەینووسم
ئەو چریکەی لە چوارچەوەی سەغرەجن دا ..... کەاوەیە
من هەر دەیناسم
ئەو هەستەی
لە پەخووستی خاەن ماە .....بەاوەیە
.....

بژمەرن براکانم
ئەو قینانەی ... لە هەوەنی ئەوین ..... ەواون
ئەو چرکانەی لە چەوەی خولەک دا ... چەژاون
ئەو خوشکانەی ..... لە گەمەی گومان دا ... جەرگبرژاون
.....
بەفرەکان بە فریوی با ... یەکان ..... دەفەن
بە ەەگەزی زریان
دەرگاکان
بە گاەەی دزەکان
لە هەەشەی پەرتەوازەیی دا ... لە سەر باەن
فرشتەکان
بەرگی غەریبیان پەشیوە و
تووەەن ... لە شەقەی ماچی ئەوین
ئەستا دەم دەمی داوەرینە
لە چرکە چرکی ... سەمایەکی چەژاو.....دا
جەنگە جەنگەی رەحفەینە
جەنگە جەنگی رەحوەرینە
یارانم ... ژانەک لە ژەنگی بەژینگ دا
دامدەپەش... دامدەبەژە ... دەمنەژە
ژانەک خەریکە خەریتەی خللەربووەوەم ... دەکەشە
ەەژەک دە
دەفی سەمام ... گەەپانی ئەوینە
ەەژەک کە من
ەەنگەەژی ..... ەەگای فەینم
.....
بمبیسن ... سریوەی کاسەی سەری تەنیاییم
نزگرەیەک لە زمانم دا ... لە هەەبوونە
مەستمکەن
شەعرەکانی شەەابی... لە شەەی بوون و نەبوون دا
لە کتەبی [شەوەک میوانی گەکەی دایە گەورەم]

تاهیر مەهابادی

شیعر\ سەگێك هاوڕێمە.. ستار ئەحمەد

من لە بێکەسی
سەگێکم هێنا
کردم بەهاوڕێم
چونکە دەمزانی
ڕۆژگار دادێ
بەشوەی مەسیح
ئەشکەنجە دەدرێم
ئەوەتا ئیستاش
کەپرەکەی ئەوە
جێگەی شەوانم
لەنێو یاوەرو
دۆستانی کێنما
خەم بە بێکەس و
نامێ دە زانم
چەرخی زەمانە
چەندە چەپ گەێ
لاپەڕەی راستی و
سنگی ماف ئەدەی
ئاژەڵ دەخەیتە
پێستی مرۆڤ
تاوان دەکەیتە
دەسرازەی درێ
ئیتر بێ نەمرم
لەسای سێبەرێ
منەتی زوڵم و
ناکەس هەڵنەگرێ
سەگێك هاوڕێت بێت
لەوە چاکترە
زێردار پێت بڵێ
سەرت داگرە
لەئاستی جەورو
نالەباریی من

ناخی خۆت لەگەڵ
دەروون و هەستا
بکات بەدوژمن

ستار ئەحمەد

سیحری سەمات.. کاوەی خەسرەوکاوانی

سیحری سەمای چاوەکانت
پاش ساڵانی دووری و غوربەت
هەمان هەڵزی ئەفسووناوی
ئەو ساتانەی گرتەتەخەت
کە گەی ساکارە عیشقی
سەرەڕگای نەوانمانی
دەگەیاندە بەرزی ئاسەت
چاوەکانت هەمان نهێنی جارانیان
کردەتە ئامێزی سەزی …
ئەو وشانەی لەسەرلەومان
چڕیان کرد
ئەوانەش کە بەیاریان بووگوە دەربکەن
پاراستوونت بە پیرەزی …
سیحری سەمات
ئاوەتەیە بەورەژانەی
تازە دەزانین خەشترین
ساتی تەمەنی ژینمان بوون …
تازە دەزانین ئەو وشە سادانەمان
نموونەی پاکی و بە گەردی ئەوینمان بوون …
تەمەن هەشتا زەری ماوە
باتاریکی بە رووناکی عیشق لادەین …
بائەو خەمانەی خەریکە
دەژنە نەو هەموو هەست وجودەکمان

بۆ خۆشەویستی بۆبادین …

3/1تا20/1/2008
kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

نامەیەک بۆ دایکم.. سەرگی یەسەنین*.. و: نەژاد عزیز سورمێ

هێشتا ماوی پیرۆزنەکەم؟!
هێشتا؟
سڵاوت لێ بێ، سڵاو!
خێری تاقانەی ئەوارانت
بەسەر ماڵدا ببارێ…!

بەم دڵنووسن:
تۆ نیگەرانیی و خەت دەخەیتەوە و
زەرم لێ خەم دای ..
زەر جار بە باڵتە دەاوەکەتەوە
دەچیتە سەر ڕێگا..
بەم دڵنووسن،
بۆ تەنیا خۆنەکی
تاریکایی ئەواریەکی ڕەش
وات لێ دەکا دڵنیا و سووربی ،
وەک بڕی
کەسک لێ دەمەقاڵییەکی مەیخانەدا
خەنجەر لێ دەمدا دەچەقێنێ ..!
شتی وا نییە قەدەرگرانێ من !
دڵنیابە !
ئەوێ لێ وێنەیەکی دزێو
بەدەر نییە..
من ئەو بەدمەستە ڕەزاقوورسە نیم

بەرلەوەی بتبینمەوە بمرم..
هەر لەسەر پەیمانی جارانم
بەسەز..
تەنیا خەون بە شتەکەوە دەبینم
زووتر بەرەو ماڵە بچکۆلەکەمان
بگەڕێمەوە و
لەو خەمکینە ئاماڵە هەڵبڕم..
دەگەڕێمەوە
کە چۆ و پڕپ
لە باخچەی سپی بەهاریماندا
هەڵدەکشێن..
بەڕام نابە دایە
لەگەڵ کازیوەدا
خەبەرم بکەیتەوە
وەک پێش هەشت ساڵان دەتکرد..
لە خەونە ون بووەکانم
بە ئاگام مەهێنە!
ئەوانەم لەلادا مەرووژێنە
بەدی نەهاتوون..
من هەر زوو ،
زەر زوو
دەبووایە ،
ماندوویەتی و ون بوون
تاقی بکەمەوە..
فەری نوێژیشم مەکە دایە
پێویست ناکا
گەڕانەوە بە دواوە نییە..
تۆ ،
تەنیا تۆی یارمەتیدەر و
شادی بە من..
تەنیا تۆی
ونا‌هی ئەفسووناویم.
کەواتە نیگەرانیی خەت
لەبیرکە دایە !
خەمم زەر بە مەخە
تکایە ئیدی
نەیێتە سەر

بە بـاتە شە کەنەکـتەوە…

() ھەڵەبجە ھەڵەبجە ھەڵە (1895 – 1925) . (*) لە ماڵپەڕەکی تایبەت بە شاعیر، بە وەرگـڕانی – ثائر زین الدین – بـ عەرەبی کراوە بە کوردی.

من کـ ھیچ موناسـبـیـکم نییـ.. نـوزاد بـندی

لـو سـری دنیاوـ
ھـتا ئـمسـری دنیا،
شتـک نییـ وام لـ بکا سـرسام بم .

جاران حـزم ئـکرد،
شـوانی باران،
کـسـک لای پـنجـرـکـوـ ،
بـ بـ موقابیل گـوـم بـ ادـرـ ..

من بـیانیان ،
وـک سزا تـماشا ئـکـم،
چونکـ لـ خـو ھـمانئـسـنـ،
بـ ئـوـی زـمین وـرانتر بکـین ..
ملیـنـھا گیانداری بـتاوان سـربـینـوـ ،
بـ ئـوـی ئاودـستخانـکان پیستر کـین ..

کـرـکارـ لـسـر داخوازی ئاغایـک، سـرقاـی ـوخاندنی شاخـکـ..
شاخـ ملیارـک ساـ زیاترـ،
ھیچ دـندـیـک لـ گوـ کاـتری پـنـوتووـ ..

گـیشتووـتـ بـوایـک
ھـموان درـ ئـکـن ..
ھـموـمان تاوانبارین ..
زـوی لـوـ زیاتر بـ کـکی شیعر نایـت ..

مەگەر بە زیرەکی دەسکرد ..
چیدی دەریا نەهەنگ ناگرێتە خۆی ..
سانتیاگۆیەکی تر ،
جارێکی تر ناچە بە ئاو …

بە کراسێکی نیو قۆڵەوە،
بەیار ئەدەم هەر لە ماڵ بمێنمەوە ..
ماڵ کراسەکەم ئەخوازێ و ..
بە خۆی ئەواتە دەرەوە ..

تەنانەت کتێبەکانیش
خەریکن ئەچنە خولی شەفەریی ..
ئەوەی ئوتومبیل لە نەخوێ، شەرەفی نییە ..

ئاو هەر بەشی شەردنی ئوتومبیل ئەکا ..
ئەن هەر بەشی کەواری ئوتومبیل ئەکا ..
نەوت هەر بەشی دووگیانگردنی ئوتومبیل ئەکا ..
کورد بە ئوتومبیل یەکسانە بە هیچ ..

هەر بۆیە کە کورد ئەبێتە پەرلەمانتار،
پێش هەموو شتێ ،
لاندکروزەرێکی گیلەمێتر سفری ئەدەنێ ..
ئەوێ نرخی عەقڵ و بیرکردنەوە و زمانێتی ..
ئەوێ نرخی دین و ئیمان و کەرامەت و ویژدانێتی ..
ئەوێ لەشفرۆشیێ + ئەحفرۆشیی .

لە حەوشەیەکی پڕ لە هیچ،
گرانترین شت ئەکوژم، کە کاتێ ..
هیچ کەناکەمەوە،
چونکە هیچی لە نییە

ئەفەی کتێبخانەکەم،
پێن لەو دەعوەتنامانەی لە هیچیاندا حازر نەبووم ..
نازانم بۆچی پاراستومن؟
یەک دەقیقە مەڵێتم بۆنە،
با بچم بیاندەم ..

دەیمن ..
فەڵم دانێ سەتەی خەڵکەوە ..

حەفتا ساڵ تەمەن بەچی تەواو ئەبێ ؟
بەچی بە یەکتر ئەڵێن
تەمەن درێژ بی..؟
ساڵی 364 جار هەمان شت دووبارە بکەیتەوە ..
فێچکە بنیت بە ددانتا و
لەبەردەم برنج و شلەکەدا دانیشی ..
لەبەردەم دەستگەڵەکی ماندوو ئاوەستی و .. بڵێی :
دوو کیلۆ بە پێنج هەزار ئەبێ ؟
ئەویش بڵێ : نابێ ..
دوایی دەست بکەیت بە قوتدانی حەبە شینەکە ..

چ عەزابێکە ئەم دنیایە؟
بە سەد گوریس بەستراویتەتەوە و
ئەبە بیشێی ..
لە هەزار شوێنەوە تەقەت لێئەکرێ و
ئەبە بیشژیت ..

کچە جوانەکان دووگیان ئەکەن و
سەد شیعریان بە ئەخوێننەوە ..
کچە ناشیرین و کەمئەندامەکان،
ئەخەنە ناو زبڵی قەیرەیی و
ئاوەیان لە نادەنەوە ..

بە لەچک و ریش خوا هەڵناخەڵەتە ..
کوا کامەتان شمشێرەکەی خالیدی ئاوشاندووە ؟
کامەتان چوار ساڵی گواویی خۆی،
لە پێناوی خوادا سووتاندووە؟
هەمووتان چەک دائەدەن و پاڵئەکەون، لە بەردەم بەرازخۆرەکی سەرخۆش
..
لە ژێر ریش و لەچکەوە ،
وا باوەشتان بە دنیادا کردووە،
مەگەر مردن بە پاچ و خاکەناز
لێکتان کاتەوە ..
ئیتر درێی شاخدارم بە مەکەن،
خوا پێتان ئائبوورە ..
لە خۆپەرستی زیاتر هیچتان پێناکرێ ..
هەشتا لە ژێر لەوەوە ئەڵێن
حسبي الله و نعم الوكيل ..

جا ئەنوە بە لای ئیشی حەرام و پەین و گەدە و یەخە پەکردن تا قەقەنە ..

ئیتر لە دەرگام مەدەن ..
من هیچ موناسەبیەکم نییە بە لام بەن ..
چاوەکم ئەکەم کەتایی بە،
ئەم حەسیر مەیانە ..
باران ئەکەین بە میز و
لە قەراغ شار ،
سەوزەکانی پە ئاو ئەدەین..
ئاژەڵ و پەلەوەر و دار و بەرد ئەکەین بە پیسایی و ..
بە دزیەوە، هەی ئەدەینە ژەر زەوی ..
ئەرە لەم خوەتییە بەزار نەبوون ؟!

دوو شیعری ستار ئەحمەد

سێ گۆڵە هەنراوە

شیعرێك گۆڵ نەگرتە ئامێز
زاری رەشۆ رووتان نەبێ
خەزگەی شاعیر نایەتەدی
شیعر چی یە؟ نەبێتە سەنگەری چیاو
ئاڵای عەشقێکی ئەبەدی
من دەمویست هەنراوەیەکی روو گەشبم
بە پاشەڕۆژ بیرێکی نوێ بنیات بنێم
بەیارێکە ئەم هەنگاوە پاشگەزیش نیم
ئەمەش نەبێ.. ڕۆژێك هەردێ
وەکو گزنگی سەربەرزی
لە ئاسۆی تەماوی هەبەم
شاعیر تووڕە بوون نازانێ
شەو لە تەمی هەور وەس بێ
رووی ئەستێرەکان ماچدەکا
شاعیر ئەگەر دەستکی شووم رایبژەنێ

وەك ئەرخەوان چەكانی چڕی هێناوە دەردەكا

نەورەسێكی زامدار

بارگەی خەمی من پیرەزەو
پیرەزی تۆ لە كۆمایە
من بەم بارەوە سەنگینم
لە تۆی خەونی كەسكو سووڕا
نیگای ئاڵی تۆ دەبینم
من نەورەسێكی زامدارم
باران خوێنی زامەكانمە
خڕ هێلانەی هیواكانم
تەریوی لوتكەی خەمێكم
خاكو خۆی ئەم زەمینە
دەخەمە سەر چڕی گیانم
ئای كە لە ئەشكی خۆما دەخنكێم
نازانم بۆ هەر تینووم‌و
دەستەو دامێنی چیایەكم بۆ ووچانم
كانی سووتاو گەرووی حەزێتی‌و
پەلكی وەریوی دار هەنار برێكانی
ئەی پێم نەوتی!
لە زاری خەزگەو عەشقی تاڵ تۆ ناگەیتو
بە ژانی سەختم نازانی
تۆ تەماشاكە كە ئەستێرەیەك دەكوژێتەوە
تاریكی.. دەبێتە بەرگی برسیەكان
مانگ.. ووڕشەی گوارەی نەوبووكێكە
لوتكە.. ئەسپی حەزو تاسەی
خڕ.. دەبێتە نانكی وون
كە بارگەی خەم دەكەمەوە
وەكو نەورەسێكی تەریو
دیسانەوە دەبیت بە من
منو تۆو خەمو هێناوە
پەراوێزی مێژوویەكین
لەسەر سنگی ئەم زەمینە
وەكو چیایەكی بە تەمین
رێژو مانگمان لێگیراوە
پێ لە كانی ئەشك رێژین

خەوەتگای بەواو شەو نوێژین
بەیام خەمان خەزانێکین
تەمی هیوامان بارێژەیە
زامی ناخمان جگەی ژانە
دورگەیەکی پڕ کێشەیە

ستار ئەحمەد
•

یەک تەز وەفا.. شیعری نوێزاد بەندی

ئەو هەموو وتارە سیاسی و کۆمەڵایەتیەمان گوێ لێ بوو ..
یەک ووشەمان سڕیش نەکرد ..
کچی
هەموومان
چالاک و
هەڵچەکە و
بڕچکەی هەڵچەکەمان لێ یادە ..
هەموومان
زێندەب و
بەبەکەیمان لێ یادە ..
مام زەراب و سینیە مۆزەکەی و بارانەکە ..
گفە گفەی با ..
خاڵەی شمشاڵ ژەن گیان ..
مام بزن کە لەسەر سەربانی مام گورگ
تەپڵە تەپی ئەکرد
کاسە و کەوچکی پڕ لە خەڵ ئەکرد ..
دەی دادە
کە دوو ڕۆژ بوو ئەژا ..
ئەو تەپانەی نەسرین لە باوکی وەرگرت ..
تامی نانی ساج ..

ترس لە سەگ ..
غاردان ڤان سواران ،
کە شیر و مەتاڵیان پێ بوو ..
وازی و دار و دارا و داو ..
مام ورچ کە لەسەر یەک قاچ وەستا بوو ،
دەوری بە کوە و کچ گیرا بوو ..
زریزەی زیو ،
کە وەک داهاتی نەوت ، وون بوو بوو ..
عەلە شیش ..کە ڕۆژی جومعە بوو ،
نەیشچوینایە بە مەکتەب ،
مامەستا عەزیز عاجز نەدەبوو ..
کەف ..کە دایکی دارا هەزار جاری پێ وتبوو ،
تف نەکاتە سەر زەوی ..
خستنە خوارەوەی سە سەو ..
هەک ..هەڵکەکانت بە بهاوەژم ؟

(سەاو لە گیانی پاکی ئیبراهیم ئەمین باڵدار

سەاو لە ئەلف و بێی نوە …)

بەسنوور یاخی.. شیعری: سعد البیتنکس.. وەرگێڕانی: ڕەدار فەریق

ببە شاعیرێکی یاخی
مەبە نەستالیژیی
مەبە مەنەڵۆژیی
یاخی بە… یاخی
یاخی.. لەهەموو شت
هیچ لە مرۆڤکان مەچە

وەك پەریيەك دابەزیبێ
بە گەشتەکی کورت
غەریزەی مرۆ نەزانێ چییە،
وانیش لە ژیانی ئەو نەزانن.
یاخی بە، تەنانەت
لە شەوازی خواردنی فراقین
وەك وان مەبە
لە خواردن، خواردنەوە، پۆشاك و نووستن
لە دانیشتن.
جیاواز لەوان،
چاولەکەریی مەکە، تەنانەت لە
گرتنی پێنووس و لەچاوکردنی چاویلکە
لە ڕۆشتن و پرسیارکردن
لە گۆڕانەوەی جیرەك و سەرهاتەکانت
یاخی بە... یاخی
تەنانەت لە شیعرو پابەندبوون بە سەروا و ڕەسای
یاخی لە کێش و کێپلە
یاخی بە.. یاخی بە.. یاخی
تەنانەت گوڵ مەدە مەحبوبەکەت
نەبیێ کلاسیکیی و چاولەکەری وان
شاعیر بێ
یاخی لە وشە..
یاخیبوون تاقیکەوە
یاخی لە میریی
با کرێگرتەکانی چاودێریت کەن
با سەگەکان پێت بوڕێن و دوات بکەون
یاخی بە
با لە کەبووەوەکانیان باست بکەن
ڕزگار بە لە دەنگی ناخت
ببە شاعیرێکی مرۆڤ

هایکۆ ناش یان سپی؟.. سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

1
ئەو ئاوەت بە هشت
ئەو کارەساتەت بەچی نایەوە
باوکۆ؟
2
هەڵە سوورەکان دەبەزێنم،
لە چەقی شار هاوار دەکەم –
خەڵکینە شم دەوێ.
3
کە سەیری چاوەکانت دەکەم
لەبەر خەمەوە دەمرم
ئاسمان دوو ئەستێرەی بەس بوو
4
ڕۆژ نییە خەاتم نەکات
ئاخر من بووم
تەنیاییم بە دنیا ناساند
5
لەبەر منداڵە پەخواسەکانی گوندەکەم
ناوەرم بە زستان بەهم
خەشمدەوێ
6
بە دراوسێکەم گوتوو
خەفەت نەخوات
من برسیترم
7
بە تەنیایی بەهن
پشتەندەکەی بکاتەوە
من هەشتا لە ژیاندام
8
قاسەم پەڵە
بە مردن
هەزار و یەک بیانووم هەیە

9
لە دەشتە دوورەکان
باران ختووکەی کەوگەکان دەدا
لە ماڵەوە بزە دەکا
پیرە پیاوێک
10
خەیاڵم لای ڕۆژە تاریکەکانە
لە شەوە ڕووناکەکاندا
11
لە چایخانەکە
کەسێک بە تەنیشتمەوەیە
هەست دەکەم لەوسەری دنیا
دانیشتووە
12
درەختەکیان بەیەوە
وەک هاوخەمێک دەستی لەکار کەشایەوە
سەبارەکەی.
13
مردن ئەوەی باشە
کە دەتبات
تەنیاییت لە وەرناگرێتەوە.
14
ڕەش یان سپی
تە پەمبە
مرۆڤ کام ڕووی ترشترە؟
15
کە زەلکاوێک وشک دەکات
چەند لەچ دەکەوێتە نەوچەوانی
بەق
16
کە ڕاوچییەک دەمرێ
لە پرسەکەیدا
چەند ڕۆژ ئاهەنگ دەگێڕێ
ئاسکەکەوی
17
لە خەیاڵدانی باڵندەیەکی نەو قەفەس
چەند میللیمەتر چوار گۆشەیە

ەوبەری ئاسمان
18
تەزبەحکی بەژن درێژ ،
فریای ژماردنی درزەکانی دڵ ناکەون
دڵنکەکانی!
19
ئەواران بە ءەللاگەیەک تووڕەو
دەگەڵتەو ماڵەو
مووچەخەر
20
لە نێوان دوو بەرداشدا
ەەژەک مەرگ و ەەژەک مردن
مووچەخەر

سمکۆ ئەحمەد ڕەشید

خەون.. شیعری خولیا حوسین

حەز دەکەم
لام بمێنیەو
تاکوو شەوان پەشی نووستنێ
لە جیاتی چایەکی بەیبوون
بە ئارامی بتخەمەو
بەیانیانیش بانت بکەم
پەش بەنکردنی بەرامەی قاوە تازە هاوڕەکەم
تا بتوانم بەرەنگاری دەشکانەکی ئەمڕەم ببمەو

حەز دەکەم
لەڕێ بیت
بەیەکەو تەماشای ماسیەکان بکەین
کە وازی دەکەن
لەبەر تیشکی هەتاوی بەهار و
حەوزەکە پڕ دەکەن لە بلقی ژیان

با خەری جەشتەنگاویش
هەردووکمان بگرەتە باوەشی خەی و
لە پشوەکانی حەفتەدا
دوای ھەژە درەژەکانی کار و
سەرقاڵیەکانی بوون
شەکەتیەکانی یەکتر بحەسێنینەوە

گەر لەڕ بیت
بەیەکەوە پشیلەکان دەلاوێنینەوە
مەرکانەکانی ژووری دانیشتن
ئاو دە دەین و
نەباتەکان لەگەڵ چلە قەمشەک دەبەستینەوە
تا سەریان بەرەوە ئاسمان ڕاست کەنەوە وەک خەم
وەک خەت
بەسەربەرزی باڵا بکەن
بە هەتاویش بەرگە بگرن
زستانی سەختی ژیانیش قەدیان نەچەمێنێتەوە

تەش دەزانی
ئەم وەستگەیە
وەستگەی
کەتایی تەمەنە
دەبەت هەموو چرکە ساتەکانی بژمەرین
تا بزانین
بەشی چەند فەینی تر و
بەشی چەند سەمای تر و
بەشی چەند خەندە و
چەند پەکەنین و
بەشی چەند گریان و
چەند شکان و
چەند چەماوەی تر و
چەند هەستاوە و
بەشی چەند جاری تر دەکات
پە بە گەروت بانگم بکەی
ئازیزەکەم
منیش بەم :
گیانی ئازیز، بمەنەوە

لەودیو قەتماخەی برینەکان
لە نەو ەحم
جێیەکت بە دەکەموە
هەر کاتەکیش ویستت بێی
دەرگای گیانم بەرەو هەنگاوەکانی تە دەکەموە

ئەستاش هەر ئارەزوو دەکەم
بمەنێوە
بەیەکەوە خواردنەکی خەمانی خۆش دروست دەکەین
مەزیش دەئازێنینەوە
بە دوو قاپ و
دوو مەلاک و
دوو چەنگاڵ و
دوو پەرداخیش بە شەربەتە
مزرەکەی ئەو هەنارانەی لە وەاتە گەرمە دوورەکان هاتوون و
تەش بە دیاری بە من
لەگەڵ خۆت هەناوە
ئاخر دەزانی شەربەتی هەناری مزرم لە شەرابە سوورەکانیش پێ خۆشترە

چی دەبێت
ئەگەر
لەرە
لەسەر کورسیە چۆلەکەی بەرامبەرم
لەو دیوی مەزەکە دابنیشی و
بمەنێوە
سێیرت دەکە
لە ەوخسارت ورد دەبمەوە
حەسرەتەکانی نەو چاوت
لەگەڵ پرچی خەمەکانم
لە شیعرەکدا
وەکوو کەزی گەیلایەک دەهەنمەوە
وەکوو کەزی
گەریلاکان
دەهەنمەوە
•

پێکەنین لە چاوەکانتا ناژێ..
نەوزاد بەندی

لەناو ئوتومبیلا شیعر ئەنوسی ،
واتا تۆ لە نیشتمان دابڕاوی ..
ناتوانێ بە بیابانەکانیدا ،
پەنجەکانی قاچت بدەیتە دەستی پشکێ..
ناتوانێ سیبەکانت ،
بە دوکەڵی سووتانی هەموو شتێ ، سیخناخ کەی ..
جەنگ هەموومانی لەک دابڕی،
لەو کاتەوە،
وەک نزار قەبانی ،
لە جیاتی قەڵەم، بە چەقۆ شیعر ئەنوسم ..
لە جیاتی بە کەناراوەکانی عەشقا بڕۆم ،
لە بەری جەنگەکانا،
تانکێ سووتاوەکان ئەژمێرم ..
چاوەڕێی کەدەتا ئەکەم ..
لە کەنانکی شەدارا،
لەگەڵ قاچاخچییەکی نەخوێندەوارا،
مامەڵەی
(تا ئیتالیا) ئەکەم ..
لە لەواری برستیدا،
تەماشای ئەوانە ئەکەم کە برستییان کردووە بە بزنس..
بە بازاڕەکانا لەناو نەڕۆ نەڕۆی فرۆشیارەکانا ،
بە کافێیەک ئەگەڕێم
پەنجەرەکانی دژە قیەت و
دژە سواکەر و
دژە گەرما و
دژە هەواڵی بە پڵڵێ بن ..
بە ژێر زەمینێ ئەگەڕێم،
بنمیچەکانی،
دژە شەپۆلی جنێوی حیزبەکان بن..

دژ ێکلامی هەبژاردن ..
دژ ێکلامی کا تورکیی و ئێرانییەکان ..
دژ کچ مەدەل و
کوڕ بژێر و
تولفێ مەسئولی خاوەن کەمپانیا و زانکۆ بن ..
بۆ دوای گۆشەیەکا ئەگەڕم،
بتوانم تیایدا بۆ تاوێ لێ خۆیشم جیا ببمەوە ..
گۆشەیەک،
دژ قسە و
دژ شیعر و
دژ بیرکردنەوە و
دژ نیشتمان بۆ ..

⋆ ⋆ ⋆

تۆ لەناو ئوتومبیلەکا ،
بۆ چوار دەی پێ هەڵەی چاپ،
باسی کەناراوەکانی عەدەن ئەکەی ..
باسی بەهارەکانی
دوو سەدە پێش ئێستا ئەکەی..
باسی تابلۆیەک ئەکەی،
ئەمڕۆ هیچ گۆڵەریەک ڕازی نابێ وەری بگرێ..
هیچ دیوارێ ڕازی نییە،
بۆ لاقەدیا هەڵیواسێ ..

داگیرسان.. شیعری ستار ئەحمەد

لە پەیکەر مناڵ دروست دەکەن
کە باران بە سەریا دەبارێ
بە دەلاقەی ئاسمانەوە خۆر هەڵدەواسن
هیوا لە دیدەی ئاسن هەڵدەکۆشن
بروسکە دەکەنە خەندەی جەنجاڵی
بە خوێن لێوەکانی دەنەخشێنن

شەو دەکەنە لەدایك بوونی کەنیزەو
ژەهرە باروت دابەش دەکەن
بۆ ئاهەنگی سەری ساڵی
داخ لەو زامانەی.. پەنجە شەختەییەکان
لە تەوڵی ئاگردانە کوژاوەکان
بە لاسکی ووشکەوە بوو
بۆ یادگارە گڵ ئامێزەکان
دەبنە بەرواری مێژوو
داگیرسان.. لوتکەی خەمێیوی چڕە بەردینەکان
لە پاکیا رووناکی لە دەنکە باران هەڵدەمژن
بە سەرمەستی چارەنووسی ئادەمیزاد
لە دەریای راستیا دەشێنەوە
هەست لەبەری دارە خەماویەکانا
لە شیلەی هەنگ دەدزن
لە ئەهریمەنە گوڵ تاجەکان تووڕە دەبن
بووکی خەون.. شیکردنەوەی چەڵەمە تازەکان
لە سیمای گوڵە سوور بیرەکان موتوربە دەکەن
لە کفنی خڕا جەستەی ئاو دەنێژن
لە چڕاوگەی زوقما رووی چیا گڕگڕژدەبینن
لوتکەکان بە ئەهرامی فیرعەونەکان هەڵدەواسن
لە سێنەوەی رووی دێندەکانا
خوێن بەسەر مەڵتکەی کانیا دەبارێنن
لە کزەی رێژە رووتەکانا
لە پەڵی کەو کڵاوی ئەزهەریەکان
لەسەر بۆوانامەی تڕانیەکان دەنێن
بیناکاری لە توڵی زامەکانی ئێمەدا دەماشنەوە
لە ژمارەی لە ناوچووەکانما فڕی
ماتماتیکی سەر کڵەکان دەبن
بە گژ خشەویستی ئەلبوومی خڕ پەرستەکانا دەچن
لە تینی تروسکەی خڕی دیدەی هەتیوی خەونە مەرگەکانا
لە پڕووی کوژاوەی ئەستێرەی دوو مەرجانا
بۆ خاڵی بنەچەی پاکەوی
بە گڵی چیا دەست نوێژ دەگرین
لەسەر هەورە چاو شینەکان
کڵەی خوا پەرستی دەبەستین
لە گلێنەی رێژا پەردەی خەو هەڵدەدەینەوە
لەسەر تاشەبەردێکی ئەم کۆستانە

تۆزی خاکەکەمان وەکو زاد دەخۆینو
وەنەوز ئەدەین.. ناسرەوین هەتا دەمرین

ستار ئەحمەد

پێکەنینن لە چاوەکانت دەژێ..
دڵکەش قادر

شەڕ نێیەشت بە زەر شت بگەم
بەهام تۆی پێگەیاندم
دەمەوێ پەی بەلەرەکانی خەیاڵم بەری
لە تەنیشت لێدانی دڵت سەرخەوێ بشکێنە
ئەوکاتانەی لە چاوەکانت دەژێ
پێکەنین
من میوان برژانگت بم
ئەو ساتانەی
نازانە لە کوێی بۆزاریتام
لە خەیاڵما
تۆ دانسقەترین بوونەوەری
سوپای کە تۆ لە تەنیش خەونەکانم سەرخەوێ دەشکێنی و
تا بەریبەیان لە باخ خەریکی نەشکردنی جوانی بیت.

سلێمانیی
دڵکەش قادر

گۆران و سەراخ و شۆقامەکانی

عەقاریی و پرسیار و قاوەخانەی ڕەیحانە و من و هەموو شتێ ، بە بە تەو.. نەوزاد بەندی

(ئەوانەی کە تەنانەت نزاکانیشیان تەنها بە خەشبەختیی خەیانە، بە بەکەسیی ئەمێننەوە)

من کە لەسەرتاپای ژیانما بە دوای هیچا نەگەڕاوم ، بەوی بە دوای تەدا گەڕام ..پێم سەیر بوو ..!
لەو دنیایەی وەک سینیەک هەموو شتەکی تیا دیارە و
هیچ ون نابە ، بەوی تە هەر وون بووی لەلام ..پێم سەیر بوو ..!
من ، وەک مرۆڤەکی مام ناوەندیی ،
ئەوانەی لە ماڵ چوونە دەر
ئینتەرنێتیان پێ نامێنێ..
تۆ ، وەک مەتەڵخوانەکی کۆن ،
ووتت هەر ڕەیحانە و تەواو ..
گرنگ نییە لە هەندا بی یان پاریس..
تۆ هەفتەیەک کەناری بی و
ئەو قەفەزەکی ژەنگاویی ..
ئەو هەفتەیەک قەڵەشە بە و
تۆ قەفەزەکی سیحراویی ..
گرنگ نییە ..
نەهاتبووم دەرگایەک ئاوەڵا بێت و ..
قەرییەک چا دەمکرێ بەم ..
من هاتبووم ،
ڕاستەکەی ڕامکرد بوو لێ خەم ..!
وەک بریندێ پێش سی و هەشت ساڵ ،
لە پزیشکە هەڵهاتبێ ..
ژیان و مردن بووم پەکەوە ..
وەک تاکە پەستانی ڕەشی
ڕەمانیی ، پێش دەیەها ساڵ ..
نازانم چۆن خەم هەندایە ناو زبڵی حیزبەکەوە؟!
پیاوەکی ڕەینکوت لەبەری ،
پانتۆڵ خوری ، پەڕاو مەدەلی ئیتاڵیی .. ملپێچەکی مام ناوەندیی
وەک ئەوانەی لە ماڵ دەرچوون، مەبایلەکیان بیر چووە یان جزدانێ

..
ئەستا چەن لەو جەنگەدا ،
ئەگەم لە دوای زەنگیانە ؟ ..
ەاستەکەی من نەهاتبووم
تە بدەزمەوە و بمبینی ..
ئەوەندەی تینوی چاوشارکەی حەفتاکان بووم ..
حەزم ئەکرد بە کەانەکا بگەم ،
باهیچیش نەدەزمەوە ..
بە چەند سەعاتە، منالیی و کارەزی وەستاشەریف و
عەتا و ئاژەنی عەلی بەگ هاتنەوە لام ..
لە پەا ووەن ئەبوونەوە و
هەم بە دوایانا ئەگەام ..
من ئەمزانی تە خەونت بە شاعیرەکی بابەرزی وەجاخزادەی وەک
ئەسکار وایدەوە ئەدی ..
لە ئوتومبیلەکی بوگاتی دابەزت و ..
لە نهەمی پەنجا و چواری تاوەرەکا،
پەت بەە فەرموو ..وەرە ژوور ..
من ئەمزانی وەک دارتوویەکی پەککەوتە ئەتبینیم و ..
تووی شیعرت ئەچنیەوە ..
ئەتویست وەک حەبیبە لە دوورەوە خەت نەمر کەی،
تاوە نەچیتە بنیەوە ..
بە ئاگا بووی لەوەی منیش
وەک ەاوچییەکی بە هیوا،
داوە هەباتە ناو دەریا ..
تەم هەئەدا ، تا ەەژانی زانکە و
یادی پەش چل ساەت پە ەاو بکەم ..
تا شیرینت پە بانگ بکەم ..
(شیرین بە دوو چاوی سەوز و ..
دوو گەنای خە و گەشەوە ..
بە جوانترین جل و بەرگ و
سەرسامترین ئەندامی جوانی
لەشەوە ..
هەموو ەەژە لە ەەگاکەمدا ئەوەستا ..
لە دنیای پە سەز هەستا ..
چاوەەوانی منی ئەکرد ..
هەموو ەەژە
شیرین بە ماشەنەکی شیک

چاوەوانی منی ئەکرد
منی هەژار ..
منی تاریک ..
نا ..شیرین ..نا ...)⋆
ئەویش تەنها خولیایەکی سارد و سە بوو ..
درەختی تینوو فەنکایی لە کوە بنێ ؟
هەوری ئاسمانی ئەم شارە ،
تەمی خەم و
دوکەڵی جگەرە و ترسی خەڵکەکەیە ،
بەفر و باران بە ئاوایی لە کوە بنێ ؟ ..
ئیتر بە دواتا ناگەڕم ..

چونکە چیتر هیچم پە نادزێتەوە ..
وەرەوە ماڵی باپیرت ..
جەرە وون بووم ،
وەک مردنی کەسکی مام ناوەندیی وام ،
کەسم پە کەناکرێتەوە ..

شتی تریش

⋆ ئەوەی ناو کەوانەکە ، شیعرەکی پەش 43 ساڵە، بەناوی ـــشیرین ـــ لە ژمارە 40 ی گەڵاری کارواندا بەاوم کردەوە ساڵی 1984 ئەو کاتە تەلەبەی پەلی یەکەمی کەلەژی زانست بووم لە زانکەی موسڵ

بارین.. ستار ئەحمەد

میوانی شیعرم دەستی هەبەی
پەنجەی خستە سەر کەمەڵك زامم
هێندە تاوتوێی ئەندیشەمی کرد
نەیزانی گەکەی هیچی ئەنجامم

وەك داری پاییز شەوان دەلەرزم
گەام دەبارێت بەسەر باڵاما
ئاسمان فرمێسکی خوێنین ڕەدەکا

بەسەر ئەسرینی خۆری ئاماما

هەتا وشەیەك دەكەمە ڕستە
دیوانێك بەدڵ خۆی دەخنكێنێ
ئەلبومێك نییە وێنەم هەگرێ
پێمەردەی ناخم گیانم دەردێنێ

پێ مەنێ بەسەر كۆرپەلەی هەستما
شەهیدی تیغی چوار پارچەی خاچم
جەستەم لێرەیەو ڕۆحم لەدۆزەخ
لەتیلەی مەرگی حەسرەت دەرناچم

تەمەنی عەشقم چەندین پایزە
هەتا بگەمە سەر چڕی مەزرات
لەگۆشەی پەیەی مەینەتا ژاكام
پەری هێناوەم یەكجارێك نەهات

ستار ئەحمەد

وەسیەت نامە.. شیعری وحشی بافقی.. وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

ئاژی مەرگم...
هەر كەسێ كێشوەنی كرد لەدەوروو بەرم
دوری بكەنەوە
هەمویان مەست و وەران مەی ئەنگور بكەن
كڕی مردو شەركەم با تەر لە مەی نەشین بێت
مەست مەست و بار پەرشان بێت
ئا مەدەن بە مەزارم بێت واعیز
پیری مەیخانە با بخوێنێت غەزەلێكی حافز
لە جێ تەقین لەسەرووی سەرمدا دەف لێبدەن

فریشتەم با سەما بکا
جوملەی خۆکی چەپۆک لەبدەن
ئاژی مەرگم ...
لە میانی سینەم درزێک بترازێنن
لە نێو دەمدا تەنها
یەک لقی دار بڕوێنن
لەسەر گۆڕم
بنووسن وەفادار ئاییی!
ئێو هەناو سوتاووە
ماندوە ،
لەم دارە
ئەی

شیعری وحشی بافقی
وەرگێڕانی لە فارسییەوە شەهلا نوری

قۆمێک بە ناو کتێبی گینز.. شیعری نێوزاد بەندی

ماشێن بە بەنزین ئیش ناکا ..
درەخت بە ئاو وشک ئەبێ ..
ئاژەڵ بە بێ ئاف ئەمرێ ،
چرا بێ نەوت ئەکوژێتەوە ..
پەڕاو بێ بێ بەیاخ ئەدڕێ ..
مشک بێ ناخۆنەک ناژی..
زەوی بێ باران شەق ئەبا ..
لەناو خۆنا،
نیوترۆفیل میکرۆب قوت ئەدا ..
لیمفۆسایت ڤایرەس نەش ئەکا ..
سەگ برسی بکەی، ئەوەڕێ،
هەمەت ئەبا ..
پشیلەکان ئەمیاوێنن ..

مریشک بە دان ، ئەگارێنە ..
حوشتر بە ووشتراوک ئەمرە ..
چەلەکە ئەیکا بە هەرا ..
گورگ بە نەچیر ئەلورێنە
کەر بە وێنجە ئەزێێنە
ئەسپ برسی بە ئەحیلێنە ..
قەلەشکەکان ئەقەنن ..
هەور بە باران ، ئەگرمێنە ..
ماسی ئەکسجینی ببڕە ،
باز ئەدا ، خەی ئەخنکێنە ..
وورگ خواردنی باشی نەبە ،
با ئەکات و ئەیقەومێنە ..
لەش خزمەتی نەبە و نەیشەی ،
بەگەن ئەکا ..
مەشک بە خەوبە ،
ئەبزەکێنە ..
درایڤ شەفت گریسی نەکەی ،
ئەقیەنە ..
چیمەنتە ئاو نەخواتەوە ،
درز ئەبا ، ماڵ ئەڕوخێنە ..
بارانا‌و گەر فەرشی سووری
مەنهەڵکی بە ئانخەی،
ئەبە بە لافاو ،
سەیداوا نوقم ئەکا ،
ئەیخوسێنە ..
قژ نەیتاشی،
ئەتباتەوە چاخی بەردین ..
گەرم و ساردی ماڵ ەک نەخەی،
شە و کەووو دایدەنەن کەمین ..
ئەنجامەی دەرگا چەور نەکرە،
شەتت ئەکا بە جیە جیە ..
هایدرۆلیکی گە نەگەی ،
دەست پە ئەکا بە قیە قیە ..
چاو کز بوو ، چاویلکە نەکەی،
هەزار ەوداوت توش ئەکا ..
بنمیچەکەت دار و قوە بە ،
یەکسەر داوای بانگوش ئەکا ..

ساردکەرەوە بە کارەبا ،
خواردنەکانت خراپ ئەکا ..
هەینی مناڵ ،
داوای پیتزا و کەباب ئەکا ..

⋆ ⋆ ⋆

تەنها کوردی
باشور نەبێ ،
بێ بێ نان و ئاو هەر نامرێ ..
سێ چوار مانگ موچەی نەدەیتێ ،
بێ خەم و دڵی گەرد ناگرێ ..
(زاریشی هەیە و ناقڵێ
باڵیشی هەیە و نافڕێ)
بێ مانگ .. بێ ساڵ ،
بێ حەقدەست کارت بێ ئەکا..
هیچ دەنگەکی لەوێ نایە و
لە هەموو شتەکی کەمە ..
مات و ڕەزامەند و تەبا ..
دەش داماوە وەک مقەبا ..
هەر دەمیشی بکاتەوە ،
نوکتە و گەرانی دەتە دەر ..
چاوەڕوانن خوا چاکی کا ..
یان ئەمریکا ،
بەردیان بە بەهەشتێ بەر ..
لەسەر دەریایەک نەوتن و
ملیاران دۆلار قەرزارن ..
بێ بێ ئیش ئەسوڕێنەوە و
بێ هەزار دەرد دەردەدارن ..
کەچی بەخەم و دەخۆشن ..
خەریکن یەکتر ئەدڕشن ..
سەرقاڵی زاوزێ و ژنخوازین
ئەویش بەگەیە کە ڕازین ..
هەتا برسی تر بن ، زیاتر
مناڵ ئەخەنەوە ، سەیر !
لە بەر مناڵ نەخستنەوە ،
خەم زەر ئەخۆن کچی قەیرە .!
نوێژکەر و خواناس و مەردن ..

عەیبە لە لایان باسی کەن ،
بەس خوا ئەزانە دووچاری
چەندە سوکایەتیی و دەردن ..
ژەر و سەریان زەر جیاوازە ،
لە سەروە ئەەن خوایە فریا کەوە ..
لە ژەروە پەیان وایە
نانکەیان وا لای پاسدار و جەندرمە و بی دووی مارینز ..
دە هیچ نەبە بیانخەنە
کتەبی گینز ..
با بچنە ناو مەژووەوە ..
بچنە پەەنی کەمەە مەروەوە ..
لە بیابانی وشکا ئەژین ..
وەک هەندە جەری مەروولە ..
ئەژین بە ئاو
بە دانولە ..
ئەوەی گرنگە لە لایان ،
ەازاندنەوەی دەم وفەقیان ،
بە بەیاخ و نەشتەرگەریی ،
بەکو ببن بە پەپولە

بەرخــودان، ئومــد، ئــاشتی، ژیان.. ەزگار شەروانی

بە کەانی
کەلگەی ناسەرکانی ژیانم
هەزم لە ەوواوە
کە ئەچنم میوەی
درەختی باخی کەشانم
ئەەم و
ئیتر ناگەەمەوە دواوە
...
لە تاریکستانی

خەمی قووڵ و
جەوری زەمانە
دەم ڕەنە
لە زیندانی تەنگ و تارا
ئاسۆی ڕوونم لە بەیانە

کە (بە خشپەی ماری ڕەش) لە کشانە
ڕەژ دە و دەزانم
ماری شەو (بەسەر) چووە
بەیانە
....
دوای مەینەتکان
شادیم دیوە
لە کونجی ترس و ئازارا
سوکنایی هەرچوارلای منی تەنیوە
لە عانی دەستوپەخە لەگەڵ زەردارا
دەزانم ئاشتی هەیە و لەو دیوە
...
ئەگەرچی
هەر ناڕەحەتییە بەشی من دایم
بەو ئارامییە دەژیم
کە بە تەمایم
..
کەلەمەرگیم دیت
نەڕووخام
بەرگەم گرت
زیندوو مام
ئەوەی زوڵمی کرد،
مەرگیم دیت
...
ئەوەندە ناهەقیی ژیانم دیتن
بووم بە پیتەڵ
پاش بەینی ئەستەنگەکانی سەر ڕێگام
بووم شەری جەنگەڵ و دەڵ
کوردم
لکوچەم ببەنەوە
قەدم دە هەندە هەڵدەچە

یشم چوو لنو خ
ئوی من دستتوو زز زز!
ژ دا
دبتئ سکندری جیهان
کوردی کز
ئوجا ل دوندی شاخکا
ب نغمی ئاشتی دگمنئ
کتری سپیی سربندی
سر ب کاکز

(زگار شروانی)

زموت.. شیعری شهلا نوری

ل ئسرینی شوم پرسی..
.ئو ووناکی کیئ
لبر دیدم
د و دوا و
جزبی د دکا…
هوم دا
چاویلککم خاون بکم ،
سیموو و لچاوم کرد ،
خم بینی
ک تیشکی ماهی تابان ل تک تاریکی د دسم
بر چاو لز بوو !
نردی خیاڵ
بوو بچندین
سبتی دستم ل گوم نگ بوو
میوکان زردئ دهاتن ،
لالی خامش ئاز.. شواو
نخشی گزنگ، پرش و باو …
لئامزدا سبرکی
مردوو و زیندوو

دەهات و ون دەبوو
گۆ و گۆڵای ناو گۆدانان
دەخۆنن
زەر بەکەیف هەڵدەپڕین
بە باوەم
کە نازی نیگاری یارە
بەزمی هەستی لەبەر چاودا
تروکە تروکی نەو ساباتە…
وا دووبارە
لەو بەختەندان ،
شەکرە ئەفشانەی زیبا ەوو ،
زوو لەبەر چاوو ەت دەبوو
لەو لەوارە
نەرم نەرم ەادەژنرە
لەسەر درزی ئاوەنەی
خاک ەشی بە ئەسەر
دیسانەوە
بەلەنگ و لوار
دەهات ، دەچوو
بەیسەی سەوز و مناجاتی ئیشق
لەچاوی زمەووت
وردە وردە دەبرد
تا تەرزی چاوی
سەوز و
درەخشانەوەی باخی بوو
بە گەوهەری شەو چرا پازارە

شەهلا نوری

هایکۆ.. سمکۆ ئەحمەد ەشید

1
ئاسمان گەشتی مانگ و

هەسارەکانی دادەگرێ
بە وردی گوێ لادەدەرێ
کاتێ دایکم نزا دەکا
2
بازرگێ فڕی
بەردەکێ تەنیا مایەوە
لە ڕووبارەکە.
3
لە باخەکە گوڵەک و پەپولەیەک
ژوانیان هەیە
دەبوو ئەوم بە ڕەشەبا بگوتبایە.
4
ئاگرەکە خەشدەکەم،
هاوینی تەنیایی
ساردە
5
لەم زەمەنە خەمەشیەدا
ڕەشەگڵاون
خەونە سپیەکان
6
گوم لە قاڵنچێک بوو دەیگوت:
خەبەختی ئاوێ
گڵێت بکاوەتە لەژیی
7
بە تەنها بەم ناخورێ
نانکی ڕەقم هەیە
زەرێ.
8
بازاڕی باندە فرەشان،
خەشحاڵ بووم بە بینینی ـ
قەفەسکی بەتاڵ!
9
پیاوێک دەناسم لەبەر چاوزار
دەکی سپی
لەژێر کراسکی ڕەشدا شاردەتەوە.
10
ئاسمان و زەوی،

فاریزەیەک نەوانیانە ـ
گوڵ، گوللـــە.
11
پایيز و جەنگ،
درەخت و منداڵانی بە پەناگە
هاوخەمن.
12
ناوەرم بمرم،
دەترسەم بە خانوو لانە بمێنێتەوە ـ
تەنیایی.
13
من تەنیایی خەم میقات کردووە
کە کتێبێک دەکەمەوە
خەی دەکوژێتەوە.
14
بەدەنگیيەکی ترسناک،
هـــۆشە لە هەناسەکانم دەکات
کـــبەی گورگ.
15
سەبەری چیای سەر سپی،
نیشتەتە سەر شانی شار
تەمومژی سپەدە!
16
لەگەڵ دیوارەکی پیر ،
قومارمان لەسەر ڕوخان کرد
من بردمەوە.
17
چەن لە بەژنی چرکەیەکدا
بینایی ئەستێرەیەک دادچـــت
وەهان دەخشيەکانی من .
18
لەسەر نەخشەی جیهان
بەسەر ڕووماتی ئوودیوی دنیا دەنیشتەوە
ڕوانینم!
19
چەلەکەیەکی باشکاو
زمانی حاڵی دەیگوت

ئاسمان مشتک خی خمشیە
20
لسر پستی شپل
پنج لرزکانی دقسن
هتاو!
21
من و نابینایک
پکوە نمانبینی
ئو بایی ژابوو کان
22
ئو پیاوی سوک بە تنیا دخوا
تگیشتوو
سبر تامی گلاس نادا
23
کلارکم نبوو ،
گا ژاوکانی تمن بوو
ئوی با بردی .
24
دبت بم،
ل کافە جنجاکە چاومە ـ
کورسیەکی تنیا.
25
بە ختکی درشت،
لسر دیواری خانووکم
دنیا هاج دکم
26
بە گریانی ئاسمان،
سوز، سوز پدکنە
زوی
27
ختای باپیرە گورم بوو
بە منداڵی
دوو چلکم بە بردک دکوشت
28
همیشە ووخساری مرف،
ل تاریکیدا دشارتوە
شوکارک!

29
جانتاکەم قورس نییە
من دەست دەمەوە
ماندووم.
30
ماڵم دەگوازمەوە ئاسمان
ئەم زەویە
کەسانکی تەنگەبەر
31
بەووتی بە شەقامدا تەدەپڕە
مەحەمی هەموومانە
خاتوونی با
32
نەیهەشت چەژ لە سەمای
هەهەی باران ببینم
مەرگی دراوسکەم!
33
باپیرە گەورەم زوو زوو دەیگوت:
بە بیرمدەت ، هەژگارەک
نیشتیمان هی هەموان بوو

حوزەیرانی 2025

سمکۆ ئەحمەد هەشید

کوردبـــوون؛ زمـــانی کەژان و ئاوەدانی.. دانا حەمید

لە سنوورەکانی بەدەنگیدا، کوردبوون بریتییە لە ناهەی چیاکان، کاتەک باران بە شەودا دەبارێت و هەناسەی شاخەکان دەبەتە هەور و مەژوو،
تەنیایی ئەمە بە قەد هەزاران ساڵی کەهەواری و چاوەوانی فراوانە،

ئەی نیشتمانی بەردین، ئەی زامی هەمیشە کراوە، ئەی وشەی هەمیشە قەدەغەکراو
کوردبوون وەک بیرکەی لە قووڵایی زەویدا،
پڕ لە ئاوی ژیان و سەرچاوەی گەنج و عەشق، گەنگی جوانی،
بەڵام کوردبوون هەموو ئەوانە نییە، کوردبوون خوێنکە لە ناو خاکدا،
خوێنک کە ئەستێرەکان چاودێری دەکەن و هووبارەکان دەیپارێزن

سەیرکە چۆن بەردەکان دەبنە ئەستێرە، کاتێک شەو داهات،
فڕکراوین بۆ تاریکی ببینین، بۆ بەدەنگی بدوێین
کوردبوون زمانێکە کە لەژێر لەوی شاخەکانەوە هەڵدەقوڵێت،
وەک هووباری فورات و دیجلە، ناسنامەی ئاوێکە کە بەرەو مەرگ و ژیانەوە دەڕوات
نیشتمان تەنیا خاک نییە، نیشتمان ئەو وشانەن کە سەدان ساڵە تەیاندا هەناسە دەدەین،
کوردبوون زمانێکە کە ئاگر و شمشێر نەیانتوانی بیسڕنەوە،
کوردبوون گۆرانییەکە کە دایکان لە گوێی کڕپکانیاندا دەیچڕپێنن،
تا بۆ درێژایی تەمەن نەتوانن بوونی خۆیان لەبیر بکەن، تا مردن هەر کورد بن

کوردبوون ئەو شیعرەیە کە لە سەبەری ترسدا دەنووسرێت،
کوردبوون خوێنکە کە بەسەر خاکی چوار پارچەی نیشتمانکدا ڕژاوە،
کوردبوون خوێنکە کە هەشتا دەخوێنێت: "من هەم، من بەردەوامم، من ناڕەم، ڕیشەم لەرێیە!"
کوردبوون زامکە کە هیچ کات ساڕێژ نابێت، بەڵام وزەی ژیان دەبەخشێت
کوردبوون واتە ئەو ئەوارەیەی کە خەڵ لە پشت چیای قەندیلەوە ئاوا دەبێت،
کاتێک شەوی ستەم هووی نیشتمان دادەپۆشێت،
بەڵام ئەستێرەی ئومێد هەر دەدرەوشێتەوە لە ئاسمانی وشەکاندا،
ئاسمانێک کە مەگەر بە پەنجەی برین بنووسرێتەوە، مەگەر بە خوێنی شەهیدان بخوێندرێتەوە

ئاخ، کوردبوون، واتە ئەو دەنگەی کە لە قووڵایی مێژووەوە هاوار دەکات،
بەڵام گوێیەک نییە گوێی لە بگرێت، تەنیا باوەداڕانی ڕەگای ئازادی نەبێت،
کوردبوون واتە ئەو چرپەیەی کە دایکێک لە گۆشەی منداڵەکەیدا

دەیەت:
"نەوەی شەرانی، کچ و کوڕی چیاکانی، دووانەی خاک و خۆڵی، هەر کورد بە و کورد بمێنە".
کوردبوون ئاگرێکە لە ناو دڵی زەویدا،
هەزەکە کە هیچ دەسەاتێک ناتوانێت بیکوژێنێتەوە، هیچ زستانێک ناتوانێت بیبەستێت،
کوردبوون وشەیەکە کە زیندان و زنجیری بۆ نییە،
هەناسەیەکە کە تەنانەت لە ژێر گڵکۆی شەهیدانیشدا هەر بەردەوامە

کوردبوون مەسیقایەکە لە ناو خوێندا،
ئاوازێکە کە دەم بەستەکان دەتوانن بیژنن، گۆڤی هەستیار دەتوانێت بیبیستێت،
کوردبوون تاجێکە لە ئاگر،
کە شانازی و ئازاری لەسەر سەری هەر کوردێک هەیە، تاجێک کە ناتوانین دایبنێین، ناتوانین لێبیری بکەین
لە ناو دڵی ئەم مەڕووە خۆناویدا، کوردبوون گوڵێکە کە لە ناو بەرددا دەڕوێت،
نیشانەی ژیانە لە ناو مەرگدا، نیشانەی هیوایە لە ناو نائومێدیدا،
کوردبوون واتە بەرخەدان، واتە خۆڕاگری، واتە بەردەوامی، واتە ئازادی،
کوردبوون واتە نەمری، چونکە گەلێک کە زوڵمی لە کرابێت، بەڵام بەرگری کردبێت، هەرگیز نامرێت

کوردبوون واتە ئەو کۆڵە لاوەی کە بە بەرمایی نوێژەوە بەرەو سەنگەر دەچێت،
واتە ئەو کچە کوردەی کە بە جلی کوردییەوە لە زانکەی بگانەدا سەربەرزە،
واتە ئەو پیرەمێردەی کە چیرۆکی شەهیدان بە نەوەکانی دەگێڕێتەوە،
واتە ئەو دایکەی کە فێری منداڵەکانی دەکات چۆن بە کوردی بنووسن، چۆن بە کوردی بژین؟
بەڵێ، کوردبوون واتە ئەو شیعرەی
کە لە نێوان دوو زریانی گەورەدا دەتە گوتن،
کوردبوون واتە ئەو نهێنییەی کە تەنیا ئەوانەی ئازاریان چێشتووە دەیزانن،
وەک ئەوانەی لە قووڵایی ئازاردا هاوناکییان دەزیەوە

کوردبوون واتە ئەوەی کە من لێرەم، لێرە بووم، لێرەش دەبم،
وەک چۆن چیاکان بەردەوامن، وەک چۆن هاوبەرکان بەردەوامن،

وەک چۆن خاکی ئێم زۆییە بەردەوامە، وەک چۆن ئاسمانی ئێم وەتە بەردەوامە،
کوردبوون واتە بەردەوامی، واتە هەمیشەیی، واتە گۆرانەوە بە پیشەی خۆت، واتە بوونی مرۆڤ
ئاخ، کوردبوون، شیعرێکی خۆناوییە کە هەشتا تەواو نەبووە،
داستانێکە کە مژوو بە بەدەنگی گوڵی لە دەگرێت،
بەڵام ئەمە، وەک نەوەی بەرگری، وەک کاروانی هەستانەوە،
درێژەی پەدەدەین، تا ئەو ڕۆژەی کە شیعرەکە تەواو دەبێت، تا ئەو ڕۆژەی کە دادپەروەری دەگەڕێتەوە

ڕۆژێک دێت کە دەست لە دەست، یەک دەنگ، یەک دڵ، گەرانی ئازادی دەچڕین،
ڕۆژێک دێت وشەکان دەبنە فیشەک، شیعرەکان دەبنە چەک، بە ئەزگاری نیشتمان،
ڕۆژێک دێت خوێنی شەهیدان تەوی گوڵە سوورەکانی ئازادی دەوەنێت،
من دەڵێم: کوردبوون واتە هەموو ئەمانە، واتە ئومێد لە ناو نائومێدیدا، واتە ژیان لە ناو مەرگدا
کوردبوون واتە ئەو هەستەی کە لە ناو دڵی هەر کوردەکدا دەجووڵێت،
کاتێک گوڵی لە گەرانییەکی کوردی دەبێت، کاتێک پەی دەنێتە سەر خاکی کوردستان،
کوردبوون ئەو شانازییەیە کە تەنیا ئەوەی کورد دەتوانێت هەستی پێ بکات،
وەک ئەو ڕەنگانەی کە تەنها چاوی هونەرمەندێکی ئاستەقینە دەتوانێت بیانبینێت

کوردبوون واتە ئەو زامە قوواڵەی کە لە سینەماندایە، بەڵام ژیانمان پێ دەبەخشێت،
واتە ئەو ئاگرەی کە لە ناخماندایە، بەڵام گەرمیمان پێ دەبەخشێت،
کوردبوون واتە ئەو سرودەی کە لە ناو دەماندایە، بەڵام لە زمانماندا بەدەنگە،
کوردبوون واتە ئەو چیرۆکەی کە لە ناو خۆنمانداییە، بەڵام لە پەرتووکەکاندا نەنووسراوە
کوردبوون ئاوازێکی پیرۆز و هەمیشەییە،
کە زەمان ناتوانێت بیسڕێتەوە، کە ستەم ناتوانێت بیشارێتەوە،
کوردبوون بەردەواميیە لە ناو گەردەلولی گۆڕانکارییەکاندا،
کوردبوون ڕاستییەکە کە تەنانەت بە هەزاران درۆش ناشاردرێتەوە

کوردبوون هەڵبژاردن نییە، چارەنووسیشە، کوردبوون ئەرکیشە،

کوردبوون واتە خاکێک کە لە ناو خوێندا هەناسە دەدات،
کوردبوون واتە زمانێک کە بە دە قسە دەکات، نێک تێنیا بە زار،
کوردبوون واتە مێژوویەک کە هەشتا نێنووسراوە، بەڵام لە ناو ڕۆحی هەر کوردێکدا تەمار کراوە
ڕۆژێک دێت کە دەنگی شیعری کوردی لە هەموو جیهاندا دەنگ دەداتەوە،
کە مێژووی ڕاستەقینەی کوردبوون دەنووسرێتەوە، بە دەڵپەکانی خۆر،
بە هەناسەی چیاکان، بە فرمێسکی دایکان، بە خوێنی شەهیدان،
ڕۆژێک دێت... ڕۆژێک دێت... ڕۆژێک دێت...

شیعری سەحەر گاهـ.. ئیسماعیل نـــواب صـــفا.. وەرگـــێـــانـــی لە فارسییەوە شەهلا نوری

لە خودام دەوێت
کە بە دەخواز بمرم
یانێ کە تە ببینم و
دواتر بمرم
وەک شەونمی پاک لە گوڵزاری سروشت
بە ئاگا بێ
وجوود هاتم و
بە ئاگا بمرم
ئەی ئەشق..
لە گیانی من و دەی ماندوم چیت دەوێ
لێم گەڕێ
با بە زەخمی ترسناک بمرم
لە دەڵی تەمەن پڕ لە پێچ و
لە خەم
گومەام بەسەر برد و
گەمەا بمرم
شەمعم من و
ڕەوی تە ئومێدی سەحەری منە

مەهێ
بە دیدەنی ئەوە سەحەر بمرم
دەیگوت: (سەفا)
هەربوو و جاویدانیت منم من!
تا ئەو ڕۆژەی کە بە ئارەزووی تە
ئەی مانگ دەمرم

وەرگێڕانی لەفارسییەوە شەهلا نوری
شیعری : نواب صفا

عیشق بە وەرانبونەوە جوانە.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

زیندانی ساتەکان، تەیان
هاپێجکرد، تا لە نەو
گەوکەپەی ڕۆحی
خەتا بسوتێی، شەو
جەستەکان ئەبات، قژی
دار چنارەکانیش سپی بوون
لە چاوەڕوانی تە، ئەو سوتماکەی
ماوەتەوە ، ئاسەواری
بروسکەی چاوی ئەقیانوسەکە
لە ئازارو شکستی ڕۆشتن ، ئیتر
با گوناوی زەریا
بە تامی هەنگوین، کەم
چڕەوانی
ناخ سازگار کات
کە دیار نیت
یادەکانت، با ڕەوە پەپولە
ئاتۆنیەکانی دونێی لەدەستچوو
بهێنە ، لە هەر کوێ بی، چیای
تەنیایی ، چی وحەشتناکە

شاری سەفەر، بیرکردنەوەش
وەک کەشکی چەم و وەرانی
دەڵێ، تۆ هەڵگری چی خەمێکی
ئەی شنەی بای تەنیایی
ووشەیەک ناوەڕۆ
لە گەرووی پایزێکی
درەنگی بە باران و
کوا سەناتای
سەر لەوی ئەو شکەفانەش
بە دەستمانەوە ، وەک
پەروشە بەفری هەش وەرین
پەڕەی پچڕاوو و سوتاویشن، یادەکان
هەیوانەکەی پە کردوە ، و لە سەمای
شەتانەن ، تا تۆ
ئە گەڕێتەوە، سترانی بەدەنگی
چەڕەوانی مەشک دەهاژێنە، بەهام
دە ئێستا بەردە
چرپەیەکیشت
بە دیوارە ساردەکانیشا
تێپەڕە نابە، ئەمجارە تۆ
تارماییەکی نیوە شەو بە
وەک یەتمی گیتارێکی غەمگین
خەت بکەوە
بە مالێکی چەقا
لەوانەشە
سەفەر هزری شەواندبین
یەکمان بیرنەمابێ
دەزانم
ئەبە لە کەنگەی هەشی
کاتی لەدەستچووا بمێنم
تازە پەلە ڕیشەڕۆ سپیەکانی
بەرائەت ناگەڕێنەوە
دەرگاکانیش داخران، شارەکان
زیاتر لە چاو وون ئەبن، دەشێ
کتێبی شیعری دەستی پیاوی زەریا
سەربوردەیەکی دەربارەی
چارەنوسی ئەمەی تیا نوسرابێ

سەرگوزشتەی رەشتنی ئەم
چی سەمەریە
ەشتنی تەش
هەر کەتایی نایەت،
درێ بوون، ئەو هەواڵانەی
باسی لە گەڵانەوەی ئەو هاوەڵیانەش ئەکرد
لە ژێر تروسکەی زیوینی مانگەکی
خەکوژی قورمزی سەفەرا
دەهاتنەوە، ئێستاش
هەدی هەدی
لافاوی ساەکان
جەستەی جەهەدراو
ەاپەچی زەریای غەمکی نەمر ئەکا
وەک پیمان بەە، عیشق
بە وەرانبونەوە جوانە

شیعری ئاسایش. وەرگێڕانی شەهلا نوری

لەعەرەبیەوە د.شریف بقنە
لە نوسینی
تشارلز بوکوفسكي

ماەکەی تەنیشتم دەتەنگم دەکا…
هەردوو هاوسەرەکە زوو لە خەو هەدەستن
و دەچنە سەر کار
ئەواران زوو دەنەوە مال..
کوە و کچەکیان هەیە
کاتژمێر نەی
شەو چراکان ماەکە دەکوژێنەوە
ەژی دوایی
هەردوو هاوسەرەکە زوو لە خەو هەدەستن

و دەچنەوە سەر کار
لە سەرەتای ئەواردا دەنەوە
کاتژمێر نەی شەوە
چراکان دەکوژێنەوە
ماڵەکەی تەنیشتم دەتەنگم دەکا…
خەڵکی ئەوێ باشن،
خەشم دەوێن
بەڵام هەست دەکەم دەخنکێن
و ناتوانم یارمەتیان بدەم
ئەوان لە ژیاندا دەمێننەوە
ئەوان بە ماڵ و حاڵ نین
بەڵام نرخەکەی ترسناکە
کاتێک لە خەژدا
سەیری ماڵەکە دەکەم،
ماڵەکەش سەیری من دەکات،
و دەگری
بۆ دەگری
هەستی پێدەکەم

لە پەراوێـــــزی زینـــــدانێکی نهێنیدا.. شیعری نەوزاد بەندی

نووسیشتین، هەتا هات سوپای خەم
پەنجەرەیەک کردتەوە ئەبە دایخەم …
خەتای هەزی بەربەریی بوو فەوتاندی،
نەگرن خەتای چارەنوس و خەتای خەم ..
لەلای تەپە بەهای ملیار و مایباخ
بە میللەتیش دەردی هەها و بەهای خەم ..
لە پای چیدا ..لە پای چیدا .. لە پای چی ؟
لە پای هیچدا .. لە پای هیچ، خەشبای خەم!
لە چیت کەم ، لە دوای چی تر ئەگەڕێی؟
شار بستەکی نەماوە ئەگەر ڕایخەم ..

خاکە گەی خەتی تیابە، چی ئەدزی؟
هەی داەزەی، گەەەت کا پەتای خەم ..
بەناو خوەنی پاکی خەکا هەکشای ،
جا میللەتت دایە دەس دەسکەلای خەم..
ئەم ەق و قینەی تە لە کوە هات؟
شار و دەهات بوون بە کاروانسەرای خەم .
چیت دەستکەوت وا نیشتمانت هەاج کرد ؟
وا گشتمانت کرد بە پشت و پەنای خەم ؟
ئەمە دیاری و پاداشتت بوو بە گەلە،
بە هەلە وەە بوو ەاکا لە قەەای خەم ..
خیانەت تاەە وا ناچەتە سەر بەت،
بەوانە دەتە دەر بەت ئەژدیهای خەم ..
کە هات کەتایی تەمەن ، دە لەناکاو ،
مافی میللەت نییە تا بەەی دوای خەم ..
لە ساتەکا مەرگ دە و ەاپەچت ئەکا
دەرچەت نامەنە بەجگە لە دەرگای خەم

نەوزاد بەندی

فیردەوسی وەەران.. شیعر/کاوە عوسمان عومەر

ئەی ئیبلیسی ئازیز! بەزییەکت بە بە ئەشکەنجەی ناکەتام بەدلەر (گوەە شەرانگەزەکان)

چی ئەبەخشە پەم؟گەر
گەردەلوولە دەەقانە
زوەفی باخچەیەکی ووشکی
نەو باوەشی نیوە شەوە بەنە
تاوسە سپیەکانی چاوی ئەو
لە ناکاو دیارنەمان
پەەوبای هەەوەریوی ەەنگینیان

لە ژێر تریفەی زیوینی مانگێک
نوقمی دەریاچەی تەمتومانی خەونن
تارماییەکان بە ئاگا
لە فیردەوس دەرکران
لە کاژێرکی لمینی بوونا
پەیکەری ئەسکو پروسکی
شنەبردووی خەیان لە ئامێز گرت
بە لەوە شەختەی مەرگیانەوە
بە هووی یەکتریا چرپاندیان
مانای چیە بێی خەشم دەوی؟ !، گەرچی
لەسەر هۆباری تەمومژی
نەوپرسیارەئاڵۆزلیەکان
شمشاڵێنی بەهودەیی
گەشتی تارماییە کانی ژەند
بێنام ئەوان سەراپا خوساوی
بەر نەمەی زیوینی تەنیایین
تریاقی مەرگ وئەڤین و تەمەن
بە قامیشەڵانی ێحیان تکێبوە
فریشتە باسوتاوکان
پێشیمانن لە مانەو..و
لە بێکردنی خێمەشی یادەوەری
ئەوان بە شەماڵی ێشی هێکردووی
سەرکەناری بەهودەیی
ێحیان ژەهراوی بوو، ئای چی
تابلۆیەکی ێێێ سەرهێگرتنی
پەلە قازی ێشی نەفرەت
تا سەحەرکی خونینی قوورمزی
تانەی گێیدەیی ئەبەدیە
ئەفسانەی کێێوی فریشتە ی جەماو
لە نەو وەستگە زەرکانی تەمتومان
لەوەندەرە من گێیدەم ، و گەشتم
بە نەو کێگە ئەفسوونیەکانی
چنینەوەی گوێ مەرکانی
پایزەکە جەستە قەترانی..و
شکەفەی خونچە خونینەکانی
نەو پەنجەی کچە ێشپەشەکانی
کەشکی بێاو ئافات

بە شیعری بوهەیمی ئەهەنمەو
بە ووچان هەنگاو ئەنێم
لەگەیدەیی هەتا هەتا
لە بەندەری ئەقیانوس
بە سەرتاو کەتاکان
هەزار جار دەمرم و زیندوو ئەبمەو
لە قەراغ دەزەخە دیارو نادیارەکان
پشویەیکی کورت..و..جگەریەک
لە پەنا دار چناری بەستانی
ووشکی دوێنەکان دائەگرسێنم
بە بریندە داگیرساوەکانی دڵی خۆم
خەندەم دێ ، لە نێوان خەون و ڕاستی
بە تارماییی هاوڕێی فەنام ئەژنم
تەیەک پەنازانی بە وەک جاران
جازی تەلیسماوی عیشق
سەدای ناگاتە کەشکو تەلاری ڕوخاوی
نێو تەمومژی جەنگ ئەفسونیەکان؟!، تە
لەم دەپرسی ، ئەو جەنگاوەرە عاشقانە
چیان لە بەسەرهات
لە نیوە شەوەکی سووری خوێن لەتکاوا
جەستەیان تیربارانکرا
هیچیان نەدرکان، ئەوان
بەختەندەیەکی سارد
نیگایەکی ووشک
لە جیهانەکی پڕ لە پرسیار
تا ئەبەد، بە وەڕام ڕامان
تەیەک ئەی گیتار ژەنی بەستانە
ئەرخەوانیەکانی ئەوارێیەکی مەست
بە لە خاچدانی سەرهەڵگرتوانی
پردی سیڕاتی ڕەحسوتان
چی ڕاستیەک لە مەرگ ڕاستی تر
چی ئەشکەنجەیەک
لە نەفرەتی گەڕدەیی ئەشکەنجەتر
لەم تاریکستانە وەرانە
لە گیانەڵەی هەورو مەرگی زەریاو
فەنای جریوەی بەستانی
ئاورینگاوی و ڕەوشەنی فیردەوسی لەدەستچوو

فریشتە ەەحسوتاوەکانی
کەنارە جەماوەکانی فیردەوسی وەران
لە گەیدەیی بە خەرابستانا
چیان لە بەسەر هات؟ ..ئای..
چی وەحشەتناکە دیمەنی
قەلای ەەشی لەخاچدانی ەەحی ئەوان؟! تەش
بە خامەشی و لە ژێر لێوی
شەختەی ووشکبووتا
لە سەر پردی هەشاخاو
بە دەەکانی سەفەری ئافاتا
تکات ئەکرد ، کە بە من مەەە
بە خامەشی پرسیت، بەەی
لە کام بەندەری تەمتومان
کەشتی بیرەوەریەکان
لەنگەریان گرتبە؟! ..گەرچی
پەەە ی دەاوی باهەزبردوو
جەستەی پەرتبوو و بیرکراوی
فریشتە دەرکرواکان بوو
چیتر دیرەکی بوونی ئەوان
ئەفسانەی گەی پیرەزی پەرستگایەکی
لەدەستچوو نایەنوستەوە
حەشآماتی ئەو تارمایيە خەمناکانەش
لەسەر دەروازەی تەمومژی
دەریاچەی زەمەنەکی ەژاوا
چاوەەوانبوون
هەر گیز نە گەیشتنەوە
نزرگەی پیرەزی هەتاو
کە بە ئاگاش هاتن
گەژەنەی تەرزە مەرگ هەەیکردبوو
کوپەەەی یادەوەریەکانیان
شکابوو ، پەەنجەکانیان وەریو
تابلەی پەرتبووی ەوخساریان،تەکەەی
شەپەلی ساەە قژ سپیەکان بوو
نەورەسە ەەشەکانی بورجی
هەەکشاوی ئاسمانەکیش لە تابووت
لە ژێر گرمە و شریخەی
هەوری زستانەکی نەزەک

هەدی هەدی
هەکشانە سپەدەیەکی ەش
گالیسکە گەا زەردەکانی پایزیش
ەوخساری کچە تەنیا و بەزارەکانی
گەیاندە نشینگەی پەریە باسوتاوەکان
دوایی زانیان ، وەرزی عیشقیان
ووشک و تاە و بە نمەبوو
نشینگەی پەریەکان بوە وەران
پەش هاتنی ئەوان
ئیبلیسیش لەی هەهات
چی ساتەوەختەکی سامناکە
کەپە هەورەک
لە پشت پەنجەرەکانەوە
کە بروسکەیەک
بە خەنجەرە لە کەپە
دەی پچەان
لەو دیو سنووری مەملەکەتی فەنا
مرۆڤی دەشەختە لە جەگەکەدان
لە دەردی مانەوەو سەرهەگرتن
بە ئارامن لە سەحەری شەپەلە تەرزەی ەش
بەردی چارەنووسی خەیان بەشانەوە
نزایان کرد و باران هەر نەگەیشت
دەردی ناشونەنی ئەقرەی لەبەین، کوا
بەگەردی مەرگە ەوشەنەکانی سەحەری
شینی بەستانی دەربازبوون؟ئەوانی
دەشەختە ، لەسەر پردی
پە ئەشکەجەو
بە دەرچە و نیگای پر خوەن و
بەدەشکاوی بە تونەلە قوول وتاریکەکانی
گەستانی بەیانیە گەگانهەستاوەکان
لە ژەر تەوژمی ئەرکسترای بەا
بە بەیارماون،
فریشتە دەشکاوەکان ، بە ئاگان
لە ەشتنی پیادەەوەکانی
سەفەری عیشقی فیردەوسە
بوەتە خەرابستان
هەر کەچەری ماندوە

بە کزە دەنگەکی لاوازەوە
بە هاوڕێحی ئێمە،
بە من مەڵێ! عەودالی
جەهەشتنتی فیردەوسن ئەوان
دەم بە گریان، ماندوو ، جەستە بە ئازار
درەنگ زانیان
دەروازەیەک نیە بەرەو
کەشکی ئالتونینی خەری
لەدەستچووی بوون و ژیان
دەنگیان دەرناچێ
ڕێحیان دەرناچێ
لە دوورەوە، لە نەوسروو تی
زەنگلیدانی ئەفسانەپەشەکانی
نزرگە چێ و وەرانەکان
زەنگیان لێدا، گەرچی
گرمەو شریخەی نادیاری ئاسمانی زەرنیخ
پە هاوار و نا ێ وەرانە فیردەوسەکە
زەر دەمەکە بوتە خەرابستان
فریشتە باسوتاوەکانیش
لە بەندەرە چێ و
پە جەستەی سەرئاوکەوتوو
بەئەقرە دەن و ئەچن
بە ئازارەوە سەما دەکەن
ڕێژە شەرابیە غەمگینیەکان بێ ئەکەن
ابردووش نمە عیشقی
گیتارژەنەکی تەنیا بوو
بە شنە بایەکی غەمگینەوە سەرینایەوە
بە وێامیشە، مایستڕەی ئەرکستڕای بوون
ئەوەی ماوە ، تەنها
سەرکەشی هێمەی مەری خەیاڵ
لەوەی سنووری چاوێوانی ببێ
بێام..دەریاوانی پیر
لە مردنەوە گێایەوە، و
بە ئا وازی پە حەسرەتی باسوتانی پەریەکان
وەرزی ناکەتای گیانەمەی
تاوسە مەرەکانی غوربەتی نوسیەوە
بێام کام هەنراوەنوسی جادوو

کام ئەفسانە نووس
مەراقی لەدەستدانی زەریاو نەورەس و
گیاو زەردەپەڕ ئەنوستەوە؟! ،گەرچی
سەماو گریانەکانی تارماییەکان، نە خەوو
نە ڕاستی، ئەوەی هەیە
وەک دونیای تابووت
وەرزەکی تر، لە
فیردەوسی وەران
تارماییە بە ئاگاکان
نیگایان تاریک، هەڵزنیوی
چیای ڕەشی خەمەکانن
بەدیار گەکەی دەی سوتماکی خەیان
کز کز چاویان
پریشکەی دڵ، تەش
لە سەحەرەکی نەو تابڵەی
زەمەنەکی بەسەرچووا
تیاماویت و بە بە چرپە
لە کەوەی ئەو مەڵە ڕەشانەی
ئەریان جەهەشت
بە هەر کوە بەی
تینویەتی خونچە ژەهراویبوە کانە
بە فرمێسکی قەترانی
ئەو هەورانەی قەتیسماوی
ئاسمانەکی ووشک و بیابانە
منیش گەیدەم بەرەو مەرگە لە ئەفسوون
تاوەکو گوڵاوی بەستانی
ژەر نمە بارانەکی سازگار
قەراغ کانیە وەنەوشەییەکانی عەدەم ،
بکەمە نشینگەم، گەرچی
نە مانای بوونم دەستگیر ئەبە، نە دیمەنی
گوڵە لەیلەکە سیسبوەکان
شەپۆلە پرسیاری بووەام ئەهاژنە
شەکانەوەی ئەو درەختە ئاتونیانەش
جەستەیان لە فرمێکسا ئەبریقەتەوە
هەکارە بپرسم بۆچی هەموو شتەک
لە دوای گریانی جودایی… و
ڕەحمەشان جوانە؟.. بەام گەر

لە نێو تارمایيە کچێرێکانا
يەکتريشمان نەبينيەوە، دنيا بە
ئاوی ئاويدا، نە ئەفسانە
نە ڕاستی بوو، نەخۆنە

لە خەم زیـــاتر خۆشـــم دەوی..
کاوەی خەسرەوکاوانی

هەندەی ژمارە ی ئەستێرە
بۆقەد گۆڵەی درەخت و دار
هەندەی ماسی نێو زەریاکان
بۆقەد گوڵی وەرزی بەهار… خۆشم دەوە ی
هەندەی فرمێسکی ڕژاوی
چاوی یاران …ئاوی کانی
بۆقەد تەمەنی ڕۆژو شەو
ژمارەکان…هەندەی جوانی…خۆشم دەوە ی
تەکەڵەی هەموو ئێو وشانەی
بە خۆشەویستی نوسراون
هەندەی هەموو ئێو ئێشکانەی
لە گڵێنە قەتیس ماون …خۆشم دەوە ی
بۆقەد هەورە سەرشتەکان
هەندەی خوناوی پڕۆی گوڵ
بۆقەد خەمی عاشقان و
تەکرای ترپەی لەدانی دڵ …خۆشم دەوە ی
هەندەی پەپولەی بە ئاقڕەی
باڵ سوتاوی دووری مەما
گەلێك زیاتر لە وجودم
لە شیرینی ڕۆحی خەما …خۆشم دەوە ی

6/10/2007

kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

سوپاس.. شیعر\ نەوزاد بەندی

بۆ/ سەز

سوپاس ، بۆ ئەو کەرسانەی
بۆ بەرامبەر پێت ووتم ..
بۆ ئەو هەموو بەیارەی
یەک یەک ئیمزات پێ کردم ..
بۆ کەلەپچە و داوەکان ،
کە لە کاریان خست دەستم ..
فێرت کردم متمانە
بە هیچ شتێ نەبەستم ..
کە خەر هەڕهات چاوەڕێی
پێشهاتێکی باش نەبم ..
یادەوەریم نەمێنێ و
بە کەس ووردە و خاش نەبم ..
فێرت کردم لە دەما ،
هیچ کەسێ نەهەمەوێ ..
هەر کەسێ بەجێی هێشتم ،
بە هەڵە بگەڕێم تا
منیش جێی بهەمەوێ..
فێرت کردم دەروونم ،
چۆڵ و هۆڵ بە وەک سەحرا ..
دیوارەکانی تابلۆی
هیچ کەسی پێوە نەبێ و ..
گۆشەکانی تاریک بن،
بە پەنجەرە و بە چرا ..
فێربووم لەناو خەیاڵەکیشا،
تەنیایی هەبەرم بێ ..
ژوورەکەم شاری خەون و
تەنها سەبەرەکەیشم

دەست و برادەرم بێ ..
نێ چاوەڕێی جەرەس بم ..
نێ نامە .. نێ دیدەنی ..
نێ پیاسە .. نێ گەشت .. نێ کەچ ..
نێ قاوە و ساردەمەنیی ..
فڕت کردم بترسم
لە هەر کەسێ بیبینم ..
بەخنە و گلەییم نەبێ ..
چاوەڕێی دەرمان نەکەم
هیچ چارەسەریم نەبێ،
بێ ئازار و بڕینم ..

سوپاس ،
دنیات بێ کردم
بێ ماڵکی چۆڵ و هۆڵ ..
بێ شارێکی مەزوویی ..
بێ تابلۆیەکی بێ ڕەنگ ..
بێ ئینجانێیەک، بێ بەن
بێ پێ مشتێ خاک و خۆڵ

شەوازی ئیشق و گەورەساڵان.. شیعری عزالدین الماعزي.. وەرگێڕانی شەهلا نوری

یەکەم گۆڕانی گەورەکەی لێ کردەوە وتی: تێ منت خۆشدەوێت.
دووەمیانی دەرهێنا.
وتی
تێ منت خۆش ناوێت.
سێیەم و چوارەمی لێکردەوە و…
گۆڕانکاری تێواو کرد،
پاشان گۆڕێ بچووکەکێ بێ تووڕەییەوە

کەوتە خوارەوە.
گۆ گریا و
هەستی بە سەرما کرد
لەکاتێکدا
رووت بووەوە
وتی
تۆ منت خۆش
ناوێت

وەرگێڕانی شەهلا نوری
لە نوسینی عزالدین الماعزي " المغرب".

سەرچاوە:

[ئەدەبی ئەفریقی ڕەش (بە چەند نموونەیەک) لەگەڵ ئەدەبی ئەفریقی سپی]

بە دیلیقەری وشە دڵنەرم بە شیعر.. هاوتەکست: عەباس عەبدوڵا یووسف- داستان بەرزان

دارستان خوێنی مردووی مرۆڤ
خوێنی بەدینەهاتووی مرۆڤ
خوێنکی ژیرسازە
دڵچەی ناو دارستانکی جیا درەخت و دڵشادەم.

جووجەڵەیەک چی دەکات لە دارستان؟
جووجەڵەیەک بە تەنیا
بە شوێن خوێنی خۆیدا
خوێنی بەدینەهاتووی مرۆڤ
جووجەڵەش، لە خوێنخانەی دارستان
هاوڕێمانە و ناترسە..

من لە جیاتی ئەو دەخەونم، ئەو لە جیاتی من دەخەونە.

مامزێک دەبینم لە دوورەا
خەیاڵێک دەبینم لە تەنیا
مامز تاک مامز
درکاندی: لە ترسی پڵنگان
خەیاڵگەی ئاسکان جێ دەکەین.. چا دەکەین.

دەریا نامەیە بۆ دارستان
ماسییەک دەڵێنگە لە داران
با دەریا ئاشنای دارستان بێ
ماسی بێ ئاواز و سەمای هەزارشێواز
بڵێنگە و بمەستێ.

خەون دەبینم لە هەرلا
چاو دەگێڕم بە هەرلا
خەون بڵاشە و بە پارێیە
با لە شەش لا خەونداربین
تەدا منی کەر خەونی ڕەنگاوڕەنگ دەبینم.

ئەستێرەیەک دیارە کشاوە
خەونێک کشاوە دیارە
ئەستێرەیەک بەسمە
دەمباتە سەر وینگەیەک لە شەوی فیردەوس.

گیانداران لەرە ئاودان
ئاودان لەرە ئاودامان
گیاندار خەشمان هەر گیاندارین
لە سەردەی نوو، گیاندارە و ئاهەنگدارە.

مرۆڤ لەرە بە تەنیا
هەڵدەزنە بە باڵەای خەوندا
بە هاوخەونێک
بە قاقا بەسەر قافا هەڵدەگەڕین.
دارستان خەونی مردووی مرۆڤ
خەونی بەدینەهاتووی مرۆڤ
لە دارستان هەزار و یەک میوە هەن
تەدا یەک میوەخەون دەمەستنە، دەمژینە.

کە -با-یەک هەندەکات
من دەبینم چەندە باینەدە/ بە تەنیا
کە گەرداوەک هەندەکات
من دەبیستم چەندە گەڵا/ بە تەنیا
کە خوێنەک هەندەکات
من بۆی مردن دەکەم/ بە تەنیا.

تەنیایی… هە تەنیایی
نیازمە بچمە دنیایی
بەس ترافیکلات
نەێت:
Stop

لە دارستان مرۆڤ جەدەمێنن
مرۆڤ جەدەمێنن بەدەم –با-وە
لە -با-کاندا خوون جەدەمێنن
خوون جەدەمێنن بەدەم -نا-وە.

هەوێکە و دەموەت خوونباربم
ڕوایە وشوون خوون ببینموە
تەدا مەخوون، لاشەی سستم
دەژیەنە و ڕەها بینم دەکات.

جووجەڵەیەک لە دارستانە بە تەنیا
بە تەنیا لە دارستانە مرۆڤ
جووجەڵەیەک نوقمی خوون
مرۆڤەک ماندووی خوون
جووجەڵەیەکی ناو قەپەلکی هەلکە
لەم دەپرسە: تەی چارەنووسناس
بجوقەم و بەمەدەر یا.. نا
بوەستە، با پرسەک بە داستان بکەم.

چ هەیە جگە لە خوون
چ هەیە زیاتر لە تەون
خوونەک لە سەری مرۆڤدا
مەرگەک لە سەری مرۆڤدا
ژیان لە خوونەوە تا دواخوون
منی هاودرەخت کرد، منی هاودەریا کرد

نایەم… بیەم دەەم منی نامرگ کرد.

جەدەمنن لە مرگکدا/ مرۆ
جەدەمنن لە دنگکدا/ مرۆ
لە مرگ، مرۆ بە بنی گوەک
هاومرۆ دبە و من کتا و دوا نازانم.

جەدەمنن لگەە کدا
جەدەمنن لە کدا
وادژین و ئایندش موکی گردوونە و
هەر ئەو استە
هەتاویش وا دەە.

ئگەر هاتی، تنیا وەرە ★..
نوزاد بندی

(شیعرکی سادە و میللیی بە هاوەیکی لاو، تا بزانە ئمە چن تمنمان بە کرد)

بم باران و خبارانە
خفارت دردی گرانە
دوانزە سعات لە تاقیگا،
نزیکی وک گیانکشانە ..
ئگەر هاتی وەرە ، بس چن؟
کی ئرە شونی سردانە ؟
کە هیە بوا بە دزخ ؟
کە هموی ئازار و ژانە ..
نیشهاتی ، قیناکا میە،
اهاتووم بە خستخانە ..
سی ساە لم دستادا ،
وورد و خاش ئبین ەژانە ..
ئم ووشانم کاتە نوسی ،
کە تماشام کرد بارانە ..

لە یەکەم دەڤەرە تەم دی،
بەم دەرکەوت ژیان هەشتا جوانە ..
بەس لە شارەکی داوخاو ،
کوا جێگای گوڵ و ئینجانە ؟
لەگەڵ ئاوەیشا پەم خەش ،
کە بەردەوامین لەم ژیانە ..
بە ئەوارە ئەڤینەوە ،
لە بەرمانە وەکو وانە ..
دەمان خەش نییە و کەڵ نادەین،
تەرکی ناکەین جل و شانە
چواردە ساڵان بووین کە ووتیان
شەڕی عێراق و ئێرانە ..
هەشت ساڵی دەکی خایاند و
عێراقیان کرد بە وێرانە ..
لە پێ ووتیان شەڕ ئەوەستێ ،
کاتی هەڵپەکە و بادانە ..
مانگە، شەو و ڕۆژ حەفڵەی کرد،
ئا ئەم میللەتە نەزانە
زانکەمان بێ، شەڕ وەستا،
بووین بە سەربازی بە لانە ..
ووتیان 2ساڵ ، بوو بە 4 ساڵ
وەک لەو دەشت و بیابانە
لە پێ دەنکیشەت کوەتی گرت،
شەڕ لەگەڵ هەموو جیهانا..
جەنگ و ئابڵوقەی ئابووری ،
خەڵک بوو بە پەندی زەمانە..
لەو نەوانەیشا ئەنفال و
کیمیاویی کرد بە جەژنانە ..
براکوژی و کەچ و کەڵەو،
دیاری ئەو و هی ئەمانە
سەدام ڕوخا و عێراقی نوێ ،
ووتیان ڕزگار بووین لەمانە ..
بوو بە شەڕی شیعە و سونە ،
عێراق بوو بە قەسابخانە ..
دە ساڵی دەکیشە موچە ،
بە کورد حەرام و تاوانە ..
کورت و کرمانجیی با بڵێین ،

قەت وەات نەبووە و زیندانە .
خانەنشین بوون ئەوا دە ،
کە دە ئەبینە دەوانە ..
ئیتر کاتی ئەندامە و
گلوکۆفەیج و گەچانە ..
تەمەن لە پە ئەیکا بە مەە،
کام شوانەی سەرتەپی شوانە
قورسە لە پەش دەستپەکردن،
بەەن کاتی دابەانە ..
لەرە قەت ژیان دەست پە ناکا،
خەم ەەفیقی هەموومانە
ئابەوقە و کەچ و پاشکەوت،
سە ئەشکەنجەی گەەستانە ..
هەر بە زیندوەتیی کوشتیانین،
ەاستە و ەاست بە بە بەهانە
چەن ەوناک بە، ەەش ئەبینین،
پەیش بکەنین وەک گریانە ..
کوا زانست، هونەر و ئەدەب؟
ەەژی ئاغا و دیوەخانە ..

هەموو ئەو هەوەی کە دامان،
با بردی وەکو زەنگیانە ..
ئەوەی بە خەکی ژیر کرا ،
تەنها بە ووتن ئاسانە ..
تاکە شتە کە دە خەشکا،
بەزەیی خوای میهرەبانە

-_____

⋆ (ئەگەر هاتی تەنیا وەرە)
دەەکی عەبدوڵا پەشەو :

ئەگەر هاتی تەنیا وەرە!
هەروەک لەناو دەما تەنیای
سەرینەکەم بە دوو کەس
دوو کورسیی تامەزرەم هەیە
دوو پیاەەشم هەیە بە چای

رووتبوونەوە.. ستار ئەحمەد

رووتبەرەوە لەو وشانەی
هەرگیز نایانخوێنیتەوە
دارچوالەیەکی رەنگیبووی
با دەیزانی بەکاملادا هاتیت وچووی
کەهەناسەم دەبووە کاروانچی پرچەکەت
سەرت بەلای گۆا دەبرد
لەجوانی خاك رادەمایت و
لە ئەمەکت پاشگەزدەبووی
با وەکوو من قەلەندەرە
با وەکوو من
نەخشەی سینەتی لە بەرە
رووتبەرەوە لەتوێژی خاك
لەگەڵاو گوێی خەزانت
کراسی شیعرێك لەبەرکە
تێی لەبەرە
دەزانی ئەشك
بینایی کانی تەناکا
زریان حەز لەبەهاری
بێئاوو بێفەن ناکا
شیعریش لە تێ بێزار بووە
عەشقیش لەگەڵ کاڵفامیتدا
لە خەونی کەسك کاڵبووەتەوە
وشەیش لەگەڵ رووتبوونەوەت
لەمەداری هێڵ لایداوە
لە بێمەیایت لاربووەتەوە
لێمگەڵێ با بگریم بەسەر
پێشاکیی سووتاوی گۆا
لێمگەڵێ با بگریم بەسەر
وشکیی دڵا
رووتبەرەوە لەو پەیقانەی
دەروون لێیان حاڵینابێ

رووتبەرەوە لەو هەستانەی
عەشق لێیان خاێنابێ
دەرکەوە وەك ناخی ئاێت
ئاو فێدەو
شنەی بایەك بكە باێت
با دەزانێ
چێن شەوانە سەما دەكەی
با دەزانێ
چێن لەعەشقی پاك رادەكەی
با دەزانێت
با..با

هەواێـــك لـــە بووكـنيـــيان نييە.. شيعری نەژاد عزيز سورمێ

پـــێلی باێندان،
دوور لە هێـــللانە
لە گوێسوانە و پەنجەرەی ماێان،
يـــاخی
لە ئاسمانی وێـكهاتووماندا
بێرايـــيان
دەبينرێ و نابينرێ
شەێی بەفر و باران ئەكەن..

(پـێلـــی بـــاێندان..
ئاسمانی وێـكهاتوو..
بێرايـــی..
شەێ..)

ێووی سەحەر
سەمای ناكامی
شوێـــنەواری چاوپێشين،

ئارەزووی هاوینە ئازاوەکانی
سەر بە زستانە..
ئارەزووی،
زیندەخەونەکانی چیا و
دەنگی
دیوارە ئووخاوەکانە
سات بە سات،
پارێکیان لێ
بەلادادێ..

(سەمای ناکامی..
شوێنەواری چاوپێشین..
زیندەخەون..
دیواری ئووخاو..)

کەلاری دژواری
پەیژە پڵڵهەبڵاوەکان
بڕسەی کزی پرسیاران
تەمی شەوق
لە ئەبستراکتی شەیدای بڕدەنگیدا
دەتوێنەوە..
ئاگردانی سەرما بردوو
کوشتەی
هەڵپەڕکێ و زەماوەندان
عاشقکوژانە،
لە ئامێزمان دەگرن
وەك ئەوەی
لە ئاهەنگێکی پیرۆزا بین
پێکی بەتامان لەدەست بنێن..

(کەلاری دژوار..
بڕسەی کز..
تەمی شەوق..
پێکی بەتاڵ..)

لێرەوە
لە سیمای خانمی
سەر بە شەوەوە

دەرکەوت،
باڵندە بڕچی
دوور لە گۆسوانە و پەنجەران
ئەمسەر و ئەوسەر دەکەن..
ئاسمانمان بۆ لێ
وێکهاتێتەوە
هەونەقی نان و ئاو
تەمەنی ئاڤوواڵایان
چۆن لە باگوزەرێکدا تێپەڕاند..؟

(خانمی سەر بە شەو..
ئەمسەر و ئەوسەر..
هەونەقی نان و ئاو..
تەمەنی ئاڤووا..ڵا..)

گەواڵە
لەبەر خۆری نیشتماندا دەرناکەون..
نەوەی سەدەی بەیدەستان
لە عەشقی خۆیاندا دەگەوزێن
بۆ لە شەواشکانێ نەگەیشتن
چاویان لە خۆزگە هەڵنەگرت..؟

(خۆری نیشتمان ..
سەدەی بەیدەستان..
شەواشکان..
خۆزگە..)

باڵزەش پێ نەوەستا
سەرابی بەر دیدەمان بەوەنێتەوە
بە درۆزایی ڕووباران
ڕۆکەوتی بڕێکمان نەکرد..
چیلکە دارێکمان
لە بێشەڵانی چۆی هەستمان دەستنەکەوت..
ئەندێشەی نەوت،
تاوە بارانێك دەرچوو
بۆ ئاوێدانەوە
بۆ سێاو
هات و ڕۆیی..

شته ناشته بەشتبووەکانی دی،
بەری چاویان گرتین
نایانهێشت گەردی
سمی ئەسپی،
بووکنییانمان لێ دیار بێ..

(بـێ..
ئەندێشەی نەوت..
شته ناشته بەشتبووەکان..
سمی ئەسپی بووکنیـــیان..)

باڵای مزگێنی ئاودامانی خەون
بە کەروێشکەی مەرگانیش نابینرێ ..
دێنیایی،
بە گومان پێـــچراوەتەوە
بە گـژ باڵندە یاخییەکاندا دەچێ..
دێنیایی،
تـــارایەکی ەشە
ئاوێنەی دوابڕاو،
پێـــلی باڵندان دەردەخاتەوە
زەوی و ئاسمانی لێ تەنیوین
چاو خومار ئەکا
نەشئە دەداتە گەڵایان
بەر لە وەرزی خەیان هەڵبوەرێن..
نامەی شەوانەی ئـــاگربازی
سواڕە بێ خەبەرەکان
نامەی دڵی سادەمان
کە لە ووو بە ووبوونەوەی شادیدا،
دەسەوەستانە..
پەژارەی پشکێیان،
بارانی لازوەردی چلەشۆر
لە گەەکی (هەر کەسە بێ خێ)دا
دەگەیـنێ..

(دێنیایی..
ئاوێـــنەی دوابڕاو..
سواری بێ خەبەر..
گەەکی- هەر کەسە بێ خێ-..)

دره‌خت،
گه‌انه‌وه چاخی ته‌وته‌مایه‌تی
دارستان
چ‌ی هه‌چووی تاسان دایده‌پ‌ش‌
زه‌رده‌په‌ دەستی به‌سه‌ر داد‌نه‌
سروشت ده‌رمانی سروشت ئه‌کا
ئاواز‌کی نام‌یه‌ ‌یتمی داد..

(چاخی ته‌وته‌مایه‌تی..
چ‌ی هه‌چوو..
سروشت..
‌یتمی داد..)

دامنه‌نابوو
بگا به‌وه‌ی
وه‌رز هه‌موو ل‌ك بچن
دامنه‌نابوو
له‌گه‌ ده‌رکه‌وتنی غه‌مزه و
چ‌ی ‌وومه‌تان
‌ه‌نگ ت‌که‌ بن
و‌نه‌ی شه‌تاوان
له زه‌نو‌ران
هه‌ده‌خلیسک‌ن
دامنه‌نابوو..

(ل‌کچوون..
ده‌رکه‌وتنی غه‌مزه..
شه‌تاو..
هه‌خلیسکان..)

به ت‌زی سه‌فه‌ره کورته‌کانی نیل‌فه‌ر
تیشکم
له ب‌شاییدا دیته‌وه..
ئه‌وه ‌وونا‌هییه ه‌رش د‌نه‌
نا‌ه‌‌‌
مر‌ف،
پ‌‌‌ایان پ‌
خوار بکر‌ته‌وه ..

ووناكییه،
قەدیفەی بۆپایانی تیا
دەگەشتەوە ..

(تیشك..
بۆشایی..
پڕ..
قەدیفە..)

باس لە شایی جنۆكان بوو
لە كانیی بەردینی گوندی
ژن و پیاو،
خۆیان تێداویشت
بە لافاوی بیابانم چواندبوو
دۆلار و یۆرۆ و یەن ئادەماڵێ
تەپیان ناكا..
ئەوەیە نوێشكی
سترانە غەمگینەكانی سەردەم
وەك كەلوپەلی خاو
دەخزێنرێنە كارگەكان
كارخانەچییان بەرهەم بێنن..

(شایی جنۆكان..
كانیی بەردین..
سترانی غەمگین..
كارخانەچی..)

هەناسە
ئاماژەی مان
بەبەری ترازاندا كەوتووە
لێیان كردین
بە ئایەڵكی لەرزك
بە بێنە و بۆ بێنە
دۆ و دەچۆ ..
باڵندە یاخییەكان دەمانبینن
هەموومان دەبینن
كچە چارگ ئاهەكانیش
كە تاك و تەرا ئاسەواریان ماوە

دیماهیی سەخت
سروودی بەسەرچوون
موچەکی خامۆشبوون
ترسمان
بەدبیـــنیمان
هەمووی دەبینن باڵندە
تیرۆژی زەردەپەڕ
شکۆفەی وەنەوشانیش دەبینن
بە دیار پیسکە و کەلاکخۆران
کە تۆزی ئاردماڵکیشمان
پڕ هەوا
نابینن..

(کچانی چارگ ئـاڵ..
دیماهیی سەخت..
سروودی بەسەرچوون..
پیسکە و کەلاکخۆر..)

تریاکی لەبیربردنەوەی
کەژاوەی بێ خەبەری بووکنییان ئەوەیە..
ئەوانـەن بـەوە پاکیزەی کەناران
بـەئـومـێد
چاویان لە گوڵاڵەکانی شەرم بـێوە
سەربردەیان ناگـەڕێتەوە ..

(تریاك..
کەژاوەی بووکنیـــیان..
بـەوە پاکیزەی کەناران..
گوڵاڵەی شەرم..)

من چیم داوە
شین بێ باڵندە یاخیبووەکان بگـەم
لە شەستە و شەقامان هەڵبلەرزم
گوڵی ڕاست و چەپم
لە ببنە پلاستیکی ژینگەشـوێن
دونیایان پڕ ڕازاندراوەتەوە،
سەر بە جەنگەڵ
سەر بە مەرگی دواخراو..

به سەمای هەوادارانی جەنگ خەولێخراو..
دوای مردن،
کام مزگەوت ، کیهە کەنیسە
پرسەیان بۆ دادەنێ؟

(هەڵەرزین..
پلاستیکی ژینگەشێوێن..
سەمای هەوادارانی جەنگ..
پرسە..)

چیم داوە
لە مەوسیمی نەداری
لە هەڵمی بۆگەنی بیرە نەوتی شڕپەنجەهێن
بەدنیهادی تێدا
تەرز داوێ
ئاسمان و ئاسمان
ڕووەو باڵندە یاخییەکان هەڵدەچێ ..
سەردەمێکەڵ شەختەبەند،
چیم داوە
لە هاژەی تاڤگە
خووڕەی ڕووبار
هاتووچووی ماسییان..
چیم لە بەندەری ئەستێران داوە
تاریکایی،
لەنگەری لێ دەگرێ
شیعری ڕۆژانەی
بە ستایلی پاشمەرگەنایەتی
لێ دەنووسرێن..؟

(هەڵمی بۆگەن..
بەدنیهادی..
هاتووچووی ماسییان..
بەندەری ئەستێران..)

سڕز،
سڕزی گەڵانەوەی بووکنییانە
لە چریکەی باڵندە یاخییەکانەوە هەڵدڕێ
ناگاتە زەوی..

سەزی چاوەوانییەکی بێکۆتایە
بۆ زیندووەاگرتنی جەستەی خوولیاکانمان
بۆ هیـــیچ..
سەز،
سەزی گریانی ژنە تەنیاکانی
شەوە سووتاوەکانە
پەلکەگیای گردەکانی
پێ
ئارام دەبنەوە..

(گەوانەوەی بووکنییان..
ژنانی تەنیا..
شەوی سووتاو..
پەلکەگیای گردەکان..)

نابێ ئەمە دوا پێکت بێ کریڤ!
تـــاوپەڕێـــنان،
گەشتێك
بۆ باخچەی وێرانی خەونەکانت بکە
دەرگا لە (با)ی ناکاو دامەخە
بێی،
لەسەرچاوەی چڵپەرستییەوە دێ
لە پاشماوەرێنەدا دەژیـــتەوە.
کە هەواڵێك لە بووکنیانەوە نەبێ
بووك،
لە کۆدا
جێی باسە ئەزیزم..!

(باخچەی وێـران..
با ی ناکاو..
چڵپەرستی..
بووك..)

چریکەی باڵندە یاخییەکان
دەمانبەنەوە ئەشکەوتان
دەمانبەنەوە ناو
پرسیارە سەرەکان
زەماوەند

لە گۆستانان بەرپا دەکەن
زۆر جار،
دەسماڵی دەستیان
لە کۆلی قەبران دەئاڵێ
مردووە حەساوەکان سەخڵەت دەکەن..

(پرسیاری سەرمەر..
زەماوەند..
گۆستان..
مردووی حەساوە..)

هەواڵێك لە بووکنییان نییە..
شایی بە بۆئاگایی و
درەوشانەوەیەك بەرپایە
تۆز لە زەوی هەڵدەستێنێ..
هەواڵێك لە بووکنییان نییە
هەنگە ئەم کاروانەیش
بە دەردی
ئەوانەڵ چووبێ
بەخێ و خەونەکانییانەوە
ناوە ناوە
(ئیجە) هەیاندەلووشێ .

کانوونی دووەمی 2025

کۆنارێ گێ ئێگرێ.. شیعر/ کاوێ عوسمان عومەر

(١)

نمۆیێکم بێ
پێم ووت
چیتر بارانم ناوێ

(٢)

هاوڕێ ، لە یادتە
تە ئەتووت
هاژەی زستانی
غوربەت
وەک دەزەخ
لە کێپەو مسی تواوە و ژەهر ، زیاتر
ڕەح ئەسوتێنێ
لە یادتە
لە وێندەرێ
لە کوچە تەماویەکانی
لاوێتی، لە باوەشی سەرماو
ئازار و برسیتی و خەما
لە نەشینی تریاقی عیشقی کوژەرا
بە تنەکێ عیشقەکی نائومێدی
ئەتواینەوە،
گەمەمان ئەهات
بە سەرماو تەزینی نیو سنەوبەرێ خەواوەکانا
لە سرووتی قەشەنگی سەرهەڵگرتوومانا
زەردەمان ئەهات
بە پەڕە قازو قوەنگێ تەرەو کەویانێی
لە ئەوارێ ئاوونیانێی
سەر کێناری گەا
بەسەرمانا تەئەپەڕا

(٣)

دەشە، مردبێتم
بەیێ گوەم
لە زەنگی
هاتنی
گالیسسکەکانی
غوربەتی جوانی غەمگینیتێ

(٤)

لە دوای وەرینی

پەنجە پەمەیی و پرتەقاڵیی
دارچنارە بیرچوەکانی
دارستانی پایزەی ئوخسارت
تە بەی لەم دوورستانە
خواوەند شتە بکا؟!..یان!..مانەوە
باشترە لەم ئەفسوونی کەناری گریاناویە
ئای!چەند جوانیەکی بەئازارە
کە دەزانم
گەر نەشیەیتەوە
کەشتی ئەرخەوانی کازیوەیەک
ڕاحی پە ئەشکەنجە
بە پشت کەوەکانی
هەاتنی خەری
نیگای چاوت ئەبا

(٥)

چونکە ئەتوانم
بە زمانی باران بدوێم
جارێکی تر عیشق ناکەم
چونکە عاشق بوون
مەست بوونمە
بە هاژەی مەری پایزەکی
جەستە خەتان بە خوێنی دووری
بوونمە بە تەفان
بە بروسکە ی
تیژ، وەک شمشێری دەستی ئافات
جارێکی تر ووبنونمە
بەو دەرچە کریستاڵیە فرمیسکاویانەی
سپیدەیەک
لە بەاو سەرهەگرتن و فەوتان

پەلەی دارە شەنگەزەکان..
شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

گەر هەیەک
بەرەو دەریاچەی هەوشەنی
هەوسارت نەبە
پلیکانە مرواریەکانی
مانگەکی هەشی قەترانی
دەروازەمە بە
مەلەکوتی ئاسودەییم
وەرزەکی تربە
لە نامەیەکی قەشەنگ، و کەنارەکی
تر لە خەیاڵ، بەرەو
کەشکە مەمەیەکانی سپەدەیەک
کە نووری پرشنگدارتر
لە هەوساری خاوەندەکان بە! ئیتر
تەیەک کە لە بونەکی تری
چیتر مەڵە، بە هەناتنی
دوو خەری نیگاتە
تروسکەی
درەوشاوەی دەروازەی
کوچە سەرسوەهێنەرەکانی
نەو نمەی بەگەردی بوونمە بە
وونبوونی کتوپڕتە
تەوی هاایی
لە خودی خەم
لە بەستانی هەحا دەوەنە
چیتر مەڵە
هەر جەیەک دوای ڕشتنتە
بەگوناوی
گوڵە لەیلەکی هووت ئەپرژێنە
ئیتر دەزانم
ئاوازی ئەم ئەرکستڕای
غوربەتە تا مەرگی
قەشنگی سەر کەناری زەردەپەڕەکا

لە خۆنی ەنگپژانا
کەتایی نابێ
دەزانم لەوانەیە حەقیقەت
لە سەرهەگرتنی ئەبەدیما بێ
دەزانم، ئاسوودەیی تەنیایی من
لە دورخەی تەمهەچنی
نەو بەستانی پایزێ
لە سیحری چاو پێ
فرمێسکی دەوانەیەم ئەبێ

شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

هـــــــــــا یکە.. ســمکە ئەحمەد ەشید

1
ئەو ەژەی دایکم مرد،
ئەوەی لەمن زەرتر گریـــا
ئاسمان بوو
2
لەسەر گەی دایکم
شەی مان و نەمان دەکات ـ
پەپوولەیەک.
3
دەمەوێ لە زەوی هەبەم
وەک خەر نا
وەک (با) یەکی بێ پەلە
4
شەو لەوە تووەتر نابێ
کەی خەبەریان دەبەتەوە
شەپەلەکان!
5

کوچە کوچەی ئیعراب گەرام،
شوێن پێیەکییم نەدزییەوە –
دادپەروەری!
6
لە گەڵکی پاندا
یاری تێپەڕن دەکەن
منداڵانی ئاوارە!
7
لەم بتخانەی تاریکییە
تێناگەم
ئیبراهیمەکان چ کارەن؟
8
ئەو سەربازەی دوێنێ لە سەنگەرەکەیدا
نەمامەکی ناشت
ئەم ئەوارەیە خەی نەژرا
9
هێندە ناسکە،
بەرگەی ماچکی خەر ناگرێ
بوکە بەفرینە.
10
لای ڕووبارەکە،
پەکەوە ڕاژووەکەمان شکاند
من و ئەسپەکەم.
11
دەتان ڕاخەن،
بارانەکە بەشی هەموومان دەکات
خۆشویستی!
12
زریانی شەت،
یاری بە پەنجەکانم دەکات
پیری .
13
چەشنی گەڵا،
دەستم خستە سەر دەم
لەم ئەوارە پاییزییەدا
14
دەزەخ شێپەل دەدا یان نا

گرنگ نییە
من لەگەڵ ئاگر ڕاهاتووم.
15
زەردەخەنەی ژنێک،
لە بنەبانی دەمدا دەیشارمەوە
موچەکی منداڵییم.
16
هەور لەسەر خولەک و چرکەی خەیاڵی،
هاکا لە دایک بوو
باران.
17
دەژەمە شەقامە جەنجاڵەکان
لە کۆسپێک دەگەڕێم پەی بەم،
سەاو هاوڕێم
18
*(نانی پیرەز،
بە تەنیشت میحرابی کڵێساوە
مشکێک باڵ دەگرێت)
19
گوڵ ناگرێ و .. ناگرێ
خەونێک،
تەمەنێکە دەیبینم
20
شاعیرێک بە ئاسمانەوە،
غەزەلی تەنیایی دەنووسێتەوە_
مانگ!
21
سپێدە کەی ژان دەیگرێت
کەی دەوانێتە سەر باخچەی هەتاو
پەنجەرەی شەو؟
22
با شوفێرەکی یاخییە
بە مەست
هەورەکان لەدەخوێ.
23
کەتا گەرانی،
سەری تابووتەکە دادەخاتەوە

پیانۆنەکە.
24
بە چەند ناسکەکانی تەنیاییم
دەگەڵتاوە
ناکەکی من و با
25
لە هەڵکی سارد،
مشتومڕکی گەرم
دیبەیت!
26
خاڵێک بە کەتایی ئەو جەنگە دانە
شەش دەیە بەسە
خودای مـــــن.

- ئەم هایکۆم لە ڕەمانی فرانسیسکەس قەدیسی من هەڵبنجاوە، کاتێک فرانسیسکەس باس لە پەیدابوونی شەمشەمەکوێرە دەکات و دەڵێت ، شەمشەمەکوێرە سەرەتا مشکێک بووە لە نزیک میحرابی کەنیسا لەتەک نانی بڕەکەتداری کرماندووە، ئیتر باڵی گرتووەو بەتە شەمشەمەکوێرە.

سمکە ئەحمەد ڕەشید

نیشانەی پرسیار لەناو لاپەڕەی سپی.. سەباح ڕەنجدەر

١
بەندەڵی کاتژمێری ناو مزەخانە لە دەمار بەتاڵ بووە
وەك گونی نێریی خەساو شڵبووەتەوە
پەنجەرەشی سەری لە بەر خۆیەوە ناوە
شاوەیخنە و هاوشۆی کە دەن باڵیان دەنووک
دەنووکیان خەنجەر و جوێن

چ‌نووکیان شمشر و به‌ا
چاویان ئاژاوه‌گ‌ و ب‌چ‌ووك
ها تنی شه‌زاده و به‌‌وه‌به‌ری شه‌
برین ب‌ سنوور و پ‌وان‌ گ‌ور‌ د‌کا و ل‌وی بزر د‌ب‌
بوومه‌له‌رزه‌ش له ده‌وروبه‌ر ده‌جه‌نگ‌
شیعر و هاوش‌وی‌ گه‌رم ده‌ژین و ن‌رم و خودایی ه‌‌نگاو د‌ن‌ن
مانگ به‌سه‌ر ما‌انه‌وه‌یه
‌ووبار‌ک د‌ ل‌ سینگی م‌ل‌وان د‌دا
دوای ئ‌وی‌ چووین‌ ناوی گو‌چکه‌ماسیمان به ده‌سته‌وه بوو
ل‌ خ‌‌ا‌تی ‌وونا‌کی ل‌ی بووردین
د‌توانین ب‌ ی‌کتری ب‌‌ین س‌او و ‌‌ژباش
ل‌ س‌او و ‌‌ژباشدا باده‌مان پ‌ و ت‌واو ه‌قیق‌تین
ه‌‌می شو‌نمین
ه‌‌می خو‌ نین
چیا گو‌ه‌حاجیله‌ی به‌ده‌سته‌وه‌یه
ئ‌سپ‌کی ‌ووخ‌شیش ل‌ حه‌وشه و ما‌مان پشتی خ‌ش د‌کا
ت‌زوو ب‌ ‌‌گادا د‌ه‌‌نه‌ و گو‌ت له ده‌نگی د‌ت ده‌ب‌ و پ‌ت ده‌‌ به‌‌
گ‌شتت ب‌ر‌و خ‌‌ا‌تی ‌وونا‌کی ف‌رموو ئه‌نگوستیله‌ت له سندووق ده‌ربهی‌نه
گو‌ه‌به‌‌ژه ئاو‌ده‌داته‌وه
ئاسمانیش ناخ و ئه‌دگاره حه‌وت ئاواز ده‌خو‌نه‌
* * *
خ‌ر له قوو‌ایی و ‌ووني‌ ژیان د‌ته ده‌ر‌
که‌م شاره‌زا و د‌م‌ر نییه به ده‌می پ‌ حیکمه‌ت و چرپه‌وه پرسیاری خ‌ی ده‌کا

۲
ئاسمان له شادیدا پ‌ ئه‌ست‌ره و مانگ ده‌ب‌
‌ه‌نگ نیشانه‌ی نه‌‌نی ده‌ناس‌
ت‌ک‌شانی خ‌ی ده‌گ‌‌‌ته‌وه و خ‌شی ناخاته مه‌ترسییه‌وه
به‌هه‌شت ‌ه‌نگی نییه یان ‌ه‌نگی نه‌ناسراوه
ک‌ ل‌دایک بوو ما‌یان نزیک گ‌‌ستان بوو
ل‌ م‌ردمندا‌یدا ب‌ر‌خ‌کانی د‌برد‌ ناو گ‌‌ستان‌ک‌ و ه‌‌ده‌ستانه‌وه سه‌ر پاشوو
ده‌نگیان ده‌هات و ون نه‌ده‌بوون
گ‌نج بوو ل‌م گ‌‌ستان‌دا گ‌‌ی‌ ب‌ ز‌ر

خزم و کەس و برادەر و ناسیاوی خەی لە دا و بەزمەوە ناشتوونی
دارەبازەشی گەلاندووەتەوە مزگەوت
ئەستا خەی و منداڵی و نەوە و گوڵی گەرمی تێیدا نەژراون
سەری بە ناوچەوانی ئاسکێک کردووە
لە ڕووناکی گەردوونیدا
تەماشای هەزارەی تازە دەکات
پیرەزەی سەرگەیش دەژمێرێ
دەبەتە شەهرەزادی چیرۆك و بەردی حەوت پەیکەر

* * *

کەلەك هەموو کەلە و ناویش هەزی دەست بەدەوەگرتن
دەیکاتە تانوپۆ و ئومێد و هەموو دەتوانین قسەی لەگەڵدا بکەین
٣
گردێک باخچە و سەنگەری بەسەرەوەیە
درەختی خەسک قەدیان وەک دووگوردی نوێژ چنیوە
ناهەژن خودی لە یەک بترازێ
گۆڕەی خوداوەندان گرد لەسەر
سابوون و
هەسان و
سەوڵ و
سەهۆڵ باڵا ناکا و هەوا ناگاتێ
کەناری نزمیش فریودەرە
بەردی گەکان ناوچەوانی بووەتە هەست و دەمی بە تووڕەیی دەکاتەوە
لە کازیوەی لەڕ نامۆنتاوە
خەرمەش لەسەر خەی لا دەدا
ڕەگ و خەڵی گۆشکردن بە خەی هەڵدەبژێرێ
دەتوانێ چاوەڕێ بکا
سیشی بەگرانی هەناسە نەدا
* * *
جەژنی بە کەژاوەیە و لووتکە پڕی گوت ونم مەکە
لە باڵای ڕاز و ڕەوەزان ئەستێرەی کەبەهار دەکوژێ

٤
دەستنووسی ئایین ڕەوشتی یەکەمی زەوی تێدا نییە
نازانرێ پێنجەرە چەن دروست بوو
تروسکایەکی خامەش
دەستی گرتین و دەزووی یەکتردەزێنەوەی داینە دەست

درەخت ئەوارەخوانی خەبەخشینی
بەنوبەرامە و بەروبوومی هەك خست
کە لەک نزیک بووینەوە دەپەرت بووین
پەستی ئاسمان و هاوونی ئەزەل هەبزەکا
مازوو بە هانای منداڵانەوە هات
کردیانە موورووو و تەپ و مەری دەرگای ماڵی گەردوونی
بانگی ئاژەڵمان کرد بۆ وەڵام ماینەوە
تیرمان سوار کرد و تەوی سروودی هەڵەتاندمان وەشاند
زەوی چووە توخمی سەرسوڕمان و لەپی کردەوە
لە لەچکی هەوشتی یەکەم دەزرایەوە
* * *
زەوی کە شووڕەی دانرا و بەرەو شار چوو
لە ناوکی گەمارە درا هەوشتی بزر بووەوە

دینەکا بریقا وەرە بەر زەبرەکی هەمن.. شیعری سەلیم بەرەکات.. وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: لوقمان باپیر

کە هەوە گورگەکان، لەسەر بەفرە، پاشەڕە بەدوای خەدا هادەکەشن و دەلووڕنن، ئەودەمی، پشتیرە کلەمدراوەکان و گەرووی سەگەکان گەدەگرن، من گوەم لە کرخەی دینەکایە.
"گەواهییەک"
لە کەگەکانی شووتیی سوور، لە دەوری گوندی، ئاسمان پەرتدەبوو و بەشاییە سەربە داوی جاجاکە و کاوی ژاندارمە گیراوەکەی دەخستەوو، کە دینەکا لەوە بە هووتی دەهاتەدەر و هەوە هەوییەکی بەرەو لایەکی بە پارچە ساچمە وەپەشخە دابوو.
"گەواهییەک"
دینەکا
چ بەو هاوچیانە بەم، کە لە سەری شنگال و چیای عەبدولعەزیزی،

تاژیان زین کردوو؟ تۆ خەت لە شوێنک شاردووەتەوە، دەنگێ لە پشتیرک بێ، بەن بە خاک و ئاخوی کاوانەوە دەکەی. تۆ مەزنی. بایەکی فێنکی، نشیمەی خەرمان و منی.
گوێم لە باوکتە، بانگ دەکا : دینەکا... گوێم لە دایکتە بانگ دەکا : "دینەکا، ئەو نانجێیی بە کچبەران ببە و پێیان بڵێ با وچانێک بدەن".
دەژ لەدوای دەژ، ژمارەیان پتر دەبوو ... لە تاشکەند و هەزستان و ئەرمینیا و باشووری خەرئاوای ڕووسیاوە، بە پەڵاو یان بە داس، چارەکێ و بوخچەی لاولاویان بە "جزیرە" دەنا. تەش بچووک بووی و درکت بەوی نەدەکرد ئەوان پەویستیان بە ئاو و بە ژنک یان بەوژنکی شتە، تا لە دوور لە شەقاری دەشتودەرانی ئاکەن، بەکو لە ساڵانی کۆچ، وەک نیسک و کلەمسکێ بوو. تۆ نازانی چەن خەرەندکانی نەوان "عامووداً" و "مەسیسیانا" پێ کۆلاکی ئەستر و ئەندامی پەیو دەبن.
نازانی بەدووکان لەکوێ تفەنگی فەرەنسییان دەستدکەوێ و لەبەرچییش، کاتێ سەریان بە عاباکانیان دەبەستن و هەرش دەنن، لەسەر تخووبی گوندکان هەڵدایسەن.
دەڵێن : لە بەری چێییەوە دەرچووی و "بریقا"ش لە بەری چێییەوە دەرچوو و خوداش لە بەری چێییەوە دەرچوو، سەرسامی و موختارکوژیش، کە منداڵان لە بەرمیلەکانی زبڵی سەرایان هەنان، هاتن. گوتیان تۆ ئانە مەڵکی دەخەش و یەک بەرانت هەنایەوە، کە وەک جەنگاوەر و لە هەر شوێنکی میزی لە کرابێ، ئەو بەچکدا دەهات.
دینەکا ... دینەکا ...
من ماندووم، لەوجێی بانکانی "معەریکا" و عارەبانێ پە پووشکانی کوردان دەبینم، گوێم لە دەنگی تۆ نییە.
فەرمان / ئاوەدوونان
هەی کیژی دەژێ زیناکارەکانم
نە ئەستێرکەت، نە چەلەوانییەکێ، نە تەلبەندکان، ناتشارنەوە ، شەبەنگەکەشت – ئەو شەقبردووە – بەلادادێ و خەی دەدەمێ پشتی تا ئاوەدوونانکەم درێژ بکەموە.
ئەوێ، باسندکەت لە لەژاییەک، لە پشت دارەبازێی لقەکانم، یەخ بکە.
من بە چەرخی بە گەردش، بە چرپێ، بە سەبەری ئامەری سەربینەوە نووساوم

لە پشت درەختەکانەوە

تۆنکەرەکان، فرێتەکانی ئاگربەستی نێوان چەکگەردی ودنیایان لەسەر دارتۆنەکان ڕایەڵە دەکرد؛
سیبەکانم لە پشت درەختەکان سەرسمیان دا
ئێوجا ئانیشکم لەسەر لقە وشکەکان دادایەوە و گەم گرت؛
گەم لە تۆنکەرە هەژارەکان بەردا، ئێوانیش ناوقەدیان هەژاندم و بەسەر قەدە وشکەکاندا بەربوونەوە و خەیان بە گوێ و هووکەکانم دەگرتەوە،
خەیان بە دەسکەشی ژنەک دەگرتەوە، وا لە بەرانبەر بەدووە تەقیوەکانی دەرکی لوولەی خوێنبەرەکانم، دەکشایەوە.
لالەی ئاو و تەز و گەرد لە پشت درەختەکانەوە، هەردوودەستت بەدی دەکەم وا دەتوێنەوە…
خێت ماتکە هەی کیژی ئەژە زیناکارەکانم
نە دەشت و دەر، نە تەلبەندەکان ناتشارنەوە. لەگەڵ منداو بە تەنکەشی بەشە یان چیاوە، باران و ئەژم دەبینی وا ئانیشکیان داداوەتەوە و بەزەیی و با و سەبەری ئامێری سەرپێاندن ڕاکێشیان دەکەن و
باڵندە خەگەلکەرەکانی خوێنم دەبینی
"بەنێک هەیە تا وەک شەرافەتمەندان خێی لە گەل بکەم،
لە نێوان کەنیزەکەکانی کەمار و پاسەوانان لاقێی نەکەم"
خوێنم دەبینی
پە پێ لە پاشایانی دەریا و قرمیتی شاران.
منیش خەنکانێک پشتگوێ دەخەم نزیک دەبنەوە و دەڵێن، سەڵەکەم کون دەکەم تا شتێک بزانم کە هووتە و گەجەرێک دەربارەی شەهیدە بەزراوەکانی سەر ئێگای مەزاران دەیزانێ
تا بشزانم زەمانم چۆنم لەگەڵ پەکدەتەوە و
دەشت، پە گیایەک دەبن خەمبارم دەکا
"بروسک، ئەگەر لە دەوری جەگە بریسکە بدا، خەمبارم دەکا، جەگەش ئەگەر بەسەر وشکانیدا سەربکا، خەمبارم دەکا. وشکانیش، ئەگەر دەوڵەت لە مەژووی دەوڵەتی دابڕێ، خەمبارم دەکا؛ دەوڵەتیش، ئەگەر خەم نەوانی لەگەڵ ببڕێ، خەمبارم دەکا. خەمیش خەمبارم دەکا"
من لە پشتتم هەی کیژی ئەژە زیناکارەکانم
گەڵای سنجووان ، بە سەراسیمەیی گەلەک بانگەشت دەکەم : "هەی گەلای سنجووان، بە ناوچەکەم لە سوریا، پە هەڵێنە"، تووبی و خودا پەلەکە، من سەرقاڵی دووکەڵەکم، لە ئازادیی ئەو نەوانم دەپارێزە کە نەوێ دێکە ڕاودەکەن؛ مەودای من زین و گەردلوولە
تیایدا پەشنیاری ناوکی دێکە بە ئاوم دەکەم و
هاوارێیی مەمکەکانی سەردەم دەکەم بەرەو دیوەخانی قەراویلکە و

سەرکانی، بارەو مەمکێکی لەپشت گوێگرنەم لەهیکڵا خودای لە پەیدابووە.
هەی گەلا سنجوو، جوگرافیازانان خوتووون، فیشکەکان مشتی نەنییەکانی گیا کراون …
"من کشتیبان و کشتیەکەم
هەنگاوی ژەنگاویە". لە پشتەخت، لە هەردوو لاکڵەکت خونم دەبینی
خرەندەکم لە خرەندیدا زیندوودەکاتەو و
بە ەوە ئەسپەکی ترسەو مل لە چەپەرەکانی ەحەو هەدەبە و
لە جلوبەرگی "بریقا"ی بە غەوارە و تەقسی خواوەندان کوژراو، دەحیلنە.
بەلای توندوتیژیدا کڵ دەکەمەو و هەناوی ئەسپان لە بەرچیغەک گرە دەدەم کە چەرکەس و کورد خەی پە دەخورەنن و بە چوستی قیت دەبنەو.
واریقاتیان بە نەرگز و باوەی ئەبەدی ختم دەکەم و وەک درەخت و چڵەکان بارەو ەووبارەکە دەچین،
دەەین : "هەی ەووبار وارە،
هەی چیا، وارە"
دەشەین : "هەی پەە وارە
هەی گەای سنجوو، تەش وارە بە سارایەکی لە کونی کڵڵەسارەو دەتەدارە".
بەلای توندوتیژیدا کڵ دەکەمەو و بانگشتی ساتەکان دەکەم، تا هەندە بڵەوری دە بەسەر عەورەتی ئەو باڵایانەدا بدا کە لە کەفی جەمسەر و قرمیتی شارانەو دەن.
هەو دەدەم، ئەوجەیانەی لە لەوم دادەخورەن، بە لەداردان بکەمەو و ئەو جەیانەی بەئاگایەیشم بکەمەو کاتەکی جەستەی ئاودار کامە دەبە و بارەو خرەندی کات و لوورەی پەرجووان اپێچ دەکرە.
شەبەنگی ئەو کیژە هاوڵانەم گەشتم پە دەکەن، کە خولگەیان بریندار دەکردم. ئەستا و دوای ئەستاش گەستان و خونەک دەبەمەو و بە زنجیرەکی دەستی اەست و دەستی چەپەم دەمەلات، وا دارستانەک خەقەندەی کەتایی لە هەدەورە و باەی خاپووریش بردەبنەو. لە ئامەزەت دەگرم تا دەست بە دەستوشاندنەو بگرم.
بڕایەی هەناوت دەگرم و فەتتەدەم، ئێدی بارەو خوانی دنیا گلەردەبیەو.
(ئەستا لە لەژایەکە تەدەپەەی، قونگ خەت پەدادەدا و بەشایی سک تا ساەی دادە بەکرە دەگرە، دوای ساەی دادە
تانکەکان بە کرەت دەگرن و دوای سەد ساەیش قونگەکان لەگەە تانکەکان دەچنە بەشایی سینە و دوای هەزارەی یەکەمیش، سەگ بە خە و

بە ێیزک تووتکەوی بەسەر گورچیلە و دە و فەبی جگەردا دەمیزن، بە ناوتدا دەگەڕێ)
فەرمدای و دەستم کردە تەشیی دەنگی سەر لمی بیابانت و
وازم لە دەروونیش هەنا بە ئەو شتەی لە قورئانی لەبووردنە سەرقاڵی کردووە و گەڕامەوە خەرەندەکەم.
آ/ لە خشەی شەروالەی بارانی بە نووژ بتەرازە، هیچ مەودایەک لە نەوان گەردەکانمدا نییە.
_ پارچە پارچە بە ...
_ پارچە پارچە دەبم،
با گەڕێپانەکان لەبەر قرخەی من پارچە پارچەبن، تا لەگەڵ شەشی تەریکیی خەی دادەخا و لەو کەسەش زویر دەبە بە یەکگرتوویی دەتەلای، بە ئاهایان دەخەش بم.
ب _ لە نازی گەل بتەرازە، هیچ بەشایەکی دی لە نەوان گەردەکانمدا نییە.
_ پارچە پارچە بە ...
_ پارچە پارچە دەبم،
هەڕەشە لەوەش دەکەم بە یەکگرتنە بەتە لام.
ج _ لە میکرۆبەکانی شەڵ بتەرازە، هیچ بەشایەکی دی لە نەوان گەردەکانمدا نییە،
وەرن،
ماشووقە و ساردەاو و مانگە بەدبەختەکانی بە ستووەنی تەلەفۆن و برسییەتیدا شەبوونەتەوە.
بە پەکدا لکاویی قەڵایی هەراوزەناوە وەرن، تا لە یەکدیتان بکەمەوە و فەلەکی بەمباش بدەمە دەست هەر دەستیەکتان.
لە ژنان من میراتگرتانم، لە سەر جە و بالینگانی کیژەی سواری دایکی دەبم،
یان دوو خوشکان لەسەر تیغی هەناسەم کەدەکەمەوە و
نەریتەکانتان، لە بەندەری گوڵەوە دەبەمە ناو بەڵەمی بارکردنی ژنە خواوەندان و هەڵەژانی "بابی عالی"ی لە هەڵەژانی زەندەقەی جمەی دە.
د _ لە هەگوەیشەی خوراسان بتەرازە، هیچ بەشایەک لە نەوان گەردەکانمدا نییە،
_ پارچە پارچە بە ...
_ لە گرتووخانەیەکدا پارچە پارچە نابم
دەتوانم لەیەوە دەرچم و بچمە ناو چاوەقوولکە . وەرن
دووزمان و نەربازان، بەنگییان وەرن، با هەژەندەک بە زەنگەکانم وەخەبین.
گوەم بە دنیا ەادەرا

گوم بە دینکا بریقا ادرا
گوم بە سیما و خواوویی خم ادرا
گوم بە خشویستی ادرا، کە لە فشیی یاخووبوونم ادکا و
ئاشتی لە پووی هندە ژندا دکاتوە وا چدبنوە و بسر
کووخنی هژاراندا دادکن:
دستخشی لە گروم دکم
دچمە سردانی ئو کمی هژارانی لە سرییکانی گوندکانیان
متربزیان دامزراندوو و غیبی ناو مستیی گواڵی پاشایتی
دبن وا بە سواری دولدولکی و بە دستسی ئاوریشموە د، کە
لژر فزای اونانیشمدا گونی خیان وران دکن، من لناو
مستیدا غیب دبم و
لە سارداوکی دگاتوە سروچاوکانی گل، لە قاقا ددم،
ئگر گلیش ادستی باران و باندانم بکا، بانگی دکم :
_ کرتوپرت بە
تە و ئو کسشی وا لە شاری سردم بالووکە بالووکە خریکی
درزیە.
گروم پیرز دکم و
لە خوتی خردا، قپستانە لگە ئاکانی دک دکم، وا
امدگرە :
"برد و ئسپ
بردو خیانتی سپی
بردو و چارکی کشتیی سپی".
وک سبازکی سربازانی بت پرستکان، لە نریت و زدکم
دمدرە،
دمدرە و مشنگ دکم چلاوخری گوی غواران
با ئودمی مردن پە بە گستانکانم بە و
با ووباریش ببیتە نردراوی لسدارەدان، مندالان قربەقری
وی تا مزگوتی باوانم دبم،
منی لناو یاقووتی داخراو و ژە داخراوکاند ملە دکم
بە زبران، دادسمە سر خونە گشتیکان و وخساری ئتنتیش
دکمە باکانی سزانیکی دتە برچاوی کاروانە تاپیکە و
وادکم نیوی لای خوارەی جستم بە کگیکدا بگ فرمسک و
سسنی تدا پکداچووە و
چندین ئاودزش، لە دوری کنارکانی ئبدی، بە پژیوانیکانم
دروستدکم.
ئای سر بانکان، ئیستکم پە دگرن : "لە خونی خرهات
واگاهاتین و هاوارمان کردیتە بە بیابان رابورە وهاوینان بە

پەخواسی بیبە بالینگانە نەرموونەکەت" و
ئاماکان هەیانکوتایە سەر بەنەکەم و لە ساڵانی ئاوە چاوەوان بووم و
ئەبەدیەتیش چاوەڕی کردم تا لە لەوارەکانی شکۆفیدا هامایی سرووش بکەم
یان بە داردەستەکەم لە "لەیلەک"ی ڕەحمکان بدەم، تا حیکمەتەکەی هەندە منداڵ جێلە بکا کە دەچنە وادەی "قوداس"ەکی نووتەک و هەندە ئاسکی تەرجەمەناکرێن، من تەرجەمەیان دەکەم؛
"هەر ئاسکەک فاتیحایەکە"
بانە بەیداغەکانیش تەرجەمە دەکەم : "واگاهاتین و دیتمان تە ساچمەی
خانوادەی لەم بە تەقیلە دەگوازیەوە، عارەبیش دەبێە ناو یادگەی سەدیەمی گەردوون؛
بە ناوی خۆت بانگمان کردی،
بەناوی ئەماس و مەرجانیش بانگمان کردی : هیچ هاریکارەکت نەبوو
ئاماستەکانت وەک ماسوولکە خاودەبوونەوە و خاویان دەکردیەوە،
مەروولە ئەو شانانیان کەدەکردەوە کە لە تەدا بەردەبوونەوە
شانێکی دیکە
شانێکی دیکەش
ئیدی لەشەوەی خەقەندێکی بە بەردی پێش زایین و بە بەردی پاش زایین بەردەژکرابە، هەدەستیەوە؛
دیتمان هاواردەکەی : "منی براهماتیی مەروولە، بە مەلەکووتی پرسداریی خۆمیدا دەبەم.
ئیدی تەمان کوشت".
گەرووی خۆم پیرزدەکەم و
لە کەلەبەرەکانی هەورەش، بەرەو گوڵگەنمەکانی دینەکا، ئاما ئاما قەڵاپستانە لەگەڵ ئەژدەکەمدا دەکەم :
"کەسکی وەک من، ئەگەر یەکی وەک تە بە کوشتنە تی نەکاتەوە ئیدی چ بکا، دوای کوشتنەش بە وردی لەناو ئەندامەکانت بگەڕێ و شەتانە بتەدەرە و داوای مردنی مرۆڤ و مردنی دەریا و ئەو شتانەش بکا کە دواڕۆژ لە کانزا و ئەکسید دەیاننەخشێنە تا کەرپەکانی خێی پە ئافڕیدە بکا؟
باشە چی بکەم، کە من لە پشت درەختەکانم و شنەی ساتت هەدەمژم ؛
شنەی بەنی پووشت هەدەمژم و بەڵای ئەستەرەکانی داربانیشدا هەور و هاتیەکی ژاندارمە گەمژە و دەکان دەستی بەسەردا دەگرن. هەک دەشزانم تە بە سەندڵی و تفەنگەوە بەرەو من هادەکەی، خەمی خوونکانمتە و لەیان دەترسی و بەسەر قەمتەریەکی نەوان کەناری

من و کەناری ئەو جەستەیدا دەسووڕێمەوە وا لەژێر فانۆسکانی "جومگەز"دا فڕەدراوە. خۆ داوێنە لەوارەکانی هووبارە، هەردووەستت لەسەر گرمەی جلەکانە، نەوکا تێیش بە، لەبەردەم هەڵچوونی ئاوە دەشکێنەوە و بەرزدەبنەوە، هەندێ بەق لە مەژووی "ان"ان دادەچەکێن کە نامە هەیوێیەکانی بە هەساران دەنووسە. دەنیام تەکلیلەکانی هووبار لە ژیانە شەقارەکانی زەماوەندی لیتراوان دەفەنی و خۆ دەکوتیێ ناو خەمەشی سەری هەتا بنی بەرەو هەڵی پارچەکانم دەی
هووت، تەنیا هەندێ تەزی هەڵاڵەی سەر نەوچەوان و هەردوو نەکان نەبە؛ دەمە تەنکەشت و هەوەسکانمان لە بازنەی داربران، جەندرمان، دەنگ، وشکانی، خەشخاش، وەنێ دەکەشم؛ دەمە تەنکەشت و هەوەسکانمان لە سیقەتارەی هەشەوە دەگوازمەوە بە وادەی درەختان".
کەی دی لە کەلەبەرەکانی جوگرافیا واگابەنم، تا گەواهیم بە بدا و گەواهیم لەسەر بدا و گەواهیی قەسابخانەیەکم بدا ئاو لە ئەستەکەکانی دووبیانی نەوان دنیاو خودا هەدەهەنجە؟ خەم دەخالەتی دەبان کرد تا پشەمن دەنگدانەوەی باڵەکانم ببەنە کوختە بچەکدا هاتووکان، بە ئەو کیژە قوتابییانەی ببا کە لە شووڕای قوتابخانەکانیانەوە لەپەناو من هاواردەکەن؛ خەم دەخالەتی هووداوێک کرد، گەرم و سارد، تەڵ و وشکی بە تەکهەدەشقەنرە، تا لە ئاهەنگی تاج لەسەرنانی دیموکراتییەکانی جەگرەوە لە سەروسامانەکانی دە، لەسەری منی بنە.
دەنگ هەدەبەم : با ئەو دەڵ هەوربەتەوە
هەموو پەیوەیەک دەبینم کە ناعوورەکەی هەدەبەستە و وەک سەرکردەیەک لە سەرکردەکانی خەشەویستیی ناکام گوناوپژنم دەکا و گوم لەیە چەن چەلەکەیەکی نیشتمانی چەنە بە چەلەکە نیشتمانییە مەیەکەی دراوسێی لەدەدا، دارخورماش خۆی بە دیدەنیم ئامادە دەکا منیش، لە پشت بەردووچکەکانی مەژوو و شەوەیی درەختکانەوە
خەرەندەک دەنەرمە ناو خەرەندەکانم و
کونی ئەستەرەی شوێنکەوتەکانم بە تەپەدەر و خەشیی پەکراو دەگرم و دەچمە لای جەماوەرەکی لە هەرەمی سیحرەوە وەک نەیار دەنەلام و دادگاییم دەکەن.
(من دەجەنگام و لەردەکانیش لە باکەنی هەتەلەکانیانەوە، هووبەری پەژارەکانی منیان بە دووربین دەپەوا و
مەشوولەی تەقینیش، کە دوو فریشتەی بەفرین بەدووری ناوکی دینەکاوە گەژیان دەخوارد).
بەرەو جەماوەرەک دەچم دادگاییەکەم
پە چەرای ئێندامەکانی دەکا؛ دادگایەکی دەزیمییەوە و منیش

هەکارەکانی ئاگرم بە ئاشکرا کرد و چوومەوە سەر شکۆی گەواڵەم
دەستنوێژ بگرم، تا لە هاوین، لەکاتێکی شەپۆل گلەییم لێگرێ
دەگەڕێتەوە و گەڵای دارخورماش دێتە خوازبێنیی دەستایەتیم
ئەو دەمەی پەریپەکان، لەسەر لقێکی دیجلە، بە خۆ و بە
دەفتەرەکانیانەوە، لەهیکەلا لەم پەیادەبن
منیش، چەندین دەستە وشەی وەک فیشەکێ شتێ و یادگەی داگیرکراویان
پێ دەنووسمەوە. دەڵێم،
گوتم بەیانی دەچمە بەیانییەکی تەس دەبێتەوە یان لە قوونێیەکی پێش
سنووری مرۆڤ پێچ دەداتەوە:
گوڵم لەبوو مرۆڤ، ئەستای خۆی پینە دەکد و دەمرد،ئیدیبلەق
رامکردەلای گوڵگەنم، تا بە دینەکا ئاگێنە من بەڵێوم و
هەندێ بیانگەم لەسەر کاغەز پێیە، نەوەکا کاتێکی دیگەمە زمانم
بگیرێ و،
پەی بەڵێ خەرەندەکەشمم پێیە.

بەیرووت ١٩٧٢

بەڵێن.. شیعری سەلام عومەر

بیرتچوو بەڵێنت پێدام
هەرگیز دەم نەڵێنجێنی
ڕۆژانێک هاوەاشم نەبی
خەت لێگەڕێما بگونجێنی

ئەستا هەروەکو گەلاوێژ
ساڵی جارێک خەت دەنوێنی
لەبری من شەیدای مانگی و
شەوانەش ئەو دەلاوێنی

بەڵێنی خەت بوو ئەزیزم
عیشقێکی جوان دابهێنی
هەرگیز دەستبەردارم نەبی و
خەتم بەدیاری بە بێنی

ئەستا تۆ لەنێو ئاسمان و
شۆنکی پڕ لە نهێنی
منیش لەنێو دڕخی ژین
دەتونێوە و رامدەهێنی.

شاعیری تورك ئومیت یاشار لە شیعری (گریام)دا.. و: نەژاد عزیز سورم

شەو بوو
ئەستێرە لە دەریادا مەلەیان دەکرد
ڕووناهی زەوی داپۆشیبوو
چاومان
باوەشی بەیەکدا کرد
لەو مەیخانە دوورەدەستەدا
لەوێ،
لەو شارە دوورەدا
بادەی سووری تەزی
پیاڵەی تەژی کردین..
ماسی تازە لە سنیدا
لە ناوەڕاستدا
هێلکەشەیتانکەیەکی گەمەبوو..
کزەبای بەنخۆش
سەوزایی نەرمووونیان
خزمەتگوزارکی ماندوو
خەریکە دەسووتەوە..
کەهەنای کەشتیان
لە دوورەوە بانگیان دەکرد
ڕووناهی
هێ ئەو چرایە فسفۆرییە
ناوە ناوە

لە سیمات دەسوا
چاوەکانت پێشنگیان دەدان
ئەو شەوە هەمووی بێ ئێمە،
بێ هەردووکمان بوو..
بێ یەکەمین جار
هەموو شتێك
بێ پسانەوە
بێ پرسیار
بێ درێ
بێ ئێمە هەردووکمان بوو..

جارێکی دی لەدایك بووینەوە
خێشی لە ئازادی و سەربەخێی ببینین
لەگەڵ هەر پـیاڵەیەکدا دەڵێی:
(سڵاو…
سڵاو خێشەویستم)
سەرم دەسووڕێ
ناکاو چاوم بە چاوت کەوت
پاشان،
دوای کاتـکی زۆر
تێگەیشتم
تێ
لە دەریای ڕاماندا
دوور ڕۆیشتووی..
وام بە بیردا هات
دەمرم و
بەجێت دەهێم
ئەو ڕۆژە ناخێشەم بەبیر هاتەوە
ئەو ڕۆژە ژۆراوژۆرە ڕەشە
یەکسەر تێگەیشتم چی بوو
ڕەنگت
بە تەواوی زەردهەڵگەڕا
نیگات لێ بوو
موچڕکێکت بە لەشدا هات
دەستت کرد بە گریان..
من بێ یەکەمین جار
گریانی مەزنی ژنـکم دی

دەداری دەکا .
بۆ یەکەمین جار
نەمریی دەداریم
لە تەنکە فرمێسکێکتدا بینی.
دوایی تەنکەکان
وەك خەونەکانمان
ئومێد و نوێژەکانمان
تێکەڵی یەکتر بوون.
ئەگەر ئەو شەوە بشمردبوومایە
گومێم لێ نەبوو
لەو شەوەدا کە دەگریای
من خەشەویستیم بۆ تۆ
بوو بە چەند ئەوەندە..
لەو شەوەدا
لە پەناوی منداگریای
کەواتە لە پەناوی منیشدا پێبکەنە!
قەت مەگری!
تێگەیشتم خەشت دەوێم
بۆیە جارێ نامرم خەشەویستم .

(*) لە (مختارات من الشعر التركى المعاصر) وەگێڕانی بۆ عەرەبی - فازێ جتکەر-
بڕاوکردنەوەی وەزارەتی ڕۆشنبیری سووری 1995 وە کراوە بە کوردی.

ئێو هەر چـــاوەڕوانن.. نەوزاد بەندی

کاتێ هەمووان ئێوانەوە،
دوای ئێوەی جووری ڕۆژکی
دوور و درێژیان چەشتووە ..
ئێو بە تەنیا چاوەڕوانن..
کە هەشتا مانگ،

ئامانەتی زەوی نەداوەتە دەستی خەر،
هەشتا تاریکە و
هەردووکیان ئاسمانیان بەجێهێشتووە،
ئەو بە تەنیا چاوەڕوانە..
کاتە باران لەگەڵ خۆیا
بەهێنانەیەک مەر ئەکەن،
ووشات لە قوڵاو هەڵکشن،
ئەو بە بە چەتر و
زەر بە باک، چاوەڕوانە ..
کاتە گریان و پەکەنین
فەرموو لە یەکتر ئەکەن و
نازانیت کامیان لە پێش..
کاتە تەزکی کەمەگا ئائبوەرن،
ئەوانی تر لەگەڵ گوزەران شەڵ ئەکەن،
پەی ناوەرن ..
ئەو بە تەنیا چاوەڕوانە ..
وەک بەڵێی دیداری لەگەڵ شەماندەفەرەکا هەبە ..
یاخود لەگەڵ نەفەرەکا ..
وەک بەڵێی پەیمانی لەگەڵ کەشتیەکا دانابە و
دەریا لە پە وشک بووبە ..
یان شاسوارە لە ناکاو توشی شک بووبە ..
وەکو بەڵێی گەردەلولە پەی وتبە
چاوەڕوانم کە
بە کوت ئەوە هەڵت ئەگرم ..
یان یادگاریەک پەیمانی پەدابە بگەڕێتەوە،
ئەمیش پەی وتبە حازرم ..

⋆ ⋆ ⋆
کات بە بە باکیی ئەوات و
ئەو بە تەنیا چاوەڕوانە ..
ئەو ناپرسە و
کەس ناپرسە،
ئەو پەیکەرە یان وەک هەمووان
دەنگدەرەکی پەشیمانە ..

نەوزاد بەندی

کانیاوی خۆشویستیت.. کاوەی خەسرەوکاوانی

کە بەیانیان لەگەڵ گوڵدا
عەتری عیشقت بەسەرمن دا
دەبارانەو دەبوویتە هاوڕێ ی جوانی…
هەشتا ڕەحی خۆشویستیم
زامدار نەکرا بوو بەچەقۆت، ناخ و گیانی…
ئەو ئەوارەی زەر جار دەیویست
لە سوچێکی ئەم گەردوونە
بە ژووانێك شادمان بکات …
ئەستا ئەویش بە ئەقڕێو
وا خەریکە هەواش هەواش
لە ناخدا لە یادمان بکات…
خۆشویستی وەکو خەیاڵ
کەی خاوەنی سنوور بووە…
عیشقم لای تۆ ڕوونا کی بوو
ئەی بۆ ئەستا چرایەکی
پەخامۆشی بە نوور بووە…
هەنگاوەکان هەزیان تێ بووی
ئیستا جولەی ڕیشتنیان بیرچۆتەوە…
لەوەکانم کانگای خەندەو پەکەنین بوون
هەرچی هەبوو هەموت برد لەگەڵ خۆتەوە…
کانیاوی خۆشویستیمان ڕزایە نەو
ڕووبارەکی پاش بارانی سەرشۆتەوە…
من دەنیام نەمن نۆتە لەم گۆڕاوە رانەهاتووین
باجارە تر لەگەڵ یەکەمین بارانا
لە نەو ڕەحی کانیاوەکانا بۆتەوە …
28/11/2010

دوو شیعری شاعیری ناسراو(فازل عەزاوی).. و: نەژاد عزیز سورمێ

(1) کۆژاوەی بەدەنگ

دەستەکانم لە گیرفانی کون کونمدا ناون ،
بە شەقامدا دادەبوورم
بینیمن
بە دزیەوە ،
لەو دیو مینای چایخانە و مغازان
سێیرم دەکەن..
پاشان بە پەلەپرووزە دەندەرە و دوام دەکەون..

بەئەنقەست وەستام جگەرەیەک دابگیرسێنم
ئاوڕم لە دواوە دایەوە
وەک کەسێ بە پشتی
خۆی لە با دەپارێزی..
نیگایەکم بە کۆژاوەی بەدەنگ هاوڕێت:
دز ، پاشا ، بکوژ ، پەیامبەر و شاعیر
لە هەموو شوێنکەوە باز دەدەن و
بەدوامەوەن ،
چاوەڕێی ئاماژەیەکی منن..
بە سەرسامانەوە سەرم بادایەوە
بەگەم گرتەبەر ،
فیکەشم لە دەدا
ئاوازی گەرانییەکی باو
خەم وانیشان دەدا
دەور لە فلیمەکدا دەبینم
هەموو ئەوەی لەسەرمە بیکەم
تا کەتاییە تاکە ، هەمیشە بەرەوپێش بڕۆم.

(2) لە پەنجەرەیەکی کراوەوە
بەسەر شەقامەکی تاریکدا

لە کاتێکدا چاوم لە پەنجەرە بڕیوە
گوێم بە ژاوەژاوی داگیرکاران لە شەقامدا هەڵدەخستبوو ،
پێیتوونەکانیان لە تاریکیدا لە دڵخۆی..
کوێوکاڵیان بەدواوە بوو دەفیان لە دەدا
کێڵەی دیلیش زنجیربەند..
مەتەکە پێنا بە من دەنن
لە دەرگای ماڵەکەم دەدەن:
جەللاد و قوربانییەکەی
پاشاو گاڵتەجار و
نهێنیپارێزی…

جەللاد دە دەستی بەخوێنی
لەبەر لوولەی ئاوی مندا بشوا
قوربانیی دە
پیاڵێک فرمێسکی سوێری
پێشکێش دەکا..
پاشا دە عەرشی خۆی
لە باخچەی مندا هەڵدەدا
گاڵتەجاڕ دە یارییەکانیم پێشان دەدا
نهێنیپارێز نهێنی خۆیم بە دەرکەنە..

دوا مەمم پە دەکەم
شەو لەبەر پەنجەرە دەوەستم
زەرن ئەوانەی پێش بەیانیدان
لە دەرگام دەدەن.

• لە کێشیعری (صاعدا حتی الینبوع) شاعیر- بەاوکردنەوەی دەزگای (المدی)
چاپی دووەم 2003 وە کراون بە کوردی.

زیو بارانە.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

تە سەرلە نوێ
وون ئەبیتەوە
پێسەلکەکانی
نەو زیو بارانە
دەخولێنەوە
سەراخی دیدەنیت ئەکەن

.....

لە سەراخدام، بە دوای
وونبوونی قژەنگی تە
لە نەو کەرنەقالی
ئەو گۆڵانزانە پەمەیی.. و
پرتەقاڵیە ڕوشنانی
مەستی زیو بارانەکن

.....

شەوان سەرهەڵگرتن
نیشتمانمە، بە دەم ئێمە
بە لەودیو چیاکانی خەفەت
پشوێک نادەین!.. تا
سەرلە بەیانیەکی
تامخۆش و بەچۆڵ! وەک شلیکی
دەستی یارێکی نادیار

.....

مەیخانەی ڕەحمەستبوون
لەوێندەرێیە، هاوڕێ
کە زەردەپەڕ، کانیەکی هێندە دوور
شەرابی ئەرخەوانی لەئێژە ، ژێ گیتاری
گیا تێکەڵکانی ژەر پەلکەزێڕینەیەکی
قژ تەکێ بە سەرابی ئاسمانەکی

چین بە چین بە هەوری گەکانئاسا
وەک بەندەرەکی جەنجاڵ
پەاوپەن لە کەشتی شەتانەی گەین

.....

لە تەنیاییا، وونبوون
دڵەفڕنە، مەست وبەهەودا بدرەوشەیتەوە
خەت بدەیتە شنەیەکی میهرەبان
لە ئەقینەکی لەدەستچوو
بەخەت نەزانیبە
لە ژەر زیوبارانە
هەر وا هەوانتە خەوت لەکەوتبە
نەزانی لە کوێی،
وخسارت پە لە تەم بە
کەس سەراخت نەزانە، بتبا
هەنگاوەو بە ئارامکان، لەوێیەک
لە هەژماردن نایەن
تەپڵە گوێی سپی
لە دەشتایی کاکی بە کاکی
تابلێی نەخشەنراوی بەفری هاوینەی وەناکردوە

.....

چی پەویستە چیتر پەنجەکان
ووشەت بە بنوسن، نابینی
هەر لیوەکی پە خونی
گوڵە لەیلەکی نەو زەلکاوی
خەوتووی ئەوارەی ڕەوشەن
هەنگوینی ئەقینەکی وونی تەی لە ئەچڵە

تەبینی/ وەنەکە کارەکی هونەری فەتەگرافەری ئینگلیزی
Kend alf

بە سوپاسەوە لە پەیجی فەرمی خەی وەگیراوە

دوا لەکەینەوە.. شیعر\ نەوزاد بەندی

بە باخچەکاندا گەڕام ،
نەک لە باخەوا بی ..
کە پاییز هات دەمەوێ ،
نەک لە بەهار تەرا بی !

⋆ ⋆ ⋆

خە ئەزانم هەندە جار ،
خەت دیل ئەکەی لە خەتا
وەک جەرەک لە خەکوژیی ،
وەک کەچەکی بە کەتا ..

⋆ ⋆ ⋆

تەنها من بەت ئەگەڕێم ،
بە شوێن پێ ..بە ناونیشان
نە جارەکیش بینیومی !
بە سەراخت ، پەرشان ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەڵێن چەن نەتبینیوە و
بە دوایشیدا ئەگەڕێی ؟
ئەی کە ئەدەزیتەوە ،
ناینناسی و نازانە کێی ؟!

⋆ ⋆ ⋆

ئەڵێم بینین ، تاوەکە ،
زەر زوو کاە ئەبەتەوە ..
وەنە دە و وەنە ئەوا ،
یەک جێی ئەو ئەگرەتەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

بەهام بە چرپەی خەیاڵ ،
لە باڵکونی هەناوە ..
ئاوەدی خۆنە ئەبی ،
کە هەشتا نەبینراوە ..

★ ★ ★

لە هەواڵت ئەپرسە ،
وەک گوڵ کە دە بە باوە ..
دەستت ئەبا بە قەڵەم
وەک هەوێنی هەناوە ..

★ ★ ★

هەموو ساتە لە گەڵتە ،
ئەچێتە جێی ترپەی دە ..
گەر پایزە و گەر زستان ،
ئەو داتئەپۆشە بە گوڵ ..

★ ★ ★

خەمت ئەخوا ، بەت ئەگری ،
وەکو عەشقی مانگ و خەر ..
بە ئەوەی یەک ببینن ،
دوو تەن ، یەک ڕوناکی زەر

★ ★ ★

ڕوبارەکان ئەگەڕێم ،
بن بڕد ، ناو پونگی کەنار
بەناو ئەو شەپۆلانەی ،
لە شاخەوە دێنە خوار ..

★ ★ ★

ئەڕێمە ناو ئەشکەوتە ،
دەفتەری تاریکایی ..
پەڕە پەڕە ئەگەڕێم ،
بە ووردیی ، بە ئاسپایی

⋆ ⋆ ⋆

ئەچمە ناو کزەی باوە،
بە بای وەشتا ئەگەم ..
ئەتوت ئەچمە ناو شەماڵ،
کە لە هاوین ئەتڕەم ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەچمە کافێیەکی مات ،
پە لە دەی شکاوە ..
هەواڵی تە ئەپرسم ،
لە تاهاوی دوو قاوە ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەەم بە ماەکی کەن ،
شە وەختە بیەوخەنە ..
ئاخر جارەکیان ووتت ؛
ئارامیم تیا ئەوەنە ..

⋆ ⋆ ⋆

گەلەریەکان ئەگەم ،
پشت تابلە و پەیکەرەکان..
ناو ەبەری پەشانگا و
پاستیل و سەبەرەکان ..

⋆ ⋆ ⋆

ئەچمە فەکەخانە ،
ئاخە هەورەکی ەوون ەوون
بە پاسپەرتی سان کیتس ،
ئەمە سەردانی کردوون ؟

⋆ ⋆ ⋆

هیچم لە حاەیی نابە ،
بە تە ئەگەمەو ە ..
نازانم بەم بە کوە ،

بە ئامانج ئەخولەمەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

دنیایەکی بە وەفا ،
پڕ لە ووەن و مردوو ..
دەبەنگ بووین کەوتینە دوای
کاوەکی با بردوو ..

⋆ ⋆ ⋆

نالی ئەو هەموو جۆرەی
بە دوو چاوی خەل کەشا ..
تا لە دنیا دابڕا ..
تا تەواو دەی ئەشا ..

⋆ ⋆ ⋆

چڕەی کرد خاک و خۆڵ و
میرنشینەکەی بابان ..
ئاژەی مەرگی گواستەوە
بە هەواری غەریبان

قەشەنگترین نەفرەت.. شیعر/کاوە عوسمان عومەر

سوتان بە حەزی عیشقەکەوە و بە دەنگ بیت لەی
چی تراژیدیایەکی مەزنە بەسەر خەمانا دەنین
گارسیا لەرکا

ئای لەو ڕۆژەی
دەستبەرداری گزنگ و
عیشق و زەریا بووم
ئیتر ئەی وەرزە

تەپڵە یوەکانی تەمەن
بەباکم لە گریانی بە هەودای
هەورەکانی پایز، لە سوتانی
دارستانە تەنیاکانی هاوین
لە خوڵەی مەرگە سەوزەکانی بەهار
لە تەزینی پەنجە
نازدارو ناسکەکانی
قەدو پەلی ئەو دارانەی
وەک کریستاڵ
بەسەر چەگە بەستووکانی ڕەژەکانما
شڵە بونەتەوە
دەزانم
دەکرا ڕەژگارەکانم
قەشەنگ تر بونایە
لە خاچدام
لە بەردەم میحرابی بەزەیی
خانمەک لە گەو کەپە
بە بەزەییانە تر بوایە
لازوردی دە پەمەیی ترو
زایەڵەی گیتاری ڕەحم
سازگار تر بوایە
ئای !دەروازە ڕەوشەنکراوەکانی
ئەو ئەوارانەی
بە نەو ڕەڵەوە بەردە مەمەیەکان
بە چرایەکەوە
بەرەو کەنارە تەمەڵگرتووکان ڕەگەم ئەگرت
شەوان وەک سەفیەکی سپیپەشی
ەوخسار پە لە نوری عیشقی پیرەز
ئارامم ئەگرت
بە دوای سەراخی تارمایی
شازادەیەک
لە نەوان ەاستی و ناەاستی
نیوە شەوکی زومردی دەر ئەکەوت
ئای لەو ڕەژانەی
کە ئارەزووی ئەبەدیەت
لام وابوو
وەک کانیەکی بە خوە

لە ناخما ووشک ناکات
گەرچی هیچ گوڵێک
وەفای بە چنگە خۆی عاشق نەبووە
هیچ ئەفسوونێکی هەڵهاتن
بەرەو شاخێک
لە شادومانی ڕۆها
تا سەر نەبوو، ئەفسووس
لە تەکەای هەموو ئەو پەلکەزێڕینە بەهەشتیانەی
بزە و خەندەکانی ئەوی ئەهەنا
کوا ئاسەواری
خەوەتە غەمگینەکان
لە بەردەم نووری هەموو ئەو مانگە شەوانە
ڕوخساری خەمناکمی تارا پێش ئەکرد
جوانی مەڵەکانی سەرگوزشتەی ژوانێکی
نەو گەژنەو سەرابی سەفەرێکی دوریش
تابلۆیەکی بەهودە بوو
چەند گەمژەیی بوو
واتەبگەیت
یاری شیعر
و حیکایەتە بە چڕەکانی منداڵی
لە نەو گژو گیای ناسکی
ژەر زیوە بارانە
تا هەتا هەتا بمێنە
ببینە ئەی بەخشندەیی
جەپەی پەهەورازی نەو ئاگری بریسکاوی
چیای تەنیاییم گرتوە
ئەم بەندەڕە ئەرخەوانیە
دوا مانزگەی ووبوونم...و
دوا مەشخەڵی زەردەپەڕکی دەپە
بە کەچی نەورەسە عاشقەکانم هەڵگرتوە
دەزانم ژیان جارێکی تر
هەڵەکی تری ووبوون و
سەرهەڵدانێکی ترم نادات
منیش بەباکم
بە کاتژمێرە لمینەکەی تەمەنی وەریوم
ئەوەتا، لە بەندەری تەمەچنی ئەمشەوی سەفەرا
ستایشی یەک بە یەک

لە بیرەوەریە فرمێسکاویەکان ئەکەم
دەزانم لە بە سەراخی ئەوێک
لە تەم وخەیاڵ و سەراب
سەرهەڵگرتن
مەستترین ووتبووون..و
قسەنگرین نەفرەتە

وێنەکە کارەکی هونەری فۆتۆگرافەر بەریتانی
Lee Watts – Lees Design
بە سوپاسەوە لە پەیجی فەرمی خۆی وەرگیراوە

شیعر/کاوە عوسمان عومەر

چەن بیرەکـــــــت لە بکەمەوە..
نەوزاد بەندی

هەندە شەو ،
بەیار ئەدەم
بەیانی بیرەکت لە بکەمەوە ،
بەفرەکەی نەوانمان چەند زەر بە ،
هەوە بدەم هەر چەنە بە ،
بە تولە ڕەیەک ،
یەک دوو جە پە بکەمەوە ..
دوای ئەوەی بینینت بوو بە مەحاڵ ..
تەپەڵەی هەفتە ..
مانگ ..ساڵ ..
ئەەەم جارە نا ..
با بەەەوە بە ماڵ ..
دوای نیوەشەو لە خەو هەەئەستم ،
ئەەەن دەردی پیرییە ..
بەەەام من ئەزانم دەردی تەیە ..
ئەەەم پیریی هەمووی درێە ..

وەک نەخشەکی بە عار ،
بە کاوەخۆ هەڵئەستم و
هەژکان ئەپشکنم ..
بە ئازارەوە خەم کێش ئەکەم ،
بە خولەکانا خەم هەڵئەواسم ،
شەو ئەکەم لەگەڵ کوتنم ..
هەژی شکرەکەم ناپەوم ..
پەستانی خوێنەکەم پەڕاوێز ئەخەم ..
ئێستم بەرچاو ڕەشبوونەکەم هی ووشکە سایین ..
بەو حاڵە چاو هەدێنم ..
جگەرێیەکی تریش دائێگیرسێنم ..
سێیری ئاوێنەکە ئەکەم ،
ئێستم پیریی درێێ ..
خەتاکە هەمووی هی تۆیە ..
هەوە ئەدەم بیرەکت لە بکەمەوە ،
ئەوەندە بەرزە ،
ناتوانم سەرکەوم ..
ئەوەندە قوڵە ،
ئەوەندە قورسە ،
ئەوەندە ووشکە ..
ئەوەندە دەکاویە
ناتوانم لە هیچ شوێنەکتەوە دەرکەوم ..
هەورە دەت و ..
بارانە شەقامەکان تەڕ ئەکا و
من بیابانترم بە تۆ ..
ئێستم عەسر ،
لە پارکێک بیرەکت لە ئەکەمەوە ..
عەسر دەت و ..
بە ێیشی هەفتەیەکەوە ،
لە باخەکا ..
تەماشای ئاوێنە ئەکەم ..
ئێستم پیریی نییە ،
پیریی درێێ ..
هەموو خەتاکە هی تۆیە ..

★ ★ ★

وەک تاوانبارێ بە خەم ئەژوانم ..
کە لە وون بوونت ناپرسم ..
کە لە وون بوونت ناترسم ..
کە بە دواتا ناگەڕێم ..
کە بە مجۆرەک ناڕەم ،
جانکەت بە با ..
مانی بایپیرت نادزمەوە ..
ئەڕەم لە جژنەوە لە ئەوروپایە ..
بۆیە لە هیچ شوێنکەوە دەنگی نایە ..
خەمساردانە ئەڕەم هاکا سەعات یانزەی شەوێ ،
نامۆیەکی نارد ،
وەک جاران ئەڕە لە سەشیاڵ میدیا بەزار بووم ، پاشاکەم !
هەتا کەی وەک فیلمەکی دووبارە ،
وەک بینەرەکی ناقەڵا ،
هەر تەماشا کەم ؟
تاوانبار خەم ئەبینم ،
کە دەستەوسان دانیشتووم ،
وەک ڕەبوتێ ، چاوەڕەم ..
تەی مەسنجەر بتهێنتەوە ..
تەی قایبەر ،
وەک چاوبازێ ،
بۆیانییەک لە بەردەرگا
بتەوێنتەوە ..
ئەوان و
تێلیگرام و ئینیستگرام و
وەتس ئەپ ، خاڵین لە تێ ..
بێ قابیلەت خەم ئەبینم ..
بێ وەفا ..خوەیی ..
دەست سپی .. کەمئاوەز ،
بێ خەم ئەژوانم ..
لە نەوان جگەرەیەک و
جگەرەیەکی ترا ،
ئەڕەم سەعات هەشتی ئەوارێ ،
بیرەکی لە ئەکەمەوە ..
شیعر پەم ئەڕە :
بۆچی شتەکی بێ نانوسی ؟
ئەڕەم مەجالی تیا نییە ،

ئەبێ شتێکی بۆ بنووسم ..
نازانم کوێت بۆ بگەڕێم ..
بۆ نمرۆ ..
بۆ ناونیشان ..
بۆ شوێن پێ ..
سەعات هەشت ئێوارە و
بۆ دیار خەمۆ دانیشتووم ..
ئێستا ئەرێ ناوی قوتابخانەکەی چی بوو ؟
ئەپرسم نمرەی دەرگاکەیان چەند بوو ؟
قاوەخانەی ڕەیحانە کوێتە کوێ ؟
غەزەلنوس تۆ بڵێی باری کردبێ ؟
ئەپرسم بۆ تەمای کەی بیرەکی لێ بکەیتەوە ؟
ترسەک هەموو گیانم دائەگرێ ..
ئێستا تۆ بڵێی مردبێ ..؟
خەڵکی وشک ،
ئەو هەموو ئینجانە شیعرەی
لە ئامێز گرتبێ ؟
ترسەک ڕەحم پێ ئەکا لە خورپێ ..
کابوسێ
گیانم پێ ئەکا لە ترپێ ..
ئێستا تۆ بڵێی نەخێش نەکەوتبێ ؟
لە بینین و
لە بیستن و
لە کی بەرد نەکەوتبێ ؟
لە نەخۆشخانەیەکی ئەوروپا نەخەوتبێ ؟
ئێستا سبەینێ زووتر نییە ،
بیرەکی لە ئەکەمەوە ..
لە ئاوێنەکەدا خەم ئەبینم ..
ترس یەکپارچە دایگرتووم ..
پیریی هەمووی درێیە ..
ئەو پەیکەرە تەکشکاوە ،
هی من نییە ..
تازەترین بەرهەمی تەیە ..
ئێستا تۆ بڵێی تەک نەچووبێ ؟
لە ژێر دەرمانا ،
لەو کاتەوە نەخەوتبێ ؟
هەموو یادەوەرییەکانم

نەشوێنرابێ ..؟
شیعرەکانم نەخوسابنەوێ ،
پیتەکانی هەنەوەریبن ؟
هەرچەند بکا ،
نەواتەوە سەر ڕێگا
خەمگینەکانی من ..؟
ئەم ئەوارە بیرەک لە خەم ئەکەمەوە ..
بزانم ئەو هەموو ترسە چییە دایگرتووم ؟
بزانم ئەو هەموو خورپەیە ،
چییە داگیریان کردووم ..؟
بزانم ئەو هەموو خەمە چییە ،
هەموو بیر کردنەوەیەکیان بردووم ؟ ..
ئەوارە دەت و ..
ئاوێنەکە پەم ئەڵێ : خەت مردوویت
ئەویش نێ بێ پرسەکەتا ڕەت بوو ..
نێ جلی ڕەشی پۆشی ..
نێ قاوەیەکی تاڵی نۆشی ..
نێ ئاخێکی لە زار هاتە دەر ..
نێ فرمێسکێ تەکەڵا بوو لەگەڵ کل و بەیێ ..
ئەم وا نییە پیر نەبووم ..
پیر بوونی من درێیە ..
ئەوەی پەڕاوێزی خستووم ،
ئامێزە داوخاوەکەی تەیە ..
دیپەرتت کردووم تەوە ..
ناتوانم دیسان ڕووت تێ بکەمەوە ..
ئەم سبەینێ دوا وادەیە ..
ئەبێ بیرەکت لێ بکەمەوە ..

نەوزاد بەندی

چەند تابلۆ شیعر.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

سەرسامم بە جەستەی ئاتونیی پایز
گەرچی لاوەتیم تا هەتا هەتا نیە
سەرگی یەسەنین
(١)
لە سوچی ژوورەکی
سارد و تاریکاو ئیوا
گەنجەکی بەهیوا
لولەی دەمانچەی هەش
وەک لەوی ژەهراوی کوژەری مار
نەوان هەردوو لەوی ووشک و لەرزیوا
گیرکردوە

(٢)
لە بالکۆنەکی جەهەنەمدا
ژنەک ، دەنکی
نەخۆش و لاوازو
سیسبووی خەی
بە دەنکە شقارتەیەک سوتاند

(٣)
لە ژەر پردەکدا
منداڵەکی برسی
دەست و پێ تەزیو، هەڵهاتوو
لە جیهانەکی ترسناک و مەترسیدارا
لە ژێر ئاسمانەکی
بەهاناو بەهودەو بەمانادا
چاوە گەشە هەشکانی
بە هەژەکی نوێی تری
پێئازارو ئەشکەنجە لەک نا
(٤)
لە باخچەیەکی جەهەنەمدا وا
کەمەڵە لاوەکی بە لانەو
بە نیشتمان

دووپارچە سەموونی کەن، چنگە
شیعری هەناسساردسو
چەند پەرتوکەکی
زەردی یاخیبونیان
لە نەوان خەیانا بەش کرد

(٥)
لە ژەر چەتری فەشگایەک
مەسیقاژەنە
کەمانچە شکاو
نەتا دزراو
ەح لەخاچدراو
جگەرەیەکی داگیرساند
قومە دوکەڵی پە هەناسەی غەمگینی
ناردە نەو هەوای نائومدەدی شارەک
بە گریانی سووری هەورەکان
پرسەی مەرگی مرۆڤە نامەکانی داناوە

وەنەکە کارەکی هونەری فەتۆگرافەری قوبرسی
Dimitris Vetsikas
بە سوپاسەوە لە پەیجی فەرمی خەی وەرگیراوە

شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

پاشا.. شیعر\ سەلام عومەر

ئەو کەسەی درەختی ئازادی دەبەن
رەژەك دە تەورەك ورگی بدەنەن
باڵندەیەکیش فەرە قەفەس بە
هیچ کەس ناتوانە هەیفەنەن

پاشایەك رەزی خەی پە ئاو نەدرە
وەك چرای بەرخەر کز کز دەنوێنە
نزاو لایلایەی لەلای خەکەکەی

وەك ئەو وایە منداڵ بنوێنە

کەی باندەکان بوونە خاوەنی
درەخت و دان و هەڵانەی خەیان
ئەوکات دەنیام جووتیارەکانمان
بەدەستی خەیان دان دەبەن بەیان

سەلام عومەر

شەو شینەکانی سەرمایی..
شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

بەوام وایە لە دەزگەخام
بەیە لە دەزگەخام
ئارسەر ئامبە (وەرزێک لە دەزگەخا)

بە خەواڵییی
لە ژەر ئەژنە عیشقەکی
فەنک و قەشەنگا
تەپڵەین، هەشتا دڵەپە
خوێنە ئەنگینە ناسکەکانی
دە قەتماغەی ئەشیان
لەسەر گابەردی بیرەوەری بوو
هەی شنەبای میهرەبانی
ئەی تراجیدیاهێنی
ئەژگارە ئەفسونیە ئاهتونیەکانم
ببینە جیهان چی کەشتیەکی تەکشکاوی لەدەرچوە
تا بە شادەماری قووڵی ژیان
ئەگا دوورەکان خەتانی خوێن ئەکا
ئەزرنگەتەوە زرنگە زرنگی گوڵە گەنمی
ساتە بیرچوەکان، بە ئەواران
پیاسەی بەهەشتی وەرانەخاکی ئەستا دەکەم
و شەوانیش جەستەم دائەکشێتە

نەونیگای ئەو ئەستێرانەی لە مەرگی
شینی شەوێکی بوهەیمیا
ڕەحیان دەرئەچێ،
بە نەو دەک و داڵی دارستانی تاریکیدا
هەشتا تروسکەی ڕوناکیەک
دەروازەی سپێدەیەک لە دوورەوشەنئەکا
پەم ئەڕێ تەماشا کە ئەی گەڵدە
ئاسەیەک لە هیوای داماڵانی کەشکەکانی
سەر ئەسک و پروسکی داماوانی دنیا
بەگومان، ئەبەدیەت
هەر لە یاخیبوندایە
لە بەردەم جادووی شەماڵی کەنارەکا
پشووی سەدان ساڵەی ئاوارەیی
ئەدەم، و کە بە ئاگادەم
حەزی سەرکەشی لە ڕەحی منداڵیما ماوە
پرسیارە ئەزەلیەکان یەخەم بەرنادەن هەشتا
لەوەی کەم ، بە کوە و تا کەی
ئازار و بەختەوەری کەم تەمەن
جیاوازی گەورەبوون و بەرائەت
پەزانینە بە لەدەستدانی بەهرەی گفتوگۆ
بە زمانی کەوو سوسکەو
هەڵفەین بە باڵی خەیاڵی نەورەس و
لە ئامەزگرتنی شەپۆلە بوهەیمیەکان لە ژێر
چنگە توندی بازە چاو تیژەکانی نەو هەورە سرکەکان
بە چیای ووشە هەئەزەنم و
بە شەپۆلی مەسیقای مەرگ ؛
پاکژ ئەبمەوەو ،ئەستا ئەتوانم
پە بە گەرووم بەم
کە ئازیم بە م شەواویە جوانەی گەردوون
باشیش گوئەدەرم
لە ئامەژگاری گوئە سەوسەنکی
سەرخەش بە نەسیمی
بەهودەیی وەرزەک زیویی
هەروەک چاوی کچەکی نەو جەنگەک غەمگین
پەشیمان نیم
لە بەدیهەنانی ئارەزووی بوونەوە بە سوتماک
بوون بە پروشە بەفرەکی شنەبردوو

با ئەم دیمەنە بەستوی ئێستا
لە یادمانا تەمار کەین
هاوێی وەاتە شەختە سەختەکانی نامەیی
بەیە ئەرە دەزەخ، چونکە
هەموو شوێنک بەنی تەنیایی منی لێدە
هەموو بارانەکیش
بەسوتاوک دوای کەچی تە جێدێ
دەرفەتکی ترم باتە ڕۆژگار
کە بژیم پراو پە
بە کانی ژاوی ڕۆهای ساتەکان
گەروم تێ کەموە
بە تریاقی سەرێیە گەنجتیە هیچیە خەشکان
بەهەش و بە ئاگاو مەست بموە
خەزگە پە بە پەرداخی هەور
دە پە بوایەوە لە تنکە بارانی میهرەبانی
کام سەمفەنیای دەندی ئێستا
هەندی شەوی شینی سەرێیی ئەوسام شیرینترە
کام خەوەت لە گوبارانی ژەر
ئەواریەکی پژاو بە زەمین و خەر و زەریا ئەفسونترە
بەنام مەرگ بە تینویەتی ئاوی عیشق
خەشترە ئازیز، ساناتریشە گیاندرچە
لە بەردەم دەرگای پرسیارە قورسەکانی بوون
چی گەمژەییەکە ، ڕازی بوون
بە ئامادەبوون لە شانی عەدەمکا
ئەکتەرەکانی مرۆڤی ئاسایین
ترسنەکان، لە چارەنووسی
ترسناکی تەنیایی یەکتر هەدەن.

شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

شتێک هەیە.. شیعری شەهلا نوری

چ ئاوازێک
بە نێتە ووە لە دەرگای ژنگاوی
سینە وەرانم دەکا
زەمزەمەی سەبام لە نەوی دەکا
بەنەرم و ناسک پەروازە دەدەن
لەخۆا بە لەرەی ژەی کەمان
ڕوحم یاری دەکا
لە گوناهێ سوورەی دەشتی دەمدا هەناژیان ئاوازی نەرگزی چاوەستی
شیعرم
شەمزان
لەسەر شەستەی وەهم،
بەیانێ
بە خەخاشەی دەم
ئاوازی ئاواتەکانم دەکەشن...
مینا کتێبی بەرگ جوانێ،
چاو ڕاکێشێ، گورج دەفڕشا...
بەردی ڕەشەن تەنگی گەی چەم
جەم بکەن
گەزێ بشکێنن ، ئاو بژێنن .
دارێ تووم بتەکێنن
مەزەی شەخیم، لالەزارم بەچ دەوڕەن
یادەوەریم بقرتێنن
بیرەکەم ماندوو مەکەن !
لەسەر یادەوەرییەکانم
ڕامەکشێن
شتێک هەیە ماندووم دەکات
لایێ لایەی خەمکانم
نوێ دەکاتەوێ
بەزارم دەکا
لەم هەوار بێ ئەو هەوار
لەم گرد بێ ئەو چاەم دەبا
شتێک هەیە ئازارم
دەدەات
شتیک هەیە

شەهلا نوری

ئازیز.. شیعری نەوزاد بەندی

کە لەم ونبوویت ،
ئەوەندە بە دواتا گەڕام ،
هەموو ئەو شتانەی
ساڵەها ونم کردبوون ،
دەزیمنەوە ..
بەس تەنها تەم نەدەزیوە ..
وەک ئەو پاشایەی
نقەمی موستیلەکەی ئەکەوت و ..
دەست و پەوەندەکەی
لەگەڵ اندا ،
هەزاران نقەم و تاج و
مەدالیای ئازایەتیی و
بزمار و فیشەک و تیر و
ملوانکە و ئەڵقە و موستیلە ئەدەزنەوە ،
بەجگە لە نقەمی پاشا ..
زانیم چەند کەس
ناوی تەیان هەڵگرتووە و ..
چەند کەس
پیشەکەی تە ئەکەن ..
چەند کەس تەیەتا کراڵی
هایبردیان هەیە و
چەندیشیان
حەزیان لە قاوەی سادەیە و
لای پەنجەرەکەدا نابە،
دانانیشن ..
سەفەر ناکەن ..
بەم دەرکەوت چەندیان دووشەممان ،
وون ئەبن و ..
لە کەشکەکی داوخاوی باپیرەدا ،

تەماشای تەنیایی و
گۆڵەی کێو ولاتی
درەختەکان ئەکەن و ..
چاوەڕێن ، بەکو ..
هابوردوو ،
بە قاتەکی ڕەش و
کراسەکی سپی و
بەینباخەکی تاریکی
کونج کونجەوە ،
لە دەرگا بات و بەتە ژوور ..
شەوکەوت ڕەشید بە کلارنێتەکەوە ،
بە ئازاد مەولود بێ ئای هاوڕێ
چەن خزمەکەی دەی دە ڕەگات پە بگرێ ..
ئەویش بێ
دە پارچە قوماشکی سوورە ،
چیت بوە لەی دروست ئەکرێ ..

دەم پەگەی عەشقی تۆیە.. کاوە خەسرەو کاوانی

دەم هەردەم پەگەی ئازادیخوازان بوو
کەچی ئێستا کۆیلەیەو بن دەستی تۆیە
تەکەخت ڤینەسی جوانیت، چەن دەی من
دەسوتێنی، کە دەزانی مەستی تۆیە
* * *
هەرچی هەمە دەیدەم بەتە، بەگومان بە
ئەم دڵەی من بەعیشقی تە دەستەمۆیە
نەك تەنیا خەندەی سەرلەوان، ئەشکەکانیش
سەرچاوەکەی کانیاوەکەی عیشقی تۆیە
* * *
رقم لەداگیرکاری یە، بەڵام خەزگە
هەتا ماوم بەدەستت داگیرکراوبم

کە تێنەبیت، وجودی من شەوزەنگە
سودی چیە لەبەرتیشکی خۆرتاوبم

20/12/2009
kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

گشتگیریی!.. شیعری: یەوانا سکلۆفینیتی.. وە: ئومێد قەرەنی

واژەکان وەل گشتگیریيەکان دەجەنگن *
ئەمن تامەزرۆی ئابووندوم
لەو رۆیەی 'پەداگریی' وەبەرچاوانم تەپەین.
کات قەشمە دەکا
ئەوان لە کاتژمێرە لمینەکان وەدەبن…
نەوەکە ئووکەشکان لە تازەم وەردەپچن
ناونیشانە ئواڵتییەکان هەدەگەمۆ
هەمووی تەکەڵا گشتگیریيە
چواریانی ئەکەوت یان جادووی خاپاندن؟
دەترسەم چیدی ئەو کیژە نەبینمەوە
وەسەر دەریادا دەگەیشت و گازی دەکردم
"دە وەرە، وەرە، هوون ژی دکارن" !
لە هیکەڵا باران دەبارە
یارییان دەبینم سەمادەکەن و ستڕانان دەچەن
هاوەڵم، ئەوان بێ دین و دەڵوت دەزانن**
شمشێرەکەت لەبیرنەکەی
ئەگەر نیتە کوریکە سەریە بشکێنەوە.
شەوکان تەنیان
پەن لە ئاز و پاڵانەوە و پەرستن
ئازار گەمارۆتدەدا
ڕوخساری ڕەنگ لەبەربڕا و دەمامکی دووڕوویی
مەگری چونکە گشتگیرگرایان خەیان وەرانکرد
ئەو ماڵە هەشتا ڕەناکە

درەختەکان باوەش بۆ هەبواراندا دەکەن
گەڵەکان هاتنەگۆ
لە ئەوانەی لە سەرەمەرگن نایژنەون
هاوی سەبەری خەیان دەکەن
یان سەبەر هاویاندەکا !
با پیاسەیەک بکەین
دەمەوێ چاوزارە لە لمدا وەشەرم
نهێنییەک لەمێژە سەرگەردانە
چاوەڕێی جەستەیەکە بیگرێتەخۆی...
ئەمن تامەزرۆی یەك هابوونەوەم
لە ئێتە وە زوانکی دیکە دەدوێی !

*وەل: لەگەڵ، دەگەڵ، پەڵا، پەکەڵا، وەکەڵا، پەکەوە
*دین و دەلوو: شەت، کەسک کە لە هووی دەروونییەوە کەموکورتی هەیە

و: ئومەد قەرەنی

یەوانا سکۆفینیتی: هەزانقان و شانکارە لە ساڵی ١٩٨١ لە لەفکادا لە یەنان لەدایکبووە. تا ئێستا دوو کەمەڵە هەزانی هەیە: یەکەمیان "مانگەکانی چێژ"، بڵاکراوەی (پنەنی) ٢٠١٧، دووەمیشیان "دوا شەوی پەمپیاس"، بڵاوکراوەی (کیما) ٢٠٢٤. هەنووکە لە ئەسینا دەژی. بەشی شانەی لە یەنان و بەریتانیا خوەندوە.

چەند قەسیدەیەکی خۆشەویستی.. ئەنتۆنیۆ ماچادۆ(*).. و: نەژاد

عزیز سورمێ

بۆ خیومار

(1)
نەمزانی
ئەوەی لە دەستتە
لیمێیەکی زەردە
یا تاڵی هەتاوە خیومار !
لێوەکانتم لە تاڵە زێینەکاندا بیـنی
بۆم زەردەمسکە دەبنەوە ..

لێم پرسی چیم دەدەیێ
ئەو دەمەی دەستەکانت لە میوەیەکی
بۆستانی گەشاوەدا دەیچنن
یا ئێوارە وەختە ئارامە بۆشەکان؟
یا ون بوونی زێین ؟
یاخود هەنگە وێنەیەك بۆ لە ئاوێکی وەستاو
یان بە سووتانی چیایەك بۆ ئەوی دی
زەردە دەپەڕێ ؟

ئایا خۆشەویستی،
تاڵی خۆرئاوایێ
لە ئاوێنە هەنگپەڕیوەکاندا دەشکێنێ ؟

(2)
خەونم پێوە دیتی خیومار
لە باخچەکەتدا بووی!
هووبارت بە ژێردا دەڕیشتن
تێ لەو باخچەیەتدا بووی
کە ڕۆژگارێکە
بە تامانی ئاسنینی سارەوە
دەورە دراوە ..
چۆلەکەیەکم بینی تەنیا
بە نەرمی بەسەر درەختی (ئالمیس)ـەوە
لە دەم هووباری پیرزەوە
کە تینوویەتی و سەرچاوەی تێدا

لە تینوویەتیان دەجریوێنێ ..
لەو باخچەیەدا خیومار
باخێکی دی لە یەکگرتنی دڵەکانمان
لەدایك دەبێ ..
کاتمان
لە ناویەکتردا دەتوێنەوە
پێکەوە هێشووی خەون
لە قەدەحی بێگەردماندا
دەگووشین
ئیتر چیرۆکی دووانەمان لەبیر دەکەین
یەکەمیان
(لەبارەی پیاو و ژنێك
کە وەك ئاسك و شێر وان
هاتوون پێکەوە بخێنەوە
ئەوی دی دەڵێ :
خۆشەویستی بەختیاوەر نییە
دوو تەنیاییە لە تەنیاییەکدا)

شاعیرەکە بیرت لێ دەکاتەوە خیومار !
ماوەی بەینیشمان
لە لیمێ و وەنەوشەیە
کێگەکان هێشتا کەسکن
وەرە لەگەڵم خیومار !
چیا لە هێلانەوە بەرەو لێی داربەڕوان
قووتمان دەدا ..
ڕۆژ لە ڕۆیشتنیدا ماندوو دەبێ
شەمەندەفەری ئێمەش دەڕوا
بەدەنگی لەگەڵ ڕۆژدا هەدەلووشێ
یتم بەرەو سێبەر دەبزوێ و
(خوادامارا)یش
هەنگی زێڕینی ون دەکا
چوون شازادە و عاشقەکەی
پێکەوە هەڵدێن و
مانگیش هەناسەسوار بە دوایانەوەیە ..

شەمەننەفەر بزر دەبێ
لە جەستەی شاخ دا فیشکەی دێ ..

خاك نەزىك و ئاسمان بىند
لە پشت چیای گرانت و
پشت چیای بازت
ئەوەتا دەریای دیماهی نەهاتوو
با پێكەوە بێین
ئەوە ئازادی یە .

(3)
لە فارغێنی شەمەننەفەرەكەوە بێت دەنووسم
لە كاتی ژووانی وەهمیدا
كە تەلان پەلكەزێینەێ لە بادا دەشكێنێ و
خەمیشی بەسەر پشتی چیاوە دەقەشێ ..
خێر و زەنگەكان لە قوللە كێنەكانیانن
ئای لەو بانگی شێوانە هێمن و بژوێنە
ئای لەو ئێوارە منداڵانەیەی
شاعیرەكەت خێشویست
ئای لەو ڕۆژە … ڕۆژی گەنجی
كاتێ جەستەیەك بووم
لە ڕەنگی گوڵان لە كەناریدا .

() ڕۆژنامەنووسێكی و وەرگێڕێكی كوردی لە ساڵی 1875 لە شارۆچكەی ڕەواندز لە دایك بووە و لە ساڵی 1903 لە شاری سلێمانی كۆچی دوایی كردووە . لە ساڵی 1898 یەكەم ژمارەی ڕۆژنامەی ژین لە سلێمانی دەردەچێت و ئەو یەكێكە لە دامەزرێنەرانی ئەو ڕۆژنامەیە . (*) لە ماڵپەڕی (ديوان العرب)ـەوە كراوە بە كوردی.

شێهیدێك.. نێوشیروان ئازاد

لێسڕشاشێی
تی قی یێكی ێووێش..

یادی شەهیدێک کرایەوە
چوار یەکانی زل و درێزن
باسی جوانی وەفاو
خۆشەویستیان بۆی دەکرد
چەند کۆو سیمیناریان
بۆساز کرد
چەند قارەمان ناویان دەبرد ،،
بۆم داخم …
لە پێش دەرکی مزگەوتەکا
خەزانەکەی سواڵی دەکرد
کاتێ خۆیشی بە ئەم خاکە
شەهید کرا…
لەگیرفانیا ..
تەنیا دوو هەزاریان دەرکرد

نەوشیروان ئازاد
سلەمانی..
نیشتمانی عەشق وجوانی

تۆ و من.. شیعری نەوزاد بەندی

تۆ
ئەو بەردەی خاڵیی لە دڵ،
تۆ ئەو دۆڵەی پڕ لە بەرد ..
تا کەی ئەوەندە تینووین
بە خوێنی یەکتر ؟
تۆ ئەو گۆڕەی خاڵیی لە ژەنگ و بۆن..
تۆ ئەو ژەنگ و بۆنەی خاڵیی لە گۆڕ ..
تا کەی ئەوەندە برسین
بە گلانی یەکتر ؟
تۆ ئەو بەرپرسەی خاڵیی لە یاسا..
تۆ ئەو یاسایەی خاڵیی لە بەرپرسیاریی ..
من ئەو فیشەکی موختارکوژەی دەنگیشم نایەت

من ئەو دەنگەی فیشەکی موختارکوژیش لێم ناترسێ..
تاکەی ئەوەندە ئەترسین بمرین؟
تا کەی یەکپارچە برین بە ناوی ژیانەوە هەڵئەگرین ؟
من ئەو بوونەوەرەی تەنها قسە ئەکەم
من ئەو قسەیەی کە قەت ناتوانم بیکەم ..
تا کەی ملوانکەی ژەهراویی ئەکەینە ملی یەکتر ؟
تا کەی ملی یەکتر ئەکەینە پەت و ئەکەین بە باوەشی دوژمنی ژەهراویتر لە ژەهر ؟
من کە کەیلەییم لە بووە بە خۆشگوزەرانیی ..
من کە خۆشگوزەرانیی جیانەکەمەوە لە ماوەرانیی ..
تا کەی لە ڕەشنبیری تازە ئەترسین ؟
تا کەی عاشقی پارچەیەک کورسین؟
تاکەی لە سەری ساڵانەوە،
بچینەوە سەر مەزی گفت وگۆ ؟
ئەرێ
کەی ئەبین بە بەشەر من و تۆ ؟
شتی تریش ...

سپێدە.. شیعری نەوشیروان ئازاد

گەر سپێدەیەک
بەسەربالی سیمرخەکەوە...
فڕیم ...
فڕیم بەرەو کەنارەکانی عەدەم .
فڕیم .....
بەرەوە ئەودیوی تارماییەکان
بەرەوناخی .....
پاڵە ئاهی ئەو دەڕەزانی ...
سنگی شەقام و ترافیکەکان شەق دەکەن ...
مەگرە لێم
ئەی نیشتمان ..
چونکە منیش بەدرێژایی تەمەنم وەک زاڕۆکی شەو هۆی ،
پە پەتی ،

سوا‌ی ژیری و
ئاسود‌یی ،
ل‌د‌یجوری ئای‌ند‌ا ،
سوس‌ی‌کی هیواد‌ک‌م …
ب‌‌ام ئاخ….
ئ‌ی نیشتمان..
ت‌م‌ن ‌‌یی و ک‌چی من ه‌ر ما‌ی‌پوچم …
ما‌ی‌ پوچم و هیچم د‌ست ناک‌و‌
.……
من م‌ل‌وان‌کی کارام‌بوم ….
ب‌‌ام ببور‌ل‌م
ل‌گ‌م‌ل‌خنک‌ی ئ‌م بســـت‌ک‌ ز‌وی‌ی خ‌مـــدا …ن‌متـــوانی گ‌وه‌ری
ئ‌وین‌ پاک‌ک‌ بد‌ز‌م‌و‌.
ئ‌زانی ب‌…؟
چونک‌ ب‌ر‌ل‌من ….
بردیان …
بوی‌ …شیرین‌ک‌م …
ب‌د‌وای گ‌وه‌ری دزراوا م‌گ‌‌‌
ناخی ز‌وی ه‌‌ م‌ک‌‌‌
ب‌ ئ‌وین و
ب‌جوانی و
ب‌ز‌‌ی ق‌ترانی م‌گ‌‌‌ …
د‌ب‌ ف‌ربین ب‌ ل‌م‌ولا
ب‌د‌وای ئاو‌ز و
ب‌د‌وای ژیـــــری و
ب‌د‌وای ع‌ق‌ی وون بودا بگ‌‌‌ین

ن‌وشیروان ئازاد
سل‌مانی 27/6/2018

پەیام.. شیعری ستار ئەحمەد

کوردستانم من واهاتووم
بۆنی دەربەندو سەر گەووم
لە گۆی کەرکوك خواستووە
تارای خوینی سەدان شەهید
لە باڵای ساوای هۆنراوەم
یەکاڵای خەمی چەوساوەی
میللەتی چیای کردووە
وشەم خۆنە زامی مەولاناو
نالی خاك و خۆی ژانە
پۆنووسەکەم پەپوولەزای خانی شیعرەو
تابلۆی هەزاران کۆنەدەری
ئەسك و خوێنی قەندیلو گردی سەیوانە
بەستەی هەوری سپی شۆخی گەورەو
مۆژووی کوردو کوردستانە
پەیامی باوەنورو
مەشخەڵی جەوەبەرەکەی
شاری بۆسەی رەنجدەرم هەگرتووە
وشەم زاری نەوەی نوێیە
شیعرەکانم گۆکانی مافدارە
بەستەکانم نرکەی ناەی کرێکارە
سەردەمێکە دەستم لە خۆم شوشتووە
زەمانێکە شیعر دەم داخ دەکا
گۆرانی لانکی کوردستانم نیشان دەدا
من باوەی میللەتەکم
مەرگ لە بوونی دەترسێ
سەمای بارۆژە تەرزەیە
کۆرپەی ئەنفالەکانمان رادەموسێ
دەستەکم پۆنووسی هەگرتووە
ئەوی دیکەم هەاەو نەرگزی
لەپەەی سەزیا ناشتووە
کوردستانم من واهاتووم
بارگەی خەمم لە کۆناوە
بۆ میللەتێك دایکی چیایەو
کزەی جەرگی لانکی رەهۆەو هەتاوە

ستار ئەحمەد

خەیالت کردووم بەلانەی.. کاوەی خەسرەوکاوانی

خەیالت کردووم بەلانەی
نیە ساتە سنوورەکەی
تەکبشکەنی و جێ ی بهێڵی..
باڵەفڕەت تەنیالەسەر
ئاسمانی ئەم دڵی منەو
ڕەحم بێ عیشقت دەکەڵی..
تەئەی خەمە شیرینەکەم
ئەی ئەوکەسەی
لێناوخەتا من وون دەکەی
لێناو خەما دەتگرمەخەن..
ئەی ئەوکەسەی
مژووی ژینم دەنووسیەوەو
گیانم ئاوێتەیە بەتەن..
ئەتەفرمێسکی زیوینی
وەکو دەریا چەن ووشکایی داپێشیووە
ئێشکت چاوان دادەتەنە..
تەختووکەی ساتە کپ و ساردەکانمی
ڕەنگ دەدەیتە بە ڕەنگیم و
ڕەحم بەتە پێ دەکەنە .

14/2/2009
kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

کاوەی خەسرەوکاوانی

فرمێسکێ لە گوزەرگای مێژوودا.. فرەیدوونی موشیری..
و : نەژاد عزیز سورمێ

لەو ژاژەی
دەستی حەزرەتی (قابیل)
لە خوێنی حەزرەتی (هابیل)دا سوور بوو..
لەو ژاژەی منالەکانی (ئادەم)
کاکێی پێ لە ئیمانی خوا
ژاری تاڵی دژمنایەتی
لە خوێن جێشاندن
گەرچی (ئادەم)یش زیندوو بوو
ئادەمییەت مرد.

لەو ژاژەیدا (یوسف)
بە دەستی براکانییەوە خرایە بیر
لەو ژاژەی بە شەق و خوێن
شووڕەی (چین)یان چێ کرد
ئینسانییەت مردبوو..

لە دوایشدا،
دونیا پێ بوو لە ئینسان و
ئەو ئاشەیش هەر گەڵا و گەڵا
چەندین سەدە
بەسەر مەرگی (ئادەم) تێپەڕی
بە داخەوە
ئادەمییەت نەگەڵایەوە ..

ئەم چەرخەی ئێمە
ژاژگاری مەرگی ئینسانییەتە
سنگی دونیا
لە چاکەکاری خاڵییە

باسکردنی
ئازادی ،پاکی، مروەت، شتییە
باسکردنی
مووسا، عیسا، محەمەد نابەجێیە
ئا ئەم چەرخەی ئێمە
چەرخی تیخکی ئەستووڕە.

من لە سیس بوونی چۆ گوڵ
لە نیگای کپی منارێ بیمار
لە هاواری مەلکی ناو قەفەس
لە خەمی مرۆڤکی لە زنجیردا سندمکراو
تا وەختێ
جەللادەکەی لێی دەگەڕێ
فرمێسك لە چاو و
کینەم لە گەروودا ماوە
بە درۆژایی ڕۆژگار،
ژارم لە پیاڵە و ژاری ماریش لە گۆزە
بە مەرگی ئەو
چۆن باوەڕ بکەم ؟

قسە لە سەر سیس بوونی گەلایێ نییە
وای ، ئەوە دارستانان دەکەنە بیابان
دەستی خوێنمژان
لەبەر چاوی خەڵکی دەشارنەوە..
هیچ گیاندارێ
بە گیاندارێکی دی ناڵێ هەوا نابینێ
ئەوەی ئەو نامەردانە
بە گیانی مرۆڤی دەکەن..

قسە لەسەر سیسبوونی گەلایێ نییە
وای دابنێ
مەرگی مەلکی ناو قەفەس
مەرگ نییە
وای دابنێ
چۆڵە گوڵێ لەم جیهانە شین نەبووە
وای دابنێ
دارستانەکان
لە ئەزەلەوە

بیابانی وشك و برنگ بوون..
لە ناو ئەو مرۆیانەی،
بەرگەی هەموو
کارەساتەکیان گرتووە
قسە لەسەر
مەرگی خۆشەویستییە
مەرگی عەشق
گفتوگۆ لەسەر مەرگی ئینسانییەتە.

□

() □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ . (*) لە کتێبی(راهیان شعر امروز) کۆکردنەوەی داریوش شاهین کراوە بە کوردی.

ژوانی □□ش.. نێوشیروان ئازاد

لێم ببورە ،
هە□□بجێی جوان ..
ئێمساڵ ئیتر نایەمەوە
خونچەی شیعر
لێشانزەی سێ
نادەم لەزولفی کیژی جوان
نایکەمە تاجگوێنێ ،
بەسەر مەزاری عاشقان
سی و پێنج سا□□..
لێشانزەی سێ
هەموسا□□
شیعرێکی نوێ دەتبوون ،
بەئازاری تێ دەنا□□ ..
ئیتر بەسەبەتەسوتان
نەکەس هەتوانێکی کردی و،

نەبەرپرسە مەشخەڵەکی بەت داگیرسان
هەویان هەش بە ئەوانەی وا
سی و پێنج ساڵەوەک زەریا لوش
خوێنی جەستەی شەکەتباری تە دەنوشن …
چەن بە شەرمن …
لەسەر مەزی دانوستاندا…
شەهید بونی تەدەفرەشن
بەقەد خەنی شەهیدانت ،
هەندەی ژانی پەئازاری ،
دواهەناسەی ،
ئالودەبوی …کەرپەکانت ..
تف و نەفرەت …بەئەوانەی..
تویان هەنجان …
لەژیان ..و ،
لەشەرش و بەرخەدانت

نەوشیروان ئازاد

خەیاڵی خانەی.. شیعری شاهە حوسەنی

جار و بارە
دڵی پڕم
مەیل و ساماڵ
شەوقی فەین هەڵی دگرە و
روو لە شەوقی
شەبەقی گەپی نیگات
شەتانە باڵی لەک ئەدا
هەڵدەفڕێت و هەلدەفڕێت و
حەزی لەیە
تا کەتایی هەڤەین هەر باڵ لە بدات
بەهام دڵی شەتەم

قت نازانت
ئم نیگایت
ئم گپ نوورانیە
زریایەکی قوڵی ماندە
تەندووراوەکی دڵ
هەر چی بڵایدا تەپڵ
دڵیخنکێنەت
جار و بارە
پەپوولەی دە
هەوەدای شەبەقی
گەی مەمی بزەت دەبە
حەزی لێیە تەواقفی ئم لەو بکات
بەهام ئم شتەکە قت نازانە
هەرچی بڵای
ئم گەدا تەدەپڵ
گە دەگرت و
دەیسووتێنت

ئەی کیشوەر وون بووکەم.. کاوەی خەسرەوکاوانی

ئەستا تە لە کیشوەرەکی وون بوو دڵچی
منیش بەمەتە کەلەمپس و
بەدەزینەوەی تە شتم...
من لەحاتەم بەخشندەتر
ئەو ماڵی دا، من من بەڕەح و ژین لە ڕەتم...
کوانە نامی بەحەبیبەی هەند وە بووە
ئەوە نیە جارەکی تر تەختت کردووە بەزین و
عیشقت ناوی ناوم بەمەم...
ئەوە نیە دەوانەتر لە دەوانەم
زەربە ئەقڵە ترم بە شەم...
ئەی کیشوەر وون بووکەم

ئەگەرهاتوو بتدزمەوە چی شاینتەو
کام ووشە بکەمە ناوت...؟
چی بکەمەقوربانی تەو
چی سەربەم لەژێرپە ی تیشکی دووچاوت...؟
ئەگەرهاتووماندو و شکەت گەڕایتەوە ئەم هەوارە
دەرگای دەم کراوەیە...
تەئاواز و ئەو گورانی یە نەوتراوەی
خۆشەویستیت ووشەکانی ناسکترین هەنراوەیە...
28/3/2010
kawa_kiwiny@yahoo.co.uk

پێش حزوری نیگاکانت.. کاوەی خەسرەوکاوانی

پێش ئەو ساتەی بگەم بە حزورە نیگات
هەزارویەك بیروخەیاڵ بە مەشکما دە ...
کە گەیشتم بەدیدارت
وەکو منداڵی بە زمان
شتەکانم بیردەچنەوە
هەرچی هەیە بەلادادە ...
پێش ئەوساتەی بگەم بەتە
پاڵەوانی فلیمەکم ئازاودڵر
لەمانای ترس نازانم...
کە گەیشتم بەدیدارت
مووچەکەك گیان دادەگرە و
ئەژنەم دەکەوتە لەرزین و
تەتەڵە دەکات زمانم ...
من لەگەورەترین جەنگ دا
دەوزەی ترسی مردنم راوناوە...
کەچی ئەی شەخ بە گومانم
ئەم سامەی خەت
لەکام زەمەنا هەناوە...

kawa_kiwiny@yahoo.co.uk 13/4/2010

شیعرێکی دی لە شاعیر (محەمەد قلینی)(*) یەوە.. و: نەژاد عزیز سورم

(1)
من ناوم محەمەد قلینی یە
شیعر دەنووسم
لە کۆمپانیایەکی جل و بەرگیش کار دەکەم
هەر دوو ئیش دژ بە یەك نین
ئەوەتانێ کۆگەیەکی گەورە
کراسی هاوردەی تیا کەڵەکە دەکەم
خەڵکی هەڵپەیانە بۆ کڕینیان..
ئەوەش دڵڕەکی گەورەتر
قەسیدەی لێ دا دەکەم
کڕیارێکی نییە.

(2)
ژنەکەم دەڵێ: ماڵەکەمان زۆر کۆنە
ژووری منداڵان
جێی دوو پڕخەوی بچووکی لێ نابێتەوە..
هاتم بەیتە شیعرێکم نووسی
بە داڵانێکی فراوانەوە
ئینجا
دەستم ڕاهێشت و وتم:
(دەتوانین ئەمشەو لێرە بنووین)

(3)
هەمیشە داو و دەرزیم پێیە
تا هەر وەختێ دڵم
شیعرێکی لێ دێتە دەرێ

پ‌ی بدروومه‌وه.
ورگی بچووکم
‌‌گه‌م ل‌ ناگر‌
ت‌که‌‌ به خه‌‌کی بم..
ته‌ن‌ شاعیران ز‌ری به‌سه‌ردا ده‌‌ن
له‌گه‌‌ ئه‌وه‌ی
به ه‌‌ی هه‌‌لووشینی شیعره قه‌‌ه‌وه‌کانی ئه‌وان
په‌یدا بووه ..

(4)
لوولـه‌ی تفه‌نگه‌کانتان له من بکه‌ن
په‌نجه به په‌لاپیتکه‌وه بنـ‌ن
هه‌موو ئه‌وه‌ی ‌وو ده‌دا
م‌سیقا
له خو‌نبه‌ره‌کانمه‌وه ده‌رده‌په‌‌
ب‌وا به‌وه مه‌که‌ن
شاعیر‌‌ك
به‌و م‌ده کـ‌نباوانه بمر‌ ..
جار‌‌کیان دز‌‌ك
هه‌و‌‌ی دا
چه‌ق‌‌یه‌ك له سنگم بدا
که‌س ب‌وا ناکا
ئه‌و دزه
بوو به ستران‌ب‌ژ‌‌کی مه‌زن
منیش باوه‌‌م نه‌کرد
که بینیم
هه‌موو گ‌رانییه‌کانی (عبدالحلیم)
ک‌ ده‌کاته‌وه
که له‌به‌ر د‌‌م ‌‌یشتوون
به بایه‌خه‌وه
گه‌رووی زبری ل‌ پ‌ ده‌کا..
ب‌وام پ‌ بکه‌ن
شاعیر‌‌کی وه‌‌ك من
قه‌ت نامر‌
ته‌نیا له‌و کاته‌دا نه‌ب‌
قه‌سیده‌یه‌کی خراپ ده‌نووس‌.

و: نەژاد عزیز سورمە

-_____

() [illegible] 1983 [illegible] – [illegible] -ە [illegible] ە [illegible] ە [illegible] : [illegible] ([illegible] ە [illegible] ە [illegible]. (*) لە ماڵپەڕی (الیوم السابع)ـەوە 22ی شوباتی 2025 کراوە بە کوردی.

هەدیبە.. شیعری شەهلا نوری

هەدیبە...
سەفەرمەکە
ئاواتمان هەشتان لەژێر گرێی جادوو ئاخراون
نە لە ئایین و نە لە زانستدا باون
لە دڵۆپاوکێن
لە ئاوەڕاون
پێکەوە لە تەک خەونمان داپشراون ، زیندە بەچاڵ فڕێدراون
لەسەر تاوانباری کات
بەکیان لەژێرخەڵن
ئێنفال کراون
ئەمە هەشتان
باخی عیشق و خۆشەویستیمان خشڵەوت،
هیوامان زەر و باڵندەکان
دەنگۆشەی ئاهەنگمان بە بنەرن ،
فالانتاین بگەڕین و
سەمای مەستانە ببەستن
گەڕی بیان شادبکەین و
باخچەی دڵان تەڕتەڕ دەکەین
هەدی بە...
وەک گەرانی کێن

لەسەردەمی ئەمەستاکە خەشم دەوی
تەی کەتری دەوری حەم
دوور لە ئاپرا
تەنها تەوافی تەم دەوە
هەدی بە...
تە ئەغر بکەیت
شیعر و پەخشان
وەک دەگرن !
دەفتەری شیعرم دەشەوە
قەم
دەشکە ،
فەرهەنگ دەدە
وەک کەرپەیکی ساوا
خە دەدوێنن
ئەقرە ناگرن ،
یەخە بەرنادەن ناسرەون
دە داگیر دەکەن
دەن و دەچەن
جەی تە دەگرن

شەهلا نوری

کازیویەک لە خەنی ئا.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

(١)
بە بینینی دەریاچەی خونینی کازیوە
خەم لە بیرکرد
چی بەئەقریەک دەم ئەبات
بە درژایی کنارەک لە چیا
تەر گریام، لە دوورەوە
زرنگە زرنگی کەساکان

کەترێ تەنیا بۆ جەگەکانی تڕێ کرد
مانگ هەشتا
فرمێسکەکی زیویی بۆ چاوەڕ بوو
زانیم دەبێ زۆرتر بێم
بڕۆ بریسکەی ئەو پلیکانەی، دەگەنە
چرا درەوشاوەکانی ئەو هەورانەی
بە ڕەشتنی پەریەک دەی شکا
(٢)
ترسم لە نەهاتنی پایزەکی تر..و
لە نەو گیا سەوزە تێکەکانا
گیانم دەرچێ
لەویشم هەشتا پێ بێ
لە چرەی ئاڵی شیعر

(٣)
غەمناکە شەقام ، ئێستا، سەرم
بەرزئەکەمەوە، دەشێ
پەرژینی درێژکراوەی
کەنار دەریا بێ تەلیسمی
سەوز و
پەمەیی دەورە درابن، ئەوانێ
پەرژینی فرمێسکی
نامەیمن، کەلگێ دوورەکانی غوربەت، کە هەر
نایگەمێ و دێ دێت
هەر هەنگاو بنێ
هەر دەیگەیتێ

(٤)

لە خەم دەپرسم، چەند جاری تر دەتوانی
بە سەمەرەیی
بە کەڵانێ تاریکێ خەوتوەکانا تێپەڕی
بێ ترسی کەوتنێ نەو زەلکاوی
بیرەوەری ژەهرینی شارێک نغرێ
دەرکپێکردن بەوەی
کە هەرگیز لەڕ نامێنم، خەشبەختیشێ
بەوەی کە کاتێ بوون
جێگاکانیش ، دەربەندی پێ حەسرەتن

هاتن و چونیش
یاریکی غەمگینە
لە نێوان کابووسی گۆربوون و
هەڵهاتنی کەم تەمەنی
خەری منداڵیکی ڕۆشن

لە نیوان من و تۆدا خاک حاکمە..
شیعری شاهۆ حوسێنی

دارهەناری
تازەی من
هەناری کەسکی چڕ کردوە
کەسکاوکی لە هەناودا
ئەو پشتێنەی
لە پشتما دەبەست و
ئەو ئاغابانە کەسکەی
لەسەرم دەنا
ئێستا دەست لەملی
ئەم هەنارە تام کەسکانێن
سەیزادەیک
دەسرکەکی کەسکی پێیە و
مەجەمەی شینم دەگەڵت
لەژوور سەری گەڵکەما
کەڵکی کەسک
هەتا نیوقەد
بەعەشقی کەچما
لەخاکا ڕەچوە
شاعریکی سەر کەسکی
عەبایکی کەسکی لەبەر دایە
تەوافی خەوفی خەفەتم دەکا
زیکری شەعر و
فاتیحایک لە مەسنەوی

پەشکەشی ئەوانی ناشادی من دەکا
سەرم لەسەر ئانی گەنجەم و
هەم دەبینم
هەم دەبیسم
هەستیش بە هەموو هەستێک دەکەم و
نە زمانم دەگەڕێت و
نە چاوم و
نە توانای هەستانم لە هەستایە
لەنەوانی من و تەدا
خاک حاکمە
خاک دیوارە
خاک زیندانە
نە دەنگی منت پێ دەگا و
نە مەیلی تەش
بەمن دەگا

خەونێک لە نێو گەردیلەکانی ووناکیدا.. شیعری کنەر حەسەن

مەمەک ،ئەنگ دەبارێنێتە نێو تاریکی،
دەنگێک، لە شێوەی هاواری ژنێنەکی خەمبار، لە ئامێرکی موزیکدا دەکەوێ.
ووناکی لە نێوخانووێکی قوێندا، بیرم دەنێتەوە، کە چرایەک لەوێدا داگیرسابوو.
کات، هەموو ووداوەکان، دەنێ و دەبا،
داهاتوو، چەند نادیارو دیار، لە ئێستادا دەوێ و شێتانە لەرەدەبێ.
لە دەرگای دەرەوە، زەنگێک هەڵدەستێ، بەڵاکردن بەرەو ئەوێ دەچم ،
تا دەگەمە دەرگا، کات پێش من دەکەوێت، کەس لەوێ نەماوە،
دەرگا ناکەمەوە، دایکم، لەوێدا لەگەڵ تارماییەک دەدوێ.
کات وەک ڕەشەبا، لەڕێ وەڵا هەڵدەکات.
هەموومان ڕاپێچ دەکات و من لەڕەوێ ون دەبم، بێ گەڵانەوە،

لەسەیری هەندەری بەسەرچووندا دانیشتووم و
نائاگایم خوێنی زامکانم خستتر دەکات.
لە نێو دەستەکانی ئاگایمدا، لە سەمایەکی بێکۆتایی، لە
ئاسەیەکی سووزباودا،
دەنگێک شارجوانەکانی ئاوەدانیم ڕووناک دەکاتەوە.
وەران نابێت ئابردوو، لە نوودەدا ماڵێکی بۆ سازدەکەم،
هەموو وێنەکان ، لە ئێلبوومی دیوارەکانی هەڵدەواسم.
گشت ئەمانە لەبەرن و، من دەچم دەرگا بکەمەوە، کات وەک ڕەشەبا پێش
من دەکەوێ..
چەند بەهارێ بەسەرچوون، لە نێو ساڵ و مانگەکاندا،
کاتێک مرۆڤ ون دەکات وخۆی نازانێ،
ئەم لە ماڵێ پەنهاکانی دەماندا حەشارمان داون.
بریندێک خوێن دەبارێنێ،
زامێک لەسەر دەستی چەپم بەرەو پەدەشتی دە دەکشێ.
چارەسەرکیش نییە، دەستی ڕاستم ، دەخەمە سەر سووڕایی خوێن،
وادەزانم، سووری گوڵێ بەهارەو، بەرووبدا بۆئارامی پەدەکەنم.
چارەسەری ترم نییە ، خوێنبەربوون، بە پانتایی دەستەکانم،
بەجوانی بوون لە ئێستا دا سارێژدەکەم.

سیحری ئازاری یادگاری و نوشتە و جادووی بەسەرچوونیش بەڕەنگتر
بوون،
کاتێ ئێستا بە ئێسپایی کشا بەرەو هەواری من.
لە پیاسەیەکی ئارامدا لە نێودارستانەکی چەر، بەڕەنماندا،
نەگەرێینەوە بە دواوە.
کاتێ داهاتوو دەبارێ من دەستی گەردیلەکانی ئێستام دەگرم،
خۆی ونیگەرانییەکانی لە ژێرتینی تیشکی هەتاوی ئێستادا
وەک و هەڵم بەرەو ئاسمان بەرزدەفڕێ،
من عاشقی جوانییەکانی هەڵفرینی ئارامی ڕووتی خۆی دەکات .
من لە ئێستادا، بە ئەوە، بە پشوەک لە ژێر تیشکی خەربارانداا،
بە سەمایەک لەنێو دەڕپی بارانداا،
بەئەوە و ون بوون لە خەمدا، بە تەنیایی لە نێو خەندە و دەنگ و
ئاپۆرای مرۆڤدا.
دەگەڕەوە سەرەزاری پیرەزی تێ،بەدەنگی خاکی گەڕەکێت،
میهرەبانەو دەمدوێنێ.
بە چاوە داخراوەکانم، هەموو دونیام لە یەک چرکە پیشان دەدەی،
دەگەڕەوە و دووبارە، جیهانەک بە تاریکی لە دەمدا بنیات دەنێی،
جیهان کارگەو، کەرستەی خاوە تاریکی، ڕۆشنایی بەرهەم دەهێنێت.

لەردا من لەگەڵ خەمدا ئاشت دەبمەوە.
لەرەوە خۆشویستی دەستم دەگرێت،
هەتاو دێت و وەک منداڵێک بە هەوری دەچڕپێنێ،
هەتاو دەڕۆ، لەبوونەوەرەکانی خودا جوانی هەیە.
دووبارە، بەهەتاو دەڵێم: "لەروحی ماندووی مرۆڤدا، تەدەبینم
لە لەگیانی بەئومێدیدا، خەم وکینە"
بەزاربووم من، لە دڕەنجان لە بوونەوەرە دڵشکاو و توڕەکاندا،
جێگای بەزەییە مرۆڤ لەتاریکی.
بەختەوەری لە ئێستادا لە ژێر ڕەشنایی بەسەرچوون ،
من دەگەیەنە بەژوانێک لە گەڵ عەشقی داهاتوومدا .

01.2025

لە دوا دواییەکاندا.. شیعری نەوزاد بەندی

بەناو کەهانەکانی ئێمە ،
تەی لە بی و ..
تەیشی لە نەبی ..
ئاخر چونکە لە خەم زیاتر ،
کەسی ترم پێ کەڵ ناکرێ ..
ئێچمە غەزەلنووس ،
حەز ئەکەم تەی لە بی و ..
تەیشی لە نەبی ..
لە وەستگەی پاس ، کە نیمانە ..
لە بەردەم ئاپێڵەی گەشتیار ،
لە کەنار دەریا ..
لە بەردەم شەمەنەفەر ،
کە نیمانە ..
حەز ئەکەم تەی لە بی و
لەوێش نەبی ..
ئەو عومرە ڕەی

کە ئەمووت :
(ئەژنک وەرە من لەوەم
یان تە لەوە بە ، من دەم)

⋆ ⋆ ⋆

بەیانی زوو ..
هەورێکی بەفراویی ،
ئەی لە تەک ئێچە و ..
دەتە خاکی براکوژی و ..
خەی تیا بەتاڵ ئەکاتەوە ..
دەمە دەرە ..
وەک لە ماڵێکی غەریب بم ،
بە شەرمەوە
تەماشای بەفر ئەکەم و ..
لە ڕووم نایەت
تەپڵێکی لە هەڵگرم ..
ئەو عومرە ئەی ،
کە ئەمووت :
شەتەپڵە خەی هاتووە ،
دەی یان من بەم ؟
بەڵێ لەگەڵ شەڕە تەپڵە ،
لە هەر کوێ بن ،
منیش لەوەم …

⋆ ⋆ ⋆

وەک کەتایی دراماکان ،
ئەکتەرەکان ماندوو بوون و ..
هەنگاو ئەنێن بە ئێ بەین ..
قسە ئەکەن بە دەربەین ..
لەگەڵ یەکترن بە بینین ..
حەز ئەکەم لە سەمونخانە ،
کە زەرمان هەن ،
بتبینم و نەیشتبینم ..
لە چێشتخانە و دەرمانخانە و
تەلاری پزیشکیی و تاوەر ،
کە زەرمان هەن ..

حەز ئەکەم تۆ بی و
تۆیش نەبی ..
ئاخر پێ بووم و لەم ئاژاوە ..
لە تەنیشت ئاژاوەکانمەوە ،
ئارام و ..
هانکە هانکیشم گوڵ لێیە ،
ئەنگۆ مردن بۆ ، بۆ قەسەب ،
خوێنم بمژە ..

چی ئەفسونەکە.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

کەسێک کوا باکی بە نەفرەتی هەتا هەتاییە
گەر بۆ ساتەکیش ،
هەستی بە خەشبەختیەکی ئەبەدی کردبێ
چارلس بۆدلێر

شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

(1)

چی ئەفسونەکە
چرا کزەکانی
ئەو ئەستێرانەی
پڕت دەکەن
بەمنە ئەمشەو لەرە
لە نزیک مەرگەکی تەنیا
جێیەک، لە تەمتومانی
بەدەنگی فەنا

(2)

بیرتە
دڵچوینە کەناری غەمگین
تاوەکوئەندێشەیەک، تاوەک

شەپەل ، جەستە بەرە
کاتێک شەوەکی پرچ درەوشاوە
هەدی هەدی
لە تەمەکی فرمێسکەچنا
کەشتیە ئاتۆنیەکانی
پایزی ئە هەنا
(٣)
سەدەی ووتبوون
لە جەستەی پەرەندەی
پەرتبووی یەکتر
سەدەی شەکەنجەی گومابون
لەناسینەوەی ئاوێنەی ەی
ەوخساری یەکتر
سەدەی کوژانەوەی
مەمی درەوشاوەی دەی یەکتر
سەدەی دەستبەردارببوون
لە پرووشە شنەبردوەکانی
ئەڤینی لەدەستچووی یەکتر
(٤)
تەنیا ، و بەدەنگ
گیتارژەنی با
بە دوا چرپە
لە تەفانی گریانەکا
سەری خەی هەگرت
ئەو چرا کزانەش
لە شەوە بەەنگ و
تەزیوەکانا
کوژانەوە
بەندەلی ئەو کاژەرە لمینانەی
لە جوە وەستان
ئەو چرپەو ووشانەش
لە تەنیایی سەرابەکا
ویستم پەتی بەم
لە دەا بەند ما
(٥)

دوور تا چاو بەکا

گەمزەیەک
لە هەوری گە گرتوا
ئەبریسکەتەوە
چی جوانیەکی جەرگبڕە
بزەی لەوی ڕەوشەنی
خوار هەورە پەمەییەکان
چی هەستەکی
سامناکی خەش
کە دڤەرەک لە خەرئاوابوون
بەرەو فەرامۆشبوونت ئەبا
بە تەنیایی،
زیندویت، تە ئەی کەچەر
لەئەبەدیەتی چەند ساتەکا
نەسیمەکی قژەنگی جادوگەر
وەک پەت بڕ
ئەی پیادەڕەوی مەست
بە قژەنگی زەردەپڕ
ئاشنا بە، میهرەبانی
ئەم ساتەوەختەی فەنایيت پیرەز
تاکە ڕاستی
لە نامەیيدا
مەشخەڵی ڕەحەت
ئەدرەوشێتەوە
بە دەروازەی
پرشنگداری حەقیقەت

چڕک و چۆپەری ئەو ڕۆژ پاک بەتەو.. شیعری شاهە حوسەنی

دەستکانت
ئەو بەیار ەبوو
کە نەمگرت و

با بەکەیانی فەرامۆشیدا
فەاندی

زەفت
ئەو خەنجەر بوو
کە لە گەرووی چاوەکانما
کراسەکی گەردەلوولی لێبەردابوو
تەختی ەش ەش
گوڵی زەرد زەرد
سەمای دەکرد

بەژنت
سەمای لق و پەپی شەبی بوو
کە لەبەر دەم وەرزی بزەما
شەختە لەی دا و
سەرما بردی

من لە وەرزی وەزی
ئەم بەیاەە زەردەدا
دەستەکانم
لەگەرووی گیرفانم ەاکردەوە
چاوەکانم
بە ەەختئاوەزی وەنەوزا داکردوە
دەم
بە تەنافی حەوشەکامانا ەەخستوە
تا ویشک بێتەوە و
بیکەمەوە بەرما
لەچەک و چەپەری
ئەم ەەژانە پا بەتەوە

شاهە حوسەنی

ووریا و پەپولەکانی.. شیعری : حەمە گەردی

کورد هەر خەریکی نوچدانە هیچ کوردە بە وچان نییە .
بەختەترین میللەت ئەمەین ، بەوامان بە گۆران نییە .
نەتەوەیەکی بەش بەشین ، ئازیشین و قبوڵمانە .
دەستاتکی خەپڕست ، بە حیسابیش موسوڵمانە.
نانمان هەبە یان بدزرێ ، هەر بەختەمین .
موچە هەبە یان بدزرێ ، هەر یەکەمین .
چەپڵە لەدڕی ئاهەنگی کادیر و دزی نەفامین
میللەتکی ووڵ و خۆخش ، کورتترین هەنگاو ، ناتوانین .
بە ئاگاین لە ڕۆژی شەهید ..لە ڕۆژی هەژار و هەتیو .
هەموو خەریکی خەمانین ، وەک نادی بدی و هیچ نادیو .
هەیە کوڕی دەوڵەمەندە ، خەیشی گەلەر و بە بەهرە .
فڕ بووە گیرفانی پڕ بە و بە بەختەم بەتە سەر سفرە ..
هەندە بە باوکیش بە ڕەنج و ماندووبوون و خەباتی خۆی ..
هەوە ئەدا ، ئەستێرەی بەختیش لە پڕا پەئەکەنە بۆی .
ووریا ، پەپولە ماندووەکەی باخچەی ماڵە هەژارەکان ..
کە ئەستێرەی بەختی دەرکەوت ، مەرگ ئەستێرەی عومری کشان ..
ووریا ، کۆڵە خاکییەکەی کوڕی هەموو ماڵەکان بوو ..
ووریا ، دژی هەموو دز و گەندەکار و داڵدەکان بوو ..
ووریا ئەو کانیاوە ڕوونە ، لە پڕا وشکایی داهات ..
سەوزایی ڕاگیاندن بوو بە بیابانکی چۆڵ و مات

داڕووخان.. شیعری ستار ئەحمەد

هەندە تەنهاو پەرشانم
لەژیانما
خۆو نەبووە بەمیوانم
ئەوەی هاودەمی تەمەنمە
تەنها نامەیی و هەبەستە

هەمیشە خەم دەخەمەوە
□□حی زامم لەنەو دەستە
پێنووس دەنووک
دەخاتە خوێنی ئاهەوە
پ□□ دەنوە لەپاهەوە
نووچدان
توند بەرکم دەگرێ
پێنجکانم زەر ئالوودەن
بە □اموسانی هەگرێ
خەون دەتە لام
وەک کەتری لانە □ووخاو
لەدەرووی شەوک دەگ□□م
بەداری □□دووم دەکەوە
دەیەوێ ببێت بەهاوەم
هەرچی لەچوار چەوەمدایە
چوون چەنووکی □□شەبایە
لانم پەرتەوازە دەکەن
بەدەم تەشووی زریانەوە
پ□□و باهم لەک دەئا□□ن
دەمک لەکەنار دەکەوم
ساتک بیرەوەری شەوم
لەوتەی خەمم ناسیوە
تاریکی ژینم دەنووسێ
شەستەی باران دەیس□□تەوە
سەرینک دەم ناداتێ
لە□□ایەخی شەوانەدا
هەرگیز جگەم نابەتەوە
نوەن چەم□□م لەدەنێ
پەشاک لەجەستەم دەترسێ
ژوورەکی چ□□
بە پەشوازیم هە□□دەئاوسێ
هەوارگەم بەدەم ژانەوە
لەچەڕ □ووتم دەکاتەوە
زەدم گ□□کی تاریکێ
خەوی شەوو
شیعری ئاهم دەباتەوە

ستار ئەحمەد

پشیلەکە و شتی تریش. شیعری نەوزاد بەندی

شا لیر ،
بە یەکێ لە بەرپرسەکانی ووت ،
کە زاوایەکی چاوی هەکەیبوو :
هەر کاتێ ویستت بگریت ،
چاوەکانی خەمت ئەدەمێ ،
پێیان بگری ..

⋆ ⋆ ⋆

هەندێ جار ..
یان لە ساڵەکا جارێ دوو جار ،
چڕکی تایبەتی هەیە،
جلەکان بەاو کێیتەوە ..
بەردە بێ بە شوشەیەکا ..
برسیشت بێ و نانیش نەخۆی ..
ێیش نەتاشی ..
بە پەاوەوە بێیتە ژوورەوە..
تەلەفۆنت بێ هات وەام نەدێیتەوە ..
بە هەموو هێزی خۆت ،
شەقازلەیەکی بازاێیی
لە بناگوێی
پلەدارێ بێی

⋆ ⋆ ⋆

بەفر باری و ..
ەاستت نەکرد ،
نەباریتە حەوشەکەمان ..

★ ★ ء ★

ئەم خەڵکەکی خۆ ویستین ..
ئازانین ئەو هەژانە چەندن ،
جگەرەمان تیا نەکەشاون ..
ئەو هەژانەی بە بازاڕین ..
ئازانین حوکمەت چەند موچەی خواردووین ..
بە هەموو کەسک ئەڵێین ،
لە دابەزینی دۆلارا ،
چەندە زەرەمان کردووە ..
بەڵام پەچەوانەکانیان ،
کەس نازانێ ..

★ ★ ★

بە کەڵانەکانی عەقاریدا ،
بە دوای کەشکەکی کافکادا ئەگەڕام .. بەڵام
نەمدۆزیەوە ..
تۆ ، لە گەشتێکدا ،
وەک زیندانییەکی ڕاکردوو ،
خۆت حەشار دابوو ..
وا تێزانی من پۆلیسم ..
یان ئینیزباتی عەسکەریی ..
بۆچی عەقڵت لە دەستدابوو ؟

★ ★ ★

ئیتر باران تەم بیر ناخاتەوە ..
ئیتر کورسیێ بەتاڵەکی تێنیشتم ،
تۆ ناهێنتەوە یادم ..
بۆنی باران ، دەستم ناگرێ و ..
پەم نایێ : ئەویش لەوێ ..
بە پەچەوانەوە ،
دەرگا و پەنجەرەکان دائەخەم
پەردەکان دائەدەمەوە ..
تەیش ئارەزووی خۆت چی ئەکەی ، ئازیز ..
هەردووکمان گیرمان خواردووە
بە دەست بۆنی ئادەمەوە ..!

⋆ ⋆ ⋆

لەو ڕۆژەوە پیرتر دیارم ..
پشیلەکە خواردن ناخوا و ..
بە ووردیی تەماشام ئەکا ..
وەک ئەوە وایە بپرسە :
ئەڕە تە هەر ئەویت کابرا ..؟

⋆ ⋆ ⋆

خەڵکی دڵڕەق و سیحرباز ،
خەڵکی بە ئەخلاق ..
کلکیان لە بنا بڕیبوو ..
لەو کاتەوە تەنیایی هەردووکمانی
بە یەک ناسان ..
ڕۆژی سە جار ئەیبینیم و
ڕۆژی سە جار
هەتدەگم بە دادەنا ..
هەڵانەیەکم بە دروست کرد ..
نازانم بە لە بینینم تەر ناخوا ؟ ..
بە چاوە گەورەکانی پەم ئەڵێ ،
بە لای خەت هاتووم نەک خواردن ..
پەم ئەڵێ بە بە تە
چەن ڕۆژم لە بەوا ؟؟

⋆ ⋆ ⋆

زەر هەوەمدا بەت داپۆشم ..
بیرم کردەوە بە ووردیی ..
هەزار بیانووم هەناوە ..
چل ساە خەم مناە کردەوە ..
سودی نەبوو ،
هەر شەکەم لەگەڵ کردی !

⋆ ⋆ ⋆

وا مەزانە بە تە شیعرم پە نانووسرە ..
خانوو چێیش بە ،
تەنیایی و جاجاکە ،

ئەیگرن بە کرێ ..!

⋆ ⋆ ⋆

تەنها کاتێ ماندوو ئەبی ،
وەک عەرەق منت لە ئەتکێ ..
دەست بدەمە هەر بەشکت ،
دەت بە دەستمەوە و
ئەشکێ ..
لەگەڵ شیعرا نەبە ناتوانم قومکت لە بخەمەوە ..
زەرجار ئەپرسم چۆن ناسیم ..
کەمەڵ وەڵامی جیاواز ،
ئەنووسم ..
هەر لە خەمەوە …

⋆ ⋆ ⋆

تۆ ئەپەڵەم ..
پشیلەکێ هەر وەستاوە و
بە ووردیی تەماشام ئەکا ..
نازانم ئەو حەقی چییە ؟
بەچی خواردنەکەی ناخوات و ..
پرسیاری چی لێ کردووم وا
چاوەڕوانی وەڵام ئەکا ..؟

⋆ ⋆ ⋆

بە تەیەم زەر پەوە دیارێ ..
بەوە دەم ئەدەمەوە ،
کە من هەمیشە بە تۆ بووم ..
پەم بەڵێ کەی بە تۆ نەبووم ؟
یان وەک بەڵێ ،
لە هەموو شتەکانمدا ..
لە هەموو شیعرەکانمدا ،
تەم دەرکردبێ ئەم جارێ ..
بەیە هەرگیز نەیشمدیوی و
بە تەیەشم پەوە دیارێ ..!

⋆ ⋆ ⋆

حەز ناکەم ئاوڕ بەمەوە ..
شتێ شایانی بینین بووبێ ،
جگم نادەهەشت ..
حەز ناکەم دووریش بڕوانم ،
شتێ هەشتاکێ نادیار بێ ،
بێ بیری لێ بکەمەوە ؟

* * *

هەژی دێ هەزار هەنگاو ،
بە پێ ئەمم ..
ئەمەوێ تێندروستیم وەک تێ ،
لێ پێ لەم جیا نەبێتەوە ..

* * *

پشیلەکێ ،
کەترەکی پێل پێل کردبوو ..
بڕ دڕگاکێ پێ و باڵی خەمەشیی دایپۆشیبوو ..
هەشتا تەماشای ئەکردم ..
وەکو بڵێی کەترەکی کرد بە بێ خەر ،
وەکو دوژمنەم لێ بێتەوە !

* * *

بیشەمەوە سەر
هەموو خوەکانی جارانم ،
ئاودێ نابمەوە بە تێ ..
پرسیارەکی زەر قورس بووی ،
تەرکم کردی ..
بارەکی قورسم فڕدا ..
ئەگینا چۆن ،
دێ هەزار هەنگاو ئەتوانم
بە هەژێ بچم بە هەدا ؟

* * *

پێ و باڵی کەترەکەم کەکردەوە و
ویستم نەعلەکی تێ بگرم ،

خواردنەکەی بەجەهەشت و
ەی ..
بە ساتە کەوتمە شکەوە ..
هەستم کرد تەی ..

⋆ ⋆ ⋆

جانتایەکی زەرم هەیە ..
چونکە سەفەرکی زەرم بەیار دابوو ،
نەیشمتوانی ..
سەفەر بە تاقی تەنیا ەی ..
من و جانتای دایە دەستی ،
چاوەوانیی ..

⋆ ⋆ ⋆

خە ئەمزانی ،
چاک ئەمزانی ..
کە تە نازانیت چیت ئەوە ..
وا تئەزانی ئەوە منم ..
دوای ساەها جا پەت زانی ،
منیش ئەوە نیم ئەتەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

مانگیش مەردە ..
بەو هەموو جوانیی و تیشکەوە ،
ئەو هەموو شەوە بە تەنیا ،
هەشتا کەسە نەیبینوە ،
لە هیچ ماەکا پاکەوە ..
هەرچی ئاەتونی دنیایە ،
لەلای پوشە ..
تە بەشکت وەک مانگ وایە ،
هیچت ناوە
یاخود نازانی چیت ئەوە !

⋆ ⋆ ⋆

زەربەی زەرمان ،

مەرجەکەی کافکا شک نابەین ،
کە ئێووت مرۆڤ پێویستە ،
لانی کەم یەک کەسی هەبێ ،
بتوانێ پەنای بۆ بەرێ …

---

2 شیعر لە شاعیری ئەرمەنی ئاودیك ئیسحاقیان.. و: نەژاد عزیز سورمێ

تفلیس 1899

با گۆم دیار نەبێ و
شنەبام بەسەردا بخوولێتەوە .
بەرد و خاچم
لە سەرینگانمدا ناوێ ..
با تەنیا شەنگەبیەکم بەسەردا بلەرێنەوە .
ئای لە دەست مرۆڤ .. لە دونیایێ
چەندت خاچ هەڵگرتوون ، چەند
هەر لە دەڕەوێ لەسەر دەمدا
بەردی زەر قورس و ڕەش هەن .

زویرخ 1955

لە خەمی سووتێنەردا
دەم تێکشکاوە ..
ژیانیشم تێکشکا ..
چیم تیا ماوە ؟
با بگریم ،
فرمێسکم ببن بە دەریایێکی سوور
بۆ مەرجەی دایکم بە خەمم نەزانێ .
ئاخ ..
گەر پەڕاگەندە بووم و

کۆتمە کۆوان
تــاوێر و گاشە بەردم دوای گاشە بەرد
بەسەردا
بەربوونەوە
با دەم بە گورگان بە
بە شەرتە دایکم
بە مەرگم نەزانە .

- ئاودیك ئیسحاقیان : شاعیر و ڕۆژنامەنوسی ئەرمەنی ، زۆربەی ژیانی
  لە نەوان فەڕەنسا و ئەمانیا و ئیتالیادا بەسەر بردووە .
  یەکێکە لەو شاعیرانەی بایەخێکی تایبەتی بە گیروگرفتەکانی ژیانی ڕۆژانە داوە.

** بۆ دەقی عەرەبی هەردوو شیعرەکە بڕِوانە :
http://www.adab.com/world/modules.php?name=Sh3er&doWhat=shqas&qid=82187&r=&rc=1

http://www.adab.com/world/modules.php?name=Sh3er&doWhat=shqas&qid=82189&r=&rc=3

بووم... شیعری شاهە حوسێنی

لە تەمتوومانی تامایک و
وێنەوزی نووزەیەک و
زەردەی زراوەک
لە سەرەمەرگی خەمدا
لەگەڵکێکی قیرتاوی شەوێک
چریکەی چاوم چرکاندی و
دەمم بە گۆپکەی مەمکی ئەم جیهانەوە نا
من لەگەڵکی گەڵکانی ناو شار و

لە هەراوترین ناو هەراو هوریای خەفەتا
بەگریاناوی‌ترین چاوی گۆڵاودا
بەیند بەیند باڵام کردوە
سەرم بە سەکەی پەنجەرەی نیگای
کۆڵانا داکردوە و
قاپی نیگام
لە تەمەننای مانای مانکا پە بوە
من نیوەڕۆی ئێوارەیەکم لەگەروودا
ئاوێنەی ئەوینەکی شکاوم لە دەدا
خەونی خەندەیەکم لەسەر لەوە و
ماسی ماچەکم لەسەر گۆنا خنکاوە
زەروودیی زەردەیەک لەسەر لیوم زاوە
لەمندا
جانووی جەوانی دەکورێنە
کە لەهەلدەرگەی ژانی ژینەکی وەخەرنەگۆڵاودا هەڵدەردراوە
لاقەکانم
پنگی ئێگایەکی نەپەواویان بە لاقەوە
دەستم
تاسەی ملەکی لەئامەزنەگرتووی هەر بە دەستەوە
جەستەم
شەکەتی ژیانەکی ژاواناوی هەر بە جەستەوە

غوربەت.. شیعری شەهلا نوری

زەمان و دەورە هات وەداخەوە
ئیشق حەرام وی وە دەم ئاخەوە
زنازنا بی لادەکەی سەرچەم
وەبان تەپۆکە و گرد و شاخەوە
لەنتەران لەریان وەقەد دارەوە
سەربەستە سەوزەی وە قسناخەوە
دەان دل وەبەرد، ئووبار وە هاژە
کەنیشک و لاوە وەزام ئاخەوە
شەیداو لەرەوار لەناو بەستانە

وەکیف و سەفا دەم وەزاخەوە
گیریان، فەلاقەن بە شەرمی ئشقە
شەو هەتا بەیان بە قاخەوە
خزمەل و هاوسەل وە مەراقەوە
خەبین لە دەر.. وەبان شاخەوە
مەو ماڵات کەوتنە غارەوە.
مەرگیان لە پاڵ چەپەچاخەوە
دەسەز و دەدار مەستی گرینن
زەلیل دەستەکن وە قەڵتاخەوە
ناوکی خەرمان چی پە نەکریا
بە وەعز و شەوکەت باڵا باخەوە
نە دانا و بیرمەند هەداریان هەویی
بەو بەرزە هزری لای دەماغەوە
قەڵەی لادەکە ، مات ومەلویل بی ..
شەتە پەیا بی، پاک لە ناخەوە
وەسینە ساف و جوان و خاسەوە
پەم بەژن قەومەل ئیشقە ساغەوە
گەناه و خراو نەویی
کە هیچ گا
بە وە پەنتان کرد وەناو باخەوە

شەهلا نوری
ئەم دەقە،ئیحاکەی لە درامای غوربەتەوە وەرگیراوە

بەهودەییەکی قەشەنگ.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

هەر زەر زیاتر
لەوەی خواوەندەکان خوازیاری بون
من فرەسکم وەراند
ئارسەر ەامبە (وەرزەک لە دەزەخا)

بەهودەییەکی قەشەنگ

دەشێ ئەمڕۆش
شنەبایەک تێ بەڕێ
دەشێ مەی لێوی
گوڵە هەڵاڵە کۆیە دورگەکان
لە نیگای ئاو، ڕەح بەرە
تا ئاو پەڕی لوتکەی
ئازادی ڕەهابوون
دەشێ حیکمەتی ژیان وەرگرم
لە کاسە ژەهری شیرینی خەکوشتن
هیچ شتێک هەڵە نیە
لە سەحەرێکی مەری نغرەی شیعرا
ژێر بارانی بەهودەییەکی قەشەنگ
کە تێ دەگەیت بە ماڵئاوا
کە تێ خەندەکان ئەکەیتە
پەپولەی بریقاوی دونیا تەپڵەیوکان
من پەرتئەبەوە
گەرچی درەزنن ئاو گوڵە ئاویانەی
لە لاوێتیا
پەیمانی پیرەزی ئەفینەکی ئەبەدیان دا
هەموو ئاو شتانم بیرە
شوێنە قورمزیە نهێنیەکانی ئاوسا
یان گەشەیکی غەمگینی مەیخانەیەک
پر لە ئەفینی ئاوارەکانی دنیا
ئەی ئەهریمەنی گەردون
لە ئەفسوون
ئافرەتە خاوەندیەکان
چیان لێهات
کوان هاوڕێ بوهێمیەکان
بە چرایەکەوە
بە پلیکانی ئەستێرە بزەوە دڕوشاوەکان هەڵکشان
بەرەو قەڵای عیشقەکی قەشەنگی کوژەر
بەڕام ئە فسووس
بازەکی ئاڵتونی وەڕ و دەوانەیە دە
بەیە دەشتایی سپی تەنیاییم هەڵبژارد
لە ژێر نمەدا نوسیمنەوە

مژووی ئەو کازیوانەی تەر بە جوانیەکەی گریام
ئای ژین! چی مەیخانەیەکی سەمەرەیت
هەراجی هەستی عاشقانەو
لەسەرووی هەر بەردەبانکی بوون
کەس ناگاتە کەسی تر
کەس نابێتە فریادڕەس
لە گەلە گورگی بەردی ڕەشی مەرگ
لە نەمانی پەرستگەی بەگەردی خەر
دورخەیەکم کردە
دوا مەنزڵگەی دە
قومێک لە سیحری شەوکی
بەدنەفرەتی قەشەنگم پەویستە
تا لەگەڵ سازی ئەفیوونی
ئەم ئەوارە پاکیزەیدا یەکانگیر بم
تا هەزم تیا بە ئەدرەوشەوە
ئەو ساتە پوچانەشم بەدڵ
کە بە پەنجە ووشکبوەکانم
جامی شەرابی بەهودەیی بنەشم
پە بە بەگوڵاوی گوڵە خەشخاش و
لەیلەکی مەری شەیتانی
ئەو کە لە دارستانی باران نەما
چەند جار پەتم ووت
تکامە مەڵە، مەڵە
کاتە من هەندەی زەریا مەستبووم
بە دەرکەوتەی ڕەنگاڕەنگ هەورە لە ئەفینەکت
تازە سەرنج دان لە پەلە مراویە
ڕەشکانی تیپەربووی عیشقت چی سودی هەیە
کە چیتر نابینی پروشە ئاگری وەنەوشە شەتانەکانی
ژەر نەسیمەکی بەیانی
هەر ئەسوتەم
و ڕەوشەنبوونەم
لە ژەر بەدەنگیەکی هەمنی
ئەم دەروازە کراویە
بەرەو نووری سەرخەشی
عەدەمەکی بیرچونەوەی خەش و قەشەنگ

عەشق بە مەرگ ناوەستێ.. شیعری شاهۆ حوسێنی

لەسەر کوورسیلە کۆنە دارەکە دانیشتبووم
لەبن دارچنارە بەرزەکە
نسێی باوەشێنی دەکردم
قاوەکەم هەشتا هەمی لە دەهات
جانتاکەم هەر بەکەوە
بوونەوەرەکی دەموچاو داپۆشراوی هەشپەش
لە جنۆکە و شەیتان و عیزارئیل دەچوو
دەورەی ئەدام
نازانم تەماحی لێچیم کردبوو
لێشم بەتاڵ بوو لەووحم
ووحم زەر دەمەک بوو یاخی ببوو
جار و بارە لەشقامە
پەسەوی دیوارە
یان لە گوەسوانەی سەربانە
لەسەر لیواری کەانی
دەمدیت و دەمگاندەوە بە ماڵ
بەام ئەستا زەر دەمە بوو
هەواەکم هەر لە نەبوو
نەمدەزانی هەوەدای کام کەان
سەربان
دەوران
یان چاوانە
بزر ببوو
سەری خۆی هەگرتبوو
ەیشتبوو
لای خەم گوتم
تەماحی لە جانتاکەم کردوە
بەبزوە جانتام هەشت
چەپکە عەشق و

دوو سێ دڵسک بزەی تێ و
فینجانێک ماچی لێوی دڵدار و
سێ چوار دڵنک ئاخی شیرین
چەمکێکی لەسەری نا و
وەکوو دووکەڵ
بە کەشانداا
دوور دەبەوە و
کاڵ دەبەوە
ئەشپەشە ناشیرینەکە

شاهە حوسێنی

تۆی هەموو شوێنێ، بەجگە لە من.. نەوزاد بەندی

تۆ لە هەموو شوێنکی ،
دوور لە بۆشاییەکانی من ..
ئەچیتە ناو هەموو ئاپۆایەکەوە ،
دوور لە تۆنیاییەکانی من ..
سینەماکان هەموو گۆڕایت ،
نەهاتی بە بینینی
هیچ گرتەیەکی
تەمەنی من ..
قیستقاڵ نییە کورسیت بە دانەرابێ ،
بەجگە لە ئینجانێی
قژ ژاکاوی
دەرگاکەی من ..

⋆ ⋆ ⋆

تۆ لە هەموو ڕێگاکانا شوێن پێت هەیە ،
تەنها لەو ڕێیەدا نەبێ ،من بە فەرمانگە و ماڵباب و
شیعر بەکاریان ئەهێنم ..

میوە فرۆش نەماوەتەوە پرتەقاڵت بە نەکەشە ،
بەجگە لەو پیکابە میوەفرۆشی ،
لە کۆتانی ئەمدا گوزەر هەنار ئەفرۆشە ..
کە من ئەڕۆم بۆ سەفەر ،
تۆ لە ماڵەوە دانیشتووی ،
سەر دەر ناکەی ..
کتێب نییە شۆن پەنجەی تۆی پێوە نەبێ ..
بەجگە لە هەستەکانی من ..

★ ★ ★

تۆ بۆ پارکانەدا ناڕەی ،
ئەواران هەویان تۆ ئەکەم ..
لەو شوێنانەی کە چایان لە ئەخەمۆ ..
ئەو کانیاوانەی دەسنوێژیان لە ئەشەم و ..
ئەو فڕۆشگای لەنگە و .. شاورمە و ..
کافیتریا و ..
بەنزینخانانەی بوون بە مەعمیلم ..
ئەو یاریگایانە ..
ئەو سەیرانگایانەی کە هەنگە ساڵی جارێ بیان بچم ..
ئەو هیواییتانەی من هەمە ..
ئەو چێشتخانانە ..
ئەو هەنگەوانە ..
ئەو شەوە تاریکانەی کە تیایانا ئەتڵمەوە ..
کە من بەدارم ،
تۆ لە خەوکی زڕ قوڵدای ..
کاتێ من خەووم ،
تۆ بە دەوری فولکەی بەداریدا
ئەخولێیتەوە ..
کاتێ من بەیار ئەدەم گەشگیر بم ،
تۆ قیزەت لێداوە و
کەنتەکەی فەکەخانەکان بە پێکەنینەوە ئەبەی ..
کە من ئەڕۆم ئەوروپا خەش،
تۆ ئەڕەی یەک فلسی قەپ ناهەنێ ..
کاتێ باسی ئیفەڕەم ئەکەم ،
پێم ئەڵێی ئەم میللەتە بە کاری هیچ شتێ نایە ..
لەبەردەم گەلەریێکدام ،

تۆ سوێندت خواردووە ڕووی تێ نەکەی ..
لە تەنیای کەمایەتیدا بم ،
تۆ ئائکەی بێ ناو خەمەی مانگرتەکان ..

⋆ ⋆ ⋆

گەر من لە خەتی پێنجوێن بم ،
یەکسەر لە خەتی بازیانیت ..
ئەگەر لە خەتی دوکان بم ،
ئەوا تێ لە هەورامانیت ..

گەر فەتەدام.. شیعەری شاهۆ حوسێنی

تەهەچوونەکە بە شیعری فەرم نەدەی فەرهاد پیربال

گەر فەت دام
لەت ون دەبم
وەک دەریای شین
بە بن دەبم
تاوێی بەختی نەشم
لەکەڵ دەنەم
جە ژوان بە جە ژوان دەگەڕەم
پرچی شین پەرشان دەکەم
سەما لەدەوری ژان دەکەم
دەچمەوە دە
مەکەی تاسەی شاعیرێک و
گەرانیبەژنکی مەحزوون
هەوەدای شار و
ئاوارەی شەوارەکان و کووچە و کۆ
دەبم بە ماسکی سەرشەت
سەرهەدەبم
تا قوتەرین شینایی زە

کە بە کەس بووی
بە تاقەت بووی
ئیتر قەت بات نابمەوە ژە
دەت لە هەناوتا بکوژە
بانگم بە هاوار و سەدا بکەی
ناوم بێنی
هەواڵی پێشمانیش بنێری
دەڵێم نایناسم، کێ؟

شاهە حوسێنی

چەند شیعرێك لە شاعیری گریکی یۆرگۆس سیفیریس.. و: نەژاد عزیز سورمێ

(1)
شیعر

چیترم ناوێ
لەوێ بەدەر بە سادەیی بدوێم
جگە لەوێی
ئەم نیعمەتەم پێ ببەخشێ ..
چوون ئەمێ سترانمان ،
بە چەندان جوور مەسیقا
قورس کردووێ و
وردێ وردێ خەریکێ نقووم دەبێ ..
هونەرمان ،
بەو هەموو خشتە ڕازاندووەتەوێ
دەم و چاوی بخوا ..
وەختی هاتووێ
وشەی کەم بێین
چونکێ بێانی ڕەحمان

چارگەکانی بناودەکاتەوە .

(2)

چەند هێڵێك لە حوزەیراندا 41 (*)

ئەوتا ئێستا مانگەکی نوێ
شەوقی دایەوە
دوورگەی دڕینی جوانی لە باوەشدا
زامدار ،
خوێنی لە بڕ دەڕوا ..
دوورگە هەمنە
دوورگە بەهێز ، پاکە ..
جێستێیش
وێنەی قەدی تەکشکاو
هەگ و ێیشەی هەکەشراون .

(*)شاعیر ئەم قەسیدەیەی دوای داگیرکردنی دوورگەی (کرێت) ساڵی 1941 لەلایەن ئەڵمانەکانەوە نووسیوە.

(3)

مرۆڤ کە سەبەریان دزی

سەبڕی دارانت لە دەستنن ،
لێت دەستنن ..
سەبڕی دڕیات لە دەستنن ،
لێت دەستنن ..
سەبڕی دێت لە دەستنن ،
لێت دەستنن ..
سەبڕی خێتت لە دەستنن .
5/3/1947

(4)

فیلەکتیتس(*)

جێستێکی خوێناوی ..
وێنات خوێناوی ..
سەردەم خوێناوی ..

(*) فیلەکتیتس – قارەمانکی ئیلیادی هەمیرس .

• یەرگس سیفیریس ، یەکەمین شاعیری گریکی نەبلی ئەدەبیاتی وەرگرتووە (ساڵی 1963). سیفریس 29/2/1900 لە شاری ئیزمیر لە خانەوادەیەکی ڕۆشنفکر کە بایەخیان بە ئەدەبیات داوە لە دایك بووە. باوکی مامۆستای زانستگە و لە هەمان کاتدا شاعیرێکی لیریکی و وەرگێڕیش بووە.
سیفیریس لە نەوان ساڵانی 1918 – 1924 لە پاریس بووە ، هەر لەوێش بەوانامەی لە کەلیجی ماف وەرگرتووە و لە هەمان کاتدا بایەخی بە ئەدەبیاتی فەڕەنسی داوە . ساڵی 1960 زانستگەی کامبریج نازناوی دکتۆرای لە ئەدەب پێداوە و پاشان چەندان خەڵاتی دیکەی وەرگرتووە تا ساڵی 1963 کە نەبلی ئەدەبیاتی بردووەتەوە .

▪ لە (مختارات من اشعار سیفیرس) و بە عەرەبی. بشار عباس ، بڵاوکردنەوەی وەزارەتی ڕۆشنبیری سووری2005 .

و : نەژاد عزیز سورمێ

دیداری ئولفەت.. شیعری سەردار جاف

بریندی سەزت بەسوێ، خەی کەستکێ چیم دەمنێ
ڕۆژنە بارانی دابەان، هاو گەستکێ* چیم دەمنێ
مەگەر ئولفەتی دەم دەم نیم، بە کورتە کات لە ژوانم
وشکە ساڵی ئیشقت دەرخست لە پەستکێ چیم دەمنی
دەبڕە گە ژنی حەسرەت، بوویە ئاخوندی نامەییم
مزگەری شەرم فەندە، بە مستکێ چیم دەمنێ
لە کوێ هاتی و چۆن پەیا بووی، ئاوەزی پەرشم ژەنگاێ ڕۆ ڕۆ
ڕۆ ڕۆ ڕۆ

پەی بە سفتیکە* نەبەین، کوابستکە چیم دەمنە
سریلەی* سەر گویسەوانەی ئایەتە و زایەڵەی تە بم
کە گوە بیستی سرتەیکم، شیف دەستکە* چیم دەمنە
با سریوەی دەم بەیانت، ژوانی دادە گەرم کا
تە هەناتوو و ئاکردوو بی، دوور دەستکە چیم دەمنە
دوور لە دیقەتی زوف و چاو، شنەت سوکنایی پەخشکا
شەوارەی دیداری ترم، لە گوستکە* چیم دەمنە
هەناتووی ئامەزی ئیشقی، تاریکی مەرانەی جەستە
ئولفەت جەوەنەی پە نەبە، شکستکە چیم دەمنە

سەردار جاف/ شاعیر و ڕۆخنەگر/ ئەمانیا
٢٨\١\٢٠٢٥

گەست: ناشیرین، ناحاز، دزەو
ژەنگاە: مورووی شین
سزە : کزەی سەرما
سفتیک: دەشتایی نەوان دوو چیا
سریلە: مەلەکی بچوکی جوانە،دوو پەەی وەک شاخ لە بەرز دەبەتەوە
شیف دەست: دەسکەداوی کەو گرتن
گوست : قامک

گیرفانی بەتاڵ، تەوەڵی بەرز.. نەوزاد مدحەت

لەگەڵ هەڵهاتنی خەر،
منیش هەڵدەم لە ماڵی خەم
شانم چەماوە لە ژێر قورسایی فاتورەی کەڵکەبوو
خەونەکانم وردوخاش،
هیوا کزدەبەت، بەڵام ناشکەت.

مەچەکەکانم لە پشتم پە ئازارتر،
لە بەرزکردنەوەی سامانی خەڵکی تر،
سامان وەبەر دەنم

سەدان جار لە باڵای خەم بەرزتر
کەچی چەقیوم لە پنتەک،
هەرچەندە دەموەت بفەم.

ژمارەکانی ئەژماری بانکییم ناگەن
هەرچەندە کاتەکانی رۆژ درێژتر دەکەموە،
شەوەکانیش کورت
هێشتا هەستم و بەن دەدەم:
هەر دەبێت من براوەبم
لە کاتژمێرە نەبراوەکانی کار.

نەشکان لەم ئەسکانەدا دەژی،
هەرچەندە هەژاری لە دەرگام دەدات،
من لەوە زیاترم کە هەمە
نرخی من لە سامانم گەورەترە.

هەر هەنگاوێک کە دەینەم
شوێنەواری جەدەت،
هەر سرودە بە یەکسانی کە دەیچەم
سەدای نەبراوەیە بە هەمیشە
هەرچەندە دادپەروەری دیار نامێنێت،
ڕەحم هێشتا بە کەلەقی پەدەکەنێت.

خەباتی من بەردەوامە،
ئاسوودەیی وەک ئەستێرەیەکی دوور دیارە،
سەرم بەرز دەکەموەو
دوور دەوانم وەک هەمیشە،
هێشتا شانازی دەکەم بەوەی من کەم و چیم.
2024

ئەم بابەتە لە ڕۆژنامەی ڕەوت ژمارە ٣٣ لە بەشە ئەدەبەکەی (بانۆژە) بڵاو بۆتەوە..

هایـــــــــــکۆ.. ســمکۆ ئەحمەد ڕەشید

1
لەدایک بوونی هەتاو ،
بەدەنگ تەپڵەی –
مەرگی پیاوە بەفرینەکە.
2
کەمپی ئاوارەکان،
لەڕ و لاوە
بزەی دەستکرد.
3
کە منداڵێک بە شیر گریا
قومکی بە فرێشتن باشە
نیشتیمان.
4
وێنەی قەد دیوارەکە
بەحاڵ
خەم دەناسمەوە.
5
بەرەبەیان
قوقەی کۆشکەکە قوت دەدات –
گرمەی گەوادە هەور!
6
ئەودیو سنوور زەر دوور نییە،
بە بینینت
چاو داخستنکم بەسە.
7
ژووری نوستن،
ئاگری ژن و پیاوێک سارد دەکاتەوە
زەنگی دەرگا.
8
تە گوڵەکانت ئاو دەدا،
ئەو پەپولەی بەسەر قژتەوە نیشتەوە
هەڵە نەبوو.

9
هەموو بستەکی خاک و خۆڵ
دەکەوێتە نێو
ئەی خوێنم رژایە کوێ؟
10
بەڵای باخچەکاندا تەقیەوە
پەکەنینم بەو باخەوانانە دەڵێت
گوڵەکان ئاو دەدەن.
11
نزیکترین هاوڕێم،
هەموو ڕۆژێک دەیبینم ـ
لە ئاوێنەدا.
12
هەور لە زمانم تێناگا،
دەنا پەمدەگوت لەسەر کەمپەکان
لە قاقای گریان نەدا
13
پچڕانی تەزووی کارەبا،
نیوەی بانگەکەی پاشکەوت کرد ـ
بانگبێژی گەرەک!
14
نەیدەزانی بچێتە سەر بەرماڵەکی سپی
دوعایەکی خۆش
لە مارەکی زەردباو بکات
دایکم.
15
تابلۆی کێڵگەیەکی هەژار،
بە مۆنالیزا
تەنها بزەیەکی دەوێ
16
وشەی یەکتربڕ،
لەسەر دیواری بەندیخانە ـ
هەزاران بیرەوەری.
17
تریفەی مانگ،
لەودیو پەنجەرەکەمەوە چەلەکەیەک
ئاسمان جریوەی باران دەکا

18
شۆن پێی چڵەکە ،
بە ئاسمانەوە
کەلاڕەی منداڵێک!
19
سوڵەیمان نیم، لە تەدەگەم
چ ئازارێک دەچێن
کەناریەکانی نەو قەفەس!
20
لە پشتی هەورەکانەوە،
کام ئەستێرەت بە دابگرم
تەنها بێ.

کەپنەوە.. شیعری نەوزاد بەندی

ئەو شتانەی هەتە ،
نرخیان نازانی ..
هەتا لێت ووون ئەبن و ..
هاوشێوەکانیانت ،
بە گران پێ ئەفرۆشنەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

کێو ..
کێچ ..
یان لە گۆشتا ،
کاتێ پێخەفەکەت لە دەستچوو ،
لەگێ چوار دیوار ..
جەخەوی شەوکیان بێ چەند پێ فرۆشتیت ؟
100 دۆلار
50 دۆلار ..
بە قەزیشەوە تیایا خەوتیت ..
دەستشۆرەکە بەنی ئەهات ..

گەپی بنمیچەکە ،
ئازاری چاوی ئەدایت ..

⋆ ⋆ ⋆

کە دانەکت وون ئەکەی ،
پارچە بەردەکی بە گیان ،
بە چەندە ، لە جێی دادەنێن ؟
250 دۆلار
300 دۆلار ؟
تا دوو هەفتەیش ،
هەست ئەکەی بەرد چەقیوەتە
ناو دەمتەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

کە بەبەیەکت کلس ئەکا ..
کە بەریەکی دێت ئەگیرە ..
کە کارگوزارەکانی گورچیلەت مان ئەگرن ..
کە ئاوی سپی هاوێنەی چاوت ئەگرە ..
کە بریندە ،
بە قەد نیسکە ،
لەناو ێخەتا ئەوە ..
کە ئوتەمبیلەکەت ئەکەشی بە دیوارەکا ..
ئەزانی چەندی تە ئەچە ؟
وەک خەیشیان لە نایەتەوە ،
قەت ئەبڕن ..
ئازار و ئەشکەنجەت ئەدەن ..
ئەتخەنە ناو گەردەلولی چاوەوانیی ..
دەست بە قەرز و ..
بە سواڵ و ..
شتی تر ئەبێ ..

⋆ ⋆ ⋆

یان کە ساڵە تە دەپەڕە و ..
ەنگی قژت لە ئەفەنە ..
ژەر چاوەکانت تیغ ئەکا ..
ئەبە بە لەچ ..

بۆ یادگاریيش یەک دوو پەڕەی
قاوەیی لەناوچاوتا
بۆ جێ دەهێڵم ..
بۆی ناگەڕێی ..
ئەو شتانە کێی لە بازاڕ دەست ئەکەون ؟ ..
ئەو جۆرە شەڕەت پێ ناکرێ ..

⋆ ⋆ ⋆

ساڵانێکی تر ئەبێن و ..
لەگەڵ خەیان ،
ئەنسڵین و
خۆو و
پێکەنینت ئەبێن ..
شەتەی تەنگانەفەسی لەناو
سیەکانتا ئەوەنن و ..
بۆ یادگاریش ، بۆشکی
ئەکەن بە یشاڵ ..
گەڕەوکێ ئەخەنە ووباری
ماتی خوێنتاوێ ..
بۆشکی جگەرت ئەبێن لەگەڵ خەیان ..
لە جگەیدا تەپەڕە مەم بەجێدەهێن ..
بۆ ئەو شتانە ناگەڕێی ..
دنیایت کێ دەست ناکەون ..

⋆ ⋆ ⋆

زەر بە ترسەوە گوێ ئەگرم
لە چرکەی کاتژمێرکێ ..
ئەمەوێ کەمترین شتم لێ وون ببێ و ..
کەمترین شتم بفەنن ..
ئەمەوێ خەمسارد نەبم و ..
نەهەم وەک کارئاسکەکان ،
لێ دەست دایکیان دەرمبێنن ..

⋆ ⋆ ⋆

کێ ئەوارێ ئەمەوێ و ..
تەماشایەکی خەم ئەکەم ..

دنیایەک شتم شکاوە ..
دنیایەک شتم دزراوە ..
زۆری ترم وون کردووە ..
هەندەکیانم لە بیر چووە ..
هەندەکیشیان ،
ناچار بووم کە بیانبەخشم ..
هەیشە داگیر کراوە لەم ..
نا .. ئەوانە دەست ناکەون ..
هیچ شوێنەکیان بە ناگەڕێم

دەریاچە.. شیعری شەهلا نوری

گەڕی گەشەتەنگ
چەرخی سووڕی ئاو
چوارچێوەی ئاوی کەناری فێنک
مەودای پیادە
ڕێگای دوور و تەنگ
دوو ڕوحی شەنگەڵ.
پەوەند ئەسک سووک
قیبلەی هەرزەکار بەتە ئاوەدان
جریوەی مەل و
بەهاری باڵندە
هاوین مراوی شاد بوون لە ڕەخە ،
ئاوبازی نەوت
نها بەسەرت دا دەڕژین
وەک، بەفرە یەخی
بە گەمەی، سکی وخێیسکانی
بە کەتن و قسوور
لەو خوازەی ڕەژەک بە دواییدا بگەیت
پێینەوێیەک !
خە دانەدەستی هیچی هیچ مراز
دوا شەپەڵەتە خەڵ لووشی دەدا!
لە خوار هەتا ژوور

کۆتایی زۆویێ
کۆتاییت بۆ
بۆخۆیانکان
بۆ ئاشنابوون و
بۆ خۆت و هیواکان

شۆهلا نوری

بۆلۆمکۆ خۆیاۆ.. شیعر/کاوۆ عوسمان عومۆر

(١)
شۆپۆل ئۆدات
ئۆو هۆورانێی بۆ خوۆنی چاوی
ووۆات ئۆرخۆوانین
(٢)
بۆلۆمکۆ خۆیاۆ
تا کۆنارک،
هۆندێی نیگایۆکت
لۆ نیشتمان دوور
(٣)
بۆ فۆچێی ۆح
کۆشام
شۆوۆت،
لۆ گۆلۆری خۆوکا، دوور
دوورتر
لۆ وون بوون و ئاوارۆبوون..و..
نامۆبوون
(٤)
باهۆزی کات
کۆاوی لۆسۆر تۆمۆن برد
پیاوۆک لۆ دوورۆوۆ

بەهودانە
بەدوایدا ھاتکات
(٥)
چیاکان، بە باڵی
پەپولە دەزەخیەکانەوە لکان
مەڵەک نیشتمانی
بە باڵەکانیا برد،
نیگایەک
تا چاو بە کات
پێ لەفرەسکی تەنیایی تە
(٦)
پەیماندایتە
لە چنگما
چەپکە ھوناکیت
پەبەخشم،
شەو هات و ھاژ ھەیشت
ھوناکیەکانی ھەح
کوژانەوە
چنگی حەزیش..
بۆ سوتوو
(٧)
کانیەک پێ لە بەهار
بەنام هەر زەر دەمکە
ووشک بوو
ئافرەتێک تەرمی مانگی پێیە
دارستانە درەوشاوەکان
یەک بە دوای یەک ئەگەڕێ
شوێنە شک نابات
تەرمی بەگەرد و کریستاڵی مانگ
وەک دە من و تەی
تیابنەژە
(٨)
لە بەردەبانی وەرزەکانا
خەشم ویستی
لە قامیشەبانی
ووشەکانی شیعرا
سەرخەش ئەبووم

خۆم لێئەکەوت
تا کەشتی پەمەیی زەردەپەڕ
تێنەپەڕیایە
لە خەوخەشی تە
بەخەبەر نەئەهاتم
(٩)
هەمیشە دەم لای زەریایە
ئەویش چەند بە میهرەبانی
بە پەنجەی شەپەلەکانی
پەڕەوی وشکانم
دائەخات
(١٠)
بەردو مەرجانی ژێر ئەقیانوسە
ئەو هەناسانەی نەماندرکاند
(١١)
پایز ئەم ئەوارە
ئاهتونیەش
بە داسەوە
لاسقە ناسکەکانی
ئەو گوڵە گەنمانەی
بیرەوەریە بیرنەچوەکان
ئەبەت

دەژەمە منداڵیمەوە.. شیعری سەلام عومەر

15
لەسەر هەرمان
لەژێر سێبەری گابەردە
ڕەک بەرامبەر
سەرتەپکان و باخچەی میرزا
لەنەو مەیدانی مەنگوان و کەندە دەپ

دڵش داماوم
هێندێ ماندووم
جارێک وێنەی خدری زیندەو
هێندێ جاریش
فرمێسکێ سوور باوەکانی
)شێخ فەرخ و خاتوئەستی(
بەفڕی دەتەڵ بەرچاوم
لەسەر هەرمێن
بەرامبەر شار خۆو وەکو باز دەمفڕێنێ و
لە ئاسەس خەم دەبینمەوە
ئەویش دەیەوێ ونمکاو
بێ هەمیشە و تا هەتایە
دنیای روناک نابینمەوە
هەر لە خەودام
)دەوڵ شەڵە(
دەت و بەزەیەم دادا
ئەویش پەناوەکانم دەباو
خەشم هەڵدەداتێ ئەو بەر
هەشتا ونم
هەشتا لەنەو خەوکی قوڵ
نەو دەریایەکی بەبنم
)مەحمود قندەڵ(
بەخێ و بارگینێ شەڵەکەی پەیا دەبێ و
دەمباتێ گوندی بنەوشان
لەوێش(شێخ خدری) لەیێ
کەسک بەدەڵکی سپیەوە
دوو دەست و ناخکی سپی و
وەک کەترکی سپی دەنوێنێ
خەونێ ناخۆشکانم دەباو
دەمباتەوە ناوەندی شار
لەوێ لە باوەشی گەرمی
دایێ (نەجیبە)م دەنوێنێ

لەسەر هەرمێن
پاێم بەدرەختکی پیر داوێ

خۆ چاوەکانم شل دەکا و
شنەیەکیش رامدەژەنێ
لەخۆنمدا
)لالی) مەستە و
بەدەستەکی دەستم دەگرێ و
بەوی دیکەش توند پیرەدار دەهەژێنێ
هاوار دەکاو دەڵێ هەستە
شارەکەمان هاوشاریان ناناسنەوە
هەستەو سەرنج لە گەڵستانی شار بدە
هەشتا شەهیدان (خالید و دایکە ئامینە و شەفیق و قوباد(ی هەر لە
مەزدایە
کەچی هەشتا لەودیو دەربەند
قەڵادزە گیان بیرکراوە و
هەر لە نەو پەراوەزدایە
هەستە خۆ رابردوومان دەبا و
فڕێشی مەرگمان بە رادەخا
هەستە خەریکە قەدەرەک
شانە و
کەڵە و
مەیخانەمان لە دادەخا

هەشتاکە هەر لە هەرمێنم
بەدیار لوتکەکانی قەندیل
کە بوونەتە سەنگەرەکانی دوژمن
رادەمێنم
بە چەڵە زێیەکەی خەمان
کەپشتر هەڵدەستا و کەڵەی دەکرد
لە خەمان خەم دەچەمێنم
هەشتاکە هەر لە هەرمێنم
یا ئەوتا کەسایەتی و
ئەکتەری راپێنەکان
لە خەوی قوڵ هەڵدەستێنم
یاخود منیش لە بناری ئەم کۆدا
شیدەبمەوە
بە هەمیشە جەدەمێنم.

چەند شیعرێکی جۆزێف ستالین (سەیلە).. و: گۆران عەبدوڵا

نینیکای پیر..

نینیکای ئەمە پیرە
ئازایەتی بۆجی هەشتووە…
چۆن پیری توانی
هێز ئاسنینەکەی لێ بستێنێت!
هەرجارێ کە دەتبینی
بە چالاکییەکی خێرا
لە دەوەکەدا داسکەی دەجووڵاند
بۆ لێهاتوویی و بەهێزەوە
شاخی لەسەر شاخ کەوەکە دەکرد
لەو گەنمەی کە دەیبڕی،
هەتا هووە ئارەقاویەکەی
سوور هەڵدەگەڕا!..
ئێستا تەنانەت ناتوانێت
قاچێ بەهێزەکانی بجووڵێنێت.
بە جووڵە ئاکشاوە و زەر خوون دەبینێت،
یان چیرۆکی ئابردووی بە نەوەکانی دەگێڕێتەوە…
هەندێک جار کاتێک گەرانییەکی دەبیسترێت
لە دەوەی نزیکەکانەوە،
دەڵێ ئازاکەی هەشتا
بە خێراتر لەدەدات؛
سەرەڕای لاوازی هەڵدەستێت،
پاڵ بە گۆچانەکەیەوە دەدات،
بە دەخشیەوە سەیر دەکات و
بە کوورەکە پەدەکەنێت…

سەیلە
کفالی، تەممووزی ١٨٩٥

وەک سەبارەک دەسووەتەوە
بە جیهاندا
لەم دەرگاوە بۆ ئەودەرگا؛
پاندورەکی* بەووی لە دەستدایە
و بە نەرمی دەیژنێت؛
دەنگەکەی پڕە لەخەون
وەک تیشکی خۆر،
دەتوانی راستی و
خۆشەویستی خودایی ببیستی.
زۆرک لە دڵە بەردینە بەستووەکان
دەستیان کردەوە بە لەدان،
مەشکە تاریکەکان
جارەکی تر رووناکییان بە گەیاندەوە.
بەهام لە جیاتی سوپاسگوزاری
بە دەنگە شیرینەکەی وەک خۆشەویستی،
خەڵکەکە بە میحرابەکەیان بەکەشکرد
پیاوێکی پە لە ژەهریان دایە دەستی
پێیانووت: "بیخەرەوە ئەی نەفرەت لێکراو
بە تەواوبونی چارەنووست!
ئەمە نەپەویستمان بە ڕاستییەکەتە،
نە دەنگە ئاسمانییەکەشت!"

سەسەلە
لە: ئیڤریا، ٢٥ی کانوونی یەکەمی ١٨٩٥

بە مانگ

ماندونەناسانە بەڕێ پێشەوە
سەرت شۆڕ مەکەوە،
هەورە تەماویەکان بەوەنەوە،
فەرمانی پەروەردگار جووانە.
بزەی نەرمت بنێرە بە زەوی
کە لەژێر پێتدا ڕاخراوە،
لایەلایە بە لووتکە سەهۆڵاویەکان بچڕە

کە بە ئاسمانەوە هەواسراون.
دنیا بە ئەژدیک لە رژان
تەنانەت بەبەشکراو و چەوساوەکانیش
هەز دەدەزنەوە بە سەرکەوتن
بە چیای پیرەز
هیوا پشتیوانیانە.
بەردەوام بە لە دروشانەوە ئەی جووان،
لەناو هەورەکاندا وەکوو جاران،
تیشکە دەفەنکانت بهاوێژە
لە میانەی ئاسمانی شینەوە.
منیش، یەخەی کراسەکەم دەکەمەوە
سنگم بە مانگ ئووت دەکەمەوە،
دەستەکانم درێژ دەکەم و
گەرانی شکەمەندی بە تیشکی مانگ دەچەم.

سەسەلە
ئیڤریا، ١١ی ئۆکتۆبەری ١٨٩٥

کاتێک مانگی دروشاوە
بەسەر ئاسماندا دەخلیسکێت،
ئاسە ئوونەک دەکاتەوە
بە تیشکە پرشنگدارەکەی؛
کاتێک جریوە جریوی چەلەکەکان
بە نەرمی لە هەوادا دەنگدەداتەوە،
کاتێک دەنگی نەرمی فلووت
دەگاتە لووتکەی چیا؛
کاتێک ئاکردووی دوورخراوە لە ماڵ
ئازادە بگەڕێتەوە بە
وڵاتە بریندارەکەی،
کاتێک نابینایەک
دیسانەوە دەتوانێت مانگ و خۆر ببینێت؛
ئەوسا منی ئازاردراو، خەمم بەجێدەهێڵم،
لە دڵە هەژارەکەمدا
هیوا دووبارە دەردەکەوێتەوە
بە داهاتوویەکی گەشاوە؛
گیانم دەخڕێش دیارە،

دڵ ئارامە،
بەهار ئایا ئەم هیوایە ڕاست دەردەچێت
کە ئەمڕۆ پەی کردووم؟!

سەسەلە
ئیڤریا، ٢٢ی سێپتەمبەری ١٨٩٥

خونچەی گوڵی سوور گەشایەوە
گوڵەوانەوشە تەکئانان،
گوڵە سەوسەن گەشایەوە
سەوزایی بە شنە بەخشی.
کاوکوڵە ئاوازی خەی چێی
لە بەرزایی هەورەکاندا.
بولبول بەشداری کرد
لە گەرانی شادمانیدا:
"گەشە بکە، وەتەن جوانەکەم،
خاکی ئیبەریا، بگەشەوە و سەرکەوتوو بە!
تەش، جەرجیا، خوەندەوار و گەشاوە بە
ئەو زانیاریە بەدەست بهێنە کە نیشتمانەکەت پێویستیەتی!"

ئای. جێی-شڤیلی
ئیڤریا، ١٤ی حوزەیرانی ١٨٩٥

https://www.stalinmuseum.ge/stalin-poems/

- ئالەتەکی مەسیقایە

ئاکار.. شیعری: تورج نگهبان..

وەرگێڕانی: پشکۆ ناکام

ئەم شیعرە لە لایەن (گەرانی بۆژ داریوش)ەوە کراوە بە گەرانی

وەی کام حکایەت و ئەفسانەی
لەم پاشە گەردانیایا،
شوەن پەی یاران بەدی ناکەی
ەوونا کی " ەووسپی گەورە" خامەش بوو،
ئەم ئەفسانەیە داگیرسا
کە میراتی هیچ ئینسانێک
لە شاری"دان" بەدی ناکەی
لە چەن ەەژەکی عومری کورتما گیانم لەدەست یا
میهرەبانیم بەرامبەر
هەموو نا میهرەبانەکان نوان
هاوغەمی و هاو سەزی
و
هاوزمانیم نوان
دوای ئەم ەەژگارە تەەەکە بازە
هیچ ئومەدکم نیە..لەدەستم یا
ئەمە ئەو کەتایە نیە کە قەولی من نیە
با وا تە نەگەی
دیاری ەەژگارم جگە لە مووی سپیم
چیتر نیە..
هەرگیز شانازیم بەوەی کردومە، نەکردوە
سکاەام لە دوو ەووی ئاشنیان نەکردوە
گەرچی شانازی زمانم
بەناو ئەسقانما داکوتراوە
"من"ێک شەو و ەەژ پەشەنگی هەەهاتوەکان بووم
سەدان گوەی ئومەدم لە سینەیا
پەرش و بەاوکردەتەوە
بە ەەنگی خەزان
ئەم ەەژگارەم لە دە نا
لە پشتی پردە ەووخاوەکانی
بەردەم نەقشەکی سەرابی
بە ووشیاری سەر مەستی
لە کەلاوەی وەرانی

کاتێ میهرەبانی گەیشت
خەڵکی لە ژیانا ماو ، بەدی ناکەی
ئاخر سەرفرازی چی ئەزانێ
لە سەرکی نزم کراو..؟
ئەم دەی مردوەکان
لەسەرم ئەهێنمە دەرەوە
گەر "فەلەک"لە گەما نەبوو
خەم"چەرخ/ ڕۆژگار" ئەخولێنمەوە
هەموو ووشە تێنەگەیشتراوەکان
یەک بە یەک..ئەکوژێنمەوە
لە دوو ڕۆژی عومرم، زەرم دی نەهامەتی
نامەوێ لەمەی ئەو گەلانێ ببیستمەوە
"من"ێک لەسەر خەڵمەشی غەم
عومرم بەسەر بردوە
خەڵمەشکەم بە سەر زینی
ئەسپی عومرم پەژانوە
بمێنمەوە یا نەمێنمەوە
بێندە پیری زەمانم
بێندە پیری ڕۆژگارم

بێ ئاگا.. شیعری شەهلا نوری

ساڵێک تەپڵەی و
ڕەنگی ئاواتەکان کاڵ بونەوە
هەموو شتێک باشە..
زستان لە هەمان کاتدا دەگەڕێتەوە،
پایز چاوەڕێی نەرمی خەی دەکات، تیکدانی کاتژمێر،
دیوارەکان..
بارانبارین،
سیماکانی پەشیمانی
ڕەزلێنانی نەبوونی
سارد و سڕی ئەو !
بەهار و چاو نەرگزی شەهلا..

یەکدەنگی ئامادەبوون...
یادەوەرییەکان دەنوسمەوە و دەیانخەمە ناو تووڕکەی گەداری
سورمەدارەوە
دەیدەم بە گالیسکەی تەمەن
بە بارهەڵگر
با بۆن و کەنە فڕشکانیش
بیفڕشنەوە...
هەموشتێک بوو بە شکست
هەموشتێک لە شوێنی خۆیدایە...
بەهام ئەو بە ئاگا
خورشید هەمان خورشیدە ، هەگا هەمان هەگایە ، زەمین هەمان زەمین...
خەزگە لە بیابانێکی خەرگیران دەبووین ،
من و ئەو
لەژێر سیبەری دارێک
یاری خەشەویستیمان دەکرد
سێ بەردی
بە ئاگایمان کە دەکردەوە
دەماندایە دەستی دەهاکەوە

شەهلا نوری

راسپاردە.. شیعری ستار ئەحمەد

لەدڵکی نەرم دەچووی
سەزی ژین
لەبەتەی ویژدانا هەڵگژ
دەستکی نەرم
شەوکی مانگ لەمل
چاوکی پە لە گە
گەردنك بەلوتکەی ئاواتا هەگژ
لەخونا گوزەرە بوونی بوو
وەلە کەم جەنگای
دژبەەفتاری کچنی

لەکۆشی ئەسرینا ، سرەوتن چەکتبوو
چوون وەنەوز دڵێك ئاڵ بناسێ
لەدیدەی ئەستێرە ژانی خۆی داڕژێ
لەئاسمان دەتڕایت
بۆئەویش ژیانت مەحاڵبوو
بەهۆدی ئاوازی خەمناکیت لێدەداو
سرودی ئەوینت بەروومای دەباران
دەمزانی ناخی تۆ لەرزگار دەترسێ
هەنگاوت لەجەرگی ڕۆگادا رامان و
ئاواتت پەیوەستی زمان و
مامەڵت سوتانی ویژدان و
ئیرادەت نەگبەتی و فەوتانبوو
بۆیە گەردانەی تاریکی شەوت
کردە گەردنی پڕنووس و پەڕە
شیعرت مارەکرد لەجەرگی بەسوێت
دەتزانی ئەوان لەتۆ دەگەن و
هەر شیعرە لەناڵەی نەداران دەدوێت
ئەوەتا چارەیەك خەمی تۆ قۆبکات
هەورێك چەتری خۆشبەختیت هەبدات
بارانێك زامی گۆ لەووت داماڵێ
هەوارێك سروەی چیا لەخاکا رامالێ
لەسزی بەستەدا کوردستان دەناسن
هەواڵی خۆزگەت دەسپێرن بەمن

ستار ئەحمەد

سروودێک بۆ ڕۆژئاوای وڵاتم*.. داستان بەرزان

ڕۆژئاوا

لە ڕۆژئاواوە تیشکەکم لە باشوورم بریسکەم دە

خ□ری د□ی □□ژه□□ا تم ل□ باکووری گیانم ه□□د□.

ز□ر ل□ م□ژ□ ب□ ب□یانی ب□پ□روا د□□□م ک□□نا د□م

چاوم ل□ □□ی ئازادیی□ ل□ ب□رخودان د□ستب□رنا د□م.

ب□ باو□□ی مر□قد□ستی ن□رم□ش□پ□لم/ بارانم

ب□ ک□شتی ه□زی ست□مکار ش□ستبارانم/ زریانم.

من زاگر□سم من ه□□گوردم تیری دوژمن نامترس□نـ□

من □□□□ی م□دیای س□ب□رزم هاوارم ک□و د□تاس□نـ□.

نا□□ی خاکی ل□ت ل□تم ب□ گو□ی ک□□ د□ب□م زریک□

نیشتیمانـ□کم د□ستب□س□ر یـ□کبوونی گیانم نزیک□.

_____

ت□بینی:
ئاوازی: AI
کاری: سیفان ع□باس

.....

ل□م لینک□دا د□توانن گو□بیستی ئ□م ت□کست□ بن ب□ ش□و□ی سروود

ت□ا ت□ک□ی س□ر ق□□ی ع□ز□..
شیعری: ع□بدو□ا س□□مان(م□شخ□□)

ع□ز□ تا ئ□و□□ژ□ی کوژرا ه□ر عاشق بوو
ه□موو ش□و□ تا در□نگان ل□گ□□ ئ□رپ□ و ها□□کانی
ل□س□ر فلک□ی گوز□ر□ک□ د□و□ستان و ب□د□م جگ□ر□ ک□شان□و□
باسیان ل□و خ□ونان□ د□کرد، ک□ ب□ی د□ژیان
ناوی ئ□و ئ□منان□یان یـ□ک یـ□ک د□ه□نا ک□ تا ئ□ود□م ش□قی مزریان

بەرکەوتبوو
عەزە زوو زوو قسەی کراسکەی هەڵدەکرد و باسکانی دەکردنەوە
سەیرکی تاتەکەی سەر قسەی چەپی خەی دەکرد و ئاخ لەسەر ئاخ
دەیدایە با
(عەزە حەیاتەک عەزاب) نەک هەر تاتەیەکی سادە، بگرە چیرۆکێکی
گەورەی لەگەڵ خەیدا هەڵگرتبوو
تاتەکەی چەند خوار و خێچ بوو، خەی سەد ئەوەندە سەراست و
بەهێزتر بوو
موختارەکان لەی دەترسان
ئەمنەکان دوو دوو یان سێ سێ نەبوونایە نەیاندەدواند
حکومەت چەندجار خستیە پشت شیشی زیندان و سەرەنجام ئازادی دەکرد
عەزە دەی بە (قادە)ی میم پیرەزەوە بوو. ئەو تاقە کچەی بە هەتیویی
بەخێوکرابوو
عەزە دەیزانی باوکی قادە تەکەشەر بووە و گیانی خەی بەخت کردووە.
بەیە قادەی لەهەموو کچەکانی گەڕەک زیاتر چووبووە دڵەوە.
سوێندی بە قادە خواردبوو کە لەسەر ڕێگەی باوکە گیانبەختکردووەکەی
لا نەدات و تۆڵەی بکاتەوە.
زەرجار عەزە ئەواران تاریک کە دەگەڕایەوە ماڵ
لەسەر ڕێوە عەلاگەیەک میوە یان سەوزەی لەگەڵ دەستی خەیدا
بەدزی دەر و جیران دەدایە دەستی میم پیرەز
قادەش لە هەیوانەکەوە کە گوێی لە دەنگی عەزەی عاشقی دەبوو
بزەیەکی بە دەکەرد و بە لچکەکەی سەری پەکەنینە پە لە
نازەکەی دەشاردەوە.
شار ئەوکات نە هەندە قەرەباغ بوو و نە پەیش بوو لە ووخساری
نامە
کەم کەس دەیوەرا زستانان دوای سەعات شەشی ئێوارە لە چەمی خاسە
بدات و بپەڕێتەوە بە تەنیا
ئەوە عەزە بوو لەو شوانە دەبووە تارمایی و دەچووە خوونی
ئینسانفرۆشەکانی شار و
خەوی لە چاو ڕاپەتنووسەکان دەتەراند.
تاکو ڕۆژێک عەزە لەماڵ میمکە حورمەت دەتە دەرە کە تازە ناوی
قادەی لەسەر باسکی چەپی کوتابوو
دوو دەمامکداری دڕندە هەژدە فیشەک دەنێن بە جەستەی عەزەوە و هەر
لەو شوێنە
لەو کاتانە باریکەی شار
لەبەردەم قاپی میم حورمەت عەزە دەکوژرە و دەبێتە کەسەری سەر دەی
خەڵکی سادەو هەژار

بە سبەینێ وەختێ ئاپەرتنووسکانی گۆڤاری خەرمانانی نێدیووکانی شار
ئاهەنگی مردنی عەزیان دەگێڕا
قەدەش بە بوتەی نەوت و شقارتەیکەوە هاواری عەزە دەکات و
گۆپەی ئاگر دەئاڵێتە باڵای قەدە و ئۆویش دەبێت بە سووتماک و
قڕ بڕووت.

ئێستا گۆڕی عەزە و قەدە وەک جووتە گۆڕی مام و زین
لە گۆڕستانێ بەنازەکەی شێخ محەدین دان
هەژارانی شاری ترس و فیداکاری و بیروباوەڕ
لەژانی هەینی هەفتە سەر لەو گۆڕستانە دەدەن
بەدەم یادی ئازیزانی خەیانەوە
یادی عەزە و قەدە و عاشقە خەرمانانێدیووکانی ئەم شارە دانانێ دە
سوێندیان خواردووە بەسەرهات و چیرۆکی مەرگی ئەم عاشقە؛
بەسەزی مەقامی قەتار بە دەدارە غەمبارەکان بگێڕنەوە و
نەیسپێرن بە کەستی فەنا و بە تاریکستانی ژەنگ.

شیعری: عەبدوڵا سەڵمان(مەشخەڵ)
حوزەیرانی ٢٠٢٤

ژێرنووس :
(١)ئەرپە ناوی ئەحمەد غەریب ئەحمەد زەنگنە ساڵی ١٩٤٦ لەشاری کەرکووک لەدایک بووە و پیاوەکی جەربەزە و ئازا بووە و هەواڵەستی دژە حکومەتی هەبووە. تا لە سەرتاشخانەیەک لەکاتی سەرچاککردندا لە ٢٢ ی شوباتی ١٩٧٢ لەلایەن پیاوانی حکومەتەوە کۆتایی بە ژیانی هێنرا.
(٢)خاسە؛ چەمکە بەناوەڕاستی شاری کەرکووکدا تێدەپەڕێت.
(٣)میم یان میمک یانی پوور یان پلک.
(٤)گۆڕستانی شێخ محەدین؛ گۆڕستانی پشت تەکیەی تاڵەبانییە و کەوتۆتە بەری باکووری گۆڕەکی ئیمام قاسم لە پشت بازاڕی حەسیرەکی کەرکووک.

نوقمانێ.. ستار ئەحمەد

کاتێک سەری ساڵ دەتەوێ
پرشنگ لەزامی وەردەدا
دوکەڵ هەوا دەخنکێنێ
شەنگێ دەندە دەوێنێ
گەی برین خاک دەچێنێ
هەور بەشەقەی باڵ دەتەوێ
زریان دەکات بەهەلانە
لوتکە گەرووی چیا دەگرێت
خەراک دەبێت بەمەیخانێ
شەنگێ مرۆ وەبەر دەنێ
گۆ بەهای بەرز دەبەتەوێ
لەشاو دەمی بێ کوشتارگە دەکرێتەوێ
ئاو لەبووونی وەردەگەڕێ
چرۆی باخان هەڵدەوەرن
ژیکەڵو پیر هانا دەبەن
بێ لانکیی گەڵ و مردن
پەرستگا بانگ دەخنکێنێ
بولبول لەنوێژ واز دەهێنێ
جیلوێ لەکانی نابیستی
هووبارەکان دەبنە مەڵگە و
کانگای پیسی
سنوور بەربەست دەجێشنێ
نیشتمان ئاڵای ون دەکا
ورگ دەستوور دادەڕێژێ
نان گەمەی مناڵ نابینێ
گولەو ئاگر دادەبارن
موژدەی شارو
سەری ساڵن
باخچێ فەری گریان دەبێ
هەڵپەکێ پەنجێ دەگەزێ
لافاو دەبەتە دژی زێ
ئاسمان بەپرشنگ کوێر دەبێ
سات سەری ساڵ دادەپاچێ
تاریکی ڕەژ دادەپۆشێ

تەمەن بەتەرم ئاشنا دەبێ
زەوی لەخوێناو تەر دەبێ

ستار ئەحمەد

لەگەڵ ئەویشا.. شیعری نەوزاد بەندی

هەرچەندە گەڵانەوەکەم ،
بە مانا بوو ..
لەگەڵ ئەویشا دەخەشم ..

⋆ ⋆ ⋆

کە خەم لە هەر چوار لاوە بێ ،
ناچارم بە پەردەی خەیاڵ
خەم داپۆشم ..

⋆ ⋆ ⋆

هەموو زیانێ ،
تامەکی تایبەتی هەیە ،
تامی لە دەستدانی
ئەو دەسکەوتانەی
کە توند توند
دەست و قاچیان شەتەک دابووی ..

⋆ ⋆ ⋆

هەموو قازانجێ ،
چاڵەکێ ،
قوتت ئەدا ،
تا لەو ڕاوە بێ ئاگا بووی

⋆ ⋆ ⋆

مردن ، ئەو گوریس زبرە ئەپچڕێنێ ،
کە بە دنیاوەی بەستووین و ..
فڕی کێلایەتیی کردووین ..

⋆ ⋆ ⋆

ژیان ، قولاپکێ ،
ئەچەقێ لە گڕوومان ،
لێنابڕتەوە تا گیاندان ..
کاتێ مردووین ..

⋆ ⋆ ⋆

گڕامەوە ..
تە هێشتا لەوێ وەستا بووی ..
ئەتویست بزانیت دەمەوێ ..
کاتێ هاتمەوە ،
تە ڕەیشتیت ..

⋆ ⋆ ⋆

من هاتبووم ،
پارچەکانم کەکەمەوە ..
بڕۆم تێ لێم تێنەگەیشتیت ..

⋆ ⋆ ⋆

ئێستا نازانم دانیشم
یان بڕۆم بڕۆی خەمەوە ؟
هەرچەن بێو نیازێ هاتم ، دانیشم ..
نەمەوە ..

⋆ ⋆ ⋆

لەگڵ ئەویشا ، دڵشادم ..
وەک کرێکارێکی ماندوو ،
پێخەف ختوکەی بدا ..
خەوێ چاوی گەرم بکا ..

دوور لە چرا و
لە مەمەوە ..

هەوە ئەدەم بتـــــبینم.. نەوزاد بەندی

لە هەموو جە ..
لە هەموو کات ..
کە پەنجەرە ئەکەمەوە ،
ئەمەوە پەش کزەی کانون ،
هەناسەی تە بەت و بەوات ..
کاتە پەلیسی هات و چە ،
بە دەستەکی ەامانئەگرە ،
ئەمەوە تە بی ..نەک هیچ کەس..
لەناو پاسا ،
ئەوەی لەبەردەمایه نا ،
با تە ئەوەی تەنیشتم بی ..
لەسەر شەقام ،
کاتە سەر بەرز ئەکەمەوە ،
هەر کەسە ببینم ، تە بی ..
تە هەورەکەی سەرسەرم بی ..
لە غەزەلنووس ،
نا ..نا.. ئەوەی تەنیشتم نا ،
تە ئەوەی بەرامبەرم بی ،
بە دیار دوو شەربەتی
ەەنگپەەیوی
ئەناناسەوە ، دانیشین ..
بە ئەوەی سەیری تە بکەم ،
باسی چاخی پەش تە ناسینت بە بکەم ..
لە فەەکەخانە ،
کەنتەەە ،
هاوەنەی کامەراکە نا ..

ئەمۆ تە بمپشکنی ..
وەک عاشق ئاشکرا نەبم ..
سەبەرکەم ئەبە بە تە ،
قەی ەاستی
ئەکاتە ناو قوی چەپم ..
لەبەر باران ،
نیوی چەترەکەم لادەدەم ،
وەک بەی زەر نابا تە دی ..
لەبەردەم چایخانەیەکی
سەفەریدا ،
کە قەری و خەوز پەکەوە ،
قرچ قرچ ئاگر ئەتروکێنن ..
ئەوی لە تەنیشتما داوای
چایەکی سەفەری ئەکا ،
ئەوە تەی لەگەڵ چاکەدا ،
نوقوڵکی بە ئەهێنن ..
ئەمۆ ەژانی باران ،
هەرچی لەسەر جادەکانێ ،
هەموویان تە بن .. تەنها تە ..
دەماری مەچەکت لەناو
دەستما لە با ..
کە بە دستی بەتاڵەوە ،
ئەگەڵمۆ نیوەڕۆ ..

مـژده نـــاوەختەکانی کـــاوبا.. نەژاد عزیز سورمێ

بەدیار گیانەڵای خەونەکانمەوە
(چەنگ)ی مەژووم لە باوەشدا
ئاوازی مەحاڵ دەژەنم ..
ئەستەمان بە حیکمەتی قوڵنگ
ئاشنا دەکەم..

ئا..
ئەمە سەبەری درەختەکمان بەس بوو
موچەکە خەوتووەکانمانی
پێ بێدار بکەینەوە ..
تیشکە هەشداگەراوەکانی ئارامی
لە تووڵەی و یاخی و بەندەنان وەربگرینەوە..

فرمێسکمان جێگەی
بەسەر هەشایی شەودا دەبەست
شەبەنگی خەمبار
لە جەژنی گوماندارانداا
دەنگوباسی ئەهلی دڵی دەگەیاند..
فرمێسك بکوژ بوون
ئەوەی لەو شەوەدا هشتمان
هەوای کەنەپارەزی لێی دابوو
سەبەری ئاگردانێکی کوژاوە بوو
مەرگی ناوەختی
لە تێغیانی ژیاندا پێشاندابن.

بەرەبەیانێکی سەزانی ،
کە دووکەڵێکی دەقنەشکاوی ، خۆناوی ، بێ چاندی
لە هەستا
زرنگانەوەی پەرشانی بوو
بەری ئاسۆی لە گرتین ..
ئەوسا ،
مژدە ژەنگگرتووەکانی کاوبا
لە گۆشەی جیا جیاوە
دەستی لە ساویلکەییمان دەگەڵا ..

ئیتر نەما
دە ئاوێنەی دڵ بێ.. نەما
نەما کچان
بە خەیان و ملوانکە سادەکانیانەوە
ئایندەیان
لە داڕژانی ئەستێران ببینن
یا وانەیەك
تەنێ وانەیەك
لە بارانەوە فێر بن..

هەور ناناسینەوە..
باران ناناسینەوە..
یادەوەریەکانمان،
بە خاڵە سپییەکانی خەوز دەبینین..

بە مەتەڵکی هەنەهەنراو دەورە دراوین
ئەردووی خەیاڵبازان
کە تارماییشیان نابینرێ
شەشدەری ڕوئیاکانمانیان
بە چڵی هەڵچووی تاسان گرتووە
ئاگرمان پێ دەدروونەوە
فرمێسکە قەتیسەکانمان پێ کون دەکەن
پێخەفی بەفرمان پێ ڕادەخەن..
چەمکی سەرچێیمان
بە چەند تیکتۆکێکی بێ واز ، بێ ئارەزوو
تێدەگەیێنن..

ئەوە باڵانوێنی مرۆڤە ئێستا
سەر بە هاوینێکی پڕوکێنەر
سەر بە زستانێکی تووش
بە ئاوازێکی بابوێر
بە ختووکەی پێدەشت
بە مژدە خۆشە هەڵخەڵەتێنەرەکانی کاوبا.

سواڵی لەباوکەوتن
پردی سەر شەپۆلە سەرشێتەکان ..
خەندەی کەماندان..
جەنگەی نوخشەڵدانی
بەژنی گەرداو..
ستاندنەوەی ڕەندایەتی..
سەڵا و کەباری جاڵ و ڕێکلامان
کە هەوا
لە ئێکسجینی هەناسەسوار وەردەگرن..
چەشەخوازیی زیندانان
شاڵاوی گیرسانەوە و
ڕێتمی دادوەری
لە دەرکەزایانەوەیە..

ئەوە ئەو سەردەمە
وەرزی ژۆڤ و
سارەکڵ لێك ناکرێنەوە ..
لووتکەی چیایان
وێنەی شاییەکی بەرەواژ
لە بیرە نەوتە بگەنەکان داوێین..
بە تامی با
جەربەزەیی دەرمانخواردوو..
ژیان
بە ئاوازێکی نەشازی شەیپوورێکی شکاو نەشئەدار..
وەرە ، بڕۆ ، جەسارەت
بەردەستی ووهەگرانە..
دونیای جوان
ژیانی جوان
سرووشتی جوان
گریمانەیەکە
بە قاپبەسابوونێکی کۆنی جاران
سپێردراوە..

ئیتر هیچ لە هیچ دەخوازرێ..
(گوناە)ی گوناە
لەبەر دەرگای مزگەوت و کەنیسان
بە هەونەقێکی شکێدارەوە
ڕیزیان بێ گوناەسوورەی
بەر پەرچەمی هێمنی بەستووەێ..
بێدەنگی،
هەیسانی بن بیرە
دەبێ خوو
بە فشاری قووڵ و بێدیماهی
شەوەوە بگرین..
هەوڵ بدەین بگەڕێینەوە ڕەحمی یەکەم
شەنگترین و
ئەمینترین تەلار..

دەسبەتاڵی،
بزەی لالەزارانە
سەرسام..

مەستتر لە مەستی
لە شەختە ساردتر
بەدبینتر
لەو پەیمانانەی
شانی پێ دەڕازێنرێنەوە..
هەنگ لە ڕووان نەماو
شەرمن
لە هەمان ئەو کاوبایەدا دەتوێنەوە ،
ساوی هەشبا دەدەن..
خەرقەی کازیوە دەپێشن
بێ سەفەرێك
لە بازنەی گۆژەنێکی هەوان دەخوولێتەوە،
ژیان و مەرگی
پێ کێواوە و فڕێشراوە..

شاخەکان هەڵەیان کرد
کەهەنای میدیا
بەرخەل پەرت و کێ دەکاتەوە..
ودمی بەدنیهادی
شەهدی پێ دەکرێتە شەرەنگ
زەنوێر
لە سەرەمەرگدا
شەتاو دەستیان بەسەردا دێنێ..

ئای لە زیخەڵانی ئەو سنگانەی
یادەوەریە هەشەکانی قووت دا
ژەنگی سەر دڵە بەردینەکانی لادا
مەوسیمی باڵانوێن و کینەپەنیان
بێ کردین
بە بووکەبەفرینەی خەیاڵی نەخۆشیان..
هەیبەتیان
لە ئاهەنگێکی ئیرتیکی زدا
دایەوە شەوی کوێر
کەهەشێری بەناوەخت
تیا بانگ ئەدەن..
بریننی تدا دەکولێنەوە ..

کەهەنای میدیا

سپتیتانکەکی بە بنە
بە هەنگی پەلکەزەرینە دەردەکەوێ
بە دەنگی شمشاڵ دەگاتە گوێ!!

ئای لەو کلیلانەی
لە تەنیشت دەمان دانابوو
ئەو کلیلانەی
داماننابوو
گەنجینەی هیوای پێ بکەینەوە..
هاتن بۆباك
بە دڵەوە
خستیانەوە ناو سەرابی کاوبا..
هێللانەی باڵندانیان بە شیرازەیەك ،
لە ئێدەی بووژانەوە کەوتبوو
کار کردنەوە ..
بۆنی هەنگ و
خەونی ئاوهەڵدێرانیان کوشت..
بەردەوام بوون
لە بەردەوام بوون…

حوزەیرانی 2024

چوون.. ستار ئەحمەد

ساتەکان هامدەکشن
بەژگار
دەست بەتەمەنمەوە ناگرێ
تاریکی بە بۆژنم دەدوورێ
هەور هەور
بۆژیانێکی دیکەم دەسپێرێ
بەتەواوی لێیادا بەدڵچم
لێهیچا مەلێ دەکەم
دەست دەنێم بەووی بەحمەوێ

لەکەنارەکی دەربازبوون
چەند مەمک دادگیرسێنم
بەستە بە ڕەچوونی خەم دەخوێنم
لەپاڵ هەر نسێیەکا
لەنێو دڵەپەی هەنسکەکا
لەتاریکی یان پرشنگا
ژینی خەم لێت دەکەم
بەردەوام سات دەڕواو
تینم کزەیەم دادگیرسێنێ
بەنەمان و لەناوچوونی گیانی خەم
ئاسوودەم و ئاهەنگ دەگێڕم
بەتەمای ڕۆژەکی جوانترم
حەز دەکەم ساتەکان زوو بڕۆن
لەپێ لەکەندەڵانی گێژەکا
بە هەتایە پاڵم دەخەن
وەک شنەبا دەم و دەچم
کەس بیر لەنەمانم ناکاتەوە
شەوەک مردوویەک نایەتە سەردانم
بە پشوو
ئاوو زادو با
لەزامی زەمین گیر دەبم
شیعر
گەرانی
مەسیقا
هونەرو وەژەم بیر دەچێتەوە
لەنەوانی گۆ و گۆا
چاوەکانم دەبەمە نووری خودا
نەگریان
فرمێسکەک دەکاتە خەاتم
گوێکیش ناوێت
لەگەی سەرسان و
جەژن و ئاهەنگ و پەشهاتم
بەسوودە
خودانی کتێب و
سامانی دونیا بم
چیم هەبوو
ئاگرەک ساز ئەکەن

بۆ شادی و شوانی بۆراتم
سەری ساڵ
نەدارو ووتەم
ئاگریش خۆی نادات
لە قەڕەی ئاواتم

ستار ئەحمەد

زەردە بیابان.. شیعری عەبدولموتەلیب عەبدوڵا

بە دڕبڕینەکانی هونەرمەندی شانۆکار (قەڕەنی جەمیل) پێشکەشە

(١)
ئازادی لە نەخشەی بیابان دەتکە
باران لە هاواری سەراب دەبە بە ریشەوە
ریشەکان دەنووک لە تیشکی رووناکی دەگرن
لە ئاودا تیشکی رووناکی دووبارە هەدە
ئەوتا لەرەم وەک رووکاری ڕەشبردنەوە.
(٢)
جوانی ڕەفتاری بیابان هەشوو و هەشوو دەکا
رابردوو خەمەشیە
ئەوتا لەرە دادنیشم لەنەو ئەو
ئاخە هەست بە گومانەکان دەپەون
ئاخە لە شکانی سەراب دەگەن
بزەی ئاو دەناسنەوە
ئاخە جیاوازی، وەناکردنی ناجیاوازیە، یان هاونشینی؟
(٣)
بە قاچی هیچ ناپەینەوە
ئاو دووبارە سەراب هەدەدا
مرۆڤ هەشوو و هەشوو لە بیابان دەکەوە
با دەتەخوارە

بە ژیان شامانایەک هەبوو
بە سەراب پەوانیەک نییە.
(٤)
بە قاچی هیچ ناپەینەوە
باران پەاوەکانی بیابان پە خەڵ دەکا
با لە پرچی سەراب دەژە
بە پە خاوسی
بەبە زیندووکردنەوەی شامانایەک
ناپەینەوە
لە پەنا رەنگی خەمەشی
لەرە دووبارە وەک رووەەت لە ئەوە دەکەوم
مردن جەنشینی بینینە.
(٥)
بە قاچی هیچ ناپەینەوە
مرۆقایەتی چەشنی نەخشەی بیابان
هەشووی هەتاو
نواندنەوە، زەدە مانا،
سەراب
بە ئاوەوە دەخورەتەوە.
(٦)
چیتر دابەزین نییە
بیابان لەبەر دەرگاتانە
رەنگی خاک جگە لەخەی هیچ ناگەینە
بە پەاوی پە لە خەڵ
دووبارە وەک رووکەش لە ئەوە دەچم.
(٧)
ژیان شاراوەیەکی زەدە دیارە
رەنگ شاراوەیەکی زەدە گەرم
بە نمایشە شەواوەکانی
روو لە ئارەزوو دەتەخوارە
بوونی مرۆڤ زەوەنەیە
بە ئاسمانەوە کەتایی بە حەقیقەت دەنە.
(٨)
من نامەوە ئاسمان لە خاک بچە
زەوی لە ئاسمان بەتەوە
بەربوونەوەی ئەسە، شتە لە شتە ناکا
گەر دەرگا بکەنەوە

ئایکۆنەکان دەگۆڕنەوە
گەمەی نا- نواندنەوەیە.
(٩)
دنیا سەراب بە یان وەهم
خانەی گەشانەوەی هونەر وەناکردنی فریودانە
وەناکردنی زەوەنە
خەبوونەوەی ناتەبایی چەژە لەرە و لەوە
من دەزانم
لە زەدە حەقیقەت دەبنەوە
تە دەزانی
شتە لە پشت لەبەرگرتنەوە، بوونی نییە.
(١٠)
مردووەکان زیندووەکانیان گۆیووە بە ئاوەدانی
زیندووەکان مردووەکانیان گۆیووە بە زمان
ژیان گۆڕانەوەی مرۆڤە بە دەخی بە شوناسی
ئەوەتا لەرە لەنەو ئەوە هەڵدەستمەوە
گەر دەرگا بکەنەوە
جەستەی بە ئەندام دەبە بە گۆ
لە پێگەی ڕەشبردنەوە و دابەان
مردوو زیندووەکان دەردەکەون.

٢٠٢٤/٩/٢٨ هەولێر

وەک چیاکان کەن.. شیعری نەوزاد مدحەت

گۆگەکانمان قوە وەک لوتکەی زاگرۆس،
لە خاکەک کە پێی باپیرانمانی ناسیوە.
نەوە دوای نەوە بەردەوام دەبین،
زمان و گەرانی و چیرۆکەکانمان بەرگری دەکەن.

هیچ سنورێکی کەشراو

ناتوانێت ڕەحمان زیندانی بکات،
هەرچەندە بازەبری خنجەر لەکمان دادەبن
ئەمە منداڵانی خاکی دەرینین،
یەکبوون هەمیشە لەناو دەمان لەدەدات.

هەوە دەدەن چرای ئومێدمان خامۆشبکەن،
وەک ئەوەی ئازادیمان هەڵبژاردنی خەمان نەبێت.
هەز لە دەماری شاخاویمان هەرگیز خامۆشنابێت
وەک هاژەی ئەو چەمانەی ئاوەدانیمان ئاوەدانتردەکەن.

هیوا لە نوژی بەدەنیگدا هەڵدەگرین،
بە دادپەروەریەک بازەبر نەبێت نایێت.
مژویەکە نەوکان خونی ئاشتی دەبینن،
کچی ئویتر، ئویترکی لە دوورەوە هاتوو
گۆشە گۆش لە ناو ماڵی خەما سەری دەبڵێت

ژمارەکان دەگۆڕن،
تەمان دەدەنە شونێ دوورکان
ئاو بەردەدەنە گەستانەکانمان
بەڕام بزرنابین چەند دوور بڕین
جارەکی تر و جارەکی تر..
لە ناو دڵی چیاوە دێنە دەر

لە ناو تاریکی قوڵدا ڕووناکیمان دەپارێزین،
بالەرمان لە چیا نابڕێت
بە بەربەیانی ئازادی هەمیشە باوەڕمان هەیە،
ئەمە ئەو هەوایەیە کە دەبێت هەڵیمژین.

نەوزاد مدحەت

کەزی.. دانا حەمید

کەزیت هەناسەیکی ڕەشە،
بەسەر شانتا دەخشێ.

لەناو تەنیایی ژوورەکەتدا
دەبەتە گۆستانی سەدان گوڵی وشکەوەبوو…

لەبەردەم ئاوێنەکەتدا،
کەزیت دەڵێی مارەکی خەواووە:
لە دوا هەڵانەی پایزدا
خەونی مردن دەبینە.

ئەم شەوە، لەناو پەنجەکانتدا،
کەزیت وەک دوا دڵۆپەکانی ژیان
خەی کەدەکاتەوە؛
دەبەتە دەریایەکی ڕەشی بە بنار.

کەزیت، لە شەوی هەرە تاریکدا،
وەک دارستانێکی سووتاو
لەسەر شانت خامۆش دەبە و
دەبەتە گۆڕی هەزاران خەونی مردوو…

تە لەبەردەم ئاوێنەکەتدا ڕاوەستاویت؛
کەزیت وەک زامێکی کۆن،
لە شانتەوە دەکشە و
دەبەتە نەخشەی وەاتەکی ونبوو.

پەنجەکانت لەناو کەزیتدا،
وەک مەلی باڵ شکاو،
لە دوا هەڵانەی ژیاندا
هەڵکەی مەرگ دەخەنەوە…

کەزیت ئێستا ڕووبارێکی ڕەشە:
لە کانی چاوەکانتەوە هەڵدەقوڵێ،
بەسەر شانتا دەڕژە و
دەبەتە گۆڕی حەوت نەوەی خەم.

شەو، لەناو کەزیتا ڕەش هەڵدەگەڕێ و
پەنجەکانت وەک دوا گەڵای پایز
لەناو تاریکییدا دەوەرن،
دەبنە خەڵەمێشی یادەوەرییەکی کۆن.

کەزیت لە ئاوێنەکەدا دەبەتە شریتێکی ڕەش:

لەنێوان تۆ و مەرگدا درێژ دەبێتەوە،
وەک دوا سنووری نێوان بوون و نەبوون
لەسەر شانت دەلەرزە...

لەم شەوە قووڵەدا، کەزیت،
وەک دوا هەناسەی پاییز
لەسەر شانت کۆتایی دێ و
دەبێتە بەردی سەر گۆڕی تەنیایی.

حەوشەی بەن و شیعر و جوانی.. عەبدوڵا سەمان(مەشخەڵ)

حەشکەمان پێ لە بەنی خشڵویستی و ڕەشەحانەی جوانی بوو
شیعر دەهات هەموو ڕۆژێ بەستێڵە ئاوی باوەڕ و مرۆڤدۆستی
ئاوەشێنی بەر هەیوان و ئاوەڕۆکەی بە دەکردین
خەیاڵ سەندەی لە بەڵەی جوانی دەبەست و
سەری باڵندە شەرمن و بێکەسکانی دەشووشت و
دەیخستنە بەردەم هەتاو و خەری ژیان
چیرۆک دەهات لەناو حەوشەی ماڵی ئێمە دەبووە ڕاستی
خوشکەکانم دەداریان لەگەڵ خەم و بێکەسی خەیان دەکرد و
یەک یەک دەبوون بە ئەفسانە و
دەچوون لەناو قژی مێژوو دەبوون بە چیرۆکی ئومێد
حەوشەکەمان تەنها دەرگایەکی هەبوو، دەیوانیە سەر کەنگەیەک لە
جوامێری و
دەشتاییەک لە ئاوازە بەسۆز و ئاوارەکانی ئەم مەملەکەتە بەرەنگە
دەرگای حەوشەکەمان ئەستا لەسەر پشتە و
کراوەیە بەووی ڕەمانی تەریوو و شیعری ونبوو
کراوەیە بەووی کچانی نەو سەفەر و کۆچەکان
ئاگادارن.. یەک یەک هەموو بینیتان چۆن
ڕووبارەکان هاژیان کرد و ڕەیشتن
بە ئاوەی گوڵ لە ئاخ و ناڵەی خەمخۆریی و بەدەربەستی ئینسان بگرن
شەقامەکان پڕ ڕەبوارن و هەر کەس حیکایەتێک دەیبەستێتەوە بە بوون

و
هیچ کەس ئاگای لە دڵی پڕ بریندارە شپرزەکانی خۆشی پڕ نهێنی نییە
وەرزەکان هاتن و چوون و باڵندەکان سەفەریان کرد و هاتنەوە
تەنها فرمێسکی چاوانی دایکم نەبڕ ئەستاکەش
قەتیس قەتیس لەگەڵی چاو دەوانێتە دەرگای خۆشەهتا ئومێد، هیوا، ئاوات بنەوە ماڵ.
دایکم ڕۆیی و مژوو لەگەڵ خۆی هێنگرت
باوکم سەفەر کردی بۆ ڕێبواری ژیانگای دژێنەوی بەختەوەری
خوشکەکانم یەک یەک لەگەڵ گوڵ و مانگ و ئەستێرەکان بوونە هاوڕێ
براکەشم دەڕۆن هەتاو دەڕەقانە بۆ خۆی بردی
تەنها من لێم خۆشە گەورەیی خیاڵ و بیرەوەری ماومەتەوە
بەدەم سروودی جەنگەکان دەستی شیعر و بانی گومم بەدەستمەوە و
دەبمە هەوری سەر ئاسمانی قەسیدەیەک لە بکەسی و بە سەفەری
دەبمە خولیا و دەڕەم تڕپکی شاخەکان دەکەم بە ژوانی خیاڵ
دەبمە فەین .. ئاسمانی خۆشە پڕ دەکەم لە شەقی باڵ
دەبمە جوانی لەناو دڵ و نیگای ژیان
بۆ هەمیشە دەبمە خەڵتاوی یەکسانی و ئازادی ئینسانەکان.

عەبدوڵا سەرمان(مەشخەڵ)
سەرەتای مانگی کانوونی یەکەمی ٢٠٢٣

گۆمی دوکەڵ.. شیعری\عەبدولسەلام ئیسماعیل سادق

خەمۆتە داپۆشراوەکانم
ببەم بە کام کەوی تەخت
کام دەشتی کەوئاسا
بەر کام شەپۆلیاندا بدەم
بە کام ئاسماندا بیانێرم

وشەکانم یەك یەك
بە تەنافی ئاسمانەوە هەواسیوە

بۆکە ببینرێن
و
بخوێنرێنەوە
بۆیام چیدی
ئاسمانیش بڕگەی هەڵگرتنی وشکانمی نەماوە
لە قورسایی وشکانم پشتی چەماوەتەوە

هاوینەکی سارد هات
و
وشکانمی سێ سێ کرد
وشك وشك بوون وشکانم
بۆیام نەمردن

ئاسمان خەری لە ئامێز گرتووە
بۆیام
من جێستەم ساردە
و
وشکانم لە ناوەوە ئارەق دەکەن
دوکەڵکی ڕەش ڕەش
لە ژێر دڕگەی هەر یەك لە وشکانم دێتە دەرەوە
و
جگەڵە دەگرێت
لە ڕەنگی ئاسمانەوە
گەمەکی مەنگ دروست دەبێت
گەمی دوکەڵ

بە دواجار ئاسمانیش گریا
لەگەڵ هەر پەلکەك
تنۆك تنۆك دوکەڵ لە چاوانی دەهاتە خوارەوە
بۆیام بەر زەوی نەدەکەوتن
هەر لە ئاسمان
لە تەنافی وشکانم
گیر دەبوون

تابلۆی زامەکان.. شیعری ستار ئەحمەد

ڕۆحم بەتەنیایی خۆمەوە گرۆداوە

گەواڵەیەکم...

بەدوای ڕامووسانی ئەستێرەیەکا دەگەڕێم

لەترپەی دەنگی باران

چەترێك لەنوور ئەدەم بەسەرا

لەگەڵ بەفری سەر دیوارەکان نم نم دەتوخمەوە

نەپێیەك بەخشپەم لەپەنجەکانی دەترازێ

ڕەگایەك بەنەمانم چوارچێوەی دەدڕێنێ

نەزریوەیەك کانیەك دەخاتە ناخمەوە

ئەستێرەیەك بەژوانم نادرەوشێتەوە

تەنیایی لەڕۆحی تەنیام ئاڵاوە

نیگای وەکو ئەستێرە...

لەپرشنگی خۆردا ونە

بستە خاکێکم...

لەنێوانی ئەستێرەو هەوردا

داماوم بۆ چریکەی ئەو مانگەی

شەوانە دەروازەی ژوورەکەت ماچدەکا

بەدوای نهێنی ڕووناکی و

سیاچارەیی ڕێبوارەکاندا وەڕە

قەدەرێکی شوومە

دابێان...

دەستی چاوەڕوانی ببێتەوە

پەنجەی رازەکان لەبرین هەڵکەشێ

لەتیلەی خۆزگەدا..

وردە ماچ...

دانەی باران ..

تریفەی خەر...

شنەیشەماڵ...

گوڵی کەنار...

لەبسکی خەم بدات

دورگەیەکم تاریك

پڕاوپڕ لەکوشتن

مەست بەتەرمی دووگیان

پەشکاو بەکانی خوێن

ترساو لەلرفەی بروسکەی گوللەی وێ

ئەمە ئەهریمەنی لەخاچدانە

تەوێت بەئەسکێی برین

هەناوت بەزەبری سێدارە

چارەنووست...

بەئاورنگی ئالووەبوون بسپێرێ

دەریایەکم لەکانی عومرم وەسم

زەدم چەکەرەی دوندکی سەرسەختە
کەئادەمم ناسی...
بەهەشتم لەکیس چوو
گۆ بووە تابلۆی زامەکانم
گەلایەك...
رووتبوونەوەی پێبەخشیم
زمانم بەپشکۆ هاتەگۆ
کراسکیان لەئاگر بۆ بدووریم ، لیمنابێتەوە
هەتا ئێستا نزایەك لەپرشنگ
هەناسەیەك لەعیشق
چرکەیەك لەتاسەی نیشتمان
سترانی لێبوردەیی...
بەسەر دەروونما نەچۆیوە
بۆیە شەوانە لەخەم وەسبم
سپێدە...
بەدوای رۆحی خەمدا بازئەدەم
لەگەروی بریناسەر خەوك دەشکێنم
پێپەتی ردنی هەور دەگرم
دەستم ناگاتە پرشنگك
بۆ ئەوەی لەسێبەری باڵای خەمدا
پەنجەکانم بژمێرم
تەمەنی هەنگاوەکانم نازانم

بۆئاگام لەپشکۆی ئەو ڕۆگایانەی
ساتێك گەرمی نەکردینەوە
ئەمڕستا میوانی شەوارەی سەرەڕۆی
منیش لەبەردەم...
خانەقای یەزدانا ڕاوەستاوم
دەستێکم ڕۆحی بزۆمی داگیرساندووە
دەستەکەی تریشم...
گەردنی تاریکی..
کردووە بەکاتژمێری دیوارێك
بەتەقەی دەرگایەك شادنەبووە
شەونوێژێك لەپاییدا نەکراوە
بۆیە تینوو بەوێردی دەف وسز
دەروێشی ڕۆگرتووی مەزاری عەشقی تۆم
دۆوانەم وەك ئەو موریدانەی
لەلانکا عەورەتیان دەبڕن
بەنینۆك ناوکیان دەتاشن
تامەزرۆم وەك ئەو شێتانەی
لەگۆشەی کووچەکان
لەخەڵکی دەڕوانن
چاوەڕۆی نانێ ڕەق
یان بزەی لێوێك و شەوباشن

لە سەبەری شەدا.. شیعری نەوزاد مدحەت

لەو لە لا شانی ئەو شەقامە
تەباشیر چوارگۆشەی خانە خانەی دەکەشا،
کەسان پێ دەبوو لە تریقەی منالان
ژیان لەو پێی سادەیی خۆیدا
باوەشی بە خۆشەویستیدا دەکرد.

ئێستا شەقام چۆل و
داپۆشراوە بەخەمی باڵەخانە رووخاوەکان
وردیلە خەمگینەکان لە پەنجەرەکان دانیشتوون،
چاوەڕێی ئەو باوەشانەن کە دونیا لەباوەشیدەکردن.

جۆلانەکانی باخچەی گەڕەک
بەدەنگ دەجوولێنەوە،
بای خەمبار بە ترس لە گیزەی گولە و
رمبەی تەپکان
پاڵیان پێوە دەنێت.
چیتر زەنگی قوتابخانە کات دیاری ناکات ،
دەنگیان کپ کراوە بە دەنگە تاریکەکان

لە ژێرزەمینە قووڵەکان ،
فریشتەکانی ئەهریمەن لایەلایە دەچێن،
دایکەکان زەردەخەنەی دونیایی
لە دەم و چاویان دانەخشێنن
ترسەکانیان لە پشت چاوەکانیان دەشارنەوە.

بەهام دەی منداڵان
هەشتا خەونی ئاشتی دەبینە،
هەژانی پێ لە وزەو راکەراکی ناوکەڵان
کەکی لەدایکبوون وچاوەشارکێی دەستانە،
هەموو ئەوانەی کە شەڕ ناتوانێ بیانسڕێتەوە.

هیواکانیان بە قەڵەمی ڕەنگاوڕەنگ دەکەشن،
لەسەر ئەو دیوارانەی
کە بریەنی شەڕ هەڵدەگرن،
ئازایەتیان وەک گوڵی کەوی
بەهەز دەوەت لە درزەکانەوە
کە منداڵی ڕاستی دەکاتەوە.

کاتێک بەیانی دێت، وەک دەبێت بێت،
ئاشتی تازی شەقامەکان رادەماڵێ
کات لە زەنگی قوتابخانەکانەوە دەژێتە کەنارەکان
باخچەی گەڵەک پەدەبێت لە گوڕەو بچووک
لاوێنە پەکەنینی منداڵان بە ئازادی دەژێت،
شەڕ دەبێتە چیرۆکێکی کۆن.

شیعری نەوزاد مدحەت (گۆران عەبدوڵا)

ئەو کوردە.. ئەو کوردە.. ئەو کوردە.. شیعری نەوزاد بەندی

—— ——

بە هەوە و کار و خەباتی هەموو لایەک ،
توانیمان حوکمەتی کار بکەکەر
بگۆین بە حوکمەتێکی کەربکەکەر ..

★ ★ ★

کاتێ مافی کوردێک ئەخەی ،
خەی شل ئەکا ،
لەبەر ئەوەی مافێکی تریشی بخەی ..!

★ ★ ★

گوێی لێ بگریت ،
بە هیچ شتێ ڕازی نییە ..
گوێی بە ببێیت ،
بە هەموو شتێ ڕازییە ..

⋆ ⋆ ⋆

بە هەوڵی دەستەاتی کورد و ..
بە بە دەنگیی موچەخۆرانی لاتی کورد ،
کورد داهێنانێکی تری بە دەرهێنا
یان دەرهێنانێکی تری بە داهێنا :
مانگی 67 ڕاپەڕیی بوو .. تەزەکی تریش شلی کەن ،
ئێگەیەنینە 90 ڕاپەڕ ..
دەنیام دوای نەوەد ڕاپەڕیش ، شلکردنتان هەر پێ ماوە ..
شلکردنتان بە دوای سەد ڕاپەڕیش داناوە ..!

⋆ ⋆ ⋆

کورد ،
تاکە بوونەوەرێکە
لە مێژووی عیلمی حەیوانا ،
دڵی پێ پێ لێ برین ..
ژیانی پێ پێ لێ وێین ..
حەوشەکەی پێ پێ لێ دز ..
کێلێ و بەشوراو و سەرکز ،
کچی هەر دەم ئەکاتەوە ،
ڕەک بە قاقا پێ ئەکەنێ ..
ئەمە پەکەنینە ڕاپەڕ یان پێداکەندنە ، ڕاپەڕ ؟
ئەمە بە حەیاییە، ڕاپەڕ ،
یان عەقڵ دەڕانە ، ڕاپەڕ؟
ئەم هەموو نوکتەیە
لەکوێوە ..
چۆن ئەبارە ؟
ئەمە نوکتەیە یان چەمە شێ بەتەوە ، هەموو جارە؟
یان میزە بە ڕەی قاچاخا ،
لە سەرەوە دەتە خوارە ؟

⋆ ⋆ ⋆

کاتێ بەگانەیەک
تەپ و درێن هەڵئەسێنێ
شار و دەی کورد ئەسوتێنێ ..
کورد لە پەا ،
هەمەت بێ بەگانە دێنێ ..
بێ شەڵ نا ..
بێ گەشت و گوزار ..
لە پایتەختی داگیرکەرکەی ،
خەرج ئەکا ،
ساڵانە ملیاران دۆلار ..

⋆ ⋆ ⋆

کورد پاڵەوانێ بێ شەڵی ،
کورد فەوتاندن ..
تاکێ مەرجی کورد لە شەڵا ،
ئەویە بەرامبەر کورد بێ ..!

⋆ ⋆ ⋆

کورد تەنها یەک کات گەرم ئەبێ و
دین و ئیمانی نامێنێ و
لە پێ دەست ئەکا بە گریان ،
کە میکرۆفۆنی کەناڵ ،
یەخەی ئەگرێ ..
تەنها ئەو کاتە، خەبەری ئەبێتەوە و
تێئەگا لە هەر چوارلاوە ،
خستوویانەتە ناو دەمی ،
ئەوەی پیسە یان پەڵاوە ..
ئەگەر شەش ملیۆن میکرۆفۆن ،
لە هەمان کاتا ، بخرێنە بەردەمی
تاک بە تاکی کورد ،
هەی تۆ دەچێ بە چرکەیەک بتوانن لەسەر بە بابەتێ کەبنەوە
یەکبوونیان پڕە پێ بدۆن ..
تێ بە کەڵ لەبدۆن ..

⋆ ⋆ ⋆

لە خوای میهرەبان بە زیاد بێ ،

بە هەوی هەموو کوردەکان ،
جارێکی تر
هەرچی کوردە درا بە گان ..
توانیمان ووشەی دەستات ،
بگەین بە لات و مانات ..
توانیمان ووشەی فەرمانبەر ،
بکەین بە دەنگدەر ..
بە هاندەر ..یان بە تاودەر ..
توانیمان وشەی جەماوەر ،
پێکەین لە ئاو
بە بە ئاگر ..
هەتا ئەبن بە سەماوەر ..

★ ★ ★

کورد کە ئەبە بە فەیلەسوف ،
ئینجا دەمی جەت ئەگرێت و
بە لغاوەیا دەتە خوار ،
کەفاو و لینجاوی جنەو ..
کورد کە ئەگاتە دکتەرا ،
ئینجا ەوخساری ئەگەڕێ و
ئەبە بە دەو ..
تە ناگەم لەم چاو و ەاوە ..
بەڕام دەنیام لە گە نا ،
کورد لە گو دروستکراوە ..

لە مەژووی گیانەوەرزانی و
تەنانەت ەووکزانیشا ،
هیچ بەق و
بەڕوویەک نییە ،
نان و ئاو و ەوناکی نەبە و
نەیشمرێ ..
وشک نەبە و
بە خەی بژی ..
کەچی بە گیرفانی دوو باند ،
کردبەتی و بیکا چەندین شەی گەرمی براکوژیی ..
ئەوە کوردە ..
ئەوە کوردە .. ئەو کورد ..

حەیای نییە ،
مەن بەچی حەیات برد ..

بازگە.. شیعری ستار ئەحمەد

تیشکی چاوت
تەلیسمی هەناوی من بوو
بەدەم شنەی باوە فەی
چوون کلوە بەفر
دەهاتە خوار
لەسەر لوتکە هەدەپەی
چەندین شەوان
سروشتی کردە گوە لەکە
هەتا دەهات
سەر زەمینی خە داپەشی
زاری سەرما نەهاتە گە
گەرمیی عەشقمان
بەسەر لاشەی چیایەکەوە
وەنەکەشی ەووگەی خاک بوو
نەمانی ترس
بەرەکی تاریکی گرت و
گوە ئەستەرەی شەوانە
کەم کەم نەوی
لەهەور دابەا بە زەوی
گریەی چرە
لەژەر کەاوی دەپەدا
خزا لەپاە بەردی سوورا
جەگەلەی جەش
هاتە بزوان
باەندەی تەزیوی دوان
هەچوونەوەی کانیلەکان
بەفری دەمیان
نەخشەیەک بوو بە نیشتمان

گازندەی بروسکەی ئاسمان
دەنگی تاسا
لەگەواڵەی پرچی هەورا
دیمەنەکان چەتری ڕوناکیان هەڵکرد
لەزمەی باران
لەگەڕووی بادا وشکی کرد
توانای بەفر لەباڵەشا
تەرمی خەری لە باوەشدا
ساتە چرپەی ئەواران بوو
تەلبەندی بازگەی ژوان بوو
هەنسکە ماچی داباران
تیشکە بای سروشت داگیرسا
پەری دەریا
لەلانکەی ئاودا ڕووت قووت
لەخەوی بەداری هەڵسا

ستار ئەحمەد

مندااڵیت بەرم نادا.. مەولود ئیبراهیم حەسەن

-تکایە منداڵیەتی خەتان بپارێزن.

(١)
من بەخشەویستی تەو
لەدایک بووم
ناوکم بڕا
چاوم بە خشەویستی تەو
کرایەو
بەشیری خشەویستی تەو
مەمکدرام
دارە دارەمکرد

بەخۆشەویستی تۆ
زارم پڕا
کەوتمە سەرپێ
بە خۆشەویستی تۆ
لە دایک بووم
لە وەاتی خۆشەویستی تۆ
گەورە بووم
لە نێو خۆشەویستی تۆشدا
دەمرم

(٢)
لە هەموو گەڵک
تەنیا من و تۆ
زۆر بە منداڵی
یەکترمان خۆشدەویست
خەڵکەکە هەموو
بە سوک سەیریان دەکردین
ئێستاش
تەنگەیشتم
خۆشەویستی بەچی سوکایەتیە

(٣)
زوڵفەکانت
وەک تیرە ماری ڕەش
بە نێو پەنجەکانم دا خزین
چ جوان و پڕ ترس بوو
ڕەیشتنەکەت

(٤)
بە منداڵی
باوەشم
پڕ لە گەرمایی
کورتە خەوی تە بوو
ئەی ژن
ئێستا بەفریش دەبارێ
من هەر تەم لە باوەشە

(٥)

بۆ گەڵانەوەی چیرۆکی
شەو ئاشبوونەوەی منداڵیمان
خەوم لێکەوت
وەڕێ
بۆ قژاکشانکانی گەنجی
خەبەرم کەوت

(٦)
ئەو خواردنە سادەیەی
جاری یەکەم
پێکەوە خواردمان
چەندین ساڵە
لە ناگەڵە برسیبم
نانخواردن لە گەڵ تۆ
چەند ئابووریە

(٧)
کە منداڵ بووی
یەکەمجار
لەنەگەڵەای ماچت کەم
هەموو ماچەکانی گەنجیمان
تۆزی ئەو ماچەی
بۆ نەکردوومەتەوە

(٨)
بەیار بوو پێکەوە
بچینە دەرەوە
گەیشمە بەر دەرگا
گوتت
دایکم لەناگەڵە
ئێستاش
هەر جارەکی دەڵێی دایکم
وادەزانم لەناگەڵە

(٩)
سەوی نەگەیوی
حەوشەکەتانمان لێکردەوە
دایکت هاواری کرد

لەگەڵن
با گەورەبێت
چ خۆش بوو
گەورە نەبووبایەن

(١٠)
بە منداڵی نەمزانی
بووکە شووشەیەکی تەم شکاند
بە پیری
تەنەی خەت کردەوە
دڵت شاکاندم

(١١)
کە منداڵ بووین
زۆر دڵترسابین
خەڵک پێکەوە بمانبینن
بە گەنجی چەند دڵخۆش بووین
کە بە یەکەوە دەبینرابین

(١٢)
بە منداڵی
من پایزم خۆشدەویست
تۆ بەهار
ئێستا تۆ
پایزت خۆشدەوێ
من بەهار
لەو ساڵی تەمەن وەرز لێکدابەاوە
کەی پێکدەگەین

(١٣)
هەموو ئێوارەن
کە لێکدادەبڕاین
غارم دەدا
بەرەو پێکگەیشتنی بیابانی
کەی پێکدەگەین
ئێستا
کە ناتوانم غاربدەم

(١٤)
کە منداڵ بووین
من تەنیا بەڕەنگی چاوەکانت
تەم دەناسیەوە
چەنت بناسمەوە
ئەستا
کە هەموو دەستە خوشکەکانیشت
چاویلکەیان لە چاو کردووە

(١٥)
منداڵیت بەرم نادا
تە هەمیشە
تووڕەو بەناز بووی
ئەستاش
من بەم پیریە
بەردەوام
بیبەر و هەنگوین دەخەم

(١٦)
منداڵ بووین
کە شەڕمان دەکرد
کەس نەبوو
ئاشتمان کاتەوە
بەم پیرییە
زەر کەس هەن
لەکمان دەکەن

(١٧)
کە منداڵ بووم
لەسەری کەمان
چاوەڕێم دەکردی
تا دەهاتی
دەتوامەوە
کە دەهاتی
دەژیامەوە

(١٨)
بە منداڵی

کە پەدەکەنیت
گۆڵک گوڵ دایدەپۆشی
کە تووڕە دەبووی
وەڵات دەکەوتە ژێشپۆشی

(١٩)
منداڵ بووم
حەزم دەکرد
هەموو منداڵانی گۆڵک
کوڕ بن
نەوەک تۆ ببینن
ئێستا حەز دەکەم
چاوی هەموو
گەنجانی وەڵات هی من بێت
تەنیا
بۆ بینینی تۆ

(٢٠)
بۆ منداڵی
ناوی تۆ
کانیی هەڵقوڵێنی
هەموو جوانیەکانی ژیان بوو
ئێستا
چاوی تۆ
پەنجەرەی
بینینی دوا ڕۆژە

(٢١)
بۆ منداڵی
یەکەمجار
ویستم دەستت بگرم
هەموو گیانم کەوتە لەرزین
ئێستا
لەرزینی پیری لەناگۆڕە

(٢٢)
کە منداڵ بووین
لە سایەی عەشقەوە

هەموو وەڵات
هی ئەمە بوو
ئەستا پیر بووین
ژوورەکمان دەسناکەوە

(٢٣)
ئەستاش
بەم پیریەوە
هەرجارەکی
دەچمەوە گوندەکی منداڵی
تەمەن لە بیردەکەم
بە دوای خانووە
کۆنەکەتان دا دەگەڕەم

(٢٤)
لە قوتابخانە
هەموو جارە
پارچە کاغەزێکت دەخستە
نێو جانتاکەم
لەی نووسرابوو خۆشم دەوێی
ئەستاش
بەم خانەنشینیە
لە نێو هەموو جانتکانم
بەدوای ئەم پارچە کاغەزە دا دەگەڕەم

(٢٥)
ئەلف و بێی نووسینم
لە بیرکردووە
کەس و کاری خەم
ناناسمەوە
ناوی خۆشم
لە بیر چووەتەوە
لە وەڵامی هەموو پرسیارەکا
دەڵێم پەری

(٢٦)
چومە لای دکتەر
بە چارەسەری

گووتی کوڕت دڕشی؟
گوتم پڕی
گووتی هڵی چیە؟
گوتم پڕی
گووتی لە کێوەن؟
گوتم پڕی
گووتی لەگڵ کێ؟
گوتم پڕی
دکتۆر گوتی
خۆرفاوە

(٢٧)
هۆزی یەکەمی
چوونە قوتابخانەمان
گوڵکت پێدام
خستمە نێو کتێبی ئاڵف و بێوە
ئێستاش
بەم پیریەوە
هەر کتێبێکم دەسکەوێ
بەدوای ئەم گوڵی دیاری
منداڵیە دا دەگەڕێم

(٢٨)
لە تاقیکردنەوەی بیرکاری
هەردووکمان
نمرەی تەواومان وەردەگرت
ئێستا
پیر بووم
یەک و یەکم بە کە ناکرێتەوە
وەرە بەم پیریە
هەردووکمان ببین بە یەک

(٢٩)
لە قوتابخانە فڕیان کردین
پێویستە ماماستا و
دایک و باوکمان خۆشبووە
خوێندنمان تەواوکرد
کڵس پێی نەگوتین

پەویستە
یەکترتان خۆش بووە

(٣٠)
لە قوتابخانە
لە وانەی ئایین
فێریان کردین
هەوومان دواجار دەمرین
گۆڕە بووین
کەس پێت نەگوتین
ئێستا
پەویستە یەکترتان خۆشبوێ

(٣١)
ڕۆژێکی زۆر سارد بوو
لە قوتابخانە هاتینە دەرەوە
بۆرگەمان نەگرت
یەکترمان گرتە باوەش
بەم پیرییەش
هەر جارێ کە تێ دەیت
حەزدەکەم دار و بەرد بیبەستێ

(٣٢)
نەورۆز بوو
ئاگرمان کردەوە
پۆلیس دوامان کەوت
لە ترسا خۆت خستە باوەشم
ئێستاش
کە پۆلیس دەبینم
وا دەزانم نەورۆزە

(٣٣)
منداڵیت بەرم نادا
ئێستاش
بەم سەری سپی و
و چاوی کز و
دەستی لەرزۆک و خانەنشینیەوە
بەیانیان

جانتاکەم هەدەگرم و
ەی قوتابخانە دەگرمەبەر
چاو لە تە دەگەم
هەر کچێک دەبینم
دەەم بەیانی باش پێری

(٣٤)
لە خانەی پیران
هەموو هاوتەمەنەکانم
گاتەم پێدەکەن و لەم بەزارن
دەەن چ پێری پێریتە
چەند هەست بە تەنیایی دەکەم
هاوپیریێکی
خاوەن پێریم نییە

(٣٥)
ئەو ەەژەی گوتیان دەتگوەزنەوە
بە کەسێکی تر
من ژووری کەم ەازاندەوە
جلی زاواییم کردە بەرو
بەنی زاوایەتیم لە خەم دا
ئێستاش
ئەو ژووری هەر ەازاوەتەوە
جلی زاواییکەم هەرماوە
ئەو بەنی زاوایەتیە
هەشتا بەری نەدوام

(٣٦)
منداڵیت بەرێنەداوم
من هیچ گەورە نەبوویم
گەەک، شار
هیچ نەگەەاون
هەشتا سەردەمی پاشایەتیە
ساڵی یەکەمی قوتابخانەمانە
چ خۆشە
هەردووکمان
فەر بووین
ناوی یەکتر بنووسین

(٣٧)
لەسەر سەرینی مەرگم
دکتەر دەپرسێ چۆنی؟
دەڵێم پەری باشە
دکتەر پەری کێیە؟
پەری منم!
دکتەر تۆ پیاوی
پەری ناوی ژنانە
من پەریم
دکتەر خراپ تێکچووە!

(٣٨)
لە بیرتە
لە ڕۆی قوتابخانە
لە نێوان (کوران) و (ئازادی)
پێکاوەکانمان لە نێو قوژبنجدەمان
من ئێستاش
دەم لەوە بەجێماوە

(٣٩)
شەو بوو
گوتت هەموو ئێم ئێستێرانە
هیمنن
گوتم من زۆرترم هەیە
گوتت چۆن
گوتم تۆ و ئێستێرەکان
پێکەنیت
گوتت شەیتان

(٤٠)
دەترسم
ئێستا نەمناسیتەوە
هەموو شتێک لە من گۆڕاوە
چاو نەبڕت
دەترسم نەتناسمەوە
ئێستا
هەموو شتێک لە تۆ گۆڕاوە
چاو نەبڕت

گرنگ ئەوەیە
چاوم بەچاوت بکەوێتەوە

(٤١)
تکایە
ئەگەر مامەستا لەی پرسی
سە جاران سە دەکاتە چەند؟
نەکەی بەەی دەکاتە نە
من ەقم لە ژمارە نەیە
زەر دەترسم
لە نە ساەیدا بتدەن بە شوو

(٤٢)
گەنجەکان
لەمەم دەکەن
دەەن بەم پیری و سەری سپی و
خانەنشینیەوە
شیعری منداەانە دەنووسی
گەنجەکان
نازانن سبەینە
کە دەچنە تەمەنەوە
ئەوانیش
حەزدەکەن ببنەوە منداە

(٤٣)
هەژار بووین
هەردووکمان
پەکەوە
لەفەیەک و ساردییەکمان کەی
قەپەک تە
قومەک من
قومەک تە
قەپەک من
ئەمە یەکەمین دوو منداە بووین
لە ساییەی خەشەویستیەوە
یاسای وەک یەکییمان جە بەجەکرد

(٤٤)

بانگەشەی هەڵبژاردن گەرمە
بە ژمارە
بە لیست
بە حزب
بە کەمیسیۆنی باڵای هەڵبژاردن
بە کارت
بە ڕۆژی دیاری کراو
بە پێنجە مۆرکردن
من بە هەمیشە
تۆ هەڵدەبژێرم تۆ

(٤٥)
ڕەنگەکانیان هەمووی داگیر کردووە
زەرد و
سەوز و
سوور و شین و مۆر و.. زۆر
ئێمە بە ڕەنگ و بە ناو و بە نیشانین
بە هەردووکمان
یەک نیشانەمان هەیە
ئەویش بە نیشانییە

(٤٦)
دایکم زەرجار دەیگوت
واز لەم کچە بێنە
کۆم خەریکی دەرسەکانتبە
دەمگوت دایە
ئەو کچەش دەرسە
دەرسی چی کۆم؟
دەرسی عەشق
بە خوا ڕاستە
دوا ڕۆژی خۆت
بە قوربانی ئەم کچەتیوە دەکەی

(٤٧)
لە بیرتە گوم
کە منداڵ بووین
خەڵک پێکەوەیان دەبینین
دەیانگوت بە ڕەوشتن

ئەستا
هەر ئەو خەڵکە بەم پیریەوە
خەریکی ئەو بە هەوشتیەن

(٤٨)
دە وشکەکان
کە پەکەوەیان دەدیتین
بە منداڵی
زەر چیەکی ناشیرینان
بە دروست دەکردین
ئەستا
هەر یەک چیەک ماوەتەوە
ئەم دووانە بە منداڵیش هەر
یەکتریان خۆشدەویست

(٤٩)
زەر جار
بە قسەی خەڵک
دارکاری کراوین
بە منداڵی
لەسەر یەکتر خۆشویستن
ئەستا
لە سایەی ئەو عەشقەوە
لە خانەی بەساڵاچووان
خەڵات و چەپکە گوڵی
کەنترین دوو خۆشەویستمان
پێشکەش دەکەن

(٥٠)
خەریکم سەفەر دەکەم
دەچمە هەندەران
بیستوومە لە هەندەرانی
ئەرە
هەندەران
چەند وڵات و
چەند شار و
چەند گەڵەک و
چەند ماڵ؟

تۆ لێ نیو دەی
کام ماڵمی؟

(٥١)
هەر لێ منداڵیەوە
زەرم ئازار چەشت
بەدەست
خزم و
دەست و
نەناسەوە
هەموو شتەکم لێ بیرکردووە
ئێگەر
خۆشویستی تۆ نەبا
خەشم خەم نەدەناسیەوە

(٥٢)
منداڵ بووم
ئارازووم بوو
پارەم زەر بێ
تا خەش بژیم
جوان بپەشم
گەنج بووم
ناوبانگم بێ و
خەمی پێ هەکەشم
ئێستا
تەنیا خۆشویستی تەم بەسە

(٥٣)
بیستووم
بەربژەرکراوی
بێ پەرلەمان
نازانم سەر بە کام لیست و
لە کام بەی
دنیایە
ئێگەر دەرچووی
نەکەی تەش
ساڵ دوازدەی مانگ
هەموو ڕۆژ

کراسێکی نوێ بکەی

(٥٤)
منداڵ بووین
خەیاڵمان زۆر
دوورمەند و
هەنگاوەکانگ بوو
ئێستا پیر بووین
خەیاڵمان نەماوە
چاومان
بە ئاستەم
یەک هەنگ دەبینێ
ئەویش هەنگی پڕکێوێیە

(٥٥)
منداڵ بووین و
هەموو جارێ
کتێبی کوردی تەم دەدزی
چ خۆش بوو
دەهاتیت و دەپاڵایتەوە
تا بتدەمەوە
ئێستا پیربووین و
تۆ دڵی منت دزیووە
بە پاڵانەوش نامدەیتەوە

(٥٦)
منداڵ بووین و
لە نێو لاپەڕەکانی
کتێبی کوردی
دوو داری دوورمان دەدی
لە ژێر ئەو دوو دارە
دوو منداڵی عاشق
ئێستا پیر بووین
نە کتێب ماوە و
نە دار دەبینین
تەنیا دوو عاشقی پیر

(٥٧)

سەیرکە
لە سایەی خەوێستیمان
لە مندالییەوە
شەوانی درێژمان لە خانەی پیران
پە بووە
لە خەونی جوان جوان
ژانی کورتمان لە خانەی پیران
پە بووە
لە گەنمەوەی خەش خەش
ئەمە وەک ئەو پیرانە نین
هەر زوو
بە یەکتر کوژانەوە

(٥٨)
سەیرکە
ئەمە لە سایەی
ئەو عەشقە مندالییەمان
لە خانەی پیران
هەموو کاتێکمان
وەک یەکەمین ژووانە
هەموو یەکتر بینینمان
یەکەمین یەکتر بینینە
هەموو شەوێکمان
شەوی یەکەمی
بووک و زاواییتیمانە
هەموو بەیانییەکمان
یەکەمین بەیانی
شەوی یەکەمین پێکەوە بوونمانە

(٥٩)
زەرم لا سەیرە
ئەو ژن و مێردە پیرانە دەبینم
ژانە بەشەکەن دەن
قسە پێک دەکەن
لێک زویر دەبن
پێکنایەنەوە
کەچی ئەمە

شەو و ڕۆژ
مانگ و ساڵ
هەموو تەمەن بەشی
یەکتر خۆشویستنمان ناکات

(٦٠)
سەیرکە
چۆن ئیدارەی
خانەی پیران
حەوشەکەی پڕکردووە
لە گوڵی سوور
لەو ڕۆژەوە
کە بینیان
من هەموو بەیانیەک
گوڵێکی سوور
پێشکەش بە تۆ دەکەم

(٦١)
سەیرکە
ئەمساڵ سەری ساڵ
چیشت لێنەرەکەی خانەی پیران
تاکانەترین خواڵەات و
سەیرترین خواڵاتی
بە من و تۆ بەخشی
بەهەی ئەوەی
تا ئێستا
داوای هیچ خواردنێکی
تایبەتمان نەکردووە
هیچ خواردنێکمان
ڕەتنەکردووتەوە
بە ئەمە
هەموو خواردنەکان
ئەو سارد و لەفەیەن
یەکەمین جار پێکەوە خواردمان

(٦٢)
سەیرکە
ئوتوو چەکەی

خانەی پیران
هەموو ژن
جلەکانمان ئوتوو دەکات
خۆشەویستیمان
لێناگەڕێ
جلی گەچراو بکەینە بەر

(٦٣)
دکتۆرەکەی
خانەی پیران سەرسامە
تا ئێستا
ئەم لە سایەی
یەکتر خۆشویستنماندا
داوای
هیچ حەبەکی سەرێشە
هیچ حەبەکی
بەرزە خوێن
هیچ حەبەکی
خوڵنەکەوتنمان لە نەکردووە

(٦٤)
تە دەزانی
هەموو ژن و مێردە پیرەکانی
خانەی پیران
دەمانبوغزێنن
لە بەرئەوەی بەردەوام
لە ئیدارەوە پێیان دەڵێن
ئەو بچی
وەک ئەم دووانە
خۆشەویست و تەبا نین

(٦٥)
هەفتانە
لە خانەی پیران
مەلایەک دێت
قسەمان بۆ دەکات
قەشەیەک دێت
قسەمان بۆ دەکات

دڕوونناسێک دێت
قسەمان بۆ دێکات
کەمێناسێک دێت
قسەمان بۆ دێکات
هیچ ژن و مێردێک
گوێیان لێناگرن
من و تۆ
لە سایەی خۆشەویستیەوە
بەردەوام
قوتابی هەموانین

(٦٦)
لە بیرتە
لە خانەی پیران
ئەو شەوەی کارەبا بڕا
پیرەکان
خەویان لێ نەدەکەوت
هاواریان دەکرد
بەرداغیان دەشکاند
من و تۆ
هەمن هەمن
لێ بڕدەم چرای خۆشەویستی
چیەکی خۆشەویستی خەمان
بۆ یەکتر دەگەڕایەوە

(٦٧)
ئەو ڕۆژە
لەکەڕێک هاتبوو
یەک یەک
لە پیرەکانی دەپرسی
خۆشترین ڕۆژەکانی ژیانت کامە بوو؟
یەکە دەیگوت
ڕۆژانی منداڵی
یەکە دەیگوت
ڕۆژانی گەنجی
یەکە دەیگوت هیچ ڕۆژێکیان
من و تۆ بووین

گوتمان هەموو تەمەنمان

(٦٨)
دونە دەروونناسەک هاتبوو
یەک و لاپەڕەی دا بە هەموومان
گوتی
چیتان پەخشە ئەو بنووسن
یەکە نووسیبووی
خەزگە پیریی نەبووایە
یەکە نووسیبووی
ئەرە دەزەخە
یەکە نووسیبووی
بە چ نامرم
من و تەش نووسیمان
ژیان خەشویستیە

(٦٩)
ئیدارەی خانەی پیران
داوایانکرد
هەریەکەو وێنەیەک
بگەورەیی
بەسەر سەری خەمان هەڵواسین
یەکە وێنەی مندالی
یەکە وێنەی چوونە قوتابخانەی
یەکە وێنەی پیاوێکی شایەکی
یەکە وێنەی پیاوێکی دەرچوونی
یەکە وێنەی پیاوێکی دامەزرانی
ئەمش
ئەلبوومی تەمەنی
پە خەشویستی خەمان
هەڵواسی

(٧٠)
هەموو ساڵە
لە خانەی پیران
من و تە
بەهەی خەشویستی
بەردەواممان

بەهەی بێ کۆشەیمان
بەهەی پاک و خاوێنیمان
ئیدارێ
بێ دزی خۆاتمان دەکەن
نەوەک پیرەکانی تر تووشبن

(٧١)
ئیدارەی خانەی پیران
بێ تاقەت بوون
هێندەی
ڕۆژی لێ دایکبوونمان
بێ بکەن بێ جەژن
ڕۆژی یەکترناسینمان
بێ بکەن بێ جەژن
ڕۆژی شایەکەمان
بێ بکەن بێ جەژن
ڕۆژی دامەزراندنمان
بێ بکەن بێ جەژن
ڕۆژی خانەنشینبوونمان
بێ بکەن بێ جەژن
ڕۆژی هاتنە خانەی پیرانیمان
بێ بکەن بێ جەژن

(٧٢)
هونەرمەندەکیان هێنابوو
ئیدارەی خانەی پیران
بێ دەخەش کردنمان
گەرم گەرم گەرانی دەگوت
پیرەکان
چیە ئەم دەنگە دەنگە
ئەم هەراو چەقە چەقە
بیبەنەوە بەزار بووین
من و تەش
دەستمان گرتبوو
سووک سووک
شاد شاد
منداڵانە شایمان دەکرد

(٧٣)
لە هەموو تەمەنما
هەرگیز
لێم نەپرسیوی
چۆن منت خۆشویست
لە هەموو تەمەنتا
هەرگیز
لێیت نە پرسیوم
بە چ منت خۆش ویست
لە ڕستەکانی خۆشویستی
بەچی و چۆن
جێیان نابێتەوە

(٧٤)
لەوتەی تەم خۆشویستووە
هەرگیز هەستم نەکردووە
هەژارم
دەوڵەمەندم
گەرمامە
سەرمامە
ساغم
نەخۆشم
بەردەوام هەندە دڵزانم
لەخەوما و
لە بە ئاگاییمدا
لە منداڵی و
لە پیرییمدا
هەمیشە تەم خۆشویستووە

(٧٥)
لە بیرتە
یەکەمجار چووین
خانووەک بە کرێ بگرین
خاوەن ماڵ پرسی
منداڵتان هەیە
گوتمان خۆشویستی
گوتی سێیارەتان هەیە

گوتمان خۆشویستی
گوتی پارتان لە بانک هەیە
گوتمان خۆشویستی
تووبوو
گووتی بەن بەن
نان و خۆشویستی بخەن
لەو ڕۆژەوە
ئەمەش
نانی خۆشویستی دەخەین

(٧٦)
لە منداڵیەوە
پێکەوەین
بەخۆشویستیەوە
تا ئەرمان هەناوە
ئەرێی خانەی پیران
سبەینێ کە مردین
پێکەوە لە گۆڕێک بمانژن
بەڵێ یەک گۆڕ
دوو گۆڕ تەرایی ئەم ناکات

مەولود ئیبراهیم حەسەن
پایزی /٢٠٢٤ – هەولێر

_____

-ئەم جارەش برای بەڕێزم مامۆستا (هەردی قاسم) ی هونەرمەند دەسەزی نواندو هەڵکانی بە ڕاستکردمەوە وێنەیەکی جوانترو گونجاوتری بە شیعری (منداڵێت بۆرم نادا..) دیزاینکر د، لێ دڵەوە بەگەرمی سوپاسی دەکەم .

وەک مەلەتەق لەسەر شەقام!..
ئومێد قەرەنی

ئەو شیعرەم بە خەمە؛
ئەتە بۆی
لەبری هەموو ئەو شەوە تاڵانەی
کە سەرخۆش بووم بە خنکاندنی ترسەکانم
جیهانێکی دیکە هەبووبە بە پۆلیس؟
هەساریەک بە توندوتیژیی؟
ئەستێرەیەک بە بەدبەختیی؟

ئەو شیعرەم بە یارە؛
کاتە تەنیاییم وەک تیغێکی تیژ
لەسەر دەماری ملی ڕووتی دادەنەم.
ئەو شیعرەم بە هاوڕێیەکانمە؛
کاتە ئارەقە لە هەنیانەوە دادەچۆڕێ
سەختە بزانی ڕەنگی پانتۆڵەکانیان چیە،
ژێر نینۆکەکانیان ڕەنگاوڕەنگە
هەڵسوکەوتیان بە دڵی تە نییە،
نازانن سیستەم چیە!
کەچی دەوڵەت، هەموو ڕۆژە
لە بۆی تەزووی کارەباوە
لە بۆی بڕیی ئاوەڕۆوە
دەتە نەو ماڵەکانیانەوە!

ئەو شیعرەم بە خەمانە؛
کاتە ئایندەمان تا سبەی دەڕوا
ئێستامان تا دوێنێ
ئەمڕۆمان لە بڕشایید ایە.

ڕەنگە دوا جار ئەو شیعرەم هەر بە خەم بێ؛
هیچم نییە لێی بترسم
هیچم نییە لە دەستی بدەم
دەمەوێ سبەی ئومێدێکی دیکە بم
یەک دەم بژیم و ونببم
وەک یاریی ئاگرین لە ئاسماندا

وەک مەلەتەق لەسەر شەقام!

ئومێد قەرەنی

من کارگەی دروستکردنی هەزی ژیانم.. داستان بەرزان

هەزی ژیانم بە کڕوە
من کڕیاری هەزی ژیانم
کارخانەی بەرگگرتنم هەیە
کۆگای چاوەڕوانی دادنەم
گەنجینەی هیوا
خەمی کۆن کۆدەکەموە.

من هەورەبانی خوونی لەدەستچووم
پشانگای ژانی مەدەل بەرز
سەکەی چەژی ستەمدیدەیی
هەوارگەی گەشگیریی پەتی
سەیرانگای تەنیایی بە فۆفڕە
هەتلی پەنج بڕینی تەڵ و بە سوە
خوەتگەی لەگڵ خەت ناتەبایی
لانەی لە ئەزەلەوە بەکەسی
خولی فڕبوونی دەربەدەریی.

من دایەنگەی بەشخوراوانم
فڕگەی بەنەوایان
ناوەندی فریودراوانم
خانەی دەستلەبەردراوان.
پەناگەم بە هەڵهاتووانی دەستی دەست
کەمپینم بە هاوکاریی پشموردەیی
پانتایی جەماوان لە کاروانی بەدەربەست
سەبەرم بە خەڵکانی بێپەروا مەست.

من هاوڕم هەن خەشم دژەن
هاوڕم هەن خەشیان دژەم
بڕیام من خەم هاوڕم نییە
خەم حەزی بە چارەم نییە
خەم بە دیدارم پەستە
بە ناسینم خۆشحاڵ نییە
پەژوانە لە بەرکەوتنم.

با ئەمە لە نەوانی خەماندا بمێنێتەوە
من بەدیاریکراوی دەزانم
کە پەتای ژیانمە
ژیان سواری کەڵەم بووە
هەر سەرەتای سەرەتا دەمزانی
هاتنم بە ئەرە باش نییە
دەنیابووم پێشیمانی ناوێت
تاکو ژەهری بە بنەشم
شتێکە و هاتەڕەم
پەویست ناکات پەنجە بگەزم
ئیتر ئەرە ئەریە و
واهاتووە و واچووە و وادەوا
پەیمانی کۆن دەڕێت:
لە ژێر ئەم ئاسمانە بەرینەدا
هیچ شتێک نوێ نییە
هیچ شتێک!
بڕیام بەمجۆرەی ئێستا کە منی تێدام
مەگەر تەنیا ئاسمان
تەنیا ئاسمان
ئەگین مرۆڤ لە کوێ بە ئەمە کراوە
مرۆڤ بەو تەزە گشت و ئێسک و دەمارەوە
مرۆڤ بەو چەرە خوێن و فرمێسک و
بەو نەختە دە و زمان و زارەوە
بە دوو دەست و دوو پێ
چۆن دەتوانێت قووتاری بێ
چۆن دەتوانێت هەبێ؟

من نەمزانی ژیان یەکجار وایە
هەر نەبێت دامنابوو

ماوەیەک هەناسەیەک بدەم و
بریندکی نوێ لە سەرما پەنەبێت
هەر نەبێت دامانبوو بەر لە خەم
ئایندەم بەو جۆرە دیار نەبێت
خۆ من پلانی درێژم بۆ داهاتووم نییە
لە بارەکدا لە ژێر باری بێباریدا پساوم
گرنگ نییە گۆش بێت یان ڕەش بێت!
من لە ئێستامدا گیرمخواردووە
دەزانم بۆ ئایندەش بۆ سەردا دەخلیسکێم
من ئێستا دەستی ستەمی لە پاشەم گیرکردووە
هەرگیز بۆ ئایندەی ئێستاکەم قایل نیم
من دەمزانی ژیانەکەی چەند بێبارە
ئەم زەمینە لەسەر پشتی ئاسمانیش بارە
بەڵام هەر نەبێت دامنابوو بتوانم بەم و
لەگەڵ ئەم شیعرەدا گومم لە زایەڵەی شکانی دڵ نەبێ
من دامنابوو هەمیشە ژیان سوار نەبێت
هەبێت بۆ جارێک کەسێک تەنیا کەسێک
کەسێک کە بۆ هەڵە ڕەی لەبڕە کەوتبێت
کەسێک تەنیا کەسێک
کەسێک کە بۆ هەڵە
سوارە بێت
من ئەو کەسە کەسیرەم نەیزانی لە دەمی دەرچوو
داوای کرد سەرکەوە
سەرنەکەوت
زەری مابوو
کە بینیم مرۆڤانێک
خوێنی ژاوی خەیان بۆ دەستمەوە بۆن دەکەن
دەبینن چلۆن خەنجەر لە مەخیان هەڵدەسووم
خۆش نەبوون و کەنەدەربووم
لەنەگەڵان جارێکی تر هەزم هەبێت
بۆ گوێی ژیانی باگرتوومدا بچڕنم
کە من بەر لە مردن
بەخەم مەرگم!

بچارەنیم
بچارەیی منە
کوا بچارەم

ئەی ئەو نییە چارەکە؟
بەحاڵ نیم
بەحاڵی منە
کوا بەحاڵم
ئەی ئەو نییە دەستەکە؟
بەماڵ نیم
بە ماڵی منە
کوا بەماڵم
ئەی ئەو نییە کەپرەکە؟

ئەی شەقام؟
شەقامی سەرشار بە دەپەی ەەندک
کە هی ژانە کە هی منە کە قەترانە!
بە من نەبەت بە چیتانە؟

سواربن
بەەن و
بیئاژوون
سەر و بنی بکەەن دنیا
کە هی خەشە کە هی بەشە هی خەتانە

من شووشەم نییە
مەییم لە کوە ەژاوە؟
خەم دەەکم هەیە
لە شکان دروستکراوە.

بەر لە من دەی من لە سنگی فراوانی کەترەکدا دەیگماند
ئەستاکەش زەر شەوان دەی من دەبەتە ئەستەرە و
بە باربووی ژانی من چریسکەی دەگاتە ئاسمان
ئەستاکەش زەر ەەژان دەی من دەبەتە فرمەسک و
سەرزەمین دەداتە بەر تەفان.

من دەەک لە سنگما دانانەم هەر بە دە دانرابەت.

دەی من شەبەقان دەبەتە جریوەی چەلەکە
دەبەتە گوەەکی بەقەرار ئەواران
هەورەکی ئاوارەی شەوکان
دەی من چی بکات نازانەت
چەند دەکات بسرەوەت ناتوانەت!

من دەم خۆنەکە بەقرار دەگرێت
بە ئاسە دوورەکان
بە هیوا ونبووەکان
بە خولیا ساواکان.

دەگرێت بە دەشتە بڕینی لەبەردا کە مابێت
بە کڵکی ووناکی نەمریی هەواری هەڵدابێت
بە دەنک باڵایی دەانی تەدابێت
وەکو خەی لە دەدا ژیابێت بە دەی بگەردی
وەکو خەی لە دەدا بە دەی لەیدابێت
دەگرێت هەمیشە من دەم
من دەم لە سەردا
من دەم لە دەستدا
کوا دەم؟

من دەم سروە بوو/ نەگیرا
من دەم نەورەس بوو/ ەام نەکرا
من دەم بەور بوو/ ەاو نەکرا.

من دەم دەنکە بەبە دە نایکرێت(نوختە)
(سەری دێ)
لە ئاسمان بە ئاسمان ئاسمانێک ەسمانی نەما بێت
دەی من لەبەرچی وەستابێت؟
لە زەمین بە زەمین زەمینێک زەمانی نەمابێت
دەی من لەبەرچی لاییدابێت؟
مانگەکە ەووناکی ناوەوەی دەانی لەبەاو/ دەی من
جەماوی کاروانی وارەکە هیوایان لە سەراب ەنراو/ دەی من
ئاسمانێک ئەستێرەی بەرەکی دەاوە/ دەی من
مانگەکە خەرمانەی دزراوە/ دەی من
عەسرەکە تروسکەی لە جیاتی تیشکی خەر داناوە/ دەی من
خۆنەکە کلیلی ئایندەی ەفەندراوە/ دەی من
پەم بەن: چی لە دە/ دە لە چی
بە منەک جەماوە
پەم بەن: دە بە چی/ بە چی دە
بە منەک جەماوە
پەم بەن: لە کۆیە دەی من
کوا دەم/ دەی من!

مەگەر بەس ئاسمان بێت بزانێت
ئێستاکە دڵی من بە چ شاخێکەوە گیرساوە؟
کە دڵۆپە دڵی من بە چ داخێکەوە سووتاوە؟
مەگەر بەس ئاسمان بێت بزانێت
دڵگڕم هەرچەندە دڵی من بە سەر و بەبە شۆن واماوە
هەیشتووە دڵی من هەژێک بوو تەراوە.

هەرچەندە دڵی من دڵگڕم بە سەر و بەبە شۆن واماوە
هەیشتووە دڵی من هەژێک بوو تەراوە
بە سەر و بەبە شۆن دڵگڕم دڵی من هەرچەندە نەماوە
هەیشتووە هەژێک بوو دڵی من تەراوە
دڵی من ئێستاکە نەماوە.

لە مەژە ئاسمان هیچ دڵی لە بیردا نەماوە
دەمکە هیچ دڵێک لە دڵدا سەردەمی نەماوە.

من گەیدەم بە بەبە شۆن بە دڵدا
من شۆنکەوتەی هەگای دە لە دڵدا.

لە خەمدا هەر منم سەرقافڵەی کاروانی هەی دڵان
لە سەبرا هەر منم خەوەتم دەکەشم لە دڵدا بە دڵان.

(بووستن)

کوا ئەوە ئێستاکە لە دڵدان؟
لە کوڵدا لەدڵدات
کوا دڵتان؟

من لە چاوەوانی دڵدا نوقم دەبم
تەماشای ناوەڕی خەم دەکەم
چ نابینم
لە هەنگی بەدەنگی زیاتر
لە دەنگی بەهەنگی زیاتر
چ بۆن ناکەم
لە بۆنی سەرمای گیان زیاتر
لە تامی گەرمی برین زیاتر
بەر چ ناکەوم
لە بەردی نەفرەتی سەر شانم زیاتر
لە زایەڵەی ئاوازکی بەلانە زیاتر

لە سنگی بەتاڵەوە دوور و نزیک دەتگوت:

ئاژگاری نەفرەت نابەتەوە
بریندی کۆنمان هەر دەکولێتەوە
کەس ژانی ئێمە ناخوێنێتەوە
مرۆڤ مەمکە زوو دەتوێتەوە.
ئاژانی شادی هاومان تێناکەن
خەڵکی لە مەرگی بەدەنگ تێناگەن
شەوانی پڕ ژان دەستمان بەرنادەن
خۆنەکان دوورن بە ئاسە ناگەن!

غەیبەت.. نەوزاد بەندی

بە / ز ..ێ .. س ..س ..ێ ..ز

باران غەیبەتی تەم لەلا ئەکا ،
ئەڵێ : چەندەها جار قژیم تەڵە کردووە و ..
نەهاتەتە ژەر چەترەکەت ..
زریانیش هەر غەیبەتی تەم لە لا ئەکا ،
ئەڵێ : چەند جار هەڵەشەی هاڤاندنم لە کردووە و ..
نەهاتەتە ئەشکەوتەکەت ..
لە لای درەختەکان بوختان بە تە ئەکەم ،
ئەڵێم : سەد جار هاتەتە ئەرە و نەهاتووم ..
بەفر غەیبەتی تە ئەکا ،
ئەڵێ چەند جار پەم وتووە
هاق ئەبیتەوە ، وتوێتی :
کەشە نییە ! من هاهاتووم ..
لە لای شیعر ، زەر خراپ باسی تە ئەکەم ،
ئەڵێم : ئەڵێ لە ووشە کەشکە دروست کە ،
پەکەوە تیایا نەمر بین ..
وەک مەم و زین ،
با لە دوو نەفەر زیاتر بین ..
لافاو دە و غەیبەتت ئەکا ،

ئەڤ : تا هەیوانەکەیشیان هاتم و ..
ناونیشانی تەم ،
لە تەمی پەنجەرەکەیان بە هەڤکەی ..
ووتی ناچم . . با بخنکەم !
لە قاوەخانەی غەزەلنووس ،
کوپێ قاوە غەیبەتی تەم لەلا ئەکا ،
ئەڤ : چەند جار پێم وتووە ،
ئەم تەنیاییە ئەتکوژێ ..
وتوێتی جا با بکوژرەم ..
بیرەکەیەک غەیبەتی تەم لە لا ئەکا ،
ئەڤ : پێم وتووە بۆ ناو شیعرەکی ،
با وەک شیرین بەرز بیتەوە ..
ئەڤ : ناچم ..من خەم بەرزم ..
لای دارکاژەکی تەزاویی ،
بەویژدانانە بوختانە بە تێ ئەکەم ،
ئەڤەم : وتی با ڤەژێ گەڤاکانی تێ کەکەینەوە ..
ئەڤ : جا کوا ؟ خێ من هەر چوار وەرزێ سەوزم ..
مقەست غەیبەتی تێ ئەکا ،
ئەڤ : هەزار جار پێی ئەڤەم ،
قژت نابەم .. ئەو حەز ئەکا
شێپەلەکی ڤەش دایپێشێ ..
کەچی ئەڤ : بیبەڤ دەنا ئێیسوتێنم ..
ئەڤ : دیارە لە داخی تێ ،
شەڤ ئەفرێشێ ..
لای خەم غەیبەتی تێ ئەکەم ،
ئەڤەم : سانانە چەندەها موچەی ئیلهامم لێ ئەخوا ..
شیعر و ڤەمانیشی کوشتووم ..
خوێنی دێەها کتێبی ،
لە هیچ و خەڤایی ڕشتووم ..
خەم باوەڤ بە خەم ناکەم و
بە خەم ئەڤەم : بەڤ بە خوا ؟
کازیوێ بە شەداریی دە و غەیبەتی تەم لێ لا ئەکا ..
ئەڤ : سەدجار ئاگادارم کردەتەوە ،
پێم وتووە با هەرسەکمان ،
سێ شەممەیەک بچین بۆ شاخ ..
وتوێتی : ئەوت لەگەڤ بێ ،
یەک هەنگاو نانەم گەر هەموو ئەو ڤەگایەیش

داپۆشرێ بە کانیاو و باخ ..
فڕۆکەخانە غەیبەتی تەم لا ئەکا ،
ئێستا سەد جار پەم وتووە ،
لەناو پایتەختە دوورەکان ،
دەیان شەقام و ئوتێل و
کەنار دەریا و
مۆڵ و کافە ،
چاوتان بە ئۆگۆن ، دیار نین ..
چەندین گەشتی ناو هەورەکان ،
چەندین بلیت..
چەندین کورسی ،
چەندین نۆرەس ،
چاوتان بە ئۆگۆن ، دیار نین ..
کەچی ئێستا : با بەخەیان چاوەڕێ بن ..
کە وتوێتی قەت ئەمە دەبین ؟
یان کە ئەزانێ ئەمە کەبین ؟
من لای پەنجەرەی نیوە شەو ،
زەر دەڕەقانە غەیبەتی تێ ئەکەم و ..
ئێستەم بەس توخوا ئەم باسە لێ نەوانمانا دەرنەچێ ..
ئێستا : نا نا .. خەمت نەبێ ..
بەردەوام تەماشەن دەتێ لام ،
غەیبەتی تەم لێ لا ئەکا ..
ئێستا : هەمیشە پێی ئێستەم ،
وا ئەو پیر بوو ..
لە داخی تێ ،
لە دەست و دوژمن زویر بوو ..
ئێ هیچ نەبێ ،
گەچانێکی بە بکە بە دەست و دیاری ..
لە جیاتی ملپەچ و عەتر و
نیو پوتی مارکەی بوگاتی ، دەنکە حەبی زەغت و
شەکرەت بە دەستەوە بە کە هاتی ..
ئێستا : نەخێر ..
کە ئێستا من پەش ئەو نامرم
بە ناڕەی بمرێ لە جیاتی ؟؟!!
خەو غەیبەتی تەم لا ئەکا ...

نەوزاد بەندی

کێتری فرووزی.. شەهلا نوری

کێتری فرووزی کەناری چەمان
باڵی گرتووە
یاخی لە جێی بەرز
ئاخێ بەکام لا ئەغر کردووە
بە کەشانە تەنگ، یاخود دەریای مەنگ
وەک و شەیدای کامە داستانە!
ونبووی تارمایی ڕەشپۆشی کامە نازنین
کام سوتووی سوتاوی ئێستوون ئامێزە
بە چ دارێکا خەڕ هەڵواسیوە
لەسەر تەلاری سەرای کام خەو دەنیشێ و
سەرخەو دەشکێنێ
لەکام ئاوی گۆ ئالودەی غەرقە
بێ مایە نییە ئەم باڵگرتنە!
شەیدای خورشیدی ئافاقە
یان
تەرزە تەمەنایەکێ
کێترکی بەستەزمانە
لەبازنەی بەشایيدا
گرفتارە و دەخوەتەوە
ئیدی ئاوەتەی کەنار نیت!
هەڵنانیشی لە ئەم ناوە
تادەگاتە لای ئەو لاوە
بشی ئەو دارەیش بن سست بێ
دیسانەوە ، باڵ نەگرێ
وەک هەرەسی کەو داڕووخێ
هەر دەکەوێ
لەم جیهانە خەڵتاوە

شەهلا نوری

نیگارێك لەشنەی با.. ستار ئەحمەد

لەقەدەری بادا گەڵاکان بوار بەهەناسەی گۆ نادەن
شەپۆل شەپۆل ئاورنگەماچ لەزاری سروشت دێنەخوار
بەرەو کەناری رووبارە سوورەکان
بۆپێشوازی ئەو مەلانەی چریکە لەنسێی چۆ دەخوازن
ئەوارانێك...
کۆمی سوور بەچزووی رەشەبادا هەڵدەزنێ
کراسی تاریکی بەرکی ئاو دادەدڕێ
ئەمەیە قەدەری با..
کاتێك لێو لەکۆمی هەور دەسوێ
بۆیە خەندەی چرا لە رووی ئەستێرە تێناگا
پەنجەرەکان پرشنگی خۆر بە تەلی ئاوەوە هەڵدەواسن
دەمێکە تینوێتی تەمەنی رۆژگارەکان دەپێچێتەوە
لە سوانەوەی کۆرپەی وەرزو
لە پێگرتنی ساڵەکانی نەهامەتیا
لانکی چارەنووس دەسرازە بێ مژوو دەدووڕێ
بەرواڕەکان خەم لە گڵێنەی کانییەکاندا دەنووسنەوە
تارمایی هەورە کێچەرەکان، دوای شەونمی گۆ دەکەون
ئەستێرەیەك خێی دەکات بە دیدەی مانگا
مانگ هەڵمی بناڕەکان بێ خۆر دەکاتە رچەڕێ
تیشکی ئاسمانیش، زریانی شەواڕە
لە تەوڵێی گەواڵە بە فڕکا رادەکشێ
بەرەو سەهەندە دووڕەکان
بێ ئەو دڵانەی گڵستانی چۆ هەڵاەن
خۆزگەی نوێبوونەوە..
گەڵا گەڵا لە شەپۆلە وردەکان ورد دەبێتەوە
دەکوتێی گزنگ
بوورانەوەی ئاو
هەڵچوونی مەزاری شەوە دیجووڕەکان
بە گڕانی دوندی سەخت،

بارانی چیاکان دەخوێننەوە
نووسین لەسەر بەفر
هەڵکێینی نیگار لە دڵی شنەی بادا یادەوەری دەژێنێ
بووکی بەهار لە ساڵنامەی وەرزەکان ماڕە دەکا
بۆ سەرچڕپی ئەو ساڵانەی ڕۆژەکانی عیشقیان بەبا دەناسان
ئاورنگە ماچیان لە دەمی کانیاوەکان دەقۆزتەوە
تەمەن ڕەشەبای وەرزەکانی
دەکردە نیگای چراکانی شار
شەقامەکان لە پێخاوسی بەهار
گەڵایان بۆ باڵای حەز دەدووری
کفن وردە بەفری ڕۆحی چیا بوو
دەروونی دڵەکان،
دەلەرزان بۆ پێشوازی نەرگزێك
زەمەنێك بۆ ژان
قەدەرێك بۆ دەرفەتی لێکترازان
ئالوودەیی خاکیان
لە جەرگی کۆستان تاوتوێ دەکرد
بۆ ئەو ئەستێرانەی
شەویان لە خەر دەئاڵاند
تاریکیان دەکردە تارای
شەپۆلی بەهای کەناری هێور بوونەوە
ئاسمان لە ماچی گوێ بە گومانو
دیمەنەکان لە ڕەونەقی چێ دەترسان
ئەو کاتە قەڵەمێك
پەڕەی گوڵی ماچ بکردایە
گوللەیەك ئاگری شەوچەرەی
بۆ گوێو چیا دەکردە نیشتیمان
ستار ئەحمەد

ژیان بەمردن دەمانترسێنێ..

شیعری سەلام عومەر

زەوی لە لانکەکەی دایکم دەچێ
ژیان بەخێیەوە گرێ دەدا
ئاخر
هەموومان لە زیندان بەربووینەوە
کەچی کەوتینە
باوەشی مامانکەوە
ئەویش
توند توند مەلەتکەی کردین و
بەقەنداغێک
هەموو جەستە و
تەواوی تەمەنی بەستینەوە

زەوی زیندانە
زیندانێک
لەنەوان دەزخ و بەهەشتدا
عاسمان دەکا و
فەری .....
نزا
پاانەوە
برسیەتی
نوشتانەومان دەکا

ەەداشکەی دایکم
وەکو زنجیرێک
هەندێک جار لە پەمان و
لەملمان و
کەمەرمان دەئاڵا
وەک ئەو دەسرازەی
بەدەم لایەلایەی دایکمانەوە
لەدەست و سینگ و لاقمان دەئاڵا
لایلایەیەک

پەبوو لە ترس و
نووزانەوە
لە فریشتەو لە شەوەو
پاانەوە

ژیان هەماندەاتە نەو
قەنداغ و
مەلەتکە و
لانکەکەی دایکم
لە بەستنەوە راماندنە
فڕە گاگەە و
دارەدار و
بەدەنگیمان دەکا
هەماندەاتە نەو زیندانەکی گەورە و
برسیمان دەکا
تینوەتیمان ناشکەنە و
کەچی
بەمردن دەمانترسەنە.

سەمفەنیای بەدەنگی.. شیعر/کاوە عوسمان عومەر

تنکە مرواریکان، تنکە قەشنگکان
چەند هەستبزوێنن لە نەو تیشکە ئاتونیە بریقەدارکان
(یەسینین/ شیعری تنکەکان)

دەرگای ئاسمان داخرا
ئافرەتکان پیکەنینە وشکبوکانیان
بردەوە ژورە تاریکەکان،
.....
دەی شەقام هەشتا ترپیەتی

درەنگانەک،
دوای وشکە نمەیەکی سارد،
کە پیاوە تەنیاکان
سەبەرەکانیان تەپڵەئەبە
ترپەکانیش
ئەمرە
.....
تابلۆیەکە خەر، ەەنگی
لەئەتکە، پەنجەی
سەحەرەکی وەنەکەش
.....
نیگای ئەو بەردەوخسارەی
بەردەم چیای بەهودەیا
وەستاو،
.....
بە هەواشی لەژئەبەتەوە
هەنگاوە هەمنەکان
بەرەو پردی سەمەرەی
شەوەکی تر لە فرمێسک..
.....
پاشماوەی کەسک ،
لە بەکەسیا،
سەبەرەکی ەاخست،
لە نەو درەختە تەەکان خەوت
.....
سەگەکان لە برسا چاویان لەکنا،
هەژارەکان ، باخچەکانیان
کردە ماە،
.....
بەدەنگی پاش باران ،
ئەڤینەکی مردووە
.....
تەنیایی بوە هاوەەی
ئەو شتانەشی سوتاند
کە جارەکی تر
نایەوەت بیناسەتەوە
.....

ئەو لەگەڵ کازیوەیەکا
کە خوێنی قورمزی لێئەتکا،
ڕەحی گریا،،
.....
وەک ئەوسا
نەسیمی بیرەوەریەکی
بەدوای سەرگەردانی خەیا
ڵاکەشا!
.....
خانوکان
لە ژێر تاریکیا بچووک ئەبنەوە
ئاماژەیە
ڕەژەکی ئاسایی ترتەپەی،
.....

وێنەکە کارەکی هونەری فۆتۆگرافەری ئەڵمانی
Holger Feulner
بە سوپاسەوە لە پەیجی خەی وەرگیراوە

سولطان.. شیعر: نزار قبانی.. بە کوردی کردنی: پشکۆ ناکام

خەکینە..
من سولطانی ئەوم
دوای ڕە وون کردن
بتەکانتان بشکێنن
و
بمپەرستن...
من زوو زوو دەرناکەوم
لە سەر شەستی چاوەروانی
دانیشن
تا خەو ئەتانباتەوە

و
دوا تر یەمە بەر چاوتان
منا‌‌کانتان بە شیرجەھ‌‌ن .
..ژنەکانتان بە پیاو جەھ‌‌ن
و
دوامکەوون….
شوکری نیعمەتی خوا بکەن. …
کە منی ناردوە
مژوو بنووسمەوە
بە(من) مژوو نانووسرتەوە
من لە ” چاکەیا” ئەسحابەیکم
بە خەم…،،
جگە لە من
پەروەردگار قژەکی ماش و برنجی
وەک ئەوەی منی نەخشانوە ..
و
ناوچەوانەکی پەغەمرانەی
وەک ناوچەوانی
…. منی نوورانی نەکردوە
چاوەکانم دارستانی گوەز و میوەن
بەردەوام نوەژ بکەن
تا خوا چاوەکانم بپارەزە…
خ‌‌کینە
من فەرهادی شیرینم
ژنەکانتان بنەرن
تا سکیان لە من پە بە
مەردەکانیشتان بنەرن
تا سوپاسم بکەن
مایەی شەرەفە
گەنمی لەشم بخەن
مایەی شەرەفە
میوەم لە بکەنەوە
مایەی شەرەفە
لە من بچن..
چونکە من
‌‌وداوەکم هەزاران سا‌‌ .
‌‌ووی نەیاوە…

.....
خەکینە؛
من دادپەروەرترین
و
جوانترینی هەموو دەستەتادارەکانم..
من شەوقی مانگ
و
سپێتی بەفری کۆستانم..
من باشترین پەیامبەر ..و ..
داهێنەری یەکەم سێ دارەم
هەر کە بیر لە جیهێشتنی کورسیەکەم
ئەکەمەوە
بە دەم ئازاری ویژدانمەوە ..
ئەتلەمەوە
دوای من کە حوکمی ئەم
خەڵکە باشە بکا !!
کە شەل و کوەر و گوج
چارەسەر بکا؟
ئەی کە ئەسقانی
مردوەکان بژێنێتەوە
کە شەوقی مانگ..
لە گیرفانی پاتۆکەی دەرهێنە..؟
کە باران ببارێنە...
ئەی کە ئەم خەڵکە دارکاری بکا
و
بە دارا هەڵیانواسێ
کە ناچاریان بکا
وەک مەڕ و ماڵات بژین
وەک مەڕ و ماڵات بمرن
هەر کە بیر لە جیهێشتنی ...
ئەو خەڵکە ئەکەمەوە
غەرقی فرمێسک ئەبم
بەیەن..:
بەایارم دا
پشت بە خوا
تا رۆژی قیامەت
سواری ملی" گەل" بم.

.....

خەکینە
وەک ئەسپ و کەیلەکانم
من خاوەنتانم.....
وەک فەرشکانی کەشکەکەم
بە سەرتانا ئەەەم..
لە هەستان و دانیشتنم..
سوجدەم بە بەرن
،،،، ... گەر رەژەک لە نەوان
پەەەکانی بەردەستما نەمدەزینەوە
ووریا بن
هیچ کتەبەکم بە نە خوەنەوە ....
ئەوە منم
دەربارەی ئەوە ...ئەخوەنمەوە
ووریا بن
هیچ ووتارەک نەنووسن
ئەوە منم
دەربارەی ئەوە ئەنووسم
بە دزییەوە
گوە لە گەرانی نەگرن
چونکە ئاگاداری نیەتەکانتانم...
ووریا بن
تاوانەکی گەورەیە
بە مەەەتی من
بچنە گەەەوە
کە قسەم کرد بەتان
بە دەنگ بن
چونکە قسەی من
پیرەزە وەک قورئان
.....

خەکینە
چاوەەەم کەن،من حەزرەتی مهدی ئەوەم
هەموو ئەو سروودانە بوەستەنن. .....
کە مناەان
بەسەر نیشتیمانا ئەیەەنەوە

چونکە ئەستا :
منم نیشتیمان
من تاک و نەمری..
هەموو زیندەوەرەکانم
من ناوەرکی میوە و
مۆسیقا و هەموو بەستەکانم
لە هەموو کون و قوژبنەکا
وەنەکانم هەڵواسن
بە ستایش و پیا هەڵدان،
دامپڕشن..
گەنجترین ژنم بە بەنن
چونکە من پیر نابم
لەشم پیرنابێ
زیندانەکانم پیر نابن..
دەزگاکانی داپڵۆسین
… لە ووڵاتەکەم پیر نابن
خەڵکینە:
گەر دەمامکی دەم و چاوم
لابەم
……ئەمناسنەوە…
چونکە جەنگیزخانی لاشەتانم
…. بە قەمە وسەگ و زیندانەکانم
بە توند و تیژیم
بە تاقەت مەبن
بە ئاوەی نەکوژرەم
من ئەکوژم
بە ئاوەی هەڵنەواسرەم
خەڵک هەڵئەواسم
بە کەمەڵ ئەتان نەژم
تا ئاوە
……..نەمنەژن
……

خەڵکینە..
ئاو رەژنامانەم بە بکەن
کە باسم ئەکەن…!
پڕەی سۆز و زەرد……

لاستیکی خۆت کوژانەوە
چاپخانەم بۆ بکەن
کەنالی راگۆیاندنم
بۆ بکەن
لەم روژگارەیا هەموو شتێک
ئەکرێت
تەنانەت(پەنجە)ش ئەکردرێت
لە بەر دەما
میوەی بیر و باوەڕ دابنێن
شاعیرەکم بۆ لێ بنێن
بەم بخەنە
،، لیستی خواردنەکانم
من نەخوێندەوارم
گرێ کوێرەی ووتەی شاعیرەکانم
هەیە...
ئەو شاعیرانەم بۆ بکەن
کە ستایشم ..ئەکەن
بمکەن بە ئەستێرەی
بەرگی هەموو چاپکراوەکان..
ئەستێرەکانی دانس و شانۆ..
هەرگیز لەمن جوانترە...نین
من چیم بوت :
بۆ" دراوی قورس " ئەیکەم
دیوان و سرودی هەموو
شاعیرەکان ، ئەکەم
چونکە قاسکانی"ماڵی موسڵمانان "
میراتیەکی!کەنی باوکم.....
بۆ ئاڵتون و نەوت
لە سەر هەموو کتێبەکان بنووسن
کە سەردەمی من
سەردەمی باشترین خەلیفەیە
.....
گەلە دەسزەکەم..

.من ئەو ڕۆحە پاکەم
کە هاتووم لە تەپ و تەزی
نەزانین، پاکتان کەمەوە..

دەنگم لەسەر هەموو کاستەکان
.. تەمار بکەن
تەنی دەنگم
وەک (سۆۆ) و (کوردستانی) یە
بە زەردەخەنەوە،
ەەسمم بگرن
کە بە دان شیعر ئەکرێژم
رەسمم بگرن
کە خوێنی پیتەکانی"ئەلف و بێ"
هەئەمژم ،رە سمم بگرن
رەسمی باڵاو قامەتم بگرن
بە جلە خاکیەکانمەوە
رەسمم بگرن...
کە بزنە کۆیەک
یان ئاسکێک راو ئەکەم
رەسمم بگرن...
کاتێک بەرەو دوا مەنزڵگا تان
ئەتانخەم سەر شانم..
رەسمم بگرن
.....

خ خەکینە
کە خەو ئەبینن
من بەر پرسی خەوەکانتانم
..بەر پرسی هەر نانەکم ئەیخەن
بەرپرسی ئەو شیعرانەشم
کە لە پشتمەوە ئەخوێنرێتەوە
لە ەەی پیاوانی کەشک
لە هەموو هەواەەک ئاگادارم

هەواەی چڵەکەکان
و
دار و درەختەکان
تەنانەت چی ئەگوزەرە
لە سکی ژنە سک پەەکان
من پاسەوانی زیندانەکانتانم
لەم ببورن.....

خەشم زیندانی ئەوەم
لە ناو کەشکەکەما
نەفی کراوم..!!
نە ئاژ، نە ئەستێرە
گوڵاڵەیەک ئەبینم
هەر کە بە منالی کرام بە سولطان"
دەس و دایێرەی دیوەخان
بە چواردەورما ئەخولێنەوە
یەکەکیان دەهۆڵ لە ئەیا
یەکەکی تر شمشاڵ
یەکەکیان جوزەلە پاک ئەکاتەوە
ئەوی تر نەعل
هەر کە بە منالی کرام
بە سوڵطان
هیچ راوێژ کارێک نەیوتوە: نەخێر
گوڵم لە وەزیرێک نەبوە
بڵێ: نەخێر
سەفیرەکانم قەت بڕۆو ەوو
نەیان ووتوە: نەخێر
لە ناو جەگەی خەشەویستیا
هیچ کام لە ئافرەتەکانم
نەیان ووتوە : نەخێر
فڕیان کردم خەم بە "خوا" ببینم.
بمبورن کە بومەتە
هەڵاکەی سەردەم
بە مەبەستی کوشتن
بە یەک ئاژیش کوشتارم
نەکردوە..
چونکە تەنها
بە " خەشی" خەم
ئەتانکوژم…
…… . …… …… ……
""""""

ئەمەی شکســـــتخواردوو.. نەوزاد بەندی

ئەمە لە پشت وەنەی کتێبخانەکانەوە،
نەخوێندەواریی خەمان ئەشارینەوە ..
لە پشت تابلۆی ڤان کوخ و پیکاسۆ ،
بەهونەریی خەمان ئەشارینەوە ..
وەکو چۆن براکوژییمان لە پێشمەرگایەتیدا چاند ..
وەک چۆن لەسەر پارچەی گومرک ،
خوێنی هەزارانمان ڕژاند ..
وەک چۆن لە پشت تاج و نەجمە و چەک و فیشەکی بێگانە ،
ترس و بیم و ئەژنە لەرزەی خەمان مات دا ..
وەک چۆن کفر و دوو ڕوویمان
لە پشت نوێژ و عەمرە و قورئانا قایم کرد ..
وەک چۆن میراتیی کچانمان وەک شیری دایکمان هەڵقوڕاند
وەک چۆن هەرچی تاوانمانە
لەگەڵ ڕۆژووی عەرەفەدا سەرنەوە ..!
لەگەڵ ئاوەکی دەستنوێژا ،
شەرانەوە ..!
لەگەڵ یەک دوو دەڵ نزادا ،
هەمووی سفر کرانەوە..!
لە ژێر دەم و قەپزەکی هەڵئاوساوا ،
ڕوخساری هەرچی دوژمنی ئەم خەڵکەیە ، خەی مات داوە ..
وەک چۆن لە پشت ئوتومبیلی دوا مۆدێل و قات و بۆینباخی گران ،
شکستی فەرمانڕەوایی و
ئیدارەمان ، شاردەتەوە ..
ئەمە لە پشت ڕاستییەوە ،
درۆ و فێڵ و نامەردیی ئەشارینەوە ..
لە پشت سناپ و جوانکاریی،
ڕوخسارە ناڕاکانمان شاردەتەوە ..
وەک چۆن دامانکانمان ،
لە پشت نوکتە و قسەی قڕا ، شاردەتەوە ..

شۆڕشگێڕ دزێوەکانمان ،
بە ملیۆنەها ئوتومبیل شاردۆتەوە ..
وەک چۆن هەرچی دز و دیلکوژ و گەوادە ، لە پشت ئەنفال و کیمیایی
هەڵەبجەدا خۆی مات داوە ..
وەک چۆن داڕمانی خەزانمان ،
لە پشت پەکەنینی درۆ و
کەک و سەگ و پشیلەدا شاردۆتەوە ..
وەک چۆن گەندەڵەکانمان بە چاخی بەردین ،
لە پشت بورجی ئیفێ و
شۆڕشگێڕانی ئەوروپا خۆی مات داوە..
گەرانیەکانمان ئەوندە بەگەنیان دێ ،
لە پارک و
شۆڕشی بەگانەیان هەڵەکەشین ..
شیعرمان بووە بە پەڕاو ،
کە بیەوێ لە پەی ئەکا ..
وەک چۆن دەندەیمان ،
لە پشت وەنەیەکی دایکە تەرسا و
مەنالیزادا شاردۆتەوە..
ئەمە کێلەیی و نیفاق و سەرشێوی خەمان ،
لە پشتی مەردایەتیی
عومەری کوێی خۆتابا ، خۆی مات داوە ..
خۆپەرستیی تا سەر ئەسقان ،
لە ژێر خواپەرستیەکی هووکەشدا قایم ئەکەین ..
جەردەمان لە ژێر سەبەری حاتەمی تەی نیشتجێیە ..
وەک چۆن زینا ،
لە ژێر پەردەی سیغە و میسیارا تێپەڕی ..
ئەمە تەنانەت ناتوانین وەک پشیلە ، پاشماوەکانمان وون بکەین ،
بەوانە ئاودەستخانەکان ..
ئەمە تەنانەت ناتوانین وەک ئاژەڵەک ، داوای مافەکانمان بکەین ،
بەوانە بە موچەکانمان ..
ئەمە هەلاکۆ و هیتلەر و سەداممان ،
لە پشت سندوقەکی فڕێبازی دەنگدانا شاردۆتەوە ..
ئەمە کەمەکوژیی و کەمەدزیی و کەمەکەیلەییمان ،
لە پشت وشەیەکی سەقەتی
پێ لە هەڵەی چاپ و لەژیکیی
دیموکراسیدا مات داوە ..
وەک چۆن زەر خەریی و هەڵئاوسان ،

لە پشت هەڵکانی جیما خەی مات داوە ..
ئەمە حەیای تاراوگە و کەیسی پەنابەریی و کەمپەکانی پەنابەریشمان بردووە ..
ئەمە خوشکمان هەر بە ناوی ژنی خەمان ، ئاودیوی ئەوروپا کرد و داشنەزاین .. هەر ئیش بەوا ..!
وەک چەن ترسنەکیی و ملکەچییمان ،
لە ژەر ئایەتەکانی سەبر و
نزا و پاڕانەوەدا عەمبار کرد ..
ئەمە تەنانەت حەیای شەیتانیشمان برد ..
حەیای درە و
نیشتمانفرۆشیی و
خیانەتیشمان داچەقان ..
کەی درە و خیانەت و نیشتمانفرۆشیی گەیشتونەتە ئەم ئادیە ؟
تەنانەت کتەبی گینزیش شەک بوو ، هیچ گەوادە نە گەوادیی پەوانەیی لەو جەرەی تەمار کردووە و .. نەهیچ قەحبەگەلەک ئەو دەخەی قبوڵکردووە ..
حەیای زەوی و دارستان و تەژەی* نیشتەجەبوون و تاوەر و شوقە و مەمان برد ..
حەیای وەرزش ..
حەیای قیستفاڵ ..
حەیای پەشانگا ..
حەیای بازرگانیی ..
حەیای خەات ..
حەیای یەکەم ..دووەم و سێیەمیشمان برد ..
حەیای بەنگ و
هی کوشتن و
دزی و
شەواڵپیسیشمان برد ..
ئەمە خەریمان لە پشت ئەنتەرڤیو ، چاوپەکەوتنا شاردەتەوە ..
ئەمە گەدە و ئەندامەکانی زاوزەمان ،
لەناو مەشک و چاو و گوەچکە و لووتمانا چاک شاردەتەوە ..
وەک چەن حەیای پەرلەمان و ڕۆژنامە و وەزارەت و پەست و پلە و کورسیمان برد ..
حەیای ئاەتون ..
حەیای مەرز و
حەیای قەرز و
حەیای لەدوان و مایکمان برد ..

وەک چەن کابرا موچە و داهات و داهاتووی
شەش ملیەن کەسی لە پەکرد ..
ئەمە لە پشت سەعاتی پاتیک فیلیب و ئیش و مەزەر و تەسبیح و شانۆ
خەمان مات داوە ..
مەژوو و شەرەف و ئینتیما و پیاوەتیمان شار بەدەرکرد ..
ئەمە حیای کارتی بانکی و کەمپیوتەر و حەواە و داتابەیسی
دنیامان برد ..
ئەمە پەردەی ەپەوان و بانگەشە و ەای بەرامبەرمان بە ەەژ دەی ..
ئەمە نمرە و داهەنان و زانکە و بەوانامەی گەنجمان تەکەەی جوملەی
پەەاو کرد ..
حەیا و شەرەفی ووتار و هەواەمان برد ..
کتەب و قەەممان سووتان ..
هەرچی باەدار و بە باە و ئاژەە ،
ئەمەی جەهەا ..
دەریایش لە بەر کەلاکی ئەمە،
ژەنگ گرتی .. ەەنگی شەوا ..تامی گەەا .. بەگەنی کرد ..
ئەمەیش چ خەەک و چ حوکمەت
لە کەلاکیان بەبەریی بووین ..
ئەستا هەرچی هەەی قومار و
سەزانی و باندی مافیایە وەکو سەگ
سەیرمان ئەکەن ..
حاشای موتەەقیان لەکردووین ..

تەر نەخواردن ،
چاوچنەکیی ،
لە پشت حەدیس و ئایەت و ەەبن هود و ەەکخراوەکان ، پارەزراون ..
ئەمە کوردکوژییمان لە پشت ناوی کوردایەتیی و ئەی ەەقیبا ،
شاردەتەوە ..
ئەمە ئەوەندە بودەەین ،
تانجیەکی دوو بەهارە ئەتوانە سەد ساە حوکممان کا ..
هەەماتەکی ەوو قرنجاو ، سەد ساە هەەمانئەپەەنە ..
بزمارەکی کەوش ئەتوانە تا ئەبەد پەنجەرمان بکا ..
ئەمە مەرگمان لە پشت جوەەی وەک ئەفلام کارتەن ، مات داوە ..
ئەمە حیای باج و بودجە و سامانی زەوی و ژەر زەوی و کەلەپورمان
تک – تک تکان ..
زانستمان بە قبوە خاس و پاەالەە ، ئەتک کرد و
گیرفانی خەەکمان بە ناوی پاشکەوتەوە ، گسک دا ..

ئەویشی هی شکان نەبوو ، تەکمانشکاند ..
هیچ کەسکمان یەک ناڕزایی دەرنەبڕی ..
ئەم نەوتمان وەکو حوشتر لە هەزار لاوە سەربڕی ..
هەر ئەوەندە ماوە ، دزیی دەعوامان لەسەر تەمار کا .. بڵێ : حاشا
! ئەم جەردەیە قبوڵ ناکەم ..
ئەم حەیای خاڵی سنووریی و دەستوور و پەیماننامەی نەو دەوڵەتیی و
ئیمزا و پەنجەمەریشمان برد ..
هەر ئەوەندە ماوە ، شەیتان
بەتەڵ دادگا و
هاوار بکا : حاشا وەڵیلا بە خەویش ئەم ئافاتانەم نەدیوە ..!
ئەم مافیامان لەودیوی ئاپۆی بازاڕ قایم کرد ..
ئەم خەمان عەیبەیکی هەڕە گەورەین ، بۆیە هیچمان پێ عەیب نییە …
ئەم خەمان تاوانێکی هەڕە قورسین ، بۆیە هەموو تاوانێکمان لا
نەماوە.. ئەم خەمان هەر لە بنچینەدا سوکین ، بۆیە شانمان وا
سوکایەتیی هەڵئەگرێ .. ئەم خەمان گەستانین ، بۆیە هەموو
جەرکانی ئێشکەنجە و مردن وەرئەگرین ..
لە پیسترین زەنگاوی نەزانیی و زوڵم و نامەردیدا ،
پێش میللەتان ،
پێکی خەمان خواردەتەوە ..
ئەم شەرپەنجەین ، شەرپەنجە ! ، خەمان لە جەستەی دنیادا
شاردەتەوە …

⋆ تەژە : هەڵەی چاپ نییە .

شیعر\ عەلی بەگ.. نووسینی: هاینریش هاینە*.. وەرگێڕانی: گەران عەبدوڵا

عەلی بەگ، پاڵەوانی باوەڕی ڕاستقینە،
بە خێشی لە باوەشی کچاندا ڕاکشاوە؛
خودا لێرە لەسەر زەوی پێشچەڕی

چۆی بەهەشتی پێ بەخشیوە.

کەنیزەکان، جوان وەک حۆریەکان،
وەک ئاسک لە جووڵەدان
کاتێک یەکەمیان یەیشی بە لوول دەکات،
دووەمیان نووچاوانی بە ماچ دەخات.

سێیەمیان عوود لێدەدات،
گۆرانی دەڵێت، سەما دەکات، پێدەکەنێ و
ماچی دەکات،
لەوێ بەسەی شادی دەگەشتەوە.

بەڵام لەپڕ دەنگی کەناکان، بەیەکدادانی شمشێرەکان
لە دەرەوە بەرزدەبێتەوە،
هاوار بۆ چەک،
تۆقەی تفەنگ دێت
خودایە، فەرەنگییەکان هاتنە سەرمان!

پاڵەوان سواری ئەسپی شەڕ دەبێت،
دڵچێتە ناو شەڕ، بەڵام هەشتا وا دیارە خەون دەبینێت؛
چونکە وا هەست دەکات لە باوەشی
کچاندا ئاکشاوەکو پێشتر.

لە کاتێکدا سەری دەیان داگیرکەر دەپەڕێنێت،
وەک دەدارێک پێدەکەنێت،
بەڵێ، بە نەرمی و نیانی پێدەکەنێت.

سەرچاوە:
THE POEMS OF HEINE
BY
.EDGAR ALFRED BOWRING, C.B
لاپەڕە ١٤٨
• هاینریش هاینە\ ئەڵمانیا\ ١٧٩٧-١٨٥٦

https://www.gutenberg.org/files/52882/52882-h/52882-h.htm#page_148

_____

لە ژمارە ٢٣ی ٢٠٢٤ی بانۆڕای ئەدەب و کلتوور باڵاوبۆتەوە..

ئاوابونەکی ئاهەتونی.. شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

لە شەوە بەهەشتیەکانەوە با جرپەکان وەهام بدەنەوە
تاجی درەوشاوە، نەونیگای عیشقەکی تیژەوی بەسەرچوو !
مالارمە / شیعری (گوڵەکان)
ئەم ئەفسوونەیە
نوری ژاوی سەرکەنار
ڕەحم ڕزگار دەکا

گەڵاوەتەوە، جوانیەکی
دەندە، لەوسەری کەل
کاتێک هەورە بوهەیمیەکان
خەیان تەکەڵەی شەپەلی ڕوخساری ئەوکی وون
تەکەڵە بە شنەبای بەهودەییم ئەکەن

با نەفرەتلەکراوبم، بە بەدەنگی
زیوینی سەحەرێک،
ئەفسووس! گەر…
سەمفەنیای تەپەربووی
بەستانەکی پرچ سەوزی تەڵە
منداڵیەکی سرک بهەننەوە!

چەن ببەوە بە دەڵپە ئاورینگی
خەشبەختی، چەن ئەم پەیژە
ئەفسونیە بەرەو کازیوێک
لە کەپەدا هەڵکەشم؟؟؟،

ئەی کەشتی گومەای ڕەح،
بەرەو گەرانی دووری ئەبەدی،
پەت ناڵەم ماڵئاوا، هەشتا
ئەدرەوشەمەوە بە گەیشتنی
چارەکەی بریقەدارت ،
لە کەنار…

تۆیەک لەچرکە ساتێک
بوونیتە تەمتومان،
با هەبێت، بیرەوەریت..
با هەبێت، خەندەی سەرهەڵگرتنت
تا ئۆپێرای لوتکەی کەشکی
کریستاڵی وەبووووووون
با هەبێت، زەنگەکانی
ئێوارەیەک لە ئاقینی ناسک
وەک پێی ئاو گوڵ
ئاویانەی
گالیسکەی هەورە پرتەقاڵیەکانی
خەون ئەفراندیان

تە تەنها
سەما بکە،
لە گەمی درەوشاوەی شیعر،
ئاوێک..
فریشتەی
نەو تەمی سپێدە،
بە گوێما چرپاندی
هیچی تر مەڵێ!

چەماوەتاوە کەوانی ئاو پردانەی
هاوشێوەی دوا نیگای ئاو

پێش ڕۆچونی دڵ،
سەرفرازیە
چاوەکەم ، تا گەشەیەک
بەدەر لە شەڵاڵەزی چرکە مسینەکانی
ڕۆتینی مرۆڤ بەندەکانی ماشین

ڕاستیەکەی، من پەیامم
بۆت نارد، لە وەرزەکا
کەس بۆتەنگی شەن و کەوی
خونچە مەرەکانی
عیشقی وەحشتناکی سەفەر نیە!

شیعر،

شمشاڵکی
ئەفسوناویە
بە لەو، سەزی
خەمگینی ئاوابونەکی ئاڵتونی ئێچڵە!

.....

وێنەکە کارەکی هونەری فۆتۆگرافەری پەنداندی
Tomasz Marciniak

بە سوپاسەوە لە پەیجی خۆی وەرگیراوە

تیشکە پەکان.. شیعر.. سەباح هەنجەر

کاتژمێر سفر

ناقۆڵای ئاماژە هەش
چاوی گرژی کردە قولاب و بانگەوازی هەڵشە
قوربانیی خۆی هەڵبژارد
بە تەنیشت گۆڕی کەمەرەشلان تۆپەڵی
وەستاو لە نیوەی پەیژەی ڕوخسار و تارمایی
لەناو هەموو یادگاری و ماڵی ڕوحەکان ماوەتەوە
گۆڕستان بە خورپەی باڵی باڵندەی ماندوو شووڕە کرابوو
چووم لە چیای تاسە و ناوچەوان پڕ هەست
تامی ئاشنابوونەوە بکەم
دڵم بەرزکردەوە تا ئاستی دڵپشکوتوویەك
بە بادەی سووری زەوی ژیاوە
پاشماوەی داڕووخانیش دەداتە لا
خۆر کاتژمێری زەویە
دەستی تاریك و نەبەتداری نهێنییەکانی ئاسۆی
خستووەتە ئەم لا و ئەولای چرکەی سفر
تاخمی چام شکا

27/3/2024 هەولێر

هەناسە و ئاواز

بە دیواری ژوورەکەمەوە وێنەی قالەمەەم هەواسیوە
چەناگەی خستووەتە سەر شمشاڵی
مردنیش دەستی لێ بەرز کردووەتەوە
ژمارەی کونەکانی بیرچووەتەوە
لە کامیان شەیتان دەردەکرێ
لە کامیشیان خوداوەند دێتە هەناسە و ئاوازیەوە
کونەکانیش لە دڵی شمشاڵدا دوژمن نین
بیریشیان لەوە نەکردووەتەوە
ئاواز شەیتان دەردەکا و خوداوەند دەهێنێتە ژوورەوە
وێنەکە تەماشای ون نەبووە
دیواری ماڵی منی گواستەوە ناەشکێن
دەنگی کەڵاڵ کردیە
مێزەخانە و سەرا و هەوار و تەزووی خودایی
ئاگرێکی ئەفسانەیی گەرمی کردوونەتەوە
دڵم بێ ئەوە ڕاگرتووە
درەختی سەروپرچ پێ باێندە قسەم بێ بکات
لە ساتەکانی کەم بەش هەنگاوت گەرمتر کە
نامراد و نیوەزیندوو
مەستانە نەژایتە کەناری چپە و ڕازی شەو
مراویی کەوی بەناو یاری ئاگرین تێپەڕی
ڕوحی مردووان بهێننەوە و چاوان پڕکەن
بەچکەی کەوتوو دەخەنەوێ هێلانەوە
12/5/2024 هەولێر

ووبەری دارەبازە

با بێ ئاراستە نییە
مرۆڤیش
گفتوگۆیان لەگەڵ هەموو شت پێویست و گەرمە
لەپێکیش دادەمێنن و بێدەنگ دەبن
ئاگر لە دڵدا کڵپە دەدا
گەورەترین ووبەر ووبەری دارەبازەیە
بەختم کرایەوە و قەیتانی پێاوم گرێ دا
ڕۆگا بە نەرمی ئاوی بێ دێ و چاو گەرم کرد و سووك دەستی گرتم

وریا به قووڵایی ڕووبووڕوونەوەیە
مەسیقای بەخاك سپاردن و پرسە
دەنگی نزمە و خڕت لێ ون نەبێ
دارستان تاریکیش بڕت لك و گەڵا و سێبەری ڕووبووڕوونەوە و سڕاغکردن
لە قژەکەشی ڕەنگاوڕەنگ و پەڕەی شەڕتەرە
ڕووبار خڕی بێ ڕوخسار و ناوك نەبڕاو و بە هەڵپە و هەڵەشەیە
تەنیا شەپۆلەکانی چاڵی ڕوومەتی پڕدەکەنەوە مەستن
ڕووتەن دەموچاوی ئەوانەی پیشان دام لەبیریان کردووم
شار بینینێکی گەمژەبوو
ڕوخسار تێیدا پلاستیکی کەچەڵبووی بەرخڕبوو
ەنگم لە تەنیایی وەرگرت و دڵپەکانیشی لەسەر پەنجەم دەژڕن
پێ سروش و بەهرە و دەورەدراوم بەوەی تەنیایی کردم

19/5/2024 هەولێر

ڕووناکیی خوداسك

ژیانی ڕابوردوو
ژیانێکی لەدەستچوو نەبوو
برین لە دڵی خەمان و دەموچاوی منداڵمان ساڕژبوو
باڵندەی حەوشە و بانیش پەڕی نەرمونیانیان پشێبوو
ڕح و باڵیان پێبوون لە خواست
ڕووناکیی خوداسك لەسەر دەستی دانان و بە باڵ کەوتن
باڵندەی نەترساو زوو دەچڵتە سینگی نزیکترین درەختەوە
لەشکری پڕ لە کەف سەرەتای مەستیم نییە
شادییەکی کورتم لێ ون بوو
ڕەگای پڕ کارەساتم پڕ زانیبوو
ەنگ و زایەڵە و برادەرانی من لەکۆن
پڕم لە دوام نایە
چاوم گەورەیە و ڕەگاش ئاو شتانەم پڕ دڵڕڕ کە دەیزانم
گڕەکەش تازەیە هەشتان گوڵە حاجیلەی لەسەر شین نەبووە
ڕەشناییەکی گەشاوەشی هەیە
پێنجشەممە پڕم لە دوام دێ و تاسە
دڵم و زمانی کردووەتەوە
درەختی شاریش لەگەڵم دژن
باڵندە لەناو پرچیان دڕگایان لێ واڵایە و سینگی یەك دەخورێنن
ئاوی کووپە و شانەیەك لەپاڵ سەرت دادەنێم

پرچی ئا□□زت خاوکەوە و لە هەموو بیانوویەك دەبوورم
جلی شەراو وشك نەبووینە
کەیان بکەمەوە
باڵی باڵندە تای لێیە و پەنجەرەش سێ
مردن بە چەند □□ژەك لەمن بە تەمەنترە
داوای کردووە لە گەنجینەی ئەمە بمێنێتەوە

26/5/2024 هەولێر

گواستنەوەی گ□□

ناوچەوانی بە ئەندازەی کەگە فراوان و هاو واتابوو
□ووناکی گەیینی گوێەگەنمی هەمژیبوو
خەر لە زەوی نزیك بووەوە
شەپقەیەکی پووشم لەسەری کەنگر لە کە□ کرد
چەترەکیشم هەدا و دام نەدایەوە
چرا لە ژووری ئەنگوستیلەی یاقووت کەوتوو حیکمەتی چییە
گ□□ت وەك سەرچاوە گەرمی بە□□ەنگی لێ هەدەقو□□
بوومەلەرزەش لەم ناوە بدا
گ□□ت دەگوازمەوە ناو لوولەی ئەسکم ناهە□□م □ایبوەشێنێ
لە پشت دارستانی نابینا
سەیری فەینی ناوەختی باڵندە ناکەم
گوێ لە هاوار دەگرم و هیوای لە□□یش ناخوازم
دەبێ لك هەبن باڵندەی لەسەر بنیشنەوە
سێاو چیمەنی حەوشە خوناوی شەویی لێ ماوەتەوە
بنیشنەوە □ەنجی ژیان و گ□رانی ئاسکە باریکەی شاخ و د□□م
گەلەك ئاگرم بێ بینین بەرزکردووەتەوە
دەم هەیە بەڵام چاو نییە
□ووناکی سەر گو□□گ□نم بێتینێ
4/6/2024 هەولێر

فەنکی و تووشی

هەوا داویەتە فەنکی
دوو کورسیم بردووەتە بەر هەیوان
چایەك دەم کە و چی لە تەمەن ماوە باسی کەین
بە □□ژی □ووناك تەرازووی پیری گران بوو
□ەتەك ببەم و پێم بکەوێتە سەر زەوی سارد

دەست و پەنجەی تاجبەخشت بۆنوبەرامەی زۆرن
نیولیری ملت مەسیقا و مۆری بۆنە و جۆەوی جوانووە
تازە دەهات چاوانم ۆوناکی سەر درۆخت و باۆ و یاۆ
بگوازنۆوۆ ناولۆپم
قاز و مراوی دەم گۆلاو باۆ لە ئاو دەن
پۆووشەم بەسەردا بپژۆ
هەوا دایە تووشی
دنیا تانۆی کۆوتۆ سۆرچاو
ئاسمان هەست بە چاو دەکا
چاوی چاودۆرانیش دەناسم

10/6/2024 هەولۆر

ئاسوودەیی یادەوەرییەك

ژیانم بە دەنکە شەکری ناو شەکردان پۆوا
لە تەنیشتم دانیشت و پەرچەمی هەۆدایەوە
گوتی ژیان نۆوا و بادۆیە
حەوت ئاسمان مەست بوو
ئەو شارە گەورەیەی ناوی هەستە لەدایك بوو
ۆووباری دەوروبەر ماسیی هاتۆ و گەرایان خست
ئاسمان سەرنجی ئەزەلی دا
سۆرتای سۆرگۆرمی و دەست لەسەر ناوچەوان دانانی نەخۆش و پۆ
تەمەنیی بۆ خواست
غەزەل کۆش و سۆروای لەسەر دەست گۆا
خۆری لەسەر شانمان هەۆاتوو بووە زەمینی حیکمەت
نان لە پشتی پەنجەرەوە
هاتە ئەم دیو
چا لەخۆیەوە شیرین بوو
پەنجەرە دەمی کردەوە چاوی پیرۆزی ناو پیرۆزان فەرموون
دەست بەسەر هەوۆنی ۆوناکیدا بهۆنن
تەمی زەرد پاشەکشەی کرد
نوۆژم بۆ ئاماژەی ناولەپ دووبارە کردەوە

22/6/2024 هەولۆر

پەۆپۆ

به نیازی نووسینی دوا دێی یەکەمین ئەفسانە
دەستم بە گێنای گێدا هێنا
باڵندەی چاوەڕوان نیشتنەوە و حیکمەتی تەمەنیان دامێ
سیوشەش مەرجانم لە دەوری دانا بیپارێزن
بمپارێزن پەوپێم لە ئاوی سێ ماوەتەوە
پەپوولە نزرگە گرتی و باڵی نەرمی بەرزکردەوە
ئاوازی بەرزبوونەوەی باڵ سرووشی هەڵدا
بە هەواشی ووناکی خودایی ژا
بە شێنەیی گەشەی گیا بە ژیان ڕاهاتمەوە
سیوشەش جار نووسیم
ژیان و یەکەمین ئەفسانە
سروشت تەزووی گەرمی بە لەشدا هات
لەژێر درەختی حەوشە سێبەرێکی پێ جریوە و جووکە
داینیشاندم و تەمبوورێکی خەمگین دەژەنم
کات ژیان دەخوا
دڵخۆم بۆشاییەکی ووندەوە
سروەی ئاوارە دەگەڵتەوە و لە درەختی حەوشە دەدا
دنیام تاجی پەپووسلێمانە
وێنەی ژنێکی بە گەزەی زوڵاڵەوە هەڵگرتووە
سروشت وێنەیەکە لە وخساری یەکەمین ئەفسانە
سیوشەش جار تەوافی یەکەمین ئەفسانە دەکەم
1/7/2024 هەولێر

هاوبەشی سپێدە

پێش کازیوە لە نزیك پەنجەرەوە داگیرساوە
ئەستێرەی خانەخوێی ڕاسپاردووە
بە دەنگی دڵت بدەوە من و بە هەموو ناوێکەوە بانگم بکات
کەسێکی تر نابێتە دڵم
دەموچاوی سروشت لێچی گرژی تێدا نییە
شایەنی سەیرکردنە
گوڵاوی پرسە و ئاخی گران لە خێم دەدەم
خێم و سێبەری درەنگ بینراوم
دەچینە باخچەیەکی پشتگوێ خراو
بە ئەمەك و تاسەوە لە یەکتر ڕادەمێنین
چاوی پێ پێرجووم هەدەبڕم
سارد و بەتاڵ دەگەڵمەوە هێلانەی سیمرخ

شەوانم گران تێدەپەڕن و کەرکەدەنگ ئاسۆی ئاونام
خەرمانێ هەنگ و ڕووی لە من وەرگرت بە ناوی تێپەڕی

3/7/2024 هەولێر

باڵهاویشتنی جگە

لە مانگی دارستان چڕ بووی
سەرسامی بەرەو لات هات
لەناو دەستی بەهەزت ئاتگرتم
بە ئەسپایی دەجووڵایتەوە و چڤیەی شەدشلانت بەستابوو
دەبە بە بادە بەراوردت بکەم
هاتووەتە ناو شلێران
دەستبازی لەگەڵ کڵت دەکەم
تاکبانی هەزی گوشیوم و برك و هاڵاوی سۆ هەناسەی تەنگ
وەک جگەلەیەکی باریکی چاولێ و نیوەتانگرتوو
سەربەرەوخوار پێ دەکوتم
لەسەر سەکۆیەکی نزیکە لافاو دەوانم
ڕوخسار لە جەنگی مەرگن
چش لە ساردایی پایز گەڵ بە شەونم تەڵن
سەبەرم بەسەر شەقام دەکشێ ساتمە دەکا و بە لادا دێ
بزەی خەون و وەرز و شایی و یاد و سەز و شاد
لە حیکمەتی هەموو کتێبەکانی خوێندوومنەتەوە جەشاوترن
خەشیی لەپەی منیان لە دەسکێ
لە خەنگم شرابم دەخەمێ و کووپەشم کەمك بە خەیاڵ دەنازێ
وەرێ خەونم
لەسەر سەکۆ بە باڵی کراوەم ئاوەستاوم
هەتاوی نیوەڕۆ تووڕەیە
10/7/٢٠٢٤ هەولێر

شەقامی باڵندان

هەزمان دایە قاچی ئەسپ
ئەمیش سمی پیشانی ئاوێنە دا و ئازاری
مانگ و گەرانیی شاردراوەی گەڵایەوە
دەستم بەسەر گەنای بەهەنگیدا هێنا
لەوی بەبارکەوتووی جووڵا و کەتری چیایان نیشتنەوە

خەونی من دەبینن
ئاگردانی لاێ ساردە
سۆزێکی کێن لە دڵم ماوەتەوە
کوێا و ساردبووەوە
ئاسۆی کازیوەی کردە ێوخساری خۆی
بێ هیچ گومپەدانێك
بیرەوەری زیندووکردمەوە
ژیان لەسەر پەیژەوە دەبینین
قسەمان لەبارەی هۆزی قاچی ئەسپ دەکەین
شوێنپێکان هۆزیان مژیوم و سەرچاوەی خەێوەتن
بەسەریاندا دێمەوە
تەمبووڕەکەم ژێی شل بووینەوە
لە شەقامی باێندانم
گۆرانییەك دەمم دەکاتە هۆلانە زمانی لێناو دێوێ
28/7/2024 هەولێر

کوێمی حەوا

زەردەی ئێوارەیە و بێنی بخوور و ئاوابوون
بەیەکەوە پەێیان دا
وێنەی ناو ئەلبوومەکەمان خەوتوون
تێز بەری بینایی گرتووم و ێشنیم دایە کزی
لێ دووڕایی نێوان مۆسیقا و گۆرانیبێژ
سندووقی سیحر شکا
وەك کوێرێك دەست دەکوتم
خاك لە شێوەی پرچت نەرمە و شێوەزایە
دەستم بە لانك دەکەوێ ێایدەژەنم
ێژانیش دێنە ژوورەوە
چرایەك بە ناوچەوانی کتێبخانەم هەێدەواسن
دەێوانێتە دێ و وێنە و کۆپلەی ئەو شیعرانەی ێازبوون
پەنجەرەیەکی هەوا خۆش و پاراوی بەسەر ماێەکەمدا
باران لە کەمییە و پێویستیشە زەوی بچێنرێ
حەوا لە پەراسوو نییە
خودا کوێمی بە بێنی نانی گەرم ئاێ کردووە
ێیشتووی ببیتە گۆی زەوی و ێەنگ بدەیتە
ئەستێرەی پێش کازیوە و باران دابارێنی
پرچی درەخت بشوا

سەکۆی هەژارانیش بۆشنی
تا ئێستێرەی باڵدار لە ئاسمان دێنە خوارێ
یاد سواری پاسکیلی سێ تایە دەکەم
بەسەر کومبارە خۆەمێشیەکە دەیسووێنمەوە
زایەڵە بەدوای زایەڵەدا دێ و هەموو بەهرەکانی خۆی دەزانێ
نەوەکەشمان ددانی دەرکردووە
کۆمت نانی گەنمە
شێوە و شێوەزا تێیدا چڕ دەکەن و تیشك پێ دەبن
ماڵەکەشمان بە درێخت و باڵندەیێ
جریوێ و جووکێ دەبەخشن
هەزار ئومێدی لێناو بەجێماوێ
گێپی تای هەیێ

28/7/2024 هەولێر

تەرزەی خۆشبەختیەک.. شیعـــــر/ کاوێ عوسمان عومەر

زەنگۆکان خونیان لێئێتکێ
پەنجەکانی خواوەندیش بریندار
مەرگ لێدەرگای منداڵێکی
چنگ بەستوو تەزیو ئێدا
ماڵێک لێ گێ
دەرگای شکاو

لێ شەقامی شارێک تاریک
تارمایی پیادەکان دێن و دێڕۆن
ئاسمان تەفانێ گەی بریسکەو تریشقێ
دەی تەنیاکان
بێ چەند ساتێکی کەم
ڕۆشەن ئەکا

ئەمڕۆش ڕۆیی،

کەس لەو نیە،
لە دیدگا، شتەکان
وون، زەریام دی
شەپەلەکانی خەی کەکردەوە
نەورەسم دی بە دەشکاوی
لە شەقەی باڵیدا

چونکە مەرگ
لەهەر سوچێکی کەڵانی ژیانم
چاوە گورگانەی
بریسکەی دە
بەیە پەت ناڵەم
خەشم ئەویت

ئەوسا،
خەندەکانی شیعرم
بەت ئەکردە قردەڵەی سەرت
ئەستا
کڵەی بەفری لەوم
پرووشەی وەرزەکی هەناسەساردی
ڕەحمی پەیە

ئارەزووی دڵانی
وێنەکانی ئەو ڕەژانەم
چاوەڕوانی وەک شانەی هەنگ
بوونی جەماوی تەی
شیرینتر ئەکرد

لە هەموو گوناحە جوانەکانی
بەردو گیاو ڕوبار و سنەوبەرە
تەڕەکانی سەر ڕێگای سەفەرەکی دوور
خەش ئەبم
دوای ماڵئاوایت

ئارەزووی شکەی
جەهەشتنەکم
کە لەو هەشتا پە لە شکەفەی شیعرە
چی شکەماندیەکە مەرگ

کە دوا گولە
بیپچرینە بیرکی مەست
بە ئەزەلی عیشق،
تا ژوورپەکا،
لە پەیی گو..و...پەیی شیعری ..
تەواو نەکراو...و..خوێنی ڕشی...حی
دەربازبوو

ئیترجارکی تر..
سەرهەڵگرتن،
چارە نەما
کە ژورەکان هەر وەک کفن
زەردو ڕزیو
تاریکی تەنیابوون
وەک دەمی نەهەنگ
هیواهەڵچنین
بە سبەینێیکی ئاسوودەتر
ئەبەتە تابووت

سەرلەبەیانی
هەشتا خەواڵوو
خەم ئەدەمە دەست
شنەبایەکی مەست
بەیی چەند قادرمە
بەرەو مانگەک
هەشتا جەستەی زیوینی
وەک چاوە تەیکانی
شکەفەی لقی دار چنارە تەیکان
ئەبریسکێنێتەوە

بە چیمەنی دەندە
ووشە بکە سەمفەنیا،
و کام ئەوارەش
وەحشتەناک
گوڵە لازوردی نامەیی
لە دەی پە تەفان و گژەنەی سەفەر
بچنە

زەمین بەنوبەرامی
تەرزە یەکی
خەشبەختی دە
ئامێز ئەکاتەوە
دارستانە
دوای هاوینەکی ووشک و
بیابان
جەگەلەی گرت
خەرەندی ووشک
ئاوی سازگار
لەوی تەبوو
بە شەپەلی ساتەوەختی
باخچە هەواسراوەکانی
بیرەوەری
شارەکی بزربوو!

.....

وێنەکە کارەکی هونەری فەتەگرافەری ئیسپانی
(Enrique .Lorca (ELG21
بە سوپاسەوە لە پەیجی خەی وەرگیراوە

من شیعر دەژیم/ من شیعر دەمرم.. داستان بەرزان

ئەی شیعری نەنووسراوی دیوانم
دەرفەتم پەبدە
دەبمەوە هەسپەکی نەجیب
هەز لە گیانیدا/ نیە
خەون لە چاویدا/ بروسکە
ئەڤین لە پەیکانیدا/ جمە
بوەریی لە بوونیدا/ لرفە
دەرفەتم پەبدە.

ئەی بکوژترین بکوژی کوژراوم
هەز ئەگەر هەز بێت دەمی دەوێت/ کەپۆ
خوێن ئەگەر خوێن بێت خیانەی دەوێت/ بڕوا
ئەڤین ئەگەر ئەڤین بێت ڕەیشتنی دەوێت/ ناکۆتا
بوێری ئەگەر بوێری بێت جومێری دەوێت/ ترسنۆر
دەرفەتم پێبدە.

من هەزم دەوێت
من خوێنم دەوێت
من ئەڤینم دەوێت
من بوێرییم دەوێت
بۆ ئەوەی ئەم زنجیرانە بپسێنم
بۆ ئەوەی ئەم دیوارانە بڕمێنم
بۆ ئەوەی پیرۆزیی ئەم سنوورانە
بۆ ئەوەی یاسای ئەم کتێبانە
بۆ ئەوەی بەهای ئەم نۆریتانە
بخەمە ژێرپێم و
جارێکی دیکە نەگەڕمەوە سەریان و
هەواڵم لێ پاکیان نەمێنێت
ئەی ژانی بێ ژانی لێ ژانم.

سەرەتای... سەرەتای ئەم شیعرە
دەبوو بنووسم:
هەوایەکی دیکە/ بەنەکی دیکە
لە سنگمدا
هاوارێکی دیکە/ دەنگدانەوەیەکی دیکە
لە گەروومدا
خەمێکی دیکە/ منێکی دیکە
لەم جیهانە نەخشەدا
دەجووڵێت و
دەڕیسکێت و
دەهەزرێت.
ئەی فەینی فەیوی فەریادم.

من هەناسەیەکی نوێ
من بەنەکی نوێ
من هاوارێکی نوێ
من دەنگدانەوەیەکی نوێ

من خەمکی نوم
من منکی نوم
پەویستە و
دەبێت و
ببێت
داگیرم بکات
پەویستە
سەر کەشتی خەیاڵیی ناو ئەم شیعرەم بنێت
من کەشتیوانی زریانی زمانم
من کەشتیوانی ئەمانی ڕەوانم
من کەشتیوانی خزانی خەزانم
من کەشتیوانی خوماری خەیاڵم
من کەشتیوانی ئاورینگی ئەندێشەم
من کەشتیوانی وێرانی وێنام
من کەشتیوانی خەواڵوی چووانم.

من شوێن ئەو ئازادییە کەوتووم
لە ناو شیعردا ئازایە
لە چیرۆکدا سەرکێشە
لە ڕۆماندا باڵدەگرێت
بەگشتی لە وشەدا خوێنە
خوێنە بە جەستەی سەرابم
دەنا زەر بە سانایی
زەر چاوقایماندە دەبووم کتێبفرۆشک
شیعرم لە فلتەر دەدا و
شاعیرانم شێن دەکردن
چیرۆکم بە تەرازووی نازی کچانی دەم ئەوارە دەپەوا
ڕۆمانم لە چاوی ژنانی تازەپیاکەتوودا دەبینی
فەلسەفەم بە ڕۆژی نیوەڕۆ لە قەنارە دەدا
فەتوای تیرەم بە هەر جوانییەک دەردەکرد
لەگەڵ ئاستی چەژی گەژی مندا نەگونجایە
دەبووم پەلیسی زمان
لیسەک بەدەستەوە و
وشەم فەلاقە دەکرد
خەیاڵم دادگایی دەکرد
نوێگەرییم لە بەندیخانەدا توند دەکرد
من ئەو ئازادییەی ناو شیعر سواڵدەکەم

مان و نەمانم
بۆ ئازادییەوە پێویستە
دنیا هەر زوو
دەبووم کتێبفرۆشک
لە کوردستانی پاک و جوان
شاری ژانی تاریکی
گوزەری هاوڕیانی لەبلەبان
کوچەی نەخوێندەوارانی سەربەرز.

هەڵە هەنگاو دانێ
دڵی من ماتە و لە جێگای خۆیتی
گوڵ دەبارێت و سەری من دەشێت
لە جێگای خۆیتی
سەز شکۆفە دەگرێت و
هەستی من بەزارێ و
لە جێگای خۆیتی
هەور دێت
بارانی بەهاژنێ
بەفری بە کەوڵ
تەرزەی بە تاو
دڵی من
من دڵی
هەر ماتە و
ماتە هەر من
من هەر دڵی
من دڵی هەر ماتە
هەر دڵی من
من هەر ماتە دڵی
دڵی من هەر
ماتە هەر دڵی من
دڵی من ماتە و
هەر لە جێگای خۆیتی.

من شیعر دەژیم
نەنیئامێز دەکەومەوە
من شیعر دەمرم
سترانی کەس ناڵێمەوە.

من شیعر دۆزیم
خولیای کەس
ژانی کەس
بریتی کەس
فریوم نادات.

من شیعر دەمرم
شادی کەس
هەوای کەس
بۆ هیچ کۆ بانگم ناکەن.

من شیعر دۆزیم
زریکەی کەس
بریسکەی کەس
بۆ هیچ کۆ نامکۆشن

من شیعر دۆزیم
من شیعر دەچێژم
من شیعر دەپۆشم
من شیعر دەهێنمەوە
من شیعر دەهێنمەوە
من شیعر دادگیرسێنم
من شیعر هاتووم
من شیعر دەڕۆم
من شیعر دەوەستم
من شیعر ئادەکۆشم
من شیعر دەنێمەوە.

من شیعر دەمرم
من شیعر دەنێژرێم
من شیعر دەڕوێمەوە
من شیعر هەڵدەستمەوە
من شیعر دەفڕم
من شیعر سزا دەدرێم
من شیعر پاداشت دەکرێم
من شیعر ماوم/ نەماوم
من شیعرم/ یان نیم!

من شیعردەمەنمەو
شیعر دەژیم
شیعر دەمرم
ئەمانە مانای چین؟

ئەم شیعرە چییە؟
چرامە
چەترمە
چاەمە
چیامە
چارەنووسمە
چاومە
چاویلکەمە
چەماومە
چاوگمە
چەاوگەمە
چریکەمە
چەمەنمە
چیەمە
ئەم شیعرە چیمە؟
هیچ کەسێک!
هەموو کەسێک!

من شیعر
ماەکەم
کەسوکارەکەم
ژنەکەم
منداەم
هاوەکانم
ناوەکانم
هەوادارەکانم
پاکی بە پاکی دەخوات.

من شیعر
سەرم
ملم
دەم
ناوکم

ەانم
ئەژنەم
پەم دەخوات!

من شیعر
ژیانم
ئەڤینم
بوونم دەخوات

من دەیەمەوە:
سوپاس بۆ شیعر
نەفرەت لە شیعر.

ئەم شیعرە لە ژمارە (١١)ی گەڤاری (دیالۆگ)دا بڵاوبۆتەوە.